THE LIBRARY – THE UNIVERSITY OF JORDAN

מעריב
גליון ערב שבת
יום ו׳
ב׳ שבט תשל״ד
25.1.74
גליון 8984
שנה כ״ו
1.- ל״י
העתון הנפוץ ביותר במדינה
המייסד והעורך הראשון ד״ר ע. קרליבך ז״ל

סברה ביוון: 2 המחבלים שנידונו למוות יקבלו חנינה ויגורשו לארץ ערבית

אם כי „ייתכן שהשלטון החדש רוצה ללמד העולם לקח כיצד לנהוג בטרוריסטים" ✱ התובע השמיע דברי אהדה לפלשתינים ✱ הנאשמים: „חשבנו שאנו פוגעים בעולים"

פינוי הגיזרה הדרומית ליד העיר סואץ יבוצע מהיום ע״י צה״ל — בקצב מואץ

ביום ב׳ אוה״צ ייכנסו לשם יחידות מצריות ★ לוח הזמנים של הפינוי נקבע על מפה, שעליה חתמו הרמטכ״ל אלעזר וגנראל גמאסי המצרי

מאת יעקב ארז, סופר הצבאי של „מעריב"

החייל הישראלי האחרון, יעזוב את הגיזרה הדרומית שממערב לתעלת סואץ ביום ב׳ בשעה 12 בצהרים. פינוי כוחות צה״ל מן האזור הזה, שהחל לפני ימים אחדים, יימשך היום בקצב מואץ ויכלול יחידות החונות סמוך לקווי החזית.

סלאל תאנסורה (מימין) ושפיק אל ארידה, שניהם בני 21, שנידונו אתמול למוות באתונה. (הצלום איי.פי. רדיו־טלפוטו)

כוחות ישראל החלו לפנות השטח 24 שעות לפני המועד המתוכנן"

בישרו הבוקר עתוני קאהיר בכותרות ראשיות ✱ „השלב האחרון של הנסיגה — ב־5 במארס"

החזאי: אוויר קר מחר אחה״צ

„בתיחת התעלה תחזק נוכחות הרוסים במפרץ הפרסי ובאוקיינוס ההודי"

מומחי צי אמריקניים: בריה״מ תעביר דרך התעלה שתיפתח אניות מלחמה מהים התיכון

היום פגישה נוספת בק״מ ה־101 לדיון בהוצאת גופות חללי צה״ל

צפויה העלאת מיסי עקיפין בשיעור מס־ערך־מוסף שלא יופעל

האוצר יפעל למניעת הכפלת דמי הביטוח הלאומי — על ידי שינוי החוק על העלאת „התיקרה" האוטומאטית

מאת י. שרמן

קאהיר: בריה״מ תומכת בהסכם הסורי־ישראלי להפרדת הכוחות

מחפשים פשרה בשאלת „מיהו יהודי" לזרוז הקמת קואליציה ממשלתית

הועדה המשולשת לעניני דת ומדינה תתכנס היום למצוא נוסחה מוסכמת, אך הסיכויים נראים קלושים

מאת מ. שמריהו

בראיון השבוע — ל„מעריב"

אריק שרון: הרמטכ״ל אשם במחדלים - יש לפטרו מיד

משבח את דיין: „אמיץ, מקורי, צריך להמשיך בתפקידו"

מאת דב גולדשטיין

נדחה טכס חתימת ההסכם לצירוף הדתיים לקואליציה בת״א

בעקבות החלטת המפד״ל — המערך על ביטול ההסכמים הקואליציוניים ברשויות ✱ הדחייה — לפי בקשת ראשי הליכוד בגין ורימלט

מאת אברהם רותם

למפרסמים במדור „דרושים"

מפאת ריבוי מודעות „דרושים", שהגיעו אלינו באיחור, נאלצנו לדחות מודעות אלו, מהוסר מקום בגליון זה, לפרסום בגליון יום א׳ — ועם המפרסמים הסליחה.

אנו מבקשים להקדים מסירת מודעות למדור „דרושים".

מעריב
מחלקת המודעות

אנו נתגבר!

מכزا من الأصل

مكامن الأمل

7

"פונדק הפרחים" בלונדון זועזע בהתפוצץ מטען שהושלך ל"בנק הפועלים" הישראלי

אלמוני פתח את דלת הבנק והשליך פנימה חבילה שהתפוצצה כעבור 15 שניות ✶ בנס לא נפגע איש ✶ הטלפוניסטית הישראלית דלקה אחר המחבל — מסרה תאור מפורט שלו למשטרה ✶ יתכן שהיה זה אירי, שפעל מטעם ארגון חבלה ערבי

מאת צבי זכאי, סופר "מעריב" בלונדון

מבית "פונדק הפרחים" — בטבורו העסקים של לונדון נרדף אתמול ריח של אבק שריפה. פצצה הושלכה אל תוך משרדי "בנק הפועלים" בקומת הקרקע של הבנין. רק תודות לצירוף של נס ותושיה מצד הטלפוניסטית הישראלית, אשר החלה לדלוק אחר מטיל הפצצה, לא נפגע איש. מטיל הפצצה לא נתפס, אולם הטלפוניסטית מסרה תיאור מפורט שלו בעדותה במשטרה.

בעוד נמשכים החיפושים אחר מטיל הפצצה, הועברה אזהרה למוסדות כלכליים ופיננסיים אחרים של ישראל בלונדון מפני אפשרות של התקפות חבלניות נוספות.

נסיון חבלה שונה

נסיון חבלה זה שונה מתקריות קודמות, הן מבחינת סוג הפצצה והן מבחינת שיטת הפעולה. הפעם היתה ברורה ומוגדרת היטב הלאומיות הישראלית של המטרה.

חוקרי המשטרה אינם מוציאים מכלל אפשרות, כי היה זה חבלן מטעם ארגון המחתרת האירי, אשר פעל מטעם ארגון חבלה ערבי. לא פעם פורסם, כי המחתרת האירית נהנתה על ידי לוב.

הפצצה הוטלה אל תוך "בנק הפועלים" בשעה 10.50 בבוקר. בקומת הקרקע היו אותה שעה 15 פקידים, רובם יהודים־אנגלים. פעילותו המסחרית של הבנק אינה מאפשרת סגירה הרמטית של המוסד, ומקשה על נקיטת סידורי בטחון מיוחדים אשר בדרך כלל ננקטים במוסדות ישראליים ויהודיים שונים בעיר.

יש להניח שמתכנני החבלה סיירו קודם לכן במקום ואיתרו את נקודות התורפה.

חבילה לא גדולה

שומר של הבנק ישב בפנים, מאחורי דלת זכוכית קפיצית. מול הדלת, במרחק כחמישה מטרים, ניצב דוכן הקבלה והקופה, ומאחוריו יושבים הטלפוניסטית, גב' טליה פינטוב, והקופאי אלן באטרורת.

גב' פינטוב, בוגרת סימינר קיבוצים, נשואה לסטודנט המשתלם בביטוח בלונדון, הספיקה להבחין באלמוני בפותחו את הדלת, מטיל פנימה חבילה לא גדולה, עטופה בנייר חום.

החבילה פגעה תחילה בתיקרת האסבסט הנמוכה של המשרד, נפלה על דלפק הקופה ומשם נחתה על השטיח לרגלי גב' פינטוב והקופאי שלידה. גב' פינטוב לא איבדה את עשתונותיה, דחפה את הקופאי והרצה מנוס הקופה והאיצה בו להצטרף אליה למירדף אחר האלמוני הנעלם.

השלושה ניצלו

המרחב הצר שבין הדלפק ומחיצת הפורמאיקה היה עתה ריק מאדם. באותו רגע הגיחה מאחורי המחיצה הכתבנית, גב' דיאנה קיפלין, נערה בעלת פני בובה, שחזרה מחדרי השירותים. היא הבחינה בקופאי ובטלפוניסטית, הנמלטים ממקום מושבם, ובאורח אינסטינקטיבי נרתעה לאחור.

שרשרת נסיבות זו הצילה, כנראה, את חיי השלושה. שכן לא חלפו 15 שניות מרגע נחיתת החבילה התשורת אל תוך המשרד והבנין כולו זועזע מרעם ההתפוצצות. הפקידים באגף הנגדי תפסו מחסה מתחת לשולחנותיהם. הרעם היה מלווה בברק מסנוור. הפקידים חשבו תחילה שהיתה זו ההתפוצצות של מנורת ניאון בתיקרה. זו אמנם התפוצצה גם היא מחמת ההדף.

רצפת העץ רעדה

מחמת ההתפוצצות נשרטה קלות גב' קיפלין בסנטרה, אולם כל שאר עובדי הבנק יצאו שלמים ובריאים. גב' פינטוב, הקופאי באטרוורת והשומר, שהתכוננו לצאת במרוצה אל הרחוב בעקבות החבלן, לא הצליחו לפתוח את הדלת. יתכן כי המחבל האלמוני טרק אותה בחוזקה בבורחו תחילה, כדי למנוע את המירדף אחריו. יתכן גם, כי הדלת נאטמה מחמת הדף ההתפוצצות.

מנהל הבנק, מר חיים ברגשטיין, ישב בעת התקרית בלשכתו בקומה הראשונה ושוחח עם לקוח. בעת ההתפוצצות הוא חש, כי רצפת העץ רועדת תחת רגליו. המנהל והלקוח ירדו במדרגות הבוהינו בעשן מיתמר.

השומר שלף את מטפה הכיבוי והחל מוליך את החומר הכימי לעבר מוקד האש והעשן. האש כבתה מיד.

ברצפה נפער חור בקוטר של כ־40 ס"מ ושולי השטיח הדקרק היו מפויחים. הכסאות שעליהם ישבו שני הפקידים לפני רגע קל היו מנוקבים ככברה. הרסיסים הקטנים נספגו ברובם במחיצת הפורמאיקה ובדלת, כן נתקעו רסיסים בתיקרה שהמתה למסנות, הנופצו מנורות החלונות.

ניידות המשטרה הופיעו כעבור 10 דקות. שוטרים פינו את הסימטאות, שנחסמו בסרטי פלסטיק לבנים. איש לא הורשה להיכנס לבנק, בשעה שמומחי מחלק הפצצות של המשטרה החלו מלקטים את הרסיסים ובודקים את האתר במנורה אולטרה סגולית.

לא ברור אם היה זה מטען נפץ פלסטי הדף, בתוספת שברי מתכת, או "ג'ין" התקפה.

הורכב קלסתרון

גב' טליה פינטוב, שלא איבדה אף לרגע את קור רוחה, תיארה לשוטרים את מראהו של מטיל הפצצה. היא אמרה, כי היה זה גבר בעל חזות אירופית, בגובה כ־1.80 מטר, בעל גוון עור בהיר, שערות שחורות חלקות, מרכיב משקפיים כהים ולבוש במעיל בהיר.

בהתאם לתיאור זה, עצרה המשטרה חשוד בסביבת הבנק, סמוך לכנסיית סקיפול, אך הוא שוחרר לאחר חקירה והתברר שנעצר מטעות זיהוי. גב' פינטוב מסרה עדות מפורטת במשטרה ועדותה שימשה בהרכבת קלסתרון של החשוד.

כשהגעתי לבנק זמן מה לאחר הפיצוץ, אמר לי המנהל מר ברגשטיין, כי הפקידים היו רגועים יותר מכפי שניתן היה לצפות. רובם המשיכו בעבודתם על אף התרוצצות השוטרים ומומחי המעבדה לבדיקת חומרי נפץ.

"עסקים כרגיל"

"מבחינתנו, העסקים נמשכים כרגיל, ברגע שהמשטרה תפנה את השטח" — אמר מנהל הבנק. אולם בינתיים הוא היה טרוד להשיב על קריאות טלפון רבות, שהחלו מגיעות מישראל ומלונדון עצמה, במגמה לקבל פרטים על התקרית וכדי לוודא כי איש לא נפגע בהתפוצצות.

היתה זו התקפה ראשונה מזה חמש שנים על משרדיה של חברה ישראלית בלונדון. אולם יש בהתקפה זו משום אות אזהרה, המחייב עירנות לקראת אפשרות כי אין זו התקרית האחרונה.

שוטרי משטרת לונדון בכניסה לבנק הפועלים, ב"סיטי" — רובע העסקים — שבמרכזו ה[illegible] שלידו אירעה אתמול בצהרים התפוצצות. עובד אחד נפצע. (תצלום איי.פי. רדיוטלגרף)

סברה ביוון: 2 המחבלים שנידונו למוות

(סוף מעמוד 1)

כיצד לטפל בטרוריסטים צרביים רצחניים? זוהי אפשרות סבירה.

11 שעות דיונים

פסק דין המוות ניתן בסיומה של ישיבה שנמשכה 11 שעות אתמול. שאפיק אל אריוה וטלאל ואנטורה, שניהם בני 22, שמקום מגוריהם במחנה פליטים בלבנון, נמצאו אשמים ברצח "באופן חמור במיוחד" ונידונו למוות בשל חמישה סעיפי אישום. כן נידונו ל־27 שנות מאסר כל אחד על נסיון לרצח לפי 45 סעיפי אישום ושימוש בלתי חוקי בנשק.

ב־5 באוגוסט 1973 הטילו השניים ארבעה רימונים לעבר כ־80 איש, שציפו להיפרש בכליהם לפני עלייתם למטוס "טי.וו.איי." שעמד להמריא לניו־יורק, בנמל התעופה של אתונה. שלושה אנשים נהרגו במקום ו־55 נפצעו — שניים מהם מתו אחר כך מפצעיהם.

"רצו להרוג עולים"

בעת שמיעת העדויות נראה היה שכף המאזניים נוטה לטובתם. בהיעדר פרקליטים אזרחיים, הביע התובע אהדה לעניינם של הפלשתינים. הסניגוריה ניסתה נסיון נואש להוכיח שכל העניין לא היה אלא משגה: כל שניסו לעשות הוא להרוג עולים שביקשו להתיישב בישראל — כאילו לא היה בכך משום פשע.

מה שהיטה את כף המאזניים נגד הנאשמים היה השיקול, שיש להחמיר בדיון (אולי כדי שתיבלום התגובה שבעקבותיה יגורשו מיוון?)

אמצעי בטחון חמורים

אמצעי הבטחון שננקטו היו חמורים ביותר. כל הרחובות שמסביב לבית המשפט נחסמו על־ידי המשטרה ושני הרחובות הצדדיים שלידו נחסמו לתנועה. ארבע מכוניות שיטור סיירו באיזור כל הזמן.

בית המשפט עצמו היה סגור למעשה לציבור הרחב. השופטים, עורכי הדין והעתונאים היו חייבים להוכיח את זהותם והיא נרשמה. נערך חיפוש על גופם של כל הנכנסים לבית המשפט, כל אימת שביקשו להיכנס.

בתוך האולם נמצאו בלשים של המשטרה שהתחזו כאנשים מן הקהל. השוטרים שלא היו במדים היו מצויידים במכשירי שידור ניידים כדי לשמור על המגע עם הכוח שמחוץ לבית המשפט. לפחות 300 שוטרים שמרו על הבטחון.

אמצעי הבטחון שננקטו בבית המשפט היו רק חלק ממצב הכוננות הכללי בו היו מעורבים 3000 עד 4000 חיילים, טנקני חרש ושוטרים ברחובי המדינה.

משימתם היא לסכל כל נסיון מצד מחבלים ערביים לשחרר את שני האסירים. הם עומדים גם עתה על המשמר בנמלי תעופה, בנמלים ימיים ובכל נקודות הכניסה למדינה בכבישים או ליד מסילות הברזל.

"סימן נצחון"

שני הנאשמים, שהרימו את ידיהם הכבולות כדי להושיט שתי אצבעות לסימן "נצחון" לעבר הצלמים, הובאו לבית המשפט במכונית משטרה שחורה, שעה לפני שהחלו הדיונים.

בתוך אולם בית המשפט הם ישבו כשידיהם כבולות — נשמרים על־ידי ז'אנדרמים. שלושה שוטרים ישבו מאחוריהם. הנאשמים חייכו ושוחחו — אך ברור היה שהם יודעים את חומרת המצב. שכן מעטים הם היודעים מה תהיה תגובת המנהיגים החדשים של יוון.

ברור היה, כי שאפיק הר[illegible] נסים אופנתיים בצבע צהוב־רופש, אותם לבש ביום ההתקפה ובאפודה כחולה, הוא ה"בוס". הנאשם, בן 22, ארוך השיער אמר כי הוא בוגר בית ספר תיכון שנולד בפלשתין וחי במחנה פליטים בלבנון. טלאל האלד ואנטורה, יליד בעל־בק, גם הוא בן 22, אמר שלא סיים בית ספר. הוא לבש מכנסיים משובצים וחולצה תחת אפודה. בעת שהעיד בקיצור להגנתו לחש לו אל אריוה במשך כל הזמן ואף הפסיק אותו.

משקיפים — לובי וישראלי

הם התייעצו פעמים רבות עם פרקליטם קונסטאנטין סטפאנאקיס, שר משפטים לשעבר, חבר המפלגה הליבראלית, אשר נעזר כמתורגמן בפרופסור עלי נור, מרצה ליוונית עתיקה באוניברסיטת אלכסנדריה. נור אמר כי הוא מתגורר עתה ביוון אך הכחיש כאילו הוא מייצג ארגון פלשתיני כלשהו. סטפאנאקיס אמר כי הוא נשכר ישירות על־ידי הנאשמים, אך לפי ידיעות אחרות גוייסו שירותיו על־ידי שגרירות לוב. בבית המשפט לא נראו אתמול דיפלומאטים ערביים, אך מזכיר לובי צעיר נראה במקום. כן היה שם משקיף ישראלי.

"אקרובטיקה" משפטית

העדויות של פרקליט אזרחי הורגשו היטב. הנקודות הבלתי ברורות בעדויות והאקרובטיקה המשפטית בעת חקירת שתי וערב, שערך סטפאנאקיס, לא זכו בתשובה מהצד שכנגד. לא היתה הרגשה שהשופטים מודעים תמיד לנקודות החורות.

בית המשפט, שהיה מורכב מ־4 שופטים ו־3 מושבעים, הודיע כי לא היתה אפשרות של הבאת עדים זרים מטעם התביעה, בשל המהירות שבה נקבע מועד המשפט.

הבטחה לרוצחים?

אותה מהירות היא שעוררה את החשד באתונה, שלרוצחים שהיו אחראים לטבח בנמל התעופה של רומא בחודש שעבר, ואשר הטסו מטוס של חברת "לופטהאנזה" לאתונה — הובטח כי שני הנאשמים שעמדו אתמול לדין יגורשו אחרי המשפט.

ביטויי אהדה של התובע

רוב המשקיפים הופתעו מביטויי האהדה לטרוריסטים שהשמיע התובע, ניקוס באגוניס. הוא אמר: "אני אוהד את המאבק לשחרור של הפלשתינים, אך אינני יכול להסכים למבצעי־אלימות, בעיקר למעשי פשע אלימים נגד אזרחים שוחרי־חוק, נשים וילדים, בארצות זרות".

הוא ביקש מבית המשפט לוותר על תיאור הרצח כ"חמור במיוחד", שכן ביוון זה הוא העונש את הפשע טעון פסק־דין מוות. הוא הדגיש כי גם בעת משפטיהם של [illegible] גילה בית המשפט נטייה להקל בדין. הוא הוכיח כי לאנשים אלה זכות לארצם, אך הם לא יוכלו לקבל אותה על־ידי אלימות מסוג זה.

"משעם הוא פשע נגד שלטון החוק, פשע נגד זכויות האדם", הוא אמר. "פשעים כאלה מבוצעים על־ידי אנשים ולא על־ידי ארגונים. משום כך אי אפשר לשחררם מאחריות אפילו הם ממלאים פקודות. הם גם אינם יכולים ליהנות ממידת הרחמים הנקבעת על פי החוק במקרים של אנדרלמוסיה או משגה".

"רצח בדם קר"

התובע אמר, כי הוכחה שהנאשמים ביקרו באולם הנוסעים במעבר של אולם התעופה אחזור יומיים לפני ההתקפה ב־5 באוגוסט, מוכיחה שזהו "רצח בכוונה תחילה ובדם קר". "מה היה ההבדל לוא אפילו כל הנוסעים שהותקפו היו יהודים? כל הדברים הללו מרוחקים כל כך מהמטרות האצילות שהנאשמים מתענים כי הם מייצגים אותן".

התובע ביקש שהשניים יורשעו באשמים ברצח על פי 5 סעיפי אישום, כיוון שאדם נוסף מבין הפצועים, הנרי לפו מניו־יורק, בן 24, מת מאוחר יותר מפצעיו בארה"ב. הוא דרש גם פסק דין לפי 45 סעיפי־אישום על נסיון לרצח, שימוש בלתי־חוקי בנשק, מעצר בלתי־חוקי של בני־ערובה והפרעה לתחבורה ציבורית.

"העולם כולו מצפה לפסק־דינו של בית משפט זה, כדי לראות את טיבו של הצדק ביוון — במיוחד לנוכח הארועים האחרונים במלחמת־[illegible] האזרחים. הראו בא את עליונותכם על־ידי הלקח שתתנו, כי האלימות אינה משתלמת" — אמר התובע.

"שמענו לפקודות"

הנאשמים אמרו כי הם רק נשמעו לפקודות שניתנו להם על־ידי מטה ארגון "ספטמבר השחור" בערב צאתם מבירות ב־5 באוגוסט, יום א'.

הם הגיעו לאתונה בשעה 11 לפני־הצהרים וידעו שעליהם לפגוע במטוס "טי.וו.איי." השלישי שיעזוב אחר שעה 2 בצהרים, משום ש"לפי המידע שהיה בידי המטה שלנו היה מטוס זה צריך להיות מלא מהגרים יהודיים המתחזים כתיירים והיוצאים לישראל, כדי להתיישב על האדמה שממנה גורשנו".

הפשיטה הישראלית

אל אריוה אמר: "בחודש אפריל שעבר חדרו יחידות הקומנדו הישראליות לביירות ובעזרת השגרירות האמריקנית שם הוציאו בדם קר להורג שלושה ממנהיגינו ורבים אחרים. לאחר שהשלימו את משימתם נכנסו לשגרירות האמריקנית לבקש הגנה. אנשינו הקיפו את השגרירות אולם איכשהו הצליחו הללו להימלט".

הוא אמר שבנהלם מאבק נגד ישראל מחוץ לישראל הם גומלים על מעשי טירור מצד הישראלים בבירות זרות.

"הטיסה השלישית"

בתשובה על שאלות של נשיא בית־המשפט אמר אל־אריוה כי אלמוני, שנתן להם את התיק עם הרימונים ועם שני התת־מיקלעים והתחמושת ב[illegible] הנוספים במעבר בנמל התעופה באתונה וחזר באוזניהם על הוראות האר[illegible] "הם התקיפו את הטיסה השלישית של 'טי.וו.איי.'" הוא אמר.

האישור שהטיסה השלישית יוצאת לישראל ניתן על ידי אשה שלדבריהם היתה ריקנית ועגדה מגו־דוד צוהארה. "היא ישבה [illegible] וביקשה ממנו סי[illegible] הוא שאל אותה לאן היא יוצאת. והיא השיבה: [illegible] אביב. אחר כך ראינו [illegible] מצטרפת לתור שליד מס' 4. ואז התקפנו. היתה אות הפצוצות.

"אני מצטער מעומק לב" — אמר הנאשם, "שיהודים [illegible] בפרשה זו".

שניהם לא כפרו באש[illegible]. מבין 13 עדי־התביעה 10 שוטרים בנמל התעו[illegible] רובם נפצעו בעת ההת[illegible] וכן היו שלושה עובדים [illegible] חברת "טי.וו.איי.".

"דרכתי על גופות"

העדות המזעזעת ביותר [illegible] מפי שוטר בשם מיכאל ראהאליוס אשר מיהר [illegible] המכס הגדול שמעל איזור הנוסעים שבמעבר, רגע ששמע את ההתפוצצ[illegible] וניסה לרתק את הטרוריס[illegible] על־ידי יריות לעברם מא[illegible] עמוד. "כשהרימונים התפו[illegible] קפצתי מעל למעקה ומצ[illegible] עצמי דורך על גופות מצועים כשהשניים רצים להסתתר מאחורי דלפק עם כשלושים בני־ערובה" הוא אמר.

"זה היה מחזה נורא [illegible] רצפה היתה זרועה גופות של נשים וילדים שותתי [illegible] שקרוביהם ניסו לעזור [illegible] לא העיזו לזוז ממקו[illegible] ארבע אצבעות מגואלות [illegible] היו במקום שבו התפוצ[illegible] רימון".

"רוצחים בדם קר"

הוא אמר: "שיטת המי[illegible] מראה שאלה הם רוצחים [illegible] קר. איש לא היה מגלגל [illegible] מון לתוך קהל של 200 [illegible] 300 איש, ביניהם ילדים [illegible] רוב, רק משום שיש לו [illegible] סוך עם מישהו".

אחת מדיילות "טי.וו.איי" סופיה פריסטי, שגם היא [illegible] צעה, אמרה שזמן קצר ל[illegible] ההתפוצצות הודיעה ברמ[illegible] על קריאה אחרונה לנ[illegible] מספר 806 לתל־אביב: דבר [illegible] נעשה משום שלמרות ש[illegible] הנוסעים כבר היו בש[illegible] שניים עדיין נעדרו.

בתשובה על שאלת בית־המשפט, אם השלט [illegible] מואר מעל לשער מס' 4 בערכה ההתקפה, עדיין [illegible] "טי.וו.איי 806 לתל־אב[illegible] במקום "טי.וו.איי. 881 ל[illegible] יורק" שנוסעיו עלו אז לנ[illegible] — השיבה הדיילת בחיוב.

זו היתה הנקודה החזק[illegible] יותר של ההגנה במאב[illegible] ששני הנאשמים: עשו מ[illegible] שאפשר להבין בהיותם [illegible] רים שהם מתקיפים מה[illegible] היהודים המבקשים לנסוע [illegible] ישראל.

גב' פריסטי נשאלה על [illegible] השופטים אם רוב הנוס[illegible] שהיו בדרכם לישראל בב[illegible] טי.וו.איי. היו יהודים [illegible] עדים אחרים טענו שרוב [illegible] ישראלים מעדיפים לטוס [illegible] מטוס "אל על". הא השיו[illegible] "לעולם איננו שואלים [illegible] נוסעינו מהו דתם".

פומפידו: מדינות הנפט הפריזו בהעלאת המחירים

מאת תמר גולן

נשיא צרפת, ז'ורז' פומפידו, מתח אתמול ביקורת גלויה לזמרי על מדינות ערביות, יצרניות הנפט, עקב מדיניות הפקעת המחירים, וציין, כי צרפת סובלת ביותר מהעלאת מחירי הנפט.

נשיא פומפידו, שנשא נאום בעיר פואטייה שבמערב צרפת, ציין, כי מדינות אלו "הרחיקו לכת בקובען מחירים מופרזים, הן מבחינת צרכיהם והן מבחינת קצב ההעלאה".

אותה שעה הצהיר שר הצבאות הצרפתי, רובר גאלה, כי צרפת תוסיף למכור נשק למדינות ערב מכל הסוגים ובכמויות בהתאם לצרכיהן,

"לה מונד" מותח ביקורת על ז'ובר בפרשת רולו

העתון הצרפתי "לה מונד" מתח ביקורת על שר החוץ הצרפתי מישל ז'ובר, משום שנמנע מלהתמך בעתונאי אריק רולו אשר סעודיה סירבה להעניק לו אשרת כניסה. לשם ליווי ז'ובר בעת מסעו שם.

קו"ח

אל חברי קופת חולים של ההסתדרות הכללית במחוז תל אביב

בימים אלה הוחל בהפעלת שרות חדש לחברי קופ"ח במחוז ת"א

רפואפון

באמצעות שרות זה
הראשון מסוגו בשרותי קופ"ח
יכול החבר לקבל מידע טלפוני
על שרותים רפואיים שמגישה קופ"ח במרפאותיה
שבכל חלקי העיר ובמחלקות המייעצות השונות
שליד המרפאה המרכזית
כמו כן ימסר באמצעות "רפואפון"
מידע על תורנויות רופאים, בתי־מרקחת,
מעבדות, בתי־חולים ותורנויות לילה.

הפניה היא לטלפון מספר
229 777

שרות "רפואפון" פועל בכל ימות השבוע
מ־8.00 בבוקר עד 22.00 בלילה ובימי ו' מ־8.00 בבוקר עד 17.00 בערב

נדחה טכס חתימת ההסכם

(סוף מעמוד 1)

מה הממלכתית (ע"מ) אמר הבוקר, כי "לא ננצל את המצב ואין שום כוונה לפרוש מן ההסכם הקואליציוני עם להם. להיפך — אמר — המצב החדש שנוצר מכריח אותנו להמוך בו. אי ההבנות והחיכוכים שהיו בינינו סולקו. מבחינתנו העניין של תל־אביב סודר ואין שום מטרה לפרוש מן ההסכם, עליו חתמנו והמבטיח את ראשות העיר ללהם".

ארוחה לרבינוביץ'

אתמול נערך למעשה ראש העיריה היוצא מר יהושע רבינוביץ' מתושבי עירו, במסגרת ארוחת צהרים חגיגית שערכו לכבודו הנהלת "בית אמריקה" ו"חוגים כלכליים". בארוחה השתתפו בין השאר השרים פנחס ספיר וחיים בר־לב, ראשי העיריה של רמת־גן וגבעתיים, ראשי התאחדות התעשיינים, קבלנים, אנשי עסקים, מסחר ועוד.

מר יוסף יעקובסון שהינחה את המיפגש, הסביר כי "אין זו מסיבה של פרישה או יציאה לגימלאות, כי אין אנו נפרדים ממר רבינוביץ', אלא ממשיכים איתו בתפקידו הבאר". מר אשר ידלין אמר כי "העיר הזו הפכיה עתה הרבה מאוד מפני שהיא היתה בתחילת פיתוח בקנה מידה בלתי רגיל". עוד אמר כי הוא מעריך את רבינוביץ' כ"איש כלכלה ומשק".

מר רבינוביץ', אמר כי נענה להזמנה להשתתף במסיבה זו לכבודו מתוך יחסו למארחים ולמקום (בית אמריקה) אותו ליווה מהחלת תיכנונו ובשלבי הקמתו. אולם — הדגיש — "יותר לא אענה להזמנות מעין־אלה".

הוא ציין כי אינו סבור, שפרישתו מתפקידו מעידה על היות תושבי העיר כפויי טובה מאחר ש"זו דינה של הדמוקראטיה".

שנים גורליות

עוד אמר כי "שנותי בעיריה היו שנים גורליות בהתפתחות המדינה, משקה וכלכלתה וגורליות גם בהתפתחות תל־אביב. האמנתי — אמר — שאפשר לשנות כיוונו ד־יתאחות. הגענו לכך שמשקל של ענף המסחר בעיר הוא גיגאנטי. היו לנו גם ויכוחים על ביסוס התיירות בתל־אביב. עתה אנו הולכים למצב של רגיעה תקוה שגם ענף התיירות יתאושש. בשנים אלה, הכפילה תל־אביב עצמה מבחינה לכת הבנייה. אך לא הכל זה רק במשק ובכלכלה ואין ערך למשק ולכלכלה ללא רוח, אמר, וציין את התפתחות רשת החינוך בעיר.

עוד אמר כי בבניית עיר יש צורך בראייה לטווח רחוק. תכניות בנייה נמשכות שנים רבות.

בסיום דבריו אמר כי הוא מביע בסיפוק על השנים הללו. שלדעתו לא בחנם לריק. וציין: "עומרי זכה למלכות, בגלל שבנה והוסיף עיר לישראל". זו זכות גדולה לבן עירה קטנה בפולין שבחלומותיו הגדולים ביותר לא ראה שיעמוד בראש עיר גדולה בישראל".

מעריב

העורך: אריה דיסנצ'יק
המו"ל: החברה מודיעין בע"מ
בית דפוס "מעריב" בע"מ

תל־אביב: מערכת, הנהלה, מודעות, דפוס: בית "מעריב" רח' קרליבך 2 (מיקוד: 67 132) ת.ד. 20010 טל. 287211. סניף ראשי לקבלת מודעות בתל־אביב: שדרות רוטשילד 33 (מיקוד: 65 123), טלפון 621994.

ירושלים: המערכת: רח' הלל 14 (מיקוד: 94 581), טל. 231151. הפצה ומודעות: רח' הלל 16, טל. 231769.

חיפה: רח' הנביאים 29 (מיקוד: 33 104), טלפון 666468; 669020. הפצה ומודעות: רח' הנביאים 32, טל. 663254; 660051.

[illegible] ב' שבט תשל"ד — 25.1.[illegible]

...ת תכנית ה[illegible]
...מה אתמול ב[illegible]

...:י: הנסיגה הישרא[illegible]
...ה תושלם ב־5 במ[illegible]

פצועי מלחמה מצ[illegible]
בחתונת בתו של סא[illegible]

...גופון של ח[illegible]
...משטחי הא[illegible]

...סי: קיסינג'ר ע[illegible]
...התיכון תוך[illegible]

מפת תכנית הפרדת הכוחות נחתמה אתמול באוהל הק"מ ה־101

גנרל סילאסוואו הודיע, כי הפינוי מתחיל היום — מביע תקווה, כי בק"מ ה־101 נעשה צעד ראשון לקראת שלום והבנה במזרח התיכון ★ רב־אלוף אלעזר, בתום 4 שעות דיוני הרמטכ"לים באוהל: היו לנו כמה בעיות, אבל הגענו להבנה בכל הסעיפים

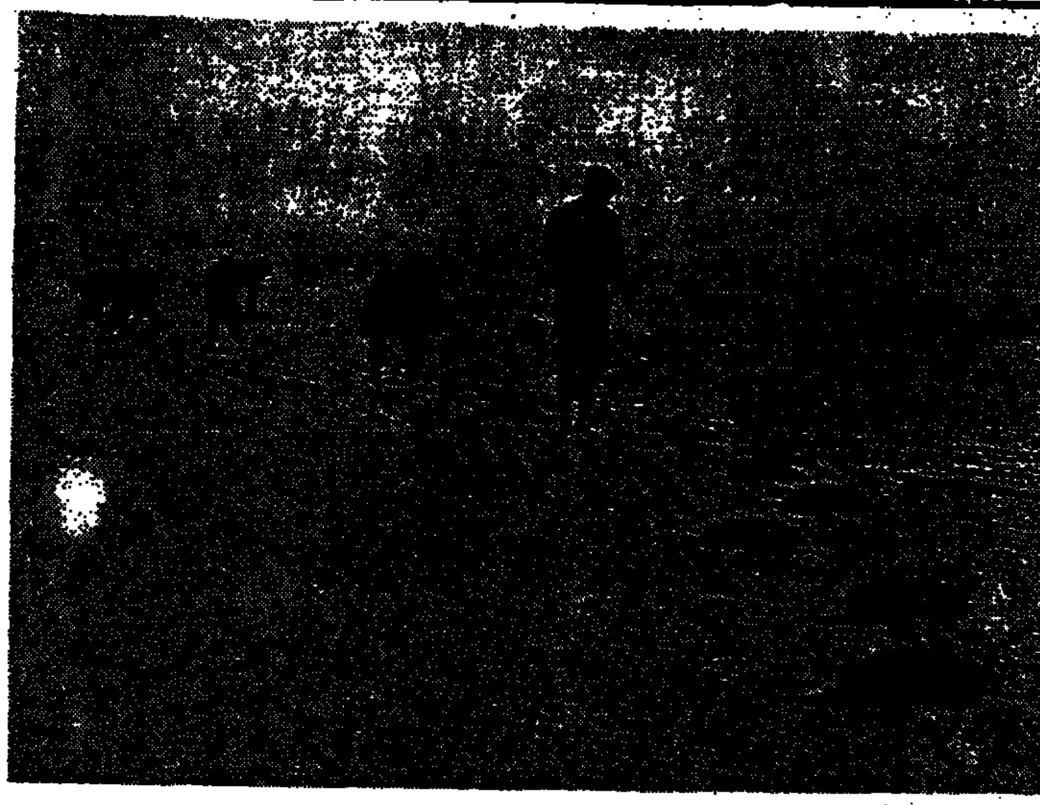

לקראת הפינוי — מפרקים את שדות המוקשים ממערב לתעלה. (תצלום: נחום גוטמן)

לא רק רמטכ"לים מסכימים ביניהם: חייל מצרי (מימין) וחייל ישראלי לוחצים יד במבואות איסמעיליה. (תצלום: פוטו ק. וייס)

הודעת גמאסי

הודעת הרמטכ"ל

לא לפגוע ברכוש אזרחי

משה פלד הועלה לדרגת אלוף

גמאסי: הנסיגה הישראלית ממזרחה תושלם ב־5 במרס

גינה על שם סא"ל רוזנבלט נחנכה בבירה

פצועי מלחמה מצריים בחתונת בתו של סאדאת

חייל צה"ל בת מפצעיו

„ההפרדה מתחילה היום בצהריים"

הרמטכ"לים חתמו - חיילי הצדדים נתכבדו הדדית בכריכים ובפירות

המצרים יחזירו טייס ישראלי שנשבה אחר חילופי השבויים

מאת סופר „מעריב" בקאהיר

השלב השני

20 גופות של חללי צה"ל הוצאו משטחי הארמיה ה־2

המצרים סייעו לחוליות הרבנות הצבאית — בליווי אנשי האו"ם והצלב האדום — להגיע אל החללים ★ בשבוע הבא יוגבר איסוף החללים

מאת אברהם רוטם

מיטראן רואה סיכויים לשלום במזרח התיכון

מאת תמר גולן, סופר „מעריב" בפאריס

23 ילדים נספו בדליקה בבי"ס בבלגיה

בי. בי. סי: קיסינג'ר עשוי לחזור למזרח התיכון תוך 3 שבועות

המטרה: עיבוד הסכם הפרדת כוחות בין ישראל לסוריה

מאת שמואל שגב, סופר „מעריב" בוושינגטון

מרוציות הדדיות

דיניץ: ישראל

שגריר ישראל מאשים בריה"מ בפרשת הנפט

מאת צבי זביא, סופר „מעריב" בלונדון

הודעה לבעלי רכב פרטי !!!

מבצע החודש בהנחות גדולות

בשיתוף אטלנטיק — יצרני ציפויי חן למושבי רכב

מודיעה בזאת על

התחלת מכירה ישירה מהיצרן לצרכן

של ציפויים למושבי רכב

מבד מגבת סטרץ'

לרגל מבצע החודש ימכרו הציפויים במחיר מוזל

- ★ ציפויי חן מיפה ומהדר את מכוניתך.
- ★ ציפויי חן סופג את זיעתך ומונע התחממות מכוניתך — אידיאלי לאקלים החם של הארץ.
- ★ ציפויי חן נצבע בצבעים יציבים ומרהיבים
- ★ ציפויי חן מלווה בתעודת אחריות

„לאיכות וחן — אין כציפויי חן"

המכירה הקמעונאית ונערך במחסן המפעל תל־אביב, רחוב ...

רח' מטלון (מרכז מסחרי) 63,

(6 בתים מתחת מרחוב הגליל), בימים א'—ה' בין השעות 9.00—19.00 — בימי שישי לא — התקנים במקום.

مكزامن الأصل

ידלין: צריך להביא בחשבון אפשרות שניאלץ להקים קואליציה מצומצמת

שינוי בחוק „מיהו יהודי" ידחוף את יהדות ארה"ב לריב־אחים מיותר ✶ בר־לב קורא ל„שינוי מבפנים" בהעבודה

מאת מ. מייזלס

מזכיר מפלגת העבודה ח"כ אהרן ידלין הודיע אמש בישיבת ראשי הרשימה הדמוקרטית של המערך, כי המערך מעדיף לכונן קואליציה ממשלתית במתכונת הממשלה היוצאת, ובתוספת החזית הדתית התורתית והתנועה לזכויות האזרח. אולם לא, צריך להביא מכלל חשבון הקמת קואליציה מצומצמת, „אם ייכפה עלינו הדבר".

מר ידלין הוסיף, כי יש לקוות שהמגעים הקואליציוניים יסתיימו תוך שלושה שבועות מהיום שיטיל נשיא המדינה על גולדה מאיר לכונן ממשלה. הברית בין תנועת העבודה והחזית הדתית חשובה מעבר ליחסי הכוחות בין המפלגות וחיונית להבטחת ליכוד העם היהודי סביב המדינה. שינוי בחוק „מיהו יהודי" ידחוף את יהדות ארה"ב לריב־אחים מיותר. זהו כאבק מעבר לגבולות ישראל ועצת החירום מחייבת להימנע מלשקוע בפולמוסים קשים בנושא זה.

ממשלת חירום

בישיבה של לשכת מפלגת העבודה סיפר ח"כ ידלין אמש על פגישה עם מזכיל המפד"ל מר צבי ברנשטיין אתמול. מר ברנשטיין ביקש להיפגש עם נציגי הליכוד כנסיון להקים ממשלת חירום לאומית. אנשי המפד"ל התרשמו בפגישתם עם אנשי הליכוד שקיימת אפשרות כזאת. אנשי הליכוד התחייבו לקבל החלטות־הרוב בממשלת חירום. מר ידלין השיב לו, כי החלטת המערך שלא להקים ממשלת חירום לאומית בעינה עומדת. לדבריו של מר בגין הם נסיון להכביד ולטרפד את המו"מ בין המערך לבין המפד"ל.

המשבר בועדה המסדרת

ח"כ משה ברעם סיפר על המשבר בועדה המסדרת בכנסת עם סיעת הליכוד בענין הרכבת ועדות הכנסת. יש להגיע להידברות עם אנשי הליכוד אך לא מעבר למה שמגיע להם מבחינת כוחם בכנסת. הוצעה להם ראשות של שתי ועדות כנסת (בקורת המדינה ופנים) נוסף לראשות שתי הועדות שהיתה להם. ליותר — המערך לא יסכים.

4 סיבות לכשלון

בתום הדיון לסיכום תוצאות הבחירות בלשכה אמר השר חיים בר־לב, כי 4 סיבות גרמו לכשלון המערך בבחירות: המלחמה והפרוץ בה, עניני פנים (בעיות השכבות הנמוכות, מיבנה המיסוי ובעיית השיכון), המאבקים הפנימיים במפלגה והתדמית הציבור מחוסר שינוי בהנהגת המדינה. אם מגמת הירידה תימשך, לא יוכל המערך להקים ממשלה בבחירות הבאות. יש לעשות ניתוח נוקב ולהסיק מסקנות. לגבי המלחמה אפשר לסמוך על מערכת הבטחון, שהתקלה לא תחזור ושישראל לא תיתפס שנית במצב של אפתעה. בעניני פנים יש לעשות מאמץ עליון ב־4 השנים הקרובות, שהשכבות החלשות יקבלו טיפול נמרץ ומלא. יש לשפר את שיטת המיסוי ולהביע לכס אמת. אי אפשר אמנם בלי חילוקי דעות אידיאולוגיים, אך יש לצמצם את מלחמות היהודים ואת הבקרת האישית ולהדגיש את המשותף.

השינוי מבפנים

השר בר־לב טען, כי כיון שאין גוף אלטרנטיבי למערך בשלטון, השינוי צריך לבוא מבפנים. אין מנוס מהתחדשות פנימית, אחרת יימשך תהליך של יצירת אלטרנטיבה למערך. יש לעבד תכנית לביטול המחיצות הסיעתיות. צריך להנהיג שיטת בחירות פנימית דמוקרטית, שתביא אנשים מתאימים לתפקידים המתאימים. יש להפסיק מצב שחבר ממלא מספר תפקידים ויש להגביל את הכהונה בתפקידים ליציגים לשתי קדנציות.

רוטציה בתפקידים

ח"כ עוזי פיינרמן הבר ברוטציה בתפקידים ייצוגיים. יש להתריף את ההבדל הרעיוני בינינו לבין הליכוד — תבע.

יריד מטה הבחירות ח"כ אברהם עופר אמר, כי בבחירות אלה ניתנה למערך הזדמנות אחרונה מבחינה ציבורית. „הגענו לקו האדום" — ציין. במשך שש־שבע שנים טושטשו הקוים בינינו לבין הליכוד. איבדנו השפעה וכוח משיכה בקרב אנשי רוח, צעירים ופועלים.

הוא דיבר בזכות קבוצת אנשי הרוח „בכל זאת מערך". אפשר לרכוש אותם רק על ידי קיום דיאלוג אתם — אמר. יש לבטל את המסיבות. את השינוי צריך להתחיל מיד בשינוי משמעותי בממשלה, גם בחילופי התפקידים וגם בשינוי אנשים. הרכבת הממשלה היא אמנם זכות בכורה לראש הממשלה, אבל כשיהיה דיון על כך בלשכה ובסיעה בכנסת ידובר על הצורך בהחלפת תפקידים של שרים. „אני מכיר בזה שספיר, אלון, אבן ודיין הם מנהיגים, אבל אפשרי שינוי בתפקידים בלי שהדבר יפגע בסמכותם כמנהיגים."

ח"כ יצחק נבון אמר, מפלגת העבודה מזוהה עם ...קים ועשירים. היא צריכה למצוא דרכים גם אל שכבות ... צעירות המזרח. המפלגה צריכה לקבוע, מה הן ה... הלאומיות שלנו, ב... לגבי הנוער.

ח"כ אברהם גיבלבר א... כי ביטול המסיבות יכול ל... רק לאחר שתוקם ... צעירה בתנועה ... כמו היום, כשהיא עוסקת ביצוע ובבקורת, לאחר ש... זק תנועת הנשים והיבנה מפלגה במקומות העבודה.

מזכיל המפלגה ח"כ א... ידלין הודיע, כי מזכירות הלשכה תגבש הצעות־החלטה על סמך ההצעות שהועלו בלשכה בעניני הפקת לקחים מן הבחירות, המפלה ע... הרוטציה בתפקידים ייצוגיים, ביטול המסיבות, שינוי ה... המפלגה, שינוי מיבנה ה... לגה וכו'. הצעות ההחלטה יובאו לאישור הלשכה.

בורג ינסה לשכנע סניף המפד"ל בבת־ים לבטל ההסכם עם הליכוד

צעירי המפד"ל: ההחלטה — גרועה מכלנתריזם ✶ הליכוד דן בתגובה — אם יבוטלו הסכמים שנחתמו ע"י המפד"ל

מאת אברהם תירוש

מועצת סניף המפד"ל בבת־ים, תכונס ביום ב' בערב לפי בקשת המזכיר הכללי של המפד"ל, מר צבי ברנשטיין, כדי לדון בשינוי ההחלטה הקודמת של המועצה, שאישרה את ההסכם הקואליציוני שנחתם בין המפד"ל והליכוד בעיר.

ביום א' בערב יבקר בבת־ים שר הפנים ד"ר יוסף בורג ויפגש לשיחות עם חברים שונים בסניף, בכוונה לשכנעם להצביע בעד ביטול ההסכם שנחתם עם הליכוד ותחימת הסכם חדש עם המערך.

זימון ישיבת המועצה והפגישות של שר הפנים נעשים בעקבות הסיכום שהושג שלשום בועדה הפאריטטית של המערך והמפד"ל. לפיו יבוטלו עד יום ד' הבא הסכמים קואליציוניים מקומיים שנחתמו בין המפד"ל לבין הליכוד ובתמורה לכך יבטל המערך את הסכמיו עם הגוש החרדי בבני ברק ואולי גם עם הליכוד בנתניה.

„לא ביטול מוסאלי"

אתמול פירסם מזכיל המפד"ל מר ברנשטיין הודעה, שבה הוא טוען כי אין זה נכון שבועדה הפאריטטית הוחלט על ביטול מוסאלי של הסכמים שחתם המפד"ל עם הליכוד, אלא „מדובר על מקום אחד או שניים, שבהם נחתמו הסכמים עם הליכוד בניגוד להוראה המוסדות המרכזיים של המפד"ל".

עוד אמר, כי הכוונה בעיקר לבת־ים, שם ניתנה לאנשי הסניף הוראה מיוחדת לא להתקשר הסכם עם הליכוד, וכן באשקלון. הוא הדגיש, כי ענין חתימת הסכמים אלה הובא לדיון בהנהלת המפד"ל אשר בהחלטת ועדה מיוחדת לענין זה. והועדה הגיעה למסקנה, כי מאחר שההסכמים לא אושרו על ידי המרכז, הרי הם נושא שעדיין פתוח לדיון.

„ביטול כל ההסכמים"

לעומת דברים אלה, חוזר ואמר אמש אנשים שהשתתפו שלשום בישיבת הועדה הפאריטטית של המערך והמפד"ל, כי דובר בה על ביטול כל ההסכמים הקואליציוניים של המפד"ל עם הליכוד. ראש עירית חולון פנחס אילון, מנציגי המערך בועדה הפאריטטית, חזר על הכרזתו מאתמול, כי הועדה עסקה אמנם בעיקר בהסכמים בבת־ים, בבני ברק ובנתניה, אך לגבי כל שאר המקומות יש הסכמה בין המערך והמפד"ל, כי יוקמו קואליציות משותפות — ובכל מקום שבו יש למערך מספר רב יותר של מנדטים יקבל הוא את ראשות הרשות המקומית, ולהפך.

מר אילון הטעים, כי צריך להתחשב בהרכבת קואליציות מקומיות לא רק בעקרונות אלא גם במספר הקולות שניתנו לכל רשימה (כמו למשל בבת־ים, שם קיבל המערך 10 מנדטים לעומת 9 של הליכוד) ובמידת הצלחתו של ראש העיריה הקודם ביחוד כאשר מפלגתו קיבלה את רוב הקולות. הוא הדגיש כי בכמה מקומות הוא מצדד בקואליציה מקיר אל קיר, כדי לפתור את הבעיות שהתעוררו.

הצעירים מגנים

גם חוגי הצעירים במפד"ל פירסמו אתמול הודעה חריפה נגד מפלגתם, בקשר להסכם הקואליציוני בבת־ים, שבה הם מוחים על תמיכתם בחברי המפד"ל שחתמו על ההסכם עם הליכוד. „אנו מזועזעים מכך שמפלגה יכולה להציע ביטול הסכם חתום שאושר כדין על ידי מועצת הסניף. לא ניתן יד למעשה כזה הגרוע מכלנתריזם. אנו מחזקים את ידי החברים בסניף בת ים, שאינם מוכנים לקבל ולהשלים עם הכתיב מסול כוח, שמקומו לא יכירנו בחיים ציבוריים ובוודאי לא במפלגה דתית, והחייבת לקיים שבעתיים את „מוצא שפתיך תשמור". — נאמר בהודעה.

בישיבת סיעת המפד"ל בכנסת, אמש, היו חילופי דברים חריפים בין שר הפנים ד"ר יוסף בורג לבין ח"כ יהודה בן־מאיר, מראשי חוגי הצעירים. ח"כ בן־מאיר האשים את שר הפנים שהוא הולך לשכנע את חברי סניף בת ים להפר הסכם חתום. הוא קרא את המאמר הראשי של „מעריב" מאתמול וטען כי חובה לשמור על כבוד המפלגה ולא ייתכן ששר הפנים המופקד על סדרי השלטון המקומי ידרבן לצעדים של הפרת הסכם קואליציוני.

השר כועס

שר הפנים ד"ר בורג שהוכעס למשמע הדברים השיב כי אף אחד לא יאמר לו מראש עם מי להיפגש ועם מי לדבר ומתי. הוא הדגיש, כי אפשר לבקר כל מעשה שלו אחרי שנעשה כבר, אך הוא אינו חייב לדווח לאיש מראש מה סדר היום שלו ועם מי הוא עומד להיפגש.

בינתיים נודע, כי בליכוד מתגבשת דעה, כי אם אמנם תפר המפד"ל הסכמים שחתמה עם הליכוד, ובעיקר בבת ים, ישקול הליכוד צעדי תגובה מצידו, יבטל הסכמים קואליציוניים מקומיים ... עם המפד"ל ויפנה ... לקואליציות בראשו... כולל בתל־אביב.

אזהרת הליכוד

בישיבת מרכז תנועת הח... אתמול, השמיע ח"כ ... קשת, כיו"ר הגוף ה... של המפלגה אזהרה ... כלפי המערך והמפ... הוא אמר כי שתי המפ... „הוליכו להפוך את ה... פוליטיים והציבוריים ... ללא כל מוסר ... מה שעומדים לעשות ה... הוראות מלמעלה של הפרת הסכמים. אצל המערך יש ... טען קשת, ... הכישלון בבחירות לכנסת ... אובדן השלטון בתל־אביב ... מערך יודע שהוא עומד ... התפוררות. ... המפד"ל הולכת לקבוצות ... שלא ייתכן בחיים הציבוריים ... ואני קורא לסניפי ... לא לתת יד להפרת הס... עליהם חתמו" — אמר קשת.

איש המערך בראש מועצת גן יבנה

מאת סופר „מעריב"

הסכם קואליציוני נ... אתמול במושבה גן־יבנה ... רשימת המערך (שלושה מנדטים), אגודת ישראל, ... כוד ורשימה מקומית „... צעירים למען גן־יבנה" (מנדט אחד לכל רשימה).

בראש המועצה יעמוד ... ראל שטיין (מערך), בן ... עולי תורכיה. ב... ישאר שלושת ... המפד"ל, ש... (ישראל אהרון) היה ה... המועצה בקדנציה הקודמת.

תובע שהכנסת תדון בקפיאת ילדים מקור

בתביעה שהכנסת תדון דחופות בפרשת קפיאתם ילדים מקור בימים האחרונים, יצא אתמול ח"כ לוי מסיעת הליכוד.

במברק ששיגר ליו"ר הכנסת מבקש ח"כ לוי להגיש הצעה דחופה לסדר היום. ... הסיבות שבגללן קפאו שנה ילדים מקור, הדאגה להבטחת חימום ... מר לוי טוען כי הנושא ראוי לדיון דחוף בכנסת. הוא נגע למשפחות רבות שרויות בתנאי מצוקה.

למר שמחה אריאלי, אשפן המצות מיד־אליהו

תודתי מעומק ליבי, על אשר גאלני מכאבים בחזה, שהיו נראים לי כקשורים עם הלב. אולם למעשה היה זה ענין של חוליה בחוט השדרה. ה' אריאלי החזירה ע"י טפול אחד למקומה. תבוא עליו ברכה מעימקא דליבא. יישר כח!

נשוואילי בת־שבע, ת"א, רח' יצחק שדה 48

מבצע נופש 1.2.74 - 1.4.74

במלון מלכת שבא באילת

(4 כוכבים)

לינה וארוחת בקר 40 ל"י ליום (כולל מיסים)

לרשותכם:
- ✶ בריכת שחיה
- ✶ מסעדה מפוארת לאניני־טעם (15 ל"י לארוחה)
- ✶ סנק־בר
- ✶ בר אקסקלוסיבי
- ✶ מגרשי טניס

ושירות מעולה

✶

פרטים במלון 059-2111/2/3 ואצל סוכני הנסיעות

למשפחת פאלוך

להולדת הבת — הנכדה
מיטב הברכות והאיחולים

החברה הבינלאומית
לפיתוח בישראל בע"מ

דוני והוואדר רייס
שמחים להודיע על הולדת בנם
אלון
אח לשרון ודורון
נכד לדורית והרי חיימן — תל־אביב
ביולה ונורמן רייס — לונדון

ליעוז
נולד לנו
אח לדנה
מודיעים בשמחה רבה
משפחות: קינן
קליגמן
ויסנביק

משפחת מימן — חולון
משפחת ד"ר ינקלביץ — כפר־סבא
מודיעים בשמחה על נישואי בניהם
מישל עב"ל שמעון
החופה התקיימה ב־15.1.74 בחוג המשפחה

קנה דירתך בדירות גינדי

ראשון־לציון, רח' הרצל 59
פתח־תקוה, רח' חיים עוזר 26

מבצע מיוחד לזוגות צעירים

דירת 3 חדרים בראשון־לציון 92,000.- ל"י בלבד!

אזור מגורים מרכזי ושקט, לוקסוס מלא, שרותים כפולים, תריסנה צבעונית, תריסים בכל המרפסות ועוד...

תנאי רכישה:	
הרשמה:	5,000 ל"י
חוזה:	35,000 ל"י
תשלומים נוחים ל־16 חודש:	32,000 ל"י
משכנתא לא צמודה:	20,000 ל"י
סה"כ:	92,000 ל"י

תורנויות בתי החולים באיזור תל־אביב

משרד הבריאות מודיע כי

תורנויות בתי־החולים באזור ת"א (מחלות פנימיות) חזרו למתכונתם הרגילה מלפני המלחמה, לפי החלוקה הבאה:

חולים מתל־אביב יפנו:
לבי"ח איכילוב בימים ב', ד' ושבת. יום ו' משעה 15.00.
ולבי"ח הדסה בימים א', ג', ה'. יום ו' עד שעה 15.00.

חולים מחולון ובת־ים יפנו:
לבי"ח הממשלתי ביפו בימים ב', ג', ה', ו' ושבת. ולבי"ח „שמואל הרופא" בימים א', ד'.

חולים מיפו יפנו:
לבי"ח הממשלתי ביפו בימים ב', ג', ה', ו' ושבת. לבי"ח איכילוב בימי ד'.
לבי"ח הדסה בימי א'.

התאחדות עולי ברית־המועצות, התאחדות יוצאי ועולי גרוזיה

לראשונה בישראל

הלהקה הגרוזינית

בהשתתפות 40 איש

בהדרכת איליה נמטלשוילי — ובהשתתפות הזמר הפופולרי איליה מצקפלישוילי

באר־שבע	אשקלון	תל־אביב	קרית ביאליק
קולנוע „קרן"	קולנוע „אסתר"	היכל התרבות	קולנוע „סביון"
29.1.74 ב־20.00	31.1.74 ב־20.00	3.2.74 ב־19.30	6.2.74 ב־20.00

המרכז לטלוויזיה הלימודית

מזמין אותך **למפגשים מוסיקליים**

עם המלחין והמנצח: נועם שריף

ישמעו יצירותיהם של:
באך; דביוסי; מוצרט

בהשתתפות נגנים מן האנסמבל הקאמרי ולהקת תלמידות „בת־שבע"

מועדי שידור המפגשים:
בימי ראשון בשעה 16.40 לערך
„פרפרים בראש" (על באך) — 27.1.74
„צלילים צבעוניים" (על דביוסי) — 3.2.74
„צלילים משלימים" (על מוצרט) — 10.2.74

בוא למפגש המוסיקה — והבא גם את חבריך!

הצעה מיוחדת!

המביא מודעה זו

יקבל עד —.350 ל"י עבור מכונת התפירה הישנה עם קנית מכונת התפירה „אלנא־לוטוס"

- ✶ מכונת התפירה החדישה והקומפקטית — תוצרת שוויץ
- ✶ מבצעת כל סוגי תפירה

אלימלך ובניו רח' יפו 40 ירושלים
ברגמן, בן־יהודה 10 תל־אביב, טל. 57086

ב' שבט תשל"ד

...ות בטחון לשנתיים

...ייות הבטחוניות בפרעל גדלו ... אבק בתהליכים של התייקרות ... בבית־הכנסה. כגון הוצאות ... בוחות. עוד לא נאספו הנתונים ...

ג. מאיר אחרא...
...מת ממשלת ליכ...

לפיטונאים
למפיצים
לעובדי עובדים
לכל אלה שקר להם...
אדיב פונה אליכם
בהצעה חמה:
...ורי חימום

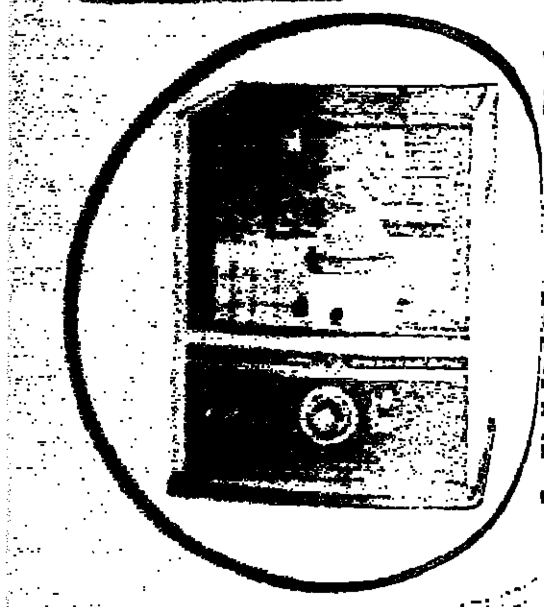

FUJIKA • AEG • ... SIEMENS

הוצאות בטחון לשנתיים - 34 מיליארד ל"י

ספיר: ההוצאות הבטחוניות בפועל גדלו ב־20 מיליארד לעומת האומדן מלפני המלחמה — והמשק נאבק בתהליכים של התייקרות, חובות, מאזן תשלומים * שר האוצר דורש לבטל „עיוותים" במס־הכנסה, כגון הוצאות עסקיות פטורות ממס * „עוד לא הופרדו הכוחות, עוד לא נאספו הגופות — וכבר מת חילות שביתות האטה"

מאת ישעיהו אביעם

בשנת התקציב השוטפת לשנה הבאה צפויה היתה הוצאה בטחונית של קרוב ל־14 מיליארד ל"י. אולם כתוצאה ממלחמת יום הכיפורים, הגדילו הוצאות הבטחון לשנתיים אלה ב־20 מיליארד ל"י בפועל מהמתוכנן והגיעו ל־34 מיליארד ל"י. עליה זו תתבטא בתקציב הנוסף שאושר לכנסת ביום ב' הבא ובהצעת התקציב לשנה הבאה שתובא על־ידי הממשלה ביום א' הקרוב — אמר אתמול שר האוצר, כי־הצאה על בעיות המשק ה־הבויה, בבביאת הרקע של ההתפתחות.

השר הפועל המכונס לדיון על בעיות כלכליות ומדיניות המחירים, בהשתתפות מזכירי מועצות פועלים, איגודים מקצועיים ונציגי ועדי פעלים גדולים.

היה זה כעין „נאום תקציב" מוקדם. שר האוצר ציין, כי התקציב הבטחון גדל כגודל תקציב המדינה לשנה שלמה, או כמחיר של 120 מליון טונה חיטה (במחירים הישנים) שיספיקו למשק לשנים ארוכות, או כמחיר 600 מליון טונה דלק, שיספיקו ל־60 שנה לישראל. סכומים אלה אינם כוללים את ההפסד בתוצר הלאומי כתוצאה מהמלחמה, המגיע ל־5 מיליארד ל"י, ואת ההפסד ביצוא.

התייקרויות בעולם

אשר הרגיש בפתח דבריו, כי בראשית 1973 השתנו המחירים של מוצרי יסוד וחומרי גלם בעולם, תוך עליה של פי שניים ופי שלושה. מחיר הדלק, שבו אנו מוציאים לתצרוכת של 10 מיליון טונה בשנה, עלה תוך שנתיים פי 14. „יש לנו אמנם דלק שכולם חושבים שהוא שלנו, אבל עלינו לשלם בעדו למצרים בעד מהגיות. ראינו בשתן, שהמצרים חושבים להגיש תביעה נגדנו גם בעד המתוצרת השנה. לולא דלק זה, בעיית הדלק היתה מבהילה עוד יותר" — אמר.

כן הצביע מר ספיר על המצב המוניטרי בעולם ועל ירידת המטבע בצרפת, יפאן, גרמניה ועוד.

עם זאת ציין מר ספיר, כי המשק הישראלי עמד במבחן המלחמה. „מי לא ידה אבן במשק שלנו בשנים האחרונות? יש כל הכבוד לצה"ל, למרות שפה ושם יש מלחמת גבולים, אבל מי שרצה ליידות אבן עוד יותר גדולה, היה אומר: תן את הכלכלה למשרד הבטחון והכל יסתדר".

עוד שנים רבות

„אם אינני טועה אנחנו נמצאים כבר בחודש השמיני למלחמה. במקום אחר כבר היו בודאי קיצוב וגזירות אחרות" — אמר.

„אמנם אני יודע שרבים חושבים, שאם אמריקה נותנת לנו 2.2 מיליארד דולר, זה יפתור את הבעיות. אבל כסף זה כולו לרכישת נשק".

מר ספיר, הזהיר ואמר, כי תושבי המדינה ירגישו בעול הכבד עוד שנים רבות. „אלמלא המלחמה היינו מגדילים את היצוא".

החוב לנפש

גדל הגרעון במטבע חוץ ובמאזן התשלומים — אמר — וגם החוב הלאומי גדל. רק בהפרשי מחיר הדלק והתשלומים בעד נשק ב־1973 גדל הגרעון במיליארד דולר, וב־1974 יגדל בעוד מיליארד דולר. „החוב הלאומי שלנו כתוצאה מן המלחמה הזאת יעלה מ־4 מיליארד דולר לקרוב ל־5.75 מיליארד דולר. החוב לנפש, שהיה כבר ב־1973 הגדול בעולם, יגיע ל־1700 דולר בשנת 1974" — אמר שר האוצר.

בעבר, לשבר האנרגיה, ציין, כי אירופה תלויה ב־63 אחוז באספקת האנרגיה שלה בנפט. — „אנו תלויים, דומני, ב־100 אחוז, אם כי עוד מוציאים מהלך כ־50,000 טונה בשנה. אם נצטרך את כל הדלק שאנו זקוקים לו, זה יתורם לתוספת גרעון של 400 מיליון דולר. לפני חודש כבר שילמנו — למען הבטחת אספקה ראשונה — 17 דולר לחבית". מחיר הדלק בארץ לא עלה ביחס לעליה הגדולה — אמר — בגלל מלאי גדול שנרכש במחירים מוזלים. התייקרות הנפט תשפיע על המחירים בעולם. ויש לחצים אינפלציוניים, ובישראל פי כמה. ב־40 אחוז מהמקורות אנחנו תלויים ביבוא, והעלאת המחירים תשפיע גם על המחירים בישראל.

הלוואות — חובות

במיתוני צמודים לדולר, זכרנו בשנתיים האחרונות ביתרונות מסויימים — אמר שר האוצר — על אף המלחמה, הגענו ב־1973 ליצוא של 2.5 מיליארד דולר. אבל „הערב יבואו אלי התעשיינים ויבקשו להקלות, לבקש תמריץ גדול יותר ליצוא, וגם זה משפיע על מערכת המחירים".

מר ספיר אמר, כי הממשלה נתנה משכנתאות והלוואות למשתכנים, חקלאים, תעשיינים, בריבית נמוכה מאד וללא הצמדה. בעוד הממשלה צמצמה לקחת הלוואות מהציבור, כי שווי צמודות לאינפלציה. המספר, שלוותה 300 מיליון ל"י ב־1962, אחרי מלחמת ששת הימים התחירה לציבור אחד אחד שנים 550 מיליון ל"י.

התקפה על השותפים

בדבריו על התביעה לצמצם בהוצאות, כדי לעמוד בלחץ הצרכים, אמר מר ספיר, כי אינו רואה הקץ לצמצם, אלא אולי מאבטלה סמויה ואולי גם בהגדלת הפריון. אבל אין יבואו בציבור האיגוד המקצועי השגה יתבעו האלמנות שבר, נוסף לתוספת היוקר, שתרונם גבול אחד בחודש 1973 ועד ינואר 1974 (חזר שלוש תוספות יוקר) הגיעה תוספת היוקר ל־39.4 אחוז משכר היסוד, או 19 אחוז מהשכר הכולל.

שר האוצר תקף את ציבור הפועלים, באמרו: „עוד לא הפרידו את הכוחות, עוד לא אספו את גופות הנעדרים, וכבר כאילו חוזרים למסלולם וכבר יש שביתות האטה".

אף כי הציבור נתן סכום נכבד מאוד אחרי המלחמה, „אינני יכול להגיד, שלא נצטרך ללכת ולבקש עוד משהו" — אמר.

יבוטלו „העיוותים"?

להלן תבע מר ספיר לבטל את „העיוותים", כפי שהוא מכנה הוצאות עיסקיות שעליהן אין משלמים מס הכנסה. הוא בעד הרפורמה במס הכנסה — אמר והדגיש, כי אשתקד שוחרר מתשלום מס כ־50 אלף מפרנסים. הוא מגיע המס השולי ל־70 אחוז והאוצר מוכן לבצע את השלב השלישי ולהגיע לתיקרה של 63 אחוז ולהוריד את המס של 800 ל"י. עד כה הוריד את המס ב־900 מיליון ל"י, וחפצים להוריד עוד, בתנאי שיבוטלו העיוותים השונים.

„זה לא כל כך נוגע לפועלים במפעלים, אבל זה נוגע למנהלי עבודה, לחלק גדול של הפקידות בבנקים, במוסדות, בחברות ואולי גם בממשלה". לדעת השר, יש לבטל כל אותן הטבות, פרט אולי להנחות על שעות נוספות. לדבריו, כל אותן הטבות עסקיות מתבטאות בכ־350 מיליון ל"י.

המטרות ל־1974

את נאומו, שנמשך כשעתיים, סיים שר האוצר בסקירת המטרות הכלכליות ההכרחיות ב־1974, שהן: החזרת המשק לרמת פעילות מלאה, תוך קליטת כל המגויסים החוזרים מהצבא לתעסוקה, תוך הגדלת פריון העבודה והייצור; המשך קליטת העליה והאדרתה; העמקת ההשקעות; הגברת בניית שיכונים לזוגות צעירים וחיילים משוחררים; הגברת היצוא; פתרון הבעיות הטקטקרטיות של המגוייסים; פתרון בעיית הסובסידיות וגודלן.

כאן אמר שר האוצר, כי הסובסידיות מגיעות כיום לסכומים גדולים פי ארבעה מבתקציב אשתקד והמשק לא יוכל לעמוד בכך. הוא גינה אגירה והברחות של סוכר, קמח ומוצרים אחרים לשטחים המוחזקים, ואף למדינות ערביות רחוקות, משום שהסוכר זול ביותר אצלנו. לדבריו, יש לעצור בעלי הכנסה גבוהה.

מורכבותו של השכר

הדיון במליאת הוועד הפועל נפתח על ידי מזכ"ל ההסתדרות בפועל, מר ירוחם משל, אשר אמר, כי כיום השכר הוא חלק ממרכיב המסים, השירותים, הדיבנד, שהם חלק ממרכיבי רמת החיים. ההסתדרות, לרגל מצב הזירות, תגבש מדיניות מקצועית ותחומת הסכמי שכר לשנה אחת בלבד — אמר. על תוספת היוקר אמר, כי ההסתדרות תמשיך לשמור על מכשיר זה.

עוד אמר מר משל, כי ההסתדרות לא תתערב בעניני האוצר, בכל הקשור בעיוותים שונים, אבל תתנגד לגזילת הישגים סוציאליים מאיגודים מקצועיים.

ראש סיעת הליכוד בהסתדרות, ח"כ יורם ארידור, תקף את שר האוצר, באומרו, כי העובדים אינם מקבלים פיצוי הולם על עליית המחירים. סיעתו דוחה בתוקף הארכה אוטומטית של הסכמי השכר. דורשת מדיניות שכר סלקטיבית — הוסיף.

בדיון השתתפו עמוס דנגי, מ. ורבין, ד. יתום, ח"כ עקיבא נוף, ח"כ י. לבנברון, א. שכטר, יגאל כהן, ז. דרוקמן, הם הביעו דאגה גבוה בזות ואותר לצמצם את הסובסידיות.

ח"כ בגין: ג. מאיר אחראית לאי־הקמת ממשלת ליכוד

מאת דניאל דגן

יו"ר תנועת החרות, ח"כ מנחם בגין, הטיל אתמול על ראש הממשלה, גולדה מאיר, את האחריות לאי־הקמתה של ממשלת ליכוד לאומי.

בדברו בישיבת מרכז מפלגתו, אמר ח"כ בגין, כי אילו רצתה גולדה מאיר, היתה קמה ממשלה כזו, שכן שר הבטחון משה דיין מצדד בכך, והוא הדין שר האוצר פנחס ספיר.

ח"כ בגין טען, כי גולדה התנגדה, בעקבות הקמתה ממשלת ליכוד גם במקומה מלחמת יום הכיפורים, וסירבה להיענות לתביעות של אנשי הליברלים העצמאיים והמפד"ל בענין זה.

ח"כ בגין קרא למפד"ל ולסיעות הדתיות והתורתיות לפרסם הצהרה משותפת יחד עם הליכוד, שבה ייקבע כי שלוש המפלגות האלה מתנגדות לכל הצעה או תוכנית, שפירושן חלוקה מחדש של הארץ ומסירתה לשלטון זר. הוא אמר, שהודעה כזאת תהיה על דעתם של קרוב למחצית מחברי הכנסת, ותהיה לה משמעות מדינית רבה.

לדברי ח"כ בגין, תלוה הודעה כזו בקבלה אחד עם העקרונות הכלולים במצעים לכנסת של הליכוד, המפד"ל והסיעות הדתיות והתורתיות.

חבר הכנסת לשעבר ד"ר מילמן השמיע בישיבה של כך, שהליכוד נמנע מלהתקיף את שר הבטחון משה דיין של מחדלי המלחמה. התנגדה מכך הוא ששר הבטחון נשלח לוושינגטון לשיחות עם שר החוץ האמריקאי, ד"ר הנרי קיסינג'ר, ושיחות אלה שימשו יסוד להסדר הפרדת הכוחות בחזית המצרית.

מילמן גם אמר, כי אם הליכוד היה מוכן לדחיית הבחירות, אשר היה להרכיב ממשלת חירום לאומית, הוא היה מגבש הסכם הפרדת הכוחות בתנאים שבהם הוא מתבצע. בדבריו על מעמדה של תנועת החרות בתוך הליכוד אמר ח"כ מילמן, כי חרות הפכה למיעוט בתוך גורם שוליים זה, ושל ידי הקמת הליכוד נגלש מעמדה של המפלגה בשלמות הארץ.

קורס קציני שריון נסתיים אתמול בסיני (תצלום: נחום גוטמן)

זכויות החיילים המשוחררים עדיין אינן ניתנות למימוש במשרד השיכון

ציפיות מוגזמות לעדיפות בקבלת שיכון גרמו להתפרעויות של חיילים משוחררים בסניפי המשרד

מאת שמעון רפפורט

משרד השיכון יעניק לזוגות צעירים את הזכויות המגיעות להם כחיילים משוחררים רק על סמך תעודת שחרור משורות בצה"ל. אבל גם חיילים המצויידים בתעודות שחרור כחוק אינם יכולים לממש כיום את זכויותיהם, משום שהתקנות, המסמיכות את הפקידים להעניק את ההטבות עליהן הוחלט, טרם נחתמו פורמלית, ואינן בתוקף.

שורת התפרעויות של חיילים בסניפי משרד השיכון, ובמיוחד התפרעויות שהיו בסניף משרד השיכון בחיפה בשבוע האחרון, המתרכזות של חיילים לעדיפות בקבלת שיכון זוגות צעירים. סיבה אחרת היא, שמשרד השיכון אינו ערוך עדיין כראוי לטיפול מסודר ויעיל בחיילים המשוחררים. ואפילו התקנות המסמיכות הענקת הזכויות עדיין אינן בתוקף, משום שלא נחתמו על־ידי האוצר.

דובר משרד השכון, יהודה לייש, אמר אתמול, כי משרדו מתכוון להעמיד פקיד מיוחד שיטפל בחיילים משוחררים מחוץ לתורים הרגילים. סידור זה לא הופעל עד כה כראוי ברוב סניפי משרד השיכון. סיבה נוספת להתפרעויות שכבר אירעו, מקורה בהסברה בלתי מספקת של הזכויות המוקנות לחיילים משוחררים. חיילים בדרשה בעלי אוריינטציה והפקים על סניפי משרד השיכון ותובעים שפור עדיפויות יחודי בקבלת דיור, על סמך שירותם במילואים. הם אינם מזכאים, בדרך כלל, להסתפק בספור של 50 אחוז על ההלוואה בשנה הראשונה ובקבלת ההלוואה המוגדלת המוצעת להם. דובר משרד השיכון אמר, כי חיילים משוחררים זכאים להלוואה מוגדלת ב־10 אחוז, ולפטור של 50 אחוז בתשלום ההלוואה בשנה הראשונה לפרעונה, עד למקסימום של 2400 לירות. שירות מילואים אינו מקנה לזוגות הצעירים שגי העדיפות, רגע שלא היה זכאי לדירה לפני שירות המילואים — אינו קונה לעצמו זכות זו כחייל משוחרר.

תעודה זמנית

בשלב זה מגיעים לסניפי משרד השיכון חיילים משוחררים מעטים יחסית. רק בשבועות הקרובים צפויים גלים של זוגות צעירים ששוחררו משירות מילואים. נמסר, כי משרד השיכון יוכל לטפל בחיילים המשוחררים המצוידים בתעודות שחרור מצה"ל. משום כך פנה משרד השיכון למשרד הבטחון בבקשה להעניק לחיילים את התעודה המתאימה מייד עם שחרורם מהשירות, על מנת שיוכלו לממש את הזכויות שרכשו לאחר שירות של 75 יום. צפויים קשיים נוספים עם החיילים שהגנדרו כזודגים לצה"ל וימשיכו לשרת תקופה נוספת. נמסר, כי תיבדק אפשרות להעניק להם תעודה זמנית מצה"ל, המאשרת כי הם שירתו את תקופת המינימום של 75 יום המקנה זכויות חייל משוחרר. חיילים אלה יוכלו לממש זכויות על־ידי הצגת תעודה זו, בעת המופשות שיקבלו.

הפסיקו קבלת קהל

בינתיים החליטו עובדי משרד השיכון בחיפה להפסיק קבלת קהל בגלל ההתפרעויות והאלימות של חיילים משוחררים שהיו השבוע. ההתפרעויות אירעו למרות שמוצב שם שוטר ושני שומרים מחברת שמירה.

מנהל המחוז של משרד השיכון במחוז הצפון, יחזקאל סגנ, אמר אתמול, כי הוא ינסה לשכנע את העובדים לחזור ולקבל קהל כבר מתחילת השבוע הבא. הוא אמר כי הוא מבין את תגובת העובדים, החוששים מאלימות.

כפי שנודע הוצע להנהלת משרד השיכון להפסיק את הטיפול לתקופה של 6 חדשים. לפחות באותם אנשים שיתפרעו בסניפי משרד השיכון. ההצעה תידון מייד לאחר שיתמנה שר חדש למשרד השיכון.

ראש עיריית רחובות מגנה ההחלטה לביטול ההסכמים

כותב לפנחס אילון: „צעדיך עלולים להרוס מיבנה של שלטון מקומי יציב ויעיל"

מאת אהרון פריאל

ראש עיריית רחובות מר שמואל רכטמן האשים אתמול את ראש עיריית חולון מר פנחס אילון המכהן כיו"ר מרכז השלטון המקומי, בנקיטת צעדים העלולים להרוס מיבנה של שלטון מקומי יציב ויעיל ובפעולות שהן בניגוד לשליחות שהופקדה בידיו.

מר רכטמן התייחס בדבריו לפגישה שנערכה שלשום בלשכתו של מר אילון בעירית חולון בהשתתפות נציגי המערך והמפד"ל, ואשר בה סוכם כי המפד"ל תבטל את ההסכמים שחתמה עם הליכוד בכמה רשויות מקומיות.

במכתב ששלח אתמול מר רכטמן למר אילון, כתב ראש עיריית רחובות: „בתוקף תפקידך כיו"ר מרכז השלטון המקומי מוטלת עליך החובה לפעול נגד כלנתריזם וכן להקיע ולמנוע תופעות מעין אלה.

„כיבוד הסכמים הוא תנאי ראשון ובל יעבור לשלטון מוניציפאלי תקין, אולם לצערי אתה פעלת בניגוד לשליחות שהופקדה בידיך, וצעדיך אלה עלולים להרוס מיבנה של שלטון מקומי יציב ויעיל".

מר רכטמן כתב עוד במכתבו למר אילון כי הוא מתייחס בחומרה רבה למה שהוא כינה „תמיכתו של מר אילון בהפרת הסכמים", ותבע לכנס בדחיפות את מרכז השלטון המקומי לדון בנושא זה.

אם אמנם תבטל המפד"ל את ההסכמים שחתמה בכמה רשויות מקומיות עם סיעות הליכוד, עלולה להשמט מידי הליכוד ראשות הערים בנורה, נתניה ובת־ים.

בתשובה לשאלת סופר „מעריב", אמר אמש מר אילון כי עדיין לא קיבל את מכתבו של מר רכטמן ולפיכך אינו יכול להגיב בשלב זה על דבריו של ראש עיריית רחובות.

השר ורהפטיג בישיבת סיעת המפד"ל: „לו היה הליכוד בממשלה היה תומך בהסכם ההפרדה"

מאת דניאל דגן

שר הדתות, ד"ר זרח ורהפטיג, אמר אמש בישיבת סיעת המפד"ל בכנסת, כי אילו היה הליכוד משתתף בממשלה — היה גם הוא תומך את ידו על הסכם הפרדת הכוחות בחזית המצרית.

ד"ר ורהפטיג אמר, כי הוא מצדד בהקמת ממשלת ליכוד לאומית בהשתתפות המערך, המפד"ל והליכוד, אך אי־אפשר לכפות הקמת קואליציה כזאת, כל עוד אין המערך מעוניין בכך.

לדעתו, תביא השתתפות הליכוד בממשלה לגמישות רבה יותר בעמדותיו המדיניות.

שר הסעד, מיכאל חזני, אמר, כי יש להתכונן לאפשרות של הקדמת הבחירות, וכדאי כבר עתה לבחור ביו"ר מטה בחירות.

הוא עצמו הביע התנגדות להקדמת הבחירות, כי במקרה כזה ישנה אפשרות לעליה נוספת של הליכוד. לדעתו, „אנחנו עוד לא בשלים להקים קואליציה בראשות הליכוד".

עם זאת הביע השר חזני תמיכה בהקמת ממשלת חרום לאומית.

שר הפנים, ד"ר יוסף בורג, אמר, כי האפשרות להקמת ממשלת ליכוד איננה נראית ריאלית, מפני שהמערך לא רוצה בכך. בטרם מקימים ממשלת ליכוד — אמר — יש לגלות ליכוד פנימי בתוך המפלגה, דבר שאיננו קיים לפי שעה.

בתום הישיבה פורסמה הודעה, הקובעת שבמו"מ הקואליציוני עם המערך לא חלה התקדמות בשאלות הדתיות, ובמיוחד בנושא העקרוני של „מי הוא יהודי".

* הנהלת הליכוד החליטה להקים מחלקה חקלאית, שתפקידה יהיה לטפל בבעיות שונות בסקטור החקלאי ולשמור על האינטרסים של הכפרים, בני מושבים.

מזכיר חדש לפועלי חולון

בישיבה חגיגית של מליאת מועצת פועלי חולון נבחר שלשום יוסף צדוק (המערך) למזכירה החדש של מועצת פועלי חולון. המזכיר הקודם, משה בלוך, פורש לגימלאות לאחר 27 שנות עבודה במועצת הפועלים המקומית.

מר צדוק נבחר בקולות המערך, ליע, העובד הדתי ו„מוקד". בישיבה נמסרו גם התוצאות הרשמיות של הבחירות להסתדרות בחולון. השתתפו בישיבה גם ראש העיריה, פנחס אילון והחבר הועדה המרכזת של ההסתדרות, אהרן הראל, שנשאו דברי ברכה.

صورة عن الأصل

גם בן־זוגו של מגוייס ייהנה מדחיית תשלומים של חובות

בקובץ התקנות המתפרסם היום מובא תיקון בחוק, המאפשר דחיית תשלומים ב־30 יום, כדי להקל בכך על המגויים לחזור לחיים האזרחיים

היום יפורסמו ב„רשומות" („קובץ התקנות 3121) תק־נות שעת־חירום שהתקין שר־הבטחון ובהן תיקונים אחדים לחוק הארכת מועדים, תשי"ז־1957. מועדים בהם חייב אדם, הנמצא בשירות חובה, לעשות פעולה כל־שהי, נדחים כידוע על פי החוק המקורי ליום השלו־שים שלאחר השחרור.

פרט להוראה טכנית, ה־קשורות בשיטת החישוב של המועד המאורך, תוקן כעת ה־חוק בנקודות אלה:

א) חוזים שבני זוג התחייבו בהם יחדיו, ואחד מהם מ־גוייס, נדחית גם התחייבותו של בן הזוג האחר עד ליום השלושים שלאחר שחרורו של המגויס.

ב) הארכת מועדים שנקבעו במסמכים פרטיים מכל סוג (חוזה, הצעה או מכרז) תחול רק על מסמכים שנעשו ע"י אדם לפני גיוסו. אולם יש סייג להוראה זו: בחוזה ל־תשלום כסף חוזה מובטח ב־משכנתא ייהנה המגויס (ובן זוגו, אם התחייבו במשותף) מדחיית המועדים שנקבעו ל־תשלומים גם אם מדובר ב־חוזה שנחתם אחרי גיוסו. כלו־מר, מי שחתם על חוזה הלוואה בבנק למשכנתאות שעה שכבר היה מגויס, יוכל גם כן לפרוע את תשלומיו עד היום השלו־שים שלאחר השחרור.

ג) כדי להקל על המשתח־רר מטורח תרום לחזור בהד־רגה למסלול חייו האזרחיים נקבעו שתי הוראות. ראשית, גם מועדים החלים בתוך ה־תקופה של שלושים הימים ש־לאחר השחרור נדחים עד סוף אותה התקופה. שנית, שר ה־בטחון רשאי, בהתייעצות עם שר האוצר ועם נגיד בנק יש־ראל ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע בתקנות הסדרים מיוחדים לפרעונם של תשלומים מכל סוג, אשר נדחו עקב הוראות החוק.

הכוונה היא להגיע להסד־רים, שיאפשרו פיזור החובות על פני תקופה ארוכה יותר ואשר ימנעו הצטברותם של תשלומים אחדים לפרעון ביום השלושים שלאחר השחרור.

ד) מי שחייב למסור חזקה בדירת מגורים ונבצר ממנו לעשות זאת, עקב נסיבות ה־קשורות בגיוסו או בהקפיץ בשרותו הוא או בשרותו של אדם אחר בצבא, רשאי לפנות לבית משפט השלום ולבקש דחיית המועד למסירת החזקה. הכוונה היא בעיקר לאותם מקרים שבהם אין אדם יכול לפנות את דירתו, משום ש־הדירה שאליה צמד לעבור ב־מועד מסויים טרם פונתה או טרם הושלמה, בגלל שרותו של בעל הדירה האחרת או של הקבלן, שטרם סיים את בניי־תה. בית המשפט יהיה רשאי לדחות מועדים שנקבעו בחוזים אחרים, ולצורך כך לצרף ל־דיון את כל הנוגעים בדבר.

לפי הוראה זו ולפי תקנה אחרת דיון, שהתקינה ראש ה־ממשלה בתוקף תפקידה כמ"מ שר המשפטים, ניתן יהיה לחזור ולפנות לבית המשפט, בתוך 60 יום מיום מתן ההחלטה, בבקשה שיעיין בה מחדש, אם נשתנו הנסיבות או נתגלו עוב־דות חדשות. כך ניתן יהיה, ברשות בית משפט השלום או בית המשפט המחוזי, לערער על החלטות בית משפט ה־שלום לפני בית המשפט ה־מחוזי.

כל התיקונים חלים למפרע, מיום 6 באוקטובר 1973.

לילה בהיר ראשון ברמה אחרי השלגים

אחרי ימים רצופים של של־גים וגשמים נוספים, עבר על רמת הגולן והגליל העל־יון לילה בהיר, ללא גשם וללא שלג.

במשטרת מרחב הגליל נמ־סר, כי כל הכבישים בצפון הארץ וברמת הגולן פתוחים לתנועה, ואין כל הגבלות, פרט לצי־רים ובקרים אחדים של הצפות קטעי כבישים במים, המחייבים זהירות מצד הנה־גים. הוסרו גם ההגבלות על הנסיעה לצפת ומכנה.

הבוקר יחדשו צוותי הפי־נוי של מע"צ וצה"ל את ע־בודות פנוי השלג משולי ה־צירים הראשיים ברמת־הגולן, כדי להרחיבם ולאפשר את תנ־ועת הנסיעה בהם. בכביש ה־עולה לרום החרמון ימשיכו צוותי הפילוס בפנוי השלג ש־נערם לגבהים של כשני מט־רים על הכביש, במגמה להג־יע היום עד למוצב, ולחדש את הקשר דרך הכביש שנותק לפני ימים אחדים.

רכבת ישראל נהנתה בימים האחרונים משפע של נוסעים, בגלל סגירת הכביש מן הש... בתצלום: תחנת הרכבת בירושלים. (תצלום: ...)

אלוף שפיר: רק 2.7 אחוזים מחיילי המילואים לא נקראו עד כה לשירות

מאת יעקב ארז
כתב הצבאי של „מעריב"

רק 2.7 אחוזים מחיילי המילואים של צה"ל לא נקראו עד כה לשירות. עתה נקראו גם אלה לשירות מילואים, כדי להקים יחי־דות חדשות ולהחליף חיי־לי מילואים אחרים — מסר אתמול ראש אכ"א, אלוף הרצל שפיר, במסיבה עם הכתבים הצבאיים.

כבדיקה שנעשתה על־ידי אגף כוח אדם של צה"ל, אח־רי שהתקבלו נתונים מן ה־מחשב שהצביע על כך ש־9 אחוזים של חיילים לא נק־ראו לשירות, הוברר שרק 6.6 אחוזים לא שירתו. אחרי שהוצאו מאחוז זה האורחים עובדי צה"ל נתברר, כי כבר עם שני אחוזים היו בשירות או משרתים עדיין; 2.3 אחו־זים אינם בני קריאה, ואילו 2.7 אחוזים הם חיילים שלא נקראו, אולם כבר החלו ל־קרוא אותם למילואים.

אלוף שפיר הסביר, כי צה"ל בנה את סדר הכוחות שלו על פי תיכנון רב־שנתי של עשר חמש שנים. תיכנון זה מקצה אחוז מסויים מ־כוח האדם ביחידות כעתודה מעל לתקנים, כדי שניתן יהיה להקים יחידות מתוכ־ננות, להצעיד יחידות וכו'. ב־מלחמה גוייסה גם עתודה זו.

ראש אכ"א מסר, כי 50 אחוז מאנשי המילואים שוחררו כבר, אך רוב ה־חיילים ביחידות השדה ממשיכים בשירות ולא ני־תן להחליפם בחיילים ש־שוחררו, מאחר שחיילים אלה לא עברו הכשרה מקצועית.

„בצה"ל יש קרוב ל־400 מקצועות ואין אף מקצוע ש־ניתן להכשיר אליו בארבע שעות. המקצועות מחייבים כי־שורים, מעבר קודם, בחון מק־צועי ועוד" — אמר.

שלוש משימות

בתחום כוח האדם יש ל־צה"ל שלוש משימות: „(א) להשלים יחידות שנפגעו ול־הכשיר אנשים; (ב) להקים יחידות חדשות; (ג) ליצור שניות את עודפי כוח האדם, כדי שאפשר יהיה בחלק מן היחידות להקל בנטל".

אלוף הרצל שפיר הטעים, כי „הכשרת הכוחות נעשית עכשיו בהיקף ללא תקדים. אנחנו עושים כיום בתקופה קצרה את אשר עשינו בעבר בזמן רב יותר". במסגרת האוגדות של צה"ל נערכים עכשיו קורסים מקצועיים ב־נושאי שיריון, ותותחנים וחיל רגלים.

הטענות שנשמעות בדבר צעירים רבים בעורף נעוצות בעובדה, שמחצית אנשי המי־לואים שוחררו, שאחוז מסויים מאנשי המילואים נמצאים ב־חופשה, ש־30 אלף אנשים מרותקים למשק, ושיש אוכ־לוסיה שלא גויסה מטעמים רפואיים.

בהתייחסו לטענות שונות שהועלו בעתונות בדבר ניצול כוח האדם ציין, כי הנוהגים הסדירים בצה"ל, אשר סיימו מאז המלחמה את הכשרתם, הועברו ליחידות שדה באזו־רי החזית. בעניין החלופה של רופאים ציין, כי רופאים המשרתים ביחידות שגוייסו ביום הכיפורים ממשיכים את שירותם בעקבות דרישות מ־פקדי היחידות האלה. רופאים, שמפקדיהם מסכימים להחלפ־תם, משוחררים מן השירות ומוחלפים ברופאים אחרים.

אלוף הרצל שפיר אמר כי „רק אחרי קבלת הנתונים בעניין הרקע המצב המשפחתי אפשר יהיה להח־ליט כיצד לנהוג באזרחים ה־ישראליים בחו"ל, שהם בני־קריאה למילואים. את הזיר־נים שבהם צבא בקרוב. יש לקבוע בחוק כבר למשפחות וכיצד להביאם ארצה.

הוא ציין, כי בחו"ל נמצאים רק כמה אלפי אזרחים יש־ראליים בני קריאה למילו־אים, שלא שירתו במלחמה ולאחריה. כ־6800 אזרחים יש־ראלים הגיעו לישראל בתקו־פת המלחמה ושירתו במי־לואים.

בצפון: השנה המושלגת ביותר מאז מלחמת ששת הימים

„החיילים בחרמון אינם סובלים מקור" * קבוצות עובדי מע"צ שנתקעו בסופה — הצליחו להחלץ

מאת מאיר הראובני

„זוהי השנה המושלגת ב־יותר שהיתה לנו מאז מלח־מת ששת הימים. כמות כזו של שלג לא נערמה כאן אף פעם לפני הימים הללו" — אמר לי אתמול יולי זייקה, האחראי על צוותי מע"צ עבודה, פנוי השלגים מ־כבישי הגולן והגליל במחל־קת עבודות צבאיות (בחזית הצפון), שעה שסיירנו יחד במעלה הכביש לחרמון, שם נספק מגלפת מע"צ בפי־נוי השלג מהכבישים ופינוי לתנועה.

שייקה, מקבוץ שמיר, סיפר, כי זה ימים אחדים מנותקים החיילים במוצבי החרמון מ־קשר דרך הכביש עם העורף, והקשר היחיד המקיים איתם הוא באמצעות מסוקים — ו־ברגל. במוצב החרמון מגיעה שיכבת השלג לגובה־שלושה מטרים. הטמפרטורות ירדו ב־לילות האחרונים למינוס 8—7 מעלות. אף על פי כן, אמר שייקה — „אנחנו עובדים יום ולילה בפילוס הדרכים ל־מוצבי ההר. יש קשר אתם יומם ולילה. חיילי המוצבים מתקשרים בכל יום עם הבית. איני מכיר אף מקרה של חייל בחרמון הסובל מקור".

„החיים במוצבי ההר בהחלט סבירים" — מוסיף שייקה — „ישנם תנורי־חימום מכל הסו־גים. יש אבזרי בידור, משח־קים ואפילו טלביזיה. לא מש־עממים".

לעובדי מע"צ בחרמון היו מקרים פחות נעימים — אף כי היום הם מספרים על כך בבדיחות הדעת, באנקדוטות משעשעות.

שלושה ימים בבוקה

קבוצת עובדי מע"צ שעסקה בפנוי הצירים בהר־דב נתק־עה ביום א' בחרמון בסופת שלג עזה על ראש אחד מרכסי ההר ולא יכלה למצוא דרכה הורדה למטה. עובדים אלה הצ־ליחו בתחילה ובקושי רב להג־יע בכוחות עצמם לבסיס צב־אי ולמצוא שם מחסה. הם שהו שם שלושה ימים רצו־פים, עד שנמצאה הדרך להור־ידם הביתה, בריאים ושלמים.

על נסיון אחר שבו נתבעה קבוצת עובדי מע"צ בחרמון סיפר לי מנהל העבודה בהר, חיים שוורץ, „אנו ערבים של־גים" והניק:

...כעינו, ורק אז היו עוד מט־רים אחדים לבמה. בשעה 9 בערב, אחרי כארבע שעות של הליכה והילה, הגענו לכפר הדרוזי מסעדה. זה שלא אכל־נו דבר מהבהרים. ולא היה לנו משקה חם לא הציק לנו כמו העובדה שהגענו למטה רטובים עד עצמותינו. אפילו הבגדים התחתונים היו ספוגי מים..."

מהנדס המחוז של מע"צ, מר ירחמיאל רק, הסביר לי כי ב־אז החלה העונה הגשומה ו־המושלגת מצויים בכוננות מל־אה צוותי פנוי שלגים וטיפול ב„מיגרדים" ושטפונות המצי־פים כבישים, בקטע כבישים וכו') שבסיסיהם בצפת ובראש פינה. צוותים אלה, הכוללים מפלסות, מגרדות, טופלדוזרים וכן ארבע „מפלצות" חדישות, המכונות ברמזנית „זוללות שלג" (תוצרת „יונימוג") — מכונות הגורסות את השלג ממפלס הכבישים ומתיזות אותו באמצעות שתי ארובות לצדי הכביש — עוברים תוך אתראה קצרה ביותר ...נות שלג. עם אור מתגייסים הצוותים לציר... בת חירום בגליל, גבול לבנון וברמת הגולן הצפונית, ומתחילים מיד... השלג מהכבישים כדי ... לתנועה. לעובדי צוותי השלגים חולקו בגדים חמים. כל צוות מצויי... שיר אלחוט ו„מנות... (כולל כירת גז לחימום... קשר המתקיים עם ה... בכל שעות היום מאפש... דיווחים מעודכנים על המצאם של כל העובדי... עת, ובמקרים של עיכו... להסדיר את הפנוי ולקי... עם המשפחות בבית.

מר רק הסביר, כי ... גיוס של חלק מהעובד... של חלק מהציוד הכבד... יחידה, כולל מפלסות, ... יחידה מסוגלת לבצע... פינוי שלגים גם בשע... לילה, מה גם שעבודה... אינה יעילה.

מרבד לבן

כשירדנו מהחרמון ... אחר הצהריים המוקדמו... היו כל הכבישים בצפון... כולל כפרי הדרוזים, ... לכל כלי הרכב. הו... מרום גולן, אלרום (הק... גבוה ביותר בארץ) וע... ומושב נוה אטי"ב, היו... מרבד שלג לבן. ליד פ... תו, בכפר בגיזל שכמ... יוסף ספק, בעזרת את... בפינוי עירמת שלג בגו... הצטברה בפתח הבית ... את הגישה אליו. „זוהי... שאנחנו מכירים בכל ... אבל השנה זה בהחלט... יות גדולות, ובמשך ימי... פים — הרבה יותר ממה... זוכר בשנים הקודמות —... לנו יוסף ספק.

השלגים פינו מקומם לשלוליות עכורות

מאת כתב „מעריב" בירושלים

השלגים שכיסו את ירו־שלים הפשירו אתמול, ו־במקומם נותרו שלוליות עכורות. כילוי ביום ניגרו מן השרירים והבתים מי־ המי השלגים הפשורים.

בבתי־הספר התנהלו הלימו־דים בבסבלת השלושים הצי־ערית, אולם אכזבה רבה ביכרו לש־בור את ילדיהן בבירות ה־מוסקה. עיקר הסבל היה נח־לת הפעוטות בגני הילדים, אשר ברובם אין מערכת הס־קה מרכזית.

אורחים וסקרנים אשר נהרו אתמול לבירה כדי לחזות ב־שלג, נחלו אכזבה מרה, ולא נותר להם אלא לבוא כלצופות שבצג. במטה החירום הפועל ברציפות בבית העיריה זה ע־שרה ימים התקבלו אתמול קריאות בודדות בלבד לעזרה, ביניהן ארבע הודעות על הצ־פות בדירות מגורים במרכז ה־עיר. בשכונותיה החדשות של ירושלים היו עדיין שיבושים באספקת המים, ותקלות חוזרות היו ברשת החשמל. ... על רכיבה בירותיהם, אליהם נכנסו זה לא כבר.

הנוסעים היחפזו

אתמול באישון לילה שיגר מטה החירום שני חולים של צה"ל מצויידים בשמיכות ו־במשקאות חריפים כדי לחלץ קבוצה של צעירים קצרי רוח, אשר לא שעו להבהרות המש־טרה במחסום שער־הגיא, ופתחו בהליכה לעבר הבירה. צועדים המצויים ביניהם חיי־לים בחופשה, נמצאו, חלקם מכורבלים בשקי שינה חלקם מתנינים בשיניים נוקשות מ־קור במעלה הדרך לעיר.

ממעון מקה

כלי רכב אחרים נשלחו ל־שרים כדי להביא עמם מטען נוסף של מלח, אותו זרו ב־משך הלילה על פני הכבישים החלקים, במגמה למנוע הת־גבשות הקרה עליהם, כתוצאה מהקרה. 60 כלי רכב ויותר מ־500 עובדים עשו את הלילה בנסיעה בנתיבים המרכזיים ב־בירה, כדי לנפץ את שכבת הקרה הדקה והמסוכנת.

נזקי הגשם לפרחי הסייפנים מגיעים ל־2 מיליון ל"י

אולם הגשמים הועילו מאוד לגידולי התבואות והכותנה ומצפים ליבולי שיא

מאת אהרן פריאל

הנזק הכבד, שנגרם ל־מגדלי פרחי הסייפנים ב־עקבות הגשמים של הימים האחרונים, הגיע השבוע ל־2 מליון ל"י. בשבוע הראשון יקבלו המגדלים פיצויים ב־סך 1.2 מיליון ל"י.

דובר משרד החקלאות מר יגאל דרורה, שמסר על כך אתמול, אמר כי עד כה הוסד־רו 4 מיליון פרחי סייפנים על 1000 דונם, מתוך שטח כולל של 4000 דונם. בגלל הגשמים והברד נפגעו גם גי־דולי ירקות חממות, יבוא על בצל על שטח של 3000 דונם בבקעת הגולן והבתים כולו.

הברד והכפור פגעו גם ב־יבולי ההדרים בשפלת החוף ובשרון, וכל הפרי שנפגע יופנה לתעשיה.

אולם הגשמים הרבים שיר־דו השנה הועילו לגידולי ה־תבואה והכותנה ולגידולי שדה אחרים. מצפים כי בעקבות גשמי הברכה יתקבלו יבולי שיא של גידולים אלה.

הדובר הוסיף כי רק 10 אחוז מיבול האבוקדו נפגעו, כי המגדלים הספיקו לקטוף את הפרי בטרם החלו הגש־מים העזים.

נמסר כי הקרן לנזקי טבע בחקלאות תפצה ... בימים אלה מעריכים נוספים, כדי לאתר ולקבוע בהקדם האפשרי את הנזקים שנגרמו עד כה לאוצר, וכי בתוך שבועיים חיים מלאכתם של המע...

המיכלית שנפגעה באילת תוקנה – ומוכנה להפליג

מאת ראובן בן־צבי

התיקונים במיכלית הענק בת 285 אלף טון, ש־נפגעה קשות בעת ... בנמל אילת ... — מתקיימים היום. המיכלית מוכנה להפליג ... מבפני ה־ישראל בחיפה. התיקון נמשך 14 יום, ועבדו בו כ־ ... עובדים מעובדי המספנה ב־חיפה, יחד עם 9 עובדים שהובאו לארץ מאנגליה ו־4 מהולנד.

בתרומה על אוניית הענק נמסר תוך של 8 על 9 מטרים. עובי לוחות הפלדה של ... בגודל זה הגיע ל־22 ... הוצאות התיקונים, כולל ... בלה והבאת העובדים הסתכמו במיליון לירות ... רוב.

עבודה זו היא הגדולה ה־... שבוצעה עד כה ... היום מוכנה המיכלית ... לגה, ואינה זקוקה ... יסודי נוסף במספנה בס־... כפי שחשבו תחילה. ... אניה מתפעלת עבור ה... הנזק העיקרי שנגרם ... צאה כהתקלה הוא אבו... עבודה — כל יום צולה כ־60 אלף דולר.

תוספת יוקר תשולם למשרתים במילואים

בעקבות הסכם בין הנה־לת המוסד לביטוח לאומי לבין משרד האוצר הוכנו הסידורים למתן תוספת ה־יוקר לתשלום תגמולים ל־משרתים במילואים מקרן ההשוואה בביטוח הלאומי.

המשרת במילואים מ־1 ב־ינואר 1974 יהיה זכאי לתג־מולי מילואים לפי שכרו ב־שלושת החודשים שקדמו ל־שרותו וכן לתוספת היוקר ה־חדשה שהיה מקבל אלמלא שרת.

היות ולפי התקנה החדשה הועלה, מ־1 בינואר, גם ה־מקסימום לתשלום התגמולים מ־1,500 ל"י ל־1,800 ל"י, סך התגמול עם תוספת היוקר לא יעלה על 1,800 ל"י לחודש. אם שלושה חודשי השכר ש־קדמו לשרות, לפיהם מחושב התגמול, או חלקם, כבר כו־ללים את תוספת היוקר ה־חדשה, יש להשליכה בחלק היחסי בלבד.

הוראות מתאימות למעבי־קים יפורסמו בימים הקרו־בים.

לאחרונה הוגדלה גם קצ־בת ילדי עובדים, הנכללת ב־חישוב התגמול. החל מ־1 ב־ינואר יחושב הבסיס לתגמול על פי השיעור החדש, שהוא 36 ל"י להורה לילד אחד, ו־72 ל"י לשני ילדים.

אב ל־8 ילדים זכה בפיס 150 אלף ל"י

רגא אברהים חורי מכפר עילבון, חקלאי בן 60, נשוי ואב ל־8 ילדים, זכה ב־150,000 ל"י בהגרלה בפיס. הזכייה נפלה בחלקו בהגרלה שנערכה ביום ה' שעבר וההוא נודעה השבוע, בבואו להודיע על הצלחתו ולקבל את הסכום הנכבד.

דוקרט ביח"ד לסריגים

חיסול עודפי יצוא
מאיכות מעולה

ז'קטים לגברים * חליפות לגברות
מצמר שלוב עור (זמס)
סוודרים, פולברים, כותנות, חולצות
הזדמנות מיוחדת שמלות צמר — 35.— ל"י
ת"א: שד' רוטשילד 75 (פינת מאה"ה) שעות 8.00—17.30
לוד: אזור התעשיה (ע"י סלרד) שעות 8.00—16.00 פרט ליום ששי

מודעה זו מיועדת אליך

* עובד מקצועי — המעוניין להמשיך עבודתו בתחומי התמחותו.
* עובד מקצועי מבוגר — המחפש מקום עבודה יציב ומבוסס.
* בוגרת בי"ס מקצועי — השואפת לעבוד במכניקה עדינה או בבקורת איכות.
* עובד טכני — המעוניין להסב מקצועו.
* חייל המילואים — אף אם תגך משרת עדיין כ„מילואימניק".
* חייל סדיר — אם עומד אתה לפני שחרורך מצה"ל.

בתנאי שהנך

* בוגר בי"ס מקצועי או בעל הכשרה ונסיון מקצועי קודמים.
* מעוניין לעבוד באחד מהמקצועות הבאים:
חרטות / כרסום / מסגרות / מכנית / מסגרות / פחחות / מכניקה עדינה / טכנאות־מכונות / שרטוט / בקורת איכות.
* מעוניין לעבוד במוסד למחקר ופיתוח באזור חיפה.

מובטח לך

* מקום עבודה יציב ובטוח מפני זעזועים משקיים.
* קידום אישי ומקצועי המותנה בכישוריך.
* מיגוון רחב של שטחי העסוקה בשיטות עיבוד מודרניות ביותר.
* אפשרות להשתלם, להתמחות ולהתקדם.
* אפשרות קבלת מילגת לימודים למעוניינים בהכשרה מקצועית מתאימה.
* תנאים סוציאליים נאותים.
* אתגר מקצועי ואוירה נעימה ויצרנית.
* הסעה למקום העבודה וחזרה.

ואם אלו הדברים בהם חפצת

אנא פנה מיד לת.ד. 9757 חיפה 31096, עבור מס' 38, פרט קורות־חייך, השכלתך ונסיונך המקצועי הקודם. נשמח להזמינך לראיון ולספק לך פרטים נוספים לגבי מהות העבודה והתנאים.

— סודיות מובטחת —

אנו נתגבר!

עורף מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב, רחוב קרליבך 2.
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33.
מ-8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 1.50 ל"י

דירות למכירה

(סוף מעמוד 37)

דירות מרוהטות

(סוף מעמוד 37)

הצעות עבודה

(סוף מעמוד 38)

מכוניות למכירה

(סוף מעמוד 38)

חדרים מרוהטים

(סוף מעמוד 37)

ביקוש דירות

(סוף מעמוד 37)

מכירות

(סוף מעמוד 39)

קניות

(סוף מעמוד 40)

כלי נגינה

(סוף מעמוד 39)

טלוויזיות

(סוף מעמוד 39)

רהיטים

(סוף מעמוד 39)

מקררים

(סוף מעמוד 39)

חיות בית

(סוף מעמוד 39)

וילות ובתים

(סוף מעמוד 37)

דירות להשכרה

(סוף מעמוד 37)

ביקוש עבודה

(סוף מעמוד 38)

מגרשים

(סוף מעמוד 39)

אולמות

(סוף מעמוד 40)

ביקוש מכוניות

(סוף מעמוד 38)

עסקים

(סוף מעמוד 37)

משרדים

(סוף מעמוד 40)

חנויות

(סוף מעמוד 37)

שידוכים

(סוף מעמוד 39)

חוגים

(סוף מעמוד 39)

חקלאות

(סוף מעמוד 39)

עורף ירושלים

(סוף מעמוד 41)

דירות להשכרה

עורף חיפה

(סוף מעמוד 40)

דירות למכירה

וילות ובתים

דירות להשכרה

דירות מרוהטות

הצעות עבודה

מכוניות למכירה

מכירות

מגרשים

משרדים

לטובתך — הקדם
למסור מודעתך —
ל"לוח מעריב" —
ביחוד לערב שבת

שאר מדורי ה"לוח" בעמודים: 37, 38, 39, 40, 41

אוניברסיטת תל־אביב

מודיעה על
המשך הרישום
לשנת הלימודים תשל"ה
ללימודים לקראת התואר הראשון

יחידות הלימוד:
הפאקולטה למדעי הרוח
הפאקולטה לאמנויות
(לרבות האקדמיה למוסיקה)
הפאקולטה למדעי החברה
ביה"ס למנהל עסקים — החוג לחשבונאות
ביה"ס לעבודה סוציאלית
הפאקולטה למדעים מדוייקים
הפאקולטה למדעי החיים
הפאקולטה למשפטים
הפאקולטה להנדסה
הפאקולטה לרפואה:

ביה"ס לרפואה:
א) לימודים לקראת התואר דוקטור לרפואה
ב) ביה"ס ללימודי הפרעות בתקשורת.
ביה"ס ללימודי המשך ברפואה — החוג לסיעוד
המרכז להדרכה ולהשתלמות עובדי חינוך —
(במסגרת ביה"ס לחינוך)

הרישום יסתיים ביום ראשון ג' באדר תשל"ד 24.2.74
כועד רישום זה מחייב גם תלמידים הממשיכים ב־לימודיהם באוניברסיטת תל־אביב, המבקשים להחליף את חוג לימודיהם לשנת הלימודים תשל"ה.
מועמדים המשרתים בצה"ל או המתעתדים לגמרע לצה"ל מתבקשים לפנות בכתב לקבלת טופסי רישום במועדים שצויינו לעיל.
חוברת הסברה וטופסי רישום ניתן לקבל אישית או בכתב על גבי גלויה במשרד הרישום בבניין מכסיקו, קרית האוניברסיטה, רמת אביב.

שעות הקבלה:
בימים א' — ה' בשעות 08.00—14.00
בימי ד' גם בשעות 15.00—17.00
טלפון: 411191—2—3

אוניברסיטת תל־אביב

הפקולטה למדעי החברה

הודעה
לתלמידי הפקולטה

תלמידי הפקולטה שהשתתפו בשנת הלימודים תשל"ג בשעורים: "מבוא לקרימינולוגיה" ו"מבוא לפנולוגיה" ולא נגשו לבחינות בגלל שרותם בצה"ל או מסיבה אחרת, יוכלו להבחן בתאריכים הבאים:

מבוא לקרימינולוגיה — יום א' 10.2.74 שעה 18.00
מבוא לפנולוגיה — יום ב' 11.2.74 שעה 18.00

התלמידים מתבקשים להרשם בהקדם, אישית או טלפונית, במזכירות הסטודנטים, בבנין נפתלי חדר 311

Institut Français de Tel-Aviv

תל־אביב, רחוב הירקון 111, טל: 236470

פתיחת קורסים
בצרפתית למתחילים
(פברואר 1974)

הרשמה: בימים א, ב, ד, ה,
9—11.30, 16.30—17.30
בימי שלישי בשעות 9—11.30

אוניברסיטת בר־אילן

המחלקה לפילוסופיה יהודית
הקהל מוזמן לטקס כינון הקתדרא
"המחשבה הפילוסופית ביהדות ובעמים"
ע"ש ד"ר יהושע מזור

שיתקיים אי"ה ביום שלישי, ז' בשבט תשל"ד (29.1.74), בשעה 4.00 אחה"צ, באודיטוריום שבבנין המינהלה בקרית האוניברסיטה

לרוקח המתאים
בשכירות בית מרקחת
עם הכנסה גבוהה במקום טוב
נא לפנות עם פרטים אישיים לת.ד. 4496 חיפה 39605

להשכרה ברמת־השרון
דירה בת 2½ חדרים עם הסקה מרכזית בבית מפואר, קומה ב'.
להשכרה בשכר־חודשי בצפון ת"א דירות בנות 2—4 חדרים עם טלפון, מתאימות למשרד וגם למגורים.
לפנות:
ה. ברנר בע"מ
רח' זבוטינסקי 9 ר"ג
טל. 223224/5
8.30—12.30
4.30—6.00

בבבלי
בשכר חודשי
דירת 3 חדרים
טלפון ומעלית
"נאמן וביתו בע"מ"
רח' דיזנגוף 89
תל־אביב
טל. 249121—3

"מלדך" הסמל של המתווך הנאמן
אגודת המתווכים לנכסי דלא ניידי בישראל

הונה.
הצטרף למסיעי היילינטרמפיסטים

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
קרן החינוך לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת

מכרז בניה ק/171
לבנית מעון יום
ע"ש וולדנברג ברבסים

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית מעון יום ע"ש וולדנברג ברבסים.
2. הבנין המתוכנן הוא בשטח של כ־320 מטר מרובע.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום א' 27.1.74 בבנין הסוכנות, רח' קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206 בשעות העבודה, תמורת תשלום של 350 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ד' 6.2.1974. הפגישה ליד משרדי המועצה המקומית רבסים בשעה 12.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצויינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 27.2.1974 שעה 12.00.
6. תנאי התשלום בסוכנים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה באיות, תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה. עם קבלת החומר על הקבלן להמציא אישור מתאים מטעם רשם הקבלנים בדבר התאמתו לעבודות כנדרש בסעיף זה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

אלדו
שרותי משרד ואחזקת בניינים
* הסקה מרכזית * שמירה
* חימום מרכזי * נקיון
* מעליות * גננות
* אינסטלציה * חשמלאות

isdc
חברה שרותים ואחזקת בנינים בע"מ
תל־אביב, רחוב אחד־העם א/77
טלפון: 220391

אוניברסיטת חיפה
מודיעה:

1. **בל המגוייסים**
שברצונם ללמוד באוניברסיטה בשנת הלימודים תשל"ה, מתבקשים לפנות בכתב למזכירות ההרשמה בדבר קבלת פרטים ראשונים בכל הקשור ללימודיהם בשנה"ל תשל"ה.

2. **סטודנטים חדשים מגוייסים**
שנרשמו לשנת הלימודים הנוכחית, תשל"ד, ועקב גיוסם אינם יכולים ללמוד, מתבקשים לפנות בכתב למזכירות ה־הרשמה.

3. **סטודנטים ותיקים מגוייסים**
יפנו בכתב למזכירויות החוגים.

שטיינברג — הנדסת חשמל בע"מ
אזור התעשיה יקנעם
טל. 993308, 993008, ת.ד. 72
מודיעים לקבלני חשמל באזור הצפון,
שפתחנו
מפעל לייצור גופי תאורה פלואורסצנטיים
מקבלים הזמנות לגופים סטנדרטיים וגם מידות וצורות מיוחדות.

אהרון ברגנר בע"מ
סוכנות למוצרי — פיליפס
רח' החלוץ 13, חיפה.
מודיע
לרגל פתיחת בית־העסק מחדש לאחר שחרור בעליו ממילואים
יינתנו הנחות מקסימליות
לכל המוצרים
— הקהל מוזמן —

דני - אופנה עילית בע"מ
מכירת עודפי יצוא
כל יום, פרט ליום ו' מ־10.00—14.00
הרצליה ב' אזור התעשיה
בניין 212 (מול המצן)

مكزامن الأصل

מהנדסים · טכנאים · כימאים · שרטטים · מחסנאים • • • **דרושים** מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

נילית בע"מ
מגדל העמק

דרושים

* ✶ **מהנדס מכונות** לקמה ואחזקה
* ✶ **טכנאי מכונות** לניהול בית מלאכה מכני מנוסה בעיבוד שבבי ואחזקת מכונות
* ✶ **מנהלי עבודה** לאחזקה במתקני הייצור
* ✶ **מכונאי קיטור** (או מכונאי דיזל) להפעלת תחנת כח
* ✶ **חשמלאי תעשיה**
* ✶ **מכשירנים**
* ✶ **מסגרים מכניים**
* ✶ **מסגרי מבנים/צנרים/רתכים**
* ✶ **עובדי בית מלאכה לעיבוד שבבי**
* ✶ **מנופאי**

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב, בציון קורות־חיים ונסיון, לנילית בע"מ, מנהל כח אדם, ת.ד. 276 מגדל העמק.

מדרשת שדה בוקר
בנגב

דרוש

(בשנת הלימודים תשל"ה)

מנהל
לבית ספר תיכון גדול עם פנימיה

הכישורים הדרושים:
- — השכלה אקדמאית, תואר שני לפחות.
- — נסיון בנהול בית־ספר תיכון.
- — נסיון בנהול פנימיה.
- — שליטה בשפות עברית ואנגלית.
- — יכולת ארגונית בהפעלת צוות גדול של מורים ועובדים.

אפשרות העסוקה לבת הזוג. מגורים ברמה גבוהה במקום. קיימת אפשרות להתחלת התעסוקה בשנת הלימודים הנוכחית.

תנאים טובים למועמד המתאים

לפנות בצרוף פרטים ותולדות חיים: האמרכל, מדרשת שדה בוקר ד.נ. הר הנגב.

קופת חולים מכבי

דרושים
גובה

הכישורים הדרושים:
* ✶ שליטה בשפה העברית וידיעת שפה נוספת
* ✶ בעל רכב פרטי
* ✶ רצוי נסיון בגביה

מקום העבודה: ירושלים.

פקידת קבלת קהל

הכישורים הדרושים:
* ✶ בוגרת תיכון לאחר שרות צבאי
* ✶ גישה לעבודה עם קהל
* ✶ שליטה בשפה העברית וידיעת שפה נוספת
* ✶ ידיעה כללית בהנהלת חשבונות

שעות העבודה: 8.00־13.00, 15.30־18.00.

מקום העבודה: ירושלים.

●

מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד עם ציון קורות חיים ונסיון עבודה קודם לקופ"ח מכבי, המלך ג'ורג' 5, ירושלים, או טלפונית ל־02—234611, לגב' בר־שמעון.

אלסינט בע"מ
מכשור מדעי

דרושים

מנהל מדור השכר
לניהול עצמאי של מערכת הכנת השכר במחשב — במפעל המעסיק 700 עובדים. נדרש ידע ונסיון של מספר שנים בבצוע עבודה דומה.

טכנאי - הנדסאי אלקטרוניקה
לעבודות כיול ואחזקה במסגרת מחלקה לאבטחת איכות. עדיפות לבעלי נסיון בטפול במכשירי מדידה.

כרסם עצמאי מעולה
להפעלת כרסומת חדישה N.C במשמרת שניה. תנאים כספיים מצויינים לאדם המתאים ואפשרויות שילוב בתפקיד ניהולי.

חשמלאים - לפפים
לעבודות ייצור והרכבה של טרנספורמטורים. אפשרויות הכשרה במקום למחוסרי נסיון.

נשים
לעבודות הרכבה של ציוד אלקטרוני. הכשרה מקצועית תינתן במקום בתשלום מלא.

גרפיקאי
לעבודות מעניינות ומגוונות, בעל נסיון וידע בתהליכי דפוס, עריכה והוצאה לאור. ידיעת עברית ואנגלית הכרחית.

מחסנאי
לעבודות במחסן רכיבים אלקטרוניים. יועדפו בוגרי קורס אפסנאות ובעלי נסיון קודם.

פקידות
לעבודות משרדיות מגוונות. עדיפות לבעלות נסיון בכתבנות עברית אנגלית.

חרטים - כרסמים
לעבודה מקצועית ליד מכונות חדישות. תנאים טובים למועמדים המתאימים.

נא לפנות למחלקת כח אדם טל. 04-536182

ת.ד. 5258, חיפה, טל. 522872

מושב זרעית
מעוניין לקליטת משפחות צעירות

עדיפות למשפחות שיוכלו להשתלב במקצועות הבאים:
1. מזכיר
2. מטפלת לפעוטין
3. מטפלת לגנון
4. גננת לגן חובה
5. אחראית למפעל ניקוב

המעוניינים יפנו למזכירות מושב זרעית ד.נ. גליל מערבי.

דרושים/ות לעבודה קבועה
* ★ **גהצנים/יות**
* ★ **תופרות**
* ★ **נער** לעבודות שליחות ומשרד.

לפנות:
ערן
בע"מ
יצואני אופנה
הגדוד העברי 31 ת"א (תחנה מרכזית) טלפון: 39492.

התחרות הבינלאומית לפסנתר ע"ש ארתור רובינשטיין דרושה

פקידה - כתבנית
ידיעה והדפסה מושלמת בעברית ובאנגלית

נא לפנות לת.ד. 29404 ת"א או לטלפון 51604 (09.00—15.00)

"ראד" הנדסת בנין בע"מ בצפון תל־אביב

דרוש/ה
שרטט/ת קונסטרוקציות בנין
מנוסה לזמן מלא

טל. 443854, 451342 בין 14.30—17.00

לחברת לאלקטרוניקה בתל־אביב

דרוש/ה עוזר/ת
למנהל חשבונות ראשי.

נא לפנות בכתב לת.ד. 30300. סודיות מובטחת.

לחברה גדולה בחיפה דרושה

פקידה
להנהלת חשבונות היודעת לעבוד על מכונה אודיט 1502

לפנות בכתב לת.ד. 9005 חיפה

לבית האופנה מרלין אינגליש סטייל דרושה מתכננת אופנה מתחילה עם נסיון בעשיית מרות ומתמצאת בטירה.

✶

"מרלין", רח' נחמני 15, תל־אביב.

בירושלים דרוש

מדריך לאלקטרוניקה
(אפשרי איש צבא)

לעבודה חלקית בשעות הערב.

✶

לפנות ביום ג' למכון להכשרה מקצועית, רח' אגריפס 8, ירושלים.

לסטודיו גדול לגרפיקה דרושה

גרפיקאית מבצעת
מעולה

נא לפנות לת.ד. 11010 תל־אביב בצרוף נסיון קודם

דרושים
חשמלאים
בעלי נסיון לעבודה מידית בשיני ובאורך

לפנות ת"א טל. 30418 (גם בשבת)

דרושים
1. טכנאי אלקטרוניקה
2. מסגר טכני

לפנות טל. 621820 תל־אביב.

דרושים שליחים עם קטנוע

משכורת גבוהה אפשרי בקבלנות

קרטוגרף
ככר מלכי ישראל 6, תל־אביב

לכל־בו נוה אביבים

רושת קופאיות
או מתלמדות

נא לפנות לטלפון 411236

דרוש
חרט מעולה
למפעל לתבניות פלסטיק

תנאים טובים

מ.א.ל. תעשיות בע"מ 820696

למוסד פיננסי
דרוש/ה
פקיד/ה מסחרי/ת

הכישורים הדרושים:
* ✶ אישיות סמכותית
* ✶ חוש מספרי טוב למספרים וצרופים מתמטיים
* ✶ זריזות ויכולת עמידה בלחץ
* ✶ רצוי — אך לא הכרחי — נסיון בעבודת ניירות ערך.

בקשות בכתב יד ברור ובצירוף קורות חיים והמלצות יש להגיש לת.ד. 16091 תל־אביב — עבור "מוסד פיננסי".

— סודיות מובטחת —

ללבידי אשקלון בע"מ
דרושה
מזכירת הנהלה

הכישורים: ידיעת השפות עברית ואנגלית (רצוי גרמנית), כולל הדפסה

מגורים באזור אשקלון.

●

לקביעת ראיון נא להתקשר: 051־5915.

LIFE

תבניות לייף [1972] בע"מ
שדרות ההסתדרות במפרץ חיפה

דרושים
חרטים / כרסמים
לעבודות מתכת

בפרטים נוספים נא לפנות לטל. (04)720126

למשרד תכנון מכונות בת"א

דרושים

* ★ **מהנדס מכונות**
* ★ **הנדסאי**

לפנות טלפון 234704 בשעות העבודה

חברה לפיתוח תעשיות בע"מ

INDUSTRIES DEVELOPMENT CORPORATION LTD.

דרושים
טכנולוג מזון בכיר
בעל נסיון בשטח התסיסה, לעבודת מחקר באמריקה הלטינית לתקופה של שנתיים.

מזכירה / כתבנית
דרושה ידיעת שפות, כולל הדפסה בעברית ואנגלית, רצוי ספרדית. למשרה מלאה.

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב, עם פירוט נסיון קודם והשכלה לת.ד. 6144 חיפה, מיקוד — 31060.

סודיות מובטחת

למפעל מבוסס
באזור המרכז

דרוש קבלן
להפעלת מטבח מזנון ומסעדה

על המועמד להיות בעל נסיון קודם בהפעלת מתקן כנ"ל.

● בפרטים נוספים, נא לפנות אל: ת.ד. 9050 ת"א

— סודיות מובטחת —

LANCIA

חברת טלקאר
סוכנים בלעדיים של מכוניות לנציה
מכונית חדשה בישראל

דרושים
1. **מכונאי מעולה**
   בעל נסיון של 5 שנים.
2. **מכונאים**

שעות העבודה 07.30—16.00

המעוניינים יתקשרו לטל. 853891 למר פעמוני

A SUBSIDIARY OF CONTROL DATA CORPORATION

אלביט
מחשבים בע"מ

דרושים
מהנדסי אלקטרוניקה
טכנאי אלקטרוניקה

לעבודה בבדיקות סופיות ואינטגרציה של מחשבים חדישים (משרה מספר ד/33).

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים למחלקת כח אדם, ת.ד. 5390, חיפה. נא להתייחס למספר המשרה.

מרכיבות אלקטרוניקה
נסיון קודם אינו הכרחי.

הכשרה בתשלום מלא תינתן במקום. (משרה מספר ד/19).

בדבר פרטים נא להתקשר טלפונית למספר — 04-533282 או לפנות אישית למחלקת כח אדם.

אלביט מחשבים בע"מ, מרכז תעשיות מדע — חוף הכרמל, חיפה

אי.אי.טי. הנדסה וטכנולוגיה סביבתית בע"מ
לעבודות בנושאי מים וביוב תעשייתי

דרושים:
1. **מהנדס כימאי צעיר** (רצוי עם תואר נוסף בהנדסה סביבתית)
2. **מהנדס אזרחי** עם נסיון רב בתכנון מפורט

לפנות בכתב, עם פירוט קורות חיים לת.ד. 74 רמת־גן.

למלון המרכז ירושלים

דרושים:
פקידי קבלה
Nigth Auditors
בעלי נסיון
תנאים מצוינים למתאימים

נא לפנות בצירוף קורות־חיים לת.ד. 175 ירושלים

סודיות מובטחת

המשך "דרושים" בעמודים: 35, 36, 42, 43, 44

האקדמיה העברית ... ירושלים

... רב זכרון
לפרופסור
... איקרן משימה

... מילים ניידים
... בלת נוזלים
... כירה

... לישראל בע"מ
... מבירת רבב
קומדור 2500/6

... למכירה
... תעשייתי

... סוף העונה
... חות גדולות

... להשכרה
... מ"ר מבנה

האוניברסיטה העברית — הוועד המנהלי בישראל — האגודה לידידות ישראל — יפן ירושלים — חברה לעידוד יחסי תרבות בין יפן וישראל — המכון ללימודי מזרח אסיה

מזמינים את החברים ואת הציבור

לערב זכרון
לפרופסור
אברהם איקוו משימה

ראש תנועת המכויה הנוצרית ידידי ישראל

במלאת שלושים למותו

ביום א', ד' בשבט תשל"ד (27.1.74) בשעה 4.45 אחה"צ בבית ליגת נשים (בית התלוצות) רחוב אבן גבירול 14 ירושלים.

יו"ר: ישראל גולדשטיין — נשיא כבוד של הוועד הבינלאומי

דברים לזכרו:

עוזי נרקיס

שלמית כצנלסון

בן־עמי שילוני

פנחס לפיד

הופעה מתלמידיו תשיר משירי התנועה

יוקרן סרט על פרופ' משימה ותנועתו

---

2 מיכלים ניידים
להובלת נוזלים

בעלי קבולת של כ־7000 ליטר כ"א

למכירה

במחיר —7,000 ל"י כ"א

פרטים טל. 03-751624 03-759128

ביוקילים לישראל בע"מ

מכרז 1/74 מכירת רכב

מתנת בזה למכירה רכב כמפורט להלן:

אופל קומודור 2500/6

ש.י. 1971, מס' רשום 753—932

את כלי הרכב ניתן לראות במשרדי החברה ברחוב ט' מס' 2, הקריה תל־אביב (ליד רשות השידור) בימים: א', ב', ג', ד', 27.1.74—30.1.74 בין השעות 9.00—14.00.

מועד סגירת המכרז יום חמישי 31.1.74 בשעה 12.00.

הסברים, הבהרות, טופס הצעה, מפרט ונספחים ביחס לכלי הרכב הנ"ל ולתנאי המכרז ניתן לקבל בכתובת הנ"ל.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

למכירה
מבנה תעשייתי

(1000 מ"ר) בן 3 קומות

העומד על מגרש של כ־500 מ"ר ליד הסינרמה

קיימת אפשרות לבנות קומה נוספת.

להתקשר בשעות העבודה

טלפונים: 33108, 32176 תל־אביב

מכירת סוף העונה
בהנחות גדולות

שמלות • חליפות מכנסיים

בית חרושת לאופנת נשים

יהודה הלוי 15, תל־אביב

סריגי דורון

במרכז התעשייה באשדוד

להשכרה
220 ממ"ר מבנה

על מגרש פנוי של 1000 ממ"ר

חשמל, מים, טלפון, כח, מערכת צנורות אוויר ועוד.

מתאים במיוחד למוסך או לכל מטרה אחרת

נא לפנות טלפון 858067 אזור חיוג ת"א (03) רצוי בשעות הערב או ת.ד. 501, חולון.

אנשים טובים לנשמה חיפה!!!

תסרוקות ותספורות

בעיצוב אופנתי ומקסים מידי האומנית

"פיבי" במספרתה

— נסו ותוכחו!! —

25.1.74

דרושים

אלקטרוניקה

מנהל מדור העבר

טכנאי - הנדסאי אלקטרוניקה

כרסם עצמאי משולה

חשמלאים - לצפים

גרפיקאי

דרושים

מהנדסי אלקטרוניקה

טכנאי אלקטרוניקה

מרכיבות אלקטרוניקה

המודעה מטעם מחשבים בע"מ, מרכז תעשיות מדע — חוף הכרמל

מהנדס ביוטכני

מהנדס אזרחי

למשמרת אשדוד

אנו מודים לשוטרי התחנה על גילוי הגניבה ומציאת המכשיר

בשרם מודע לנו על המעשה

ברים ובניו אשדוד

ל. פ. חשמל
L. & P. ELECTRIC

בעזרת תעשיית ישראל

24 שעות ביממה

מכונות אלקטרוניות — אוטומטיות — חוטי אוטומטיות וחשמל

טל. 03-243224

למכירה
טרקטור קטרפילר
A-46 D-8

עם כיל הידראולי

ודוזר קלי מודל 1962

— במצב עבודה —

בדבר פרטים נא לפנות לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 452 (מיקוד 31040).

למכירה
דודג'
D 200

שנת ייצור 1973

הנעה קדמית, מצב מצויין

לפנות טל. 067-50401

נגנבה מכונית

טריומף 1300

לבנה, מס' 639-785

המוצא הישר יודיע לטלפון 03—732304, 03—615526 או לתחנת המשטרה הקרובה

ויבוא על שכרו.

פיג'ו 504

סופר, 90.000 ק"מ, מיזוג אויר, רדיו + טייפ, שנת 69, על הכביש מגמאי 70.

30.000— ל"י.

טל. 858202

נא להתקשר רק במידה והמחיר מתקבל.

סוכן

של בתי חרושת טובים ביותר לקונפקציה, בגדי תינוקות וילדים עם משרד מכונות וקונים מצויינים מוכן לקבל סוכנויות

בהצעות: "שלום" ת"א, ת.ד. 3456

בשכ"ח משרד

2 חדרים

בפינסקר 2

נא לפנות בשעות העבודה טלפון 224114 תל־אביב.

בהזדמנות

פורד פרליין

מודל 70

עם כל השכלולים

טל. 222089, 793265 תל־אביב

למכירה בהזדמנות

אופל רקורד

שנת ייצור 1964

יד ראשונה

מצב מצויין

לפנות טלפון 053-91963

ציורי שמן מקוריים

משחקי שח

מגולפים מעץ

מכירה מהיבואן ישיר לפרטיים

טלפון 757469

למר אליהו סגל

אתך באבלך

במות אחיך

משה ב"ר אברהם סגל ז"ל

יבנה תעשיית בניינים בע"מ

ההנהלה וחבר העובדים

למשפחת קולירן

אתכם באבלכם הכבד

במות הבעל והאב

ועובדנו היקר באדם

אריה

משפחת ויניצקי

ועובדי מפעל "סתם" בע"מ

להברנו בעבודה **מטיקה מבורך**

השתתפותנו בצערך

במות עליך

אביך ז"ל

בית יכין

לד"ר א. לרמן ומשפחתו

אנו משתתפים בצערכם

על מות

אמך ז"ל

קברן דורות

לליזה פילדוס ומשפחתה

משתתפים בצערך על מות

סבך

מפעלי דינמומטר

רשות השידור ועובדיה

משתתפים בצערו של חברם

יעקב חקו

במות עליו אמו

רחל ז"ל

והכביעים התואמים לכבסות

מעוניין לקנות
סופרמרקט גדול

באזור המרכזי

בתל־אביב והסביבה

אפשר עם שותפים צעירים בלבד

ובעלי השקעה

בהצעות רציניות בלבד נא לפנות

לת.ד. 6316 תל־אביב.

דרוש שותף
לעסקי יצוא-יבוא

ההשקעה הדרושה 110,000 ל"י

לפנות: ת.ד. 26334 ת"א

לסנהלנו

מקס גוטמן ומשפחתו

משתתפים באבלכם במות

האם

עובדי ומנהלי חברת "אסקר"

למקס גוטמן ומשפחתו

אתכם באבלכם במות

האם

מירה ורטהמר

שלמה בלאו והמשפחה

למר דוד הרצנו

אתך באבלך הכבד

במות עליך

אשתך ז"ל

המועצה לייצור ולשווק של ירקות

לדוד הרצנו מנכ"ל ולבית עסיס

משתתפים בצערכם העמוק במות

עדי (ג'ויה) הרצנו

הנהלת יפרמור ועובדיה

אשדוד

לדוד הרצנו

משתתפים באבלך הכבד במות עליך

אשתך ז"ל

אמבט פלסטיק בע"מ

לדס"ל סרבייבסקי תמר

משתתפים באבלך הכבד

במות

אמך ז"ל

מפקד החיל

וחבריך לעבודה

לדס"ל חיים הקו

משתתפים באבלך הכבד

במות

אמך ז"ל

מפקד היחידה וחיילי ד.צ. 2932

משתתפים באבלו של חברנו לעבודה

ויקטור הגזל

במות עליו

אביו ז"ל

חבריו לעבודה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת

אמנו, אחותי וסבתנו היקרה

רחל פריימוס רדומסקי

לבית וייזנשטיינר מראדום

ההלוויה תצא היום, יום ששי ב' שבט תשל"ד (25.1.74) בשעה 11.30 לפנה"צ מבית ההלוויות העירוני, דפנה 5 ת"א לבית העלמין בקרית שאול.

אוטובוס מיוחד ייצא בשעה 11 מבית המנוחה, רחוב עקיבא איגר 15, ת"א.

המתאבלים:

בניה: דניאל רדומסקי ובי"ב

קלוטן, שוייץ

נחום ורד ובי"ב

אחותה: חיה רינשטוק ובי"ב

במלאות שלושים לפטירתה של

אמנו וסבתנו היקרה

סידי ריצקר ז"ל

מבורה־הומורה, בוקובינה

בערך אזכרה וגילוי מצבה ביום הראשון, ד' בשבט תשל"ד, 27.1.74, בשעה 15.30, בבית העלמין החדש ליד כפר סמיר, חיפה

אוטובוס יצא בשעה 15.00 מבית המנוחה, רח' בן שמן 7, חיפה

המתאבלים:

בתה וחתנה: קלרה ונחום ברקוביץ

בנה וכלתו: ישעיהו וטובה ריצקר

נכדיה, נכדותיה

וכל בני המשפחה

במלאות שלושים למותו של חברנו הדגול

קרל דמרר ז"ל

לשעבר "לאנגער אלמעקעט" במחנה בלכהמר

תיערך אזכרה וגילוי מצבה ביום שלישי — 29.1.74 — בשעה 2.30 אחה"צ בבית העלמין בחולון.

נפגשים ליד השער.

ניצולי בלכהמר

וחבריו מהעיר ביירוט (גרמניה)

במלאת שנה לפטירת יקירנו הבלתי נשכח

לופוביץ דוד ז"ל

חדרה.

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, ד' בשבט תשל"ד (27.1.74) בבית העלמין הישן בחדרה בשעה 15.30. נפגשים ליד השער.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירנו המהנדס

אהרן טוביס ז"ל

תערך אזכרה ביום שני, ה' שבט תשל"ד 28.1.74 בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בהרצליה.

אוטובוס מיוחד יצא מבית הוריו מרחוב בני־בנימין 4 הרצליה בשעה 3.15 אחה"צ.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת אמנו היקרה

פסיה מאשה רוזנצויג ז"ל

נעלה לקברה לאזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון ד' שבט תשל"ד (27.1.74) בבית העלמין בקרית שאול.

נפגשים על יד השער בשעה 3.30.

התחבורה מבית המנוחה, רח' דיזנגוף 151 ת"א בשעה 3.00

המשפחה

למקס פלדמן ומשפחתו

אנו אבלים על מות

רעייתך ז"ל

קל בע"מ

אפריים ושלום מאור

למשפחת אלטרמן

משתתפים בצערכם במות

האם ז"ל

חברת משה אביב

לרבקה דוידוביץ

תנחומים במות

אביך ז"ל

אגף הבקרה "תדיראן"

مكزامن الأصل

במלאת שלושים לפטירתה של יקירתנו הבלתי נשכחת

פלה פידלר ז"ל

(מבית ירוד מקרקוב)

תתקיים ביום ראשון, ד' שבט תשל"ד (27.1.74) בשעה 3.00 אחה"צ אזכרה בבית העלמין בקרית־שאול.

אוטובוס יצא בשעה 2.30 אחה"צ מבית המנוחה ברחוב בילו 41, ת"א.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירתנו

קרולה (קריינדלה) גולדמן ז"ל

תיערך אזכרה ביום ראשון בשעה 2.30 אחה"צ ד' שבט תשל"ד (27.1.74), בבית העלמין בנחלת־יצחק, תל־אביב.
אוטובוס מיוחד ייצא בשעה 2.00 אחה"צ משדרות רוטשילד 93, תל־אביב.

בעלה: יחיאל גולדמן
בנותיה: ד"ר רות גולדמן—גיסלר וב"ב
ד"ר מרגוט גולדמן—גרונברד וב"ב
בניה: ד"ר יעקב גולדמן וב"ב
עו"ד פולדי גולדמן וב"ב ויתר בני המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של אבי, חמי, אחי, דודנו וסבנו היקר

הצייר שלמה איצקוביץ ז"ל

נעלה לקברו לגילוי מצבה ולהתייחדות עם זכרו ביום ראשון ד' שבט תשל"ד (27.1.74) בבית העלמין הישן, חוף הכרמל, חיפה, בשעה 3.00 אחה"צ. נפגשים ע"י בית העלמין הצבאי.

תודתנו העמוקה נתונה לכל מנחמינו בכתב ובע"פ.

המשפחה האבלה

עשר שנים ל..בותי נשכחתי

פנינה מנדלבליט (קפלן) ז"ל

(בת מבה שבתאי קפלן ז"ל)

השנים חולפות עוברות להן
מהורות כפנינים ענוגות
ופנינה לפנינה מצטרפת
...צפי של כאב ודמעות
...אם נאמר, הרי את אבנה
...פעלת ולבך הטהור
...קנינים תמיד בתוכנו
...קרינים זהר ההוד לרב
ובוכות אותם גיבוצות
...איד אודך לנצח
ולא ידעך לעד.
הו ! פנינה...
אבן חן יקרה
...אם זולל דמעה,
לא אוכל לבטא
[illegible]

...התאספות המלכה ... גבעת השופר — ...צביה, ביום ראשון, ד' שבט תשל"ד 27.1.74, בשעה 1.30 בצהריים.
...חבורה תצא מבית ההר...ים, ברחוב שינקין 40, בצהריים, בשעה 1 נעלה לקברה, בבית הקברות בקרית־שאול.
נפגשים ליד השער בשעה 2.3.

חנה מנדלבלים

במלאת שלושים לפטירת בעלי ואחינו היקר

פנחס סולומון

ב"ר צבי דב הלוי ז"ל

פודוליה — יאסי — פתח־תקוה

יערך טקס גלוי מצבה ביום ראשון ד' שבט תשל"ד 27.1.74 בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין סגולה פתח־תקוה.

אוטובוס יצא מבית המנוח, פ"ת רח' סלומון 5 בשעה 3.00.

המשפחה

במלאת שנתיים לפטירתו של בעלי

בוימרק אליהו ז"ל

תתקיים אזכרה בבית־הקברות בחולון ביום ראשון 27.1.74 בשעה 3.00 אחה"צ.
נפגשים ע"י השער הראשי.

המשפחה

במלאת שנתיים לפטירת יקירנו

אריה אריאלי (קליין) ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ראשון, י"א בשבט תשל"ד 3.2.74 בשעה 3.00 אחה"צ, בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער הישן

המשפחה

חברה קדישא

ליוצאי מבין אנטיקה
הגיצות המורה
הודעה מס. 2
מר יע"ש גוסקילא
ומר אהרון עמוס
נזברי החברה
לפנות: טל. 824965, 825281, 873864

במלאת שש שנים לפטירתו של בננו ואחינו

יוסף דוכן ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ראשון, ד' שבט תשל"ד (27.1.74) בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בתל־מונד.

המשפחה

במלאת שנתיים לפטירת אבינו

מנחם אוסטרוביץ ז"ל

נעלה לקברו בבית העלמין שבחולון ביום ראשון, ד' בשבט תשל"ד 27.1.74.
נפגשים בשעה 3.30 אחה"צ ע"י השער החדש.

המשפחה

נהג,
אבא שלי החיל
מחכה בכביש
לטרמפ. אני
מבקשת שתביא
אותו הביתה.

תמי

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו

טובה (קטי) שלגי ז"ל

תקיים אזכרה וגלוי מצבה ביום ראשון, ד' בשבט 27.1.74, בשעה 2.00 בבית העלמין בחולון
נפגשים ליד השער החדש

המשפחה המתאבלת

במלאת שנה לפטירת יקירנו

ידידיה פיגנבוים ז"ל

תערך אזכרה ביום ראשון, ד' שבט תשל"ד (27.1.74) בשעה 2.30 אחה"צ, בבית העלמין החדש, כפר סמיר, חיפה.

אוטובוס יצא מרח' ברזילי 23, דרך „אגד" החדשה, מול קרית אליעזר.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתה של אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

איטה וילנר ז"ל

(מרובנה)

נערוך אזכרה וגילוי מצבה ביום שני, ה' בשבט תשל"ד (28.1.74) בשעה 3.15 אחה"צ בבית העלמין בחולון.

אוטובוס מיוחד יצא מבית המנוחה, רח' איבישיץ 3 תל־אביב, בשעה 2.40 אחה"צ.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת אמנו, סבתנו וגיסתנו היקרה

צפורה טאוב ז"ל

תתקיים אזכרה ליד קברה, ביום שני, ה' שבט תשל"ד (28.1.74), בשעה 3 אחה"צ, בבית העלמין בחולון. נפגשים ליד השער החדש.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת

נתן נטע יעקבוביץ הכהן ז"ל

תתקיים אזכרה וטקס גלוי מצבה בבית העלמין בזכרון מאיר, בבני־ברק ביום ראשון, ד' שבט, 27.1.74, בשעה 3.30
נפגשים ליד בית המשפחה, ברחוב הרצל 7 בני־ברק בשעה 3.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת אבינו, סבנו, חמינו ודודנו היקר

צבי הרמן זיפר ז"ל

נעלה לקברו למקם האזכרה וגלוי המצבה ביום שלישי ו' בשבט (29.1.74) בשעה 3.15 בבית העלמין קרית שאול.
נפגשים ע"י שער בית העלמין.

ישראל זיפר
אמי לוריא
קלרה שטנגר והמשפחותיהם

ביום השנה השמיני לפטירתו של יקירנו

ישראל ליברמן ז"ל

נעלה אל קברו ונתייחד עם זכרו בבית העלמין בקרית שאול, ביום ראשון, ד' שבט תשל"ד (27.1.74), בשעה 2.30. מתאספים בבית המנוח, ברחוב המאספים 10 בשעה 2.00

המשפחה

במלאות שלושים לפטירתו של בעלי ואחי האהוב

יוסף קלינמן ז"ל

נערוך אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, ד' בשבט תשל"ד (27.1.74) בשעה 2.30 אחה"צ, בבית העלמין החדש, ליד כפר סמיר, חיפה
אוטובוס יצא מרח' נורדוי, ע"י גן בנימין בשעה 2.00 אחה"צ

אשתו: טונקה
אחיו: יעקב ומשפחתו

במלאת שנה לפטירת בעלי ואבי היקר באדם

אביגדור (בובי) הרמן ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו.

האזכרה תתקיים ביום רביעי ד' שבט תשל"ד (1.74) בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין החדש באשקלון.

אשתו: יוכבד
הבת: הדסה

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירת יקירתנו

מרגרטה פישר (מוטי)

ההלויה תצא היום, יום ששי, ב' שבט תשל"ד (25.1.74) בשעה 12.00 בצהריים מבית ההלויות הפירוני ברחוב דפנה 5 ת"א לבית העלמין בקרית שאול.

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של

מאיר (איבו) דוידוביץ' ז"ל

אשתו: דרה
בנו: מיכאל
המשפחה והידידים

יקירנו

עתניאל שפירא

נפל במילוי תפקידו

ההלויה תתקיים מחר, יום ששי ב' שבט תשל"ד (25.1.74) בשעה 12.15 מרחוב אבן גבירול 137 ת"א לחלקה הצבאית בבית הקברות בקרית שאול.

המשפחה המתאבלת
אשתו, בנו ואביו

עם מלאת שלושים לקבורת יקירנו

עמידם פרלמוטר הי"ד

נעלה לקברו בבית העלמין בקרית שאול, החלקה הצבאית, ביום ב', ה' שבט תשל"ד (28.1.74) בשעה 3.00 אחה"צ.

הסעה תצא בשעה 2.30 אחה"צ מבית ההורים, בשדרות בן־צבי 18, רמת־גן.

תודתנו נתונה לכל מנחמינו באבלנו הכבד

אשתו: אילנה
הוריו: זהבה ואברהם
אחיו: דוד וליאור
וכל המשפחה

אל תיילינו — האזכרה לזכרם של

חגי פונק ז"ל
רפאל אבישי ז"ל

תתקיים ביום שני, ה' שבט תשל"ד (28.1.74) בשעה 21.00 בכפר המכבי.

היציאה לבקור בבתי־הקברות בשעה 13.00.

קבוצת כפר המכבי

ביום שלישי, ו' שבט תשל"ד (29.1.74)
יום השנה לנפול בננו, חברנו

מאיר רן ז"ל

נעלה לקברו בשעה 2.00 אחה"צ.

המשפחה, בית יגור

תודה

למנחמינו ביגוננו הכבד
על נפול יקירנו

סגן עודד ז"ל

י"ג תשרי תשל"ד 9.10.73

רמת־השרון — נחמה, משה ועופר ניסים

תודה לכל המשתתפים ביגוננו

על

עדי

בננו היקר

שנפל בכ"ג תשרי תשל"ד (19.10.73).

משפ' שלצו
רמת־גן

במלאת ארבע שנים לנפילת בננו האהוב והיקר

שמוליק ליכט ז"ל

...ם אזכרה ביום שני ה' שבט תשל"ד ...1.74 בשעה 3.30
נפגשים על יד השער בבית הקברות הצבאי בראשון לציון.

המשפחה

יקירתנו

קלרה פלדמן

לבית לוינסקי — אינגה

ההלויה התקיימה אתמול, יום חמישי, א' בשבט תשל"ד (24.1.74) חיפה.

אמה: אנה לוינסקי
בעלה: מקס פלדמן
בנותיה: שולה ושלמה צוקרמן
יהודית פלדמן
נכדיה: נאוה וישראל ארקין
סמדר צוקרמן

לאחים, לאחיות
ולבני המשפחה

אתכם באבלכם הכבד
במות האב, האח והסבא היקר

משה ב"ר אברהם
סגל ז"ל

משפחות סגל

אנו מודיעים בצער רב על פטירת אמנו וסבתנו

חנה גרייף ז"ל

לבית מלצר (צירנוביץ)

המתאבלים:
ריטה והד. ציונסקי
שמואל וביאטריס גרייף
אילנה, דפנה, גדעון וסו...

ההלויה התקיימה ביום רביעי, כ"ט בטבת תשל"ד 23.1.74.

בצער וביגון קודר אנו מודיעים על מותו הפתאומי של יקירנו

שמעון ש"ץ

ההלויה התקיימה ביום רביעי כ"ט טבת תשל"ד (23.1.74) בראשון־לציון.

השרויים באבל:
אשתו, בנותיו, נכדיו, חתניו
וכל המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אשתי היקרה, אמנו וסבתנו הבלתי נשכחת

לאה גרומן ז"ל

ההלויה תתקיים היום, יום ששי ב' שבט תשל"ד (25.1.74) בשעה 12 בבית העלמין בבאר־שבע
אוטובוס מיוחד ייצא בשעה 11.30 בצהרים מ... העיריה הישנה בבאר־שבע.

המשפחה המתאבלת

הננו מודיעים בצער רב על פטירתו הפתאומית של בעלי ואבי היקר

ישראל בן אליהו דודוביץ ז"ל

ההלויה התקימה ביום רביעי, כ"ט טבת תשל"ד (23.1.74) בנתניה

אשתו: מרים
בתו: רבקה
ובני המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירתנו

פנינה גולן (גולדברג)

אשת ר' שמעון גולן נ"י
בת ר' יעקב ז"ל

ההלויה תצא היום, יום ששי, ב' שבט תשל"ד (25.1.74) בשעה 10 לפנה"צ מבית ההלויות העירוני רחוב דפנה 5 ת"א לבית העלמין בחולון.

המתאבלים:
בעלה, בניה, בנותיה, חתניה
כלותיה, נכדיה ונינה

ב' שבט תשל"ד

...הדלק מוכן ל...
...י התחנות לפי...

...אהרונוביץ

...שה חיימוביץ

...ה לאלר

...פרביץ

מינהל הדלק מוכן להעלות העמלה לבעלי התחנות לפי תוספת היוקר

ראש המינהל: לא הייתי רוצה להגיע להוצאת צווים נגד משביתי מכירה

מאת רזי גוטרמן

ראש מינהל הדלק אמר ... שנים כדי למנוע ... תחנות הדלק להש־ ... המכירה, וכן השי־ ... הוצאת צווים קי־ ... מיים או בודדים. אני לא הייתי רוצה להגיע ... בזה עם בעלי ה־ ...

... אלה אמר אמש ... מינהל הדלק באוצר, ... מ"ל. שמעון גלבוע, ... עם עתונאים בהל־ ... גלבוע הגיב על כוונת ... להשבית את ... בהשלמה על אי־הע־ ... העמלה המשולמת להם. ... בעלי התחנות כלל לא הגישו את תביעותיהם ל־ מינהל הדלק, ומיהרו לאיים בסאנקציות. „כאשר יגישו את התביעות בצורה מסודרת ידון בהן המנהל ויגבש את דעתו".

הוא הדגיש, כי טענת ה־ בעלים והסוכנים של תחנות הדלק, כי ההתייקרות הגדולה במחירי הדלק מחייבת העלאת העמלה — איננה צודקת. אין כל קשר לדעתו, בין התייקרות מחירי הדלק בעולם ו־ העלאה בהוצאות המובלה (שחייבו את ישראל לייקר את הדלק) — לבין העמלה ש־ עליהם לקבל. לעומת זאת — אמר — ניתן ללכת לקראת בעלי התחנות על בסיס הע־ לייה שחלה במדד המחירים לצרכן.

ראש מינהל הדלק אמר, כי מכירות הבנזין בשנת 1973 עלו ב־8.9 אחוזים לעומת שנת 1972, למרות הירידה ב־ מכירות שהיתה בחודשי המל־ חמה ולאחריה. גם בשנים ש־ עברו גדלו מכירות הבנזין ב־ התמדה. בשנת 1972 היתה ה־ מכירה גדולה ב־16.9 אחוזים לעומת 1971, ואילו בשנת 1971 היתה המכירה גדולה ב־14.3 אחוזים לעומת 1970. יש לקחת גם בחשבון, כי מספר תחנות הדלק לא גדל בשלוש השנים האחרו־ נות אלא בעשרה אחוזים בל־ בד — כך שבממוצע עלו ה־ מכירות באופן קבוע בכל תחנה ותחנה. עתה, בשל ה־ ירידה הצפויה במכירות לאור ההתייקרות הגדולה במחירי הדלק, אין הצדקה, לדעת מינהל הבנזין, להעלות בשל סיבה זו בלבד את אחוז הע־ מלה. הדיעה היא כי על בעלי התחנות לצמצם ככל האפשר בהוצאותיהם, ואפילו לפטר עובדים, אם הדבר נדרש.

מר ישעיהו לתובר, מנכ"ל חברת „פז", שייצג את חב־ רות הדלק באר בפגישה עם בעלי התחנות והסוכנים, אמר, כי לדעתו צריכה העמלה ה־ משולמת לבעלי התחנות לג־ דול בשיעור של כ־15 אחוזים החל מחודש ינואר 1974. הע־ מלה מסתכמת כיום בסכום של 3.99 אגורות לליטר בנ־ זין (94 אוקטן) והיא נקבעה בחודש יולי אשתקד, לאחר שבעלי התחנות ביקשו לחשב את העמלה לפי תוספת היוקר ששולמה באותו חודש. העמ־ לה הקודמת נקבעה בחודש ינואר 1971, והיתה 2.5 אגו־ רות לליטר בנזין 94 אוקטן. בעלי התחנות הסכימו, בעת ההעלאה האחרונה, כי גם ל־ הבא תחושב העמלה אחת ל־ שנה בחודש יולי במקום ב־ חודש ינואר כבעבר.

מר לתובר אמר, כי חברות הדלק מוכנות לספוג מהסכ־ כום הכתוב, ולשלם את העמ־ לה מחודש ינואר 1974, כ־ דרישת בעלי התחנות. לדב־ ריו, הם תובעים עתה כי ל־ הבא יהיה הדיון בעמלה פע־ מיים בשנה — במקביל להע־ לאת תוספת היוקר.

מנכ"ל „פז" מסר עוד, כי הכמות הממוצעת של כלי ה־ רכב במדינה לכל תחנת דלק הנה מהגבוהה בעולם, וממו־ צע מכירות של תחנה הסתכם בכ־200 אלף ליטר בנזין ל־ חודש בתקופה שלפני המלח־ מה. לבעלי התחנות הכנסות ישירות גם ממכירת שמנים וגפט, וכן משירותים שונים כרחיצה, מסעדות וכו'.

חברי „אגד" יישאלו בדבר איחוד עם „דן"

6500 חברי קואופרטיב „א־ גד" יתבקשו ב־26 בפברואר להשיב על השאלה אם הם מסכימים לאיחוד עם „דן". על עריכת המשאל החליטה אתמול הנהלת החברה. עורכי המשאל יעברו גם בין חברי הקואופרטיב המגויסים. צעד זה נעשה לפני שיחלו המהל־ כים המעשיים, הקשורים ב־ איחוד הצפוי של שתי חברות האוטובוסים.

* אלמונים פרצו אתמול לבית מסחר בקרית אתא, ו־ גנבו משם גיטרה חשמלית, תוף־מרים, 4 מיקרופונים, 2 מגברי קול ועוד צורכי מו־ סיקה אלקטרונית, בשווי של 13 אלף לירות. המשטרה מ־ חפשת עתה אחר „חובבי ה־ מוסיקה" הללו.

מחיר הנתי"ד הוסיף לעלות

ל־4.99 ל"י, בעיקבות ביקוש של חצי מיליון דולאר * ירידה בשערי המניות וצמודי המדד * „אריה" הודיעה על דיווידנד בניים של 25 אחוז לשנת 1974 * דיווידנד של 18 אחוז ב„איחוד" ו־16 אחוז ב„אלוף".

המדדים הקבוצתיים (המקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה)		
המדד הכללי	247.71	−0.23
כספים וביטוח	212.90	−0.36
בנקים מסחרי	253.64	−0.25
בנ. למשכנתא	205.74	−0.38
מוסדות מימון	191.20	+0.26
חברות השקעה	200.34	+0.25
תעשיה	391.92	+0.01
מסחר ושירות	336.76	−0.75
מקרקעין ובנוי	198.33	−0.85
מדד פ"א לערך ההשקעה ב־20 מניות פעילות (100 = 31.12.73)	85.43	−0.18

אשנב לבורסה

מאת ש. אביטל

מחיר הנתי"ד בבורסה הוסיף לעלות גם אתמול. ביקוש של כ־525 אלף דו־ לאר, ישמצי מיליון דולאר ממנו נכסה על ידי צג אחד הבנקים הגדולים, גרם לעליית מחיר של 6 אג', ל־ 4.99 ל"י. יש לציין ש־ עליית המחיר שלושם נגר־ מה בירוכות אותו קונה ש־ ביומיים האחרונים רכש ב־ שוק נתי"ד בסכום של כ־ 600 אלף דולאר.

בשוק המניות היו מכירות. שעריהן של כ־15 סוגי מני־ ות עלו ו־48 ירדו. לאחר סגירת המסחר במניות הגי־ עה הודעה מטעם חברת „אריה" בדבר דיווידנד בי־ ניים בשעור של 25 אחוז על חשבון שנת 1974. התשלום יתבצע ב־6.2.74 ואילו על מועד האקס לא ניתנה כל הודעה. דיווידנד זה ישולם ל־7% מניות בכורה הרשו־ מות והנסחרות בבורסה התל אביבית. כידוע שלמה חברת „אריה" בחודש ספטמבר אש־ תקד דיווידנד מיוחד של 400 אחוז והנפיקה מניות זכויות ביחס של 5:2 במחיר של 200 אחוז. החברה שלמה דיווי־ דנדים במזומנים בארבע הש־ נים האחרונות כדלקמן: 1969 — 21.5; 1970 — 21.5; 1971 — 35; 1972 — 29.5 ועוד מניות הטבה של 100 אחוז. אתמול ירד מחיר מניות „אריה" ב־7.5 נק' בבסחר שהתקיים עוד לפני מסירת ההודעה.

שתי קרנות נאמנות הודיעו אתמול על תשלומי דיווי־ דנד לשנת 1973. קרן „אלוף" בניהולה של החברה להש־ קעות של בנק דיסקונט, תש־ לם 16 אחוז נטו. (מזה כול־ כו באוגוסט אשתקד 5 אחו־ זים). האקס נקבע ל־21.1. קרן „איחוד" של קבוצת בנק הפועלים הודיעה לבורסה על תשלום דיווידנד של 18 א־ חוז לשנת 1973.

בשוק אגרות החוב הצמו־ דות למדד נרשמו ירידות ק־ לות קרובות לפדיון (בין שנה וחצי לשנתיים וחצי). ההוצ־ אות האחרונות של מילוות הברירה עלו מעט. ביקושים ערים יותר הופיעו לסדרות בסביבות של בטחון 68 ו־69. המחזור באגרות החוב היה רב והסתכם בכ־9.5 מיליון ל"י. מתוכו כ־3.5 מיליון ל"י ב־ אגרות הברירה ו־2.5 מיליון ל"י ב־6.5 בטחון.

דלק	148.5	−1.0
קרור 10	179	−1.0
ספנות	170	−8.5
הכשר הישוב	163	−0.5
ישרס	142.5	
נאות אביב	65	−3.0
רסקו מב'	81	−2.5
אלקו 2.5	95	−0.5
אלקטרה 5	196	
אתא ג'	113	
דובק	354	−3.0
טבע	1118	−42.0
נייר חדרה	290.5	+6.0
עלית	289	
שמן	135	−4.0
תעל	203	−3.5
פוליגון	215	+3.0
אלגר	79	
אלרן	156	
פז	95	
חלפסון	87	−1.5
חלפסון	91	
דיסקי השקי'	202	−0.5
בל"ל השקי'	189	
יצוא השקי'	62	+1.5
כור	157.5	+7.5
כלל תעשיות	176	−0.5
נמטא	68	−0.5
לפידות ע"ש	124.5	−1.0
מילוה קליטה		
1963 א	303.8	+1.8
1963 ב	282.5	+2.0
1964 א	239.8	
1964 ב	258.5	
1965 א	254.4	
1965 ב	230.6	
1966 א	214.3	
1966 ב	214.6	
1967 א	206	
1967 ב	200.5	
מילוה בטחון 1968		
א	115.5	−0.5
ה	110.5	+1.3
ו	106.7	+0.2
ז	106.1	−0.6
ח	218.5	+1.7
ט	213.9	+0.4
י	215.5	
כ"א	107.1	+0.2
כ"ב	103.8	+0.3
כ"ג	216.2	−1.0
כ"ד	211.2	−0.8
מילוה בטחון 1969		
ב	212.6	+1.0
ג	212.5	+1.1
ד	211.2	−1.8
ה	209.6	−1.0
ו	206.4	−0.9
ז	209.1	+1.4
ח	204.9	+1.0
כ"ב	205.5	+0.2
כ"ג	202.1	+0.5
כ"א	205.2	+1.2
כ"ג	202.2	+1.0
כ"ד	201.5	+0.5
כ"ה	206.5	+3.5

אי די בי	170	−2.0
המזרחי	150	−3.0
בל"ל	260	−3.0
אפותיקאי	213	−1.0
שכון ב'	148	−1.0
טפחות מב'	209	+2.0
חקלאות	79	+0.5
פתי תעשי מב'	69.5	
אריה	244	−2.5
הסנה	206	
זהר	254	−3.0

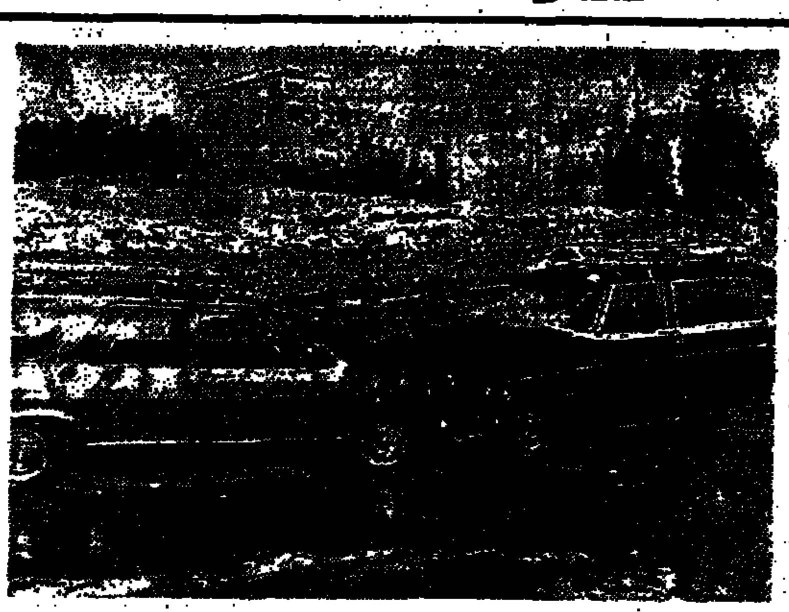

„נשיקה" שנגרמה כתוצאה מהחלקה על כביש רטוב בירושלים. התאונה אירעה ברחוב בן־זכאי. (תצלום: רחמים ישראלי)

רס"ר ומנהל שק"ם חשודים בגניבות מזון מבסיס צה"ל

מכרו כמויות של סוכר, אורז, קפה ושימורים

מאת יצחק בן־חורין

מנהל השק"ם בבית־ליד, והרס"ר באחד מבסיסי צה"ל באזור, נעצרו על־ידי ה־ משטרה ומצ"ח, כחשודים בגניבת מאות קילוגרם של מצרכי מזון מצה"ל ומכי־ רתם בשוק האזורי במשך שלושה החודשים האחרו־ נים.

ביום שלישי עצרה המש־ טרה הצבאית חייל שעמד ל־ צאת מבסיס צה"ל עם רכב ש־ בו נמצאו כמויות של קפה, סוכר ואורז.

בחקירת טען החייל, כי את ההוראה להעביר את המזון נתן לו רס"ר המחנה. מצ"ח, שטיפלה בצד הצה"לי של ה־ חקירה, העבירה את הנתונים שניגבו בהמשך העדויות לידי משטרת נתניה, בפיקודו של רב־פקד אברהם בייגנברג.

בחיפוש שערכה המשטרה בשק"ם בבית־ליד נמצאו ש־ לושה שקי סוכר, שמשקלם הכולל 150 ק"ג, 50 ק"ג אורז ו־110 ק"ג קפה טחון.

הרס"ר החשוד, כי הוציא מ־ מחסני הבסיס במשך שלושה החודשים האחרונים 40 שקי סוכר, 10 שקי אורז, שלושה שקי שעועית ומוצרים בקופ־ סאות.

על פי החשד הוא העביר את הסחורה הגנובה לידי מ־ נהל השק"ם, אשר דאג למכור אותה בשוק האזורי, והרווחים חולקו בין השניים.

מנהל השק"ם נעצר לחקירה ושוחרר בערבות עצמית.

שוטר ביחידת ליווי אסירים נכלא ב...מעלית בית המשפט

מאת שאול הון

השוטר אהרון לוי טעם אתמול בתל־אביב מעט של מעצר שוא, כשנכלא למשך שעה וחצי במעלית של בית משפט השלום. כשה־ חילצוהו לבסוף, היה קרוב לאובדן הכרתו, הן בשל פחד והן מחמת חוסר אויר.

המקרה אירע אתמול, בשעה 7 בבוקר. השוטר, העובד ב־ יחידת ליווי אסירים, הקדים להגיע לבית המשפט כדי ל־ השלים סידורים שונים הק־ שורים בעבודתו. הוא נכנס למעלית וביקש לעלות לקומה הרביעית של בית משפט ה־ שלום.

כשהגיעה המעלית לקומה ה־ שלישית חלה, כנראה, הפסי־ קת חשמל, והשוטר נשאר תקוע בין הקומה השלישית לרביעית. לשווא ניסה להפ־ עיל את המעלית מחדש. היא לא נענתה לו. הוא החל לד־ פוק על קירות המעלית, ב־ תקוה שמישהו ישמע למטה. אולם השעה היתה מוקדמת מדי ואיש במשרדים עוד לא בא.

בסופו של דבר נזעק לעזר־ תו פקיד העזר והחזיק, יד־ פי בזהבטט, שהגיע לעבודתו לפני השעה 8. הלה שמע את דפיקותיו, הזעיק למקום טכ־ נאי, שהצליח להפעיל את ה־ מעלית במקצת ולהעלותה ל־ קומה הרביעית. השוטר הו־ לך כשהוא מבוהל. נוטה ל־ התעלף, מיד ניתן לו טיפול והוא התאושש.

הואיל המקרה אירע בבית המשפט קוראים חבריו לאותו שוטר „אסיר הצדק".

אין זו פעם ראשונה שהמע־ ליות של „היכל הצדק" בת"א „לוכדות" את האנשים העולים בהן וגורמות „מעצר שוא".

מאסר לגונב חמרי בניין

אברהים סאלימן גדית, בן 22, מהכפר אל כועה ליד הגן יונס, נדון בבית משפט הש־ לום בנתניה לחודש מאסר ב־ פועל וכן לקנס של 1500 לירות על גניבת חומרי בנין בערך של 3760 לירות ומכי־ רתם לסוחר גרוטאות מחאן־ יונס במחיר 1300 לירות. ה־ נאשם שכר משאית, הביאה לקרית נורדאו בנתניה והע־ מיס עליה מוט ברזל וחומרי בנייה אחרים, השייכים לקב־ לן מקומי.

המשטרה עלתה על עקבו־ תיו בזכות ערנותו של תושב נתניה, אשר רשם את מספר המשאית.

גרמניה המזרחית תרשה לנבחרת הכדוריד מישראל לבוא ללייפציג

מאת שמואל פרץ

מזרח גרמניה הבטיחה השבוע להתאחדות הכדורי־ יד הבינלאומית כי תיתן אשרות כניסה לכדורידני נבחרת ישראל אם תעלה הנבחרת למשחקי הגמר של הגביע העולמי שיפתחו ב־28 לפברואר בלייפציג, מזרח גרמניה.

נבחרת ישראל או נבחרת יפאן ייצגו את האזור האסיא־ תי במשחקים. המיפגש הכפול ביניהן שייערך ב־14 ו־17 ב־ פברואר בהיכל הספורט ביד אליהו, יקבע מי משתיהן תו־ פיע במזרח גרמניה.

לאחר שבעיית הנפגעים של היפאנים בארץ נפתרה, שכן הפתיעה אתמול ההתאחדות היפאנית בהודעה שנבחרת יפאן תבוא לארץ ארבעה ימים לפני המועד המתוכנן.

זכו בהגרלת מפעל הפיס

בסך 150,000 ל"י זכו ה־ מספרים: 109512 590932.

בסך 50,000 ל"י זכה ה־ מספר: 328188.

בסך 12,500 ל"י זכו המס־ פרים: 213503 319713.

בסך 6,250 ל"י זכו המס־ פרים: 171851 176499 233622 374688.

בסך 1,250 ל"י זכו הכר־ טיסים הבאים: 049336 130342 133222 194563 211522 223441 265132 275349 282068 296173 310256 345727 355528 394570 409568 422991 551482 555568 642368 655286 681279.

בסך 600 ל"י זכו הכרטי־ סים שמספריהם מסתיימים ב־ 04259 11469 29261 33439 34690 37203 65701 72348 86105 97428.

בסך 250 ל"י זכו הכרטי־ סים שמספריהם מסתיימים ב־ 13896 24947 25236 31079 31342 32989 39794 43987 47142 57993 58603 60517 62354 68022 69007 72274 73178 77381 84548 89241 90668 90827 93787 97178 98506.

בסך 100 ל"י זכו הכרטי־ סים שמספריהם מסתיימים ב־ 1101 2868 6710 8340 8523 8687 8713.

בסך 50 ל"י זכו הכרטי־ סים שמספריהם מסתיימים ב־ 0239 0420 0522 0700 1281 1641 2873 3131 3651 4293 4305 4417 4519 4537 4889 5082 5764 5862 5944 6124 6302 6698 6925 7368 7439 7662 7681 8458 8779 8927 8980 9003 9023 9190 9365 9406 9522 944.

בסך 4 ל"י זכו כל הכרטי־ סים שמספריהם מסתיימים ב־ ספרה: 5.

משרד האוצר/אגף החשב הכללי
מינהל הרכב הממשלתי
מכרז מספר 1/74
מינהל הרכב הממשלתי,
מכריז בזה על קבלת הצעות
לגרירת רכב ממשלתי באזור ת"א ואליו.
פרטים נוספים — והחומר הקשור במכרז, ימסרו למבקשים במזכירות מינהל הרכב הממשלתי, רחוב יהודה הימית 31, יפו, מ־27.1.74 ועד 5.2.74, בין השעות 08.00—13.00.
אין מינהל הרכב הממשלתי, מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
מינהל הרכב הממשלתי

מעריב לספורטאים

ועדת המשמעת זיכתה את לב מבית"ר ת"א

זוכו גם קבוצות שמשון והפועל טבריה * כדורגלן הפועל באר"י שפגע בשופט — הורחק לשנה

מאת ישראל לויכמן

ועדת המשמעת של ה־ התאחדות לכדורגל זיכתה אתמול את שחקן בית"ר תל־אביב אברהם לב, ש־ הואשם בהעלבת שופט ה־ כדורגל אהרון גאון בעת משחק הליגה בין בית"ר ת"א וקבוצת הכח־מכבי ר"ג.

חבר ועדת המשמעת, עו"ד חיים אלהדיף, קיבל את גירסת לב שכפר באשמה. הכדורגלן סיפר בעדותו כי לא נמצא בקירבת השופט גאון, בדקות הסיום של המשחק הנ"ל, וכי נמנע מלפנות אליו, כיוון ש־ ידע שתלוי נגדו עונש של הר־ חקה על־תנאי לארבעה משח־ קים.

אלהדיף קבע בפסק הדין, כי האירוע שעליו התלונן גאון אירע במהלך המשחק ועל כן צריך היה השופט ליטול את כרטיס השחקן ולהרחיקו. גאון לא עשה כן — ומשום כך, מבחינת ועדת המשמעת, לא הורחק לב כלל מן המשחק.

כן קובע פסק הדין שאם שופט כדורגל נמנע מלהרחיק שחקן, מחשש לסכנה הנשקפת לו מקהל הצופים (כפי ש־ טען גאון) — הרי שזה תריג השופט הסבר אך זה איננו מו־ פיע בדו"ח השופט על המשחק. בנסיבות אלה ייצא השחקן לב זכאי.

כדורגלן הפועל טירת ה־ כרמל דוד איינברג, שהורחק בגלל התנהגות בלתי־ספורטי־ בית במשחק קבוצתו עם בני־ יהודה נתניה, — הוענש בהרח־ קה לששה חודשים. ההחמרה בעונש באה בהתחשב בהרש־ עותיו הרבות בעבר של ה־ שחקן.

יצחק זהר (בית"ר נתניה), שהוצא גם הוא מן המגרש ב־ אותו משחק — הורחק לששה משחקים, מהם שלושה בפו־ על, ושלושה על־תנאי לשנה.

גיורא בן־ארי (הפועל מר־ מורק) שהורחק במשחק קבו־ צתו עם הפועל חולון, הוענש בהרחקה לארבעה משחקים — שניים בפועל ושניים על־תנאי.

הליגה חזות (הפועל באר־ יעקב) שהורחק במשחק עם מכבי חולון על פגיעה בשחקן יריב — הורחק גם הוא לשני משחקים בפועל ושניים על תנאי.

קבוצות הפועל טבריה ו־ שמשון תל־אביב, שהועמדו ל־ ועדת המשמעת בעקבות דו"ח השופט נוח רבינוביץ, בנוגע לאירועים שהתרחשו בסיום משחק הליגה בשבת ברמת־ עמידר — זוכו מחמת הספק. בפסק דינו קבע חבר ועדת המשמעת, עו"ד מיכה ויתקון, כי אין בחומר שבדו"ח השו־ פט כדי לשמש בסיס להרשעה.

יוסי אמיגוף לשעבר שחקן בית"ר ירושלים, שהורחק ה־ שבת מן המגרש לראשונה ב־ קריירה — במדי קבוצת מכבי ירושלים, במשחקה עם מכבי באר־שבע מליגה ב' — זוכה, ויוטל עליו רק עונש הרחקה אוטומאטי של שבועיים.

את העונש הכבד ביותר ספג שמואל קירילי מהפועל באר"י שהורחק לשנה מן המגרשים, על פגיעה בשופט.

נפתחו משחקי חבר העמים הבריטי

משחקי חבר העמים הבריטי נפתחו אתמול בכרייסטצ'רץ', ניו־זילנד, על ידי הדוכס מ־ אדינבורו ובנוכחות 34 אלף צופים באיצטדיון חדיש שבו הושקעו שני מיליון לי"ש ו־ תקרא על שם המלכה אליזבט ה־2. שלוש שעות נמשך טכס הפתיחה המסורתי, בו השתת־ פו אמנים עממיים. במשחקים משתתפים 39 מדינות.

התחרויות יוחלו היום — כא־ שר בערכון הופעת שני האצ־ לופים מבריטניה, דייב בד־ פורד, שיאן העולם בריצת 10 ק"מ ומארי פיטרס בת ה־31, אלופת האולימפיאדה בחמישה־ קרב.

במשחקים אלה יציינו כמה ספורטאים נודעים את סיום הופעתם בזירה העולמית ב־ ניהם השחיין האוסטרלי מייקל ונדן והאתלטים מג'מייקה דון קווארי, שיאן העולם בריצת 200 מטר (19.8), ומארי בד־ פורד.

אליפות אסיה בטניס בג'קרטה – ללא ישראל

תוגש מחאה להתאחדות הבינלאומית

אינדונזיה הגרה את אלי־ פות אסיה בטניס בחודש מארס, בג'קרטה — ללא ישראל. החלטה על כך נת־ קבלה אתמול בג'קרטה, אח־ רי שיפאן סירבה קודם לכן לבצע את האירוח.

ישראל חברה בהתאחדות ה־ אסיאנית בטניס ובהודעת ה־ התאחדות האינדונזית נאמר כי 16 חברות ההתאחדות ה־ אסיאנית אכן תמכו בדרישת אינדונזיה שלא להתיר הש־ תתפות ישראל, כתנאי מוקדם לארגון התחרויות.

אמש אמר יו"ר איגוד הטניס הישראלי, אברהם פיינר, כי איגודו יפנה הבוקר במברק מחאה להתאחדות הבינלאומית בטניס ויודרש שלא להכיר ב־ במשחקים כאליפות אסיה. לפ־ ני ארבע שנים אירע מקרה דומה עם אינדונזיה, בקשר ל־ אליפות הנוער של היבשת — ומחאת ישראל נתקבלה וה־ הכרה הוסרה.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
ראש משפחתנו היקר
בנימין אהרונוביץ
ז"ל
הלוויה תצא היום יום ששי, ב' בשבט תשל"ד (25.1.74) מבית המנוח במושב עין־ורד, גוש תל־מונד לבית העלמין האזורי בגוש תל־מונד.
על מועד ההלויה נא להתקשר: 03—263063, 03—922176.
המשפחה

בלב שבור וביגון קודר אנו מודיעים
על פטירתו של יקירנו
מקס משה חיימוביץ
(שופט)
המתאבלים:
אשתו: מרים, בנו: יעקב
וכל בני המשפחה בארץ ובחו"ל
מועד הלויה יפורסם במודעות

מודיעים בצער על מות אמנו
בתיה לאלו
לקשר למועד הלויה נא להתקשר לטלפון 723429.
בניה: עובדיה, יעקב, יצחק ודוד
ומשפחותיהם

במלאת שלושים לפטירת יקירנו
אשר בן אליהו פופרביץ
ז"ל
ממושב תקומה
...ת אזכרה ביום שני ב' בשבט תשל"ד (28.1.74)
בשעה 1.30 אחה"צ בבית העלמין בנתיבות.
התחבורה תצא מתקומה בשעה 1.15.
המשפחה

לאור שפירא
השתתפותנו באבלך על מות
אביך
מפקדיך וחבריך
בפנימיה הצבאית תל־אביב

מודעות אבל גם בעמוד 9

مكان الأصل

مكان الأصل

מעריב

עמוד 12 — יום ו' 25.1.74 — ב' שבט תשל"ד

הדלקת נרות — שבת פרשת בא

	ערי"ש	מוצ"ש
ירושלים:	16.30	17.47
תל־אביב:	16.48	17.42
חיפה:	16.38	17.44
באר־שבע:	16.47	17.45
אילת:	16.50	17.51
הר־החרמון:	16.46	17.45
דרום התעלה:	17.02	18.01
צפון התעלה:	17.01	18.00

עוד פצצות „צעצוע" נתגלו בת"א, חיפה, נהריה ועפולה

המשטרה חוזרת על אזהרתה לציבור להיזהר מ„הצעצועים" הללו

מאת סופר „מעריב"

11 צעצועי נפץ זעירים, דמויי פגזי מרגמה קטנים, נמצאו ביממה האחרונה במקומות שונים במחוז תל־אביב ונמסרו לידי חבלני המשטרה.

קציני המשטרה העלו סברה כי בשל הפרסומים על הסכנה שבמלכודי נפץ אלה הניעו את המחזיקים בהם להיפטר מהם במקומות שונים. המשטרה מבקשת מהציבור להימנע מלבדוק תוכנם וצורת הרכבתם של פגזים זעירים אלה ולא להשתעשע בהם, אלא להודיע בכל מקרה את המשטרה, כי למנוע אסונות.

עוד 3 „פצצות זומא" דמויות הצעצועים נמצאו אתמול, אחת מהן בגן ילדים בנהריה.

את הפצצות כצאה בנהריה הגננת, כאשר עברה בחצר. היא הזעיקה מיד את המשטרה, שסילקה את מיתקן החבלה הזעיר בטרם נפגע מישהו. „מזל שהילדים לא הבחינו בחפץ בטרם שמה לב לכך הגננת" — אמרו ההורים הנדהמים, כששמעו על המקרה.

„צעצוע נפץ" אחר מסוג „המרגמה הזעירה" הובא למשטרת עפולה מקיבוץ מרחביה.

החבר שאחד מחברי הקיבוץ הביא את „הצעצוע" משרותו במילואים ליד תעלת סואץ. הוא חשב כי זהו חפץ יפה והניחו על מזנון דירתו. אולם כשקרא בעתונים אזהרות על „צעצועי המרגמה" היפים, התקשר לקיבוץ וביקש לסלק מיד מעל המזנון את „הצעצוע" ולהעבירו למשטרה.

„פצצת זומא" שלישית מסוג זה נתגלתה בחיפה והועברה למשטרה.

ל"ע תובעים להעלות את שכר המינימום

הועדה המרכזת של תנועת העבודה הליברלית (ל"ע) החליטה אתמול בישיבתה לדרוש העלאת שכר המינימום ל־600 ל"י בקירוב, משום שהשכר החודשי הממוצע במשק מגיע ל־1200 ל"י.

יו"ר התנועה, ח"כ הלל זיידל, ביתח את כוונות האוצר לצמצם את הסובסידיות למצרכי יסוד ואמר כי יש לנהוג בענין זה בזהירות מרבית, בשל ההשלכות המסוכנות על בעיות המשק ומערכת המחירים אם יתייקרו מצרכי יסוד ב־30—40 אחוז.

„החנווני – קרבן הזעם של הצרכן בשל ההתייקרות"

טוען מזכ"ל התאחדות הסוחרים במברק לשרים ולהנהלת „תנובה"

העלאות המחירים התכופות גורמות להתפרצויות זעם מצד הצרכנים כלפי החנוונים, על לא עוול בכפם.

טענה זו העלה מזכ"ל התאחדות הסוחרים, מר מ. פרלוק, במברקים ששיגר לשרי החקלאות, המסחר והתעשיה והנהלת „תנובה".

ההעלאה החוזרת במחירי העופות, שהיתה השבוע, העלאת מחירי הדגים והתייקרויות אחרות, הן תוצאה מהעלאת המחירים הסיטוניים. כדי למנוע לפחות חלק מזעמם הבלתי־מוצדק של הצרכנים על הקמעונאים, מבקש מר פרלוק שהנהלת „תנובה" תפרסם מראש הודעות לציבור על התייקרויות, ותקבל על עצמה את האחריות לכך.

בעקבות הקיצוץ הצפוי בסובסידיות

החלב ותוצרתו עלולים להתייקר ב־40—60 אחוז

מאת י. שדמי

הכנות מזורזות לקראת העלאת מחירי החלב ותוצרתו כתוצאה מהקיצוץ הצפוי בסובסידיות נעשו בימים האחרונים על־ידי מועצת החלב.

„ועדת השיווק" של המועצה קיימה אתמול ישיבה מסכמת, שבה הועלו אלטרנטיבות שונות להעלאות המחירים לצרכן, בהתאם להיקף הסופי של קיצוץ הסובסידיה, שיוחלט עליו באוצר.

על כל פנים ברור, שהתייקרות תהיה ניכרת למדי. יש אמנם מרחק רב בין תביעות החקלאים לקיצוץ מירבי של הסובסידיות והשארתן בהיקף של 10 עד 15 אחוז בלבד ממחיר החלב ותוצרתו לצרכן, לבין הצעות־הביניים השונות הנשקלות באוצר, כשההסתדרות לוחצת לצימצום מינימאלי.

אולם אפילו אם תתקבל הצעה סבירה, עלולה ההתייקרות לצרכן להגיע לכ־40 אחוז ובמוצרים מסויימים אף ל־60 או ל־65 אחוז.

מסתבר שלפי הצעתם הקיצונית של החקלאים, היה צריך להמיר סכום של כ־280 מיליון ל"י לשנה מסובסידיה למחיר לצרכן, דבר שהיה מייקר את החלב ותוצרתו עד כדי 80 אחוז. לפי הצעות יותר מתונות, יש להמיר 200 או 150 מיליון ל"י לשנה.

שיעורי ההתייקרות המפורטים ייקבעו, איפוא, בהתאם להצעה שתתקבל לבסוף בדיונים המזורזים המתנהלים עתה.

הכנות וחישובים לקראת קיצוץ הסובסידיות נעשים עתה גם אצל בעלי המאפיות. הסובסידיה לשני הלחם השחור, בעיקר לאחיד, היא גבוהה ביותר, ויש סברה שכיום משלם הצרכן רק את הוצאות האפיה והשיווק, ואילו מחיר הקמח כולו, מכוסה על־ידי סובסידיה.

בעבר גילתה הממשלה רגישות מיוחדת לגבי מחיר הלחם ונמנעה מלאשר העלאת מחירו, בהגדילה, מדי פעם את הסובסידיה. בחוגים כלכליים סבורים, שהמגמה יש להעמיד את מחיר הלחם על רמה סבירה, בין השאר כדי למנוע ביזבוז.

שיעור גבוה במיוחד של סובסידיה כלול גם במחיר שמן הסויה.

הדיונים לקראת קיצוץ הסובסידיה מתייחסים גם לדמי הנסיעה באוטובוסים. שם מסתכמת הסובסידיה בכ־200 מיליון ל"י.

מסתבר שבדעת האוצר לשים הטעם את הדגש על מיצוי נאות למשפחות מעוטות היכולת, שיינתן כנראה על־ידי הגדלת תשלומי הביטוח הלאומי לילדים.

קפא למוות ליד טול כרם

מאת יוסף ולמר

תושב כפר סנריה שליד טול כרם נמצא אתמול ללא רוח חיים ליד כפר זועתה, מערבית לשכם. משערים שהאיש נלכד בסערת הכפור וקפא למוות.

הימאים הדרוגים ינקטו סנקציות בצי הסוחר הישראלי - מיום א' בבוקר

שר התחבורה שמעון פרס, דחה שלוש הצעותיהם להמשכת פעילות ענף אניות הנוס(עים)

מאת ראובן בן־צבי

ביום ראשון, החל משעה 6 בבוקר, ינקטו הימאים הדרוגים סנקציות בצי הסוחר הישראלי, אחר שכמה הצעות שהועלו אתמול על־ידי נציגיהם לפני שר התחבורה, שמעון פרס, להמשכת הפעלת אניות הנוסעים — נדחו.

נציגי הדרוגים, שלא יופרעו בסנקציות אלו על ידי חברי איגוד הקצינים, שומרים על צורת הסנקציות בסוד עד יום ראשון. כפי שנודע, יפגעו הסנקציות גם במיכליות. כל אחת מהן תעוכב לפחות ל־24 שעות בנמל בו היא נמצאת, לפני שתותר הפלגתה. החלטה זו אינה כוללת את המיכליות בקו אילת—אבו־רודס.

על הסנקציות הוחלט אמש, לאחר שנציגי הדרוגים והקצינים חזרו לחיפה מפגישה שקיימו עם השר פרס בתל־אביב. בפגישה זו השתתפו גם יו"ר המחלקה המקצועית בהסתדרות א. אברהמוביץ, י. וושצ'ינה, א. מויאל, ומחזיק תיק הימאים בהסתדרות משה לוי.

נציגי הימאים — קצינים כדרוגים — הביעו לפני השר את התנגדותם הנמרצת לחיסול הענף. מזכיר חטיבת המשק, שלמה אביטן, העלה שלוש הצעות להמשכת המפעלות של ענף זה: להפעיל אניה אחת בלבד, עם צוות מאומן ומקצועי מצומצם בתקופת החורף והקיץ, ולהמשיך לקיים את גרעין הענף עד להתפתחויות חדשות; לשתף את כל חברות הספנות הישראליות במתן סובסידיה להמשכת הפעילות הימית הזו; וכן לגבות מיסים מימאים זרים המשרתים בצי הסוחר הישראלי, שיסתכמו יחד בסכום של 10—12 מיליון ל"י, שהוא בערך סכום הסובסידיות הדרוש לאניות הנוסעים.

נציג הדרוגים הוסיף, כי יש גורמים, שמוכנים להפעיל את הענף בצורה מצומצמת בהוצאות ובסובסידיות קטנות בהרבה מאלו של חברת „צים — קוי נוסעים".

שר התחבורה, שמעון פרס, דחה את שלוש הצעות הימאים, ורמז כי ההחלטה לא באה רק מסיבות כלכליות, אך סירב להיכנס לפרטים. אנשי ההסתדרות הודיעו, כי יבררו את הענין במסגרת ההסתדרות.

נציגי הימאים דיווחו על הפגישה לימאי שתי האניות, שהמתינו להם בחיפה. אמש הודיעו, כי החל מיום ראשון יתחילו הסנקציות בצי הסוחר הישראלי.

בנוסף לכך הודיעו הימאים כי לא יתנו לאניות „גליל" ו„דן" לצאת מנמל ישראלי. כיוון שהמדובר בהחלטה ממשלתית, יש להניח, כי הסנקציות יפגעו בכל האניות הישראליות ולא רק באלו של חברת „צים", שהיא שותפה במחצית בחברת „צים — קווי נוסעים".

מזכיר חטיבת המשק באיגוד הימאים אמר אמש, כי בשיחה שקיים עם מנכ"ל „צים", משה קשתי, הס(כים) בחיוב להצעה לה(פעיל) אניה אחת בלבד, שבמ(סגרתה) ניתן גם לעמוד בהתחו(רות) עם גורמים זרים.

משרד התחבורה ידרוש הנחות גדולות לתלמידים בקווי האוטובוסים

מאת אלכס דורון

משרד התחבורה ידרוש להעניק הנחות גדולות לתלמידים בקווי האוטובוסים. הכוונה ששיעור ההנחות יגיע עד כדי 50 אחוז ממחיר כרטיס נסיעה רגיל. זו תהיה בעתיד הסובסידיה העיקרית שהממשלה תשלם לחברות האוטובוסים. על כך מסר אתמול שר התחבורה שמעון פרס, בשיחה מיוחדת ל„מעריב".

מר פרס אמר כי בימים הקרובים תעסוק הממשלה בענין הסובסידיות הקיימות בתחומים שונים, ובכלל זה בסובסידיות המשתלמות לתחבורה הציבורית. הואיל ויש כוונה לבטל את הסובסידיות (נוכח ההתייקרות הכללית הגדולה) או לצמצמן בשיעור ניכר, סבור שר התחבורה כי הדרך לפצות את המשפחות מרובות הילדים, המרבות גם לנסוע באוטובוסים, תהיה במתן הנחות ניכרות במחירי כרטיסי הנסיעה של התלמידים. יתכן שכרטיסי הנסיעה יופצו לבחירה בבתי הספר — וזו תהיה ההקלה הממשית למשפחות.

שר התחבורה סבור שהדבר יתרום לחינוך הדור הצעיר לשימוש נרחב בתחבורה ציבורית. ההחלטה הכללית לגבי מדיניות הסובסידיות בעתיד תחול גם על התחבורה הציבורית.

בנושא אחר גילה השר, כי הציע השבוע לחברות הספנות מדיניות חדשה ומהפכנית, המבוססת על שותפות של הממשלה והחברות בארבעה נושאים: שני גורמים אלה יחשבו כשותפים למספנות, בתנאי שהחברות יתחייבו למסור הזמנות לבניית אניות, לפי טונאז' מסויים, לתקופה של חמש שנים מראש; וכן שיעבירו לדגל ישראל את כל הובלת ההדרים והצובר (קמח, סוכר וכו').

אם יעשו זאת ימליץ שר התחבורה על מדיניות של עידוד הספנות, כפי שהיא נקוטה כיום בתעשיה. כן דורש שר התחבורה, כחלק מתוכנית זו, שמרכזים בינלאומיים של הספנות יפעלו בישראל.

„הקצינות הממלאות תפקיד חיוני בצה"ל, ותשתלבנה במערכת שלמ(ה של) תפקידים" — אמרה קצינת ח"ן ראשית אל"מ רות מושכל (ב)טקס סיום של קורס קצינות שהיה אתמול בבסיס צבאי אי־שם. הסיום נערך, בניגוד לפעמים קודמות, בתוך אולם סגור, בגלל החורף. הדרגות הוענקו לבוגרות בהשתתפות הורים וקרובי משפח(ה של) הקצינות החדשות. הן תשתלבנה בעבודתם של חילות צה"ל. ה(קצינה) המצטיינת היתה סג"מ זהבה פושמן מתל־אביב.

אלמונים ני(סו) אמש להצי(ת) את לשכת העב(ודה) במזרח ירושל(ים)

אלמונים ניסו אמש (להצית) את לשכת העבודה (ב)ירושלים. כתוצאה משטר(ה)... עקו למקום, כיבו ... שריפה ונצרו חשודים לחקירה.

אמש, סמוך לשעה 8... חין אחד מתושבי מזר(ח ירו)שלים בעשן העולה מא(חד) חדרים האחוריים של העבודה. הוא הזעיק ש(וטרים ל)מקום. מיד לאחר מכ(ן הוב)רר, כי אלמונים הז(ו)... משרדי שירות התעסוק(ה) הדלת האחורית, ריכזו באמצע החדר, שפכו נפט והציתו אותם.

נסיון ההצתה בוצ(ע כ)נראה, על־ידי שלוח(י) מארגני המחבלים.

אבדה
מאיה — כלבת(?)
גרמנית לבנה
בת שלושה חודש(ים)
המודיע יבוא על ש(כרו)
טלפון 51338 — ת(״א)

פרס 300 ל"י
מובטח למוצא מכ(ונית)
אופל רקורד 70
לבנה, מס' 299—
שנגנבה ממילואים
נא להתקשר 689
31146, ת"א.

מזכירות לטכ(?)
עונה —
—.1100 עד —
עונת וקולט —
—.2370 עד —
עם שליטה מרחוק
שחורי בע"מ
241644, תל־אב(יב)

יבוא באופנ(ה)
20% הנ(חה)
סוודרי(ם)
וחולצות
לגברים ולגבר(ות)
שנידמ(ן)
3 קומות של אופ(נה)
דיזנגוף 128, ת"א

כל גליונו(ת)
הקרב
של המלחמ(ה)
בבטאון א(?)
רכוש
גליון למזכ(רת)
בטאו(ן)
חיל האו(יר)

הבילוי הלא נורמלי
הוא כמובן ביקור ב„אלחוט"! אתה משוטט בחנות התקליטים הגדולה בארץ, מדפדף במבחר העצום, מאזין לכל תקליט העולה על דעתך ומבלה את זמנך בנעימים! אינך חייב לקנות דבר, אך אם תחליט לרכוש תקליט בוודאי שתופתע:
אצלנו עדיין המחירים הישנים!
אך כמובן שהמלאי מוגבל וכל הקודם זוכה! זאת ועוד: מבחר משגע של אריכי נגן קלסיים וקלים במחירים משגעים, כגון:
במקום 24.90 — 11.50, תקליטי ילדים 2.50
התחבר אצלנו לשעה קלה, וקנה לידידיך שי במחיר פרסומת. הפרדה (סטריאופונית) והתנקות (מצרות היום־יום) עם תקליט מאת **אלחוט**.
רחוב אבן־גבירול 21, תל־אביב.

לאנשי צבא בלבד!
מבצע החודש
רדיאטור חשמלי
DIMPLEX 2000 — BI
שנתיים אחריות מלאה
8 שנים שירות
20% הנחה
מהמחיר המומלץ לצרכן
מכונת כביסה סופר־אוטומטית
דה לוקס בהנחה של —.400 ל"י
אור־קור
תל־אביב, רחוב אלנבי 118

לידיעת התעשיינים למיניהם
המחלקה לפיתוח תעשייתי־ביתי של ויצ"ו, מקבלת כל מיני עבודות גמר ותפירה במכונה, סריגה ורקמה במחיר נוח ובאחריות גמורה.
נא לפנות לויצ"ו, שד' דוד המלך 38, תל־אביב, חדר 106. מס' טלפון 257321/88, בשעות 9—3.

פרס
למי שיחזיר לבעליהם
את המסמכים והתמונות היקרות להם
שאבדו בסביבות שוק הכרמל
ביום ה' 17.1.74
נא לפנות לפי הכתובת המצויינת בתעודות

נהג,
הודעה עבורך
בעמוד 2

הנחות
מ־20%
עד 50%
מעילי צמר וסקי
חליפות וז'קטים
לגברות
במודלים חדשים
עד מס' 52
שיק פריז
ביח"ר צרפתי לבגדי גברות
ת"א, נחלת בנימין 16

הנך
מחפש דירה
פנה
אלינו
לין־דר
חברה לנכסים והשקעות בע"מ
רח' שמאי 12 ... ירושלים

בנוות
ל"י 1650.-
אנו משלמים עבור טונה בנוות סוג „א" במקום בכזומנים.
חברת אפרו־קור בע"מ
ת"א, שוק הסיטונאי,
ביתן ג', חנות 28 טלפון:
268787 ביום
828659 בלילה — ישראל

מספרי הטלפון
בגן החיות
תל־אביב
הם:
243261
243262

מטבעות ישראל
הגלריה הישראלית
למדליות ולמטבעות
חלוץ סוחרי המטבעות בארץ
עם מוניטין בינלאומי,
בכל הקשור למטבעות, מדליות ושטרות
נא לשים לב לכתובתנו
רחוב מנדלי 2 ת"א, טלפון 220648

מרכז הבניה הישראלי
בטול הרצאה
ההרצאה של אינג' י. מדד
בנושא:
„הצעות לשיטות חימום בארץ כיום"
שצריכה היתה להתקיים בתאריכים:
29.1.74 בתל־אביב — בית המהנדס,
30.1.74 בירושלים — בית המהנדס,
31.1.74 בבאר־שבע — בית יציב
נדחית עד להודעה חדשה

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
המחלקה לעליית ילדים ונוער
כל אגפי ומדורי המחלקה לעליית ילדים ונוער של הסוכנות היהודית בתל־אביב
יועברו
החל מיום ראשון, ד' בשבט תשל"ד, 27.1.74
לרח' קפלן 12 (פנת רח' ליאונרדו דה־וינצ'י) בית־מלב"ן, תל־אביב
טלפון: 264271 — ת.ד. 7053
על כל המעוניינים לפנות רק לפי הכתובת הנ"ל

בירושלים
דרוש מחסן
לפנות ת"ד 7555 ירושלים עבור מחסן.

לחנויות ובוטיקים
הצעה ללא תקדים
מכירת חיסול
של מלאי חולצות
יבוא מלונדון
כל הקודם זוכה!!
„אופנת לונדון"
ככר דיזנגוף 12
(בנין קולנוע אסתר)

בהזדמנות!!
בנס ציונה
מגרש
להשקעה
ל"י 29,000.-
הבינלאומית להשקעות
אלנבי 116 ת"א

RCA
שפופרות, טרנזיסטורים, מיישרים טריאק, מעגלים משולבים, ספרים, ריאוסטאטים, קבלים, נגדים מדוייקים, ולכה, לוחות למעגלים מודפסים, ממסרים שונים, מכשירי בקרה.
חברת רדיו ישראלית
נחלת בנימין 18
טל. 50156 ת"א
הגיעו רמקולים
פיונר, פיליפס...

בנתניה למסירה
קונדיטוריה
עם מאפיה עצמית ואספרסו. קליינטורה טובה. כל הרשיונות בסדר
המחיר 35,000 ל"י.
טלפון 27509—053.

נגנבה מחייל
בעל משפחה
מכונית בריסקה
צבע קרם, מס' 135—114
המוצא מתבקש לטלפן 742797, או למשטרה הקרובה.

אדלה ואלק רפאל — דינה חפץ
פלורנס ועלי חפץ
מודיעים בשמחה על הולדת
בן — נכד
אח לתמר ויהונתן
רחובות, א' בשבט תשל"ד — 24.1.1974

לגב' דינה חפץ
ברכות מקרב לב
להולדת הנכד
„מעריב"

עירית ירושלים
המחלקה לתרבות
פרסי ירושלים - תשל"ד
עירית ירושלים מכריזה בזה על הפרסים הבאים: —
א. פרס ירושלים לספרות תורנית ע"ש הרש"ל הרה"ג ר' ב"צ מאיר חי עוזיאל זצ"ל.
למחקרים וחידושים תורניים, באורי סוגיות, שו"ת וכן ברורי בעיות הקשורות לשאלות המדינה ולאור ההלכה.
ב. פרס ירושלים לחינוך ע"ש דוד ילין ז"ל.
ליצירה ספרותית הקשורה בנושא החינוך, כגון: תולדות החינוך העברי, מתודיקה של מקצועות הלימודים בביה"ס, תורת החינוך וכיו"ב.
תנאי הפרס:
1. ניתן להגיש כל ספר בתנאי שהוא:
א. נכתב בשפה העברית.
ב. בן חמישה גליונות דפוס לפחות.
ג. נדפס תוך 3 השנים האחרונות.
ד. מהווה ספר שלם, או חלק מיצירה בת כרכים אחדים, המהווה יחידה שלמה בפני עצמה.
2. לא יוכל לזכות בפרס מחבר שזכה בפרס אחר על הספר המוצע, או שזכה בפרס זה על ספר כלשהו תוך שלוש שנים שקדמו לפרסום מודעה זו.
3. גובה הפרס נקבע ל־2,500 ל"י ויוענק למחבר בלבד.
4. את הספרים המוצעים לפרס יש להגיש בארבעה עותקים למחלקה לתרבות רח' חיי אדם 3, ירושלים, עד ז' אדר תשל"ד (28.2.74).

מעריב של שבת

הסכם ההפרדה — החיוב והשלילה

שלום רוזנפלד

אחר מסה, לפני מיבחן

[א]רבע הן הטענות העיקריות שהושמעו נגד הסכם־ההפרדה בין ישראל ומצרים:

תמורת הקלפים החזקים שהיו בידינו יכולנו להשיג הסכם יותר טוב.

סאדאת לא יקיים את ההסכם, כשם שלא קיימה מצרים את כל ההסכמים הקודמים שהיו לה עם ישראל.

לא בלבד שההפרדה פירושה נסיגה ישראלית חד־צדדית, אלא שויתרנו במו"מ עם קיסינג'ר (ועם מצרים) על אחד ה"לאווים" הכי חשובים של הממשלה: לא תהיה נסיגה בלא שלום, או לפחות בלא הפסקת הלוחמה.

במקרה של התחדשות המלחמה יהיה מצב־הפתיחה שלנו גרוע יותר משיכול היה להיות אילו נשארנו בגדה המערבית של הסואץ.

■

[ה]אומר כי בנסיבות הבינלאומיות הקיימות, במצב הבינערבי הקיים, יכולנו להשיג הסכם יותר טוב — עליו הראיה.

[ע]ליו להוכיח, ראשית כל, כי אילו ... [הנסיגה] או כשלון המשא־ומתן הנוכחי, היתה [המ]לחמה בינינו לבין מצרים מתחדשת במלוא [עוצ]מה היו המעצמות הגדולות משלימות עם ... זה הארצות־הברית היתה נכונה לעמוד [לצד]נו ללא סייג.

[אפשר]ותה של המלחמה, כברירה יחידה להס־[דר], איננה בבחינת ניחוש או ספקולציה.

[ב]יום כיפור כבר שילמנו מחיר כבד מאד [על] שהתעלמנו מאזהרות חוזרות ונישנות של [סאד]את, מצרים וכל כלי־התקשורת שלה, כי [מצר]ים לא תוכל בשום פנים ואופן לשבת ... ימים בודבוקיידיים בוכח המצב של "[לא] שלום ולא מלחמה". אותו מצב בסיסי [היה] קיים ערב מלחמת יום־כיפור ובעטיו [יצא] סאדאת בהתקפה על ישראל בשתוך גם [את] הפסקת־האש. כשהנתונים היסודיים וב־[עי]קר הראשונה המובלעת הישראלית בצד ה־[מערבי] של התעלה וקירבת הכוחות הישראליים [וה]מצרים מהווים גורם מאיץ ומדרבן [ל]חידוש־האש.

[יתר] על כן, למעשה חודשו פעולות־האיבה [כ]בר ביום שנתנו סאדאת הרמטכ"ל שלו את [ההור]אה לנהל מלחמת התשה נגד כוחות [צה"]ל. אמנם, מטרת המלחמה המוגבלת הזו ... שנה) היתה טאקטית בעיקרה. כוונתה [הית]ה לגרום אי־נוחות מירבית לכוחותינו ... ולפעול כמנוף־לחץ על הגורמים הבינ־[לאו]מיים שטיפלו במשבר. אבל עשרות ההרוגים ולמעלה ממאה הפצועים — לפחות ... גינו — הוכחה מכרעת כי למעשה כבר [היינו] בתוך־תוכה של מלחמה מחודשת.

[לא] די היה, איפוא, שישראל תתעקש ותאמר: [לא] נקבל בשום פנים סעיף זה או אחר בהסדר הפשרה המוצע, או את ההסכם כולו. היא [הית]ה צריכה להיות נכונה גם להחליט ולהודיע [כי] מוכנים אנו להכנס למלחמה חדשה, תהא [אשר] תהא דעתה של ארצות־הברית על כך ... כוונתה — ובעיקר כוונתו של הנשיא ניכסון, [במצ]ב שבו הוא נמצא היום — לעמוד לימיננו.

[צ]ריך היה גם להוכיח, שבמצבו הפנימי [וב]הקשר הבינערבי הקיים יכול סאדאת לקבל [הסד]רה שבבחינת ישראל היא ללא ספק טובה [מז]ו שהושגה. לבסוף, היינו, שכוחות צה"ל [י]יצבו בקו הגבעות במרחק 10 ק"מ בלבד [מ]התעלה (כפי שמציע האלוף שרון) ולא [ב]היערכות, המוציאה את התעלה מטווח תו־[ח]ינו, היערכות, אשר רק בה נכון היה סאדאת [ל]נסות שאמנם יבש להכשרת התעלה לחי־[דוש] השיט.

[ה]מי שמתעלם היום מן המציאות החדשה [ב]עולם הערבי, שנוצרה על רקע מלחמת יום־[כי]פור, היינו: א) אחדות־הפעולה ה־[בינ]ערבית; ב) הצלחתה המרשימה של מלחמת־[ה]נפט שמנהיגה איננו סאדאת (שהיה [ת]ומכה) אלא דווקא המלך פייצל, שנחשב [לפני] המלחמה לגורם הפרו־מערבי היציב ביותר [בע]ולם הערבי, הקנאי, שבין אויבי ישראל; [ג)] המקום המיוחד שתפסו ארגוני־החבלה ה־[ער]ביים הקיצוניים בתודעה הקולקטיבית של [ה]ערבים ושל חלק ניכר של דעת־הקהל במערב [—] מי שמתעלם מכל אלה אולי גם עצם [עי]ניו לראות הבקיעים הראשונים — ועדיין [קלי]ם, לפי שעה, — שניבעו בחומה הערבית [ה]אחידה דווקא בעקבות הסכם־ההפרדה ואוטם [אז]ניו למשמע משב הרוחות החדשות בנושא [חר]ם־הנפט.

[ו]שלישית, מי שאומר כי יכולנו להשיג הס־[כם] יותר טוב על־ידי עמידה נמרצת ועיקשת [ב]שיחות הישיר שלנו עם קיסינג'ר (ובמו"מ [ה]בלתי־ישיר עם סאדאת), חייב גם להוכיח [ש]ארצות־הברית מצד אחד ומצרים מצד שני [לא] קראו ולא שמעו דבר על מצבה הפנימי [ש]ל ישראל בעקבות המלחמה: על קריה ... ב"כליים, על "מלחמת הגנרלים", על השאלות [ה]נוגעות ומשונות "מתי כבר ישוחררו המי־[לו]אים", על המלחמות הפנימיות בצמרת ה־[ל]אומית, על הציפיות של הציבור, על יכולת־[ה]עמידה שגילינו בנושא השבויים הנעדרים, [ו]על עוד מספר דברים שאולי שמעו ואולי [ל]א שמעו, אבל אנו מעדיפים לא להרחיב [עלי]הם את הדיבור.

[ה]אזנתי להויכוחים האינסופיים בכלי־התקשורת, באסיפות־העם, ובכנסת; שמעתי נימו־[קים] רבים גם בשיחות בעל־פה, אך לצערי לא [מצ]אתי בכל אלה נימוקים משכנעים שאכן [הוכיחו], כי אמנם ניתן בנסיבות הקיימות [להשיג] הסכם יותר טוב.

[ז]מן אחר אחר פרוץ מלחמת יום־כיפור — ... [הקשור] עם המצב במזרח־התיכון — אמר ... [שר]־החוץ הבין קיסינג'ר בנאום שנשא ... בגנגון באגרת שבכנסה בסיסמה "שלום ... אלמוני כדברים האלה: "יש שמוותרים ... על הרצאות טובות תוך חיפוש אחר פת־[רונות] אידיאליים, שלעולם הם רחוקים [מ]להשיג".

אכן, כאילו נוצבה סיסמה זו במיוחד למען [המ]געים שעתיד היה שר־החוץ האמריקני לנהל [ב]שלושה חדשים לאחר מכן.

●

[ל]פי מי שקרא בראשית השבוע בעתון זה את מאמרו של האלוף (מיל.) עזר ויצמן ("...לשרות למען צבאות־כוח")

סמוך אני לטפל באריכות בנימוק השני שמע־לים מתנגדי־ההסכם, היינו שסאדאת כלל אינו מתכוון למלא את תנאי ההסכם, כשם שהפר את כל ההסכמים בעבר.

ארשה לעצמי לחזור בקצרה על הדברים שאמר בהקשר זה מר ויצמן ואטפל תוך כדי כך גם בנימוק הנוסף שבפי מבקרי־ההסכם, שכן יש קשר אורגני ביניהם, היינו, הטענה שבמקרה של התחדשות המלחמה יהיה "מצב־הפתיחה" שלנו, לאחר הנסיגה, גרוע יותר מזה שהיה קיים בעת שעמדנו במערבה של התעלה.

האומר כי סאדאת יפר את ההסכם כשם שהפר את ההסכמים שהיו למצרים אתנו עד כה אומר, למעשה, שאין להכנס בשום מו־מ עם מצרים ואין לכרות אתה שום הסכם (אפילו הסכם טוב מזה שהשגנו בתיווכו של קיסינג'ר), שהרי ממילא הוא יפר אותו.

יכולנו להסכים עם טענה זו אילו היתה נקודת־המוצא, נקודת־הזינוק המדינית שלנו לאחר מלחמת יום־כיפור (עם כל הכרוך בה ביחסי־החוץ והפנים של ישראל): מלחמה חדשה עם מצרים — ולא בעתיד רחוק יותר, אלא בטווח מיידי, ובכל הנסיבות היא בלתי־נמנעת ולכן מוטב או לפתוח אותה ביוזמתנו מיד (תוך ניצול עליונותנו הטאק־טית בשטח), או — במקרה "הטוב ביותר" — לגרום שסאדאת "יחדש" את מלחמת־ההתשה הקיימת למעשה מלחמה כוללת, שבה נגצל את כל יתרונותינו.

נדמה לי, שאין היום בתוכנו גורם מושכל רציני ואחראי שימליץ על מהלך כזה, לא רק משום שקיים ספק רציני — לאור הנסיון של העבר הקרוב — שהמעצמות הגדולות היו מניחות לנו להכות מכה מכרעת את המצרים (תוצאה שהמומחים הצבאיים שלנו מוצגים שיכולנו היום להשיג), אלא שיש עוד ספק הרבה יותר גדול אם גם אחר נצחון כזה, אילו ניתן היה להשיגו ב"מכת בזק", היינו יכולים — ושוב, במצב הבינלאומי הקיים — להכתיב תנאי־שלום כרצוננו לסאדאת, או לכל מנהיג מצרי אחר שהיה בא במקומו.

אבל אין טעם להתנבא בהפתעויות. ליום שבאמת־נים אנו שאין היום בתוכנו מי שממליץ ברצינות על מהלך כזה. ממילא, בדרך של אלימינציה, מגיעים אנו למסקנה שנקודת־המוצא במדיניות שלנו היום צריכה להיות לא התירה או השלמה פטאליסטית עם האפ־שרות של התחדשות המלחמה בכל הנסיבות, כי אם נסיון רציני ראשון לעקוף את האופציה המלחמתית בדרך של חתירה להסדר: תחילת הסדר פיסי בשטח, שיצמצם עד למינימום את האפשרות של התחדשות מעשי־האיבה עלידי הפרדה פיסית בין הצבאות שניצבו זה מול זה במקומות רבים במרחק של יריית־אקדח ביניהם, ואחר־כך, או סימולטנית, עלידי הסדר מדיני שאיננו שלום, אבל גם איננו גורם מסייע למלחמה.

לפיכך, נקודת־המוצא איננה ולא יכולה להיות היום ההערכה איזה מצב גיאוגרפי, טופוגראפי וטאקטי נוח יותר למקרה של מלחמה, כי אם איזו היערכות צבאית, מדי־נית ופסיכולוגית נוחה יותר לקראת המשך של טיפול מדיני בסכסוך הישראלי—מצרי.

למותר לציין, שבשום נסיבות אין לוותר על מינימום של תנאים גיאוגרפיים, אשר יחד, רק יחד עם מרכיבי־בטחון אנושיים (כגון בניין־כוח תוך ריאורגניזציה מתאימה בצבא בעקבות לקחי־המלחמה, חיזוק הכלכלה והתאמתה מראש לאפשרות של מיבצעים חדשים, הבטחת עורף מדיני בחוץ וכו'), מהווים ערובה ליכולת־התגוננות שלנו בעתיד.

●

[ו]דאי, שבראייה כזו של נקודת־המוצא לעתיד היחסים שלנו עם מצרים יש סיכון מסויים.

ודאי, שמסוכן מאוד להפליג כבר בשלב הנוכחי לעבר ההנחה הוורודה של שר־הבטחון כי אמנם "פני סאדאת לשלום", כלומר, להנחה שחל שינוי מכריע בנתונים הסובייקטיביים של נשיא־מצרים, אבל מותר גם מותר — ואולי אפילו צריך — לנסות ולנתח לעצמנו כמה נתונים אובייקטיביים, היכולים לתת יסוד לתקווה כי יותר מאשר בעבר צריכה מצרים לתת דעתה לאפשרות של השגת "מודוס ויוונדי" עם ישראל.

די אם נמנה רק כמה אלמנטים בהערכת־מצב זו, שמנהיג מצרי, ריאליסטי, נבון ו־שוחר־טוב־לעמו צריך היה לעשות לעצמו:

* מלחמת יום־כיפור בנתוני הפתיחה שלה — גורם ההפתעה, ריכוז הסד"כ והקרים בקנה־מידה עולמי של כלי־מלחמה ובהם סוגי־נשק התקפיים חדישים ביותר, התקפה בשתי חזיתות בעת ובעונה אחת, סיוע מדיני וצבאי בלתי־מסוייג של ברית־המועצות — כל אלה היו מעין "משחק וא באנק" של הערבים, שסיסמתו הבלתי־כתובה היתה "עכשיו, או לעולם לא". וחרף כל הנתונים הללו לא זו בלבד שישראל לא מוגרה, אלא אף זכתה אחר כמה מכות רציניות בימים הראשונים בהצלחה צבאית אדירה (שרק בישראל עצמה עדיין לא העריכו אותה כ־ראוי).

משמע, חרף כל ההשקעות במלחמה חד־שה, חרף הנתונים המפליגים, חרף האבידות הכבדות, חרף הנזקים העצומים שנגרמו ל־כלכלה המצרית — שוב הוכח שאי־אפשר לחסל את ישראל בדרך צבאית.

* חיסולה של ישראל נהפך לבלתי־אפשרי גם בגלל המצב המדיני הבינלאומי. אחר שארה"ב הוכיחה במעשים שהיא מקיימת את ההתחייבות שמהותה לאבן־פינה במדיניות־החוץ שלה — לשמור על קוממה של ישראל.

* כל מלחמה נוספת, על כל הכרוך בה, משעבדת יותר ויותר את מצרים למסרות האימפריאליסטיות הקולוניאליסטיות של ברית־המועצות.

* המלחמה מונעת באופן מוחלט פתרונן של בעיות כלכליות וחברתיות במצרים. מצ־רים חלשה מבחינה כלכלית לא תוכל לעולם להתמודד בתוך העולם הערבי עם מדינות קטנות ממנה בהרבה, שדווקא בעקבות המלחמה עלו בסולם־המעלות הבינערבי וה־עולמי (בתוקף היותן מדינות־נפט אדירות־כוח והשפעה) להוציא את ההגמוניה מידי מצרים.

* הסדר מתקבל על הדעת עם ישראל יאפשר פתיחתה מחדש של תעלת סואץ, בנייתן מחדש של ערי־התעלה ההרוסות ו־החזרת יותר ממיליון תושבים (שמתגוררים כפליטים בקאהיר זה כמה שנים) אליהן, חי־דוש הפקת־נפט בקנה־מידה גדול משדות־מורגאן, ומעל לכל:

* הסכם עם ישראל בתיווכה של ארה"ב יפחית מן התלות הבלעדית של מצרים בב־רית־המועצות ויפתח פתח להשגת סיוע כל־כלי אמריקני.

אולי מן הדין שנזכיר לעצמנו, כי כאשר יצאה קבוצת הקצינים הצעירים — עם נגיב ונאצר בראשם וסאדאת ביניהם — לדרכה המהפכנית, היו שתי המטרות הלאומיות העיקריות של חבריה הפיכתה של תעלת־סואץ לתעלה מצרית ושחרור מצרים מכבלי האימפריאליזם־קולוניאליזם.

מדיניותו הנפסדת של נאצר (שהסתבך בהרפתקאות פאן־ערביות) גרמה שהתעלה שותקה כליל ומצרים השתעבדה יותר ויותר לקולוניאליזם הסובייטי, הקשה והחמור אף מן הקולוניאליזם הבריטי.

אין צורך, איפוא, להסיק מסקנה מוקדמת ונחפזת, שבן־לילה הפך סאדאת את עורו ו־עקר מליבו את רגשות האיבה לישראל ואת חלומו לחסלה, אלא מותר — אולי! — לומר כי סאדאת הריאליסטן המפוכח, המדינאי הנבון המצרי (שאולי יותר מכל איש אחר בארצו ומחוצה לה מסוגל להעריך אילו אסונות המיט על מצרים קודמו בשלטון) הגיע לכלל מסקנה שבנסיבות הקיימות:

א. עדיפה ההפשרות עם ישראל על מל־חמה נוספת.

ב. אחר מלחמת יום־כיפור והנתונים המ־דיניים הצבאיים שנוצרו בעקבותיה יכולה להשיג למען ארצו ועמו יותר משיכול לקבל בעבר.

ג. הסדר עם ישראל יש בו סיכונים (מ־בפנים, ובמישור הבינערבי), אבל גם סיכויים לארצו שאסור להחמיצם.

■

[א]כן, ישראל ויתרה במשא־ומתן הנוכחי על אחד מתביעי־היסוד המוצהרים שלה.

כשם שאין טעם להסתיר מעיני הציבור את הסיכונים שטומן בחובו הסדר־ההפרדה (כולל הסכנה של התפתחויות שעלולות להוליך ל־מלחמה חדשה), כך גם אין טעם להתכחש לעובדה שהסכמנו לנסיגה בלא שהובטח לנו במפורש לא רק שלום, אלא אף לא בי־טול הלוחמה.

אני מכבד מאוד דבקות בעקרונות. אך ב־

(הסוף בעמוד הבא)

שמואל שניצר

טוטו־הפרדה

[ה]הסכם של הפרדת הכוחות בחזית המצרית נכנס לשלב של ביצוע. עתה, לאחר שידי־עותינו עליו התעשרו בסידרה ארוכה של הדלפות, ברור כי הפגם העיקרי שבו הוא יורידי: ההתחייבות שלנו כתובה בו בצורה מפורשת ומחייבת. מה שאנו רוצים לקבל מידי המצרים איננו מופיע בהסכם העיקרי, אלא בנספחים שלו, שתקפותם המשפטית איננה מובנת מאליה. אנחנו התחייבנו בצורה בלתי־חוזרת; המצרים — לאו דווקא.

יש בהסכם חלק גלוי, והוא אותו נוסח שעליו חתמו הרמטכ"לים ביום ד' שעבר. הוא למעשה החלק היחיד שיש לו תוקף בלתי־מעורער של התחייבות דו־צדדית, והוא נותן למצרים הרבה מאד ולנו — מעט מאד.

הוא קובע שתהיה נסיגה ישראלית גדולה, שאין כנגדה נסיגה מצרית. הוא מטיל הגבלה על הכוחות שמותר לשני הצדדים להחזיק בקוויהם הקודמים. אבל אין הוא מפרט את ההגבלה הזאת. אין הוא אומר כמה חיילים, כמה טנקים וכמה תותחים מצריים יעמדו ממזרח לתעלת סואץ; ואין הוא קובע אילו כוחות מותר לישראל להחזיק ממערב לקו המעברים. את הפיקוח על הגבלת הכוחות משני הצדדים הוא מפקיד בידי חיל החירום של האו"ם, אבל אין הוא מסביר כיצד ישגיח כוח של ששת אלפים עד שבעת אלפים איש על שטח של יותר משלושת אלפים קילומטרים מרובעים. הוא קובע ברורות שהסדר החדש הוא ארעי, אבל אין הוא אומר מלה על תחומי הזמן שלו.

מלכתחילה זהו מיסמך הטעון פירוש, ובלי פירוש רק מקצתו ניתן לביצוע; אותו חלק שבו המחייב את ישראל. היום אנחנו יודעים שהוא רק רובד אחד מן השלושה המצטרפים יחד להסדר שהושג בתיווכו של קיסינג'ר. רובד שני שלו מורכב משני מיסמכים שנחתמו על ידי ראש ממשלת ישראל ועל ידי נשיא מצרים, הם מכילים את פרטי הגבלת הכוחות ששני הצדדים נוטלים על עצמם. אם מותר להסתמך על הידיעות שהודלפו באשר למיס־מכים א.ו.ה, הרי שאין לראות אותם כחלק מהסכם בין ישראל ומצרים: הם הסכמים בין כל אחד מהצדדים לבין נשיא ארצות הברית. נוסחם הוא נוסח של אגרת אל הנשיא, ואם כי ראש ממשלת ישראל יודעת, כמובן, על מה התחייב סאדאת כלפי ניכסון (כשם שנשיא מצרים יודע על מה התחייבה הגברת מאיר בפני נשיא ארצות הברית), יש כאן ביטוי של אי־נכונות ליצור התחייבות הדדית.

מומחים למשפט בינלאומי מוסמכים יותר ממני לתת תשובה על השאלה עד מה תופס הסכם שנעשה לא עם בעל־הדברים אלא עם צד שלישי שאין לו לכאורה מעמד בסכסוך, והוא גם מודיע ברבים שאינו ערב לביצוע הדברים. אבל גם בלי המומחיות הזאת ניתן לקבוע שיש כאן לפחות כוונה להתחייב פחות מאשר בהסכם ישיר הדדי־צדדי.

הרובד השלישי שבהסכם יש לו תוקף פורמלי עוד פחות מאשר לשני, ולעומת זאת חשיבותו המדינית גדולה לאין ערוך. הוא נוגע לכוונות שיש לשני הצדדים לגבי המשך היחסים. לרובד הזה שייכת, בין השאר, הה־ערכה שקיימת נכונות מצרית לפתוח את תעלת סואץ ולשקם את הערים ההרוסות שעל גדותה. ממשלת ישראל מייחסת לנכונות הזאת חשיבות ראשונה במעלה; היא גורסת שזה המבחן לכוונות השלום של קאהיר.

אך אם פתיחת התעלה היא עיקרו של ההסכם, הרי היא אינה כתובה בו. היא חלק מן ההבהרות שניתנו על ידי קיסינג'ר לשני ה־צדדים. הוא כתב את ההבהרות האלה, אבל אם מותר להסתמך על מה שהודלף בישראל ובוושינגטון, אין כאן יותר מאשר מתן ביטוי לכוונות ששר החוץ האמריקני מייחס לכל אחד מהצדדים.

במלים אחרות, אין כאן התחייבות כל עיקר. יש כאן התרשמות, תחזית, ציפיה. היא התרשמותו של דיפלומט חד־מבט, אבל ערכה כמיסמך ביחסים בינלאומיים קטן מאד.

●

[י]ש מקום לפקפק אם יש לה ערך אפילו כיסוד שעליו משעינים מדיניות. התרשמותו של אדם, ואפילו בעל מעמד בינלאומי מבוסס כשר החוץ האמריקני, אינני סבור שאפשר להגיע לנורמטיבה. היא יכולה להיות נכונה. היא גם יכולה להיות מוטעית. היא ראויה בלי ספק לתשומת לב, אבל לא ליותר מזה.

ביסוד ההבהרות שנתן קיסינג'ר לישראל מונח ההסבר שאלה דברים שהמצרים לא היו מוכנים להשמיע באוזני הישראלים, כל שכן להתחייב עליהם; אבל הם היו מוכנים להשמיע באוזני המתווך האמריקני על מנת שהוא יביא אותם לידיעת ישראל. יש משהו אשור בעצם הפרוצדורה הזאת. שום עורך דין המייצג לקוח בענייני עסק, לא היה מרשה לו לחתום על חוזה שבו יש הסכם מפורש, כתוב וחתום, רק באשר להתחייבות שהלקוח הזה נוטל על עצמו, בעוד שהצד שכנגד רשאי להסתפק במסירת הודעה בעל פה לצד שלישי, שאף היא איננה הודעה מחייבת אלא הצהרת כוונות.

ממשלת ישראל לא רק חתמה על חוזה כזה; היא גם ניסתה להציג אותו כהצלחה גדולה. אחר שמצרים דחתה את התביעה הישר־ראלית האלמנטרית, שבהסכם תיכלל לפחות התחייבות של שני הצדדים להפסיק את ה־לוחמה, צריך היה להתעורר חשד חמור ביחס לכוונותיה. מול החשד הזה עמדה, כנראה, התרשמותו של קיסינג'ר שפני מצרים עכשיו לשלום. החשד, המבוסס על התנהגות המצ־רים, לא הדריך את הממשלה בהחלטותיה. ההערכה האופטימית של קיסינג'ר היא שנת־קבלה כמציאות. כל מה שסותר אותה — והיו תופעות רבות שסתרו אותה — בוטל במחי־יד. סגן ראש הממשלה ושר הבטחון הקדישו בסוף השבוע שעבר, בהופעות פומביות, על תמורה יסודית שחלה בעמדת מצרים. הם לא אמרו שאולי חלה תמורה כזאת. הם הגישוה לציבור כעובדה. הם לא אמרו שכך, בפירוש, כתב קיסינג'ר באחד הניירות שהשאיר בידי הממשלה, אבל לא היה להם שום דבר אחר להסתמך עליו. שום דובר מצרי, מוסמך או בלתי־מוסמך, לא נתן ביטוי לשינוי־עמדה כזה. לעומת זאת נתנו כמה דוברים מצריים מוסמכים מאד ביטוי לעמדה הפוכה. בשעה שירושלים הודיעה, כי מצ־רים חותרת עכשיו לשלום, הודיעה מצרים שההסכם בדבר הפרדת הכוחות איננו שם קץ למלחמה, ואין הוא מגביל את יכולתה של מצרים להעביר כוחות אל מעבר לתעלה כדי להודיע את הלחץ הצבאי.

הכרזות מצריות אלה היו צריכות לעורר את החשד שמצרים רואה את עצמה קשורה רק על ידי החלק הגלוי, הכתוב והחתום בין הצדדים, של ההסכם בעל שלושת הרבדים; ושבבוא העת תתנער היא מכל השאר.

ואולם ממשלת ישראל לא נבהלה. ראש הממשלה הודיעה בכנסת שהכרזות מצריות אלה מיועדות לשימוש פנימי, ובעיקר הן מופ־נות לשליטי מדינות ערב הקיצוניים, המתנ־גדים להסכם. היא לא הרגישה כלל שההיגיון הזה, וניסוחו, עשויים מאותו חומר שממנו קורצה הטעות הפאטאלית בהערכה אשר קדמה למלחמת יום הכיפורים.

●

[ה]מדיניות המצרית מבוססת על ההסכם שנחתם על ידי הרמטכ"לים. המדיניות שלנו נשענת על הערכותיו של קיסינג'ר ביחס לכוונות המצרים. הן הערכות טובות מאד ואופטימיות מאד; אבל ממשלת ישראל חייבת היתה להביא בחשבון את האפשרות שמתווך הרוצה להצליח במשימתו, אולי מוכרח לשכנע כל צד שהצד שכנגד — כוונותיו טהורות, ביחוד אם ברצונו להחתים את ה־צדדים על הסכם שמבחינת הניסוח, הבהירות והתקפות יש בו פגמים לרוב.

יש מונח אמריקני בענייני עסק הנקרא Salestalk — שיח־מוכרים. הוא מגדיר את הדברים שאומר זבן כמולה ללקוח בשבח סחורתו. ככל שהיסוסו של הקונה רב יותר, כן יפליג יותר בתיאור מעלותיו של המוצר שהוא מבקש למכור. זהו נוהג לגיטימי, אבל קונה נבון יודע להבחין בין "שיח־מוכרים" לבין סעיפיו של חוזה. אם בשיחו של קיסינג'ר נאמר שכוונתם היסודית של המצרים היא לעשות שלום, שהם עומדים לפתוח את התעלה לתנועת ספנות, שאין בדעתם לחזור ולהטיל הסגר במיצר באב אל־מאנדב, ושהם מסכימים שהפיקוח על הגבלת הכוחות ייעשה על ידי לוויינים אמריקניים, כי אז מתעוררת מאליה השאלה מדוע אין בעלי הכוונות הטובות מוכנים לומר אפילו מקצת מן הדברים האלה בחוזה חתום.

יותר על כן, אפילו במקום שם הדבר אינו בידי מצרים אלא בידי ארצות הברית, יש איזו המקצות מוזרה בכל מקום שבו דרושה התחייבות מוצקה. כך, למשל, בעניין משכו של שרות חיל החירום של האו"ם באזור החיץ שיוקם. מאחת ההדלפות אנו למדים שהאמ־ריקנים הבטיחו כי יטילו וטו במועצת הבט־חון, אם יתברר שיש שם רוב בעד הוצאת חיל החירום מן האזור. יפה וטוב?

לא יפה ולא טוב. כי אין כל קושי ב־עקיפת הוטו האמריקני הזה. חיל החירום אין לו קיום מכוח האינרציה, הוא נשלח לששה חדשים, ויש לו תקציב לתקופה זו בלבד. בראשית מאי תצטרך מועצת הבטחון להחליט אם להאריך את שליחותו ולהק־ציב כספים לצורך זה, או לא. אם סאדאת ירצה, לא יהיה רוב במועצה למען ההארכה; ואין שום דבר שהאמריקנים יוכלו לעשות במקרה זה.

במלים אחרות, אם במצאי יימאס ההסכם על סאדאת, הוא לא יתקשה לבטלו. מועצת הבט־חון תחליט לא להאריך את המאנדאט של חיל החירום. ממילא יתבטל הסעיף בהסכם המטיל על חיל החירום את ההשגחה על הגבלת הכוחות, ובאין השגחה, מי יערוב לביצוע?

האמריקנים? לא. הם הכריזו במפורש שאינם נוטלים על עצמם שום אחריות כזאת. שר הבטחון הודיע ברבים שאין ערבות של צד שלישי לקיום ההסכם, ושר החוץ האמריקני אמר דברים דומים בדיוניו לחברי הקונגרס האמריקני עם שובו לוושינגטון: שום ערבויות אמריקניות חדשות לא ניתנו, אבל ניתנה הבטחה כללית שאמריקה תוסיף לתמוך ביש־ראל ולהגיש לה סיוע צבאי בעת הצורך. פרשנים אמריקניים מבהירים שאין ערובה פור־מלית, אבל יש התחייבות מוסרית. מה שוויה של זו בבורסה הבינלאומית, ואיך ממששים אותה — לא ברור כל כך.

רפיסותו של ההסכם גלויה, איפוא, לעין. אנחנו מוסרים נכס ומקבלים בתמורה — הת־רשמות. ערכה הריאלי יתגלה רק בעוד כששת שבועות, כאשר תסתיים הנסיגה הישראלית ויתברר אם צדק קיסינג'ר כאשר ייחס למצרים את הכוונה לחזור ולהפעיל את התעלה ולשקם את עריה (אם אמנם תימנע תעלת סואץ פתוחה את חידושה של המלחמה, כפי שמאמין שר הבטחון, — זו שאלה שהתשובה עליה טמונה בערפיליו של עתיד יותר רחוק).

יכול להיות שהמצרים יקיימו את אשר לא הבטיחו, ויכול להיות שלא. בינתיים אנחנו שרויים במצב שביכים האחרונים, אחר שחלפה שמחת־ההישג הראשונה, החלו מגדירים אותו כ"סיכון מחושב", אף כי נדמה שההגדרה "הימור" מתאימה כאן יותר.

●

[מ]י שמאמין כי הבהרותיו של קיסינג'ר הן שטרי חוב בעלי ערך, חייב לזכור שלא רק לנו ניתנו, אלא גם למצרים. אינני יודע אם יודעים במצרים מה סיפר שר החוץ האמריקני לממשלת ישראל על הכוונות המצ־ריות, ואינני יודע אם אנחנו יודעים מה סופר לסאדאת על נכונות־הוויתורים שלנו.

מה שברור הוא, כי לא ייתכן למען שהב־הרות שאנחנו מקבלים הן הלך חוקי, ואילו אלה שנתנו למצרים הן אסימונים שחוקים. אם, דרך משל, סאדאת השתכנע מדברי קיסינג'ר שקיימת כבר עתה התחייבות יש־ראלית לנסיגה נוספת, הרי המשמעות שב־הערכה זו איננה פחותה מן המשמעות שבאמונה הישראלית כי המצרים חותרים לשלום ולא למלחמה. אם סאדאת מבריח שהסכם הפרדת הכוחות מהווה נסיגה ישראלית גם ברמת הגולן, ושקיימת התחייבות אמריקנית בעניין זה, כי אז יש להניח שכך אמנם נאמר במה ההבהרות שקיבל משר החוץ האמריקני. אם נשיא מצרים עושה עתה מאמצים גדולים לשכנע את ירדן שתחזור בה מהתנגדותה להשתתפות משלחת המחבלים בוועידת ז'נווה, והוא מתעלם לחלוטין מן ההתנגדות הישראלית להשתתפות, יכול מאד להיות שגם על כך קיבל רמז מאת המתווך האמריקני.

הכל אפשרי במקום שם עושים הסכמים לא על יסוד מיסמכים מחייבים, אלא על סמך התרשמויות אופטימיות. כי ברגע שנמוגים מקו העובדות המוחשיות אל אופק התקוות הוורודות והערפילים הפוליטיים, אין לדעת עד היכן אפשר יהיה להגיע ולייצב גבול בר־הגנה.

רואים שיש יונה קטנה בפנים!...

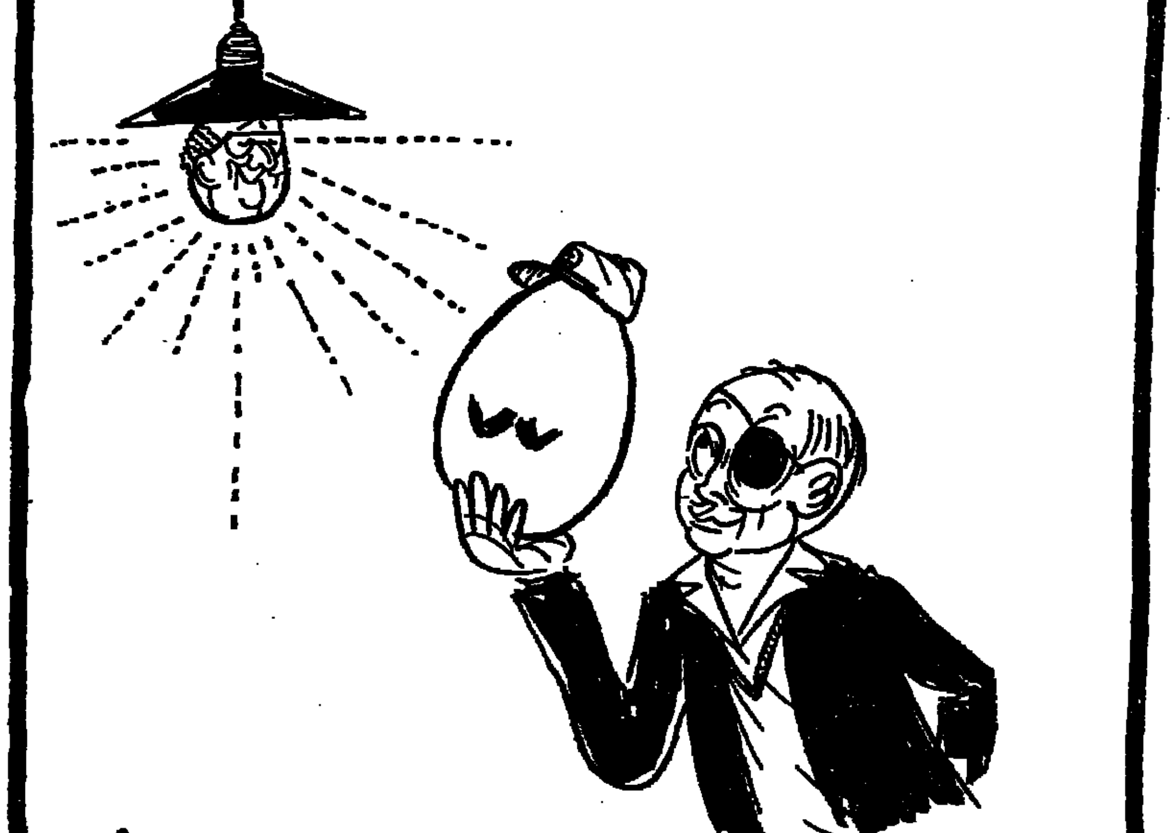

مكان الأصل

משה שמיר

עצות למנהיג צעיר

— הימלט, אם עוד לא מאוחר. אם מאוחר — קרא הלאה, אף כי לא אליך מכוונים הדברים, כמובן.

עם עצמך

✱ היכון לבדידות, האהב אותה. שריין לך יום־יום שעות אחדות של בדידות מוחלטת.

✱ היה חברי ומנומס, עד גבול ברור ונוקשה. למד להפסיק אנשים, גם יקרים לך, למד להרחיק אנשים ממחיצתך. הנכס היקר ביותר הוא פנאי. אבל יחד עם זאת — דע כי שוב אינך שייך לעצמך. מנהיגות פירושה הזדהות — בשני הכיוונים. וזו כלא של חובות.

✱ קרא הרבה, לאו דוקא בענייני עבודה. בספרות טובה תמצא את עצמך.

✱ למד. פתח את כל החושים, בעיקר את הקשב. תנאי לקשב טוב — ענוה.

✱ הומור, חן, שובבות — הכרחיים. אבל שים: עד גבול ברור. מתחת לכל אלה צריך להיות סלע איתן של רצינות, של יראת־כבוד לחיים ולעקרונותיהם. אל תדכא ניצנים של שמרנות.

✱ חסוך בכל — במלים, במאמץ, בממון. הגידול בא עם החיסכון. הפסק לזלול.

חברים. צוות. מפלגה

✱ כשאינך עם עצמך — תן הכל. תרגל את עצמך לא להיתפס להרהורים, לא להגניב התעסקות אחת לתוך האחרת, לא להיגרר לצדדים, בשעה שאתה נתון לעניין מסויים.

✱ פתח את כשרון הריכוז העליון. תקוף כל נושא בכל עצמת יכולתך — או אל תיגע בו.

✱ טפח את אהבת הבריות הטבעית שבך. היה משרני עד קצה גבול האפשר. קנה לך מיד שם של פייסן, מרגיע. שום סכסוך אישי, שום חשבונות אישיים. אתה מעל לזה, וצריך שיהיה ידוע ומוכח שאתה מעל לזה. הגן על חבריך, והיה נדיב לידידים.

✱ תן ברוחב יד וקבל במאור פנים — אבל אל תרשה מאזן של חייב לי חייב לך.

✱ היה גדול עד כדי כך — שלא תחשוש מגדולת חבריך.

ציבור. אומה

✱ לא מספיק לאהוב את עם ישראל. צריכה להיות ענוה גדולה כלפיו. מחוק את המלה „אני" מן המילון שלך.

✱ אתה אחד מאחרוני משרתיו של עם גדול, ובכך נכנסת למועדון המפואר ביותר בעולם. שם חברים עמך משה רבנו ויהושע בן נון, שאול ודוד, ישעיהו ועזרא, רבי עקיבא הרמב"ם, הבעש"ט הרצל — ולשם מידת הענוה הנכונה: עוד מיליוני יהודים בכל הדורות, ומאות אלפים יהודים בארץ הזאת, בשעה זו. אז נא לא להשוויץ.

✱ עם זאת, וכנגד זה, אל תתמכר לכישופי־סקרים ולטכניקות־חישובים כדי לעמוד על „הלכי־רוח" בקרב הציבור, „רצונו" של העם, „מגמות" בדעת־הקהל וכיוצא באלה. סמוך על הציוד המעולה שנטע בך בוראך: שכל טוב, חושים בריאים, הגיון — ומעל לכל רגש נאמן, שלך, של עצמך. אם אין ליבך סך הכל של כל הלבבות — אינך מנהיג. יש קול דובר אליך מתוכך — האמן בו.

עקרונות ומחשבה

✱ אתה נרתם לעגלה בשעה קשה. העגלה שקועה בבוץ, הסוסים נרפים, הנוסעים מיואשים או נרגזים, וסכנה נוראה תלויה מעל לראש.

✱ אז העיקרון הראשון: ביטחון מוחלט ובלתי־מעורער שיהיה טוב, שהצרות והמצוקות הם עניין חולף.

✱ עיקרון שני, כנגדו: לא לטשטש את האמת ולא להתעלם מן הסכנה.

✱ עיקרון שלישי, שמקומו אולי בראש: מה שטוב ליהודים. מספיק לגמרי. תתפלא איך זה הולך עם הדברים היפים ביותר בעולם.

✱ עיקרון רביעי: הטוב הזה — הוא יחסי. קץ היסורים, סוף המאבקים, גן־עדן עלי אדמות — זהו הזיוף־שבזיוף. המשיח כה־רחוק ככל שאנו מתקרבים אליו. בשביל זה הוא קיים — להחזיק אותנו על הרגליים, כושלים והולכים לבנה.

✱ עיקרון חמישי: אנחנו בדרך הנכונה, אף כי אין רואים את קיצה, וזו היא: עם ישראל, ארץ ישראל, תרבות ישראל — בכפיפה אחת. אכן, אנחנו בתחילת הדרך, בתחילת תחילתה של הדרך.

✱ עיקרון ששי: אל תזהה את אישיותך עם עקרונותיך. כשלונך איננו סוף העולם. יש הרבה עקרונות טובים — אבל יש גם הרבה אנשים טובים.

✱ לך בגדולות, חשוב בתנופה, אל תברח מן ההעזה, כבד את השלימות ותתור אליה, ברח מן הדיליטאנטים, שנא את הזייפנים ומצמידי־הפנים — ועל־כן...

✱ פתח לך מנגנון של בקרה עצמית — שמא דבק בך שמץ מן החלאים הללו. לשם כך דרושים לך כמה ידידים לא מקצועיים, לא מהמפלגה־הצוות־התנועה. לא יזיק שלפחות אחד מהם יהיה אינטלקטואל ספקני, אפילו ציני, בעל מוח המסוגל לנפץ כל אשליה ולפצח כל דעה מוסכמת. התנאי הראשון: שלא יעריץ אותך.

סכנות

✱ היזהר ממעריצים.
✱ היזהר מנשים.
✱ סם מוות קטלני: אשה מעריצה.

✱ היזהר מעתונאים.
✱ היזהר כפליים מעתונאים מעריצים.
✱ סם מוות: עתונאית מעריצה.
✱ הסוף שלך: עתונאית מעריצה מאוכזבת.

✱ איפשהו בצד עומד מישהו טוב ממך, חכם ממך (אינו מבזבז זמנו על קריאת מאמרים) — שיצוץ יום אחד ויעמוד במקומך. אל תיזהר מפניו. זה לא יעזור.

✱ העם תמיד יתלהב ממך, כשתצליח. אבל הוא יתלהב הרבה יותר — כשתיכשל. זה יהיה הפסטיבל האמיתי. היכון לסוף בשלוות־נפש.

עיקר שכחתי

✱ שמת לב, כי על העיקר לא דיברתי: מה לעשות, איך להגיד זאת, כיצד לעלות טוב על הדרך, איך להפוך מיליוני בני אדם בודדים לגוף חי שרוצה לו ומטרה וכוח להגשימם. את כל זה אינני יודע. את כל זה — אתה צריך לדעת. על כן...

✱ אל תיקח את כל העצות הללו ברצינות.

✱ זו היתה הדרך שלי, [illegible]־מתוך־בושה — לאחל לך הצלחה מעומק הלב.

איי גולאג

פרסום הפרק השלישי מספרו החדש של אלכסנדר סולז'ניצין נדחה לגליון הבא של „מעריב של שבת"

אחר מסה, לפני מיבחן

(המשך מן העמוד הקודם)

במידה שאין מדובר בעקרונות אידיאולוגיים, כי אם בטאקטיקה מדינית, אין אני רואה בהם כל קדושה.

תבונתו ואומץ־לבו של מדינאי אינם נבחנים דווקא בדבקות דוגמטית בטכניקות של משא־ומתן, ואף לא ביעדים הסופיים המוצהרים שלו (במידה שהמושג „יעד סופי" אינו כולל עקרון־יסוד אידיאי, דתי או חברתי).

בוודאי, כולנו היינו מעדיפים אילו אחד התנאים של הסכם־ההפרדה היה הצהרה מפורשת של מצרים על ביטול מצב הלוחמה או הכרזה על שאיפה לשלום־קבע עם ישראל. אבל לא זו בלבד שכל מה שאמרנו בפרק הקודם על הסכם טוב, וכל הסכם שאפשר להפרו או לבטלו יכול לחול גם על הכרזת אי־לוחמה, אלא שעמדנו לפני הברירה שאם נתעקש על הכרזה כזו מפי סאדאת, כתנאי בל־יעבור מצדנו, לא יהיה הסכם־הפרדה כלל.

יתר על כן, נוכח אי־נכונותה של מצרים לוותר פורמאלית על לוחמה, עדיפה על המצב הקיים היערכות חדשה של הכוחות בשטח, המקטינה באופן פיסי את סכנת המלחמה המיידית. אם מתוספים לכך — ככל שיוגשמו סעיפים אלה שניתנו כ„הבהרות" לאמריקנים — פתיחת התעלה וחידוש החיים האזרחיים בערים מצד אחד, הסרת המצור בבאב־אל־מנדב וכמה הבטחות נוספות, כי אז יוצר לתקופה מתקבלת על הדעת מצב של אי־לוחמה תחת הכרזה על־אי־לוחמה.

אפשר, כמובן, להעמיד מול הרגשתה של ישראל את דבקותו של סאדאת בעקרונות „שלושת הלאוים המפורסמים של חארטום: לא הכרה, לא מו"מ, לא שלום), אבל זו לא תהיה כל האמת. כי אין טעם להתכחש לעובדה, שגם סאדאת ויתר במו"מ האחרון על כמה „עקרונות", שאלמלא דבק בהם בקנאות בשנת 1971 ייתכן שלא היתה פורצת מלחמת יום־כיפור, וכיום היינו מבדילים בתוך ההסדר החלקי שהוצע בזמנו על־ידינו.

■

זכרנו קודם דברים, שאמר הנרי קיסינג'ר בנאום שנשא בוושינגטון יום אחר פרוץ מלחמת יום־כיפור.

יורשה לנו להביא מובאה נוספת מפיו, מאותו נאום, שבוודאי מלמדת הרבה על הפילוסופיה המדינית של האיש, אך יש בה לקח חשוב גם לנו ולשותפינו־לגורל במזרח־התיכון:

„מעצבי מדיניות חייבים להבין את התשובה המכרעת של העיתוי. שעות־כושר אי־אפשר לאגור. כשהן חולפות אי־אפשר עוד להשיבן".

בלי להקל ולזלזל כמה־וזה גם בסכנות שעדיין אורבות לנו חרף הסכם־ההפרדה, ובחלקן כתוצאה מהסכם־ההפרדה; מותר לקוות כי הודות להצטברות כמה וכמה גורמים ונסיבות נוצרה הפעם הזדמנות שאסור היה להחמיצה.

אבל אמרנו: „סכנות כתוצאה מן ההסכם" והגדולה בהן היא לדעתנו הסכנה, שמא נתפתה להאמין כי הנה חלפה־עברה שעת־החירום וכבר מותר לנו לחזור ל„עסקים כרגיל", לוויכוחים על „מיהו יהודי", לסכסוכי־עבודה, למשטר־על־שמע, כאילו לא רעדה תחתנו האדמה ביום כיפור הנורא, כאילו לא נכרתו מגופנו הלאומי כמה איברים חיים, כאילו לא נחשפו כלפי פנים וכלפי חוץ חולשותינו בכמה תחומים חיוניים.

המבחן האמיתי צפוי לפנינו. הוא יבוא באפריל־מאי־יוני, או במקרה הטוב ביותר כמה חודשים אחר־כך, כאשר ניאלץ לעשות את הצעד הבא שהוא כה ודאי כפי שוודאית היתה התחדשות המלחמה אלמלא עשינו את הצעד הראשון.

את מלוא המרץ הלאומי שלנו, את מיטב התבונה ואת מירב היכולת האינטלקטואלית שלנו חייבים אנו לגייס בעוד מועד לתכנון הצעד הבא, על כל האלטרנטיבות האפשריות שבו. ואין עומדים לרשותנו עתה לצורך זה שנים, כפי שעמדו אחר מלחמת ששת־הימים, כי אם חודשים בלבד. חודשים שבהם יהיה עלינו לבנות מחדש, להגביר ולרענן את הכוח הצבאי שלנו ולנער את העם מן ההלם הפסיכולוגי, שעדיין הוא שורר בו מאז יום־כיפור.

הצעד השני שניאלץ לעשותו ישקף לא רק את הנסיבות הבין־לאומיות החיצוניות שיהיו קיימות באותה עת, אלא גם את היכולת שלנו, בכל התחומים; יכולת שבזכותה נקבל את מירב הרצוי לנו, כשם שמה שהושג בהסדר־ההפרדה, על החיוב והשלילה שבו, אינו רק פונקציה של התנאים הקיימים היום באזור ובזירה הבינלאומית, אלא גם של כוחנו הריאלי — על כל מרכיביו — בשעה זו.

שלום רוזנפלד

טעמן בתיאטרון

בולגריה היא רפובליקה חפשית, עממית, דימוקרטית, שפריקה מעליה את עול המין־החזק ונעשתה נחלת כל המינים — החזק, החלש, הכפול.

על הכפולים, או ההפוכים, אינני יודע בענוותנותי הרבה, אך זכורני מבית־אבא כי לפנים היה המין הקרוי יפה מושפל כל־כך, שרק המעודן, האסטטי, המוסרי שבחיים דמה על הבריות כנשי באמת. ציירת, משוררת, אפילו שחקנית, יכלה להיות מרובת־כשרון, מעוטת־כשרון או חסרת־כשרון, אך לא חסרת מעצורים, או חוש־מדה.

על קפה הפוך

ימים אלה בטלו, תודה לאל, מן העולם היפה! הטריטוריות האסורות, עשיות הציד, של ארץ־החזירים, וולגריה, נפתחו לכל זבנות המין החלש, אך לא חסר־האמביציה, והלו תוצות את קוזן הסגול.

סצנה מתוך „רויזור" עשויה להעיד, דרך־משל, על טיב טעמן, אם לא טוב טעמן, באמנות הבמה המהדרנית. גוגול, עיצב את דמותו, עשאו רוסי מאד — משום כך אולי גם אוניברסלי מאד — אלא שהיה איש המהלך הישן ולא ירד, אפילו בכרך גדול של פטרבורג — לעומק הפנומנולוגיה של ההשתנה! באה גברתנו, עדנה שביט, שאינסטינקט נשי, דק מן הדק, לחש לה כי החמיץ כאן משהו אוניברסלי באמת, ומלאה אחריו. אצלה קם חלייסטקוב ממשכבו ומגנדר ספר־כדי להוך צציך, אחר־כך עביט־שופכין. נצרך, הווה אומר, לנקביו.

לא הייתי רוצה שעלמתנו, אשת העולם, תטעה לחשוב כי איני מוצא, חלילה, יופי בסמטות בית־השאיבה. מי הטיל לילה אחד, מחלון בית־מלונו באמשטרדאם, מים־קטנים על ראש פרוסומא של ארסמוס? לא אני! מי ניסך, בכפר שהראו לנו עליו כי עמד בדיוק על קו־המשווה, „מוצי הכדור הצפוני לחצי הדרומי"? אני ולא עוד שבעצה אחת עם שגרירנו, רב המשובה, לפי דרכו מיסובסה לפוד־לאמי! בכל חולשה אנושית, אין גם חולשת ההשתנה התגינית זרה לי!

לא הייתי מהסס לחשוף איפוא גם את שיני בחיוך למראה גבו המרטט של חלייסטקוב, המרוקן — בצו הגברת — את שלפוחיתו על הבמה. אם לא כתנאה, בצפייה לקטרזיס, כי אז אולי מתוך הבנה לחקרי שהיא מוקה בתעלולי הקומדיה־דל־ארטה שלה את מאוליצ'י...

אלא שידידתנו, מרת שביט, אינה אומרת די במורקות השופט, הנכנס על בהונות רגליו, מפתיע אצלה את רשבגנו הפתעה גמורה כל־כך, שהוא מתיז (בקפיצתו מקומדיה אחרת, אולי של מולייר) מן הצבים ולתוך פניו!

עם עדנה שכזו, חולף הרהור בלבי, איני צריך לגיקולי. מה לי גוגול, מה חכמתו בדיאלוג, מה לי עצוב כל־נפשותיו, אם בלאר־הכי איני חסר כל־טוב: נפיחות מפי הטבעת, מציצת כנים בגבה של צפורן, הטלות מים בפרהסיה, גיהוקים מעומק קרבי הפר של גבורנו? „רויזור" הוא אמנם מבינפת־שוטים בספרות הקומדיה העולמית, אלא שגם מצנפת־שוטים חובש שוטה־חכם לראשו, לא כופה על עכוזו, כדי לשעשנו. אמת, נכון הוא שחביבה עלי כל התפלשות בבלותאות הפרובינציה — אם שורה לי לכנות כך את בצותיה ב„רויזור" — אלא שאחרי כל בלותה, היתה לנו כאן עדנה!

בפרובינציה אחרת של וולגריה מוצאים אנו נציגה שניה של בנות המין האמביציוזי. גולה צילטון עוסקת אצלנו בבמה שקרוי בפיה תיאטרון העודי. העלתה כבר, אם איני טועה, מחזה בשם „שיח זקנים", אך ידה עוד נטויה. ברצות השם, לא תמנע מעמנו הדאי גרגרי־אמת גם בראש שיח עורים מלידה, שיח חולי־נפש, שיח גרושות ואלמנות. וולגריה היא ארץ ה„בושי" הפתוח.

את „שיח נשים" לא ראיתי ובדעתי לראותו אף להבא. עלון־הפרסומת שבידי מפרש לי את כוונותיו וליותר איני צריך. הובבה, למד אני לדעת, ארבע־עשרה אמהות, בתוכן שכולות בנים, ועריכה אה וידויין לראווה.

„מגייך", מוצאים אנו כתוב בו, „שאבכה להיות לבדן, הרחק מן הבעל, הבן, האח, אחותה דאגה וחרדה? נשים שיקיריהן נפלו במלחמה... איך עמדו בכך? איך הצליחו להיות חיים מלאים על אף כאבן הנורא?"

בין המראיינות, מוסיפים אנו לקרוא, נשים צעירות, אמהות לילדים רכים ואף מבוגרות, שחזו מבשרן את כל מלחמות־ישראל. קצתן מוכרות לרבים, קצתן אלמוניות. כולן נתרצו להשיח את לבן בגלוי ולספר לנו מה חשו ביום־הכפורים..."

נתרצו, אך מי שדלן לכך? אם יש שמים בוולגריה האם רועמים בה עדיין רעמים, צדקה היו עושים עמנו אלו העבירו והציגה זו מן העולם במכת ברק!

מה מבקשת גברתנו צילטון, ברגישותה ההומניטרית, לאמר לנו על שברון לב אמהות מוכות גורל — שיש בכוח מלים, ערוכות בידה, לבטא? שבורות או זקופות־גו, כבכיל, יהודיות או ערביות — יש בידן לספר לנו באמת על צערן? עד שלא יבש מקור־דמעותיהן?

אפילו נאמר שמצאה נשים אציליות, המוכנות לבדוק את לבן ולהעמיד עצמן לימשפט עצמי בפני הרבים, ספק בידי אם האתיקה המקצועית — כל שכן קדושה היגון, הטאקט האלמנטרי, מידת הקורים — מתירים לה לחשוף בפנינו את חולשתן, ברגע של גבורה נפשית, או גבורתן, ברגע שכולו חולשה! מעבר לשנים יכול אולי סופר רב־הוראה למצות דמעה אחת מן הדמעות — שנשפכו אולי בלבן ולא נתגלגלו אף על לחייהן — ולשקף בה את כאב כל האמהות, בכל מלחמות־העמים. סוד האמנות הסובבה היה תמיד במרומז שבה, מועט שבה, אישי שבה. כל אם, פלגמת אחרת ואין צער האחת דומה לצער חברתה. ליטול ארבע עשרה נשים שאינן יודעות אולי את נפשן, ולהשמיע לנו את מרי־שיחן מפי שחקניות, על פי ספר־הכמאי, הוא מעשה של גסות רוח. דומה אולי לסיאנס של שרלטן, העוסק ברפואות נשים מלאות אמונות, אך בלתי מוגנות. יש דברים השייכים לתחום החסד של רשות־היחיד, צער־היחיד, תפלת־היחיד!

יגן אלוהים על יקירותינו מתיאטרון אשר כזה ועל התיאטרון — מנסיונות אשר כאלה!

הלגלצ

לא על הנפט לבדו

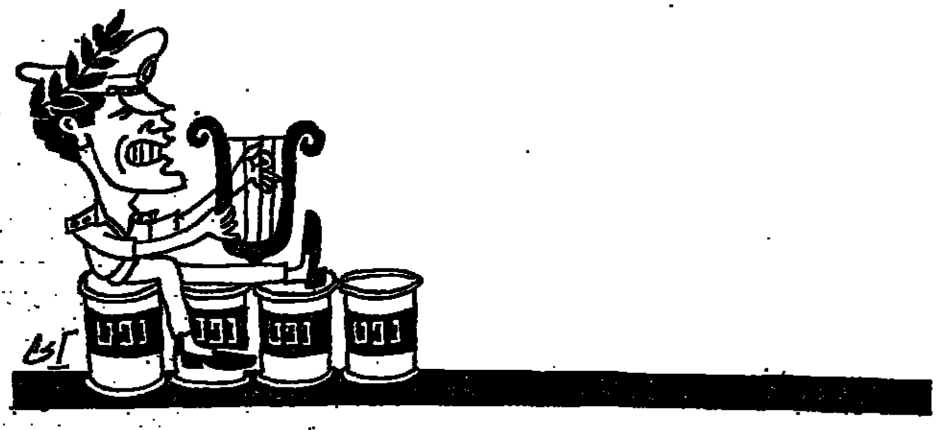

שר החוץ של שוודיה הוזעק אל לשכתו של השגריר הלובי בשעה 4 בבוקר. המיניסטר ההמום טולטל בעלות השחר דרך רחובות שטוקהולם השוממים, ונתקבל בלא גינונים של טקס בחדר עבודתו של הדיפלומאט הלובי הבכיר:

— מברק מטריפולי — בישר השגריר המפוג'ם קבה — נשיא הרפובליקה, הקולונל קדאפי מעוניין לקבל השנה את פרס נובל לספרות יפה.

— פרס נובל לספרות?

— לספרות יפה!

— צר לי, הוד מעלתך, — הזדקף השר — האקדמיה השוודית היא מוסד דימוקראטי וחבריה בלתי־תלויים.

— קישקוש — השיב השגריר — אפשר לתלות כל אחד.

— בלי ספק. אולם אינני רואה שום אפשרות להשפיע על החלטתם, הוד מעלתך.

— טוב — רמז הדיפלומאט הלובי — אז מכחר אין נפט.

דרש התחייבות בכתב עד הצהרים. הממשלה השוודית התכנסה לישיבת חירום, כיוון שהדלק הערבי מהווה 61 אחוז מתצרוכתה של ארץ תעשייתית אוכ־ללה זו. ישיבת הממשלה נמשכה 22 שעות רצופות ונעלה בהודעה, שנדונו בה „בעיות של חילופי־תרבות עם לוב". הקולונל קדאפי פירש זאת כסירוב הצוף, ולקה בהתקף־עצבים קשה בתוך אוהל־הסיירים שהוקם בעבורו באגף הקליני של ארמון המלך. הנשיא הצעיר קרע את מדיו מעליו והשליכם דרך החלון:

— צירצ'יל קיבל פרס נובל לספרות עממים — שאג כלמעלה — מפני שהוא היה אשכנזי!

בהתאם לרקע הדתי המושרש של הקולונל, הכריזו כל המואזינים של ארצו חרם נוראי על „שוודיה הציונית". בכל מקום, לטאנקרים הענקיים בנמלי לוב נפסקה הזרמת הנפט לאלתר. ראש ממשלת שוודיה ביקש ראיון דחוף מן השגריר, והדגיש בפניו את הידידות המסורתית בין שני העמים.

— הקולונל קדאפי בהחלט ראוי להציג את מועמדותו לפרס נובל — הטעים השר — אולם אין לעכות זאת באורח אולטימאטיווי.

הפרמייר הציע בתור פתרון־ביניים לגנות את ישראל בחריפות בלתי־רגילה על ביצועה האיטי של ההפרדה, אולם ברגעים אלה כבר שידרו הרמקולים את נאומו הגדול של הנשיא קדאפי בכיכרה המרכזית של בנגזי:

— לסולז'ניצין הקוסמוס מגיע פרס נובל לספרות יפה — שאג המנהיג — לש"י עגנון היהודי גם כן מגיע, אבל ללאומני ערבי לא מגיע!

קדאפי הגיש את התפטרותו בו במקום והביע ללכת למדבר ולגדל הרובים. ההמון הנבוכה שרף את הספרית האמריקנית מתוך הרגל, תוך צווחות קצובות להחריש:

— נו־בל! קא־דא־פי! נו־בל! קא־דא־פי!

משלחת רשמית של מפגינים זועמים יצאה ברגל לאוסלו. המאורעות קיבלו קצב דרמתי מאד. ברחובי שוודיה הונהגו הגבלות חמורות בשימוש ברכב, בחשמל ובבתי־השימוש. הפגנה סוערת של סטודנטים דרשה ניתוק יחסים מיידי עם הרודנים המטורפים של תל־אביב. בלחץ דעת־הקהל שוב התכנסה האקדמיה לישיבה מן המניין, ודנה בדלתיים סגורות במצב הספרותי החמור בעולם. לפי ההדלפות, הוכח לחברי האקדמיה ללא צל של ספק, כי הקולונל כן שולט ברזי הכתיבה והקריאה, אם כי רק ביחס לקוראן ובאותיות גדולות. לאור גילויים חדשים אלו הציעה העתונות הסקאנדינאוית להתייחס אל פרשת הפרס בהיבט ריאליסטי יותר. ראש ממשלת שוודיה טס לטריפולי כדי להגיע להבנה עם שלטונות לוב. לפי השמועות, הוא הציע לקדאפי את פרס נובל לכימיה, על סמך הישגיו של הקולונל בתעשייה הפטרו־כימית. נשיא לוב נעלב עד עומק נשמתו, והצהיר שמעולם לא הושפל בציניות כזאת. הוא הבטיח לפרמייר המעורער, שנקמתו תהיה איומה, וגירש אותו מן האוהל. בשעה שראש הממשלה הודס חזרה לשוודיה כבר היתה אוסלו בלהבות, כיוון שהמפגינים הרשמיים הגיעו מלוב והציתו את בירת נורווגיה בטעות. מקץ שבוע פוצצו שני מטוסי־נוסעים איטלקיים בשדה התעופה של רומא בידי אירגון־טירור חדש בשם „נוער פלשתינאי לאומני למען צדק ספרותי", אשר בסיסו ומקורות מימונו נשמרים בסוד. בבתי שוודיה שותקה ההסקה המרכזית כליל, והתושבים הלכו להקים מדורות מרהיטיהם. שגריר לוב זימן אליו את המלך וגער בו:

— גוסטי, בחייך, למה אתם מהססים?

נשיא אוגנדה הקולונל אידי אמין שלח מברק של 14.850 מלים לממשלת שוודיה ודרש להעניק לקדאפי את כל הפרסים שיש לנובל. אחרת, כדבריו, יעלו חייליו על שטוקהולם ויחריבו אותה. ממשלת שוודיה דחתה את האיומים באיגרת דיפלומאטית תקיפה. המפלגה הסוציאל־דימוקראטית השלטת הרימה קולה נגד כל מחשבה נחפזה לפתרונות צבאיים, וביטאון המפלגה ניתח במאמר ראשי את חשיבות המהפכה התרבותית של הקולונל הצעיר ושופע האנרגיה. „נאומיו המהירים של מועמר אל־קדאפי חדורים תודעה דתית־מיסטית כובשת" כתב הביטאון „הקולונל העניק תוכן חדש לאיסלאם הלוחם". הנשיא פומפידו הציע את תיווכו. לדעתו יש לפצל את פרס נובל בין הפילוסוף הבריטי ברטרנד ראסל לבין קדאפי, אולם הקולונל הגיב על זה בצחוק מריר בלבד, והפסיק את הנפט לצרפת ליומיים. אז בא השלב והצעה השוודית ללוב לגבי איחוד שתי המדינות. [illegible] אחת, צבא אחד, ענייני חוץ ומוסדות פסיכיאטרים משותפים. תשובת קדאפי: ספרות או כלום! אז כבר אזלו הגרות בערים הגדולות של שוודיה.

בכלל זה התפרסמה החלטתה המוקדמת של האקדמיה לגבי פרס נובל לספרות יפה 1974. למחרת חודשה בבנגזי הזרמת הנפט לטאנקרים.

א. קיש

ההרשמה לאוניברסיטה החלה!
האם את(ה) מוכן(ה)?
הצטרפו אל המרוצים, למדו ב־
תל־אביב, ירושלים, חיפה
מכון דן להשכלה ולהשתלמויות
נפתחים קורסי ערב נוספים מרוכזים.
אנגלית הכנה לאוניברסיטה
לקראת בחינות המיון באפריל 1974
קורס חדש - הפתיחה 30.1
לבחירתך גם קורס בהתכתבות
פרטים והרשמה: בת"א הלימודים בבנין „גמנסיה הרצליה"
תל־אביב 1. בנין „גמנסיה הרצליה", ז'בוטינסקי 106, 4—8 בערב
2. שד' דוד המלך 11, 9—1 לפנה"צ בלבד.
טלפון ומזכירה אוטומטית 24 שעות — 268128

לחברה מסחרית גדולה
דרוש
מחסן - ומשרדים
בשטח של כ־200 מטר
עם טלפון
ומקום לטעינת ופריקת סחורות
בסביבות: תל־אביב (של מונטיפיורי, הקריה
דרך פ"ת והסביבה),
בני־ברק, גבעתיים, רמת־גן.
לפנות: טלפון 268834 תל־אביב

להשכיר
מחסן
ברחוב המסילה מס' 2 גוש מס' 066
חלקה מס' 4—3—42 1200 ממ"ר
לפנות לטלפון 31161 — תל־אביב

בצהרי היום ימסור סגן עמיקם את מפתחות הקאזינו של סואץ

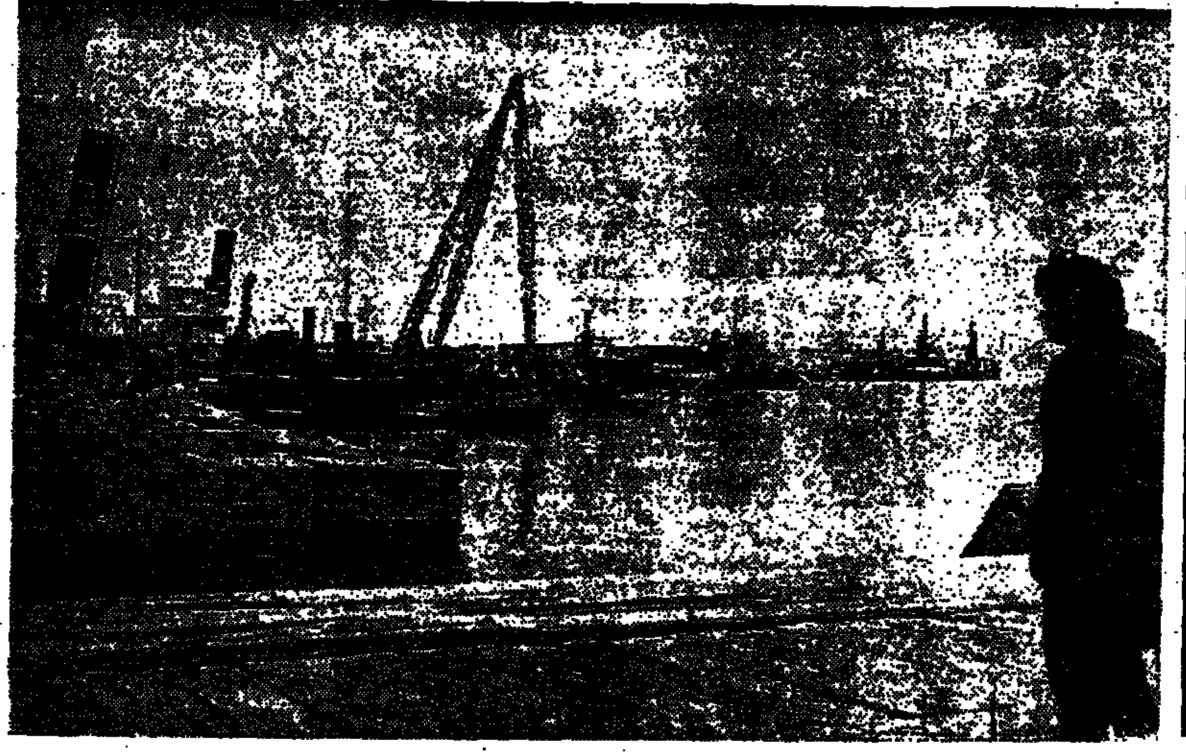

גמל עתאקה: סגן מעיין מעיף מבט אחרון על המחפרים המצריים הצפים

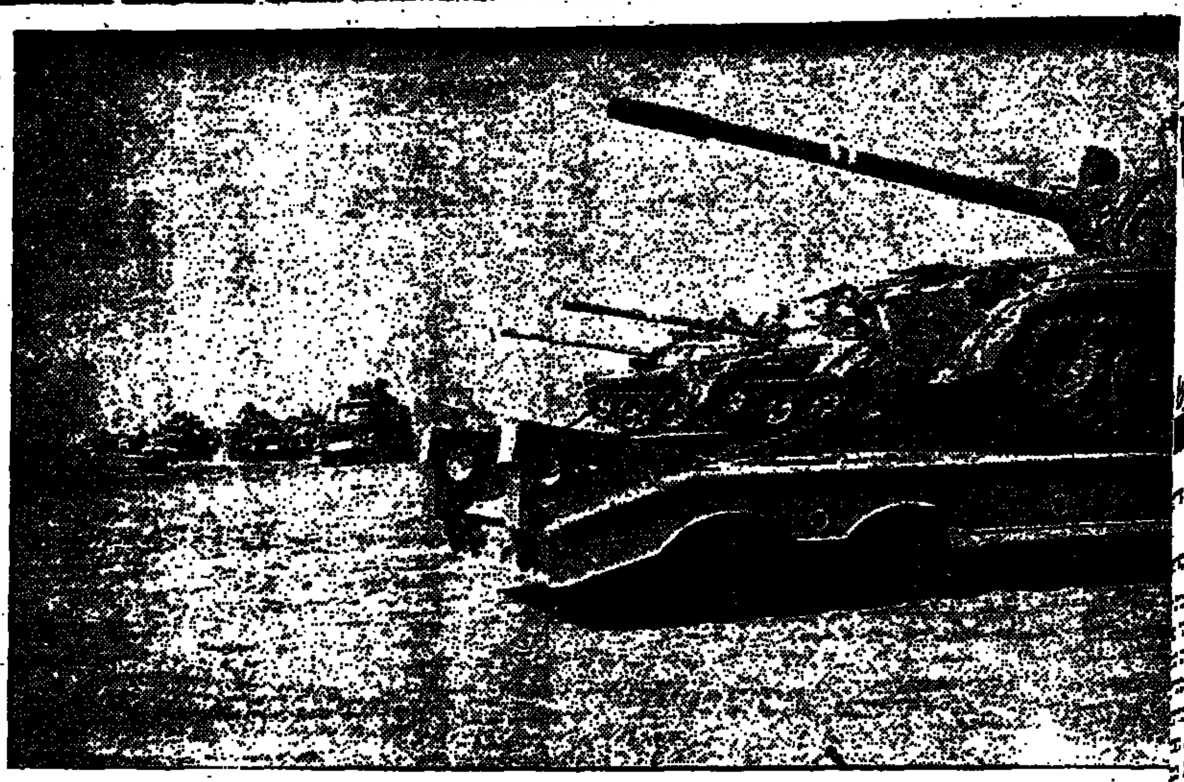

מיסדר הפינוי: טנקי שלל מוכנים לפינוי מאפריקה

כתב וצילם **יעקב ארז**

ביום ראשון בשעה 12 בצהריים, ימסור סגן מילואים עמיקם לוין את מפתחות הקאזינו של סואץ לידי ה[…]ן הפיני מכוח החירום של האו"ם. השניים יחליפו הצדעות, יפ[…] בלחיצת ידיים ועמיקם יקפוץ […] הרוסי וינוע צפונה מהלך 5 […] מכביש סואץ־קאהיר.

[…]מיקם יפנה אז את מבטו לאחור, יסקור […], בפעם האחרונה, את כל אותם המר[…] העצבים שהיו במרכז התעניינותו בשבו[עות] האחרונים. את הקאזינו את ה,,תוה", ,,הבית הכתום" הארשות הדקלים. היו ימים של תקריות אש חריפות בין יחידתו לבין החיילים המצריים המחו[…] בצל הדקלים שגובלים בתעלת הרבה […]דימה כאן מים מתוקים.

[…]מיקם, התעשיין מבאר שבע, אומר שאת […] הוא לא יעזוב בצער. מבטו לאחור […]רוי תקוה. ,,תקוה לשוב לכאן כתייר, […] לקאזינו כדי לשחק ברולטה... אני […]רה. אם אכן יגיע היום. הוה אומר […]לות העבר: בידי הגאותים ומפך הבאור[…] הצרורות המקלעים שנשמעו בסואץ […]יוני במדים". הפינוי בעיצומו. בכל

[סג]ן (מיל.) עמיקם ימסור את [מפ]תחות הקאזינו בסואץ לקצין האו"ם

[…]פני הגזרה הדרומית: במעלה ג'בל [עת]קה המתנשא כצוק כחור ומאיים בגובה 879 מ' מעל פני הים וחולש על העיר […]ץ הכביש המוליך לקאהיר. בעדבייה […]דרום מערב לעיר סואץ ובנמל עתאקה. […] המרחב המדברי הזה, יפנו כוחות צה"ל […]לב הראשון של הנסיגה אשר יושלם […]ם א' בצהרים.

[…]מחנם של עדבייה, מדרום לנמל, נוחם […] הדרומי של כוחות צה"ל באיזור הזה. […]שמו של המיני הנעצי לבקוה. יצחק […]ה איש המילואים כלוד סיים כבר לארוז […] תרמילו. הוא נשען עתה על כסא מבד[…], תקע את רגליו בחבית המחסום ועלעל […]ן של ה,,פליבוי". ,,אני בטוח […]" אבר.

● ,,אורחים!"

[י]צחק חזיזה, […] משרת במילואים כאן מיום הכיפורים. […] הוא מכורך לפקודת הנסיגה לאחור. […] שלנו היו ברורים כשהמלכה לצ[…]. אבל הם — הוא אומר ומצביע […] הארמיה השלישית — הם כבש[…] משמונה. יחד באיזור, ערכו […] על בורים גהביים וסבנגת האור[…] המצרים עשו חגיגה גדולה. את הנסיגה […]לנו ברצון, היה כאן ימים של הקריה. […]כסים האלה שממול יעבו קציני הצבית […] על המצרים והם סיוחו את ההוד[…] עלהם לעבר המוצבים שלנו ולנמל [עת]אקה ולנמל עדבייה. אנחנו בהתהלכים […]אן כבר בבוקר. הפינוי הסופי יהיה ביום […]הזה. אולי ישלחו אותנו הביתה אולי […] אחר. אבל באופן כללי אני יכול לומר […] שבבית ואנשים כאן מרוצים להעבין […]".

באותה שעת בוקר, עסקו חבריו של יצחק [חז]יזה בהכנות אחרונות. הציתו אש בערימה […]תיר שנאבבו בהעלות הקשר, החלו בפירוק […]שהות, […] בהוצאת הציוד […] ביבודים, יחידה שתמכמה לנציגה, לנסיגה.

מסודרת, עורמים ציוד, סורקים את האיזור, מקפלים את גדרות התיל, מעמיסים הכל על גבי המשאיות שמגיעות.

מהלך 500 מטר דרומה מתנשא בצדי הכביש בית אבן בעל שני קומות, עליו צייור האותיות ,,יו.אן". שם יושבים משקיפי האו"ם ומהרום להם אפשר להבחין בכוכבים המצריים, במישור שבין החוף לשולי ההרים ובמעלה ההר. בעורפם ניצב בית סוהר מדברי, אסיריו מן הסתם הועברו מכאן, או שהורגו ועתה משמש המיבנה הגדול הנוי־אה מרחוק כמו מחנה צבאי אמריקני מתקופת ההתנחלות במערב, במוצבי קדמי של המצרים.

מהלך כמה קילומטרים צפונה — נמל עדבייה. מאז שהחלה מלחמת ההתשה שימש המזח הבודד של הנמל הזה כיעד עגינה לכלי שיט צבאיים של המצרים. עכשיו נותרו במקום רק שתי אוניות ערביות. האחת שהניפה דגל של תימן ונשאה את השם ,,ארוחי" שקועה במימי המעגן. פגז מרגמה שנורה על ידי המצרים טבע בסיפונה לפני שבוע וגרם לשקיעתה. רק ראשי התרנים של כלי השיט הקטן מבצבצים מעל פני המים. המכוסים שמן שחור. אניה שניה, סעודית עוגנת ליד המזח, לידה ערימה של שקי מלח ועגורים חלודים. שאינם טובים עוד לשימוש. הנמל שומם. להקות של שחפים לבנים טרופות מעל הרציף העזוב. הרס מסביב. כלי שיט נטוים על צדם, מחסנים פרוצים, שלדי כלי רכב שרופים. סמוך לרציף עוגנים כלי שיט של חיל הים, ספינת בחיוה ולידה ספינת סיור.

● שלושה הליקופטרים מצריים הופלו לים

,,הורנו מפיטרול בימי הבערך. מסיור שתכליתו לחסום את דרכי הים אל הארמיה השלישית. היינו משולבים במשימה הזאת שבועות ארוכים ועמדנו בה בהצלחה כמלטה. לא היה כלי שיט אחד שהצליח להגיע לאיזור שבו יושבת הארמיה השלישית", אומר סגן מעיין, סטודנט מירושלים המכהן עכשיו כקצין בספינת המהירה של חיל הים. ,,בתקופה הזאת היו נסיונות של המצרים להגיע לארמיה המכותרת, בעיקר בדרך האויר, באמצעות מסוקים. אנחנו ואנשי הנ.מ. של חיל האויר הצלחנו לפגוע בשבועות האחרונים לפחות בשלושה הליקופטרים מצריים שנפלו למימי הים".

אספתי את מעיין בדרכו הביתה לירושלים. הוא נילוה אלינו לסיור ביחידות צה"ל האחרות עתה בבולמוס של הכנות קדחתניות לקראת הנסיגה. ,,אני יוצא לחופשה וביום ראשון בבוקר אשוב לכאן, לנמל עדבייה, כדי שאהיה בין האחרונים שעוזבים את המקום" אומר מעיין. חבריו לצוות הספינה, הם אנשי מילואים, הללו קיבלו בסיפוק את הנסיגה הקרויה ,,הסכם הפרדת הכוחות". אבל היו כאלה שהסתייגו, שהטילו ספק בכנותם של המצרים להגיע להסדר שימנע מלחמה בעתיד.

מהלך חמשה קילומטרים מעדבייה — נמל עתאקה. מעגן קטן של כלי שיט מצריים שטיפס בעבר את ,,רשות תעלת סואץ". כוחות של צה"ל אינם נמצאים בו עכשיו. רק ספינות המחפר המצריות שעליהן קבועה ארובה ארוכה מתנשאת כעלה.

,,הספינות הללו שימשו את המצרים כדי להעמיק את נתיב המים במפרץ לאפשר לאוניות להפליג צפונה כבלי שיתקעו בשרטונים הנמצאים במפרץ הזה. במהלך המלחמה נגרם נזק לספינות האלה, ולכן אתה יכול להבחין כי כמה מהן נוטות על צדן. אבל אנחנו לא פגענו בהם ועכשיו לקראת הנסיגה איש אינו גורם נזקים נוספים לספינות המחפר הללו", מסביר הקצין מחיל הים.

בגזרות השונות סביב לעיר סואץ החלו החיילים בעבודות הפירוק. בין הבתים שבקרבת לעיר ניצבת עכשיו קבוצה של חיילים המפרקת את קונצרטינות התיל.

● התקרית האחרונה בסואץ

,,לפני כשלושה חודשים מתחנו את קונצרטינות התייל האלה כדי שיגנו מהמצרים להגיע לכאן. עכשיו אנחנו עוסקים בפירוק" אומר אחד החיילים. כמה עשרות מטרים משם משתרע ,,איזור ההרוסות". ביום הפינוי [...] במקום הזה תקרית אש [...] רק כשעה אחר הצהריים [...]. החיילים מצריים [...] אל החומה הנמצאות בחוץ, [...] שבין התחום הישראלי למצרי, ולא [...] עד שנפתחה לעברם אש. תקרית אחרונה במערב לסואץ.

סמוך לבניה הכביש הראשי שבין קאהיר לסואץ, ליד הנדייה, עדיין, היכן שכבו[…]ניות האספקה [...] מקאהיר פורקות את

הקאזינו של העיר סואץ: מתי יחודשו בו משחקי הרולטה והבאקרה?...

ציוד, פגשנו את רומנים צילה, חייל המילואים מבת ים. הוא וחבריו. ניצבו מעל בנקר ההולך להריק את שקי החול שערמו שבועות אחדים קודם לכן.

,,אריבה. חדשים אנחנו נמצאים במקום הזה. התרגלנו אליו, לשיגרת החיים, לתקריות האש עם המצרים. קשה היה לי להתרגל לעובדה שהעסקים שלי בבית גרועים. יש לי חנות מכולת ודיקות. הלכתי למילואים. ונאלצתי לסגור אותה. המשפחה מתקיימת מהקיצבה הצבאית. כששמענו על הפרדת הכוחות ונמסר לנו שבעוד ימים אחדים נזוז מכאן הקנו בהקלה. ידענו שעל ידי כך הסידות יתקצרו. אבל נותרו המוקמות בקשר לעתיד".

ומוסיף חייל אחר במקום, שמואל אורבשטיין, לוטש יהלומים מתל־אביב: ,,נראה לי שהנסיגה הזאת מונעת מלחמה נוספת עכשיו, אבל איש אינו יודע מה יהיה בעוד חודשים אחדים. שוב לא נמצא בגיזרה חמה אל מול החיילים המצריים".

● ,,חמש דקות לתזוזה!"

בקירבת מקום יושבים שני חיילים של האו"ם ליד תעלת מים, מציתים סיגריות ובוהים לשיירות האספקה. בכביש העובר ליד הגיד רוכבים שני חיילים אחרים של כוח האו"ם על גבי אופניים, כשהם מחוי־קים בהצעות שני כלבי זאב הרצים לידם. ,,זהו סיור הבוקר של כלבי המשמר", אומר אחד החיילים.

באיזור העיר סואץ חלה הרפיה כללית בהתיחות. בכביש שבצד המצרי אפשר להבחין בחיילים המנצלים את ההפוגה בסערת ובנשמם ומטיילים בנתיב האספלט המצולק מפגזים. שיירות של משאיות ישראליות מגיעות לעיר כדי להשפים ציוד, בקירבת מקום מתכוננת יחידת טאנקים לעזוב את הגיזרה. הטאנקים הועמסו על גבי המובילים המאדרכים. האוהלים פורקו מבין סוללות העפר שבנגו עליהם והכל מוכן לתנועה. ,,חמש דקות לתזוזה", מכריז רס"ר היחידה כשאנשי הצחתות מתארגנים בכלי הרכב בשיירה ארוכה ששמה פעמיה צפונה.

אנחנו מסיירים בגזרות השונות שסביב לעיר שהיתה בצורה. גילווה אלינו אחד מן הקצינים המשרת במקום. באיזור בתי הזיקוק שוררת עזובה כללית, מיכלי הדלק הניצבים על תילם חלודים ומפויחים, מיכלים אחרים קרסו התחם. במשרדים ובמעבדות שורר אי־הדר. מקום זה נגטש כבר על ידי המצרים בתקופת מלחמת ההתשה, רק חלק קטן מבתי הזיקוק הספיק לפעול ועתה במלחמה האחרונה ובתקופה שלאחריה עתגבר ההרס סביב איזור. נראה שהמצרים יצטרכו להשקיע כאן סכומי עתק כדי לשקם את המפעלים האלה,

בצל הדקלים: עמדת או"ם חוצצת בין מוצב צה"ל לעמדות המצרים

הכבישים ורחבות האספלט שבין המיכלים ומתקני הזיקוק מכוסים בשברי מתכת והאבן ולא ניתן להבחין בציוד הניתן להפעלה. סמוך לבתי הזיקוק, בבניני משרדים ומינהלה ששימשו בעבר את העובדים, חונה. עכשיו מפקדת כוח החירום של האו"ם. הפינים ניקו את האיזור, שיקמו את המיבנים והשיבו חיים לגיזרה הזו, שאולי תשוקם עכשיו על ידי המצרים בעקבות ההסכם שפטרונו הוא הנרי קיסינג'ר.

● מה יהיה על הפרות?

סמוך לחוף המפרץ, ליד בתי הזיקוק, מקום המעגן של מיכליות הנפט ומזח ארוך הפונה דרומה ומזרחה. על גבי המזח הזה הקימו יחידות שריון של צה"ל עמדות קדמיות ומקצהו התנהלו מדי פעם חילופי אש של טאנקים עם כוחות הארמיה השלישית המצרית שבעורף איבדיהם.

קצת צפונה מבתי הזיקוק חונה יחידה של מפקדיה בימבה עמיקם לוין. יחידת צה"ל נמצאת כאן ב,,איזור התענוגות" של העיר סואץ: בקאזינו, בביתני הקיץ, בווילות של עשירי קאהיר, שיצאו בעבר לסואץ לנפוש בימות החורף. סביב האיזור הזה מגרשי ספורט, איצטדיון של כדורגל, מגרשי טניס ־ וקריקט, אולמות ביליארד ובריכת שחיה. ,,נראה שהמצרים עשו כאן חיים טובים, אבל הכל היה לפני מלחמת ששת הימים, מאז שהחלה מלחמת ההתשה הפך איזור הקיט לזירה צבאית", אומר קצין צה"ל. משני הבתים שבהם נאחזו כוחות צה"ל אפשר לצפות אל החיילים המצריים. אלה יצאו ממחפורותיהם שבין הדקלים, השתרעו על ערימות העפר ו,,תופסים שלווה", כלשון חיילי צה"ל. איש האו"ם היושב בעמדה מדופנת בשקי חול קורא עתה בנחת בספרון, ביניהם לבינם מהלך כמה עשרות מטרים בלבד, ותעלת המים המתוקים, שמים שוב אינם זורמים בה וקרקעיתה חרבה. מן העבר הזה, בצד הבנינים בני שלוש הקומות, שאפשר להבחין בהם בעקבות התקריות האחרונות, מתלבטים החיילים מה יעשו בתאו ובשתי הפרות ששמו בגדרה בחזית הבית, ישאירו אותם למצרים או יטלו עמם כדי לחגוג את השחרור? ,,אני מבין שנשאיר את הבקר למצרים. אין לנו במה להעבירן צפונה", אומר עמיקם. ועוד מתלבטים החיילים בקו הקדמי הזה בעתיד מגרש הכדורגל שאליו נמנו על ידי החיילים המצריים.

מספר עמיקם: לפני ימים אחדים, לאחר שהודיעו כבר על הסכם הפרדת הכוחות, העיזו כמה חיילים מצריים והגיעו לגדר המפרידה בינינו לבינם. התפתחה שיחה ובמהלכה הציעו המצרים לערוך כאן משחק כדורגל בין קבוצה שלהם לקבוצה שלנו, כשאיש האו"ם יהיה השופט. אמנם נענינו ברצון אבל כמובן שהיינו צריכים לקבל אישור על כך מן המפקדה הממונה. בינתיים ביקר כאן משה דיין. סיפרנו לו על המשחק והוא אמר כי אינו רואה סיבה שלא ייערך. וכך קבענו. עכשיו הגיעה הודעה שלא מאשרים לנו לקיים את המשחק. נראה שהוראת הביטול לא יצאה מן הדרג הבכיר במקום ואני מקווה שנצליח לערער עליה ולסיים את שהותנו בסואץ במשחק כדורגל עם החיילים המצריים". לדברי עמיקם אפשר לערוך את המשחק באצטדיון המפואר של העיר סואץ ועל ידי כך לעשות את הצעד הראשון להשבת החיים באיזור לסידרם.

בינתיים מתקבלות במפקדה הוראות על פינוי הדרגתי של הכוחות. חלק גדול של החיילים יעזבו את מוצביהם לפני יום ראשון בצהרים. ביום ראשון יימסר האיזור הזה לידי חיל החירום של האו"ם ורק שש שעות אחרי שכוחות צה"ל האחרונים יפנו אותו יבואו לכאן המצרים.

● גם הפינים מתכוננים לעבור מזרחה

,,אנשי כוח החירום של האו"ם בוטחים בינתיים לשמור על הגיזרה. הם מתהלכים נושאים נשק ומדים ונוהגים את שיירות המכוניות אל נקודת המעבר לארמיה השלישית שממזרח לעיר סואץ. ,,בעוד כמה ימים יחליפו אותנו המצרים ואנחנו נעבור כנראה מזרחה, לסיני", אומר חייל פיני הנוהג במשאית כבדה [...] הסייכה לצבא המצרי. לאחר פריקת המטען לארמיה המכותרת עדיין, חוזרת שיירת המשאיות בערבה אל מעבר לקילומטר ה־101. לאורך כביש סואץ־קאהיר אפשר להבחין בעקבות השיירה הזאת במרחק עשרות רבות של בידונים דלק לבנים שהועפו על ידי הרוח לגב המשאיות ומפוזרים עתה לאורכו של הכביש.

במעלה רכס עתאקה שמדרום לכביש סואץ קאהיר עוסקים החיילים בפירוק עמדותיהם. במוצב הגדוד החדשני שנהוד בכל המרחב הזה ומבודד בראש ההר הקרח, מפריעה הצינה העזה לעבודת האנשים. באמצעות המסוקים מפנים מן ההר ארגזי תחמושת וציוד אחר. מנצלים גם את הדרך הכבשתית שנפרצה בהר במאמצים גדולים. נעים בה זחל"מים וקומנדקרים והם מפנים את הציוד ששימש שבועות ארוכים את חיילי צה"ל שנאחזו במקום בעל החשיבות האסטרטגית הגדולה.

בקילומטר ה־101 נמשכות השיחות בין אלופי צה"ל לגנרלים המצרים. השיחות האלה אינן מעוררות סקרנות כה גדולה כפי שהיה בשבוע שעבר, כשנפגש הרמטכ"ל רב אלוף אלעזר עם הגנרל המצרי גמאסי. אבל אנשי האו"ם ממשיכים לשמור על הסדר הטוב. חיילים פינים ושוודים ניצבים ב,,חגורת חיה" סביב לאוהל כשבידיהם רובים מכודנים. באחד האוהלים נועד באותה שעה ראש אכ"א האלוף הרצל שפיר עם הקצין המצרי בריגאדיר שריף, באוהל אחר מסכמים את פרטי הנסיגה אלוף פיקוד הדרום, אלוף אברהם (ברן) אדן, והגנרל המצרי מגנוב.

יצחק חזיזה וה,,פליבוי" — רגע של שלווה במחסום שבין כוחות צה"ל והמצרים בעדבייה

עתונאים שוב אינם מגיעים לכאן, רק עתונאי פיני הרוצן שהוא בן כתתו של הגנרל אנציו סילאסוואו. ,,ראיינתי אותו בפינלנד, בדמוה וקבענו פגישה כאן בקילומטר ה־101", מספר הפיני למלווין הקצינים הישראלים.

● ,,תפקחו היטב את העיניים"

במרחב המדברי המשתרע מן הקילומטר ה־101 ועד לגדות התעלה והאגמים אפשר להבחין ,,בהזזה הגדולה" המקיפה את כל יחידות צה"ל. כלי רכב מצריים שנפגעו בלחימה מועברים בכנופים על משאיות של צה"ל. יחידות צבא סורקות את האיזור ומפנות את השלל המצרי שנותר בו. בדרך הערבה הזו, שיירות של טאנקים ומשאיות ומלם נעים עכשיו צפונה לעבר המעבר בכבכפרייה בכיבוריה ובפאיד.

באותה שעה מתכנסים בבית הקולנוע הבודד הסמוך למפעל הדשנים שבמרחב ממערב לעיר סואץ, קציני אחת האוגדות הישראליות הפרוסות על פני האיזור. מגיעים קצינים מן המרחבים של האיזור הדרומי. נערכת פגישה בין ידידים שלא התראו כבר מזמן. עברו יחדיו את חוויות האש הקשות ב[...] הזה. ,,שיחת סיכום" אומר אחד הקצינים. המפקד מסביר לפקודיו מדוע נסוג צה"ל מן הגדה המערבית. שיחה קצרה ועניינית. הבכיר [...] הקרבות בסיים את דבריו: ,,תפקחו היטב את העיניים. תציצו מבטים אחרונים בנוף שמסביב. כי מבחינה צבאית יש לדברים האלה ערך. אני חייב להזכיר לכם כאן כי ב־1956 כשעזבנו את סיני לא חלמנו שנשוב אליו כעבור 11 שנים. ואיש אינו יודע מה יהיה בעתיד".

مكان الأصل

صورة عن الأصل

עימות סמוי בין גולדה וספיר

„מה אני בכלל — שמש של אהרון ידלין", אמר ספיר לפני מספר ימים בדווחו טלפונית לראש הממשלה על ההתפתחויות בחזית הפנימית ● גולדה שומרת על שתיקה ביחס לכוונותיה לגבי הרכבת הממשלה ואפילו את שר האוצר לא הכניסה בסודה ● עופר סיפק „אליבי" לספיר ● אנשי „הגוש" נחרדו מאבדן מוקדי שלטון ● יש התולים תקוות ב„שלישיה" החדשה: אלון, אבן ודיין ויש הטוענים כי „מצויים בה שני עקרבים שהוכנסו לבקבוק אחד" ● דיין רמז כי „יש במפלגת העבודה רחוקים ממני, משאני רחוק מבגין" ● אין גולדה רוצה בקואליציה מצומצמת וכבר מדברים על בחירות חדשות ● ספיר אמר שהוא רוצה להשתחרר מתפקיד שר האוצר, ומוכן לכהן כשר השיכון או שר המסחר והתעשייה.

מאת יוסף חריף

ש"ר האוצר, מר פנחס ספיר, נוהג מינהג של ענווה ושפלות־רוח שעה שהוא מדבר עם ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר: מה אני בכלל? — אמר לה לפני ימים מספר, כשצילצל אליה מתוך כוונה לדווח לה על ההתפתחויות בחזית הפנימית — מה אני? שמש של אהרן ידלין... כמו שהייתי פעם הקופאי של ה ו א (משה דיין)...

תחילה התעניין שר האוצר בבריאותה של גב' מאיר, אחר־כך ברך אותה על ההישג הגדול שלה (ההסכם להפרדת הכוחות) ולאחר שנפגע, כי „קיסינג'ר כבר היה" (היה הדבר ביום ששי שעבר) ביקש — „אם יש לך שני רגעים" — לספר לה כה הולך עם השיחות על הרכבת הממשלה, ועל 4 „הצרות" עם המפד"ל ועל אגודת ישראל („את שמעת על רבי אלהר"ז") ועל בעיות „מיהו יהודי" („אמרתי שבדוק ידבר אתם...") ועל הדרישה לשרים של המפד"ל („את מבינה, אמרתי ש־שרים — זה ראש הממשלה"...).

ספיר לא הלך אצל ראש הממשלה. הוא הסתפק בדיווח טלפוני. אין הוא נוהג לבוא אלא אם כן הוא מוזמן — הסביר פעם — ובנראה ראש הממשלה לא אמרה לו ב־פשטות באותה שיחה: „בוא נדבר"...

שתיקה מעצבנת

אומרים, שאין זה מקרה. גולדה שומרת על שתיקה, בכל הנוגע ל־כוונותיה. עד כה לא גילתה לאיש את מי היא רוצה בממשלה ואת מי לא־כל־כך. והשתיקה בדרך הטבע מעצבנת ומעוררת מחשבות — אבל ראש הממשלה, כך אומרים, אינה מחולקת, עם מחשבותיה לפי שעה, אף לא עם ספיר.

לפני ימים אחדים רווחו שמועות שהיא מסוגלת עוד להפתיע רבים: עד שהם דנים בחדרי חדרים אם להכתיב לה את הרכב הממשלה כאשר יש גם מאיימים שהמנדט ה־51 „אינו בכיס" (הכוונה ללובה אליאב) — מהרהרת, כך אמרה השמועה, ראש הממשלה אם לא „לרמוז" לכל מחשבי החשבונות במסתרים שגם היא עדיין אינה בכיס. ואם משתעשע מישהו באשלייה שיוכל לכבל את חולשתה הגופנית ואת סכנותה המעורערת — עלול הוא למצוא עצמו מופתע. היא מסוגלת לוותר כליל על ראשות הממשלה...

לא קיבלנו אישור מפי האישים, ששמותיהם הוזכרו כמי ששמעו מפיה „רמזים" כאלה, אך יש לנו יסוד להניח כי השמועות הללו הגיעו גם לשר האוצר.

אך ה ו א — אינו מוכן לשמוע לעצות, שכמה ממקורביו אינם מסתירים אותן בימים אלה, ש„אין זה נורא כל כך אם היא תלך".

„רגש האשמה" של ספיר

זו תופעה מעניינת: תמיד יש לו, לשר האוצר, „רגשי אשמה" אם מישהו ממקורביו אומר משהו שלא בשבחה של ראש הממשלה. תמיד הוא חושש שמא תחשוד בו בדבר. אם יש אדם אחד שספיר אשר „כוחו וגבורתו מלא עולם" חש במחיצתו רגע ו„קטן" — הרי זו גולדה מאיר. כשהוא יושב מולה הוא תמיד רגוע גם כאשר קודם לבואו אליה היה סוער ומסוער. לעתים נוהג הוא עצמו לומר שבמחיצתה (של גולדה) אין איש פוצה פה. היא רק מסתכלת וזה מספיק...

כאשר לפני ימים אחדים יצא איש „הגוש" ומי שנחשב לאיש ספיר מובהק, אברהם עופר, ואמר בבית־ברל כי בימי גולדה מאיר זחלו רבים מפקפקים אם ישראל רוצה בשלום — לא הסתפק שר האוצר בהסתייגותו של מזכיר מפלגת העבודה, אהרן ידלין, מן הדברים הללו, אלא הוא עשה זאת א י ש י ת. הסתייגותו של ספיר היתה כללית — גם מרעיונותיו של עופר בדבר הצורך להנהיג רוטציה בהנהגה המדינה על ידי „הכנסת שינויים ב־ממשלה". ויש אומרים כי ספיר „נהנה מן הטובה" כי עופר „הקפ־גם אותו, שהרי זהו אליבי מצויין...

וכך מוצא הוא, ספיר לנכון לשים עצמו בעיניה „שמש של ידלין", „קופאי של דיין" ובלבד שגולדה לא תחשוד בו שלמרות הכחשותיו בכל יום ב' ו־ה' שאין הוא רוצה בראשות הממשלה — בכל זאת לא היה מתנגד לכך בנסיבות מסוימות.

„מוכרחים להכניס שינויים בממשלה"

אבל מסתבר שגם אם „ספיר ה־גדול" יתייצב כסכר מול הגושלים המאיימים על ההנהגה הקיימת לא יוכל לעמוד מול זרמי הזמן. ועובדה היא כי הקול הזה ש„מוכרחים להכניס שינויים בממשלה" עובר במחנה „העבודה" מן הקצה ועד הקצה. היאך, אין לצפות למרי בגלוי ובי־סופו של דבר הגבר מן השתם, גם הפעם דעתו של ספיר, אבל אין זו אלא תרופה לשעה. השקט לא יוחזר למפלגת העבודה והתסיסה לא תק־ן בה גם אם תורכב הממשלה ה־חדשה. אנו עדים לסימניה הראשונים של התהוות חדשה, שאפילו זוהרו של פנחס ספיר לא יוכל עוד לבלום אותה. מדובר במאבק על ...ן של השלטון — ודווקא בתחום זה החלו מבצבצים ניגודי אינטרסים בין ספיר לבין אלה הרואים עצמם כיורשיו הטבעיים של השלטון במפלגה ובמדינה.

ספיר נמנע מכל יצירת לבב, ע־ ידחק את ראש הממשלה התוצה. (בענין זה הוא נתמך בעיקר על ידי יהושע רבינוביץ). אחרים אינם אומרים שעל גולדה ללכת (אפילו אברהם עופר, שלא חסך את בקורתו מראש הממשלה צייו השבוע בטיעה המערך לשבח את חלקה בהשגת הסכם ההפרדה ועמד על העובדה, שלמרות מחלתה ניצחה על „ה־שלישיה" — אלון, אבן ודיין — שניהלה את המשא־ומתן). כל מה שהם טוענים הוא, שלא ייתכן שאחרי כל מה שקרה לפני הבחירות ולאור תוצאות הבחירות יוסיפו העניינים להתנהל כתמול־שלשום כאילו דבר לא אירע וכאילו אין סכנת שמיטת השלטון מידי המערך מוחשית. אין השלטון של המערך בוטח בקופסה לאורך ימים ו כ ך אין זה יכול להימשך.

„כ ך" — רוצה לומר, אם גולדה מאיר תבלום, לדבריהם, את עיצובה של ההנהגה החדשה והיא תוסיף לבחור לה את שריה לפי „הסימפטיות האישיות" הידועות שלה.

עצות נועזות

ומי הם אלה המהווים את המיעוט או הרוב הבלתי־רשום הזה, ב־מנגנון המפלגה, המעיז לתת עצות נועזות כל כך לפנחס ספיר?

אין מדובר כאן ב„בודדים נרגנים", אשר רואים עצמם נפגעים מן העובדה שגולדה מחרימה אותם (כדוגמה הבולטת בענין זה מציינים תמיד את אברהם עופר, שאינו נמצא ברשימת „האהובות" של ראש־הממשלה). מדובר בעצם ברובד שלם של עסקנים בעלי השפעה שמכרסם אותם הפחד מפני אבדן השלטון ושלדעתם הוא נמצא כבר עכשיו ב־תהליך של דעיכה. עם רובד זה נמנים העסקנים שאינם יכולים להתעלם מן העובדה שאפילו ספיר כבר אינו מסוגל להבין לרחום משום ש־בסוף תקופת הכהונה — אם אמנם החזיק הממשלה מעמד ולא יהיה צורך בבחירות חדשות תוך שנה־שנתיים — יהיה ספיר בן ש ב ע י ם ואז, מטבע הדברים יצטרכו הם להיות הנושאים בכובד המעמסה וב־אחריות על הירושה, שסכנת התפוררות מאיימת עליה.

ומי מאנשי „הגוש" התל־אביבי מסוגלים לחוש את המשמעות של אבדן מוקדי שלטון, שהרי מבשרם חזו: עיריית תל־אביב נשמטה מידיהם, עוד כמה עיריות בגוש דן פרחו ואינן, הגבסים מידלדלים הולכים, וכידוע לא רק עיני רוח ואידיאה מדריכים מפלגת ענק כמפלגת העבודה, אלא „גם" אינטרסים שלטוניים, מישרות, ראשות עיריות ומועצות מקומיות, חברות בוועדות, חברות בכנסת, מקומות בממשלה. מה תימה שהחמוקה של אבדן שלטון בתחילה להדריך את מנוחתם של מי שמוקדי הכח בידם. הללו סבורים על כן, שהגיעה השעה לכונן הנהגה חדשה ושלהנהגה כזו תינתן כבר ע כ ש י ו הזדמנות להפגין את יכולתה ולא לפני הבחירות לכנסת התשיעית, בין שיהיו בטרם עת ובין שיהיו בעוד ארבע שנים, יצטרכו להרכיב איזו „הנהגה אסרקטיווית" באורח מלאכותי.

לאיזו הנהגה הכוונה?

„השלישיה החדשה" — טעות אופטית?

היו כאלה שהשתעשעו בימים האחרונים ברעיון, שהנה תולידה המציאות „שלישיה", אשר למרות ההבדלים שהפרידו בין מרכיביה — אלון, אבן ודיין — השכילה להתעלות ולהופיע במשא ומתן על הפרדת הכוחות כגוף מלוכד ויעיל. אך כפי שמתברר זוהי אשליה אופטית. איך אמרה אישיות אשר עקבה מקרוב אחר עבודת השלישיה: „כצורים בה שני עקרבים אשר הוכנסו לבקבוק אחד ואין הם יכולים אלא לנשוך זה את זה..."

מסכם כמעט על הכל שצמד הסוסים הזה, אלון ודיין, לא יוכל, כנראה, לחרוש יחדיו. דיין לא יהיה מוכן לכהן בתפקיד כלשהו בממשלה תהא יגאל אלון. לאישים באחדות העבודה, שביקשו לגשש מה סיכוייו של אלון להיות בבוא העת ראש־הממשלה — אם גולדה תפרוש מנימוק כלשהו — אמרו: „מה אתם רוצים, שכשה דיין יפרוש בכלל" כלוהר, אישים מן „הגוש" מבקשים להכחיש, בצדק או שלא בצדק „כי יגאל לא יוכל לבוא בחשבון מפני שזה עלול להביא לקרע במפלגת העבודה".

יש אולי בטיעון הזה מן ההפרזה, אך אלה הסוברים כך, מוצאים חיזוק לגירסתם זו גם בהתבטאות של דיין באלה הימים בועדת החוץ והבטחון של הכנסת. בהקשר מסויים אמר דיין כי גם ע כ ש י ו אין הוא זוהר בו מן האכזבה שבמובן ידוע הוא קרוב יותר ל...מנחם בגין ובהמשך הדברים אמר דיין עוד משהו סתום: במפלגת העבודה יש רחוקים ממני יותר כשאני רחוק מבגין...

ה„גוש" מתגושש עם עצמו

הכלל, ה„גוש" המתגושש בימים אלה עם עצמו ובתוכו מאוחד לפחות בדבר אחד: יהיו הנסיבות אשר יהיו — אין להוציא בשום פנים את ראשות הממשלה מידי מפא"י. אבל אנשי הגוש יודעים גם זאת, גולדה טורפת להם את הקלפים ואם בריאותה לא תבגוד בה היא תוכל לעשות להם עוד „צרות רבות".

בראש הדברים, כי צרתם הגדולה של אנשי „הגוש" איננה כיום גולדה מאיר, אלא... פנחס ספיר. הוא, בסרובו העקשני, מקלקל להם את השורה. אין הוא מאפשר להם להכין את העברת הירושה בצורה „בסדר דרת". גולדה יודעת זאת ומכאן, גם מ כ א ן, מקור כוחה.

אפשר שאילו היתה גולדה חשה שאיש כפנחס ספיר מוכן ליטול לידיו את תפקיד ראש הממשלה, לא היתה גוזרת על עצמה שתיקה, אלא היתה עושה אחת מן השתיים: פורשת מתפקידה, מפני שעל פי אופייה אין היא מסוגלת לקבל תכתיבים, ודאי לא לאחר שהורגלה לשליטה בלעדית, כשאיש לא ניסה להמרות את פיה והכל נעשה במצוות רצונה, או — מנסה ביחד עם פנחס ספיר לעצב את ההנהגה החדשה.

אבל ראש הממשלה יכולה להרשות לעצמה לשתוק, היא יודעת שפנחס ספיר מתירא מעימות עמה. מקובל אמנם שספיר הוא „הפסיכולוגי" הידוע ומכיר את חולשותיה הנפשיות של כל אחד מן החברים — ובשיחות מאחורי הגב אוהב הוא לחלק ציונים לזה ולזה ואף לרמוז כלפי מישהו מן המתיימרים להפיל לצמרת שלפני חמש עשרה שנה היה חכם יותר אבל בזמן האחרון, רחמנא ליצלן, לא כל כך — אבל גולדה גם כן אינה חלשה בפסיכולוגיה והיא מכירה אל־נכון היטב את חולשותיו של פנחס ספיר. היא יודעת שהוא מגייס כספים כציון, וכח עבודה ללא ריסון ובניטולטור שאין שני לו וכו' וכו'. אך היא יודעת גם זאת שהוא „פחדן" — ואפילו יתגנבו ללבו „הרהורי עבירה" ד לבו יפתנו לחשוב על ראשות הממשלה — ימהר מיד להתנער מהן.

גולדה, כך אומרים, עדיין לא שכחה את פרשת גניזתו של „מסמך גלילי", שספיר אישית עמד מאחוריה והיה בעצם מחוללה. על כל פנים, הסיפורים שספיר ישב „כל הימים" אצל גולדה וביחד גמרו את „כל העניינים" מוגזמים במקצת. יתכן שפעם היה כך, אבל זה זמן, שאין הוא נכנס אליה „בכל יום".

המצב במפלגה מדאיג את גולדה

הזמן אינו משחק עתה לטובת „הגוש". להיפך, עיתו דוחקת לו. לפני ה ב ח י ר ו ת הוא נחשב לכל־יכול. כיום שליטתו הולכת ומידלדלת. מאזן־הכח אינו מעודד: ב י ר ו ש ל י ם הוא נחל כשלון. אם הצליח המערך לשמור על ראשות העיר זה תודות לטדי קולק ולא לאנשי שלומו של „הגוש" בבירה. אם פעם היו לו „גוש" שגרירים ב ח י פ ה בא יוסף אלמוגי והוכיח מעל לכל ספק: „חיפה — זה אני". המצב ב ת ל ־ א ב י ב ובנותיה מדכא. האיש־החזק של „הגוש", יהושע רבינוביץ, נעשה בין־יום נצרך, התלוי במידה רבה בחסדיה של גולדה יותר כשהוא תלויה בו.

ואם פעם ראתה גולדה מאיר ב„גוש" שומר־החומה של התנועה הרי בימים האחרונים אמרה לחבריה שהמצב במפלגה מדאיג אותה ושאין היא זוכרת שבמפלגה היו מעולם „דיבורים כאלה". כוונתה היתה, כנראה, לדברים שנשמעו בכנס האחרון בבית־ברל, שבה נמתחה ביקורת על הממשלה ועליה.

אין זאת, אלא שגם „הגוש" יודע את מצבו. אולי משום כך חוזרים היום אנשיו להתארגנות מחדש תוך כדי קיצור קווי החזית, אומרים, למשל, שבהתייעצויות הפנימיות דובר על הצורך בהשגת ש ל ו ם כולל עם משה דיין — ולא רק „הסכם הפרדה" עמו — ולא להניח לשום גורם לכרסם את מעמדו.

ביחוד אמורים הדברים למקרה שיהיה הכרח ללכת לבחירות חדשות בזמן הקרוב. האפשרות הזאת היא מעשית לאור שיחותיו של פנחס ספיר על כינון קואליציה חדשה. לא כל קואליציה שספיר יצליח להקים תהיה לרוחה של ראש הממשלה. ככל הידוע אין היא רוצה בקואליציה מצומצמת, שתהיה תלויה בחסדי הקולות הערביים, והצלחותיו של ספיר עד כה אינן מעודדות במיוחד. יתכן, שיצליח להשיג את שולחיה (כפי שהוא מכנה את שולמית אלוני), אבל לאור חילופי הדברים שהיו השבוע בכנסת בין ח"כ אלוני לבין ראש הממשלה, ספק אם גב' מאיר תקפוץ על מציאה זו...

המפד"ל שכבלה עצמה בדעה או בלא בדעה בבבלי „מיהו יהודי" והובעה שינוי החוק איננה יכולה לוותר על דרישתה. אם קיים חשש סביר, שהממשלה החדשה גם אם תקום לא תוכל להוציא את שנתיה ויהיה הכרח בבחירות חדשות — במה תבוא עתה לבוחר אם למען כסאות בממשלה תוותר על הבטחה שנתנה לבוחר בבחירות לכנסת השמינית? ואילו המערך — ולא רק ליע — אינו מסוגל לוותר בענין זה לדתיים. ההצעה לדחות את ההכרעה בשאלת „מיהו יהודי" לשנה נראית ונשמעת כתנאה מדעת ואחר הירהור־שני נחשבת להצעה מפוקפקת מאד.

אתגר הבחירות החדשות

בנסיבות אלה קטן והולך כח המיקוח של „הגוש" עם ראש הממשלה. לא מצאנו איש המאמין שבבחירות חדשות יוכלו לוותר על גולדה. להיפך, הכל מסכימים, שדווקא במקרה של בחירות חדשות ידבקו לה כיום, לא פחות מאשר בעבר. אולי משום כך שואף ספיר למנוע מצב, שבו יהיה הכרח ללכת שוב לבחירות.

אומרים כי דווקא גולדה אינה חוששת מן האתגר הזה. להיפך, את הפרדת־הכוחות היא רואה כהישג גדול לממשלה שבראשותה. עתה צפויה להערכתה תקופת רגיעה ארוכה יחסית. יתירה מזו, בהתאם למזכר־ההבנה שהושג עם ארה"ב מובטח לישראל ת א ו ם מ ד י נ י מלא מצד וושינגטון אם מצרים לא תעמוד בהתחייבויותיה. אם הכל ילך למישרין, כי אז יוכל המערך לומר לעם: הנה רואים אתם, הבטחנו לכם את הדרך לשלום — וקיימנו. אם יהיו קשיים, ארה"ב — כך הבטיח ד"ר קיסינג'ר — תעמוד לימין ישראל.

החזרתם של רבבות חיילים אל העורף. כך מאמינה ראש הממשלה, תשפר את האוירה ותיטול מן המרירות כלפי המערך, בקרב הצבא ובקרב אזרחים רבים, שבעטייה ניתנו קולות כה רבים ל„ליכוד".

שתיקתה של ראש הממשלה יכולה להתפרש כהכרה מצדה בכוחה מול רפיון הגוש ובהנהגה. שהשתעשעו ברעיון שהפעם הזאת תהיה אמנם גולדה ראש הממשלה אך הוא, „הגוש", יוכל איד־ישתא להשפיע על הרכב הממשלה.

היא עדיין בעל־הבית

מי שעשה לעצמו חשבון כזה — עשה זאת שלא על דעת בעל־הבית. וראש הממשלה גמרה אומר להוכיח שככלות הכל ה י א עדיין בעל־הבית. לא רק בממשלה, גם במפלגה.

יהיה זה אולי מוגזם להגדיר את שתיקתה של גולדה מאיר כעימות סמוי בינה לבין פנחס ספיר, אבל השניים הם שותקים מעולים בזירה הפוליטית וכל אחד מבין את זולתו גם בלא אומר ודברים. אולי משום כך אין ספיר יכול לשעות לעצותיהם של כמה מאנשי „הגוש". ברור ששעתו של „הגוש" דוחקת, אבל ספיר זקוק לזמן. זה אומר שהוא זקוק להמשך כהונתה של גולדה, כל עוד אין הוא רואה עצמו מוכשר לקבל את הירושה לידיו.

את זאת מבינים גם אנשי „הגוש". ועל כן, כל מה שהם רוצים הוא שספיר לפחות יתכונן ליום שבו יצטרך להיכנס לנעליה של גולדה מאיר. במסגרת ה„הכנה" הללו יעצו לו חבריו לוותר על תיק האוצר ובמקום זאת לקבל לידיו את ראשות הנהלת הסוכנות ובה בעת להיות שר בלי תיק. השבוע של בעלי עצה זו הוא, שרצוי כי ספיר שוב לא יהיה קשור בתפקיד כפוי־טובה זה של שר־האוצר, שבזמן הקרוב יהיה כל כולו כרוך בגזירות כלכליות חדשות, בהכבדת עול מסים, ובהחלטות של משק מלחמתי. לפחות, בענין הויתור על תיק האוצר כיוונו לדעתו של ספיר. השבוע היו אצלו כמה ידידים קרובים ותוך כדי שיחה אמר להם ספיר שהוא רוצה לוותר על תיק האוצר והוא מוכן לכל תפקיד אחר בממשלה, בין שיהיה זה שיכון ובין שיהיה זה מסחר ותעשיה...

עם זאת חוזה על ספיר — אם אמנם הסכים ראש הממשלה לוותר עליו כשר־אוצר — שיוסיף בכל הזדמנות לומר לכל כי שירצה רק לה־אין כי זו שטות לקשור את הדבר עם כוונות להיות ראש ממשלה.

ויתכן, שהצדק עם ספיר. ולא מפני שיש מישהו המסוגל באמת לבחון כליותיו ולבו של פנחס ספיר, אלא מפני שעדיין אין רואים באופק ממשלה חדשה. ואם תקום — ההוכל להחזיק מעמד? ובמצב כה מעורפל אין לך דבר ברור יותר מזה שכל הגיבורים והחזקים ע ד י י ן זקוקים לגולדה „החלשה"...

קוהוטק

את גרינבוים אי אפשר לגרד מהגג.

לא עוזרים כאן הכפור והשלג, לא עוזרים הברקים והרעמים וגשמי זלעפות — השכן שלנו, גרינבוים, לא זז מן הגג.

שלשום היו מכבי האש והתחננו לפניו — לשוא.

הוא יושב על הגג, מאחורי טלסקופ יפני קטן ומחכה לקוהוטק.

גרינבוים הוא מנהל חשבונות ובהוד שכזה הוא איש מרע. האסטרונומיה מענינת אותו במיוחד, כי היא נותנת לו להרגיש, שלא רק הוא חסר משמעות, אלא גם מנהל החברה. מאז נתבשר העולם על בואו הקרוב של כוכב שביט חדש, דרך גם כוכבו של גרינבוים. „אתה מתענין באסטרונומיה, לא?" — היו נזכרים מכריו והוא נעשה למרכז העיונה.

לשבחו של גרינבוים ייאמר, שהוא למד היטב את הנושא. כיצד האסטרונום הצ'כי קוהוטק הבחין לילה אחד... ושמאז כוכב השביט האלי לא היה כדבר הזה... וכמה מיליארדי קילומטרים אורך שרבלו... והשובל עשוי גבישי קרח... והעיקר: באמצע ינואר יכסה קוהוטק את עין השמים. הוא יהיה גדול כמו הירח ויזרח בצבע תפוז הנכו יסתרך מהאנטנה של הגברת שמילוביץ' ועד לבגדל שלום. כל זאת הוא סיפר לנו פעמים אחדות, ואנחנו האזנו לו בכל הכבוד הראוי — וציפינו. חשבנו אפילו לקנות לילד טלסקופ, כדי שגם אנחנו נראה משהו. אפילו כבאנו טלסקופ יפני מתוצרת הונג־קונג, אבל בסוף קנינו ג'ינס לילדה. סמכנו על גרינבוים, שיתן לנו להציץ. היינו גאים, שיש לנו אסטרונום בבית, כמו למלכים בימי הביניים. „ובכל זאת נוע תנוע" — אמרה האשה, כדי להראות כי גם היא באסטרונומיה. וכאשר שפיץ, הכלב של גרינבוים, שוב העיר אותנו בנביחותיו בלילה, סלחנו לו. „הוא נובח על הירח — אמרנו בחיוך סלחני — כלב של אסטרונום".

לפני שבועיים עלה גרינבוים על הגג ויותר לא חזר. הוא נטל עמו את הטלסקופ היפני, כמה שמיכות, מגדריות ואת שפיץ. בדרך אל הגג הוא צילצל אצלנו בדלת, כדי להודיע שהוא הולך לאהוב את קוהוטק. „עכשיו הוא עוד קטן, הממזר, אבל בעוד כמה ימים תוכלו לראות אותו גם אתם, בעין בלתי מזוינת". ככה אמר, עלה במדרגות ולא שב עוד. שפיץ חזר באשמורת השלישית.

כאשר השובל שלו מקופל ברגליו, גרינבוים נשאר לבדו על משמרתו, כמו אהוד השמן מ„חסמבה". הוא סגר את הגג מבחוץ ורק לאשתו הוא נותן לעלות, בחצות. היא מביאה לו מזון ומחליפה את בגדיו הרטובים ומבקשה ממנו לרדת.

„ביום הוא ישן, מתחת לגגון — היא סיפרה בקול רווי דאגה. „בלילה הוא מכוון את הטלסקופ לעבר הנקודה שבה צריך היה לצוץ קוהוטק. זה לא יכול להיות. ממלמל לעצמו בעלי, הוא מוכרח לבוא. אבל קוהוטק לא בא ואני דואגת לבריאותו".

יום יבוא וגרינבוים יירד מהגג ואנחנו נעמיד פנים שלא שמנו לב, ולא נשאל אותו על קוהוטק. אבל אני יודע, שגרינבוים לעולם לא יהיה עוד מה שהיה. משהו בודאי התערער ביחסים אלה אצל גרינבוים. גם על הגוף אי אפשר עוד לסמוך.

י. לפיד

צביעות בצמרת

מתתיהו פלד

„ה**צביעות היא המס שהשחיתות מעלה להגינות", אמר דה לה רושפוקו. המבקש לו דוגמה חיה למערכת יחסים זו שבין ההגינות לשחיתות, המייצרת צביעות ללא גבול, חייב רק להתבונן בהתנהגותם של אישים בצמרת מפלגת העבודה. מאז פרצה מלחמת יום הכיפורים דומה כי מעיינות הצביעות שופעים ללא הרף, ואין כל סימן לכך שעתידים הם להתדלדל בקרוב.**

גילוייה של הכוונה זו נראו שעה שדוברי הממשלה, ראש הממשלה ושר הבטחון, ניסו להונות את הציבור כשהציגו את כשלונם ערב המלחמה פעם כ„סיכון מחושב" ופעם ככניעה לתכתיבים של ארה"ב — שהיא טענה שהופרכה תוך שעות ספורות. אחר כך הם ניסו להצדיק את השחתת מערכת הפיקוד הבכיר של צה"ל על ידי הסיכנו לסניף של המפלגה בעצם ימי הקרבות, בטענה כי טובת ניהול המלחמה מחייבת זאת. אחר כך הם ניסו להסביר את כשלון ניהול המלחמה בהתערבות המעצמות במהלך המלחמה בטרם עת. אחר כך הם ניסו להציג את תוצאותיה של מלחמה שנוהלה בחוסר כשרון ונסתיימה ללא יכולת להכריע בה את האויב, כנצחון גדול. לבסוף הם ניסו להציג את ההסכם להפרדת הכוחות, שנכפה עליהם על ידי שר החוץ של ארה"ב, כמעשה שעשאוהו מתוך אמונה בכוונותיה הטובות של מצרים.

מה שמאפיין את כל הדוגמאות הללו, הלקוחות מתוך שפע רב של דוגמאות שאין למצותן בפיסקה קצרה אחת, הוא זה שאין בהן כל קשר בין האמור לבין האמת. אין אלה מקרים בהם מנסה אדם שטעה לחפות באורח טבעי ואנושי על משגהו, אלא שלשלת של נסיונות של מי שנכשלו כשלון אדיר, להוסיף ולהחזיק במשרותיהם בכל מחיר, יהיה גבוה ככל שיהיה. לפיכך הצביעות שפשתה בצמרת הפכה לדרך חיים, לשיטה של ממשל.

●

כל נושא שבו עסקה החבורה השלטת, שאת כשלונה כולנו רואים מאז המלחמה והיא איננה מוכנה להודות בו, יכול לשמש נקודת התחלה לניתוח אותה ההנהגה מביכה, שדומה כי שום דבר לא יביא לה קץ. אך יתכן שאין טוב מלהתחיל את הדבר בסילוקו של ח"כ, אלוף (מיל.), אריאל שרון מתפקידו כמפקד אוגדה בצה"ל. היתה תקופה בה היה בעצם שירותו של שרון בצה"ל משום עבירה על החוק, שנעברה על ידי הרמטכ"ל ושר הבטחון. תקופה זו חלה בימים שקדמו לבחירות, כשהיה ברור כי שירותו בצה"ל של מי שנכלל ברשימת המועמדים לכנסת אסור על פי החוק. אך באותה תקופה לא העזו הרמטכ"ל ושר הבטחון לשחרר מן השירות, אף כי אפשר היה לעשות זאת ללא קושי, ואף ללא ביטול מינויו כמפקד אוגדה. קשה אולי להגדיר מה בדיוק חשבו הם, אך ברור כי השיקול הקובע לא היה מה צריך להיעשות על פי החוק, שכן רמיסת החוק לא נראתה בעיניהם כענין חמור במיוחד. קרוב לודאי, כי מה שהכתיב את התנהגותו של שר הבטחון היה שיקול כלשהו הקשור לתכסיסי הבחירות. בענין זה האחריות בלי ספק נופלת בעיקרה על שר הבטחון, שמילא תפקיד מיוחד במינו באותה מערכת בחירות.

אך הנה לפתע, לאחר הבחירות, ערב כינוסה של הכנסת השמינית, החליט שר הבטחון „לאשר" את החלטת הרמטכ"ל לבטל את מינויו של האלוף שרון כמפקד אוגדה. מה קרה בינתיים? האם החל שחרורם של אנשי מילואים? האם פוררה אוגדתו של שרון, האם בינתיים חטא שרון חטאים החורגים מעל ומעבר למה שנעשה מקובל מאז פרוץ מלחמת יום־הכיפורים? הלא כולנו זוכרים את תשובתו של שר הבטחון כשנשאל כיצד בדעתו להגיב על ראיונות שנתן האלוף שרון לעיתונאים מיד לאחר המלחמה: אין מפטרים מפקד מוכשר בגלל ראיון לעיתונאי, השיב. האם בינתיים חדל שרון להיות מפקד מוכשר, או שחשיבותו של ראיון עיתונאי עלתה לפתע?

את ההסבר ניתן למצוא באותו התחום בו מצוי ההסבר להתנהגותו ערב הבחירות, כשהחזקתו בשירות היתה מנוגדת לחוק. והתחום זה הוא תחום השיקולים המדיניים של שר הבטחון, ורק שיקול אחד מעוון אותם והוא: איך להמשיך ולהיצמד אל כסאו כשר בטחון.

●

ערב הבחירות, ובכל תקופת מלחמת הבחירות, הבחינו הכל, כי שר הבטחון לא נשא אף מילה אחת נגד „הליכוד" ואישיו או מדיניותו. כמו כן שמו לב כולם כי האלוף שרון, בדברי בקרתו הגלויים והבוטים על צמרת הפיקוד של צה"ל ועל צמרת ה„מערך" בכלל, הוציא מן הכלל במפורש את שר הבטחון באומרו „שהבין" מה היה צריך לעשות במלחמה. לא היה קשה במיוחד לנחש במה הכתוב מדבר. בחלל רוחשה האפשרות כי מפלה קשה ל„מערך" תאפשר לקבוצת רפ"י שבו להזות את לשון המאזניים בין הממשלה לאופוזיציה, ועל ידי כך תוכל קבוצה זו לזכות בכוח גדול הרבה מעבר לערכה האלקטוראלי. לא היה כל ספק כי במקרה זה תיווצר ברית כמעט בין „הליכוד" לבין רפ"י, שתהיה אז למעשה קבוצה בת כאחד עשר חברי כנסת, חלקם בתוך „הליכוד" וחלקה בתוך ה„מערך".

להנהגת „הליכוד" לא היו תקוות ממשיות לזכות בשלטון. אך ברית מעין זו עם קבוצת רפ"י היתה חשובה לה, שכן דבר זה היה מבטיח כי הממשלה הבאה תהיה חייבת לפעול על פי קוי המדיניות של „הליכוד", ואולי אף תאפשר הקמת ממשלת ליכוד לאומי כבעבר. מסיבה זו נמנעה תעמולת „הליכוד" מתקיפת אישי רפ"י ב„מערך". האלוף שרון, שלכן כמפקדים אחרים בצה"ל באותה התקופה, התעלם מן ההבחנה שבין פוליטיקה לצבא, פעל במסגרת מגמה זו של הנהגת „הליכוד", וייחד את שר הבטחון לטובה כחלק מתעמולת הבחירות של מפלגתו.

בנתונים אלה, כשהסיכויים להקים ברית מדינית עם המדינאי אריאל שרון קרובים לו, העדיף שר הבטחון להכיר בכשרונו הצבאי של האלוף שרון, ולהעלים עין מפעולתו הפוליטית בצבא. אילו באמת זכה ה„מערך" כפי שקבוצת רפ"י קוותה, כי אז היינו רואים כיצד הברית בין דיין לשרון היתה מניבה פרי הילולים, אם על ידי מינויו של שרון כרמטכ"ל, או על ידי צירופו לממשלה כבעל ברית מדיני של דיין, או בדרכים אחרות. אלא שהדברים לא נתחייעו. המכה שנחל ה„מערך" לא היתה כל כך חמורה, ועד מהרה התברר לדיין כי עליו לנקוט דרך פעולה שונה. הברית בין קבוצת רפ"י לבין ה„ליכוד" לא תוכל לקום, ועל דיין לבחור לו בעלי ברית אחרים. לפיכך האלוף שרון אינו עוד מפקד מובהר במידה שהיה, ולמרות שצה"ל זקוק היום למיטב הכשרונות נוכח ביצוע הכשרונות המצויים בצבאו, החליט שר הבטחון כי אריק יכול ללכת.

אין בכל זה אף שבב של מחשבה על טובתו של צה"ל, או על צרכיה הצבאיים של ישראל. השיקול האחד והיחיד הוא מה טוב, או מה כרגע, למשה דיין שהוליכו לכל כשלונותיו בעבר ובהווה, בכסא השר כל עוד נפשו בו.

●

לכל מי שראה את הסכנה ו... להנהגה לצמוח מן ה... שבין קבוצת רפ"י לבין „הלי... סכנה לא לקיומה של המדינה ... אויביה, אלא סכנה לדור, ו... לאופיה של המדינה, היה ברו... יש הכרח דחוף לסייע ל„מ... במלחמת הבחירות, על מנת ... שיל. את המזימה של קבוצת ... אלמלא סכנה זו יתכן כי רבים ... ממש בימים האחרונים לפני הבו... התגייסו לעזרת ה„מערך", לא ... עושים זאת.

אך מתוך הערכת הסכנה ה... שבעצם התופעה שקבוצה של ... באים בעזרי עקרונות יצליחו לד... עצמם במצב שיאפשר להם ... בין שני הגושים המפלגתיים הג... ולהנהיג באופן זה את המדינה ... לצו רבים למאבק. מאבק זה, ש... היום בזכרון הציבור עם הכ... „בכל זאת מערך", הצליח למנו... המדינה את התופעה הפסולה ... בתולדותיה, ושלל מקבוצה רפ"י ... הכוח להשתלט על הממשלה ... בעשרה ימים לפני הבחירות ... כל המשאלים כי סיכויי ה„מ... היו לזכות בארבעים וחמישה ... סים בקירוב. זה היה המצב ה... אלי מבחינתה של קבוצת רפ"י. בפועל זכה ה„מערך" בחמשה ... אחד מנדטים יהודיים, והמדינה ... שלה. בעשרת הימים האחרונים לפני הבחירות לא הנהגלה שו... רם חדש במלחמת הבחירות ש... לייחס לו הישג זה, ברגע ה... של ה„מערך", זולת התייצבותה ... קבוצת „בכל זאת" לצד ה„מ... ולכן לזכותה יש לזקוף את ... המנדטים שהצילו את המדינה ... שלטונה של רפ"י.

מטה הבחירות של ה„מערך" הוגן דיו להודות בתרומה המו... של תנועת „בכל זאת", שאפילו ... הבמעטים סייעה ל„מערך" ו... מן העשיריה הרביעית אל הע... החמישית. אך לא היתה עדות ... יותר להשפעתה של תנועה ה... הוצאות הבחירות מדברי השצף ... קצף שהטיח בה שמעון פרס, ... בכל אחד אחר יודע להעריך ... עללה קבוצה זו לסיכוייה של ק... רפ"י.

אולם, סיוע זה שניתן ל„מ... לא ניתן בערמה או בסתר. ההנ... שאנשי „בכל זאת", הביאו לקר...

(סוף בעמוד 18)

יום ו' 25.1 — ב' שבט תשל"ד

אין מנוס מפשרות

יעקב שרת

שלנו מאמרים

ז'נווה ומינכן

רופ' וו. לקווד

...ד לא מכבר מקובל היה, שבעקבות מלחמה באה ועידת שלום ומשתיימת בזה שלום. החוק הבינלאומי ...ושורתי יודע מלחמה או ...ום ואינו מכיר באפשרות ...ישית. „אינטר פאצם אט ...ום ניהיל אסט מדיום" ...ר גרוטיוס בעצמו את ...רה.

...ינים, ליוונים, לרומאים ולאינ... באמריקה היו טקסים מפור... עשיית שלום. בתקופות מאו... לבשה עשיית השלום ... מיבצע משוכלל עוד יותר, ... בניסוח תנאי שלום, ש... הוכרזו כנצחיים ואה... ציניות, כחורים, וניפים ...שנבלה.

...חוזי שלום שנשארו תקפים ...שנים. אחרים, כגון „שלום ... שנחתם ב־1803, ונפרו שבו... אחר החתמם.

... מלחמת־העולם הראשונה בהנ... ומנד המסכים באדיבות, כב... הראויים ליחס של כבוד. ...י מלחמה קצרה היתה ועידת ... קצרה. קונגרס ברלין (1878) ... 4 שבועות; ועידת השלום ...טסמות (1905) אחרי מלחמת ...ה—יפן נמשכה רק קצת יותר. ...רי מלחמה ממושכת רבו המונ... ההפנעות יישוב, ומשום כך ... ועידת השלום שלאחריה נב... זמן רב יותר. ועידות השלום ...סטר ובאוסנאבריק אחרי כל... שלושים השנה נמשכו ארבע ... — שמונה שנים מאז קודמו ... השלום הראשונים. שנים אח... נדרשו להחליט מיהו הצד ש... להזמינו והיכן תכונס הוועידה. ...פתחה בשלושת ימי תפילה ואחר ...נדרשה תקופה ארוכה קודם כל ...ינת סיבות המלחמה. ובמהלך ... שנות הוועידה התחוללו קר...רבים.

יחיד — אויב

...קין אנחנו הולכים להלחם. ב... — לשאת ולתת", כתב אחד ...יתתפים.

...לם בעת האחרונה נגנזה אמנות ...ת השלום. קרבות המלחמות ...שנת 1945 לא הסתיימו בחוזה ... פורמאלי אם בשל הגוחה. אם ... סיבות עמוקות יותר — ב...בת ההיסטוריה היתה ונשארה ...מה אותה שקשה עד מאוד להביא ... סיומה — מלחמות דת, מלח...ת קודש, מסעות צלב ומלחמות ...עליות.

...ויב במלחמות אלה אינו המנהיג ...הממשלה של האויב; האויב הוא ... יחיד יחיד בצד שכנגד. אמנם, ...ת מלחמת שלושים השנה הסתיימה ... בחוזה שלום, אולם יש לזכור ... במלחמה זו היה מרכיב הדתי ...אחד מרבים.

...איזו מידה ראוים הערבים את ...וכם עם ישראל כמלחמה דתית, ...צגת ימינו היא קרויה מלחמת ...יהר לאומי? לאמורה, המיכויים ... מרגינים. ועידת אלג'יר, שהת...בה באחרונה הצהירה כי מטרת ...מה של מדינות ערב היא החז... הזכויות הלאומיות של הערבים ...לשתינים וכי ארגון השחרור ה...טיני הוא הנציג החוקי היחיד ...פלשתינים וזיק הפירוק של ...כיות הלאומיות" הללו תושם. ...ידוע זה נוסח ב„אמנה הלאומית ...לשתינית" ביולי 1968. והוא קובע כי הקמת ישראל „בטלה ומבוטלת".

במלים אחרות, החלטת אלג'יר קבעה בגירסה חדשה כי מטרת ועידת שלום היא לדון בחיסול ישראל, ואם כך אין מבחינת ישראל כל תכלית להשתתף בוועידה כזו, יהיו אשר יהיו מכשירי הלחץ עליה.

אולם, לקרבה המזל, יש בדרך כלל פער מסוים בין הרצוי והאפשרי אפילו במטרות המלחמה של תנועות דתיות או דתיות־למחצה. לי הלכה אי־אפשר היה לקאתולים ולפרוטסטאנטים שיחיו עד היום בצוותא בשלום. הוא הדין באיסלאם ובנצרות, או בעולם הקומוניסטי והאנטי־קומוניסטי.

אין מנוס מפשרות

יריבות זאת מצטיירת להפליא בדבריו של קרומוול:

„כמובן, אויבך הגדול באמת הוא הספרדי. הוא אויב טבעי. הוא כזה מטבעו. הוא מטבעו כל כולו כזה מכוח העוינות הקיימת בתוכו כלפי כל מה שהוא משל אלוהים".

והספרדי היה אויב מכוח „ההשגחה" ולא מכוח „המקרה", אולם הדבר לא מנע את קרומוול מבחון את האפשרות של כריתת ברית עם ספרד כעבור שנים אחדות.

כל התנועות הללו הבינו בשלב זה או זה, כי מאחר שאי־אפשר להביס את האויב אין מנוס מפשרות זמניות. היריבות הנושנה, „העוינות האידיאולוגית" אינה חסינה מפני שחיקה הדרגתית ככל שהפשרה הזמנית נעשית קבועה. הנוסחאות הנושנות לגבי סוטים דוחים שרידם קללת נצח וזרות ומושבצות, אולם שוב לא מתוך אותה אמונה.

בוועידת השלום בז'נווה תקבע ישראל במהלך הדברים אם בשלב זה של הסכסוך הושגה נכונות לפשרה ככל שמדובר בהסדר עם מצרים איזוה הוועידה לבוא. אך מבחינות אחרות אפשר שהוא מערכת קודם זמנה, שכן אפשר מאוד שהנכונות הפסיכולוגית של גורמים ערביים אחרים להסכין עם קיומה של ישראל — שלא לדבר על סוגיות של גבולות — טרם נולדה.

מכאן האפשרות, שוועידת תהיה רק ראשיתו של תהליך ממושך. אולי ראשון בסידרת ועידות שיוספקו על־ידי משברים, לחצים, איומים, מעצרים, פריצת קרבות ומגעים מחודשים.

מול דגם צ'כוסלובקיה

מעמדה של ישראל בשלהי המלחמה האחרונה מושווה תכופות עם זה של צ'כוסלובקיה (בסוף שנות ה־30). צ'כוסלובקיה, מדינה דמוקרטית קטנה במרכז אירופה, נקטעה בשני שלבים. אחר „החלטת מינכן" חבה על ידי המעצמות, המלים „מינכן" ו„פיוס" צורפו מאז למילון הפוליטי.

מנתיות הקבלות היסטוריות היא תמיד פעולה מסוכנת ולפעמים מטעה לחלוטין, אולם אי־אפשר לכפור בכך שהשוואה עם צ'כוסלובקיה עשויה לסייע כלשהו בהבנת המצב הנוכחי. אף שהיתה דמוקרטית באוסיה, והפילה צ'כוסלובקיה מיעוט ניכר של שלושה וחצי מיליוני גרמנים, אשר כבר מקום המדינה החדשה לא רצו להיות חלק שלה. הם ראו את כרכום בגרמניה וכבל שוו בתוקפה הולכה בן בבר כת־משיכה לגביהם.

ההנמקה הצ'כית להכללת האזורים הגרמניים („הסודטים") בארצם היתה, בעקרה, שבלעדיה לא תוכל צ'כוסלובקיה להגיע לכלל עצמאות כלכלית וגבולותיה לא יהיו בני־הגנה. עושי השלום בפאריס בשנת 1919 ביקשו להשיג פשרה בין עקרונות ההגדרה הלאומית העצמית ובין יצירתה של מדינה בת־קיימא, אך בעוד שהכל צידדו בהגדרה לאומית עצמית לא תמיד איפשרו העובדות הגאוגרפיה, הדמוגרפיה והפוליטיקה לדבוק בעקרון זה, ולפיכך אי־אפשר היה להשיג צדק מוחלט.

הצ'כוסלובקים הבטיחו לעשות את ארצם שוויץ שניה, ואמת היא כי מעמד המיעוט הגרמני שם היה טוב מבכל ארצות אירופה האחרות. אף על פי כן, נשארו הגרמנים הסודטים בחזקת מיעוט ואין לכפור בכך שצורות מסויימות של העלייה אכן ננקטו לגביהם.

בסופו של דבר נפתרה הבעיה בגירוש כל הגרמנים, נאצים ואנטי־נאצים כאחד, משטחה של צ'כוסלובקיה. והדבר אירע בשנת 1945, בשלהי המלחמה, ומאחר שצ'כוסלובקיה נתמכה על־ידי מעצמת־על לא נשמעו ציוצי מחאה נגד המעשה.

„מדיניות דיכוי מלאכותית"

אולם המצב בשנת 1938 היה שונה למדי, וכאשר הגבירו הנאצים את לחצם על פראג נמצאו במערב אנשים רבים מאוד שמתחו ביקורת מרחצת על מצב הדברים בצ'כוסלובקיה. העתונות הבריטית והצרפתית שטפה מאמרי הוקעה וגנאי על דרך התנהגותם של הצ'כים כלפי המיעוטים בארצם.

נטען, כי המדינה הצ'כית היא „יצירה מלאכותית" אשר הוקמה אך זה לפני 20 שנה וכי בסבב לאחור מסתבר שהיתה זו טעות מצערת; כיצד יוכלו שבעה מיליוני צ'כים לעמוד לאורך ימים מול 110 מיליוני גרמנים? מדינת דיכוי צ'כית זו באה לעולם בחטאי אי־אלה „בוגים חופשיים", אשר התניעו לעושי השלום בפאריס ב־1919 העתידו עליהם התנגנים; הרעיון ש„צרפת חייבת להתאבד", כי „חייל צרפתי אחד חייב למות בגלל מדינת־גמל „זו", הנו מגוחך; שום אינטרסים צרפתיים אינם מעורבים בקיומה של צ'כוסלובקיה.

„אף לא אלמנה, אף לא יתום למען הצ'כים", הבריזה כותרת ב„דיה טאים" פריטי. ולא ייפלא, כבד בן, כי היהודים לא יצאו נקיים. לאון דודה בנו של הסופר המפורסם אלפונס דודה, כתב ב„לאקסיון פרנסז": „הצרפתי, איכר או פועל, חייב ללכת להפגר לאות ניע־ראש של יהודי המנעם אהה, באורך זקנו קה ועלומה שאין לו פושה עליה.

בשלב מאוחר יותר באותה שנה השמיע נוויל צ'מברלין רגשות אלה במונחים דומים: עושי השלום בפאריס שגו וכתוצאה מכך נולדה צ'כוסלובקיה, על בעיות המיעוטים שלה. חוזה השלום היה טעון שינוי זה מכבר, ואין להעלות בדעת כי בריטים ילכו למלחמה למען מדינה רחוקה שעליה אין הם יודעים דבר.

מאמרים ונאומים אלה לא היו מעניינים אלמלא היו דומים כל כך להתבטאויות עכשוויות בעתונות המערב, ביחוד בבריטניה ובצרפת, במהלך המשבר האחרון במזרח התיכון האחרון. הם לא היו מוגבלים כלל וכלל אף רק לאנשי הימין או לחסידי „ריאלפוליטיק" לגביהם.

התפייסות או מלחמה

יש דמיון מפתיע בין ההתבטאויות שמקורן בחוגים שמאלניים מסויימים לגבי צ'כוסלובקיה ב־1938 ולגבי ישראל ב־1973. או אמרו: אילו רק נעשתה צ'כוסלובקיה ארץ ניטראלית באמת, כגון שוויץ, היו כל בעיותיה נפתרות; אין זה מענייננו של צ'כוסלובקיה, ושל המערב כאחד, כי פראג תהיה תלויה באופן כלשהו בפאריס ובלונדון לצורך בטחונה, שכן צרפת ובריטניה אינן מסוגלות למלא תפקיד של שומר בינלאומי לנבה.

יתר על כן, המדיניות הצ'כית מסכנת את שלום העולם (הפתח „הספרדי" טרם הומצא באותם ימים, והביטוי שימש אז היה „התפייסות בין המדינות הטוטליטריות והמדינות הדמוקרטיות"): החלופה היחידה להתפייסות היא התפרצות מלחמה; כך שחרור לעולם הוא פירוק הזיון; לאורך ימים תמצא גם צ'כוסלובקיה את בטחונה בעולם בכוח יותר.

במאמר שכתב באחרונה טען מייקל הרינגטון, כי לאורך ימים טוב בכל יהיה לאינטרסים של ישראל והאגושיה אם יעצרו ההתחברה והרק הזיון בביחוד („העולם וקול באורה גואש לפירוק זיון ולהתמכה ההליך ההספרותי", בידהן „בידסקריט", דצמבר 1973). איני יכול להסכים יותר. אלא שלמרבה הצרה מהצורים השיים מסויימים פיבוג שכתגלה כי רגשותיו של מר הרינגטון אינם נזונים בהדי־גומלין של הצד השני. וכידוע, לעולם אין פירוק זיון חד־צדדי סוליד להעבלה ההספרה.

כפלגת הליברל הבריטית והשותפים הצרפתיים, שהיו חסידים מובהקים של פירוק הזיון, נאלצו להתמודד עם בעיה דומה מאוד בשנות השלושים. ראוי היה למר הרינגטון שיקרא את מאמריהם ונאומיהם של ג'ורג' לנסבורי, סר סטפורד קריפס ומנהיגי מפלגת העבודה הבלתי־תלויה הבריטית בשנת 1939, אשר שאלה היו גורמים לו לבחון מחדש את עבודתו.

לצ'כיה היו ערובות

השימוש במושגים כגון „יציבי" ו„מבאלי", „ניצים" ו„יונים" בדיון זה מוליכים אותו לידי עכורת שאין להן על מה לסמוך. הוא כותב את יהודי אמריקה לא לתמוך ב„ימין החזק והרציני" שכן הוא עומד לגוע לעבר הערבים. דבר זה יתכן, אולם „הימין החזק והרציני" (כמו מר הרינגטון) גם מגוד בפירוק זיון ובהפשרה שכן הוא סבור שאפשר לעשות עסקים רווחים עם רוסיה.

עוד מבהיר מר הרינגטון ליהודי אמריקה כי ארה"ב תתמוך בישראל רק אם לא יהיה הדבר כרוך בהתחבבות צבאית (אולם במקרה זה לא יהיה צורך בעזרה אמריקנית בין כה וכה) וכי אם החסידים האמריקנים של ישראל ישלבו את גישתם זו בהתנגדות לפירוק זיון, „יסייעו שלא־מדעת ביצירת מצב שבו תהיה תמיכה אמריקנית בישראל קשה יותר".

הבה נדון באלטרנטיבה. מר הרינגטון אומר, בעצם, כי אם החסידים האמריקנים של ישראל ישלבו את גישתם במדיניות המבקשת לעשות את אמריקה בוודאי מבחינה צבאית לגבי רוסיה, כי או יסייעו שלא מדעת ליצור מצב שבו תהיה התמיכה האמריקנית בישראל לא רק „קשה", אלא בכלל בלתי־אפשרית.

לפי הגיון זה נקטו לאהאל הדיפיסגים האחרים (ומשתפי־הפעולה עם הגרמנים אחר־כך) גישה „שמאליות" נכונה בשנת 1938 והוא הדין באחדים לואי דרייפוס ואנרי ברנשטיין, שהקדימו את צ'מברלין (על אלה להלן). ג'ורג' אורוול כבר כתב על נושא זה כל שצריך היה להיאמר.

כאשר התקיפו הנאצים את צ'כוסלובקיה ב־1938 היו לה ערובות מוגדרות היטב להגנתה. בחוזה לוקארנו שנחתם בשנת 1926 התחייבו צרפת וצ'כוסלובקיה לסייע לאלתר זו לזו במקרה של תקפה גרמנית. היה לצ'כוסלובקיה חוזה הגנה עם ברית"מ, שנחתם במאי 1935, והיה מכוון במפורש נגד תוקפנות גרמנית, אם כי נקבע שהוא יוישם רק אם תמלא צרפת את התחייבותה. אשר לצרפת, היה לה חוזה עם בריטניה (1926) שלפיו תהווה התקפה גרמנית „קאזוס פודיס".

חוזים דו־צדדיים

לבסוף, היו לצ'כוסלובקיה חוזים דו־צדדיים עם יוגוסלביה ורומניה („ההסכמה הקטנה"). קשה להעלות בדעה תוכנית משוכללת ובטוחה יותר מאשר חוזי הגנה אלה, אולם ברגע שביקשו הצ'כים עזרה בהסתמכם על כל אלה הם נתקלו בהתנגדות עזה מצד שותפיהם. התרוץ סופק על־ידי ז'ורז' ברתלמי, פרופסור למשפטים בפאריס, במאמר שכתב ב„לה טאן" („בצפון מעיק") חויכה גלים כמעט כמו „למות בעד דאנציג" שכתב דיאה שנה אחר־כך.

במאמר זה נטען, שחוזה לוקרנו מת מפני שהגרמנים התנערו ממנו. האמנם חייבת צרפת להתאבד? אכן, היא נתנה דברתה. היא תתמה על ניירות מסויימים לכיבודו של שייקספיר וכפי שהצ'כים ראו זאת, עליה „להגן על כבודה ולתת לא לישרות דם אחת אלא כאות..."

ברתלמי אמר, כי גישה זו אינה אלא הבל הבלים. החוזה אינו מחייב, שכן הסיכונים הכרוכים בו גדולים מדי. המאמר נדפס באפריל 1938 ותחילה התהיגה הממשלת צרפת מעמדות כגון אלה, אולם ככל שגבר הלחץ הנאצי גברה הנכונות לצדד בהגיון באורח חשיבה מסוג זה.

ועוד הועלו טיעונים: הצבא הצרפתי אינו מוכן; אם תפרוץ מלחמה תיהרס פאריס מייד; חיל מעולות צרפתי אינו מסוגל להגיע לצ'כוסלובקיה בעוד מועד להושטת עזרה כבשית.

מאחר שצרפת לא ראתה את עצמה כבולה בחוזה ההגנה שלה עם צ'כוסלובקיה, לא חזו הבריטים הרוסים כאחר חייבים להושיט לה עזרה. לבסוף, אף לא עמדו הצרפתים על השתתפות נציגים צ'כים בדיונים שבהם הוכרע גורל ארצם.

שאלת הערובה הבינלאומית עוד־עודרה כחדש אחרי מינכן. בהסכם מינכן התחייבו ממשלות בריטניה ואיטליה כי הן נכונות להצטרף לכהן ערובה בינלאומית לגבולות החדשים של צ'כוסלובקיה נגד כעסה תוקפנות ללא פרובוקציה. האנגלים הציעו בהן ערובה משותפת אשר תיעשה הקיפה רק בכוח החלטה של לפחות שלוש מבין ארבע המדינות, כלומר, הידרש הסכמה של איטליה וגרמניה לפירוש האנגלי־צרפתי של „תוקפנות".

הצרפתים התנגדו לפירוש זה. הם ידעו, כי מדינות מינכן הבטיחו ערובה אינדבידואליות. אולם צ'מברלין סירב ואמר כי בריטניה לא תילחם יחידה לבצע צ'כוסלובקיה הם עם הצרפתים. לבסוף העלו הגרמנים ופאריס את הבעיה לפני היטלר, אשר ענה כבצומה כי ערובות חדשות רק יוליזו סכסוכים וקשים; מכל מקום, גרמניה אינה גבוהה להותם עליהן אלא אם כן תשפר צ'כוסלובקיה את יחסיה עם המדינות השכנות.

דלדייה אמר: „אידיוטים!"

כעבור 12 יום פלשו הגרמנים לצ'כוסלובקיה.

הסכם מינכן העלה בשעתו על גם בנצחון אדיר של מנכת הצלוב. צ'מברלין ודלדייה חזרו לבירותיהם כגיבורים מנצחים. אפשר שלצ'מברלין היו אשליות כלשהן לגבי הלום; לא כן דלדייה. לדברי העתונאית הנודעת ז'נבייב טבואי אמר: „אידיוטים, אילו רק ידעו מה הם עושים!"

לשגריר האמריקני בפאריס אמר דלדייה כי צ'מברלין הוא ג'נטלמן זקן וחביב אשר נקלע לחכורת בריונים: תוך שנה וחדשים יעמדו בריטניה וצרפת נוכח תביעות גרמניות חדשות.

העתון „פארי סואר" פתח התרמה לרכישת בית־קיץ לצ'מברלין — „בית השלום על אדמת צרפת". בראש רשימת התורמים הנכבדים עמדו שמותיהם של אנרי ברנשטיין ולואי

(סוף בעמוד 25)

יעקב הרצוג ז"ל בעת הוויכוח הפומבי עם פרופסור ארנולד טוינבי

הוויכוח בין השגריר והפרופסור

מאת ה. יוספוס

לפני שלש עשרה שנה ישבנו, בוקר אחד, באולם „בית הלל" באוניברסיטת מק'גיל במונטריאול — ועוד היום זכור לנו המתח הבלתי־רגיל שניתלה בחללו; זכורה אווירת־הציפיות והדריכות שאפפו את הקהל הרב, והאסוציאציה שעלתה בה: לרגע נדמה, כמו חזרנו לימים הרחוקים של ויכוחי־הדת הגדולים בימי הביניים...

באולם עמד להיערך ויכוח בין שגריר ישראל בקנדה, ד"ר יעקב הרצוג, לבין ההיסטוריון הבריטי הנודע, פרופסור ארנולד טוינבי.

כשבוע קודם־לכן נשא טוינבי באותה אוניברסיטה סידרת הרצאות ובאחת מהן חזר והשמיע דעותיו על העם היהודי ועל מדינת ישראל, שעיקרן — העם היהודי הוא עם קנאי, את יחסה של ישראל לערבים בימי מלחמת השחרור אפשר להשוות מבחינה מוסרית להשמדת היהודים על־ידי גרמניה הנאצית; מאז ימי בר־כוכבא הפך העם היהודי לחלק מאובן בשל ההיסטוריה; וכמובן, אין לו זכויות היסטוריות לארץ ישראל.

דבריו של טוינבי זכו להד רב ועוררו התמרמרות וסערה בציבור היהודי. יעקב הרצוג נענה לרעיון שהועלה, לקיים עם פרופסור טוינבי ויכוח פומבי.

היו שהביעו ספיקות: ראשית, משום שוויכוח כזה, טענו, אך יעניק לטוינבי במה נוספת ורבת תהודה להשמעת דעותיו, ושנית — ואולי בעיקר — מחמת החשש מפני התוצאה.

אלא שכבתום הוויכוח — שהוקלט בסוללות מיקרופונים של עשר תחנות־רדיו וסוקר על־ידי צבא עתונאים — היה ברור כי החששות היו לשווא. לא טוינבי יצא מהוויכוח ביד רמה.

●

הוויכוח התנהל בשלווה אקדמית, אף־כן לא אחת ניכר כמה קשה להרצוג לשמור על שלוות־הרוח, ולא אחת עלה קולו לטונים גבוהים מה„מקובל"; ביחוד כאשר דן ב„מוסריות" שהעלה אצל טוינבי את ההשוואה עם גרמניה הנאצית. בהתרגשות פרש את רקעו של הפשע הנאצי בהלוא „יהודי", כשטוינבי נסוג בהערות מרכבות, והרצוג אינו מרפה; ולאחר שהוציא מפיו של טוינבי הודאה כי הערבים הם שתקפו את ישראל, שאל: כלום מחייבת המוסריות ויתור על זכות ההתגוננות העצמית?

טוינבי העלה את פרשת „דיר־יאסין" והרצוג סתר את ביססתו, הוסיף וציטט מספרו של טוינבי ש„כל תהליך של לאומיות וקולמה מלווים בהברת גלויי אכזריות", ואם כך — מדוע להתנפל רק על היהודים? טוינבי הודה שאמנם „גם אנו הבריטים הפצצנו ערים בשנות המלחמה, וכעבור תשע־עשרה שנה הפצצנו את פורט־סעיד".

השגריר־היסטוריון הרצוג: „לפי הגדרתך אכזריות ומעשי זוועה הם נחלת כל העמים, יוצא שכל העולם היה וזוהו כדוגמת הנאצים..." ולא היתה בפי טוינבי תשובה פרט לזו שחזר עליה מדי פעם, כי עינינו „התפישה המוסרית"...

רבים היו הנושאים שעלו בהמשך הוויכוח — בעיית הפליטים, שכאן קשה היה שלא להתרשם מה של תמידה שבה איפשר לעצמו טוינבי את סיסמות התעמולה הערבית עד כדי ביסוס בלתי נכון של החלטת האו"ם, ואם כי לא נסוג מטענותיו הודה בסופו של דיון ממושך, שאמנם חובה היא על הערבים לעזור בהוצאת הפליטים מהמחנות; והוא הדין לגבי השאלה של „גזל אדמות הערבים", ואף כאן נאלץ טוינבי להיסוג מהרבה מטענותיו — אלא שכמובן גם בנקודה זו, כבנקודות אחרות, אף בתוך ה„נסיגה", לא ויתר הוויכוח הסתפו הפליג בפרקי ההיסטוריה קרובים ורחוקים על לקחיהם והשלכותיהם.

הרבה היה לטוינבי לומר על זכותו של העם היהודי לארץ ישראל: הוא היה בוועידת השלום בוורסיי, והיה בקורב למנהיגים בריטיים בימי הצהרת בלפור. והוא „יודע" כי ההצהרה לא התכוונה למדינה יהודית ו„וייצמן הסכים לכך"... ומהיכן נובעת הזכות לארץ שהעם היה מנותק ממנה כאלפיים שנה? הרי לפי דרך זו חייבים להחזיר את אנגליה לוולשים...

העלה לפניו הרצוג דעות אחרות של מנהיגים בריטיים על כוונתה של הצהרת באלפור, ובעיקר — את הקשר היהודי עם ארץ־ישראל שלא פסק, שבכל הדורות ישבו יהודים בארץ־ישראל ותמיד עמדה הארץ במרכז הקודש והתפילה של העם היהודי — בירושה רחבה, חובקת זרועות העולם, היהודי לדורותיו.

המשך ויכוח נוקב על ה„מאובנים" — על תואר „השריד המאובן" שטוינבי הדביק בעם היהודי — והרצאתו המעמיקה והמבריקה של הרצוג על היחוד, יצירות והשגיו של העם היהודי באלפיים שנות גלותו לא הותירה לטוינבי אלא להודות, כי אמנם חדל העם היהודי מלהיות מאובן, וכי אולי אין הביטוי מוצלח ביותר — ולהבטיח, כי במהדורה הבאה של ספרו אכן ישנה ביטוי זה...

●

בימים אלה חזרנו והקשבנו לוויכוח מעל גבי שני תקליטים שהופיעו עתה בארץ (בהוצאת „סי.בי.אס.") ונזכרנו בשיחה שנמשכה בתום הוויכוח בחוגו של טוינבי, אשר לא הסתיר את הערכתו הרבה לדרך שבה העלה הרצוג את דעותיו.

איני בטוח — הגיר טוינבי — אם אמנם יישב הוויכוח את חילוקי הדעות בינינו, אבל לפי העניין הרב שעורר, מסתבר כי חשוב להתווכח.

ואמנם, עניינו לא פג גם לאחר שלש־עשרה שנה.

חבר הסתדרות מגוייס!

אם יש לך בעיה המטרידה אותך או את משפחתך נוכל להפנות אתכם לכתובת המתאימה אשר תטפל בבעיה זו.
מלא השובר הרצוף ושלח אלינו.

ההסתדרות לעזרת המגוייס ומשפחתו

לכבוד
המטה הארצי לשעת חרום
הועד הפועל של ההסתדרות
רחוב ארלוזורוב 93
תל-אביב

שם ______
מקום עבודה ______
מקום מגורים ______

אני מעונין לקבל פרטים בנושא ______

את תשובתכם הפנו בבקשה לכתובת הבאה
שם ______
כתובת מלאה ______ או - דאר צבאי

יעקב שרת

האיש שלנו ממאדים

אילו, הו אילו, הייתי איש שבא השבוע ממאדים ● והאזין בכנסת לוויכוחי היהודים ● לא הייתי כסיל לרגע ספק ● שמצב ישראל מעולם לא היה כל כך מבוסס ● האם ראש הממשלה אינה יודעת מה היא אומרת ● כשעל „שני הצדדים שהגדירו את הסכם הפרדת הכוחות כצעד ראשון לקראת שלום" היא מספרת? ● האם שר החוץ איננו יודע מה הוא אומר ● כשעל „ההסכם העושה את המלחמה פחות אטרקטיבית" ו„כנראה שמצרים גם היא רוצה להוליך בכיוון המלחמה המתמדת" הוא מדבר? ● ואיך אסבור להתעלם מדברי השר האחראי להיגיינה הבטחוניים של ישראל עד הלום ● כי „לא ניתן כעת או בעתיד להציג הסכם טוב יותר" ו„פני המצרים לשלום"?

אילו, הו אילו, הייתי איש שבא השבוע ממאדים ● בוודאי הייתי פונה לאור הגי"ל ואומר ליהודים: הגדו כי טוב לסאדאת בעל ההון הזה ● אשר למען השלום הביהיל פתחו ביום הכיפורים במלחמה ● היכן הייתם עומדים היום אלמלא איבדתם חיש מהר את התעלה ● את כוכב הערדתעה ואת יכולת ההבטה ההכסלה ● את אמינותכם כבנצמכם בעיני ידידים ובעלי־ברית ● את עקרונות אף שעל בלי שלום, פירוז, והצהרות על ביטול כל לוחמה אפשרית?

אילו, הו אילו, הייתי איש שבא השבוע ממאדים ● וקורא אחרי כל הגי"ל את צילומי אריק וולר על התמוטטות כוח דיין ועל מלחמות הגנרלים היהודים ● הייתי אומר לכל הישראלים התמימים ● אשריכם שזכיתם לשר שיש לו אומץ לראות שחורות, לצער את רוח עמו ולעודד אויבים־בנגב אשר עלום סופי הבבים ● אשריכם, הדיינים, שהשתחררתם סוף כל סוף מכבלי אחוה לחמים ● אשריכם שהגעתם להערצת חיין חיל המצריים ● כי הודות לכל אלה ולסאדאת הגי"ל ● בעוד ארבעים יום ב„היפרד הכוחות" מן הקאבאל ● יתחיל השלום לפרוץ בכל גבול ובכל פינה ● איך אמרה ראש הממשלה? „רק הזמן (לא הכל) יגיד אם טעינו בבחירה בין סיכוי וסכנה" ● (זה הזמן אשר כ„זוברנה הלך לאיבוד לקיסינג'ר, אשר בא־אל־קוצר. הפתיע והורה פנה).

אילו, הו אילו, הייתי איש שבא השבוע ממאדים ● הייתי שואל: אם כל כך טוב, לכם מה נחוצה עוד ועדת אגרנט ליהודים?

مكان الأصل

רשות הדיבור ל„גלעיני־הקפאון"

חיילי צה"ל ברמה הסורית, המשרתים בכפור ושלגים, סובלים ממחסור בציוד וביגוד חיוניים לתנאי החורף הקשה

מאת אהרון דולב

„אתה מהעתונות? אז תגיד למה אתם כותבים לא־אמת, שחיילי צה"ל ברמה הסורית מצויידים טוב לחורף? תסתכל עלי, זה נקרא להיות מצוייד לחורף?"

פתיתי לובן כבדים נשרו בלי הרף משמי העופרת. סופת השלג השתוללה ללא הפוגה מאז ליל אמש. החייל הצעיר שנשא קורות עץ בזרועותיו בוסס בנעלים צבאיות מרופטות בתוך עיסת רפש קפואה.

ראשו היה חשוף ופתיתים לבנים נדבללו בבלוריתו. הוא הראה את כפות ידיו הכחולות וניצר קילוחים ממעילי הרוח הקצר שעטף את אפודתו הרטובה. שיניו נקשו באומרו:

„משקר מי שאומר שקיבלנו ביגוד חורף. לא נתנו שום דבר. אתה יכול לכתוב שכאן כפור והחיילים קופאים. ניסית פעם לטפל בטנק באפס מעלות בלי כפפות? אני מנסה כל הזמן. זה חמור. אבל במיפקדה אומרים: ,מי שרוצה כפפות ילך ויקנה לבד'. מגפיים אין. ,דובונים' לא הגיעו. נעליים מחוממות יש רק בעתון. לבנים חמים אין. בבוקר מכניסים את הרגליים לגרביים רטובים כי אין מה להחליף. אפילו כובעי גרב לא נתנו.

„תראה, עתונאי, מסבנים אתכם שם בעורף, מוכרים לכם לוקשים: ,נותנים הכל — ביגוד וציוד ולחיילים חם ונעים ושלום על ישראל'. אתה יודע מה ההרגשה כאן? ההרגשה היא, שלא שמים עליך קצוץ..."

החייל הצעיר הניף יד כחולה במחוות הצדעה גלעגת, מסר „ד"ש קר לעורף החם", והלך, עוקר נעליים נוספות מן השלג הטובעני, קופא, רטוב עד לשד העצמות.

העתון לא מחמם

הגורמים האחראים המפרסמים ברבים, כי צה"ל צייד את חייליו הפרוסים בתנאי־שדה על פני הרמה הסורית הקפואה בביגוד חורף, בהנעלה נאותה, בפריטי ציוד אישי אלמנטרי והדרושים למשרתים ביחידות־שדה הערוכות במרחבי ערבה מושלגת, בטמפרטורה של אפס מעלות ומטה — אינם אומרים אמת. היום, 4 חודשים ועוד 8 ימים אחר המלחמה, עדיין אין ביגוד חורף אלמנטרי לכל חיילי צה"ל ברמה הסורית.

לשקר — כלשון האימרה — אין רגליים. משום כך קופאות רגלי החיילים הבוססים „בשלגי הצפון": „לפי העתונים אנחנו מקבלים הכל ולא חסר לנו דבר. חבל, אבל אי־אפשר להתעטף בנייר עתון. זה לא מחמם".

השיחה להלן התנהלה בשיניים נוקשות, בכפור של מינוס שתיים, בסמוך לחניון טנקים הרחוק מן העבר הצפוני־מזרחי של הקו־הסגול. מן השמיים הקודרים הפרוסים מעל בתיה הנטושים של כפר סורי ירדו המטרים הלבנים ללא־הפוגה, וסופת השלג הוסיפה להשתולל, לצבוע את הטנקים בלבן ולקבור את הכביש המתמשך לדמשק דרך בתי הכפר העזוב.

יחידת השריון הסדירה יושבת בחניות באחד מצירי העומק הקרביים בחזית הצפון. עליה ועל אנשיה אמר אלוף הפיקוד: „אתם הצלתם את טבריה".

בשעת ה„שיא" של האויב, כאשר פרצו 800 טנקים סוריים, חצו את הקו הסגול ועטו בצירי הגלישה אל העמקים, יצאו לקראתם אנשי היחידה, בלמו, הדפו ונפלו. גיא קטן וצירי, סמוך ל„חרבונית" שבצלע החרמון, שבו השמידה היחידה 250 טנקים של האויב, נקרא אחר כך „גיא ההריגה" בפי אנשי היחידה. את מחיר „הצלת טבריה" שילמה היחידה בחיי מיטב לוחמיה. הם נפלו בשדה הקטל בין תרמונות לפרבריה הצפוניים של קוניטרה.

אפשר להוריד פרופיל

עד אשר נפגע ביום המלחמה השני השמיד הטנק של סגן א. (השם המלא שמור במערכת) תריסר טנקים סוריים: סגן א., בן 21, מירושלים, נפצע בעינו ובחזהו ברסיסי פגז. הוא חולץ ופונה.

סגן א. אושפז אך שהה בבית החולים עשרה ימים בלבד וחזר לרמת הגולן: „הייתי מוכרח להסתלק מבית החולים. ידעתי שזקוקים לי. המלחמה דיללה צוותים ומפקדים. בפלוגה שלי לבדה נהרגו המ"פ, סגנו ואחד המ"מים".

בחודש השלישי למלחמה נתמנה סגן א. לתפקיד סגן מפקד פלוגה. היחידה צוותה מחדש ונערכה לתעסוקות מבצעיות בציר התנועה לדמשק. סגן א. אומר: „שלא תבין אותי לא נכון. היחידה שלי היא המשפחה שלי, אני מוכן לתת את החיים בשבילה".

אבל, מסתבר שיש כבה וכבה „אבל".

„קודם כל" — אומר סגן א. „אתה רואה את תנאי החיים ביחידה כמו שלנו, אז נגיד בלשון־המעטה שהתנאים קשים, וכדאי לזכור שחייל שריון שנשבר לו ואינו רוצה להיות כאן יכול לעזוב ולהגיע לתנאים טובים יותר. איך? זה לא פשוט, אבל כשחיילים אפשר להשיג את זה. הולכים לרופא, מורידים פרופיל ומסתלקים מכאן. אני יכול להעיד לך, שכל מי שנשאר כאן — מה שמחזיק אותו זה הערך שנקרא חוסר־ברירה.

המירמור מתחיל לכרסם

„כל מי שנמצא כאן מרגיש כמוני, שמנסים להחזיק את הקווים האלה בלי אידיאולוגיה. זה פשוט לא הולך כאן, כי התנאים באמת קשים, יותר קשים ממה שאנשים מסוגלים לדמיין. חייל שבא אלינו ואומר שנשבר לו ואינו רוצה להיות כאן יותר — אומרים לו: אם אינך רוצה לא תהיה. זה רק עניין של זמן.

„למזלנו, רק בודדים ,עובדים' על הורדת פרופיל. ביחידה בסדר־גודל של גדוד אפשר לספור אותם באצבעות יד אחת. ומכיוון שכל העסק מבוסס על ההכרה בחוסר־הברירה ועל היכולת לתת את המכסימום — חשוב מאד שההכרה תהיה מבוססת. לצערי, לגבי נושאים מסויימים — היא אינה מבוססת ביותר.

„לדוגמה, אם חייל מתהלך בכפור סיבירי כמו כאן, לא לבוש ולא מצוייד כמו שצריך, ובאותו זמן הוא יודע שבעורף יש חיי שפע יחסי, אז מתחילה לחלחל הרגשת קיפוח והמירמור מתחיל לכרסם. ברור שאלה שכאן, כל עוד הם כאן, נותנים ויתנו את המכסימום — אבל יתנו בפרצוף חמוץ, בתחושה של ניתוק גובר בין החזית לעורף.

„קח חברה טובים כמו שלנו, תגיד להם לישון עם שמיכות על השלג. הם יעשו את זה בתנאי אחד — שיידעו בוודאות שאין מיטות ואין אוהלים, והמחסור נובע ממצב אובייקטיבי. אבל אם הולך חייל טנקיסט, כמו אצלנו, בטמפרטורה של מתחת לאפס מעלות בלי כפפות — אז קשה לו להשתכנע שיש לכך סיבה אובייקטיבית.

מה קורה בצה"ל?

„הוא מתחיל לשאול מה קורה בצה"ל אם איננו יכול לספק כפפות לטריוואים, שצריכים לטפל באפס מעלות בידיים חשופות בפלדת הטנקים. אתה יודע מה זה, כשצריך בכל פעם לרוץ לחפש איזה ,פיירסיידר' כדי להפשיר את האצבעות הקפואות? באקלים הזה זוג כפפות איננו פריט מותרות, כי בלעדיהן גם היעילות המבצעית יורדת.

„אנחנו דורשים מהמפקדים שמעלינו. הם דורשים מהמפקדים שמעליהם, וכפפות אין. הדברים הגיעו לידי כך שמפקדת היחידה ביקשה מהחיילים שבנושא ,ציוד־אישי־חורף' ידאגו לעצמם, כי צה"ל לא נותן. וזה כולל כפפות מרופדות, מעילי ,דובון', גרבי צמר, לבנים חמים, מגפיים גבוהים, כובעי גרב. נאמר לנו בפשטות: ,מי שרוצה שילך ויקנה לו'.

„עכשיו, כדי להבין מה פירוש ,מי שרוצה יקנה' צריך לזכור שני דברים. קודם כל, חיילי היחידה יורדים מדי פעם להגיע לארץ לחופשה של 48 שעות ברוטו, שכמחציתה מתבזבזת על ,טרמפים' מתסכלים, ואפילו החייל בעל־האמצעים, הנאלץ לבזבז שעות יקרות על קניית ציוד אישי אלמנטרי שצה"ל אינו מספק לו, חוזר ממורמר מחופשה כזאת".

„וחוץ מזה, יחידה קרבית כשלנו היא חתך חברתי שלם. היא ביטוי של הפערים הכלכליים והחברתיים הקיימים בעורף. לא כל אחד יכול לקבל את עצת המיפקדה, כי רוב החיילים פשוט אינם יכולים להרשות לעצמם להוציא מאות לירות על ,מותרות', כדי שיהיה להם קצת יותר יבש וקצת יותר חם.

למיפקדה אין תשובה

„אבי בעל אמצעים. בחופשה האחרונה שלי לקחתי ממנו 500 לירות והצטיידתי. יש לנו בני משקים, שהקיבוצים שלהם דואגים להם. יגור סיפק לבניו מעילי ,דובון' טובים. ,דובון' עולה 140 לירות במחיר בית חרושת, ומי שאין לו הולך רטוב וקופאות לו העצמות. אבל אין לו, וזהו. יותר ממחצית אנשי היחידה מסתובבים אצלנו מתחת לאפס מעלות בכפפות צמר קרועות, ונכנסים בבוקר ללבנים רטובים וגרביים לחות.

„רבים מסתובבים בנעליים קלות, שאינן מספיקות בתנאי החורף הקשה באזור הזה. אנחנו, הקצינים הזוטרים, האחראים הישירים לבעיות הפרט, מדברים למיפקדה בלי הפסק. אומרים לנו שיש כמות מוגבלת שצה"ל יכול לספק. למשל, ,דובונים' חולקו רק למפקדי טנקים ולטענים־קשרים שעומדים חשופים־בצריח. שאר אנשי הצוותים מסתובבים בביגוד קל וקופאים מקור.

„קשה ללמד חיילים תותחנות כשהם קופאים ברגליים מפני שאין להם מגפיים או נעליים חמות. אפשר. אבל זה קשה וגם מרגיז ומתסכל. אז מתייצבים במיפקדה היחידה והמיפקדה נוזפת בנו לא משום שאיננו צודקים, אלא מפני שגם לה אין תשובה לנושאים הללו.

„אני אישית — ולא רק אני — חושב שזו שערוריה בלתי־נסבלת שצה"ל אינו רואה חשיבות בספקה בדאגה שאיש צוות יוכל להכניס בבוקר את רגלו לגרב חמה ויבשה, שיוכל להתהלך בשלג המגיע עד הברכיים נעול מגפיים חמים. כבר שבועות מספרים לנו שיש מחסור ב,מספרים הגדולים'. האמת היא שאפילו בעלי ,המספרים הקטנים' קיבלו מגפי גומי הכי פשוטים מסוג ,מגפי רפתן', ולאחר דקות אחדות בשלג קופאות בהם הרגליים כגושי קרח.

לא „שמים" עלינו

„בשעה שחלק ניכר מאנשי היחידה מהלכים ,בגילוי־ראש', כי אפילו כובעי־גרב אין, שומעים בחדשות וקוראים בעתונים שחיילי צה"ל בצפון קיבלו ציוד חורף מלא. מספרים לכם, שקיבלנו בגדים מחוממים עם כיסוי אוזן, מעילי־חורף אוגרי־חום וסרבלים־נגד־שלג, כפפות חמות וכל מיני פריטים אישיים. איפה הם כל הכוכבים המגמסים הללו?

„לקפוא מקור, לקבל צריבות עור וכוויות כפור, ועוד לבלוע את כל הצ'יזבאטים האלה זה קצת יותר מדי. אין כאן חייל שלא סובל מהקור. כבר כזה פשוט לא ייתכן.

„רופא היחידה אמר לי, שבבחינה רפואית נכנב כבעתו שהיה כאן מספר מועט, יחסית, של כוויות־קור, ועדיין לא היו מקרים קשים של מכות־קור. שאלתי את הרופא למה אינו מתריע ואינו תובע. הוא השיב כי אינו מאמין שקצין־רפואה בדרג נמוך כשלו יוכל ,להזיז את הנושא'.

„לעצם הבעיה, כדאי שיידעו, שבכל חייל כאן מכרסמת הרגשת קיפוח, ולא מדובר באיזו יחידה עורפית, אלא ביחידה קרבית אלף־אלף שעברה מלחמה קשה. אף אחד אינו מאמין, שההתעלמות מהצרכים הבסיסיים של הפרט נובעת מחוסר־ברירה. אני מוכן להישבע שהייתי מוכן ללכת בלי מעיל, בלי מגפיים, בלי כפפות — בתנאי אחד: שתהיה לי אמונה מוחלטת בחוסר־הברירה.

„אבל כולנו יודעים שמדובר באוזלת־יד משוועת. שבבסיסים הרחוקים והנעימים במרכז הארץ יושבים קצינים במשרדים נוחים ליד תנורי חימום ולא שמים עלינו, ולאף אחד לא איכפת. אין מי שיעלה את הנושא לדרגים הגבוהים או יעורר את הבעיה אפילו בכנסת.

לעזאזל, מה מתרחש?

„ברור שאנחנו מוסיפים לשרת מתוך הכרה בחשיבות, אבל התחושה הזאת מציקה מאוד. היא מעוררת זעם, והזיקה בין החזית לעורף דועכת לאט אבל בטוח. מתעוררים פיקפוקים. החיילים אומרים: ,לעזאזל, מה מתרחש בצה"ל? מה קורה בארץ? אנחנו מחזיקים כאן חזית רחוקה וקשה וקופאים מקור, ואף אחד לא שם עלינו'.

„אנחנו רואים כאן התפתחות שלילית שצריכה להדאיג כל אחד, ולאף אחד לא איכפת. אתה מבין מה קורה? נוצרים שני מחנות — הם ו־אנחנו.

„לכאורה נראה שאין הצדקה לקטרג בנושאים האלה. איזה ערך יש לגרבי צמר ולתחתונים חמים אחרי כל מה שעברנו במלחמה. אבל המלחמה כבר מאחורינו ואנחנו תקועים כאן כבר חודשים בחורף קשה ומנסים להתאושש מזעזועי המלחמה. המחדלים הללו, מלבד שהם גורמים מצוקה וסבל מיותרים לפרט, בולמים את תהליך ההתאוששות.

„אמנם, היחידה מסתגלת לקשיים, לנטל, אפילו לתחושת הקיפוח. אם, חס וחלילה, תיפתח אש, יתברר שמצב הכוננות מעולה והאנשים ילכו הלאה עד הסוף. אבל עכשיו אין אש ואין מלחמה. יש כפור ושלגים, אין ציוד חורף אלמנטרי ואפילו קשרי הדואר משובשים.

„אתה מגיע הביתה ומספרים לך, ולהדהמתה של אמך, שאף אחת מחמש חבילות המזון ששלחה לך בששת השבועות האחרונים לא הגיעה אליך. גם המכתבים לא מגיעים, או מגיעים באיחור של שבועיים־שלושה. ההתמרמרות כפולה, גם כאן וגם בבית.

הפרייווטים לא לוקחים

שמעתי שבעורף כבר מדברים שהחבילות שלנו נעצרות בדרך ואיזו ,מאפיה' מסתורית סוחרת בהן. אני אישית אינני מאמין בזאת. אני חושב שיש תקלות ושיבושים וחוסר־יעילות ולמרות שכל אחד יכול להבין מה ערכה של חבילה מהבית במקום כזה, וכמה חשוב שאבא תהיה בכוחה שהחבילה והמכתב יגיעו לתעודתם, כנראה שלגורמים בדבר בעצם לא כל כך איכפת.

„ואם מדברים על התרופפות הקשר עם העורף, אז כדאי להזכיר נושא כאוב נוסף. אנשים שיוצאים ל־48 שעות ברוטו מגיעים במהירות כסוריה למרכזי הארץ, ושם נשארים תקועים, והשעות היקרות אוזלות בצמתים וב,טרמפיות'. עשרות כלי־רכב פרטיים חולפים על פניך עד שאחד מואיל להיעצר.

„בחופשה האחרונה שלי עמדתי קרוב לשעה ליד בית־דגן. עשרות אם לא מאות כלי־רכב חלפו על פני, עד שנשבר לי ונכנסתי למונית בתשלום. אנשים חוזרים הנה ומספרים במרירות על נסיעות מתסכלות בדרכי הארץ. הנושא הזה פוגע מאד. בסך הכל אנחנו יושבים כאן גם למען אותה חברה שחולפת על פנינו בכלי־הרכב שלה.

„כשהגעתי הביתה נשאר לי פחות מ־30 שעות, כולל שינה. ביום הסתובבתי בחנויות, לפי עצת המיפקדה, וקניתי ציוד חורף. כדאי שאפרט את קניותי, כדי שיובן לכל מה נחוץ לנו כאן כדי להחזיק מעמד. קניתי כפפות טובות בציפוי ופרווה; שלושה זוגות לבני־חורף ארוכים; שבעה זוגות גרבי־צמר; מגפי גומי עם פרווה; כובע גרב; מכונת־גילוח חשמלית על־בטריות, שעוברת כאן מיד־ליד, כי בלי שרותים, מים חמים ועם מים קרים בג'ריקן קשה להתגלח בסכין רגיל בכפור.

„שנור" בלית ברירה

„קניתי גם רדיו־טרנזיסטור — שמחה גדולה ביחידה, כי זה הטרנזיסטור היחיד שיש לנו, וגם בזה נשאלות כל מיני שאלות: היכן נעלמים כל הטרנזיסטורים שנתרמים?

„ביחידות אחדות נמצאו פתרונות חלקיים. יחידה אחת קיבלה כפפות חמות, נדבת מיליונרית אמריקאית. יחידה אחרת קיבלה שלושים פרוות מנדבן ישראלי. אם צה"ל אינו מספק ציוד חורף יסודי לחייליו ברמה הסורית, ואם זה לכבודו של צה"ל — אז אולי אין ברירה וצריך ל,שנור'.

„בכל אופן, צריך להדגיש דבר אחד. אסור לתת לנו להרגיש שקיימת מחיצה בין העורף לחזית, אחרת רע. בלי הרגשת גב העסק פשוט לא ילך".

בחזית הצפון המושלגת: „מדוע צריך להכניס את הרגל לגרב רטוב בבוקר, ולמה צריך לקפוא בכפו...

צביעות בצמרת

(סוף מעמוד 16)

אל הציבור לסייע ל„מערך" היו ברורות. הוד כשבעיות, הן הצביעו באופן הגלוי ביותר על כשלונה של המדיניות השלטת, וקראו לשינויים אישיים ומדיניים שחייבים לחול עם הקמת הממשלה החדשה. העובדה שכיום מסוגלים מזכיר מפלגת העבודה, ואחרים, להעמיד פני נדהמים על שאותם אנשים שמולצו לסייע ל„מערך" נוכח סכנת ההמור סכותו, מבקשים עכשיו לתבוע בי־מפגיע את אשר תבעו בדבריהם אל הציבור ערב הבחירות, אינה אלא עדות נוספת לממדיה של הצביעות שפשתה בקרב אישים בכתיבים בצמרת ה„מערך".

אין כל ספק כי מזכיר מפלגת העבודה יודע יפה כמה כסף הוציאה מפלגתו כדי לפרסם את קריאותיה של קבוצת „בכל זאת מערך" בעשרת הימים שלפני הבחירות. קטעים ארוכים מנאומיהם של דוברי הקבוצה, ולעיתים אפילו מאמרים שלמים שנכתבו על־ידם, פורסמו במודעות על חשבון מפלגת העבודה, ובכולם נאמר במפורש, כי הציבור נקרא להצביע בעד ה„מערך" על מנת ליצור סיכוי סביר לשינויים אישיים ולשינוי המדיניות שפשטה את הרגל בהנהגת ה„מערך". היתה זו התחייבות מצד אנשי תנועת „בכל זאת" להגביר את המאבק לשינויים אלה מיד לאחר הבחירות. שינויים שצריכים להבטיח כי פי שאחראי למדיניות הכשלון יסולק מן השלטון, ולא יוכל להוסיף לפעול על פי הקוים של אותה מדיניות. עכשיו כשקבוצת רפ"י הנה חלשה, ואינה מסוגלת להכתיב לממשלה את מדיניותה, יש גם סיכוי סביר לכך שהיא תסולק מעמדות המפתח שלה, ובראש ובראשונה ממשרד הבטחון.

●

אין ספק ששר הבטחון מבחין בסכנה, ומשהגיע בימים האחרונים באש למסקנה שהצלתו תלויה בהתאמת עמדותיו, לפי עצה, למה שקרוי „הקו היוני", נתן ידו לתכנית הפרדת הכוחות של ד"ר קיסינג'ר, ניצר חצנו מאריק שרון, והחל להתנבא על רצונה של מצרים בשלום. אך למרות שהתוצאה המיידית היא הפרדת הכוחות, דבר שהוא חיובי כשלעצמו, אין בתכסיס השקוף של שר הבטחון כדי לטהר אותו בעיני מי שלמד להבחין בתכסיסיו. עד לשבועיים האחרונים עשה הוא כל שהיה ביכולתו למנוע את ההסכם, ואף להכשילו באמצעות מדיניות הרפתקנית. אלמלא התנגדותו להפרדת הכוחות, ניתן היה להגיע להסכם זה עוד בסוף נובמבר 1973, שעה שהאלוף יריב ניהל את המו"מ עם הגנרל גמאסי.

אלא שבכל אלה לא הביא שר הבטחון בחשבון את כוחו של ההון של ארה"ב, וכמו תמיד התחילה מתוך אי־הערכת הכוחות הפועלים בשטח. רק לאחר שהה לו כי כוחו מבית דל מכדי לכפות על הממשלה את מדיניותו, וכי כוחותיו הצבאיות משוללות יסוד, [illegible] אל ד"ר קיסינג'ר על מנת להטיל על כתפיו הרחבות תוצאות כשלונו לאחר הפסקת האש. לאחר שנוכח כי הפרדת הכוחות בוא תבוא, ושנוכח כי נסיונו להכשיל את [illegible] באמצעות הצבא בשטח אינו [illegible] פרי, החליט לעלות על מרכבת הסדר, ולשנות את טעמו.

צודק ח"כ שרון בגנותו את [illegible] זהו בעמדתו של שר הבטחון, באד ח"כ בגין התמה על דבריו של שר הבטחון בדבר כוונות השלום של סאדאת. מה קרה שיש בו [illegible] את הערכתו של מי שעוד זמן קצר מטה והעריך כי המצרים יסכימו אפילו להפסקת אש רשמית? האמת היא שלא קרה דבר. תמיד, אין דבריו של שר ה[בטחון] מבוססים על הערכות ביחס ל[illegible] אלא שצרכי ההיצמדות לכסא כנראה יותר מכל צורך אחר, [כש]עומד על הפרק גורלו של [illegible] בממשלה הבאה, הרי כל שינוי תכסיס, ואפילו נבואות בדבר ה[illegible] לא יהיו מעבר ליכלתו של שר [ה]חן.

מתתיהו

ינואר / 144 עמודים / 3.50 ל"י

בגלל תנאי מזג האויר נדחתה חלוקת הגליון לתחילת השבוע הבא

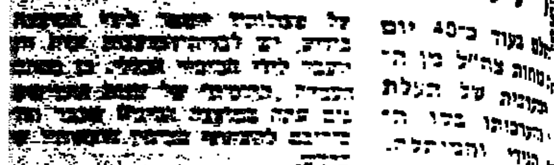

יהודה בלום

האו"ם באי...

הרכבי של הכוח

ברררר... קר!

מאת נורית ברצקי

מי שהלך על עליה לארץ חמה, בא ינואר הראשון והקפיא את חלומותיו. משנה לשנה ה־קיץ יותר חם והחורף, נראה, קר בארץ ישראל, אמר לי עולה חדש מגרמניה (ויש לו נסיון. 35 שנה בארץ). הבתים בנויים כאילו אין קיץ ואין חורף. החימום מתייקר משנה לשנה. והשנה הגענו ל־שיאים חדשים.

מוכרי התנורים מוכנים להמליץ לפניך במעט על כל מכשיר חימום, בעיקר על היקרים שבהם. אבל בימים קרופים אלה לא מוכנים להתחייב על אספקה הקיבה של נפט, גז, סולר וחשמל. רבים שתיכננו קניית תנור חדש החליטו להסתפק ב־ישן, עקב המצב. אחרים הקימו חדש על ישן „כדי להיות בטוחים".

חברה ירושלמית, אם לתינוק בן חוד־שיים, קנתה תנור חשמלי, למרות שבדי־רתה הסקה מרכזית ובעליה עומד תנור נפט, זכר לימי רווקותה. ביום הראשון של השלג בירושלים התקלקלה ההסקה. אחרי מספר שעות יצא התנור החשמלי מכלל שימוש עקב שיבושים בזרם ה־חשמל ובעלה, שנסע לקנות נפט, נתקע עם מכוניתו בפקק תנועה.

נושא היום הוא מזג האוויר והחזאי ב־לוד אינו מוכן להתחייב. הוא מסתפק בקביעה שהאוויר הקר שנכנס מתורכיה עדיין נמצא אצלנו וגורם שלג, טמפרטו־רות נמוכות וגשם. יש להניח, הוא אומר, שמזג האוויר צריך מתי שהוא להשתפר.

בתור לקופאית ב„סופרסל" שמעתי קר־בה אומרת: „מה עוד לא התייקר? עוד מעט נצטרך לשלם כדי להצות רמזור באור ירוק. אפשר להשתגע. לא נותנים להיות בארץ הזאת. לא לחיות ולא למות".

שאלתי כמה היא מוציאה בחודש כדי לחמם את דירתה.

בלי חשבון

„אני חיה בלי חשבון. אני רק יודעת שקודם המשכורת של בעלי הספיקה לנו עד ה־25 בחודש. עכשיו בקושי עד ה־15. מה יעזור לי לעשות תקציב? אני לא קונה מה שלא צריך. לא אוגרת. נפט — ודאי לא".

סיפרה לי אשה שבביתה תנור גדול עם ארובה, שלפי חשבונה עולה כל יום חימום כ־6 לירות. מכל גז, שמחירו 18 ל"י, מספיק בערך ל־40 שעות חימום. אחרי כך „ושבו" עטופים בסוודרים ושמי־כות ומחכים למחלק הגז כמו למשיח.

יהודית הל־אופינית שהודיעה כבר לפני שבועיים שהיא זקוקה לגז באופן דחוף, רטנה באוזני: „אתמול חשבתי שאני מתפוצצת. אני יושבת עטופה בדירה הק־רה וברדיו משמיעים פרסומות של חברת הגז שלי, שאינה מתביישת להמשיך ולהבטיח שרות מצויין. לפחות שיתבזלו, לעזאזל".

בחלק הנפט, לעומת זאת, משמיע צל־צולו לעיתים מזומנות אבל דוקא בשעות שאת עובדת. ואולי, כמו גברת ירקוני, מורה, אם לשניים, גם את גרה בקומה הרביעית, ובנוסף לכל הצרות אין מעלית, ולמי בכלל יש כח לסחוב? אז מה בכל זאת עושים? כשמגיעים מים עד נפש, שולחים את הבעל לקנות נפט בתחנת דלק מחוץ לעיר.

באחת מתחנות הדלק מחוץ לעיר ראיתי, בפעם הראשונה בחיי, תור ל־משאבות הנפט.

„לא יודע כמה עולה נפט. יודע ש־התייקר. אז יהיה כמה פיאסטר יותר. מה אפשר לעשות? העיקר שהחיילים יהיו בריאים ויחזרו בריאים הביתה. כולם מתלוננים. מה יש, מה? גם כשהיה טוב התאוננו. היום בכל העולם יקר, אבל יהודי תמיד מתאונן, מתאונן ומסתדר", אמר לי גבר כסוף־שיער שבנו משרת אי שם בסיני.

כשאני מספרת לו, שעדיין בתור לתחנת הנפט, שליטר נפט עולה 70 אגורות הוא קצת מתפלא. גבר אחר מתערב בשיחה ומספר שכבר ניסה הכל. מאוורר חשמלי מפיץ חום, רדיאטור, גז — „ובסוף חוזרים לתנור הנפט. מסריח, אבל מחמם.

כל יום התייקרות

„עשינו חשבון שאחרי כל ההתייקרויות החדש אנחנו מוציאים 120 לירות בחודש על חימום", אומרת עליזה לוי, אם לתי־נוקת בת שמונה חודשים היא גרה בדירת שני חדרים וחצי. „בחדר של הילדה אנחנו מחממים בחשמל. לנפט יש תמיד ריח וקצת עשן. בטיפת חלב אמרו לי שזה לא בריא לתינוקת. כבר קרו אסו־נות איומים עם נפט. עכשיו, בימים ה־קרים, אני מחממת את החדר שלה יום ולילה. עליה אני לא חוסכת. נקמץ ב־דברים אחרים".

„התכוננתי השנה לקנות מעיל חדש, אבל כשראיתי את המחירים ויתרתי. אני כבר לא מדברת על מעיל פרווה. סתם מעיל חם. הון תועפות. אצלנו בחדר אנחנו מחממים בתנור נפט, אבל רק ל־מספר שעות בערב. במשך היום אני יו־שבת בחדר של הילדה. ובכל זאת זה עולה הון תועפות. ממש מדכא לפתוח את הרדיו בבוקר. כל יום מודיעים על התייקרויות חדשות".

חברות הגז מתריעות בימים האחרונים שהמצב יוחמר וילך אם לא ישוחררו מחלקי גז ומכוניות שירות. מדברים על „התמוטטות כללית של מערכת האספקה". אבל מי שמזדמן בימים אלה לאחת מה־חברות המספקות גז, יכול להיווכח שה־התמוטטות כבר חלה.

קריאות „ס.א.ו.ס." טלפוניות מגיעות ללא הרף. רבים אינם מתקשרים ובאים למשרדי החברה. מי שיש לו מכונית עושה שירות לעצמו ולפעמים גם לשכ־נים. אבל מה על האחרים?

נשים וגברים היסטריים צובאים על הפקידות, מתחננים, מאיימים, צועקים ואפילו מזילים דמעה. כל אחד מפרש שו־רה של סיבות מדוע הוא זקוק באופן דחוף ביותר למכל. יש כאלה שגם מ־קללים ואפילו מרביצים.

„אתם חברות גנבים", צעק גבר מבוגר, קצת כשוך. „גזלנים, בני גזלנים!" ה־פקיד ניסה להרגיעו. לשוא. „לא מספיק שהעליתם את המחיר, גם בשבועיים אי־תנו בלי חימום ובלי אפשרות לבשל. תנור ידעתם למכור לי, מה? פושטי עור. מגוללים!"

אשה אחת, נבוכה ושמנה, מגוללת יותר בשקט, את סבלותיה ומתחננת על נפש ילדיה שקשאים מקור וחולים באנ־גינה ומזכירה שבעלה בצבא. „אפילו הלכתי וקניתי פתילייה ב־40 לירות, ש־לפחות יהיה על מה לחמם כוס חלב לילדים. אבל מה עם החימום?".

צעירה אחת, שמנה, נאה, וגם בעלה בצבא, והיא בחודש השמיני להריונה, ועוד שני פעוטים בבית, השאירה את הילדים עם השכנה והיא מאוד ממהרת. אבל יש לה זמן לומר: „שיבנו לנו את השכל. קודם עשו לנו שטיפות מוח יותר חשמל פחות עמל". אתם לא מספיק לקנות תנור חשמלי — תיכף מעלים את מחיר החשמל. אחר־כך עושים הגבלות, אחר־כך מבטלים את ההגבלות ושוב מעלים את המחיר.

„בשנה שעברה עשו פרסומת עצומה לתנור גז. הוא באמת מחמם טוב. אבל מה? הבלון נגמר אחרי שבוע. החורף קר. אמרתי להם: „תנו לי בלון גדול, אני לא יכולה לרוץ כל פעם". אמרו לי: „הבלונים הגדולים הלכו לצבא. מי שיש לו פרייבט בא ולוקח. אני אין לי".

בשוק התקוה מסרבת אשה אחת לדבר איתי. „חבל על המלים. מה יוצא לנו מהפרסום. הרי בשנה שעברה גם עשו כתבה ומה יצא לנו מזה?" אבל חייל אחד בחופשה, מיד־אליהו, נשוי ואב ל־שלושה, מוכן לדבר במקומה. את ביתו הוא מחמם בתנור נפט. „אני מרגיש את עליית המחירים כהוגן. אבל לחמם מוכ־רחים. יש ילדים. האזרח הישראלי, גם אם יעלה לו 80 לירות ליטר נפט, מוכרח לקנות. הסגנה גדולה, זה מה שצריך".

שיתביישו הם

„אני רואה תור ומצטרפת. מסתבר ש־מוכרים אורז ואני עומדת בין נשים עמוסות סלים, והגשם מטפטף. אם לשישה ילדים משכונת התקוה מספרת לי, שהחשמל יקר מדי והיא מחממת בתנור נפט. בשנה שעברה היתה מחממת יותר. השנה היא מחממת רק כשהילדים בבית. „צריך לקמץ".

אשה אחת, מתפרצת: „גם עומדים שעות בתור, גם משלמים כסף וגם מקבל מולם בכל מקום. מבצלים את הפועל עד העצם. אני שואלת, אם יש בכלל פי־תק. אני אמא לחמישה. ולא מחממת השנה. לא מחממת בכלל. אין לי את התקציב. יושבים בחדר אחד תחת ה־שמיכות. אני לא מתביישת בזה. שיתביישו הם".

באזור מרוחק, צפון תל־אביב, עצוני מוכר נפט שם הוא הנוהרת שאינו מחמם בביתו. „ילדים אין. רק אני והאשה. הכי טוב הרבה שמיכות, כוס תה עם קוניאק, ולישון".

...לבים ואופניים: חיילי כוח החירום של האו"ם יוצאים לטיול בוקר, בלוות כלבי משמר

...רוף: יהודה בלום

...ח האו"ם באיזור החיץ

כשהושלם בעוד כ־40 יום נסיגת כוחות צה"ל מן ה־גדה המערבית של תעלת סואץ והערכותו בקו ה־... שבאיזור הגידי והמיתלה, ... כידוע גם איזור־חיץ בין כו... ...ישראל לבין הכוחות המצריים ...רח לתעלה. באיזור־חיץ זה, ... של כ־10 קילומטרים, ייערכו ...ת של כוח החירום של האו"ם ...הקמתו החליטה מועצת־הבט־... ...יום 25 באוקטובר 1973, למח־... ...ניסתה לתוקף של הפסקת־... ...במלחמת יום הכיפורים.

...זוהי האמורה של מועצת־הבטחון בדבר ... של כוח־חירום חדש למזרח התיכון ...הקודם סולק, כידוע, מן האיזור על־... ...שוו של נשיא מצרים ... ממש ל... ...לחמת ששת הימים) וכן ההחלטות ה־... בקשר לכוח־החירום שבאו בעקבותיה ...ידה רבה החלטות־מסגרת המניחות ...רבות בעלות חשיבות מדינית ומע־... ...א מנגה.

...והן של החלטות אלה אינה נובעת ...היסעון שבו הוחלט על הקמתו של ...ירום — פחות מיממה לאחר שנשיא ...סאדאת ביקש משתי מעצמות־העל את כוחותיהן לאיזור — אלא כמו גם משקפת את חילוקי הדעות שבין ובריית המועצות באשר להרכבו של ...סמכויותיו.

...וש, השבבות ששמו של הכוח החדש ...ייצמו של אותו כוח־החירום המוכר לנו (United Nations Emergency F...) בשנת 1956 בשעת מלחמת „קדש" ...גורש מן האיזור על־ידי נאצר במהלך ... של חודש מאי 1967, קיימים הבדלים ... משמעות בין שני כוחות חירום אלה.

כוח כפייה

...החירום החדש כונן על־ידי מועצת־... ופועל „תחת סמכותה". בעוד שקודמו ... על־ידי העצרת, לאחר שמועצת־... שותקה על־ידי הוטו האנגלו־צרפתי ... מלחמת „קדש". הבדל זה עשוי להיות ...ת הזמן משמעות מעשית ניכרת. הואיל ...חירום הקודם כונן על־ידי העצרת, ... גוף מסורבל למדי כבר באותם ימים, ...לגוף מסורבל עוד יותר כתוצאה מ־... מספר חברי הארגון מאז המחצית ... של שנות החמישים, היה כוח־החירום ... כגוף ל מ ע ש ה — הגם שלא להלכה ...המזכיר הכללי של האו"ם.

...כך שהכוח החדש לא רק כונן על־... ...מועצת־הבטחון אלא גם פועל „תחת ... יש בה כדי לצמצם במידה ניכרת ...רוחב התמרון וחופש הפעולה של המז־... ...הכללי, הגם שהמועצה אישרה את ...ו של ד"ר ולדהיים, שלפיה הכוח יימ־... ...תחת פיקוד האו"ם המסור בידי המזכיר ...", אשר מפנה בהסכמת המועצה, את ... הכוח בשטח והאחראי בפני המזכיר ...

...זאת חיוני להרגיש, כי גם הכוח החדש ...בגדר כוח צבאי של האו"ם הנזכר בפרק ... של מגילת האו"ם, הוא פרק המנק־... אותו פרק מסמיך את מועצת־הבטחון ... כוח צבאי משלה בעל סמכויות כפייה ...ת פיקוד של מטה צבאי המורכב מ־... ...ן הצבאיים של חמש החברות הקבו־... ...של מועצת־הבטחון — כדי לפעול נגד ...ת שמועצת־הבטחון החליטה על נקיטת ...ות לגביהן.

...מעין זה של מועצת־הבטחון, המצויד ...ויות כפייה, מעולם לא הוקם, בעיקר ...חילוקי־הדעות בין החברות הקבועות ...צמן. פירושו של דבר הוא שגם כוח־... ...ם החדש, בדומה לקודמו, הוא בגדר ... „לשמירת השלום" (Peace-Keeping) ...) ולא „כוח בעל סמכות כפייה" ...ך להטיל את רצונו על הצדדים.

...שר למימונו של כוח־החירום החדש ... הד"ר ולדהיים שחברות האו"ם יכסו ...אותו יחסית לחלקן בתקציבו הרגיל של ... הצעה זו באה לסלק אחת מאבני ...עמוד בדרכו של כוח־החירום הקודם, ... בריה"מ והמועצות וצרפת. מדינות ...מספר מדינות אחרות סירבו לשאת ב־... ...ימונו בטענה שרובו זה צריך לה־... ... על־ידי „התוקפנים" (ק"י: בריטניה, ... וישראל).

...משבר הכספי"

...רה זו הביאה את האו"ם בשנות השי־... המוקדמות לאחד המשברים הקונסטי־... ...ניים והמסוכנים ביותר בתולדותיו (הידוע ... „המשבר הכספי") והכנת פירוקו של ...ן נמנעה בסופו של דבר רק בשל ... של ארה"ב על דרישתה כי זכות ...בעה בעצרת תישלל מאת המדינות הסר־... ...ג, כהוראת סעיף 19 של המגילה.

... באוקטובר 1973 חזרה ברית־המועצות ... כי בקול ענות חלושה — על סירובה ...רם. אך מסתבר כי לאחר העובדה שהפעם ...בר בכוח־חירום שהוקם על־ידי מועצת ...חון (ולא על־ידי העצרת) והיה בריה"מ ...נה כנראה לשאת בחלקה במימון הכ־... ...ת של הכוח (כ־30 מיליון דולר להק־... ...על 6 חדשים) בגבול שמע־קה הכוחם על פעולותיו יישאר בידי המועצה שבה, כידוע, יש לברית־המועצות זכות ווטו, ולא יועבר לידי המזכיר הכללי. כן מסתבר שאת העמדה „הרוסית" של שנות החמישים מייצ־גים עתה במועצה הסינים שכבר הודיעו על סירובם להשתתף במימון הוצאותיו של הכוח החדש.

הרכבו של הכוח

החלטת מועצת־הבטחון בדבר כינונו של כוח־החירום החדש מנוסחת בלשון כללית ו־סתמית למדי. אחת ההוראות הספציפיות המעטות הנוגעות לכינונו של הכוח הלא על הרכבו. בשאלה זו קובעת החלטת המועצה, על דרך השלילה, כי החברות הקבועות בה לא תשגרנה יחידות משלהן לכוח זה.

הוראה זו נכללה בהחלטה על־פי דרישת ארה"ב ונועדה מורת־רוח לא רק אצל הסוב־ייטים אלא גם אצל הבריטים והצרפתים, שהיו מאוכזבים מאי־שיתופם במבצע האמ־ריקני־סובייטי שקדם להפסקת־האש ואשר קיוו בדרך זו לבסס מחדש את השפעתם על מהלך העניינים באיזור.

ואולם, פרט להוצאתן של חמש החברות הקבועות של מועצת־הבטחון מרשימת ה־מדינות שמיחידותיהן יורכב כוח־החירום, אין ההחלטה עצמה קובעת שום מבחנים באשר לבחירתן של המדינות שתתרומנה יחידות צבאיות משלהן למטרה זו. בהמלצותיו של ד"ר ולדהיים בעניין זה נאמר, כי הכוח יורכב מיחידותיהן של מדינות נבחרות ש־תתבקשנה לכך על־ידי המזכיר הכללי, תוך התייעצות עם מועצת־הבטחון ועם המדינות הנוגעות בדבר, ותוך התחשבות בעקרון ה־מקובל של חלוקה גיאוגרפית צודקת.

זוהי, כמובן, נקודה קריטית. משקל מדי־נות האיזור הנוגעות בדבר. צריך רק להזכר בעירעור „מאי 1967", שבה שממשלות הודו ויוגוסלביה הודיעו לאו־תאנט כי יסגו את יחידותיהן מסיני מרצונה. זוהי, הוה לסתו של או־תאנט בניזון אשר תנא (או־תאנט, אגב, הביא את עמדתן של ממשלות אלה כאחד הנימוקים להיענותו לדרישתו של נאצר) כדי להבין את החשיבות שיש להרכב הלאומי של כוח בינלאומי זה, גם אם מ־בחינה פורמלית כפופות יחידותיו למפקד הכוח בשטח ובאמצעותו למזכיר הכללי של האו"ם.

מסתבר שבדיונים שנתקיימו מאחורי ה־קלעים בשעת כינונו של כוח־החירום נעשו מאמצים ניכרים כדי שהרכב הכוח יניח הן את דעתן של המעצמות והן את דעתן של המדינות המסוכסכות. מלאכה זו, מסתבר, לא היתה מן הקלות, והדרישה בדבר „חלוקה גיאוגרפית צודקת" בהרכבו של הכוח רק הכבידה עליה.

שיתופה של פולין

אך צריך לדעת שניסוח זה — שהינו שגור למדי בז'רגון הפוליטי של הארגון — אינו מצביע על הכוונה להנהיג בהרכבו של כוח־החירום למבנים גיאוגרפיים טהורים ודוקא. איש, למשל, לא יעלה על הדעת כי קובה תיחשב כנציגת אמריקה הלטינית וכאלפת העובדה שגם ברית־המועצות סירבה, כפי שנבחר, לראות ברומניה נציגות הולמת של אירופה המזרחית. מתחילה התנגדה ארה"ב לצירופן של יחידות ממדינות ברית ורשה לכוח־החירום ואף תמכה בדרישה ה־ישראלית שלא לכלול בו יחידות ממדינות שאינן מקיימות יחסים דיפלומאטיים עם יש־ראל. אך בסופו של דבר ויתרה ארה"ב בשתי הנקודות גם יחד ובכוח־החירום מיוצ־גות פולין חברת ברית ורשה (אשר אחראית לשירותים הלוגיסטיים יחד עם קאנדה, חברת נאט"ו), ומספר מדינות נוספות (כגון גאנה ואינדונזיה) שאינן מקיימות יחסים דיפלו־מאטיים עם ישראל. לנוכח התפתחות זו ראוי שממשלת ישראל תקפיד על כך שבצד היש־ראלי של איזור החיץ שבינינו ובין המצרים לא תוצבנה יחידות של מדינות שאינן מקיי־מות קשרים תקינים עם ישראל.

גודלו של כוח־החירום החדש אף הוא מוצא־יוצא של סמכויותיו. המזכיר הכללי הציע — והמועצה קיבלה את הצעתו — ש־הכוח יקיף כ־7,000 איש שעליהם יש להוסיף עוד כ־1500 אנשי תמוכה (בכוח־החירום ה־קודם שירתו כששת אלפים איש).

הואיל ומדובר בכוח משולל סמכויות כפייה משלה, מובן שאין מקום לציידו בנשק ש־נועד למטרות כפייה ויש להסתפק לגביו ב־נשק בעל אופי הגנתי בלבד. דברים ברוח זו נכללו בהמלצותיו של ד"ר ולדהיים הכר ל־גושפנקה של המועצה.

עם זאת, קיים בנקודה זו חידוש כשיים לעומת כוח־החירום הקודם שמן הראוי לשים לב אליו: המושג „הגנה עצמית" קיבל ב־דברי ד"ר ולדהיים פירוש רחב והוא כולל עתה, באישורה של המועצה, גם „התנגדות לנסיונות בכוח למנוע מכוח־החירום מלמלא את תפקידיו בהתאם למנדאט של המועצה". אמנם, תפקידיו של הכוח בהווה הוגדרו ב־המלצותיו של ד"ר ולדהיים (כפי שנתאשרו על־ידי המועצה) בצורה צנועה יחסית. תפקי־דיו העיקריים כוללים:

1. לפקח על הפסקת הלחימה, על הפסקת האש ועל סיום כל פעילות צבאית אחרת;
2. לעשות כמיטב יכולתו כדי למנוע הית־חדשות הלחימה;
3. לשתף פעולה עם הצלב האדום במאמציו ההומניטאריים באיזור.

יש להניח כי בשגרת תפקידיו א ל ה יוכל כוח־החירום להסתפק בציוד חייליו ב־נשק אישי, בתוספת כלי רכב קלים וציוד קשר. מבלי לרצות לפתוח פה לשטן, צריך לציין כי יש גורמים בעלי משקל בעולם המתכוונים להוסיף לכוח תפקידים רחבים מאלה, שיחייבו את התפרסותו בשטחים נוס־פים שלפינויים על־ידי צה"ל הם מייחלים. גורמים אלה יוצאים כנראה מן ההנחה שיקל על ישראל להסכים לנסיגה עמוקה בסיני אם את מקומו של צה"ל לא יתפוס צבא עוין כי אם כוח־החירום של האו"ם.

בנקודה זו אין כמובן להתעלם מן הנסיון שהיה לנו עם כוח החירום הקודם אחרי מלחמת „קדש" אשר הוצב גם את השטחים בסיני ובעזה שפונו על־ידי צה"ל ומסרם כ־עבור ימים מעטים בלבד לידי הצבא המצרי עצמו.

החיץ הפסיכולוגי

אין החלטת מועצת־הבטחון מתייחסת כלל לשאלת התפרסותו של כוח־החירום בשטח. דבר זה ראוי לתשומת־לב בהתחשב בעובדה, כי התפרסות כזו היא אחת התכונות ה־מבדילות כוח־החירום מחבר משקיפים סתם (חבר משקיפי האו"ם באיזורנו בכלל זה) שתפקידיהם הרגילים מצטמצמים בדיווח על מראה עיניהם ובקבלת תלונות הצדדים על הפרת ההסכמים וההסדרים החלים ביחסים שביניהם. החלטת מועצת הבטחון שתקה גם בנקודה חיונית זו, אך בהמלצותיו של ד"ר ולדהיים מדובר על „הקמת איזור־חיץ, תוך הסדר שיושג בהסכמת הצדדים, בכל מקום שהדבר רצוי ואפשרי".

נקודה זו מוסדרת עתה בסעיף 2 של ה־הסכם הישראלי־מצרי מיום 18 בינואר 1974 שבו נאמר כי „השטח שבין הקוים המצריים והישראליים יהיה איזור הפרדה שבו יוצב כוח־החירום של האו"ם".

בהקשר זה ראוי להזכיר כי רתיעתה של ישראל בעבר מפני התפרסותו של כוח בינ־לאומי על־פני שטח נרחב במגמה להוות חיץ בין הצדדים נבעה לא רק מההכרה — שנוכחה לאישור מעציב בחודש מאי 1967 — כי אין בכוח־חירום כזה כדי להוות חיץ ממשי ויעיל בעתות חירום (שר־החוץ הבריטי דאז ג'ורג' בראון השווה את הכוח ב־1967 לגדוד מכבי אש הנמלט ממקום ה־שריפה בשעת התפרצותה); היא היתה מושתתת גם על הנסיון שהוכיח, כי כוח כזה מהווה בעיקר חיץ דיפלומטי ופסיכולוגי ה־מאפשר לערבים להעמיד פנים שישראל אינה קיימת ומשחרר אותם מן הצורך לשאת ולתת עמה ישירות בעניינים החיוניים להם.

אין החלטת המועצה קובעת את משך הזמן בו יוצב כוח החירום באזור. המלצתו של ד"ר ולדהיים בדבר הקצבת סכום של 30 מיליון דולר לתקופה של 6 חדשים ואישור המלצתו על־ידי המועצה אין פירושם כי המועצה והמזכיר הכללי חוזים את סיום קיומו של הכוח בתום תקופה זו. הנוהג הכללי של האו"ם לגבי כוחות כאלה — שמקורו בשיקולים תקציביים ומדיניים גם יחד — הוא המהווה את ההסבר לניסוח זה.

השאלה בדבר משך שהותו של הכוח ב־איזור ואופן סיום תפקידו הושארה כנראה במכוון מעורפלת לנוכח הנסיון המר שנפל בחלקו של האו"ם בכל הקשור לאופן סיום תפקידו של הכוח הקודם שסולק על־ידי המצרים בעקבות החלטה חד־צדדית של נאצר. האו"ם, שנכווה בעבר בסוגיה זו, סבור כנראה כי אי־הבהרתה של בעיה זו מסלקת את הבעיה עצמה מן העולם.

אולם ברור, שבמסגרת ההסכמים שייע־רכו בין האו"ם ובין הצדדים הנוגעים בדבר בקשר למעמדו של הכוח ואנשיו (הסדרים שיצטרכו להסדיר את היקף זכויותיהם וחסינויותיהם של הכוח ואנשיו, מידת כפיפותם למכס המקומי וכד') קשה יהיה לא להתייחס לשאלה הרגישה באיזו מידה יוכל האו"ם לכפות את המשך נוכחותו של הכוח על מדינה שאינה חפצה עוד ב־נוכחותו.

כמובן, אם ייעשה נסיון מצד האו"ם לכפות על מדינה להשלים עם נוכחות כוח־החירום בעל־כורחה, עשוי הדבר לעמוד בסתירה מסויימת לאופיו הנוכחי של הכוח אשר, כ־אמור, לא צוייד בסמכויות כפייה.

הסכנה לישראל

מאידך, אם תורשינה המדינות הנוגעות ב־דבר להורות באורח חד־צדדי על פינויו של הכוח, עלולים האמון שהמדינות רוחשות לכוח ומידת יעילותו המפוקפקת ב־לאו־הכי לפחות עוד יותר. זו בעיה קשה כביאה לייושבה על דרך העניין ועל כן אין תימה בדבר שמועצת־הבטחון העדיפה לפסוח עליה על־ידי אי־הזכרתה.

ברור, איפוא, שסימני־שאלה רבים מלווים את כוח־החירום ואת פעולתו, וביניה־הם סימני־שאלה לגבי עניינים העשויים להיות גורליים בשבילנו. הקמתו של הכוח בוודאי לא לוותה בהתלהבות יתרה מצד ישראל. כיון הכוח נתקבל כנראה על־ידי ישראל כרע במיעוטו לנוכח האלטרנטיבה הכרוכה עוד פחות, והיינו, כניסתם של כו־חות צבאיים סובייטיים לאיזור והכנת עימות ישיר עמם.

עם זאת, אין להתעלם מן הסכנה שכוח זה, אשר בתכונתו ובסמכויותיו הנוכחיות צנועות למדי, עשוי בהדרגה הזמן לפשוט צורה וללבוש צורה חדשה באופן שינוצל כמכשיר ובמבוק שהכליהם לכפות על ישראל פתרונות שאינם ערבים לחיכה. יתר בחזקה הגלולה על־ידי נוכחותו של „כוח בינלאומי".

באף מקום בעולם לא יוכלו להציע לך הצעה כזאת:
להיות
במקום הנמוך ביותר בעולם
ולהרגיש
כמו על פסגות ההרים

כן, אויר פסגות מרענן ונעים — בכל מעלליה החדרים והאולמות המהו־דרים של מלון פאן־אמריקן ים־המלח.

באותו המלון, יעמדו לרשותך כל שרותיו המודרניים: מיזוג אויר מלא בכל תחומי המלון, מוסיקת רקע נעימה בחדרך, מרפסת צמודה לכיוון הים והרי מואב, חדר אוכל ובו מיטב המאכלים הפיקנטיים, מסעדת שרות עצמי, לובי מהודר, מועדון חברתי, בר, חוף רחצה פרטי משלך על כל השרותים, שרות מיו־חד לחדרים, שרותי טלקס ובריכת שחיה מקסימה.

טמפרטורת מינימום בחורף — 25°, במרחק הליכה קצרצר מהמרחצאות החדשים.

כשר למהדרין, ללא חשש שביעית. שמירה מלאה על קדושת השבת.

לאורחי המלון, החל ב־14 בינואר, 1974, תנתן הנחה של 20%.

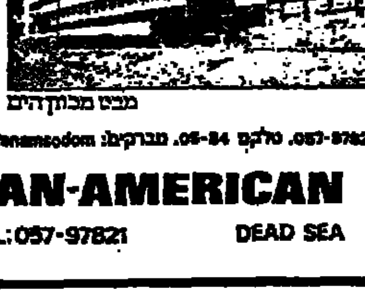

מבט מבחוץ הים

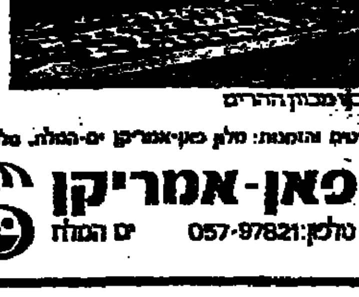

מבט מבחוץ ההרים

למגעים והזמנות: מלון פאן־אמריקן ים־המלח, טלפון 97821־057, טלקס 84־06, מברקים: Panamsodom

PAN-AMERICAN DEAD SEA TEL:057-97821

פאן-אמריקן ים המלח טלפון: 057-97821

مكان الأصل

קבות פניה

דב גולדשטיין עם חבר־הכנסת אריאל (אריק) שרון

גם בנסיבות הקיצוניות ביותר לא תהיה הפיכה צבאית בישרא ואני מוכן להלחם נגד כל נסיון כזה אפילו בשדה־קר

אז פרש יצחק רבין חדל צה"ל להיות צבא מבריק והחליף את המחשבה הצבאית, היוזמה והתוכמה — בכמויות של פלדה * אילו הציעו לי להיות אלוף פיקוד הדרום, לא רמטכ"ל, הייתי מקבל בגלל מצב הבטחון ומצבו של צה"ל * קרה ההיפך מזה, סילקו אותי וביטלו את מינוי החרום שלי כמפקד אוגדה, בגלל מינויי החצר * שר הבטחון אמר לי, שלדעתו אני צריך להיות הרמטכ"ל, אבל הממשלה לעולם לא תאשר זאת * משה דיין הוא איש אמיץ מאוד ומקורי במחשבתו; הוא צריך לכהן כשר הבטחון בממשלה הבאה; הוא אינו אשם במחדלי מלחמת יום הכיפורים, אבל הוא חייב לשנות את דרכו ולכפות את דעתו על הרמטכ"ל * הפיקוד לא הבין את תמונת הקרב: הצורך לרכז מאמץ על־אוגדתי, אגרוף כביר, כדי לעקור את המצרים ממזרח לתעלה * הפרתי פקודות במלחמה, כי בברירה בין הנאמנות לכפופים לנאמנות לממונים, טובת הכפופים קודמת

פרישות שלו מצה"ל, שתיים בששת החודשים האחרונים, מחוללות רעידות אדמה. לרבים — קשה לעכל אותו. הוא יורה ברקים, רועם רעמים, הופך קדירות על פניהן, מטיח אשמות חמורות, עורם תלי תלים של טענות. הפשרה — זרה לו. הביטוי הגלוי, הבוטה, הנוקשה — מקובל עליו.

אריק שרון איננו איש של מסגרות. הוא אינדיבידואליסט מושבע. כוכב־סולו, שמתקשה מאוד לשלב את קולו במקהלה. הוא שר מצויין — אבל סולו, רק סולו. המנצח — לצנינים בעיניו. איש מיותר. סתם תופש מקום. הוא מן האנשים, שיכולים להפר פקודה — ולהיות משוכנעים, שנהגו נכון.

הוא נערץ על חייליו. זו הערצה גדולה, מתמכרת, שהחיפוש אחרי מניעיה המדוייקים, מן הדין שיעלה תרס. זו מן התופעות, המלוות אותו מראשית צעדיו בשורות הצבא: הוא מדביק את הכל באמונה הלוהטת שלו, בבטחון, שהכל אפשרי, בטוהר של ישראל.

כאשר השתחרר מצה"ל חודשים אחדים לפני המלחמה, אמר לי, שעוצמתה הצבאית של ישראל היא כה גדולה, שגורמים לה עוול בהשוואתה לכוחה הצבאי של מעצמות כצרפת ואנגליה: היא מעבר לזה — בין אנגליה וצרפת לבין ארה"ב וברה"מ... ועתה? הוא עדיין מאמין, בכל הלהט הבלתי־מתפשר הזה, כי ישראל היא מעצמה צבאית.

לטלטל את צה"ל

— אלוף אחד במילואים אמר לי, שלמען טובתו של צה"ל, צריך היה למנות אותך עכשיו כאלוף פיקוד הדרום, להבהיר לך, שאי־אפשר בתנאים הנוכחיים להציב אותך בעמדת הרמטכ"ל ולתת לך להרגיש, כי בעבור שנה או שנתיים, תקבל את הדרגה הכל־לית. האם היית נעתר להצעה כזאת?

כן, בהחלט, כן, ללא שום היסוס. אבל מה שנאמר לי היה בדיוק ההיפך מזה. ודאי שהייתי מקבל הצעה כזו. לאור מצבו הנוכחי של צה"ל, כפי שנתגלה במלחמת יום הכיפורים וכפי שהוא נתון בו עד עצם היום הזה, ונוכח מצב הבטחון הנוכחי ומה שצפוי לנו בתקופה הקרובה, כאשר הצבא יילך ויתמזג. לא הייתי רואה זכות לעצמי לא להעתר להצעה כזו. זה לא ענין אישי. אני בחרתי בדרך אחרת לפני מלחמת יום הכיפורים וגם יריבי המושבעים יודעים, כי בדרך זו הגעתי לשורה של הישגים ויש לי תוכניות שונות להעמיק את השינויים האלה. הייתי מקבל את ההצעה, שאתה מדבר עליה, מפני שלא היתה לי כל ברירה אחרת. אבל קרה בדיוק ההיפך מזה: לפני מספר שבועות היתה לי בנושא זה שיחה עם שר הבטחון. דיברנו על מצבו של צה"ל ונסינו לברר מה צריך לעשות כדי לשפר את המצב ולגאול את הצבא ממצבו הנוכחי.

היתה בינינו תמימות דעים גמורה גם ביחס למצב וגם ביחס להכרח לטלטל את צה"ל טלטלה רצינית כאחד ולהבין את המחשבה הצבאית שלו. היתה בינינו הסכמה גמורה בהערכה, כי אחד הדברים החמורים ביותר שקרו לנו בשנים האחרונות, אם לא החמור מכולם, הוא שאיבדנו את הדבר העיקרי שלנו: המחשבה המקורית המיוחדת של צה"ל, שהיא, ולא כמויות של נשק ולא מספרים כל כך, היא עשתה אותנו לאחד הצבאות הטובים בעולם.

„זה הם לא יתנו"

שר הבטחון לא היסס להגיד לי, כי מי שיכול לחולל את התמורה הוא אני ולא אחר, אבל הוסיף מיד: „אינני רואה שום סיכוי בעולם, שהמערך, הגוף המרכזי שבממשלה, יאשר את מינויך. הן בגלל דיעותיך הפוליטיות הן בגלל עמדתך בחיים הציבוריים. ולכן, אינני רואה כל טעם בהחזקתך כמפקד חזית הדרום. אתה תהיה שם ותצטרך לעזוב אחרי זמן קצר. הם לעולם לא יתנו לך להיות רמטכ"ל. לעולם לא. הם לא יתנו לך להיות רמטכ"ל אפילו אם תקום ממשלת אחדות לאומית. זה הם לא יתנו!".

זו היתה דווקא שיחה ידידותית מאוד, גלויה, נטולת מתח כלשהו. היתה זו בעצם חזרה על שיחה קודמת, כחודשיים לפני שפרשתי מצה"ל, באפריל או במאי 1973. האווירה באותה שיחה לא היתה כל כך ידידותית, אבל תוכנה היה דומה ושר הבטחון אמר גם אז במפורש, שהוא בעצמו בטוח, שאני צריך להתמנות כרמטכ"ל אבל הוא לעולם לא יצליח לגבור על התנגדותה של הממשלה לאישור זה. וצריך לזכור, כי אז עוד לא הגדרתי את עצמי הגדרה פוליטית, זה היה לפני הקמת הליכוד ואני הייתי בשירות צבאי מלא כאלוף פיקוד הדרום.

— איך אתה מתייחס אל ההסבר הזה של שר הבטחון, שבגללו אתה צריך שוב לפרוש מצה"ל?

בלי מרירות. בלי מרירות. גם אז, לפני המלחמה התייחסתי לזה כך, וגם עתה. היה לי שירות צבאי כל כך גדול, כל כך רווי סיפוק, לרבות הפרק האחרון, האכזר והקשה, שאני עוזב עתה את צה"ל בהרגשה [illegible] רגילה של סיפוק. אבל ההסבר מדאיג אותי מאוד. והמצב מדאיג אותי עוד יותר. העומדים בראש המדינה אינם מסוגלים להתעלות מעל לענינים הקטנים, המפלגתיים, הכיתתיים — ואינם מבינים דבר פשוט כל כך, יסודי כל כך, שהיכולת של מפקד לנהוג אנשים לקרב ולטפח אצלם את הנכונות והבטחון ללכת אחריו, להלחם, אינם תלויים לא בשייכות המפלגתית ולא בהשקפת העולם הפוליטית.

כמה מפקדים כמוני יש היום בצה"ל?

קראתי, כי מר חיים ברלב אמר, שצה"ל יכול להסתדר גם בלי המפקדים הפוליטיקאים. איזה מין דיבור חסר אחריות זה. איזו הוכחה נמרצת לרדידות של האיש הזה. הלא אחד הדברים החמורים ביותר, שהמציאות של מלחמת יום הכיפורים לימדה אותנו, הוא כמה מעטים, ספורים, על אצבעות של פחות מיד אחת, הוא מספר המפקדים המסוגלים לנהוג ולפקד בקרב על יחידות גדולות. אני יכול למנות אותם. אני צריך בשביל זה פחות מיד אחת. ואני לא מהסס להגיד, שזו איוולת בלתי רגילה והפגנה מזעזעת של חוסר אחריות לאומית שלא נותנים לאיש כמוני להגיע אל הדרג העליון של פיקוד על צה"ל. אני לא מדבר כבר על הרמטכ"לות, אבל לבטל לי את מינוי החירום כמפקד אוגדה?! הלא זה כמעט בגדר של... מה זה?! כמה מפקדים כמוני יש היום בצה"ל, שמסוגלים לנהוג אנשים בקרב?! הלא זו ראייה מעוותת עד כדי סכנה לאומית לא להבין שגם בתקופה הקרובה הנראית לעין, ואולי אף מעבר לזה, במערך להלחם כאן על זכותנו לחיות. במצב כזה, כאשר המנהיגות איננה מסוגלת לראות את העיקר. לבודד מתוכו כל ענין טפל, אלא היא עוסקת במינויי חצר. הלא זו סכנה, שצריכה להעיר מתרדמתו כל אזרח במדינה הזו.

— אולי הם חוששים ממניע? אולי יש לך יד בהסתה המסוכנת הזאת של פוליטיזציה בצה"ל ובטשטוש התחומים בין הפוליטיקאי ואיש הצבא?

ממה יש להם לחשוש? מהשפעה פוליטית? לא קרה לי בימי חיי אפילו פעם בודדת אחת, בעשרים ושבע שנות השירות לפני מלחמת יום הכיפורים, ובשלושה וחצי החודשים מאז המלחמה, שהתעסקתי בצבא בענינים פוליטיים. זו עלילה! אפילו שיחה אחת לא היתה לי עם אף אדם, עם אף איש קרוב אלי בנושא הזה. כן, השירות הצבאי כפי שאני משרת אותו בונה הילה של מפקד, מה אני יכול לעשות נגד זה? להכשל?! לא לחיות עם האנשים שלי כמו שאני חי אתם?! לא לתת להם את ההרגשה, שהם זקוקים לה, של שותפות, של אחריות גדולה, של הסתכנות משותפת ברגעים ובמצבים הקריטיים ביותר, של חלוקה שווה של הנטל?! את זה רוצים אלה שהחוששים מפני?! לא כי הם פוגעים. חוסר הראייה שלהם, חוסר האחריות הלאומית הם פגיעה חמורה, אנושה, במדינת ישראל. עברנו מלחמה קשה, מי שלא היה בה לא יודע, למרות הנצחון שגילינו בה, כמה קשה ניכווינו. הם, המנהיגים, לא למדו כלום מנסיונה של המלחמה הזו. הם חיים לפי אותן קלישאות. השיקולים הכיתתיים שלהם הם עדיין הנושא המרכזי בהחלטות שלהם. הם חורצים את גורלה של המדינה בכיתתיות הזו.

— אחרי כל כיני גלגולים והתהפכות, כיצד היום יחסך אל משה דיין?

האם לדעתך הוא צריך לכהן כשר הבטחון גם בממשלה הבאה?

יחסים מורכבים עם דיין

כן, בהחלט! הממשלה כולה היתה צריכה להתפטר אחרי המלחמה הזו. ככל שהיתה עושה זאת מוקדם יותר היתה משרתת את האינטרסים הלאומיים של ישראל. אבל מכיוון שהממשלה לא התפטרה זו תהיה שטות לטעון, כי משה דיין צריך להתפטר או לא לכהן כשר הבטחון בממשלה הבאה. הוא שר בטחון טוב. הוא בהחלט עולה על כל מועמד אחר במערך. הוא עולה עשרת מונים על איש כמו חיים ברלב. הוא שם אותם בכיס הקטן במקוריות שבו, בהבנת הענין, במחשבה. אני רוצה להגיד לך, שאין בינינו יחסי ידידות. היתה לי בעבר מערכת יחסים מאוד מורכבת, עם עליות וירידות. גם עכשיו היא עדיין מאוד מורכבת. בעת האחרונה היתה איזו שבירת קרח ביחסים האלה. היא נבעה מזה, שהוא היה איש יחיד, בדרג שמעל למפקדי אוגדות, שהיה מופיע ובא לביקורים חוזרים של המלחמה כמעט כל יום. היתה לי הרגשה שכאן נוצרת שותפות. היתה אצלו נכונות מלאה להמצא בתוך המלחמה, בקרבות הכי קריטיים, בימים הכי קשים שלנו. כן, אחרי המלחמה הנוראה הזו התחילו גם אחרים להופיע. בטח. כל אחד בא. אבל במלחמה — רק הוא. זה מפני שהוא איש אמיץ מאוד.

— ואתה אינך רואה אותו כאשם במחדלי המלחמה?

לא! המחדלים היו צבאיים. השאלה היא כמובן בסיס היחסים בין שר הבטחון והרמטכ"ל ומהי מידת התערבות של הדרג המיניסטריאלי בהחלטות של הרמטכ"ל והמטכ"ל. כי מסורת המקובלת בישראל מאז הקמתה — וגם בן־גוריון נהג כך כל השנים — שר הבטחון נותן מרחב פעולה רחב ביותר לרמטכ"ל. זה אופי הפעילות של שר הבטחון. לדעתי, מרחב הפעולה הזה הוא רחב מדי. צריך היה לצמצם אותו בהרבה. שר הבטחון מוכרח לכפות את דעתו על הרמטכ"ל.

— האם אמרת לשר הבטחון כי כך עליו לעשות לדעתך?

אמרתי לו בהזדמנויות שונות.

— האם מרחב הפעולה הזה, הגבלתו או הרחבתו, צריך להיות תלוי בשאלה מיהו הרמטכ"ל באותה תקופה?

במידה מסויימת כן, אבל הכלל צריך להיות, כי שר הבטחון משתמש בסמכותו, כדי לכפות את דעתו על הרמטכ"ל.

— אילו נתמנית אתה כרמטכ"ל, האם היית רוצה שמרחב הפעולה של הרמטכ"ל יצומצם וכי שר הבטחון יכפה עליך את דעתו?

לא, אני הייתי רוצה שישאר כמו שהוא עכשיו.

— אם שר הבטחון איננו נושא באשמת מחדלי המלחמה, מי נושא בהם?

הכוחות לא היו פרוסים לפי התכנית

הרמטכ"ל. הוא צריך היה ללכת מיד. הוא צריך היה ללכת ביום פרוץ המלחמה, ואם לא — אז יום אחד לאחר הפסקת האש.

חודשים רבים לפני המלחמה, שנים לפני המלחמה אמר דיין, וחזר ואמר, ושוב חזר ואמר, שאם המצרים יתקפו זו תהיה מלחמה טוטלית. הם יעברו, יפלשו ויצליחו ויתקפו לכל רוחב החזית. הוא ראה את זה בבהירות, בדיוק כפי שזה קרה. הוא דיבר על החלשותנו האסטרטגית ועל התוקפות של הערבים, ועל ההעשרות, ועל הנפט שלהם, ועל רכישת נשק בלתי מוגבלת. הוא הבין כל זאת בדייקנות. והוא הזהיר מפני הדברים האלה. את התאריך הוא לא ידע. איש מאתנו לא ידע. אבל איך המלחמה תהיה — זה הוא ידע בדיוק. ואנחנו, צה"ל, עשינו את כל ההכנות למקרה כזה. היתה לנו תוכנית ברורה, טובה מאוד, מצויינת — איך למנוע מהמצרים הישגים במקרה כזה.

בכל הערכות המצב שעשינו ידענו, שאם תתפתח התקפה בקנה מידה כזה, כפי ששר הבטחון דיבר עליו, יצליחו המצרים להחזיק כמה ראשי גשר קטנים, שאנחנו נשבור אותם לרסיסים. היה לנו בטחון מלא, שהם לא יצליחו להעביר את המערך הצבאי שלהם ממערב התעלה למזרחה. יום לפני יום הכיפורים היו בסיני מספיק כוחות סדירים כדי למנוע את הישגי המצרים. אבל הכוחות האלה לא היו פרוסים לפי התוכנית, ושום חלק ממנה לא בוצע, שום חלק!

התוכנית הזו, שלא בוצעה, תורגלה באופן מלא עשרות פעמים, ובאופן חלקי מאות פעמים, ללא הרף. היא היתה קיימת ומגובשת על כל פרטי פרטיה שנתיים רצופות. היא היתה ידועה בדייקנות מוחלטת לכל מפקד. אבל היא לא בוצעה. הכוחות לא נפרסו.

מי נתן את ההוראה?

— מי אשם בזה? איך זה קרה?

היום עושים פעם. היום מנסים להטיל את כל האשם על האלוף אלברט. אולי מפני שהוא נהרג. הוא לא יכול להגיב. הוא היה קצין אחראי בצורה בלתי רגילה. קצין מצויין. מידת האחריות שבו היתה מעבר למה שאפשר לתאר. ומלבד זה היתה בו תכונה של דאגנות גדולה. הוא התייחס לכל תרגיל כאילו זו המלחמה בכבודה ובעצמה. הוא תכנן ופרס את הכוחות כאילו באמת המצרים תוקפים. הוא בשום אופן לא היה איש שיקול ראש במצב כזה של מלחמה. פגשתי אותו ב־7 באוקטובר, יום ראשון בשבוע, היום השני של המלחמה. היה בוקר. כמעט בוקר, אור ראשון. בסיני. שאלתי אותו: „אלברט, למה לא פרסת את הכוחות שלנו?!" ענה: „קיבלתי הוראה מפורשת לא לפרוס אותם. הוראה מפורשת לא לפרוס את הכוחות". אז אם מחפשים אשמים, מדוע קרה מה שקרה, מדוע ניכווינו כל כך קשה, מדוע המצרים נמצאים במקום שהם נמצאים, צריך להשיב על השאלה: מי נתן את ההוראה הזו לא לפרוס את הכוחות?!

— אלופים אחרים, שעוהים אתה, סבורים, כי רמטכ"ל צה"ל יכול להיות רק מי ששימש לפני כן אלוף פיקוד הדרום. האם ההנחה הזאת מקובלת עליך?

זה לא יכול להיות תנאי. אבל הואיל וזו החזית העיקרית של המדינה מוכרח רמטכ"ל צה"ל להכיר את החזית הזו הכרה צמודה, קרובה מאוד. הרמטכ"ל הנוכחי הכיר את החזית הזו היטב. שם הוא הכיר כל אבן, כל קפל קרקע, כל עמדה. את החזית המצרית הוא לא הכיר ולא ידע. זה היה ראשית האסון.

— האם משום כך אתה סבור כי הרמטכ"ל היה צריך להתפטר מיד בפרוץ המלחמה וכאשר נתמנו מהלכיה הראשונים?

מה יש פה לחקור?

או שהוא היה צריך להתפטר או שמישהו היה צריך לפטר אותו. הוא היה חייב לוודא, שהתוכניות הקיימות, שאושרו על ידי המטה הכללי והוצגו לפני שר הבטחון ולפני ראש הממשלה ולפני הממשלה כולה, ושר לשם ביצוען הוקצו הכוחות הדרושים והורדו לסיני ביום שישי, יום לפני המלחמה — אכן פרוסים בשטח. אבל הוא פשוט לא ידע את התוכנית. הוא לא התעניין בזה. הוא לא הכיר את חזית התעלה. העובדה, שהרמטכ"ל לא דאג ולא וידא, באופן אישי, שהכוחות נפרסו לפי התוכנית, שהיא בדיוק נועדה לענות על מצב כזה, לבלום את הכוחות המצריים הגדולים מאוד, איננה מחייבת שום ועדת חקירה. מה יש פה לחקור?! מה יש כאן לבדוק?! מה צריך פה להמתין לחקירה?! העובדות ברורות ונוקבות. היתה תוכנית. היו כוחות. היו תשובות. רק ביצוע לא היה. אז צריך פה לחקור משהו. הכוחות לא היו במקום והמפקדים לא היו בכוננות. זהו זה! ולכן, כאשר אתה שואל אותי על דיין, אני אומר: דיין לא! לא הוא צריך להתפטר. שמעתי איזו שטות, שאני מתייחס אל דיין כפי שאני מתייחס, מפני שיש לי גבס פוליטי לעתיד. שהוא יפרוש ממפלגת העבודה ויתחבר לליכוד. שטות! אני לא רואה את דיין כבן ברית פוליטית. הוא קשור למערך. ולא זה איכפת לי. אני לא מגן עליו ולא שומר עליו. אני אומר מה שאני אומר מפני שהאחריות היא על הרמטכ"ל ולא על שר הבטחון.

— אבל אם שר הבטחון איננו כופה את דעתו על הרמטכ"ל ועל המטכ"ל, כלום אין הוא מרוקן בכך את מהות התפקיד המיניסטריאלי מן התוכן הראשי של התפקיד?

צריך לשנות את הנוהג הזה. צריך להגדיר באופן חד משמעי, ששר הבטחון צריך להתערב בכל נושא בטחוני, של מינוי או של קונספציה, או של תוכנית או של פיקוד, שדנים במטכ"ל ולכפות את דעתו, בכל מקרה, שיש בזה צורך.

היה צורך בריכוז על־אוגדתי

— מה היה פגום בדרך הנהלת המלחמה הזו?

במלחמה הזאת המפקדים, שהיו מופקדים עלינו, דרג הפיקוד העליון, לא הבינו את המלחמה. אני אסביר זאת: מיבצע קדש ב־1956 היה מיבצע של חטיבות. כל חטיבה פעלה בציר שלה, פרט לגיזרה הצפונית, ששם פעל כוח בסדר גודל של אוגדה בפיקודו של רב־אלוף חיים לסקוב, שביצע את משימתו בהצלחה. כל הכוחות האחרים היו מאמצים חטיבתיים. כל חטיבה נעה על הציר שלה ועשתה מה שעשתה. זו היתה המסגרת. מלחמת ששת הימים, ב־1967, היתה מלחמה אוגדתית. כל אוגדה נעה בציר שלה, אל היעד שלה וביצעה את המוטל עליה. זה — פרט למקרה אחד, ששייכה גביש הפעיל שתי אוגדות יחד. והוא עשה זאת מפני שבאותו זמן היה בשטח, היתה לו אפשרות לקרוא את תמונת הקרב, הוא קרא ולמד והחליט להפעיל שתי אוגדות. ואז באה מלחמת אוקטובר 1973. מצב הפריסה של כל כוחותינו, מהלכי הפתיחה הקשים, עוצמתו של האויב ועוצמת כלי הנשק שבידיו — בגלל כל אלה לא ניתן היה בשום פנים ואופן לגבור על המצרים במאמץ של אוגדה. המלחמה הזו היתה צריכה להיות על־אוגדתית והמאמץ מצדנו היה מוכרח להיות על־אוגדתי. את זה לא הבינו הממונים עלינו. האופייני ביותר לצורת הלחימה שלנו, גזור בבישרין מתוך חוסר ההבנה הזה, היה פיזור המאמץ במקום ריכוזו. במלוא האחריות, במלוא שיקול הדעת, אני בטוח בזה, שאילו היינו מנהלים את המלחמה הזאת בדרך של ריכוז של מאמצים, ריכוז על־אוגדתי, ניתן היה לחסל את כל ראשי הגשר המצריים בצד המזרחי של התעלה וכל פני הדברים היו שונים, גם צבאי וגם מדיני.

שרשרת של טעויות

— מתי אפשר היה לעשות זאת? באיזה יום של המלחמה, אחרי מהלכי פתיחה כה קשים?

היום הקריטי של המלחמה היה יום ב', ה־8 באוקטובר, כאשר בידי ברן ובידי היו שתי האוגדות שלנו. זה היה כוח מספיק בהחלט לחסל את ראש הגשר המצרי הצפוני ואחר כך לעבור, יחד עם הכוח של אלברט, לחיסול ראש הגשר המצרי הדרומי. זו היתה דוגמא קלאסית איך לא לנהל מלחמה. את ברן הטילו לבצע את הפעולה, רק עם האוגדה שלו, בראש הגשר הצפוני, ואותנו, את האוגדה שלי, שרק ערב לפני כן הגיעה לחזית, אחרי 250 ק"מ של נסיעה על זחלים, שלחו 70—80 ק"מ דרומה, לבצע מהלך מקביל למשימה של ברן ולחסל את ראש הגשר המצרי הדרומי. זו היתה הטעות הראשונה. במקום להטיל את שתי האוגדות למאמץ משותף של אגרוף אדיר, קודם לגיזרה הצפונית ואחר כך לדרומית, פיצלו את הכוחות ואף אחת משתי המשימות לא הושגה. המאבקים העצומים שלנו עוד 150 ק"מ באותו יום, עד שראשי ההתקפה בגיזרה הדרומית לא בוצעה. באיחור רב הוחזרנו למפקדת הפיקוד, שלברן אין כוח להשלים את המשימה ואנחנו הוזעקנו בחזרה לגיזרה מרכזית. זהו. הם לא הבינו המלחמה. הם לא קראו אותה בראש וראשונה, כי הם לא היו בשדה. אי אפשר לקרוא מלחמה מרחוקים. זו הפעם הראשונה מוכרת להגיד, שדרגים בכירים למפקדי אוגדות, לא היו בשלבים הקריטיים של המלחמה. הם לא הבינו מה שקורה. לא הגיבו נכון.

דבר שני, שלא הבינו: את המצרים. הם היו בהרגשה, של המצרים להל־אביב, או לכיבוש סיני. המטרה המצרית [illegible] דבר שזעקתי עליו קשה, [illegible] מרים עם חיים ברלב ועם [illegible] בתוך המלחמה — היתה [illegible] על רצועה של 10 עד 12 ק"מ להעלה ולהתבסס שם להגנה. [illegible] רים השיגו בענין זה דבר של עליו בחלומות הכי ורודים מימיהם! אני טענתי שזו [illegible] ולכן דרשתי להטיל את כל [illegible] שלנו במרוכז לשבור את [illegible] בשר. התפיסה של מפקדת [illegible] לעומת זה, היתה, שהמצרים ויתקדמו ולכן צריך לשמור [illegible] גדולים שלנו ברזרות ולא [illegible] אותם למערכה.

אלון אמר לי כי [illegible] אין שום בעיה של [illegible]

— אבל עובדה היא, ש[illegible] ציפו, בניגוד למה שאתה אומר [illegible] קרב הלאה ומקובל להניח, [illegible] לוט של הנסיון הזה הוא, [illegible] שהישה את תוצאות הקרב ל[illegible]

כן, היתה התקפה כזו. [illegible] גיזרה שלנו, תקפה הדיוויזיה [illegible] ייגת 21 ואיבדה תוך כמה ש[illegible] טאנקים. בסך הכל איבדו [illegible] באותו יום כ־280 טאנקים. [illegible] כשלון נסוג השריון בחזרה [illegible] החייל המצרי להתבצרות ולה[illegible] בדיוק אז, היתה השעה [illegible] להטיל את כל הכוחות לע[illegible] מצרים ממאחזיהם, לפני ש[illegible] פיקים להתבסס ולהתבצר ב[illegible] ני מאוד. אבל לא הבינו את [illegible] המצרים, המהינו למהלכי הק[illegible] פים שלהם, לא ריכזו אנו[illegible] גדולים נגדם וזה השיגו [illegible] העיקרי שאליו חתרו.

דבר שלישי שלא הבינו [illegible] לא לקחו בחשבון את גור[illegible] לא הבינו שהמעצמות יתערב[illegible] לי שיחה עם יגאל אלון [illegible] ההחלטה על הפסקת האש. ב־21 באוקטובר. דיברנו [illegible] הזמן. אמרתי לאלון, שלא [illegible] לבצע את משימת העקירה [illegible] מצרים בגלל גורם הזמן. [illegible] בטחון עצמי גדול מאוד [illegible] אני, כמופקד על הנושא [illegible] ממשלה, יכול להגיד לך, שא[illegible] שום בעיה של זמן! וזה ה[illegible] קיסינג'ר כבר היה במוסקבה [illegible] כבר היה הסכם סובייטי־אמר[illegible] הפסקת המלחמה. זהו לא ה[illegible] הגורם המכריע הזה של זמ[illegible]

ברלב הביא עמו הפוליטיזציה

דבר חמור אחר במלחמ[illegible] מערכת יחסים קשה ביותר [illegible] מפקדים, בזמן המלחמה. לא [illegible] עוד במערכת כזו. מהיום שהגעתי לחזית, התפתחה נגדי מערכת של יחסי איבה [illegible] צרים. המניעים היו משני [illegible] הראשון, מניע פוליטי. מי[illegible] אותו מתל־אביב, ומירושל[illegible] חיים ברלב. השני: פשוט של קינאה ושינאה אישית. [illegible] התחיל במלחמה. זה התפת[illegible] שנים. נקודת הפתיחה של [illegible] פוליטיים ומינויי־חצר והצנח[illegible] ההתנכלויות, התחילה אחרי [illegible] של יצחק רבין כרמטכ"ל. [illegible] בתו זה לא היה קיים. ב[illegible] את המערכת הזאת של פו[illegible] של הצבא והכתיבים כיתו[illegible] אחד מינה את אנשיו. מינויי[illegible] גרמו לכך שמפקדים מוכשרי[illegible] באלצו לעזוב את תפקידם. [illegible] היה האלוף טל, לעזוב את [illegible] ב־1969. באותה תקופה, פל[illegible] של מפלגת העבודה חזר וה[illegible] המינויים בצבא. זה כולל א[illegible] היחסים הקשה. התחילו למנו[illegible] לא לפי כשרונותיהם אלא [illegible] לקנות הפוליטית שלהם. [illegible] רבין זה לא היה קורה. [illegible] השיקולים היו נקיים לגמרי [illegible] הזה. זה התחיל אצל ברל[illegible] אחריו לשיא השיאים. הם ר[illegible] קטנים על ידם, כי רק [illegible] אנשים הקטנים הם יכלו להח[illegible] ריטה.

כל זה בא לידי ביטוי בחזית, בתקופת המלחמה, [illegible] לחזית אמרתי לממונים עלי[illegible] מעו, אל תצרו את צעדי. [illegible] לפניכם. אני לא מתכונן להת[illegible] ולא באתי לנהל פה שום [illegible] זו מלחמה קשה. באתי רק [illegible] תנו לי להילחם". אולי זה [illegible] זו היתה מערכת נוראה ש[illegible] כאשר עשירה שרים של [illegible] ביקרו אצלנו אחרי המלחמה [illegible] להם: „ניהול החזית בזמן [illegible] הזכיר לי מה שקראתי כילד [illegible] מלחמת האזרחים האמרי[illegible]

(המשך בעמוד 27)

עם אירופה לכל מקום

מנחם בגין

בעקבות פנייתי אל מר דיין

א.

...אבן, שר החוץ של היום, ...ע, בוודאי, כי האופוזיציה הפרלמנטרית לא תשלים עם הרגלו ...ור לשון את לשונו. בתנותו ...ריב, לרבות אויבים בנפש ...מו, ולגסס את שפתו, בדברו ...אחיו בני עמו. בית נבחרים ...מוקרטי נועד, בין השאר, לתת ...ן כוח למיניסטרים הקוראים דרור ...שר לשונותיהם.

...מערכת הבחירות נאמר לי, כי ...אבן הביע דעתו המלומדת, ...מסך הטלוויזיה, לעיני אורחים, ...מצביעו בעד הליכוד, לא יוכלו ...בעיני ילדיהם (מבושה). ...עצמי לא שמעתי את הדברים ...לפני שעליתי על בימת הכנסת, ...לפתוח, בשם הליכוד, את ...המדיני, שאלתי את חברי, ...ם יכולים להיות עדי שמיעה. ...חברים שהודיעוני, כי גם הם ...ושו את התועבה המכובדת של ...החוץ. אך מספר ידידים אמרו לי ...פורש: במו אזנינו שמענו את ...אבן כך מתבטא בטלוויזיה. או ...החלטתי להשמיע את תגובתי ...ישה, הפרלמנטרית, לאמור:

...מי שאומר דברים כאלה, עליו ...כוש את פניו בקרקע, בבושה ...וכלמות, ולא להרים את ראשו, ...אשר חצי מיליון אזרחים, ובתוכם ...אלף חיילים, יאמרו לו: ...נו, על אף דבריך".

...שמנו לב, כי בדברי הפולמוס שלו, ...בימת הכנסת, היה מר אבן ...ת "קרדומי", מאשר במונולוג ...הדיוטי שלו. נקווה, כי הלקח ...יהיה לשווא, גם בעתיד. אבותנו ...לבנפש לפי הכלל הטוב, על ...חלקיו: את מכבדיו נכבד, ...ומיציו נשיב כגמולם. לית מאן ...פליג, כי, עם פתיחות הכנסת ה־ ...שמינית, הננו נכנסים לתקופה של ...לאומי יסודי וחריף. חריפותה ...לשון פרלמנטרית אינה צריכה ...ע כבוד הדדי בין בעלי האסכולות ...שונות. אבל הדדיות היא ה־ ...ת.

ב.

...לי להודות, כי פנייתי אל מר אבן ...היתה העיקרית. חשובה ממנה, ...בעיני, היתה קריאתי אל מר דיין. ...ן, כי זקוקה בת גימה דרמטית, ...מתגרש עליה. בכוונת זיבורתי, ...נת ובכאב. אמנם כן, יש בלבי ...חברות עמוק כלפי שר הבטחון. ...נו זוכרים את ימי מאי 1967. ...הוקמה, בימים ההם ממשלת ...ליכוד הלאומי? מיהו תרדה היתה ...בקרב העם? אחר ליום ששי, ...ביוני 1967 באנו, מר דיין ואני ...ישיבת הממשלה. למחרת היום, ...נתפגו שנינו בפגישה רבת חשיבות ...המפקד העליון של צבאנו. הוקמה, ...המצים בלתי פוסקים ממשלת ליכוד ...לאומי, לעת משבר וסכנה. לעולם לא ...ח את דבריו של הקצין הצעיר, ...ליוחי ל"אי שם" באותו ערב ...ת, לפני הצהריים. הקצין הזה ...ירק בנר מאז בשבע שנים בקירוב ...גם עלה בדרגה. דבריו עדיין ...הודים באוזני: "אתמול, כאשר ...ל ישראל" הודיע על הקמת ...ממשלת הליכוד הלאומי, קם רעש כזה ...המחנה שלנו שיכול היה להחריש ...את כל המוגים המצריים". שמחה ...של מגיני האומה ומצילה. ...הבינותי כי כבר עשינו משהו ...עמנו: המוראל של הצבא עלה. ...מילוא חשיבותו היא.

...נפגשנו עם המפקדים. החלפנו ...דעות. ומדוע, כי ממש באותה שבית ...איש לרעהו, כי אם לא תתקבל ...החלטה הדרושה, נעזוב את הממשלה ...לילה לאחר הצטרפותנו אליה. ...עמוקה היתה ההכרה, כי אנו ...עומדים בפני סכנה לאומית, בפני ...להרחיקה מעל עמנו. אלופי ...ל, גם אלה, אשר בינתיים עברו ...לאזרחים, זוכרים לי, כי ניגשתי ...עם, עם תום המפגש, ואמרתי ...: תגית החלטה. כעבור ...יום חזו מר דיין ואני בין מנסחיה ...אותה החלטה, אשר בעקבותיה ...הביבה של מלחמת ששת הימים.

...לא עברנו, דיין ואני, כברת דרך ...והמצת, השובה, של שרות, במשך ...שש שנים, בממשלת הליכוד ה־ ...לאומי. שיתוף פעולה טוב, הבנה ...רבה, צצה ביננו. אני מעולם לא ...לסמוך למסור הודעות לטובת עמדו־ ...תינו המדיניות. מר דיין, ביוזמתו, הודיע, ...בעניינו זוגים ובבטחון הוא קרוב ...אלי מאשר אל מספר חבריו ...לדרך. אף בימים האחרונים חזר ...ואמר זו באוזניהם של צעירי ...ל, אשר כן אתם נגנית, בתקופה ...הרעה, קירבה בהשקפה. יכולני ...לומר, בשינוי גירסה: כאמונה ...קרוב.

...מפיקרית היא לעתיד. איך ...שר הבטחון להכריז, בעקבות ...הסכם הפרדת כוחות, כי פני ...מצרים לשלום? וכי לא למד את ...של הודעותיו, ושל הצהרות ...לפני יום הכיפורים? כה ...לצות מסוכן יותר, אם המצרים ...בשעתנו אינם "קוראים" אל נכון ...כוונותיו, את מגמותיו של ה־ ...אויב, כיוודע אם הוא מטרב. הוך ...מצב המתן להודיע, כי נסתיימה ...המלחמה, אלא, להיפך, הוא כבר ...הגשה, כי מצב המלחמה ייפסק? ...הם "סבירות נמוכה" אמת, של ...טעויות המאפללות, לא הספיקה ...ש, סכנה הטיית חנות לפני כסר ...שים בלבד?

ג.

...שלות דעת, זרת סכנות היא. אם ...ברית של אומה, מוקפת אויבים, מתעלמים מעמדותיהם המוצהרות ו־מנסים לדבר בשמם, במקומם, של ה־אויבים. האיחוד הסוציאליסטי המצרי־ הודיע, מיד לאחר חתימת ההסכם על ההפרדה הנובעת מנסיגתנו החד־צד־ דית, כי "מצרים תמשיך במערכה המדי־ נית והצבאית למען שחרור כל השטחים והבטחת הזכויות המלאות של העם הפלסטינאי". יש לנו רושם חזק, כי לאנואר סאדאת יש קשר כלשהו עם "מפלגה" יחידה זו במצרים, וגם השפעה לו על ניסוח התלפותיה. היא אמרה בשמו, על דעתו, מה "ה־שלום", אשר אליו פני מצרים ו־שליטיה. זהו ה־Pax Saadatiana אשר לא נשתנה במאום מימי התשובה לד"ר יארינג, עד מלחמת יום הכפורים, עד ועידת הפסגה באלג'יריה ועד חתימת הסכם ההפרדה. שר הבטחון, בתוקף תפקידו, צריך היה להיות הראשון שיזהיר את האומה מפני שאיפת מצרים להמשך — נסיגתנו, לקראת "שלום" העלול להביא לכך "שילך לנו הבית השלישי", על פי ביטויו הקשה של מר דיין באזניה של הגברת מאיר בשעות הקשות של מלחמת יום הכיפורים. על איזה שלום אנו מדברים? כבר קבעו הקדמונים, כי, אם שני אנשים אומרים דבר אחד, אין זה אותו דבר. שלומו של סאדאת אינו שלומנו, אלא סכנה לקיומנו הלאומי. כל מי שלא ידבק באויב הזה של המדיניות במזרח התיכון, עלול להמיט אסונות נוספים על ישראל, אחר האסון הכמעט־שואתי של ליקוי המאורות בין כסה לעשור.

באשר להסכם עצמו, לא הסתיר האיחוד הסוציאליסטי את פירושו ה־צבאי, מנקודת ראות מצרית. אלה הדברים המקוריים שנמסרו לפרסום עולמי: "מצרים מסכימה להגבלת הכוחות (אנחנו קוראים לכך ב־המצאה לשונית: דילול), כיוון ש־היא יכולה להעביר מן הגדה המערבית של תעלת סואץ אל הגדה המזרחית, בכל עת, כל מספר של חיילים ו־כל ציוד (ההדגשות שלי — מ.ב.), אם הדבר ייראה נחוץ". רבים ה־אזרחים אשר שמעו ולמדו, כי אנחנו הגענו להערכה כזו ביום, הנקרא משום מה היסטורי, שבו ראשי המטה, היהודי והמצרי, שמו חתימותיהם מתחת לסעיפי ההסכם. שוב ניתנה הוכחה לערכו של ניחוח הגיוני. אבל עובדה אופיינית היא, כי בטרם תיבש, או מיד לאחר שיבשה הדיו, מתחת למסמכים על התפקוד, קבעה ה־מפלגה השלטת במצרים, כי, אם יהיה נחוץ יועברו לעברה המזרחי של התעלה טנקים, תותחים ארוכי טווח, טילי קרקע אוויר או אולי גם טילי קרקע־קרקע. זהו הפירוש המעשי של הביטוי הנמסר: "כל ציוד". מצד שני, הסביר ד"ר קיסינג'ר, אשר ההסכמים לסיום המלחמות הבלתי נגמרות, כי ארצות־הברית אינה ערבה להסכם המצרי־ישראלי. אנחנו ידענו על כך מראש. עכשיו יודעים זאת כל המצרים וכל הערבים והאחרים. הם באוגוסט 1970, כאשר האמריקנים אמרו לנו כי הם עומדים מאחורי הפסקת האש, לרבות ההתחייבות ה־מצרית לא להזיז את טיליהם לעבר התעלה, קידמו אותם המצרים, כמי שהדבר נראה להם "נחוץ", קל וחומר כשיש להם שליטה צבאית מוחלטת על שני עברי התעלה, ואין ל־התחייבויותיהם שום "ערובה", ממזרח או ממערב.

אם המצרים יחליטו, באחד מן הימים או הלילות להעביר מזרחה ל־תעלה את הציוד, אשר השבוע הם התחייבו להסיגו מערבה, הם לא יודו כלל, כי הם הפרו הסכם. נהפוך הוא, טענתם תהיה, כי ישראל הפרה, או לא קיימה את התחייבותה על פי החלטה 338, הכוללת את ההחלטה 242, הקובעת, בהקשר עם "התאוששה" של מלחמת ששת הימים, כי "חל איסור מוחלט על רכישת שטחים ב־מלחמה". זה נכון שישנם פירושים שונים להחלטה זו, אבל הפירוש ה־מצרי ידוע לכל איש בישראל. בהתאם לפירושם, יטענו המצרים כי ישראל שוב מנסה "להקפיא" את המצב, לאחר נסיגה, וכך היא מתכחשת להובותיה על פי החלטה 242, אשר קיבלה על עצמה "לבצעה על כל חלקיה". התוצאה תהיה, כי מצרים תראה את עצמה חפשית מבחינת ההסכם, הכולל התחייבות על פי ההלכות בתוצאה הבטחון, להחזיר ל־גדה המזרחית של תעלת סואץ חלק ניכר מכח שהוא הוציאה ממנה. כדי להביא לנסיגה החד־צדדית, העמוקה של ישראל, בלעדי חוזה שלום ומתוך הספק קיומי, הבוסכם בלי אומה, של מצב הבלחמה ביניהם. לכל הדעות, קיימת אפשרות כזו. בעוד הצדדים שומר לעצמו, במפורש, את כל ה־אופציות שלו מתחום לרוחה, ובאין עתה דילולים בושינגטון, שב ומכריז גם שר הבטחון, כי פני מצרים ל־שלום. איזהו השלום, לא אבה לומר.

ד.

להנהי במקצת על מר דיין ב־שאלות ביניים פרלמנטריות, כמקובל בכל בית נבחרים דימוקרטי שבו דבריו של המיניסטר לעולם לא יוחשב לתכבה כיוחדת. בעניין אחד, ניסה שר הבטחון להקו את פירושה הקשה של הכרזתו הבהורה בטלוויזיה. הוא הסביר, כי, באמרו שפני מצרים ל־שלום, היתה כוונתו לחוי רגיעה ב־איזור התעלה. אם כך, חובה להזכיר, בהתאמת הגירסה, את עצת חכמינו: מדים היזהרו בדבריכם. יש הבדל בין כתי ההצהרות. גם הכוונה לסקט ושיקום באיזור התעלה עוד תעמוד למבחן. אבל מר דיין אמר במפורש: פני מצרים לשלום ולא הוסיף. הכל הבינו, כי הוא מבשר לנו, ולאמריקנים ולרוסים ולכל באי עולם, כי סאדאת רוצה בשלום עם ישראל, בעוד חובתו היתה לדעת, כי הרוחן המצרי רוצה ב"שלום" כשלו נגד ישראל, כלומר ב־השגת מטרותיו, אם בלחץ מדיני ו־אם בלחץ צבאי.

בעניין אחר, לא תיקן שר הבטחון שלא הזכיר מאומה, תוך חילופי דברים, שאלתי את מר דיין, האם הוא יכול להביא הסכם שלום עם מצרים, על פי התורה שבעל פה של המערך (אשר הוא עצמו היה, כידוע, ממחבריה ה־ראשיים). מניחי במקום את עיקריה: שארם־א־שייך עם רצף יבשתי לאילת לנו, איזור עזה, רמת־הגולן, ירושלים כולה לנו, וכן עמידה צבאית בלתי מעורערת על הירדן, שאלתי, איפוא, אם בתנאים אלה, אשר המערך בשעתו הבטיח לא לוותר עליהם לעולם, אפשרי הסכם שלום עם מצרים. שר הבטחון השיב בלאו נבוך קמעה, אך מפורש. הודעה שלילית זו אומרת דרשני.

לפני שנידרש להתבונן בה, נשוב למערכת הבחירות, מלפני חודש בלבד. מה היתה טענתו העיקרית של המערך, לפני ה־31 בדצמבר? הוה אומר, המערך עבודה־מפ"ם יביא שלום מ־דינות, הסכם עם מדינות ערב, פתרון לאורך ימים בדרכי שלום ועוד. אנחנו השיבונו, כי המערך אומר את ההיפך מן האמת ביודעין. לא דרושה היתה חכמה רבה, כדי לעמוד על הכזב המופק הזה. עשינו עימות בין עמדותיהם של שליטי ערב ובין תנאי המערך. מה המערך מציין, כי לעולם לא נשוב לקוי ה־4 ביוני 1967 אלא נדרוש את השינויים הטריטוריא־ליים, בהסכמת הערבים, המגויים ב־תורה שבעל פה החדשה, קובעים ה־ערבים, מבלי להשאיר מקום כלשהו לאי־הבנה, כי אם לא תשוב ישראל לקווים שלפני מלחמת ששת הימים ולא תפתור, אחר הנטיה הסוטאלית, את הבעיה של הזכויות הלאומיות ה־מלאות של העם הפלסטיני, לא יהיה לעולם, שום הסכם שלום עם ישראל. המסקנה ברורה. כך הסברנו. אך אנשי המערך לא ויתרו על דעתם. יום אחר לילה חזרו על טענתם, כי בעוד לליכוד אין תכנית ואין דרך להביא שלום, יש למערך גם דרך וגם תכנית לזכותנו בהסכם שלום, והתורה שבעל פה — בכתביהם.

חודש ימים לאחר הבחירות, עומד אחד המנהיגים החשובים של המערך על במת הכנסת המדה, כי על פי משנתו, אין שום סיכוי כי ייעשה שלום בין מצרים ובין ישראל. ניתן, איפוא, אישור רשמי וגלוי לטענתנו, כי דוברי המערך דיברו שווא אל העם. וידעו היטב כי פיהם מטיק הטעיית מכוונת. אולי יש לנו סיבה להודות למר דיין על הודאתו, אבל העם כולו, לרבות בוחרי המערך, צריך ללמוד, כי המפלגה המתיימרת להיות היחידה המתאימה להנהלת ענייני ה־אומה, אינה מהססת להטיל לתוך חיינו הציבוריים את "השקר הגדול" ובלבד לא להיפרד משלטונם המרע. ואם מנהיגי המערך, בקראם שורה זו, עומדים להשמיע תלונה, הלמאי אני מכשיל עליהם זכרונות (איך הם רגילים לומר) מאירופה אשר בשנות השלושים, ישימו לב לרמזיהם המוד־נים השבוע לאריק שרון — וידעו. יישיבו נא דרכם; אל יפקירו לשונם; וירשמו לפניהם, כי למשמיצינו נשיב כגמולם.

ה.

אבל תשובתו של מר דיין לשאלתי הפרלמנטרית מעוררת דאגה, בעיקר לגבי העתיד. שר הבטחון, כמובן, רוצה בשלום, כמונו. הוא לא יותר מאיתנו; אנחנו לא פחות ממנו, וכך להיפך. הוא מחברה של התורה שבעל פה, של המערך. אין להניח, כי הוא לא רצה בשלום עם מצרים, שעה ש־עבד ועמד עליה. הוא, בוודאי, שער, כי עם תכנית זו אפשר להגיע להסכם כולל עם מצרים. עתה ברורה מסקנתו, כי הדבר אינו אפשרי. מה יהיה, איפוא, בעתיד? היוסיף להבריח, כי הוא מעריך את שארם־א־שייך בלי שלום, על שלום בלי שארם־א־שייך, או בקרוב יאמר את ההיפך מזה? ואם בחלק זה של התורה שבעל פה אנו עוסקים, מה יהיה על חלקיה ה־אחרים? האם כך, או אחרת, יאמר על פיתחת רפיח, עם ימית או בלעדיה, על עזה ועל רמת הגולן ועוד? כל הזונים וכל הנודים ו־כל הפלסטיניסטים טוענו, אף מוסי־פים לטעון, כי מר דיין ומדיניותו הם מכשול להשגת שלום. האם, נוכח תוקפנותם הגוברת, יעמוד מר דיין על מבואו שלו, או כדי להוכיח להם, כי רודף שלום הנהו, יוותר עליהם?

זוהי השאלה העיקרית, העומדת בפ־ני האומה, אחר האישור הפרלמנטרי שניתן, בדיעבד, להסכם הנסיגה ה־מפרידה. מי שמצביע על הרוב ה־גדול, המאשר, ישים נא ליבו לקריאתו של איש רקיה: "ירבו הצבעות כאלו בכנסת". שמענו, איפוא, את קול ה־פטריוטיזם הנלהב. שמענו גם את השאלה הנודעת: וכי הללו, דוברי המערך, אינם דואגים לבטחון יש־ראל? וודאי שהם דואגים. אבל אם כך, מדוע לא גייסו את המילואים בין ראש השנה ליום הכיפורים? מדוע עשה, לפי ההודעה המאוחרת של הגברת מאיר, שגיאה פאטאלית? מדוע, אחר 25 שנים, היו נאלצים להזמין מחוץ לארץ כמות גדולה של רובים, משום שהתברר לפתע, כי לצבאנו האדיר, המפואר, שניבנה מ־תוך מאמץ מתמיד, עליון, של העם כולו, חסר נשק אישי לחייליו, מותר לי להוסיף, מתוך נסיון אישי, כי היה מי שהעיר על כך לפני זמן רב, אך "יודעי הכל" בתוכנו השיבו, כדרכם, בהתנשאות: זה בסדר, אפשר גם בלי נשק אישי בשביל חלק מן המילואים. דרושה היתה הטרגדיה של יום הכי־פורים כדי שגם הם יבינו, ויסכימו, כי כך אי אפשר לעת מלחמה.

עלינו לשוב לשאלה המרכזית: לאן אנו הולכים תחת ממשלה זו, אשר ככל שגדלה מבוכתה גוברת הת־בשאותה? זאת השאלה הזאת הנני שב ומפנה, במיתוד, ובדאגה עמוקה, אל מר משה דיין, שר הבטחון.

פרידה — אחרי הסכם ההפרדה: הרמטכ"ל הישראלי והמצרי יוצאים מאוהל האו"ם בק"מ 101

פרופ' שלמה אבינרי

ממשלת חירום

נתחיל מן הסוף: בשעה זו זקוקה מדינת ישראל לממשלת חירום. לא לממשלת ליכוד לאומי, שמפלגותיה המנוגדות זו־לזו בתפישותיהן הנרומנה לשיתוק מדיני, כי אם לממשלה שתהיה מבוססת על מתכונת הקואליציה המקובלת במדינה, אך שתתרכז אך ורק בעניינים המיידיים הנובעים מצורכי הבטחון הלאומי של ישראל. ממשלה כזו תצטרך גם לגייס לשורותיה ולעזרתה את מיטב כוח האדם הארגוני והאינטלקטואלי העומד לרשות עם ישראל בשעה זו.

אנו חיים בתקופת חירום שלא היתה כמותה מאז הקמת המדינה. טיבה של שעת חירום הוא, שכל מה שאינו שייך לנושאים המתמקדים מסביב ל־סוגית החירום חייב לפנות את מקומו בראש סולם העדיפויות. קשה לומר כי מדינת ישראל נוהגת בימים אלו לפי כלל זה.

●

מי שהתבונן במהלכים הפוליטיים במדינת ישראל בשבועיים האח־רונים מוכרח היה להודות כי ה... לפניו תמונה מטורה.

מצד אחד עמדה ישראל בפני אחד המהלכים הדראמאטיים המהוצים ב־יותר בתולדות הדיפלומטיה המודרנית. נכונות מתמדת של שר חוץ אמריקני באיזור, ימים תמה למן כבר בקווים והילוך גבה במגעים המדיניים, קבוצות עבודה היושבות עד אור הבוקר, טיסות יומיות כמעט של קיסינג'ר בין ירושלים לאסואן.

מצד שני — המשך המגעים המפלגתיים בעניין הקמת הקואליציה הממשלתית, בהם ניזונו, בין השאר, נקודות המחלוקת הקואליציוניות הבאות:

● מיהו יהודי לצורך חוק השבות? והאם מי שהתגייר גיור אורתודוכסי בלבד — או שמא גם אלה שהתגיירו גיור קונסרבטיבי או ריפורמי רשאים לבוא בקהל ישראל לצורך זכות עלייה לארץ והזכאות לטיפול כעולים מצד הסוכנות היהודית ומשרד הקליטה?

● היינתן חופש הצבעה לסיעות השונות בעניינים דתיים, וביחוד בעניין הצעת חוק לפסולי חיתון הבאות לפתור, בין השאר, בעיה כבעיית האח והאחות שהיו חשודים בממזרות.

אלה לא היו סוגיות שוליות, שקבוצות עבודה המורכבות מתיאולוגים או מומחים לדיני אישות דנו בהם בין גודלים עבשים או ספריות מכוברות. אלה היו הבעיות העיקריות שסביבן נסבה בעיית הרכבת הקואליציה הממשלתית בישראל — בשעה שממשלת ישראל עצמה צריכה היתה לדון בשאלת טיב הפרדת הכוחות, משמעותן של ערבויות אמריקניות, עומק הנסיגה הישראלית, פרוצדורת [illegible].

למתבונן מן הצד היתה ללא ספק הרגשה של עליסה בארץ הפלאות: מצד אחד ממשלה הנלחמת בשעת מצוקה מדינית, לא קלה, להכרעות שתקבענה את גורלה — ואת קיומה — את מדינת היהודים לעתיד לבוא — ומצד שני, עסקני מפלגות וראשי סיעות דנים בסוגיות שבכולן במקומן מונח — אך בוודאי אינו יכול לעמוד בראש סדר העדיפויות של מדינת ישראל בשעה זו.

אם נבקש לשון בוטה: מי שחושב שצריך להכריע בעניין טיבו של הגיור או בשאלת פסולי חיתון בשעה זו הריהו משחק שקר בגורלו של עם ישראל.

●

סוגית מיהו יהודי היא ללא ספק סוגיה מרכזית שעליה יש חילוקי דעות לגיטימיים, המפד"ל, כמפלגה המייצגת חלק מן היהדות האורתודוכסית, רשאית שתהא לה דעה בעניין תקפותו של גיור לא־אורתודוכסי. כיוצא בזה, אפשרות נישואין לפסולי חיתון היא בעיה כאובה, והמפלגה הליברלית העצמאית מייצגת בעניין זה דעת הרווחת בציבור מעבר לכוחה המספרי של מפלגה זו.

לא זו השאלה.

השאלה היא, האם אין בעיות אלו יכולות להמתין, והאם בגלל משא ומתן בסוגיות אלו יש להשהות את הקמת הממשלה בישראל.

הממשלה הבאה תצטרך לפתח לעצמה קונצפציה של בטחון ישראל שבמסגרתה תוכל לנהל מו"מ שיקבע את גורל סיני, הגולן, ויהודה ושומרון; היא תצטרך לתת את דעתה בשאלה הכאובה כיצד לשלב את היסוד הפלשתינאי בהסדר העתיד, מבלי שיסוד זה ייוצג על ידי ארגוני החבלה; היא תצטרך לאזן את תביעות הבטחון הלגיטימיות של ישראל עם כוחה המוגבל של ישראל להמריך בגרוני הגרון שהיקפו הוקסן לאין ערוך בגלל תוצאות מלחמת יום הכיפורים.

הממשלה הבאה תצטרך לארגן מחדש את צה"ל, לגבש מדיניות כלכלית שתאפשר מצד אחד צדק חברתי רב יותר מכפי שבוטא על ידי מדיניותה הכלכלית בעבר יחד עם הירתמות המשק לצריכה של שעת חירום, לפתח הפיסה של ניצול משאבי העם היהודי לפיתוחה ולחיזוקה של מדינת ישראל. היא תיקרא לשבש מופת של הנהגה לסגנון חיים אחר במקום מבנה פיאור הנהרלים במסגרותיה של חברת שפע מדומה.

כל זאת לא תוכל הממשלה לעשות אם תצטרך לעסוק בסוגיות קמצא ובר קמצא שהוזכרו לעיל. טעם כל הסיבוב התיאורטי, אינן מהוות את צרכיה הלאומי של מדינת ישראל כיום.

לכן יש לקרוא להקמתה של ממשלת חירום, שהכרזת כר־ראש־יום לשנה. ם יסים על כל הסוגיות התביעות הללו. המערך, כמפלגה העיקרית בממשלה הבאה, חייב להודיע עתה לשותפיו לקואליציה לעתיד לבוא, כי אין הוא מנהל את מו"מ על תביעות שאינן פונקציה של המצב הנוכחי. בכל העניינים האחרים — גיור, ממזרים וכל כיוצא בזה — נשאר המצב הנוכחי בעינו. ושום הצעה לשינוי לא תועלה במשך השנתיים הבאות.

●

יתכן ששלומי אמוני ישראל, כמו גם חברי הליכוד למשנת כנ"ה והות, איש איש לשיטתו, לא ישבעו נחת ממורטוריום כזה. אך עם ישראל, שגורלו ורווחתו נקבעים עתה לשבט ולחסד, רוצה ממשלה שם סב מעיינה באותן שאלות שהן באמת חשובות. את השאר אפשר להותיר לכשירותו.

המערך מסוגל לממש עמדה כזו אם יציב אותה אולטימטיבית לשותפיו הקואליציוניים. המערך חייב אף לחשוף את עצמו לביקורת דומה בכוח שמייך לטיב ההנהגה שהוא מבקש להציב בממשלה הבאה. השיקולים מי ייכנס לממשלה הבאה מטעם המערך חייבים אף הם להיות כפופים לצורכי השעה, ולא לצורכי החשובים הפנימיים הקטנים של מפלגת העבודה עצמה.

יש למערך מאגר של כוח אדם מעולה לעמדות הנהגה במדינה. יחד עם זאת, קיים החשש כי לממשלה הבאה ייכנסו אנשים שהשיקולים להכנסתם דבר אין להם עם יכולתם לתרום לממשלה בשעת חירום. אישית אני מעריך הערכה מרובה אדם כיהושע רבינוביץ. נאמר עליו שהיה ראש עיר טוב, וברור כי נצחונו של הליכוד בבחירות לעיריית ת"א היה חלק מהצבעת המחאה נגד המערך ונגד אופיה המנגנוני של מפלגת העבודה שיהושע רבינוביץ סימל בה את כוחו של ה"גוש". עובדה היא, בכל זאת, כי רבינוביץ נכשל בבחירות לעירייה: הרצון ל"פצותו" על כך במשרת שר בממשלה מגלגל כבירה גרועה, ובוודאי שאינו ריליר בנטי לצורכיה של מדינת ישראל כרגע.

●

לישראל מיבנה פוליטי מאובן ומיושן. חלק מן ה"מחולי" הפוטימורי שלנו הוא בקיומם של דפוסי הנהגה ותנודות שכבודם ההיסטורי עמם, אך דבר אין להם עם העולם המודרני האכזרי שבמסגרתו אנו מקיימים מאבק שהוא — סליחה על הבראה — מאבק לחיים ולמוות. בכלל דפוסי ההנהגה והכרעה כאלה הרכינו כאשר הוכנו ביום הכיפורים. להמשיך בהם כאילו לא אירע דבר פירושו כי לא שכחנו דבר ולא למדנו דבר. מי שינסה להמשיך לנהל את המדינה כאילו לא אירע דבר, במעמעות "עסקים כרגיל", עשוי להוביל אותנו לקראת מצבים שלא נהיה ערוכים לקראתם כשום שסימלנו בבוקר־סרינקי של מי־סו בנה העול ם סלנו.

הדרך לגיוס מכאגיו הכמוסים של העם מתווה עכשיו בפני ממשלה שהוגע לתהפגותה מעל לרוח בה ש.ה. הציב כוחות חדשים במקומם של אלה שנכשלו, ותוע לקבוע סדר יום לאומה שבראשו יופיעו אותם ענינים שהם חשובים. הזהר יכול לחכות.

...ריש שרון

...ה צבאית ...
...ילו בשדה

...ישרת של טעויות

مكزامن الأصل

בשטחים: „עסקים כרגיל", אך הקצב הואט

מאת יובל אליצור

עובדה היא: בעוד מתחילה הפרדת ה־כוחות בין ישראל ו־מצרים נמשך השי־לוב בין יהודים וערבים ב־חזית אחרת, ביהודה, בשומ־רון וברצועת עזה. מלחמת יום הכיפורים וחודשי אי־הוודאות המדיניות שבאו ב־עקבותיה לא עצרו את תה־ליך הווצרותו של ה„שוק ה־משותף" בין ישראל לבין „ה־שטחים המוחזקים", אם גם קצב המיזוג הואט במקצת.

גם היום, ממש כמו בספטמבר 1973 משכימים עשרות אלפי פועלים ערבים מטול כרם, מבית לחם ו־ממחנות הפליטים ברצועת עזה ויוצ־אים לעבודת בפרדסים, בבנין ובבתי החרושת בישראל. גם היום, ממש כמו בספטמבר 1973, קונות עקרות בית בחברון ובשכם רכז עגבניות מתוצרת „אסיס" ו„טל", המועצה ל־שיווק פרי הדר משווקת תפוזים ולי־מונים מפרדסי רצועת עזה וישראלים מחפשי „מציאות" מגיעים לרמאללה לקנות ירקות במחיר זול יותר מאשר בשוק מחנה יהודה בירושלים.

סניפי הבנקים הישראלים הפוע־לים בערי ה„גדה" מדווחים על „עס־קים כרגיל" ולמשרד המסחר וה־תעשיה ממשיכות להגיע בקשות ל־רשיונות יבוא מעבר לים שהוגשו על ידי סוחרים בשטחים. היבוא הוא כרגיל: מוצרי מזון ובכלל זה בשר בקופסאות, מוצרים תעשייתיים שאין להשיגם בישראל וכן מוצרי אלקטרו־ניקה ובעיקר מקלטי טרנזיסטור משו־כים. גם בקשות להלוואות להקמת מפעלי תעשיה ומלאכה ובקשות ל־יבוא חומרי גלם לתעשיה.

הם מביאים קש לתעשית המוצ־לות, צדפים לתעשית המזכרות על בית לחם, סוכר ופולי קקאו לתעשית השוקולד והממתקים. רהיטי במבוק מתוצרת רצועת עזה ואל עריש ממ־שיכים להגיע בכמויות ניכרות, ב־עיקר לשווקי תל־אביב.

המדפים עמוסי סחורה

המטייל בערי יהודה ושומרון וב־כפרים, מסתכל בחלונות הראווה וב־מדפים עמוסי הסחורות של החנויות, הרואה את מוניות ה„מרצדס" בעלות לוחיות־הזיהוי הצהובות או הלבנות ממשיכות לנוע בכבישים על אף מחירי הדלק והשיגים, יגיע למסקנה כי מלחמת יום הכיפורים לא הביאה קץ ל„נס הכלכלי" שחל בשטחים המוחזקים מיד לאחר מלחמת ששת הימים.

אלא שבדיקה קפדנית יותר של העובדות תוכיח כי משהו בכל זאת נשתנה בתהליך השילוב הכלכלי בין ישראל לבין השטחים מאז מלחמת יום הכיפורים. מיליון תושבי שטחים אלה אמנם ממשיכים להפנות את מבטם מערבה, לישראל, בכל הנוגע לפעילותם הכלכלית ואין הם מוכנים לוותר על ההישגים של שש וחצי השנים האחרונות. אלא שקצב השילוב הואט ומורגשת כיום אי־וודאות והססנות במקום האופטימיות והבטחון שאפיינו את תהליך השילוב בעבר.

למעשה ניתן להבחין בין שני של־בים בהתנהגותם הכלכלית של תושבי השטחים למאורעות חודש אוקטובר ואילך. תחילה היו תדהמה ושאיפה להעתקות והסתגרות ולאחריהם חידוש איטי של מסלול הפעילות הקודם, תוך זהירות והימנעות מכל צעד העלול להחשב כהזדהות עם ישראל או אפילו בשיתוף פעולה כלכלי עמה.

חזרת זו, בשלבים, למסלול של שילוב כלכלי, בולט ביותר ביציאתם של פועלים מן השטחים לעבודה בישראל. בימים הראשונים של המל־חמה נמנעו כמעט כל הפועלים ה־אלה, שמספרם נאמד בחודש ספ־טמבר ב־55 אלף עד 60 אלף, מלה־גיע למקומות עבודתם בישראל. ה־סיבה להמנעות היתה לרוב לא רצון לחרים ולא תמנית פוליטית אלא פ־שוט פחד, פחד מגורמים ערבים ה־רואים בעין לא יפה עבודה במשק הישראלי ופחד מיהודים, אשר לפי השמועות שהילכו באותם הימים, פרעו פרעות בערבים בודדים שהז־דמנו לערים ישראליות.

ה„ראיסים" חוזרים

השבועות הראשונים של בטלה מ־אונס לא הכבידו על מרבית הפוע־לים הערבים. היו בידיהם חסכונות שצברו מעבודתם בישראל והיה גם ביקוש לעובדים ביהודה ושומרון וכן ברצועת עזה הן לביצוע עבודות צי־בוריות והן לבניה פרטית — בעיקר בתיהם של אלה שמצבם השתפר באור תחת השלטון הישראלי.

אלא שעד מהרה התברר כי ה־הימנעות מעבודה בישראל היא בלתי אפשרית וכי המשק של השטחים אינו מסוגל לקלוט את כל הפועלים שעבדו בקביעות בישראל. בשבועות הראשו־נים שלאחר המלחמה חזרו כבר כ־10 עד 12 אלף פועלים ערבים, בעיקר פועלים חקלאיים שבאו למשקים ש־ליד הקו הירוק ומילאו את מקומם של הישראלים המגויסים. עתה חזר מספר הפועלים מהשטחים המגיעים יום יום לעבודה בישראל לכדי 40 עד 45 אלף.

במספר זה יכול היה אף לעלות אילו היה הביקוש הישראלי לעובדים גדול יותר. צמצום הבניה וירידת הפעילות הכלכלית בענפים אחרים גרמה לכך שיש בישראל פחות דרישה לפועלים מן השטחים. גם בעבודות הקטיף, למשל, הביקוש הוא לפועלים צעי־רים, אך לא למבוגרים ולילדים. נת־ברר שאפילו בגמלים אין מקום ל־העסק יותר ערבים. יש לזכור עוד כי פועלים ערבים הועסקו גם בבתי מלאכה שנסגרו עם פרוץ המלחמה וגיוסו של בעל הבית.

הירידה בביקוש לעובדים בישראל פגעה בתושבי השטחים גם בכך ש־על אף התייקרות המהירה של ה־חודשים האחרונים כמעט ולא עלה השכר של העובדים מן השטחים. לעתים קרובות מוכנים כיום פועלים אלה להסתפק אפילו בשכר נמוך יותר ובלבד שיוצעו עבודה. חוסר ה־ודאות גרם לכך שיותר מאשר בעבר מעדיפים פועלים אלה שכר במזומנים, המשתלם ערב ערב, לפני שובם ל־בתיהם ואינם מוכנים עוד להתחשב־נויות ארוכות באמצעות לשכות ה־עבודה.

מרכזי התעשיה הצדיקו עצמם

משום כך עלה חלקה של „העבודה הלא מאורגנת" של פועלי השטחים בעוד שהסטטיסטיקה הרשמית מצביעה על ירידה גדולה בביקוש לעובדים. מעסיקים גדולים, כמו „סולל בונה", למשל, מעסיקים כיום פחות פועלים מן השטחים, אך הללו עובדים כיום במפעלי „סולל בונה" באמצעות קב־לני משנה המשלמים את שכרם ב־מזומן.

הקורסים המקצועיים לפועלים מן השטחים נמשכים אך מר שלמה אמיר, הממונה על תעסוקת העובדים מן השטחים במשרד העבודה, מודה כי התנופה בנושא זה שככה במקצת ו־היא מחייבת כיום מאמץ גדול יותר.

ירידת הביקוש לעובדים בישראל לא גרמה עד כה לתנועת חריף ב־יהודה, שומרון ורצועת עזה. יש לז־כור כי עובדים רבים היו חקלאים שנטשו במקצת את אדמותיהם לנוכח הסיכויים לשכר גבוה בישראל. עתה חזרו לעבד חלקות שוליות ולהשתלב בעבודות הבניה והעבודות הציבוריות בשטחים עצמם. ובכלל, המדובר הוא בחודשי החורף בהם התנועה קשה ובהם מעדיפים בדרך כלל תושבי ה־כפרים הערבים להסתגר בבתיהם.

המציאות של החודשים האחרונים הוכיחה עד כמה הגיונית היתה הקמת מרכזי תעשיה ליד „הקו הירוק", מר־כזים שאליהם יכולים העובדים להגיע מבלי שהם חוצים למעשה את הקו „ומסתבכים" בבעיות הפוליטיות ה־קשורות בכך. במחסום ארז, שליד רצועת עזה, פועלים כיום כ־12 מפע־לים המעסיקים כ־400 עובדים. בין השאר הוקמו שם מפעלי עזר למפעלים התעשייתיים הגדולים של אשקלון „עשות" ו„לבידי אשקלון". כמה מן המפעלים שבמחסום ארז מבקשים עתה להתרחב.

היוזמה בקרב תושבי השטחים ל־הקמת מפעלים הואטה אולי אחרי ה־מלחמה אך לא נעצרה. כיום נידונות כתריסר בקשות להלוואות לצורך הק־מת מפעלים ובקשות נוספות נמצאות בדיוני הוועדות להון חוזר לפעילות הכלכלית ביהודה ושומרון ורצועת עזה.

אוגרים קמח, סוכר ואורז

העדפת התשלום במזומנים בקרב תושבי השטחים גרמה לכך שסוחרי בית לחם, רמאללה ושכם אינם ששים עוד להשקיע כספם בשטרות של חב־רות ישראליות, אפילו כאשר הרבית המובטחת היא נאה למדי. גם ה־ביקוש למלווה קצר מועד, ותיירות ערך ישראליים רשמיים אחרים הצ־טמצם. הסיבה לכך אינה תמיד פולי־טית שכן סוחרים ממולחים אלה מצאו לעצמם „אובייקט" אחר להשקיע בו את כספם: סוכר, אורז, קמח ו־מוצרים אחרים שמחירם יעלה לדעתם בחודשים הקרובים והרווח עשוי להיות גבוה יותר מכל רבית סבירה. רווח זה מובטח גם אם יחולו בינתיים תמורות פוליטיות שכן מחירי ה־מוצרים החיוניים הללו הוא נמוך יותר בישראל מאשר במדינות הערביות השכנות.

ואכן, הביקוש למצרכים חיוניים זו־לים אלה גאה בסקטור הערבי מאז מלחמת יום הכיפורים. משרד המסחר והתעשיה נאלץ לקבוע „מכסות" (ה־קרויות בפיו „הרשאות") המבוססות על היקף הקניות של הסיטונאים מן השטחים לפני המלחמה. אך אין כל מניעה כמובן שסיטונאים אלה, וסוח־רים אחרים ירכשו כמויות נוספות של אורז, סוכר, שמן וקמח מסיטונאים בישראל ואפילו במחירים מופקעים.

לתנועת האגירה של הסוחרים מ־טעמי ספסרות יש להוסיף את הנטיה הטבעית בקרב האוכלוסיה הערבית לאגור מצרכים בתקופה של אי ודאות וסכנה למלחמה נוספת. פקידי משרד המסחר והתעשיה מודאגים עם זאת שאין יסוד סביר לחשש שכמויות ניכ־רות של מזון במחירים מסובסדים מוברחות מזרחה מעבר לירדן. לדעתם איסור היצוא הרשמי והסכנה הכרוכה בהעברת סחורות בחשאי גורמים לכך שלכל היותר נושאים אתם העוברים בגשרים קילוגרמים בודדים של אורז וסוכר.

עסקי המלט

יש גם המלמדים סניגוריה על ה־„ספסרות" כביכול במלט של תושבי יהודה, שומרון ורצועת עזה. הם מזכירים כי לפני מלחמת יום הכיפו־רים קבעה „ועדת שרבאי" כמכסות של מלט שלא סיפקו את הצ־רכים של ה־שטחים. סוחרי השטחים נהגו איפוא „להבטיח" את חלקם ברגע שיתקבלו המכסות בהפקידם סכומים גדולים במזומנים בחברת „סחר" המשווקת את המלט של „נשר" והמלט ש„נשר" הביאה מחו"ל.

בפרוץ המלחמה היו איפוא בידי „נשר" פקודות אלה של הערבים ו־מאחר שהביקוש של הישראלים ירד, עלה בידה של החברה לפרוע את התחייבויותיה לסוחרים הערבים. הללו, שהיו בידיהם משאיותיהם אף בימי הקרבות, אגרו את המלט במחס־ניהם ועתה, לאחר שמחירו קפץ — בעיקרו בשל עלית מחיר הדלק — ולאחר שהביקוש למלט בישראל הת־אושש, הם מוכרים את המלט ברווח ניכר.

אלא שהרווחים בלירות אינם קוס־מים עוד לסוחרים בשטחים כמו ב־עבר. אמנם, השער של הדינר הירדני שהגיע עד ל־18 ל"י בימי המלחמה ירד בינתיים עד לקרוב לשער של 12 ל"י לדינר ששרר לפני ה־6 ב־אוקטובר. עם זאת סבורים בישראל כי הביקוש המוגבר לזהב, ועלית מחיר של הדולר בבורסה של רחוב ליליינ־בלום, „ניזון" בחלקו גם מרצונם של תושבי יהודה ושומרון להחזיק את כספם בערכים „בטוחים" יותר מן הלירה הישראלית והדינר הירדני כ־אחד.

אין היום כל סימנים שהמסחר מ־עבר לגשרי הירדן, שהיה בירידה לפני מלחמת יום הכיפורים הולך ומתאושש. הדבר יכול להעיד על המשך המגמה של „עם הפנים אל ישראל" במשק של השטחים. שכן הירקות משווקים כיום בחלקם הגדול בישראל ואף ה־יבוא מגיע מעבר לים. אך אולי אפשר לראות בכך גם השפעת אי־הוודאות וההסגנות המאפיינת כיום את ה־פעילות הכלכלית בשטחים.

שוב עובדים עשרות אלפי פועלים מרצועת עזה, מיהודה ומשומרון מעבר ל„קו הירוק" אך הם מעדיפים תשלום במזומנים

ירושלים חוגגת בשלג

אין חשמל, אין טלפון, אין דלק — כאילו פעם ראשונה יורד שלג בבירה

מאת א. אבני

אזה ירושלמי ימצא ניחומים בכך, שגם בביתו של טדי קולק ברחביה היו הפס־קות השמל ארוכות והטלפון של מנהל חברת החשמל ב־ירושלים יצא מכלל שימוש? ושעל אף מזג האויר הסוער הועמדה ברבנות חופה כדת וכדין, כשהחתן מהדס ברגליו בשלג והכלה מובלת בזחל"ם של צה"ל שכן מול כל איתני הטבע עדיין ניצב איתן המנהג הדתי (האשכנזי) כי חתן ו־כלה לא יופגשו לפני הקידו־שין.

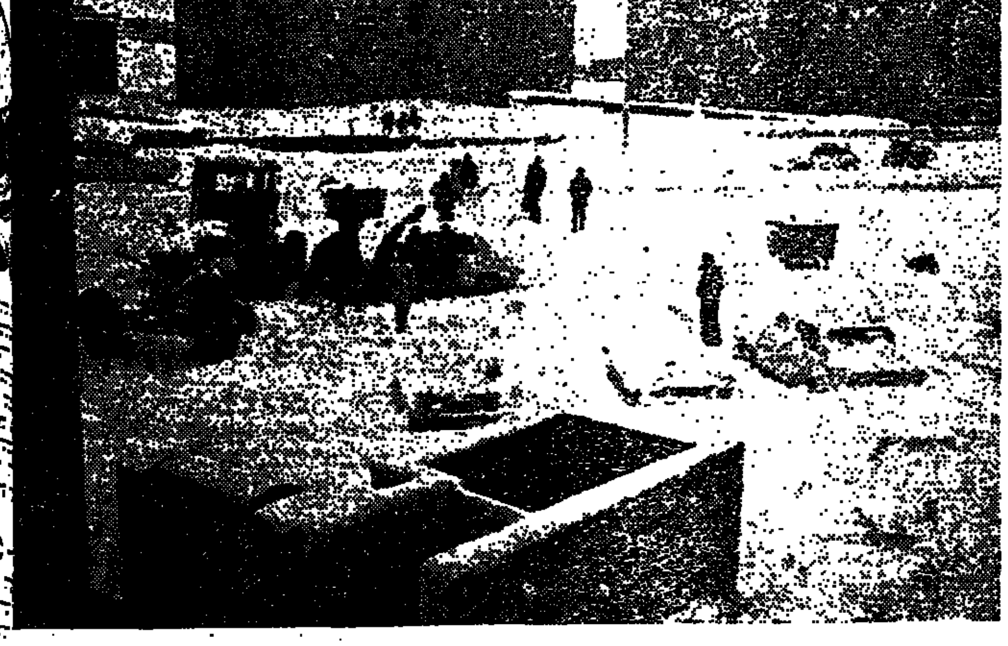

הר הצופים עוטה לבן: רכב חילוץ בא לעזרת מכוניות שנתקעו בשלג

כאשר רווחת הרגשה כי השרותים מתמוטטים בבת אחת ברגע שנפתחות ארובות השמים — אין חשמל במשך שעות ובמשך כמה ימים, מכלית ה־סולר מאחרת להגיע זה חודש ימים. אין נפט בתחנת הדלק הקרובה, ה־מכולת סגורה וכשהיא נפתחת אין בה חלב ולחם —

למי יפנה האזרח? הוא מטלפן לביתו של ראש העיר (רשום בספר הטלפון) ומתלונן, ותמר קולק רושמת ומעבירה את התלונה למטה החרום.

מסתבר כי השלג בסוף השבוע ש־עבר היה בסך־הכל „חזרה גנרלית" לקראת השלג שירד השבוע. בעלי ה־רכב הפרטי זכו למחמאות על „מש־מעת יוזמית", והואיל ורובם לא יצאו לכבישים ביום ד' בבוקר אחרי לקח השבוע שעבר וכל מי שרצה להוכיח נחישות החלטה וגבורה יצא לדרך במגפיים גבוהים, עטוף כמה שכבות של לבוש צמר.

בשעה שנכתבים דברים אלה שרויה יותר ממחצית ירושלים (60 אחוז) בלא חשמל או, כדברי דובר מטה החרום, חברות החשמל בעיר, בחברה (היהודית) ובזו (הערבית), מספ־קות רק 40 אחוזים מן התצרוכה.

בכל מקום תשמע אותה תשובה: „עובדים רבים מגוייסים". ממטה ה־חרום של העיריה הציעו לחברת ה־חשמל לבקש עזרת מאה צוותים מ־תל־אביב, אך בסופו של דבר אי־אפשר לסתום כל כך הרבה זמן פרצות כל־כך רבות בתירוץ של מחסור בכוח אדם. מנהל טוב נבחן בכושר ארגון ה„לוהו" דווקא ברגעי חרום.

למטה החרום הודיעה חברת החש־מל על 800 מקומות מקולקלים (להבדיל מאלפי קריאות טלפוניות על קלקולים) החל ביום השלג. ועד יום ב'. עד אז תוקנו 500 ולפתע נעשה שוב מזג האויר סוער והסופה קילקלה והרבבה וניתקה מקומות נוספים. אזור שמואל הנביא ורמת אשכול נותרו כמה ימים בלי חשמל, הכבל ש־מאפשר לחברה היהודית לספק חשמל לחברה הערבית גם הוא נפגע פעמיים בימי הסערה.

חשיכה וקרה

אך מה שהכביד במיוחד על מצב רוחם של תושבים רבים היתה הפסקת החשמל המתמשכת. ניתוק מן החשמל פירושו לא רק חושך עצוב אלא גם מקרר שאינו פועל וקור בבתים רבים.

הסבל — ואכן כך ניתן להגדיר את מצבן של משפחות רבות בירושלים — החל בשבע בבוקר ביום ה', ברדת פתיתי שלג ראשונים. כעבור כמה שעות נהפכו עורקי התחבורה בירו־שלים להדר … [illegible]

העיריה הפעילה את מטה החרום והוציאה את „תיק השלג".

מהי פקודת המבצע למקרה שלג? פורצים שלושה צירים, שהם העור־קים המקשרים את חלקיה השונים של העיר עם המרכזים החיוניים. הראשון: קרית יובל, שדרות הרצל, רחוב יפו, ממילא, אגרון, הרצל, גר לנסב ו„הצופה" לעבר „תנובה" ו„מגן דוד אדום". השני: צומת פת־גילומב, יהודה הנשיא, יוחנן בן־זכאי, עמק רפאים, קרן היסוד, המלך ג'ורג', כטראים, יחזקאל, שמואל הנביא, שדרות אשכול עד לכניסה לגבעה הצרפתית. השלישי: תלפיות, דרך חברון, שער יפו, רחוב יפו, כיכר צה"ל, רחוב הנביאים, דרך רוקפלר, הדי גית, כביש רמאללה מצודת כביר (נוה יעקב).

לפריצה כל ציר יוצאים 15 כלי־רכב: שתי מפלסות ואחריהן גורר או טנים כדי לפנות רכב פרטי, אח־ריהם שני זחלמים הרומסים את ה־שלג שנותר ואחריהם שתי משאיות אשפה, גם הן לרמיסת השלג, ואח־ריהן שתי מפזרות מלח. לכל „כוח בטיפוס" כזה נלווית ניידת משטרה ומכוניות של הפיקוח העירוני.

בלי נפט וסולר

כל זה טוב ויפה כאשר הציבור ממושמע, מרגע שמשודרת קריאה לבעלי רכב פרטי לא לצאת לדרך או להחנות את מכוניתם בצדי הדרך, עד כדים נערם השלג. אך לא ולא. הנוהגים הראשונים נתקעים ברכב ה־תקוע, העוצר את הבא אחריו ואת הבא מולו, ותוך כמה דקות נוצר פקק הבנה ורוב המכוניות אינן יכולות להתהלך במלכודת השלג של הכביש.

„בשלג אי־אפשר שהעסקים יתנהלו כרגיל", וסבירו במטה החרום בירו־שלים. „גם ניו־יורק כמעט משותקת בשלג".

אלא שתושבי ירושלים אינם יכו־לים להתנחם בצרתם של תושבי ניו־יורק, מה גם שהחיים בירושלים „צלי־צר" השבוע אף אחרי שנמס השלג. חברות הדלק הירצו את העיכוב ב־אספקת סולר בחוסר במכליות. אך את גיוס המכליות הנוספות אפשר היה לבצע כבר לפני כמה שבועות וכך לחסוך שלכתנית שלמות ייוותרו ללא סולר או נפט להסקה כשהטמ־פרטורה יורדת לאפס מעלות.

גם אני התנסיתי השבוע בחוויה קניית נפט להפעלת תנור נפט ביתי. מצוייד במכל של 20 ליטר ניסיתי מזלי בכמה תחנות דלק. בכולן ענו לי: „אין נפט, אזל כבר מזמן". השעה היתה שש בערב. הבחנתי המתרגב בתחנת דלק אחרת … אזרחים אמיצים וסבלנים עומדים מטר שוטף ובידיהם מכלי הנפט … מוכר כי הנפט אזל.

לבסוף מצאתי נפט בתחנה … [illegible]

כאשר ניסה טדי קולק … במחזור הראשון של השלג עם החשמל והטלפון … הפוגה, לאחת מחברות הדלק … להיות מוסדרים על־ידי מזמינים להסקה. „הקרטל של חברות … פוגע בציבור", אמר … בעומדים בתור לקניית סולר … [illegible]

מתאמים בלי „שיניים"

במטה החרום יושבים נציגי חברת החשמל, משרד המסחר והתעשיה, המשטרה, מכבי אש, מגן דוד אדום — אבל הם רק „מתאמים", „שיניים" אין להם.

המשטרה מודיעה על איסור לרכב פרטי בזמן השלג — אבל … להפעלת סמכות … לפחות דו"ח אחד — בינתיים נוספו עליו — עתה לראות אם הדו"ח ימומש … משרד המסחר והתעשיה … חסר־אונים מול תלונותיהם של … חנויות המכולת לנעול את … מוקדם מן הרגיל. למותר … תורים כבר בשש בבוקר.

מדוע לא מפעיל משרד המסחר והתעשיה הוראות לשעת חרום … שאלו רבים.

העיריה כשלעצמה היתה גם … חלקה בהסדרת החיים בשלג. … החרום בראשותו של … רוני פיינשטיין עבד ללא הפס… יום ה' שעבר, צייס מפלסות … וחלימי צה"ל שנשאו … לחם ושקיות חלב. כמה עצים … מעומס השלג, אבל בארבע … האחרונות ניטעו בעיר רק עצי… רים, ובאין עלים בתקופת השל… חורף אין לשלג … להיתל.

לאלה שהתלוננו כי העיריה … ציוד במידה מספקת, … שהשיב, כי אשתקד הגיעה … של העיריה למסקנה, … לספק ציוד נאות לפינוי שלג … השקעה של 20 מיליון ל"י … ומפזרות מלח. היש הצדקה … בשביל כמה ימי שלג … החולפ. איפוא, לרכוש במיליו… ל"י ציוד שישמש את העיר … ימות השנה (ג'יפים, ציוד אלה … כירב).

הוף — כבה החשמל

דומה כי עיריית ירושלים … לשלג רק השבוע ולכן התקשו … לקלוט טרוניות וקובלנות על … שלא בשליטתה. מי אחראי … — היא אולי שאלה מעניינת. … תיים שורי תושב ירושלים … ללא חשמל, דואג פן תישאר … ללא לחם וחלב.

השרותים הציבוריים — חב… חשמל, משרד המסחר והתעשיה … חברות הדלק — לא הוכיחו תוש… בונית וכושר אילתור … המקובלים הקשורים ב„מ… מחזור". החשיכה והקור שנמשכו … ימים בבתים רבים … כי בשנת 1974 מתבקש הירוש… … כמה וכמה שנים אחור … בחינת תנאי חיים ונוחות. … כבה החשמל בביתו.

מדריך אקטואלי לרוכשי דירות

היום, יותר מתמיד, כשאתה מחליט לרכוש דירה, הנך חייב לברר, לבחון ולבדוק אם החברה הבונה. תוכל לעמוד בהתחייבויותיה כלפיך. כדאי לך, למשל, לשאול:

* **מה מצבה הכלכלי של החברה הבונה, האם יש לה עורף פיננסי וכושר לעמוד בנטל הזמן?**
("פאן־לון", הנשענת על עורף פיננסי מוצק בחוץ־לארץ ובארץ, תרמה שלושה מיליוני ל"י למלווה המלחמה מרצון, לרשותה מלאי קרקעות, בניינים וחומרים ומועסקים בה צוותי עבודה וניהול יעילים).
* **כיצד יכולה החברה הבונה לערוב לך שאינך מניח את כספך על קרן־הצבי?**
("פאן־לון" הינה חברת הבניה הראשונה והיחידה בישראל המציעה לך תכנית ביטוח המבטחת מלוא ערך השקעתך בקניית דירה, בחברת ביטוח גדולה ומבוססת).
* **האם למרות תקופת החירום ממשיכה החברה בבניה ואיננה מתחמקת מהתחייבויותיה?**
("פאן־לון" עושה מאמץ עליון ומרכזת את כל צוותי העבודה שאינם מגוייסים, כדי לעמוד בהתחייבויותיה כלפי המשתכנים).

אם אנשי המכירות של החברה הבונה משיבים לך בצורה מספקת על השאלות הללו ועל הדומות להן, ומצליחים לשכנע אותך באמינות תשובותיהם, תוכל אז להרשות לעצמך לבקש מידע נוסף על: השכונה בה החברה בונה, טיב הבניה, סוגי הדירות ומספר חדריהן, תכנון שטח הדירה, גודל החדרים והשרותים, מספר המרפסות, כיווני האויר והאור (אגב, אל תהסס לשאול גם על גודל המקלט וסידוריו הפנימיים!).

כאשר תשווה את התשובות שתקבל מחברות בניה שונות, תבין על נקלה מדוע במישאל דעת־קהל שנערך לאחרונה בישראל נקבעו דירות "פאן־לון" כ"קניה הטובה ביותר".

הכנס עוד היום אל אחד ממשרדי רשת המכירות של חברת "פאן־לון" — ותיווכח!

חולון — שנקר 47, טל. 845264; **אשדוד** — רוגוזין 4, טל. 055-25861; **פתח־תקוה** — ראה בני־ברק, טל. 786191/2; **בני־ברק** — רח' ז'בוטינסקי 20 (פינת רבי עקיבא), טל. 786191/2; **הרצליה** — סוקולוב 58, טל. 937578; **ראשל"צ** — רוטשילד 50, טל. 947043; **בת־ים** — רוטשילד 34, טל. 883395; **לוד** — שד' דוד המלך; **יועצי השקעות חוץ** — פרישמן 10, ת"א, טל. 240224/5.

רכוש את דירתך באחד מאתרי היוקרה של

פאן-לון

עוז־יועצים לפרסום

כלבים במזרחות

בין שלג לשלג

ההזדמנות

מהחרמון עד הסואץ

...ו כזה...

עם שינקף (קוהל של הזיו) — היה כשום־מה שם־הצופן שמסמרות ... נתנה למיבצע־ההבטחה שערכה עם ... של ראש־הממשלה גב' גולדה מאיר אצל ראש ממשלת אוסטריה, קרייסקי.

...מתגלה מתוך רשימתו של אחד ...שים השנתים בגליון האחרון של ...המולבי „קולטורה" (שמופיע במאר... ...שבליציסט (שתוחם בהשבוזנים ...דישלי) נפגש עם קרייסקי לשיחה ...אחר ג. מאיר ולאחת השאלות ...ראש ממשלת אוסטריה, בקשר ...של גולדה, השיב קרייסקי: „לא ...להסתמך על הלב היהודי שלי, ...בוני".

...עות — כהרים...

...של הממשלה יגאל אלון ניסה הי... בדיון המדיני בכנסת, להבנים ...אר בקשר לתיאוריית „קו הגבעות" (מיל.) אריק שרון. ...אלון: „אריק שרון, מייחס לגבעות ...ר מרי חשיבות ומתפעל מהן. זה כי הוא הרי בן השרון (כפר מלל) נראות לו כמשהו יוצא מן הכלל. ...כוח — מאחר שכבן הגליל (כפר ...התבור) נשקפו מול חלוני — הי... ...ן עושות עלי בכלל רושם..."

...ון הראשון ...ע בזיו...

...(אהרון) זיו, שבאחרונה היה קרבן ...ת טרוריסטית בלונדון, אינו הרא... ...שון זו שלת מטרה לנקמת רצח ...ות ערבית.

...הנאי אמין אל חסייני, „המופתי ...שלים הידוע לשימצה (בספרו של ...„פלשתינא או ישראל"): „ביום ב' ...שנת 1920 הגיעה התרגשות העוב... ...הערבית על ירושלים לנקודת שיא ...התקפה רבתי על היהודים בעיר, שהיו ...סכנה התנגדו הימב. הבריטים לא ...האגר ימי „להיוזמי" וזיו 5 הרוגים ...ר211 פצועים ו־4 ערבים הרוגים ...פצועים."

...ו להרגיע את הרוחות ולמנוע במיו... ...צעות בבריטים ונוצרים אחרים, אך ...יהודים, שאורגנו להגנה עצמית ...של קצין יהודי, ולדימיר ז'בוטינסקי. ...לעלות על בית המופתי ועל ביתו ...לא היה מופתי באותו עת) על ...רגנו, הוחלט לארגן קבוצת „פידיוד", ...יהיה לסלק מבמת ארץ־ישראל שורה ...ינים ציונים, ילידי רוסיה ובריטניה ...אמריקה. בין אלה שנבחרו למזיכת ...ר חיים ויצמן, מנחם אוסישקין, ...ר אהד ויזראל זיו... (אחיו ...של יוסף אהרון זיו ומי שהיה ...יותר לורד זיו מבריטמונט).

כלבים במדרגות...

גב' ע.ס., שכבר איננה צעירה מאד, הגיעה לביתה אשר בגבעתיים, ביום שני בצהרים, עמוסה סלים לעייפה. על מדרגות ביתה היא מצאה שני כלבי ענק מפחידים. האשה המסכנה ניסתה בדרכים שונות לסלק את המחסום המאיים: פקודה, איימה, אפילו משכה צינור מים מן הגינה והציפה את חדר המדרגות. הכל לשוא!

לבסוף, נואשת, טילפנה מבית שכנים אל העיריה. שעות העבודה כבר נסתיימו, אבל מישהו ענה, בכל זאת, דווקא באדיבות, והאשה שיטחה בפניו את הבעייה המוזרה: אין היא יכולה להיכנס לביתה, ואין היא יודעת מה לעשות!

„אמנם זה תחומם של מכבי האש" — אמר הגבר מן העבר השני של הקו — „אבל אני כבר אדאג לכך. אתקשר אליהם ואבקש כי־יבואו לביתך מיד לסלק את הכלבים".

„עם מי אני מדברת?" שאלה האזרחית אסירת התודה.

„עם ראש העיריה", — השיב קובה קריזמן.

בין שלג לשלג

דבקות יוצאת מן הכלל במשימה, גילה במאי סרטים בריטי, אשר נאבק בשלג הירושלמי, כדי לעמוד בלוח הזמנים שנקבע לו.

הבמאי, ויקטור נורד, הפיק כמה סרטי הסברה לעידוד העליה, לפי הזמנת המחלקה המשותפת למידע ולפרסום של משרד הקליטה והמחלקה העליה של הסוכנות. מנהל המחלקה, עמוס רולניק, סיכם עם הבמאי, כי הסרטים יובאו על ידו לירושלים ביום ה' שעבר.

אמנם זה כיסה השלג את ירושלים תוהר „בתקפו" עם מכוניתו במעלה הקסטל. אולם כדי לעמוד בהבטחתו, העמיס הבמאי העולה את הסרטים על גבו — משקלם כ־20 ק"ג — וצעד ברגל, בשלג, במשך 6 שעות, עד שהביאם, כמובטח, למשרד הקליטה בקריה בירושלים.

כאשר נשאל לפשר המעשה השיב: מהו השלג בירושלים, לעומת השלג במוסקוה!...

ההזדמנות...

בדרן הותיק פרדי דורה מופיע בימים אלה בתל־אביב בתכניתו „פרדי דורה בלי צנזורה". אולם שוב אין זו אותה „תל־אביב הקטנה", שבה היה פרדי מופיע בשנות ה־40.

הדבר משתקף גם בקהל הבא להופעותיו. זהו קהל חדש, שאיננו מכיר את פרדי דורה מאותם הימים. בין הבאים נראו גם הרבה עולים מברית המועצות. אחדים מהם, שנשאלו מה מושך אותם להופעותיו של פרדי, השיבו:

„המודעות בבטיחות הצגה בלי צנזורה, ובברית המועצות לא היתה לנו הזדמנות לראות דברים כאלה"...

ה' איש מלחמה...

אחד מילדי הגן בקיבוץ עמיר בגליל פנה באחד מימי המלחמה אל אמו בשאלה: „אמא, תגידי, אלוקים עוזר לחיילים שלנו להילחם?"

האם: „כן, בוודאי".

הפעוט: „אז, אמא, כבר גייסו אותו למלחמה והוא נלחם עם החיילים שלנו?"...

פאטה מורגאנה...

קיבוץ נצר־סירני מוציא „דף לחייל" משלו, אותו כותבים — בדרך כלל — החיילים עצמם.

לצייר החובב, שצייר רישום זה — שמו „מושיק" — נראה השחרור מהמילואים כמשהו

בלתי מציאותי, כ„...פאטה מורגאנה". אמנם הציור צויר עוד לפני הסכם הפרדת הכוחות ויתכן שהיום „מיקסם השווא" (פאטה מורגאנה) שוב איננו „שווא" כל כך...

מה שדרוש להם...

בדיון שנערך השבוע במליאת הועד הפועל, על פעולות ההסתדרות בשעת חירום למען המגויסים ומשפחותיהם, שיבח נציג „הפנתרים השחורים — דמוקרטים ישראליים", נעים גלעדי, את ההסתדרות על מעשיה למען משפחות המגויסים ואמר: „תבורכו על שחילקתם למגויסים ספרי הרצל וביאליק. אבל מה שדרוש למשפחות המגויסים זה יותר „הרצלים" למשכורות, ויותר „ביאליקים" להכנסה החודשית ולא ספרי ביאליק והרצל".

כל עוד הוא עסוק...

בהרצאה בכלכלה באוניברסיטת בר־אילן אמר המרצה, כי מועד הפיחות הבא של הלירה — תלוי אך ורק במפד"ל.

כשנשאל לפשר הדבר השיב, שכל עוד ספיר עסוק עם המפד"ל, אין חשש לפיחות...

מסכת „עירובין" כפוייה...

השלג שירד בירושלים בשבוע שעבר ושיתק את הבירה למשך יממה, פגע גם במערכת העירוב שנותקה והיה חשש לאיסור טלטול בשבת בכל העיר. (לפי ההלכה מותר לטלטל חפצים בשבת ברשות הרבים רק אם העיר מוקפת גדר כלשהי הנחשבת ע"י כך „רשות אחת"). המועצה הדתית, שאחזקת העירוב נמצאת באחריותה, פנתה ביום השישי בשעות המוקדמות אל „מטה החירום" של העיריה וביקשה להעמיד לרשות הרבנים המפקחים על העירוב, כלי רכב עם הנעה קדמית, על מנת לאפשר את הגישה למקום התורפה של ניתוק העירוב בסביבת מלון גני יהודה ורמת רחל.

הפקידה של „מטה החירום" לא הבינה במה המדובר ושאלה מה זה עירוב? היא הפנתה את הבקשה לאחראי עליה, אולם גם האחראי לא ידע במה מדובר. לאחר הסברה מתאימה השיב האחראי, כי ישנן עדיפויות לכלי רכב מסוג זה.

אם תושבי ירושלים יכלו בכל זאת „לטלטל" בשבת, הרי הם חייבים תודה להרב יעקב קצנלנבוגן מ"מ ראש המועצה הדתית שנטל יוזמה וארגן צוותים מיוחדים, מצויידים ברכב פרטי והעירוב תוקן במועדו. הודעה על כך שודרה ברדיו לפני כניסת השבת.

חבר ה„ליגה למניעת כפיה דתית" בירושלים, ששמע את ההודעה ברדיו, קבל על ה„כפיה הדתית" בתקון העירוב ואמר: „קצנלנבוגן זה כופה עלינו לא לטלטל בשבת באיסור"...

יש דוור!...

ביום שני בשעות הצהרים צלצל הטלפון בבית משפחת ב. בהרצליה. קול בלתי מוכר אמר:

„האם את הגברת ב. אשר שלחה הזמנות לבר־מצווה?"

„כן" — אמרה בעלת־הבית המופתעת.

„אני מחלק הדואר ברחוב בילו" — אמר האיש — „הגיעה לידי הזמנה על שם משפחה שאיננה גרה בבית במספר 9. חבל שאנשים לא ידעו שהם מוזמנים ולא יבואו לחגיגה".

„אתה צודק" — אמרה הגב' ב. — „כבר עמדנו על הטעות. מספר הבית הוא 9א".

„אם כך, אל תדאגי, גברתי" — אמר הדוור הנדיר. „זה כבר שייך לחבר שלי. אני מחלק רק עד 21. אבל מחר אני מעביר אליו את ההזמנה, והכל יהיה בסדר. שיהיה לכם במזל ובהצלחה!"

מגיע להן...

חברי המזכירות של אחד המשקים בגליל החליטו בימים אלה לשגר לכל החברים המשרתים במילואים שי נכבד — לציון מלאות 100 יום לשירותם הפעיל.

אך משהובאה ההחלטה לידיעת החברים, התנגדה לכך חברה ותיקה, אשת מגוייס. „לא איכפת לי", אמרה, „שישלחו תשורה לחברים המגוייסים, אבל גם לנו, נשות המגוייסים, מגיע איזשהו פיצוי — לשעות בדידות השכולית"...

מעמד פה, מעמד שם...

כשנשאל ח"כ יוסף תמיר (הליכוד) על מעמדה, בארץ ובחוץ לארץ, של הגב' גולדה מאיר אחרי הבחירות, השיב: כמעמדה של הגב' מאיר בישראל, כמעמדו של הנשיא ריצ'רד ניקסון בארצות־הברית, וכמעמדה של הגב' מאיר בדעת הקהל בארצות־הברית, כמעמד הנשיא ניקסון בישראל...

הגולן הלבן

מאת מנחם תלמי

הכל לבן. עד אופק הערפילים הקרוב. כמו שדות שלג נצחיים. רק הכבישים משחירים בתוך, נראים כמו נחשים מתים, מרובבים בבוץ.

גולן של שלג. לובן סטירילי. דממת ערבות־לא־אדם, המופרת לעיתים בגיחתו של כלי־רכב נוהם ומפריח אדים, זולף מים ומנער פתיתי שלג, כמו כלב המבקש לנקות את פרוותו.

הכל לבן. סדין צחור הצונן. המישורים, שדות הבזלת השחורה, תלי־הגעש הכבויים, הערוצים, הערים הרחוקים. את החרמון ראשו עד מתניו בלבנה. השאר לוט בערפילים סמיכים. כאילו ניצב שם מישהו גבה־גבה ויוצק ללא הרף חלב. הר־אביטל מורגש על פני סביבותיו שבעתיים, בגלל לובנו המושלם. הוא נראה כמו כדור ענק של גלידת־שנף.

„קור המתן, — אומר הנהג שלנו — אצלי אצבעות הרגלים כמו קרח כבר שבועיים נון־סטופ — אפילו בלילה, בתוך השמיכות והמעילים, אני לא מצליח לחמם אותן. יאוש־סיבי".

„ככה בדיוק מרגישים על „הרי הקרפטים", — אומר מכוטאי אחר, גבר מבוגר יחסית, יליד ציכיה — רק ששם קצת קר יותר והסערות יותר חזקות. אבל דומה מאוד".

„כשאתה יושב בקו, — אומר המפמ מתוך ברדס הפרווה שלו — אתה מרגיש עצמך כמו אוזר מנותק בישימון הקרח. להשלמת התמונה חסרות רק יללות רחוקות של זאבים רעבים".

הטאנקים הנמלטים, המחופים ביריעות בלתי חדירות ומכוסים בערימות נכבדות של שלג, נראים כמו מגרים של חיות פרה־היסטוריות שקפאו לפני עידנים בשלג הנצחים.

„זה לא מזכיר לך סרטים מתקופת מלחמת העולם בערבות רוסיה?" — שואל המפמ־מם?

●

אנשי הבולת של מוצפת המוצב מדרפות לחות, נושמות צינה מצמיתה. מבשלים קפה ושולחים כפות ידיים מול האש הטובה. התנור צמר כפולים, שכבות של גרבים, מעילים מרופדים, מגפיים עם בידוד אויר — „כל מה שרק אפשר — [illegible]".

את הקפה מבשל שמעון מחדרה, פעם בעבר הרחוק הוכמבס דמלוני, והיה סוכן של מכונות חקלאיות. כאן יום־הכיפורים הוא כאן, ברמה. ראה את המלחמה הי בתוכה. נפצע. חזר. הוא ראה כאן את הקיץ הבוער, את התותח המכבה. עכשיו הוא הודף כאן, בשלג העמוק, כשובו לפעם קפיצות לתושפה קצרה אל הי פלאנגה הרחוקה ששכה בית מחר מגיע שוב תורו.

„מחר בערב, חברים, — הוא מרצה תוך בחישת הקפה בסיר המפויח — אני אקבל מכם דרישת שלום ברדיו, כשהנהגי יספר שבגולן הטמפרטורה הן 4 מעלות מתחת לאפס. באותו זמן, חברים, ישכב שכבתן בתוך האמבטיה שלו, יקרא בלש וכל כמה רגעים יוסיפו לו קצת מים חמים, לשמור על הטמפרטורה המתאימה. שעה שליבה אני שוכב שם במים החמים ולא יוצא. אחר־כך פיג'מה נקייה, חלוק ביתי, נעלי בית סיגריה עלא־כייפאק, כורסה, טלביזיה, קפה עם עוגה של אמא. וכל זאת, חברים, לא חלום. כל זה מחר בערב. בעוד שלושים שעות בדיוק".

●

תוך יותר, בגבול המטושטש שבין ארץ הבוץ העכור וארץ השלג הצח, שוכן מחנה חטיבת השריון של רן. הי מאויישת בציבור נכבד וסימפאטי של בני משקים מקיבוצי העמק. חטיבה שרשמה דף מזהיר במלחמת יום־הכיפורים, שנטלה חלק נכבד במערכות הבלימה וההבקעה, שהיכתה בסורים בצריאף ההודירה אי תריה עקבות של דם ופלדה תרוכה. חטיבה בעלת רוח מיוחדת, שטוב לבוא בקהלה. חטיבה עם מסורת ארוכה ואמונה עמוקה.

באותו בוקר של סערת פתיתי שלג נהדרים אלה הנבצים בתוך המחנה אל עבר מחסן ענקי, בו עומד להתקיים מופע בידור. עם שיגיע האמן, חולש על הבמה המוקרנת בתוך המבנה הראשי של החטיבה, רב־סמלים ושמו מורים, המשעשע את הנאספים בנגינה על מפוחיתו, בהתחכמויות של פולקלור מקומי ומלצות מפולפלות.

ואז מגיח בריצה מתוך החוץ המושלג גדי יגיל, עולה על הבמה מלווה בשריקות תרועה ומחיאות כפיים סוערות. שעה של צחוק, של התפרקות, של קורת רוח. מאזינים לו בעמידה על הרגליים, בקפיצות מרגל לרגל, בחיבוטי כפות, כדי להתחמם מעט.

שעה של קורת־רוח — והוא נוטש אותם חרף מחאותיהם, כדי להמשיך ולנוע בתוך ארץ השלגים לנקודת כפור אחרת.

●

ארץ לבנה ודוממת. השלג שינה כאן את הטופוגראפיה המוכרת. נעלמו הי גיבובים, נסגו ערוצים מעמיקים. [illegible] מישורים שטוחים, [illegible] ובלתי מופרעת של שכבת שלג [illegible] מפלסת. וכלים הנדסיים [illegible] רים על תקינותם של צירים מרכזיים, הפכו כאן את הכבישים למנהרות כחות, השקועות בתוך מירבצי שלג.

בשלהי הקיץ היתה כאן מלחמת תרון נראה. לפי שעה מחה השלג את עקבותיה. כאן, במקום כלשהו, התבקש בבלב מסויים התאג"ד של כוח רן. למקום זה הובאו תוך שלוש שעות כששים נפגעים, חלקם במצב של גסיסה. כאן הצילו אותם.

„לעולם לא אשכח, — אומר הרופא המסיבתי צעיר־הדיוקן הכפוף השער — את הסטודנט שהובא לכאן כשכפות ידיו קטועות. הכרתי אותו לפני כן. לא פעם שוחחנו על לימודיו. ידעתי שהמלחמה תפשה אותו ערב הגשת עבודת הגמר שלו. הוא הובא אלינו לתאג"ד בהכרה מלאה וידע בדיוק מה קרה לו. הוא שמר על מוראל גבוה. לפני שפינינו אותו לבית־החולים העורפי, אמר לי: הכל יהיה בסדר. אבל את עבודת הגמר שלי אצטרך להכתיב למישהו"...

●

ורסים הלאה בג"ץ הלבנה. פתיתי השלג מהעבים. כאן, במקום כלשהו, ניהל הכוח של רן מלחמת שין־בשין עיקשת בסורים שפרצו אל תוך התווך. כאן עבר בטעות קרב הסמטויס של הכוח, אף הוא איש קיבוץ כמפקד, בדרכו להכות בסורים שנבעצו באזור תשניה. בדרכם הלכו ליד האחוזות גחל־גשור, שעשתה. סמוך לפרוץ הי קרבות.

„ידענו, — נזכר הסמח"ס — שהמשק פונה ואיש לא נותר בו. הצגנו את המשק הריק ואז קפץ לנו פתאום מאחורי בית בחור חובש כובע פלדה. בידו האחת הזויק רובה ובשניה רימון. הופתענו למדי. שאלנו אותו מאין הוא ומה הוא עושה כאן. הסתבר כי בדרך כלשהו „איבד" את חבריו בשעת הפינוי ונותר לבדו. שלושה ימים התחבא בי משק, ראה את הסורים שפרצו ושסופו מערכת ואת הקרבות המרים שהתחוללו בסביבה. לבדו נותר בלב לבו של הי מערך הסורי, ממתין לנס. „כבר שי תיים שאני צופה בכם, — אמר לנו — ראיתי את הקרב שניהלתם עם הסורים. אבל בגלל המרחק לא יכולתי להבחין מי ניצח ושל מי הטאנקים המתקרבים למשק. רק כשזיהיתי על בטוח שאתם טאנקים ישראליים, יצאתי מהכמן"...

●

גולן לבן, דומם. פתיתי שלג סואים ברוח. בכניסה לאחד המוצבים תלוי שלט: „תחנת הקוטב הצפוני" באחד הטאנקים [illegible] בקבוק קוניאק, שהביא חייל [illegible] מופשה, עובר מפה לפה.

„אין בעיות, — אומר אחד [illegible] — [illegible] הוא רק כמה אסקימוסיות, שיחממו לנו את הרגלים כמו בסרט ההוא, שכותי מה שמו".

„ייפגש במזרח התעלה..."

מאת יגאל לב

באוויר עומד ריח של אדמה רטובה אחרי סופת גשם, ופתאום הי ישיבה שלנו באפריקה, שנראתה כה יציבה, נראית ארעית כל כך. זהו. צריך לארוז את הפקלאות ולזוז.

לואדי המסתתר בין שני רכסים ואף על פי כן פרוץ לרוח, סתם ואדי, אחד מאלפי הואדיות פה באפריקה, יש לואדי משמעות לגבינו. בו אנחנו חיים. פה אוהל הפיקוד, פה חדר המלחמה (אוהל כבי קושי עומד בפני הרוח), פה אוהלי הי טירים הקטנים שהתגלו בגשם כחדירים להפליא.

אתה שוכב לך בתוך האוהל, מכוסה תחת ארבע שמיכות, שומע את הגשם יורד ומקיש ביריעות האוהל. באור הי חיוור שמולקת אותו רואה שהיריעה הת־ להלהה ואז מטפטפת לגבך עליך טיפות, טיפה אחר טיפה, בעקשנות מעצבנת.

בתוך כשמולה רהו. בגבים לח ואף על פי כן, גם האוהל הוא בית.

ב„שמציות" המצב קשה יותר. הגשם מילא אותן כים. אתה מכוסה בתוכן בי בוץ. הנעליים נרטבות, הגרבים, הקור עולה וצורב. אתה מעביר משקלך מרגל אל רגל, אבל רק משקיע ושוקע בבוץ. ואף על פי כן גם הן היו לנו במדבר האפריקאי לבית.

■

צריך לארוז. היתה לידנו כבר זוז. פשוט קמים הבצרים והולכים. לא לי האמין. במשך 100 הימים שישבנו כאן הכניסו לכותנו את המנוך להתגדר, לאחוז בקו, לא לזוז, לנעוץ מוקשים, למתוח גדרות תיל...

היתה המסובה זהו. בשיחה ארוכה. „תראה, תראה, בן־אדם, איך החבריה הי אלה הולכים!".

הם עוקרים את ה„שמציות", מקפלים את האוהלים, כורכים את בקי החבל ומקפלים אותם בקפצות, מנקים את הי שטח, מדליקים את שאריות הקומסאות. עמוד עשן שחור עולה אל על, הוא הזכיר מכריזים על יחידות אחרות שי קבות מולכות.

שורפים הכלי משות ישנות, השקיפים, פקודות מבצע, שבועות שתרצו עליהם, ובן רגע הם עולים באש.

לוחצים ידיים. „אין בעיות, ניפגש בצד השני של התעלה".

„איפה, אתם הרי צייד קו. מי יודע, אולי ישאירו אתכם במתנה למצרים...".

„איפה, מי שיצא ממצרים אחרון משי תורד ראשון. עכשיו אתם תתפסו את הקווים ואנחנו יוצאים מכאן אקספרס אפריקה—תל־אביב".

„גם כן גיבורים".

להיפרד יד גבריות. היחידה השכנה מכסה על הטנקים הזחל"מים.

איצקו, כרגיל, מוצא את הביטוי: „תראה, תראה, את הממזרים האלה, באו הנה ערומים ותראה כמה ציוד יש להם. היית מאמין?"

מזרנים, כיסאות, שולחנות, מוקרים כתוך הזחל"מים, קשורים על גבי משטחי הטנקים. שלושה בצרים היו שקועים כל כך במשחק על גבי הטנק שלהם שלא הרגישו כלל שהוא התחיל לנוע. הם ישבו בבי־אחדות, חבושי כובעי גרב צבאי יים עם „פונפונים" סובבים בשלל צבעי הקשת.

כאשר פרצנו הנה, למצרים, עם הכר זות הראשונים, הודפים בחוזת הטנקים מכוניות בוערות כולקו באש שהותרה די וסמו את המעבר, גילינו ארץ חדשה.

ירד ברך קמילות, סנקים בעיר, כבר נייח התחושה הנפוצצה, השמים השחורים, הבים הבוערים של התפלה כמו בעלותנו על גשר הימצחות הרעות. עצי דקלים, גופות אילים מצריים, שלדי מכוניות, ובנבים, ענני אבק של שוראות הסבי קים — ארץ חדשה, שהודנו לתוכה לא בסירוך משולהב כבמלחמת ששת הימים, אלא עייפים וגרובי אש, למודי קרבות קשים שעייפכנו את חוזה הכיבוש של הנשמה שנראה בגם וקודר.

אבל בינתיים היכרנו מקרוב את אפי ריקה זאת, שיותר ממאה ימים היתה לנו לבית. מבואות איסמעיליה בזוויק עצי דקלים, תעלות המים המתוקים עם אוזים וברווזים שטים להנאם, מבואות איסמעיליה ערובי האש שגלישות הגבעות היד מנת חלקם יומיים, דרך מערב הגבעות המזוינות במעבר פאיד, שם ישבנו די הופגזנו, כמוחזת זוכר צה"ל, הקים הי 101, ג'בל עתקה המשקיף אל זיבה, כואץ עיר הרפאים, שבה האגם המר, הדילות הבוזוזות, מוקשים.

■

אודים, עדיין לא זוים. אנחנו עדיין בכוננות. מורדם מתחילות לנוע שיירות ארוכות אל הגשרים. המבנות ישנות, מכוכות. ידיים מונפות לשלום, שיירות אין־סופיות נעות בכבדות, צעקות „אהד לך", כשמישהו מגלה חבר אחרי שבועות ארוכים. בראש נוסעים הג'יפים. אחי ריהם ה„זלדות" הזחלימים, אחר־כך הטנקים הכבדים ולבסוף שיירות־ענק של משאיות הנושאות דלק, מזון, אוהלים, ציוד.

הכבישים מתפקקים מעומס השיירות החוזרות אל הגשרים שמהם פרצנו לפני למעלה ממאה יום. הפקקים הרגילים, הצעקות „לכל הרוחות, אין לך עיניים, אידיוט!"

„איך אתה נוסע, בן־אדם! אתה לא רואה שאתה סותם לי את כל הדרך?" „אהלן, מושיקו, בן־זונה, גם אתה פה?"

זזים. מבט אחרון על דרום אפריקה שלנו — ג'בל עתקה והעיר סואץ. הכל על גלגלים. קצת מותר לשבת בכוננות הגבוהה, להמשיך בשיגרה תצפית על הטנקים של המצרים, כאשר סביבך מערבולת ריגשה של חיילים נוסעים ויוצאים לדרך.

■

מתכוננים לפינוי. גם אנחנו. למרות שעדיין לא הגיע תורנו. שדות מוקשים גדולים פרוסים לפנינו. זרענו אותם בלילות אין־סופיים, בעבודה קשה. מוקש איננו קופסת „לוף" וכשאתה צריך לטלטל אותו מתחת לחוטמם של המצרים, כאשר הללו יורים, נו, זו לא בדיוק המלאכה הנעימה ביותר בעולם.

קשה להאמין שנספיק לפנות אותם. נגיש עוד מתנה למצרים יחד עם הלי לות הארוכים, הקפואים שלנו. כן, כאשר זרענו את המוקשים הגיע מישהו לזרוע ביניהם גם תפוחי אדמה. ההנחה היתה שנשב פה לפחות עד שנוכל להיוכח ביבול.

הספירה לאחור התחילה. עד השמונה. לא יודעים בדיוק מתי, אבל זה התחיל. משוחחים על „ההפרדה". הבמ"ם מספר: „יש לי שלושה נהגים. של הזאלאנגי בתל־אביב, של הג'ים בנגרפית, והל הטנק שלי.

„נהג הזאלאנגי אמר לי: לסגת? הם השתגעו. בחיי. זאת ההזדמנות שלנו. אנחנו יושבים מבסוטים במצרים. זו הי הזדמנות לדפוק אותם עד העצם. אז מה יש, עוד מלחמה. אחרי המלחמה הזאת נשב להם על הצואר. בחיי, הולכים להפסיד את הצ'אנס שלנו".

„נהג הג'יפ אמר: תראה המפקד, אני חייל. לא איכפת לי. אומרים לפנות מפנים. לשבת — לשבת".

„נהג הטנק בקו אמר: רק לחזור הביתה. מה שיותר מהר. השתגעתי עוד מלחמה? כל העסק הזה יעבור על הראש שלי. רק להזהיר להם את אפריקה ולחזור..."."

هكذا من الأصل

مطابق للأصل

ועכשיו
ZANUSSI
מציע לך
עיסקת שיא
לתקופה מוגבלת

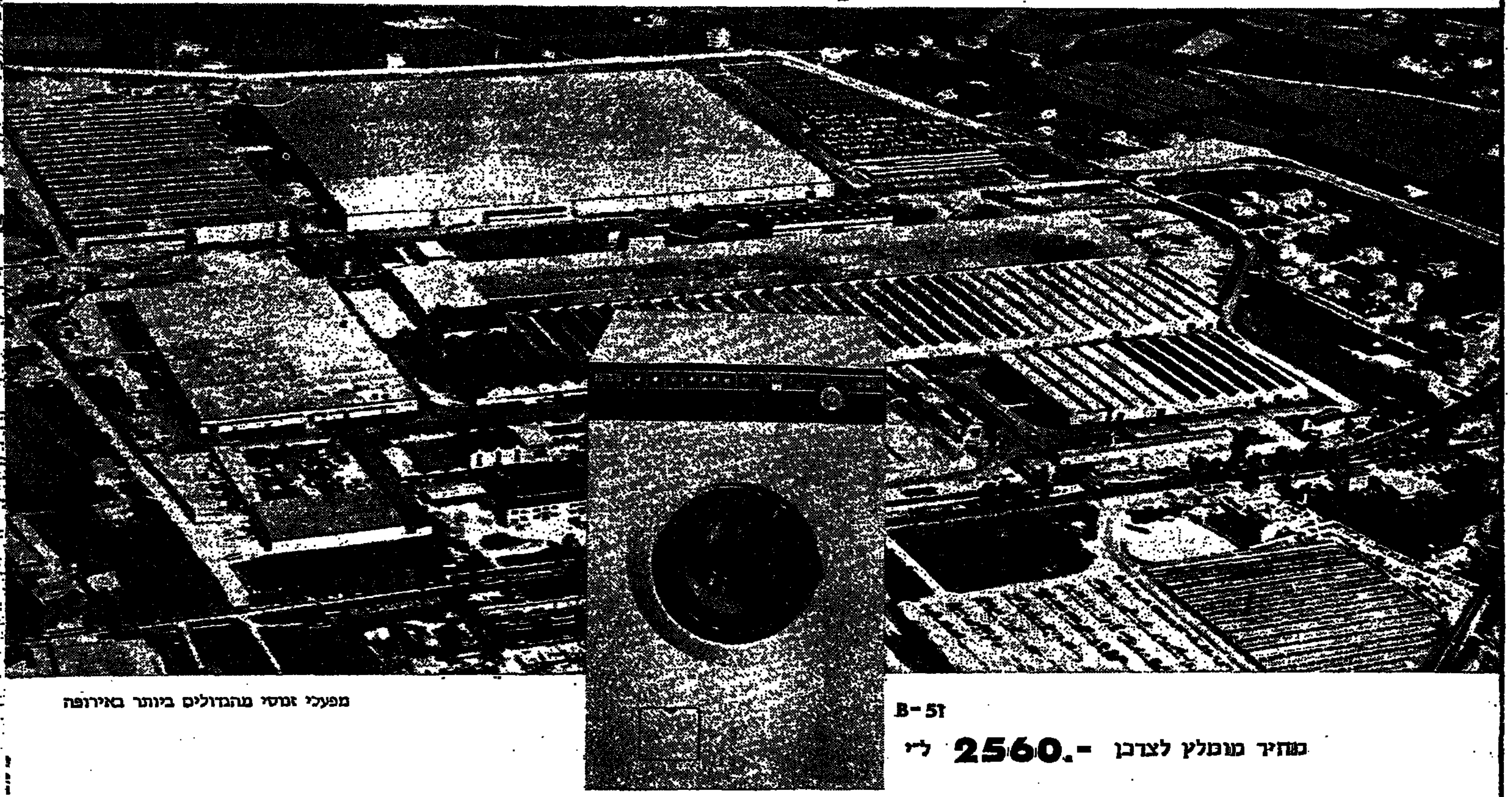

מפעלי זנוסי מהגדולים ביותר באירופה

B-51

מחיר מומלץ לצרכן -.2560 ל"י

את מקבלת-- 300 ל"י עבור מכונת הכביסה הישנה שלך, בעת רכישת מכונת זנוסי

1000 ל"י במזומן 1260 ל"י ב־6 תשלומים ללא ריבית!

3 שנים אחריות!!

* מחירי השרות בעליה ✶ חלקי חילוף מתייקרים
* את חוסכת בשנתיים אחריות כ־-.200 ל"י

היבואנים הבלעדיים **דג-אל** חברה למסחר בע"מ

תל-אביב, רח' שפע-טל 10 (שכ' מונטיפיורי) טלפון 268834

זנוסי במכונת כביסה השיא ZANUSSI

להשיג אצל: תל-אביב: **סלון אלנבי 113** • ירושלים: **סכנו חשמל**, לונץ 10, **ליהמן**, מאה שערים 5, **טוינה**, יפו 56, **גל אור**, שמאי 9, **דניס**, יפו 50 • חיפה: **סלון מהיר**, הנביאים 17, **סלון הדר מרכזי**, הרצל 6 • ק. שמונה: **קריזל**, מרכז מסחרי • טבריה: **קזז**, רח' הגליל • נצרת עילית: **רדיו חשמל כספי**, מרכז רסקו 8, **האני ונאדר דהאר**, רח' ראשי נצרת • עפולה: **ברס אלקטרוניקה**, הנשיא 7 • כפר אתא: **אורלי** • תל חנן: **אור** • חדרה: **צבי פרידמן, אלקנה גביש**, שד' פלטרון • הרצליה: **רדיו טי־וי** • רמת השרון: **סיגל**, סוקולוב 60 • פתח תקוה: **שניטמן**, שטמפפר 27 • רמת־גן: **שירי דוד**, ביאליק 59 • גבעתיים: **מ. נתנאלי**, כצנלסון 12 **שביט**, כצנלסון 145 • בני־ברק: **סלון 65**, עקיבא 85 • חולון: **סלון ערוסי**, שנקר 42 • בת־ים: **סלון הנשיא**, בלפור 49 • לוד: **סלון מרום** • רמלה: **אסתר אוניברסל**, הרצל 63 • יהוד: **אלקטרו־רון**, קבוץ גלויות 47 • יבנה: **כהן יוסף** • אשדוד: **סוכנויות הדרום**, רוגוזין 21 • אופקים: **ברדה** • אשקלון: **כהנא**, צה"ל 1 • באר־שבע: **איתני**, הפלמ"ח 65 • דימונה: **אורות דימונה**, מרכז מסחרי.

והחשוב ביותר השרות המצ...
שרות אוניל
צבי

ז'נווה ומינכן • פרופ' ו. לקויר

(סוף מעמוד 17)

דרייפוס אך אין צורך לומר כי להיטלר לא היה שמץ כוונה לקיים את השלום או להימנע מלכבוש מה שנותר מצ'כוסלובקיה אחרי מינכן.

מעיון בפרשת מינכן אפשר להפיק לקחים רבי־משמעות על נושאים כגון הפסיכולוגיה של הפיוס והערכה של ערובה בינלאומית. אולם יש סכנה בהגזמת־יתר בעשיית השוואות. וכן אמת היא שאנלוגיות רבות מדי נרקמו סביב מינכן.

לא כל חוזה שלום הופר. לא מכל ערובה בינלאומית התעלמו. לקחי מינכן יכולים איפוא לשמש רק כהנחיה מוגבלת לגבי העתיד ואלה המתנגדים לוויתורים כלשהם מצד ישראל אינם יכולים להשתמש בהם כאליבי.

שנים הרות סכנה

ידוע היטב כי חוגים ערביים בעלי השפעה, כגון אנשי הבעת' הסוריים והעיראקיים, וכן הפלשתינים, חוזים את פירוק ישראל כפעולה בשני שלבים. אולם המצב הבינ־לאומי ומאזן הכוחות במזרח התיכון אינם דומים למצב ששרר באירופה ב־1938. צ'כוסלובקיה עמדה לפני אויב נמרץ שאי־אפשר היה להפנותו מדרכו. ישראל עומדת מול שותפות של מדינות נטולות הגיבוש והעוצ־מה שהיו לגרמניה הנאצית.

התמוטתה של שותפות ערבית זאת היתה הפתעה. מבחינה מסויימת היא היתה פרי־חוסר הגמישות של הדיפ־לומטיה הישראלית. אולם יהיה זה גם אם היא תתמיד. היטלר יכול לבטוח בוודאות יתרה, כי צ'כוסלו־בקיה לא תילחם בעמדה מול העוצ־מה המכריעה של הרייך. כניעה היתה בגדר שואה לאומית לגבי הצ'כים, שכן פירושה היה אובדן עצמאותם. חיסולו של העם הצ'כי וקץ קיומו להתנגשות. בקצרה, זה לא היה ענין של חיים או מוות.

מאות שנים התקיימו הצ'כים ב־שליטת זרים. היתה תקוה, כי מוק־דם או מאוחר תוליך מדיניות היטלר למלחמה, הגרמנים יובסו, ואז־כך תוקם צ'כוסלובקיה מחדש כפי שאכן קמה כעבור 7 שנים. לישראל אין תקוה כזאת והדבר זה מבטל מראש כניעה. אולם ישראל אינה רק נחר־צת יותר מצ'כוסלובקיה. היא גם חזקה יותר לאין שיעור.

פרופסור מורגנטאו, אשר עמד על ההקבלה הצ'כית, טען כי לבסוף עלול גורלה של ישראל להיות תלוי באמינות התחייבות הנשיא סאדאת לדו־קיום בשלום עם מדינה יהודית. נראה, כי הבחנה זו מרחיקה לכת במקצת שכן סאדאת אינו היטלר ואפילו היטלר לא היה תוקף את צ'כוסלובקיה אילו היה הדבר כרוך בסכנות שאין לעמוד בהן.

אין צורך לומר, כי השנים הבאות יהיו הרות סכנות לישראל. הן יהיו כרוכות לא רק בכוננות צבאית מוד־מת אלא גם בדרגה גבוהה של גמישות וקורבנות כלכליים, וגם, קרוב לוודאי, בוויתורים מסויימים. אולם חרף כל יעילות נשק הנפט אי־אפשר לומר, כי התחזית הפולי־טית העולמית אינה מבטיחה טובות.

אחדות, עצבים, עוצמה

כל עוד האפילה „הסכנה הישר־אלית" על כל הגורמים האחרים ב־תודעה הערבית הפוליטית, שררה בקרבם אחדות נגד אויב משותף. אולם שעה ש„האויב" מתגמד־ חזקה על כל המחלוקות הפנימיות בתוך העולם הערבי, אידיאולוגיות האיש־יות, אשר דוכאו בשעה שהסכנה הציונית נראתה גדולה כל כך, יפרצו מעל פני השטח.

העובדה שבשנים הקרובות יעשו ארצות ערביות אחדות הון עתק והאחרות לא, מוכרחה להחריף את המחלוקות הקיימות. מוקדם או מאו־חר ייפתח בעולם הערבי מירוץ של הכל־נגד־הכל על השלל.

צילה של רוסיה יאיים עוד יותר בשמי המזרח התיכון וגם לכך תהי־דע השפעה על העמדות הפוליטיות הערביות. המדינות המפיקות נפט יהיו פחות ופחות פופולריות בעולם כולו בגלל מדיניות המתמנות שלהן, ויהיה עליהן להתגונן מול סכנות מיידיות וממשיות הרבה יותר.

ישראל לא תהייה חסינה מפני התקפות של מטורפים וקנאים. אולם העולם הערבי בכללותו יהיה שקוע בבעיות דוחקות יותר. אם נניח כי המאזן הגלובאלי לא ישתנה ב־עשור הבא בצורה קיצונית, אם אמריקה לא תיחלש באורח ניכר, כי אז יימשך תהליך של הפשרה בין מעצמות־העל, אם גם בצורה מתונה, והדבר יפחית סכנת התקפה ערבית כוללת בעתיד הקרוב.

בסופו של חשבון יהיה גורל ישר־אל תלוי במדיניותה שלה ובהחלט־יותה שלה. היא בוודאי אינה יכולה להרשות לעצמה את המותרות של מלחמה פנימית, אשר כבר גרמה בימים קודמים חורבן ואובדן הקו־ממיות היהודית. יהיה עליה להפגין אחדות, עצבים חזקים, עוצמה ב־שעת מצוקה ומידה גדולה הרבה יותר של גמישות מאשר בעבר. נבו־נות להתפשר ובאותה שעה החלט־יות בלתי־מעורערת לעמוד עד ה־סוף, בכל האמצעים שברשותה, מול כל סכנה חדשה שתאיים על קיומה.

מדינה שכזאת תוכל לעמוד במב־חן כלשהו בסערות קרב ובמסע פורענות.

קטע מתוך האפילוג של המהדו־רה הצרפתית של הספר „מינכן", מאת פרופסור ו.ז. לקויר, העומד לצאת לאור בקרוב.

Dimplex
MADE IN ENGLAND

לך לא יהיה קר!

כי את לא תוכי לסבל הגו שיגיע אליך בעוד...
כי את לא תוכלי מיכלי נפט מתחנת הדלק הרחוקה...
כי את לא תחכי לטלר שיגיע לביתך בעוד...

לך לא יהיה קר

כי עוד היום ממש לחנות החשמל הקרובה לביתך,
תבחרי בתנור דימפלקס המתאים לך.
תביאי אותו מיד הביתה, תחברי את התנור לשקע
1... ותוך דקות ספורות ביתך יהיה חם ונעים.

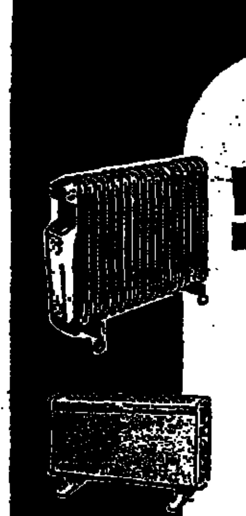

דימפלקס
מעמיד לרשותך את
המבחר הגדול ביותר
של
תנורי חמום חשמליים
לפי טעמך ויכולתך.

כל תנורי דימפלקס מצויידים
בטרמוסטט האלקטרוני הבלעדי
החוסך עד 50% מצריכת החשמל

לך לא יהיה קר
כי...

דימפלקס
מחמם
בשבילך
את החורף

ת.ע. קולסון בע"מ
סוכנויות ושיווק
שביל המפעל 3 • קרית־המלאכה • ת"א

בתי־מרקחת

ירושלים

שישי: מאיר, רח' יפו 44, טל' 233592; הבש, רח' הנביאים טל' 284285.

שבת: רוחמה, רח' דוד ילין 31, טל' 222788; מוצ"ש: רמות אשכול, מר־כז מסחרי רמות אשכול, טל' 280552; אל טיר, רח' זהאן אלדין, טל' 82040.

תל־אביב

שישי: פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל' 223721; שלמה המלך, רח' שלמה המלך 78, טל' 246461; יאגי, רח' יקר דה הלוי 67, טל' 612474.

שבת: פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל' 223721; בני, רח' דיזנגוף 174, טל' 222386; מוצ"ש: גורדאו, רח' בן־יהודה 183, טל' 242673; ככר המדינה, רח' ה' באייר 48, טל' 258046; מושקוביץ, רח' המלך ג'ורג' 25, טל' 282650.

חיפה

שישי: בלפור, רח' מסדה 1, טל' 662289.

שבת: המזרח, רח' הרצל 87, טל' 663211.

רמת־גן ובני־ברק

שישי: עמית, רח' מודיעין 130, טל' 722954.

שבת: הרצל, רח' הרצל 52, רמת גן.

חולון ובת־ים

שישי: גני בת ים, רח' הנביאים 3, בת ים; אסותא, רח' טרומפלדור 4, חולון.

שבת: שיינין, רח' סוקולוב 68, חולון. עזרא, רח' בלפור 135, בת־ים.

חדרה

שישי ושבת: נגבי, רח' ה' סמואל 74.

באר־שבע

שבת: יונה.

נתניה

שישי: מרכז, רח' הרצל 36, טל' 22739.

שבת: הנשיא, רח' ויצמן 36, טל' 23639.

פתח־תקוה

שישי: פינסקר, רח' פינסקר 22, טל' 910505;

שבת: פישביין, רח' חפץ חיים 6, טל' 911541.

בתי חולים תורניים

ירושלים:

שישי: הדסה (כירורגית, מח, א.א.ג., פנימית, ילדים, עיניים); בקור חולים (נשים); שערי צדק (כירורגית).

שבת: ביקור חולים (ילדים); שערי צדק (כירורגית); הדסה (עיניים, נשים, פנימית, כירורגית מח, א.א.ג.).

תל־אביב:

שישי: איכילוב.

שבת: דונולו יפו.

חיפה:

שישי: רמב"ם (כירורג, תאונות, פנימית, ילדים, עיניים, אף אוזן גרון, נוירוכירורגיה, מחלות נפש, כירורגיה פה ולסת); רוטשילד (גניקולוגיה).

שבת: רוטשילד (מקרים כירורגיים בלבד).

מטוסים

● נחיתות: בי.או.אי.סי. 319 מטהראן ב־11.40; אל על 002 מניו־יורק ב־11.50; אל על 522 מניקוסיה ב־12.10; אל על 864 מפרנקפורט ואמסטרדם ב־14.30; טי.וו.איי. 740 מניו יורק ופרנקפורט ב־14.40; איר פראנס 194 מפאריס ב־15.25; אל על 464 מרומא ואתונה ב־15.30; אל על 348 מציריך ב־16.20; טי.וו.איי. 810 מבומביי, פאריס ורומא ב־16.30; טי.וו.איי. 840 מניו יורק, רומא ואתונה ב־16.35; בי.אי.איי. 330 מציריך ב־18.05; אל על 482 מלונדון ב־19.55; אל על 466 מלונדון ופאריס ב־21.15.

● המראות: בי.או.אי.סי. 319 ללונדון ב־12.25; איר פראנס 194 לטהראן; [illegible] טי.וו.איי. ב־16.40; טי.וו.איי. 810 לבומביי ובאנגקוק ב־18.10.

מועדי טיסה סופיים אפשר לוודא בטלפון 03-614656 במשך כל שעות היממה.

ב. ציטרין
ייצוג להקות אמנים
להקת "האריות"
פנויה להופעות
גם למוסדות חינוך בתי־ספר ונוער
פרטים: טל. 236568 ת"א בין השעות 15.00—18.00 יום יום פרט לשבתות

מומחה בעל קשרים בינלאומיים, מעוניין להיות שותף פעיל במשרד נסיעות ותיירות
מבוסס היטב
טלפון 261864 תל־אביב בין השעות 11—9, 6—4 אחה"צ

בטלוויזיה

יום ששי

3.00 משפחת פארטרידג'
3.25 לקראת שבת
6.00 חדשות עברית וערבית
6.04 סרט עלילתי (ערבית)
7.45 חדשות (ערבית)
8.05 שיר שבת
8.10 השבוע יומן אירועים
9.10 סרט: חושה בלונדון בהשתתפות: קרי קראנט ואינגריד ברגמן
10.40 סימפוניה „תהילים" מאת סטראווינסקי
11.40 פסוקים לשבת וחדשות

תכניות הטלוויזיה הלימודית לכל השבוע הבא ראה עמ' 43

יום שבת

10.00 בידור לילדים
10.30 סרט: „טוביה ושבע בנותיו" בהשתתפות שמואל רודנסקי, אילי גורליצקי, תקוה מור
12.00 קונצרט תזמורת הנוער הבינלאומית. מנצח: זובין מהטה: שוברט: סימפוניה מס. 3; אנטון וברן: ששה קטעים לתזמורת אופוס 6
6.00 חדשות עברית וערבית
6.04 ד"ש עם שיר
6.32 חידושים והמצאות (תרגום עברי)
6.45 מוסיקה ושירה (תרגום עברי)
7.30 חדשות (ערבית)
8.00 המבדיל בין קודש לחול
8.30 מבט לחדשות
9.10 אירונסייד
10.00 מבט ספורט
10.50 בידור חו"ל: „כאן לרלי". בין המשתתפים: ארטה פרנקלין
11.40 פסוקו של יום וחדשות

ברדיו

חדשות בעברית — בגלים א, ב, צ — כל שעה.
09.55 (א) חדשות באנגלית
10.55 (א) חדשות בצרפתית
5.55 (א) חדשות באנגלית
6.50 (א) חדשות בצרפתית

יום ו'

10.05 (א) מהקלטות התזמורת הסימפונית: בטהובן: שירי לכת (מנצח: לוקס פוס); ציר וון צ'ונג: „הכל ברוח ה' אביבי"; לאלו: סימפוניה ספרדית לכנור ולתזמורת (מנצח: רוגלר ריקליס)
10.05 (ב) כאן בבית
10.05 (צ) ד"ש עם שיר
10.55 (צ) פינת הסיפור החסידי הקצר
11.00 (א) עברית לעם
11.05 (צ) זמנים וטעמים ד־ד"שים
11.35 (א) שיר ופזמון
11.55 (צ) מה חדש
12.05 (א) קונצרט צהריים מיצירות גיבונס, ראבל ומארסינו
12.05 (ב) במקצב יוצר
12.05 (צ) יומן הצהריים
12.30 (ב) תן חיוך
12.30 (צ) זמנים וטעמים
1.05 (א, ב) בחצי היום
1.25 (א) קונצרט צהרים: פלמן: סויטה בסול מג'ור לויולה; בלוך: קונצ'רטו־גרוסו מס' 1
1.25 (ב) שירים משלנו
1.30 (צ) [illegible]
2.00 (צ) [illegible]
2.10 (צ) לאם ולילד
2.10 (ב) כאן אהוד מנור
2.30 (צ) זוז חולך — חידון
3.05 (א) קבלת שבת
3.05 (ב) מוכר וחביב ו־ד"שים
3.55 (צ) הפטרת השבוע
4.05 (א, ב) רגע של עברית
4.05 (צ) טעם הזמן עם יהורם גאון
4.06 (א) המזרח התיכון
4.06 (ב) מי מפחד ממוסיקה קלאסית
4.30 (א) חדש בתקליטיה
4.30 (ב) אנשים ומדות
5.05 (א) מוסיקה קלאסית בבקשתך: בקשות ושיחות של חילים בקווים
5.05 (ב) זה הכל ענין של אופי. הגרפולוג ד"ר נפתלי מנתח את אופיים של ח"כ שולמית אלוני, פרופ' ישעיהו ליבוביץ ודן בן אמוץ
5.05 (צ) האל הנה, חייר ר' שבעונו של רקדן הבאלט ניז'ינסקי, עריכה וביצוע: מיכאל אוהד
6.05 (ב) פופ, אופנה, אומנות ופוליטיקה
6.05 (צ) השבוע: [illegible]
6.30 (א) שבועון לספרות
6.45 (צ) [illegible]
7.00 (ב) עברית לעם
7.05 (א) [illegible]
7.05 (צ) יום שני הקצר
8.05 (א) ניגונים: דפים, דמויות ושירים לשבת
8.05 (צ) גילוי מגיעות עם מנהיגים ערביים בדרום ערב
9.05 (א) קונצרט ליל שבת: ברזיביני: הפתיחה „אנקראון"; דבוז'אק: סימפוניה מס. 8 במול, אופוס 88; [illegible]
9.05 (ב) עוד פעם אחת
9.05 (צ) מצעד המרגנית
10.05 (א) קונצרט ליל שבת: ברהמס: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר ולתזמורת, אופוס 83
10.05 (ב) [illegible]
10.05 (צ) שירים כלבבי עם ח"כ אברהם יפה
11.05 (א, ב) הלילה הזה
11.05 (צ) שירי חורף
11.25 (צ) סיפורדיו: [illegible]
11.25 (ב) אני עושה לי מנגינות
11.53 (צ) שיחת חצות עם דוד פרלוב
00.05 (א) רגע של שיר
00.05 (ב) לילה של כוכבים
01.05 (צ) יומן חצות
00.30 (צ) ציפורי לילה
01.05 (ב) עד אור הבוקר
02.05 (א, ב) עד אור הבוקר
03.05 (א) עד אור הבוקר
03.05 (צ) מוזמנים אל תוך הלילה
05.05 (א, ב) עד אור הבוקר

שבת

06.05 (א, ב) שעון מוסיקלי
06.05 (צ) שבת בבוקר
06.57 (א, ב) אדון עולם
07.05 (א, ב) זמר זמר לך
08.05 (א) שחרית לשבת: קורלי: קונצ'רטו גרוסו; מוצארט: קונצ'רטו להרמוניה ולקלרינית ולתזמורת, ק. 622; [illegible]
8.05 (צ) סנדוויץ'
8.10 (ב) שירים בבוקר בבר־קו
9.05 (א) עולם המדע
9.35 (א) חידון מוסיקלי
10.05 (א) יומן השבוע
10.05 (ב) קלאסי וקל
11.05 (א) המסך עולה: [illegible]
11.05 (ב) מצעד כוכבי תשר־אות ראשונות
12.05 (א) על רקע שיחות דינהוז, בנושא: אסטרטגיה של מו"מ, בהשתתפות אהרן יריב ופרופ' יחזקאל דרור
12.05 (ב) [illegible]
12.05 (צ) השבוע: [illegible]
1.05 (א) קונצרט צהרי שבת. שוברט: סימפוניה מס. 9 בדו־מג'ור („הגדולה") (התזמורת הפילהרמונית של ברלין בניצוח קרל בוהם)
1.05 (ב) בימות ובדים
1.05 (צ) שאלות אישיות לפרופ' חיים הררי
1.40 (ב) נעימות קלות
1.50 (ב) זכרונות ארץ ישראל
2.05 (א) לאם ולילד
2.05 (צ) היום השביעי עם יוסי בנאי
2.30 (ב) שערים ושערים
3.05 (א) מוסיקה קמרית. היידן: שלישיה בדו־מינור לפסנתר, כנור וצ'לו; ורדי: רביעיה במי־מינור; אלבן ברג: ארבעה קטעים לקלרנית ופסנתר
4.05 (א) אני ותפילתי
4.05 (צ) [illegible]
5.05 (א) סוף המסע
5.05 (צ) יומן הערב
5.30 (ב) משירי של...
6.05 (א) רסיטל, [illegible] (פסנתר) כגון מיצירות באך, דביוסי, וברן ושומאן
6.05 (ב) [illegible]
6.05 (צ) ברשות היחיד עם ראש עירית ראשל"צ
6.30 (ב) מגרש הספורט
6.40 (א) רומנסות ספרדיות
7.00 (ב) עברית לעם
7.05 (א) יומן השבוע
7.05 (צ) [illegible]
7.50 (א) היום בתנ"ך: ירמיהו א', ב'
8.05 (א) [illegible]
8.05 (צ) [illegible]
8.40 (א) שירים מאת שוברט וברהמס: אליזבת' זיקוב (אלט) ורחל קורטמיו־כהן (פסנתר)
9.03 (א) המבדיל
9.05 (ב) [illegible]
9.05 (צ) [illegible]
9.35 (צ) [illegible]
9.45 (ב) מוצאי ספורט
10.05 (א) המזרח התיכון
10.05 (ב) [illegible]
10.05 (צ) חיוג ישיר
11.05 (א, ב) הלילה הזה
11.25 (א) [illegible]
11.25 (ב) אדום עתיק
11.55 (צ) שיחת חצות עם ד"ר יוסף [illegible]
00.05 (א) רגע של שיר
00.05 (ב) אדום עתיק
00.05 (צ) יומן חצות
00.30 (צ) ציפורי לילה
02.05 (א, ב) עד אור הבוקר
03.05 (א) עד אור הבוקר
03.05 (צ) מוזמנים אל תוך הלילה
05.05 (א, ב) עד אור הבוקר

מודיעין

יום ששי, ב' בשבט תשל"ד ✶ 25 בינואר 1974 ✶ שקיעת החמה: 17.07 ✶ זריחתה מחר: 6.38

פרק יומי: תהילים קו
משנה יומית: מנחות ה, ו—ז
דף יומי: זבחים, קיד
הלכה יומית: שבת שו, כה—ל
פרשת השבוע: בא

יום שבת, ג' בשבט תשל"ד ✶ 26 בינואר 1974 ✶ שקיעת החמה: 17.07 ✶ זריחתה מחר: 6.38

פרק יומי: תהילים קז
משנה יומית: מנחות ה, ח—ט
דף יומי: זבחים, קיה
הלכה יומית: שבת, שח, לא—לב
פרשת השבוע: בא

עזרה!

משטרה

...ים, תל־אביב, חיפה, ...ן, בני־ברק, חולון, פתח־... הרצליה, אשדוד, אשק־... באר־שבע, נתניה, ... — 100; אילת — 2444; ... — 22444; טבריה — ...; קרית־שמונה — 40444.

מכבי אש

...ים, ת"א, חיפה, פ"ת, ... אשדוד, אשקלון, ... — 102; רמת־גן — ...; בני־ברק — 781133; ... — 723333; ראשל"צ — ...; חולון — 842112.

אילת — 2223; באר־שבע — 2222; חדרה ונתניה — 22222; טבריה — 20222; נהריה — 922222; צפת — 3522; קרית־שמונה 40133.

מגן דוד אדום

ירושלים, תל־אביב, חיפה — 101; אילת — 102; רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — 781111; חולון — 843133; הרצליה — 981333; נתניה — 23333; רחובות — 951333; ראשון־לציון — 942333; אשדוד — 22222; אשקלון ובאר־שבע — 3333; חדרה — 22333; פתח־תקוה — 912333; צפת — 54333.

עזרה ראשונה נפשית
02—69911.

רופאים

...תל־אביב והמרכז
...סל, רח' בלוך 12, טל' ...
הר־אבן, אפשטיין 6, 44326 ...

ר"ג, גוטמאלי 5, טל' 796348; ד"ר אידלסון (ילדים), ר"ג, הרצל 1, טל' 726680. (מ־20.00 עד 07.00 ביום א') רופא תורן במד"א ר"ג, הגלגל 42, טל' 781111.
פתח־תקוה: טל' 912333.
בת־ים: טל' 863333.
לוד: טל' 962133.
מ־19.00 ביום ו' עד 06.00 בבוקר ביום שבת, ומ־19.00 בשבת עד 06.00 בבוקר יום א':
חולון: טל' 843133.
מ־12.00 בצהרי יום ו' עד 07.00 בבוקר יום א':
נתניה: טל' 2333—4.
אשדוד: טל' 22222.
רחובות: מד"א, טל' 951333.
ראשל"צ: טל' 942333.
הרצליה: מ.ד.א. טל' 981333.
קופ"ח „עממית"
תל־אביב־יפו: מד"א, ...
שרי דשבת: רופא כללי ד"ר ברוננגרד, רח' עזרא 20, טל. 954364. רופא ילדים, ד"ר גרין, רח' שד' בן צבי 30, טל. 951063.
אשדוד: על חברי אגוד ה־באשדוד וחברי קופ"ח ב־אשדוד לפנות לרופא המטפל.
גדרה: ד"ר הסנר, טל' 91136.
הוד השרון: לפנות לרופא המשפחה.
באר־שבע: ד"ר קראוס, שכונת אליצור, טל' 925772.
נתניה: מד"א, טל' 2333—4.
פתח־תקוה: לפנות לרופא המשפחה.
ר"ג והסביבה: מד"א, 781111.
קופ"ח „מרכזית"
תל־אביב: מד"א, טל' 101.
גבעתיים: מד"א, טל' 781111.
בת־ים: מד"א, טל' 863333.
חולון: מד"א, טל' 843133.

ירושלים והדרום

קופ"ח „מכבי" שרות לילה
מד"א, טל. 4־54122. שירות אמבולנסים ומקרים דחופים, טל. 101, בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר.
קופ"ח „עממית" (מיסודה של הדסה)
שירות רפואי לילה — מ־8 בערב עד 7 בבוקר. מד"א טלפון 4־54122.
קופ"ח „מרכזית"
שירות רפואי לילה מ־8 בערב עד 7 בבוקר. מד"א, טלפון 4־54122.
קופ"ח „עממית"
מד"א טל' 101 או 54122/4.
באר־שבע — לפנות לרופא המשפחה.

חיפה והצפון

רופא תורן כללי (ילדים), טל' 254530; ד"ר פרידמן (כללי וילדים), רח' הלל 43, טל' 524922; כרמל: טל' 101, מ־8 בערב עד 7 בבוקר.
קופ"ח „אסף"
רופא תורן כללי וילדים, טלפון 254530.
קופ"ח „מרכזית"
נצרת: ד"ר עבדאללה, טל' 54096.
קריות: מקסי ביאליק, טלפון 711515, 713232.
קופ"ח „מכבי"
חיפה: תורנות לילה: מד"א, טל' 101, מ־20.00 עד 07.00.
צפת (מ־13.00 עד 07.00 בבוקר יום א') מד"א טל' 101.
קופ"ח „עממית"
חיפה: ד"ר פרידמן, 524922; רופא תורן כללי וילדים — 254530.
אבן־יהודה: ד"ר ש. כץ, רח' איילת השחר.
טבריה: ד"ר קוברין, 20301.
צפת: מד"א טל' 22333.
עפולה: ד"ר אהרונוביץ', טל' 23061.

רכבת

מירושלים
לתל־אביב — 07.52, 10.52, 12.46, 14.13
לחיפה — 07.14, 12.12
לבאר־שבע ודימונה — 07.14, 07.52, 12.12

מתל־אביב
לירושלים — 07.17, 10.06, 12.02, 13.57
לחיפה — 06.10, *06.39, *08.02, *08.35, *09.55, *11.2., 12.20, 13.15, 13.4., 14.30
במוצ"ש 20.00
לנהריה — *08.02, *13.15
לבאר־שבע ודימונה — 06.33, 09.02, 12.54

מחיפה
לירושלים — 06.48, 11.50
לתל־אביב — 06.00, *06.30, *08.25, 08.57, 10.2., *11.40, 12.33, *13.., 14.00
מוצאי שבת: 19.50
לבאר־שבע ודימונה — 06.48
לנהריה — 06.28, *09.14, 14.34

מנהריה
לתל־אביב — 05.36, 07.50, 10.35
לירושלים, באר־שבע ודימונה — 05.36

מדימונה
לתל־אביב ולירושלים — 06.18, 12.47
לחיפה — 06.18

מבאר־שבע
לתל־אביב — 06.47, 09.28, 13.17
לירושלים — 06.47, 13.17
לחיפה — 06.47

רכבת מהירה

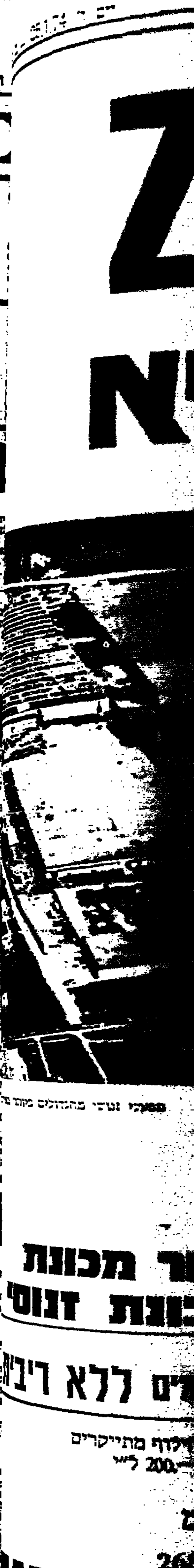

השבוע עם ח"כ א...

נטלו מן הנצחנים את היוקרה

אסור לשתוק

תשבץ „מעריב" מס' 889

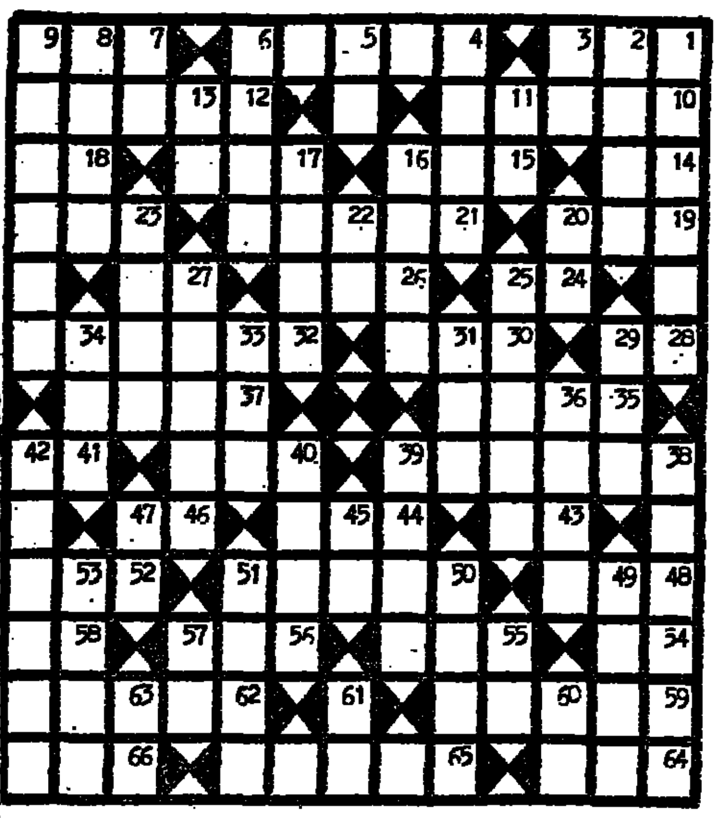

מאוזן: 1) אכורטיזציה, 4) בסיס אווירי במצרים, 7) רהיט, 10) עיר ביפאן, 12) אפיסת כוח, 14) הר קטן, 15) ברוחק מן היישוב, 17) ה... בעמק איילון, 18) כלה־טירוב, 19) משכנו של הבדוי, 21) פעולת חיל־אוויר בארץ אויב, 23) פרי־מאכל סירפי, 24) כהוכפס, 26) אבן־חן, 27) ההורה אורסה להגינתו, 28) רוגע, 30) „... אדמה כי היינו בזבוזים עד מאוד", 32) כפרק במצרים, שבו הבית בלסון את צי נפוליון, 35) משכיל, 37) כיבשה הערבי של מצרים, 38) כובעה הפרטי של מצרים, 40) חום כבד, 41) מיבוטה, 43) שר, 44) אריג משובח, 46) ראשו בפרדסים, 48) כליגינה, 50) השולכן הממלוכי של מצרים, אשר הדף את הפלישה המונגולית, 52) מכשול, 54) נמצא, 55) פרגת, 56) הדר, 58) לא קודש, 59) מין פרח, 62) פציל, 64) אוצר, 65) לכביקון לצירוף־לבן, 66) מפקדה.

מאונך: 1) בית־היוצר של האומה, 2) עוף מסדרה ההרגנולות, 3) שוב, עוד, 4) סימפטית, 5) כלי מאור, 6) סריה, 7) „אל תכהכל ב...", 8) שירת יהיד, 9) אוניברסיטה בקאהיר, 11) מטבע יפא[illegible], 13) רטוב, 16) בן־חור[illegible], 17) אקספורט, 20) מ[illegible]לת, 22) התתרה ברית עם אכילס, 23) מסכ[illegible], 25) סופר ממוצא ארב[illegible], 27) פרי־מאכל סוב־טרו[illegible], 29) ללא תשלום, „כ... בלבנון ישגה", 3[illegible] עם־הארץ, 34) עבר[illegible] מקום יותר נמוך, 36) [illegible] בספרד, 38) בירת סר[illegible] וואק, 39) ההפך מדל[illegible], 40) זמרה, 42) רכס־הר[illegible] באלדירה, 45) „——[illegible] תעשה", 47) אך, [illegible] שפה, 50) גן, 51) מד[illegible] באפריקה, 53) משחק[illegible] מלכים, 55) מלת־שאי[illegible], 57) רב, 60) סוד, ראש המשפחה במש[illegible] פטריארכאלי, 63) ישן[illegible]

בואו חשבון [879]

א מ ו ג ת
א מ ת
———
מ מ ל ג ג ג
ת א ת מ א ג
כ מ ג ל פ
———
מ ו ב ג א ג ב

הצירוף: 7־2 4־06 שו־כה 767 4־06 309־89 ה9־918

בפעולת כפל זו הותלפו הספרות באותיות. מצא את ערכה של כל אות ורשום את האותיות המתאימות במקום הספרות בשורה למטה. אחר כך, צרף את האותיות ותרי פיענחת אימרה של שופנהאור.

יגעת ומצאת

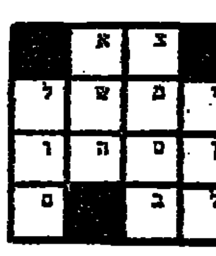

פתרונות החדונים הקודמ[ים]

הפתרון לבואו חשבון
הלשון ארוכה והזרוע קצרה
הפתרון למעבך מספרים

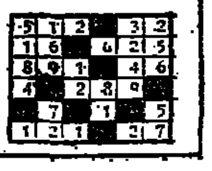

*

שלחו את הפתרונות „מעריב", ת.ד. 20044 [תל] אביב. צרפו את הספ[ח] הלקול ורשמו על גבי המעטפה „תשבץ מס' 889" או „בואו חשבון (879)" או „יגעת ומצאת".

30 ספרים יוגרלו הפותרים.

אתי ודניאל יגלה
שמחים להודיע על הולדת בנם יגאל
את לליאת
נכד
ללובה ואשר קלייטמן — חולון
ריקה ושרל יגלה — מילוז, Mulhouse, France
7.1.1974

להשכרה מיידית
חדר מרוהט
ושירותי משרד
במשרד עורכי־דין בהדר
טל. 04—664534
04—660850

דירות פאר
ברמת־הדר
בחיפה

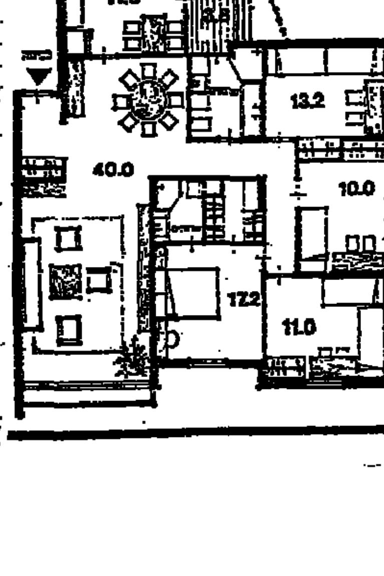

אנו גאים על
התכנון המעולה

דירות מקסום עם כל השכלולים: ...

4—5 חדרים

משרד: חיפה, רח' נורדוי 27
טל. 664859

ספרים חדשים ומיוחדים

ב־ספרית מעריב

20 ימי קרבות מרים

60 ימים של מתח והרדה, ניחושים והערכות. כל אלה משתקפים בספר

הימים הנוראים*

מאת **חיים הרצוג**

פרשנות על מלחמת יום הכיפורים

הוצאת וידנפלד וניקולסון ירושלים וספרית־מעריב — המחיר: **9.75** ל"י

* הכנסות המחבר — קודש לנפגעי המלחמה

אשנב לעולם האגדה הקסום

שיח אגדה

מאת **שמחה רז**

(מחבר הספר איש צדיק היה)

הוצאת ספרית מעריב וקרית ספר — המחיר: **27.-** ל"י

לראשונה בתולדות החסידות

הספר המלא על תולדות תנועת החסידות ואישיה

החסידות

מאת **יצחק אלפסי**

2500 ביוגרפיות של אדמו"רים; 800 צילומים של אישי התנועה, בתי מדרש וכתבי־דת — מהם רבים הרואים אור לראשונה. — המחיר: **30.-** ל"י

- מערכי כוחות
- משאבי אנרגיה ותפוקת נפט
- חקלאות ואוצרות טבע
- יחסי מיעוטים
- סטאטיסטיקה כלכלית
- מפה פיזית ומדינית

כל אלה ב**מפת כרטא חדישה של המזרח התיכון**

המחיר: **8.-** ל"י

אילתי פעם - אילתי תמיד

- אם גרת אי־פעם באילת
- אם מתעניין אתה בעיר ובתושביה

תוכל לקרוא ולראות את תושביה המיוחדים; אופיה המיוחד, וקורותיה — שאין דומה להן בשום עיר אחרת, בספר

אילת - שורשים בחוף ים סוף

מאת **נפתלי ארבל וברוך מאירי**

ספר חדש וחדיש מכיל מאות תמונות שהור־לבן ועשרות תמונות צבע

הוצאת דפטל — ספרית־מעריב — המחיר: **30.-** ל"י

להשיג בחנויות הספרים או ישירות באמצעות התלוש

מלא את התלוש ושלח לספרית מעריב ת.ד. 20208 ת"א והספרים יישלחו לביתך ללא תשלום נוסף תמורת דמי המשלוח

לכבי ספרית מעריב, ת.ד. 20208 ת"א
א.נ.
אבקש לשלוח אלי את הספרים הבאים, שתמורתם מצ"ב בהמחאה מס'........ משוכה על בנק ....

- ☐ הימים הנוראים
- ☐ החסידות
- ☐ שיח אגדה
- ☐ מפת כרטא
- ☐ אילת — שורשים בחוף ים־סוף

השם ________
הכתובת ________
ת.ז. ____ תאריך ____ חתימה ____

ראיון השבוע עם ח"כ אריאל שרון

(סוף מעמוד 20)

המזרח. הצליחה הישמה את כפות המאזניים של המלחמה.

נטלו מן הצנחנים את היוקרה

אחד הדברים המצערים שקרו בצבא הוא שגזלו מכוחות הצנחנים והכוחות המיוחדים, שהשקענו כל כך הרבה בטיפוחם, את היוקרה המגיעה להם. לא ציידו אותם בנשק חדש, לא טיפחו אותם. אנחנו היינו בשעתנו מלכי מלחמת הלילה. לאט לאט גוע הנושא הזה של לוחמת הלילה. זה לא ייאמן! ממש לא ייאמן! המהלך הלילי היחיד בכל המלחמה היה צליחת התעלה. בלי היחידות של הצנחנים וחיל הרגלים לא היינו מצליחים לבצע אף אחד מהמהלכים המכריעים של המלחמה. אלמלא היתה לי חטיבת צנחנים במילואים, לא היינו יכולים לצלוח. הצנחנים וחיל הרגלים, אפילו אם יש לך כל מיני סוגים של נשק משוכלל, הם הסודה, הם בית הספר למחשבה צבאית ומקורית. ואותם דיכאו. זוהי ההשתלטות של דור השריון. זוהי המלה במקום מחשבה. ואני רוצה שיהיה ברור, שיחידות השריון במלחמה, היו יוצאות מן הכלל והחבורים נלחמו נפלא, אבל מחשבת המלחמה טמונה תמיד ביחידות הצנחנים ובחיל הרגלים. רק במחשבת, בתחכום, באומץ, ביוזמה, בדמיון — כל מה שחסר לנו עכשיו בכמויות גדולות — אנחנו יכולים להחזיר את צה"ל למעמדו הקודם.

אסור לשתוק!

— האם אתה שלם, ללא צער, ללא חרטה, עם כל הדברים הקשים שאמרת בראיונות שונים עד כה? האם אין דברים שאתה מצטער עליהם?

אני רוצה להגיד באופן חד משמעי ובתקיפות: לא עסקתי בפוליטיקה. אמרתי מה שאמרתי מפני שהדברים כאבו לי, מפני שאני סבור, שמזה הרבה זמן, מדי הרבה אנשים שתקו. אסור לשתוק! אם שותקים — מגיעים לבסוף לאן שאנחנו הגענו. מה אמרתי, מה?! התנפלו עלי בקשר עם פקודת היום האחרונה שלי. כך פונה מפקד כוח אל האנשים שלו ובאופן טבעי הוא מדבר על האוגדה שלו ולא על אוגדות אחרות. אני יכול להראות לך הרבה פקודות יום של מפקדים אחרים, שלא הזכירו יחידות אחרות, אפילו לא יחידות שסייעו תחת פיקודם והשתתפו בקרבות קשים מאוד, אבל היה להם שיוך חיילי אחר. מי שחושב שהחיילים של צה"ל אינם יודעים מה שקרה במלחמה הזו, מעריך אותם הרבה מתחת לדרגתם. הם יודעים בדיוק מה שקרה. פקודת יום שלי לא נועדה לעתונות. ואני לא מסרתי אותה לעתונות. זה עכשיו פרימי, כאשר הקלטתי את הפקודה "בשביל" בלי צה"ל היה קטע שבמתכוון לא הכנסתי. חיילים רבים של האוגדה טענו אחרי פקודת היום, שזה לא היה מספיק. עד הרגע הזה אני מקבל מהמדבר עשרות מכתבים של מפקדים ושל חיילים שמתמרמרים על ההודעה של הרמטכ"ל ועל ביטול מינוי החירום שלי כמפקד אוגדה.

— האם אתה סבור, כי פקודת היום שלך גרמה לבטל את מינוי החירום?

זה עוד למי שרוצה להעביר אותי מן התפקיד להסביר מדוע הוא עושה זאת, כדי לצאת מהמצב האבסורדי, שלוקחים מינוי כזה מאחד ממוני המעט, שיכולים להוליך אנשים לקרב. אבל את המינוי הזה היו מבטלים ממילא גם בלי פקודת יום. התוכחה אתי על אחוות לוחמים. אני לא פגעתי באף יחידה אחרת. כל החיילים בכל היחידות נלחמו בגבורה בלתי רגילה. הכשלון היה כשלונו של הפיקוד הבכיר ואילו החייל הוא הגיבור היחיד של המלחמה הזאת. ואני חוזר ואומר, שהרמטכ"ל יכול ללמוד מה זה אחוות לוחמים באוגדה שלנו. מעולם לא נתקלתי בדבר כזה. האוגדה הזו היתה מוכנה ללכת לכל משימה, אפילו למעשה מטורף כמו צליחת התעלה. אני הבנתי עוד בשעה הראשונה של המלחמה, שלאור מה שקרה בעצם במלחמה הזו כל המוסכמות בנושא של אוטוריטה והיירארכיה והסטאטוס והמחיצות שבין דרגה לדרגה — נעלם, נמוג ברוח. החיילים חיפשו להיתלות במישהו שימצא יחד אתם בדברים הכי נוראים שעברו עליהם.

— האם אתה מקבל את גירסתה של ראש הממשלה, כי בימי הלחימה הראשונים היינו צפויים לתבוסה?

בשום פנים ואופן לא! לא היה מצב כזה! אני הייתי בטוח שנצא מזה.

— איך אתה מגיב על גלי החיבה האלה?

אני נותן חום ומקבל חום. הצבא הוא הבית שלי. החיילים הם קרובי המשפחה שלי. זה נעים. זה נעים.

— אילו נתמנית למפקד הרמטכ"ל, האם היית יכול לבצע מדיניות בטחונית, שכל כולה אינה מקובלת עליך?

כן, בצבא ממלאים פקודות.

פקודה שמלאתי ופקודה שלא מלאתי

— האם אין כאן סתירה פנימית בלתי מתיישבת?

כן, ישנה סכנה כזו. הייתי מנסה לשכנע את החלק המדיני באמיתות התפיסות שלי. זה לגיטימי, אבל הוראות הייתי מבצע.

— האם קרה בעבר שהפרת פקודות של ממונים שלך?

אהה! בהחלט קרה.

— גם במלחמה האחרונה קרה.

גם במלחמה האחרונה.

— מה, למשל?

נסיתי לא לבצע הוראות. קודם אני אגיד לך את האני מאמין שלי בנושא הזה. לכל פקודה שאני מקבל, אני מתייחס לפי שלושה ערכים: הערך הראשון והעליון הוא טובת המדינה. המדינה זה הדבר העליון. הערך שני — חובה לכפופים לי. והערך השלישי — החובה לממונים עלי. את הסדר הזה לא הייתי משנה בשום אופן. ההכרח להחליט בין החובה לכפופים לבין החובה לממונים קיים רק כאשר יש התנגשות חריפה בין שתי החובות. כאשר אני מקבל הוראה, שאני יודע שהיא חסרת הגיון לחלוטין, והיא נובעת מאי ידיעת המצב ומאי הכרת תנאי הזירה והיא עלולה לגרום לאבדן חיי אדם, אז החובה שלי כלפי הכפופים לי קודמת לחובה כלפי הממונים עלי. עד עכשיו אני אוכל את עצמי על מקרה אחד לפחות, שביצעתי פקודה של הממונים. זה לא נותן לי מנוח. התעקשתי והתעקשתי ולבסוף ביצעתי. זו היתה התקפה במקום שנקרא מיסורי, צפונית מהחוות הסינית. זה נגמר בהרבה מאוד אבידות.

— מה התעקשת ולא ביצעת?

בלילה קיבלתי פקודה לחדש את ההתקפה באותו מקום. לא מילאתי אותה. ב־4 לפנות בוקר התקשרתי עם שר הבטחון. הסברתי לו את המצב. הוא פנה לאלוף הפיקוד וההוראה בוטלה. על זה רצו חיים ברלב להדיח אותי כבר אז וכאשר התנהל דיון על הדחתי התערב משה ואמר: אני מציע לא לעשות זאת. לא כדאי. זה יתקבל כאקט פוליטי. אתה רואה? אז עוד פחדו מאקטים פוליטיים.

— ואחרי המלחמה, קרה שלא מילאת הוראות?

לא. אף מקרה של הפרת הוראה או של שינוי. היו לי סמכויות רחבות מאוד מאלוף הפיקוד. במלחמה קיבלתי הוראות, שאני מצטער עליהם. ב־9 באוקטובר הצלחתי כבר להגיע עם כוחותי עד התעלה, באותו איזור שבו צלחנו אחר כך. קיבלתי הוראה לחזור. זו היתה הוראה אווילית. אז הגענו לשטח בקלות אבל כעבור שנה ימים כאשר רצינו לצלוח, כבר נאלצנו לנהל שם קרב מר עם קרבנות.

היכן החייל?

— היכן צריך, לפי תפיסתך, להציב את החייל? מאיזו דרגה ומעלה ראשי מפקד להחליט מה קודם לכה, החובה לממונים או החובה לכפופים ועד איזה דרג מחוייב המפקד למלא את הוראות הממונים עליו?

החייל עובר בין הדרג הבכיר ביותר בשדה, לבין אלה שממונים עליו ואינם נמצאים בשדה הקרב. אני הייתי בשדה וראיתי מה נעשה. אני ראיתי את האנשים. כאשר אתה נמצא בשטח ובידך מידע ותבונה הרבה יותר ברורה של המצב מאשר בידי הממונים עליך המנסים לכפות עליך פקודה, אז במבחן בין טובת הכפופים לך ובין הוראות הממונים עליך — טובת הכפופים היא הקובעת.

— בנסיבות קיצוניות, כאשר הממשלה תקבל, אם תקבל, החלטות על נסיגות, שיראו בעיניך ובעיני אחרים, כמסכנות את עצם קיומה, האם אתה יכול לתאר לעצמך הפיכה צבאית בישראל?

חלילה! בשום פנים! לא חשוב מי היא הממשלה ומה עמדתה ומהו מצבה. אני יכול לחלוק על דרכה, אני יכול להלחם, אני יכול לצעוק, לכתוב, לנאום. אבל לעולם, לעולם! לא הייתי נותן את ידי להשתלטות צבאית והייתי נלחם נגד זה בכל כוחי, ממש נלחם, גם בשדה הקרב כדי לסכל מזימה כזו, בלי כל ספרות! אבל למזלנו זה לא ריאלי ואין כל סכנה כזו מפני שאם יש צבא, שאפשר להגיד עליו שהוא באמת צבא העם, הרי זה צבא ההגנה לישראל.

לא לרוץ, לא להידחף. רגע. מה בוער פה?! יש בשביל כולם. לילי, רעייתו היפה של אריק, שפתה סירים אחדים. יהיה בשביל כולם.

מי שלא טעם מרק של לילי, יש לו מושגים מסולפים על ארוכות של מרק. מעדן גדול וחם לחיך. יושבים במטבח המרווח, בביתם בבאר־שבע, ולוגמים מן הטוב־הטוב הזה והילדים, בן שבע וחצי ובן תשע וחצי, שופעי הומור ושכל, משתובבים ויורים זיקוקי־דינור של אמירות נבונות. לילי צוחקת ואני צוחק והילדים מאושרים. ואריק?

שאלתי אותו: אתה מסוגל כבר להמצא בתוך ההווי הזה, ליהנות ממנו, לחיות אותו?

שותק. לילי השיבה: "לא, עוד לא. הוא עוד לא כאן. אנחנו מנסים להחזיר אותו. אבל נדמה לי, שהוא עוד שם, במלחמה".

— בכל מקום שאתה מגיע אליו מקיפים אותך החיילים המשתפכים עליך חיבה והערצה. מדוע הם נוהים אחריך?

זו הגינות השותפות שהענקתי להם, בסיכון, בבאמת, בחלוקת הגורל.

דב גולדשטיין

מתחיל מירוץ הליגה

שח מט

מירוץ הליגה מתחיל בשבת זו בכל הליגות בארץ (היקף העסק מספר שיא: 123 קבוצות). לנוכח צמצום הפעילות השחמטית והארצית, בשל המלחמה והמצב התרום, יש לקדם בברכה את המאמץ להחזיר את חיי השחמט למסלולם הרגיל; מאמץ הנעשה במשותף ע"י הנהלת האיגוד וע"י השחקנים עצמם.

חידוש משחקי הליגה הוא המינימום ההכרחי ליצירת מסגרת קבועה ויציבה של חיי השחמט בארץ, אולם הנהלת האיגוד אסור לה להצטמצם בכך בלבד. יש לחדש גם התחרויות מקומיות ולהרחיב את מסגרת ההתמודדויות בין ערים ובין מועדונים — וכמובן בקרב הנוער.

המפגשים שייערכו מחר במסגרת הליגה הלאומית: מרכז הנוער — אוניברסיטת ת"א, בת ים — "פלדקלייך", "לסקר" ב"א — רמת גן, "לסקר" חיפה — הפו"ר/נגבית, טכניון א' — טכניון ב', "רובינשטיין" — "הפועל" ירושלים.

יתרון לספסקי

"המגע הקרבי" הראשון בכל ארבעת הדו־קרבות דמה לשני מתאגרפים, היודעים כי הרבה סיבובים לפניהם ולכן אינם מבזבזים כל כוחם כבר בסיבובים הראשונים. מה גם שלכל אחד יש יריב מנוסה, שאי אפשר להכניעו במכת בוק. התוצאה היתה איפוא ששני המשחקים הראשונים בכל אחד מארבעת הדו־קרבות הללו הסתכמו בתיקו.

ספסקי היה הראשון ש"שבר את הקרח" ונצחונו על ברן (בקרב השלישי) היה צפוי, משום שבכוחו של דבר צפוי נצחונו על יריבו. כאן נגע כוחות המזגנים מלכתחילה לטובתו של אלוף העולם לשעבר. גם הקרב הרביעי, בו שיחק ספסקי בשחור, נסתיים בנצחונו. הוא ניצל שגיאה של ברן, ש"נכסיטה" לאחר מכן במהלך 40. מסיים בלבד הקרב נסתיים במסע ה־29.

הרי הקרב הרביעי בין ספסקי וברן, בו מוביל ספסקי את יתרונו בנצחון שני, בבצלו את משחקו הוולש של יריבו.

ספסקי	ברן
[illegible]	[illegible]

פרשני השחמט במוסקווה מאוכזבים ממשחקו של קרפוב הצעיר, שסיים בתיקו את שלושת משחקיו הראשונים עם פולוגייבסקי. הם מגדירים את משחקו כיבש ורוצים לראות אצלו תנופה נמרצת יותר, שהרי הוא תקוותם של הרוסים בחלומם לזכות שוב בכתר אליפות העולם.

גם פורטיש הכזיב קצת. פורטיש עוד לא "התחמם" כצורך ובמשחק השני עוד לא הפיק תועלת ביתרונו הפסיכולוגי שיש לו על פטרוסיאן (תוצאות המפגשים ביניהם עד הדו־קרב היא 5:9 לטובתו).

מקינג הצעיר סיים בתיקו את ארבעת משחקיו הראשונים ונתגלה כיריב שקול לקורצינוי המנוסה, שיצטרך כנראה לגייס את כל יכולתו כדי לגבור עליו. כבכל שאר הדו־קרבות, פרט לזה שבין ספסקי לברן, אין להתנבא בוודאות לנצחונו של מישהו.

הרי הקרב השני בין קורצינוי ומקינג, שיש בו שתי נקודות אופייניות: קורצינוי, בשחור, אינו בוחר בהגנה הסיציליאנית אלא דווקא בהגנה הספרדית — ובהגנה זו הוא בוחר נוסח חריף, המקובל פחות מהנוסח הרגיל.

מקינג	קורצינוי
[illegible]	[illegible]

הרי התיקו השלישי במפגש של פטרוסיאן ופורטיש, בו מגלה ההונגרי משחק מלא יוזמה, אך אינו מצליח לזכות בנקודה.

פטרוסיאן	פורטיש
[illegible]	[illegible]

מאבק חצי הגמר

רמת־גן: לאחר הסיבוב ה־13 מוביל בן־ציון עם 9 (1). אחריו קלזור, דושקביץ ופלאי 9.

חיפה: לאחר הסיבוב ה־12 מוביל בליימן עם 11. אחריו טוכסמן 8, רום 7.5, פרץ 7 (1).

תל־אביב: לאחר הסיבוב ה־9 בבית הברוכו מוביל למור עם 5.5 ואחריו מרט וברנשטיין 5 (1), פרידמן 5 ...

מכשיר אלקטרו מגנטי להחזקת מקדחת יד

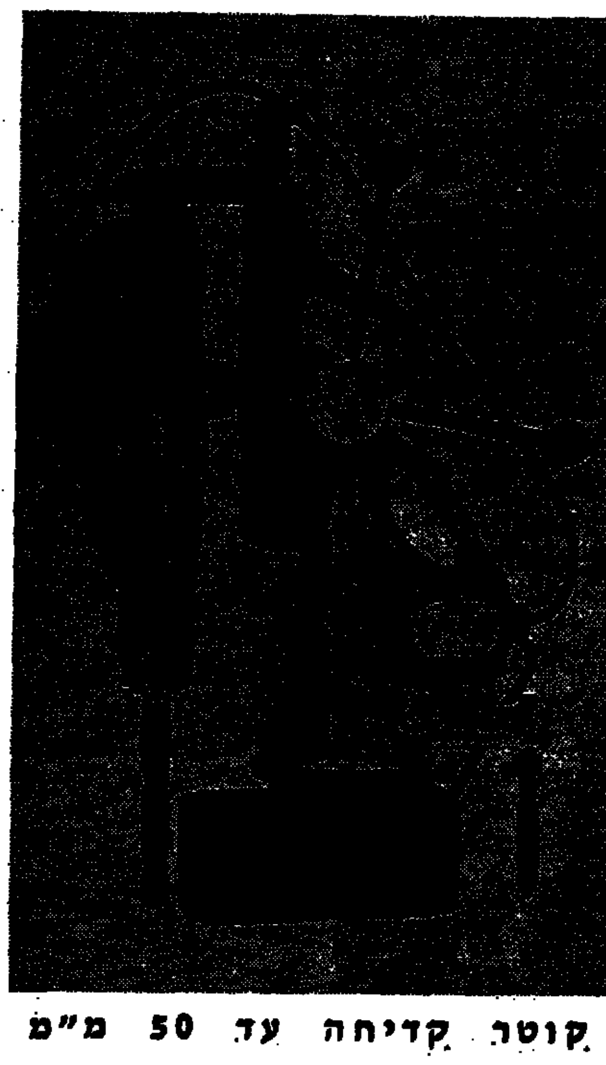

✱ קוטר קדיחה עד 50 מ"מ
✱ אפשרות קדיחה בכל הכוונים

הספקה מהמלאי

✱

לפרטים נוספים ומשלוח פרוספקט פנה

אוניטק בע"מ

רחוב השרון 19, תל־אביב, ת.ד. 2227, טלפון 30128, 33204

בדים מעודפי יצוא
בהנחה של 20%-50%
משך חודש אחד בלבד

מכירה: מיום ראשון עד יום חמישי

סוקולוב 10 רמת־גן
(ע"י המשטרה)

רשום הנהלת חשבונות במיכון

במהדורות הבריקנות

● חיסול פיגורים עד 1,000 רישומים ליום

● הכנת משכורות במחשב ו/או הדפסת חשבונות

פרטים טל. 56316 ת"א
בבוקר או 867962 אחה"צ

לחברת שיווק דרושים:
בבנין אחד בפרברי העיר

מחסן
של 200 מ"ר בקומת קרקע
עם גישה נוחה לרכב וחניה.

משרד
של 10—12 חדרים עם טלפון
רצוי קומה א'.

לפנות טלפון 52602 תל־אביב.

סובבות נאמנה
חברה להנהלה נכסים בע"מ
רח' דיזנגוף 89 תל־אביב
ת.ד. 11238
טל. 3־249121, 226164

מתכות
אלפקה — פליז — אלומיניום, נחושת נירוסטה, פלסטיק לתריתה
ירושלים, רח' כורש 7
טל. 232189־02
02־232327

המוצא
פיאט 600
לבנה
מס' 222־953
להתקשר עם טלפון 744413
ויבוא על שכרו

הנהג,
בהיותך בדרכים אל השכח לאסוף את החייל

משרד האוצר/אגף החשב הכללי
מינהל הרכב הממשלתי

מכרז מספר 1/74

מינהל הרכב הממשלתי, מכריז על

מכירת רכב וקטנועים משומשים

מתוצרים וסוגים שונים במגרשו ביפו.

פרטים נוספים — והחומר הקשור במכרז, ימסרו למבקשים במשרדות מינהל הרכב הממשלתי, רחוב יהודה הימית 31, יפו, מ־27.1.74 ועד 5.2.74, בין השעות 13.00—08.00

אין מינהל הרכב הממשלתי, מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

מינהל הרכב הממשלתי

עזור לילדיך - ולעצמך - באנגלית!

כן, כדאי לך לדעת אנגלית כדי לעזור לילדיך בהבנת השעורים. השליטה באנגלית תקדם גם אותך אישית בעבודה ובחברה, בלימודים ובחיי התרבות.

יתרונות השיטה:

תלמד אנגלית באמצעות אנגלית — כמעט ולא תזדקק למילון — תספוג דקדוק בתוך השפה עצמה — תקרא אנגלית — גבוהה — הלמד בנחיות בזמן הפנוי שלך — וכל זאת בהדרכת מורים שיתקנו את תרגיליך בכתב.

מה אומרים הלומדים?

"אני מאד מרוצה מהשיטה שלכם..", אומרת גב' מרים הולצבך מפתח־תקוה. ומר יחזקאל אלון מגבעתיים כותב: "עלי לציין שאותו פרק ליהודים שרכשתי בשיטתכם סייע לי הרבה בעבודתי". וכמוהם הביעו הערכה לשיטה רבבות רצון מבנה לומדים בצפת ואילת, מכפר מנשה וכפר סבא, בעין חרוד ולהבות חביבה, כ־ אפיקים ואופקים וכן בירושלים, תל־אביב וחיפה.

הצעד הראשון פשוט כאוך:

גזור ושלח את התלוש עוד היום אל: "השיטה הטבעית", ת.ד. 4351 תל־אביב.

וחוברת הסברה בת 24 עמודים תישלח אליך מיד.

"השיטה הטבעית" מכונים להוראת שפות
ת.ד. 4351 תל־אביב

אנא שלחו לי מיד חינם וללא כל התחייבות את חוברת ההסברה "השיטה הטבעית" — הדרך המהירה לידיעת אנגלית.

שם ....
כתובת ....

מעריב 25.1.74

חשבון [879]

אתי ודניאל
ללובה ואשר קליסטן
הולדת 7.2.1974

וילות פאר ברמת־הדר חיפה
3—4 חדרים
רח' נורדוי 27 טל. 664859

مكان الأصل

מעריב לספורטאים

כדורגל „תעודת שליש ראשון"

השבת ייערך המחזור ה־10 בליגה הלאומית. המשלים שליש א' בעונה ● מכבי ת"א, הדוהרת לכתר — במשחק מוקדם ב„בלומפילד" עם מכבי פתח־תקוה ● משחקי־חוץ קשים לחמש הקבוצות האחרונות בטבלה

מאת צבי קופמן

כשתינתן במוצאי־שבת לקבוצות הליגה הלאומית „תעודת השליש הראשון" — בתום משחקי המחזור העשירי — תוכתר קרוב לוודאי, קבוצת מכבי תל־אביב ל„אלופת השליש", ואילו בתחתית יתברר אם שתי קבוצות הצבר"ת מן העונה שעברה, הפועל תל־אביב (סגנית האלופה) והפועל ירושלים (מקום שלישי) יוסיפו לנעול את הטבלה.

אמנם, שני קצות הטבלה יעמדו שוב במוקד ההתעניינות בצד השאלה: אם מנג'האניר יאפשר קיום כל ה־משחקים השבת.

מכבי ת"א, המוסיפה לרחוק אליה מבטים רבים, בזכות איכותה, יציבותה, דירוגה ב־ראש הטבלה והיותה היחידה בלתי־מנוצחת — מכירה ב־עובדה שכל קבוצה מבקשת לבלום את מסע הצלחותיה. ומחר — שואפת לעשות זאת מכבי פ"ת, ב„בלומפילד" (משחק מוקדם...). אבל מכבי ת"א טובה יותר ולכן היא מועמדת לנצחון. אפילו תת־רחש הפתעה ופ"ת תכניע את ת"א — קשה להניח שהמר־בילה תורד מן המקום הרא־שון, בזכות יתרון שתי ה־קבוצות והפרש השערים לגבי מכבי נתניה.

אבל נוסף לכך שסיכויי פ"ת לנצח קלושים (תיקו ייחשב לה כהישג) — עדיין לא מובטח בנצחון־חוץ למכבי נתניה על בית"ר ירושלים, בימק"א (אם יתקיים שם ה־משחק)- כי המשחק יהיה שקול ונגמרך ולגורם הביתיות (של בית"ר) תהיה כנראה השפעה על התוצאה. החישוב התיאו־רטי מורה שרק נצחון גבוה של נתניה והפסד תל־אביבי יזעזעו את הפיסגה. אפשרות כפולה זו אינה נראית מצי־אותית.

רק „מאחורי גבהי" של מכבי ת"א ייתכנו חילופי־מקומות — אם אכן יאפשרו זאת תוצאות משחקיהן של נתניה, כפר־סבא, הפועל חיפה ויפו.

נתניה עלולה לאבד „משהו" בירושלים; הפועל כפר־סבא, אחרי המסדה הראשון, בבאר־שבע, אינה בטוחה בנצחון ב־חדרה, בשל גורם הביתיות (אף שהיא טובה מחדרה); הפועל חיפה היציבה תנצח כנראה בביתה את הפועל באר־שבע, בתום מאבק די שקול; מכבי יפו עשויה לי־סול נקודה אחת לפחות מ־בית"ר ת"א (במשחק השני ב„בלומפילד") — אלא־אם־כן תתאושש בית"ר, בתנאי ש־בלמה לב ישחק.

כל חמש הקבוצות האחרונות בטבלה ישחקו הרחק מ־מגרשיהן — ואין זה מצב נוח כלל וכלל. הפועל ירוש־לים (הסר משחק במאזנה) תתארח בגבעתיים על־ידי בני־יהודה. יתאם ינצחו הירו־שלמים לראשונה ויסתלקו מן המקום האחרון? הנצחון לא מובטח להם, אף גם אם יבצ־חו, תלוי מה תעשה הפועל ת"א במשחקה עם הפועל פ"ת. במשחק זה תארח פ"ת את ת"א ב...אשקלון (ב־12, בלא קהל) בגלל עונש־ראד־יוס. לנוכח חולשתה של ת"א, מועמדת פ"ת לנצחון, אך שובר הצפוי של פרימו להר־כב ת"א, עשוי לאזן את ה־סיכויים.

האיצטדיון בגבעתיים יארח מחר עוד משחק (ב־11 לפ־נה"צ) — בין הכח־מכבי ר"ג למכבי חיפה הנראות, כי הכח תנצח. במקרה כזה יוחמר מצבה של חיפה.

ובכן, מי תהיה האחרונה ב־טבלה, מחר בערב: הפועל ירושלים, הפועל ת"א, או מכבי חיפה?

הליגה הלאומית
(לאחר המחזור ה־9)

.1	מכבי ת"א	3—16	15
.2	מכבי נתניה	3—11	13
.3	הפועל כפ"ס	7—10	12
.4	הפועל חיפה	12—11	11
.5	מכבי יפו	4— 6	10
.6	בית"ר ת"א	5— 6	9
.7	הכח־מכבי ר"ג	8— 8	9
.8	בני־יהודה	5— 4	9
.9	מכבי פ"ת	10— 7	9
.10	הפועל חדרה	7—4	8
.11	בית"ר י־ם	15—10	8
.12	הפועל פ"ת *	8—11	7
.13	הפועל ב"ש	11—10	7
.14	מכבי חיפה	13— 9	6
.15	הפועל ת"א	10— 6	5
.16	הפועל י־ם *	12— 4	4

* משחק חסר

„חילוף דורות" בליגה המקצוענית

גדולי כוכבי הכדורסל האמריקני — פורשים וחדשים כבר באים במקומם ● כוכבי המערב גברו על המזרח 123—134

מאת ברוך צ'יש, מיוחד ל„מעריב לספורטאים"

ליגת הכדורסל הטובה ביותר בעולם — ליגת המק־צוענים בארה"ב — נמצאת עתה ב„מחצית הדרך" של המירוץ השנתי לתואר האליפות — ועל פי המסורת, הזמנו כוכבי הליגה המזרחית והליגה המערבית לדו־קרב של יוקרה, בו זכו שחקני הליגה של החוף המערבי בנצחונם התשיעי ב־24 משחקים מסוג זה — הפעם 123—134.

היתה זו התמודדות של שתי התקפות מבריקות ומלהיבות — שהוכרעה במהלך מבריק ומ־תוחכם שנקט מאמן כוכבי ה־מערב. בהרכב זה הופיעו שח־קנים כלו אלסינדור (ששמו כ־יום קארים עבדול ג'אבאר ר־גובהו 2.17 מטר), בוב לאניר (2.11), ספנסר האייווד (2.06) וסידני וויקס (2.06). בהרכב ה„מזרחיים" הופיעו הכוכבים ה־גבוהים דייב קאונס (2.06), הייס (2.09) ומקאדו (2.06) ר־שחקן החוץ המצטיין פיט מאר־ראביץ'.

העדר גובה וחולשה שפקדה את הקלעים המצטיינים של ה־„מזרח" — עלו לנבחרת זו בהפסדה. כוכבי החוף המערבי הוליכו בהפסקה 47—66. עם חידוש המשחק פתחו ה„מזר־חיים" במיתקפת מהירה תוך הפגנת משחק הגנה מעולה ר־הפער בין שתי הנבחרות הצ־טמצם עד שלוש נקודות — (117—120). כשנותרו שתיים־וחצי דקות לסיום, נטל מאמן ה„מערבי" לו קוסטלו פסק־זמן — שינה הרכב על ידי הגבהת החמישיה המשחקת והענקים הם שרכשו בסלים באים את הנצחון המכובד. תוך הגבהת כוכבי המזרח. בוב לאניר נב־חר לכדורסלן המצטיין של ה־דו־קרב המסורתי, אחרי שהגי־ליע לדייק בקליעותיו (11 סלי שדה מ־15 נסיונות). הוא צבר 24 נקודות; ספנסר האייווד קלע 23 וגודריץ' — 18. ל־„מזרח": דבושר — 16, מאר־ראביץ' — 15 והייס — 13 ו־האדסון 12.

להיכלל בה וקרוב לוודאי ש־יפרוש בשנה הבאה.

ג'רי ווסט, שחקנה המצטיין של „לוס אנג'לס לייקרס" לא הופיע בנבחרת הכוכבים (ב־חוף המערבי) בפעם הראשו־נה זה 14 שנה — בגלל פציעה המציינת את „ראשית הסוף" שלו. שחקן נוסף העומד לפני פרישה הוא דייב דבושר, ראש קבוצת „ניו יורק ניקרבוקרס", שהוזמן בפעם ה־8 לנבחרת ה־כוכבים ונחשב לאחד משחקני ההגנה הטובים בארה"ב.

● הדור הצעיר

הדור הצעיר התופס את מקו־מם כולל שמות שכדאי לזכור: בוב מקאדו בן 23, „מלך הס־לים" כיום (ממוצע של 29 נק' למשחק) מקבוצת „באפאלו"; פיט מאראביץ' המכונה „פיס־טול (האקדח) פיט", בן 25, כוכב „אטלנטה־האוקס" עם מ־מוצע של 28.5 נקודות למש־חק; לו האדסון בן 31 (היחיד מעל 30 הרשום בצמרת טבלת „מלך הסלים"), אף הוא מ־„אטלנטה" שקלע בממוצע 26.4 נקודות. יש עוד שמות — לו אלסינדור, המתקרא עתה עב־דול ג'אבאר, ארני דיגרגוריו („מלך מוסרי הכדורים המדו־ייקים שמביאים לסלים השו־בים") מ„באפאלו בילס" שהיה הדמות הבולטת שמאחורי נצ־חונות נבחרת החובבים של ארה"ב בקיץ שעבר על כדור־סלני בריה"מ לפני שהצטרף למקצוענים; בוב קוזי, כוכב העבר הגדול של הליגה המק־צוענית התלהב ממנו כל כך, עד שקבע: „ארני הוא הכדור־סלן האמיתי היחיד של הליגה המקצוענית, כיום".

● מיתקפה

פרט לשליטת כוכבי המערב שהתבטאה בתוצאת המשחק — נמצאת ליגת המקצוענים בעי־צומו של עידן חילוף דורות. ארבעה שחקנים שהפכו למוש־גים בזירה זו — ושמם יצא להם בעולם כולו — עומדים לפרוש, נמצאים בשלבי פרי־שה או שכבר הלכו לשחק. ב־ראשם ווילט צ'מברליין הגדול, בן 36 (2.15 מטר) שלאחר 14 שנות תהילה ולאחר שקבע ב־ליגה זו את כל השיאים האפ־שריים (100 נקודות במשחק וממוצע של 50 נקודות לעונה), החליט ללכת לליגה השנייה של המקצוענים ולשמש בה כ־מאמן־שחקן בשורות קבוצת „סאן דייאגו" — למרות שהוא עדיין רשום כשחקן ב„לוס אנ־ג'לס לייקרס".

● השושלות בכיפה

אבל בעוד ששומעים כבר שמות חדשים בין הכוכבים — אין שינויים בולטים בקבוצות ה„שולטות בכיפה" בארבעה אזורי הליגה המקצוענית. בחוף המזרחי (באזור האטלנטי) ממ־שיכה להצטיין „בוסטון סל־טיקס" עם כוכביה קאונס, האבליצ'ק ו„ג'ו־ג'ו" וייט. אחר־יה „ניו־יורק ניקרבוקרס" עם ווילט פרייזר, לוקאס וד־בושר. שלישית ה„באפאלו בילס". באזור המרכזי של ה־ליגה המזרחית, מצטיינת קבו־צת „קאפיטול בולטס" האחריה בדירוג „אטלנטה". בחוף המע־רבי „רצות" „מילוואקי" (עם עבדול ג'אבאר והרוברטסון), לפני ה„שיקאגו בולס" ו„דט־רויט פיסטונס". בליגה המער־בית (באזור הפאסיפי) סובלת „לוס אנג'לס לייקרס" מהעדר־תו של צ'מברליין הגדול ומפ־ציעתו של ווסט — והיא מק־דימה מעט בדירוג את „גולדן סטייט" ו„האריורס".

● חילוף דורות

פורש אחר הוא אוסקאר רו־ברטסון („ביג או"), כוכבה של „מילוואקי", שהיה 13 שנה שחקן קבוע בנבחרת כוכבי ה־ליגה. השנה, בגלל פציעה ו־ירידה בכושרו — לא הוזמן

יעקב גרונדמן, מאמן הפועל חיפה:

איני קוסם אבל יש לי מזל

— שיש לי בתורים טובים האוהבים לשחק כדורגל ולהבקיע שערים

לפני ששה חודשים התייצב יעקב גרונדמן לאימון ראשון עם קבוצתו החדשה — הפועל חיפה. „אני זוכר, שההרגשה היתה קצת עצובה. מעט שחקנים באו לאימון — ולא היה מצב רוח. היום המצב שונה לחלוטין. המוראל גבוה. אני שבע־רצון מאוד מן היחס של השחקנים והנהלת הפועל חיפה — ואני מקווה, שגם הם אינם מצטערים על השידוך".

יעקב גרונדמן (34) הוא מן המאמנים הצעירים — והמצליחים — בליגה הל־אומית. שבע שנים הוא עוסק בהדרכה — ושמו הולך לפניו כמאמן היודע את תפקידו, ממלא אותו ברצינות ומקפיד בדרישותיו כלפי חניכיו. שנתיים שימש כמאמן בני־יהודה, הקבוצה שבה החל לשחק כדורגל ובשורותיה הגיע עד למע־מד של שחקן מפתח בנבחרת הלאומית. שנתיים עשה בהפועל כפר־סבא, ושנתיים עם מכבי פתח־תקוה. אם תשאלו נציג של אחת מן הקבוצות הללו — יהיו בפיו רק דברי שבח על עבודתו של יעקב גרונדמן.

חומר טוב

„מן הרגע שבו הגעתי להסכם עם הפועל חיפה, עוד חודשים אחדים לפני שהתחלתי בעבודה המעשית — עקבתי אחרי הקבוצה והשחקנים. ידעתי, שיש שם חומר אנושי טוב ושחקנים שיודעים כדורגל מהו. היום אני יודע, שהפועל חיפה היא גם קבוצה מסודרת, המותירה למאמן את הבעיות המקצועיות — וחברי ההנהלה פותרים במסירות את כל היתר".

„מה חוללתי בקבוצה בששת חודשי עבודתי? אין זו תקופה מספיקה כדי לחולל שינויים גדולים. אני לא קוסם. יחד עם זאת נדמה לי, שהצלחתי לשנות משהו מן הסיגנון ולהסביע במשחקה של הפועל חיפה את האופי שאני דוגל בו: משחק פתוח עם דגש על ההתקפה ושע־רים. המטרה במשחק כדורגל היא להב־קיע שערים, ועם אלה באים גם הנצ־חונות והצלחה הסופית".

הפועל חיפה כבשה 11 שערים בתשעה משחקיה הראשונים בליגה. אולם שבעה משערי החובה שלה הושגו בשני המש־חקים שבהם נוצחה הפועל חיפה 3—0 על ידי בית"ר תל־אביב ו־1—4 ב„דרבי" החיפני.

„הכל אפשרי"

„נאמנותי היא בראש וראשונה על הכדו־רגל הטוב שמציגה קבוצתי" — אומר גרונדמן, ומוסיף: „אני רוצה להגיע למצב שהקהל יבוא לראות את הפועל חיפה בגלל משחקה המשובח. נדמה לי, שאנחנו נמצאים בדרך הנכונה".

האם סבור יעקב גרונדמן, כי יש לו סיכוי להנהיג את קבוצתו לכתר אלי־פות ראשון בתולדות העיר חיפה? — „מוקדם עדיין לדבר על כך — אומר המאמן — אבל אין זה דבר בלתי אפשרי. אם מכבי תל־אביב תנוצח באחד ממשחקיה הקרובים והפער בינה לבין שלוש הקבוצות הדולקות בעקבותיה יק־טן — יהיה המאבק מעניין ומרתק עד סוף העונה. מכבי תל־אביב היא קבוצה טובה והרגע לפתוח סיכוייה עדיפים. אבל צריך לזכור שלפנינו עוד 21 מחזורי משחקים — והרבה עוד יכול לקרות. „שחקני הפועל חיפה של היום אוהבים להתאמן והם משקיעים מאמץ ניכר כדי לשחק כדורגל טוב, להבקיע שערים — ולנצח. לא כל מאמן יכול להתברך במצב כזה. יש לי מזל — אך עד היכן אגיע עם מזל זה נוכל לחזות רק בעוד חמישה חודשים".

לאן השבת?

כדורגל

ליגה לאומית

הפועל חדרה — כפר סבא
הפועל חיפה — באר־שבע
הפועל פ"ת — הפועל ת"א (איצט' אשקלון, ללא קהל, 12)
בני יהודה — הפועל י־ם (איצטדיון גבעתיים, 14.30)
ביתר ת"א — מכבי יפו (14.30)
בית"ר י־ם — מכבי נתניה
מכ' פ"ת — מכ' ת"א (12.30)
הכח ר"ג — מכבי חיפה (איצטדיון גבעתיים, 11)

ליגה א' צפון

מגדל העמק — טירת הכרמל
עכו — הפועל נתניה
מכבי הרצליה — נחליאל
קרית אתא — בית"ר נתניה
טבריה — הפועל ר"ג
קרית שמונה — שמשון
צפת — הפועל הרצליה
בני נצרת — נהריה

ליגה א' דרום

אשדוד — באר־יעקב
שעריים — בת־ים
ראשל"צ — הפועל רמלה
עמידר — מכבי חולון
הפועל חולון — יהוד
בית"ר רמלה — לוד
בית שמש — נס־ציונה
דימונה — מרמורק

ליגה ב' צפון א'

מכבי ביאליק — מכבי טבריה
קרית ים — ק. שמונה
בית"ר נהריה — בית"ר טבריה
בני עכו — בית שאן
כפר רופין — תל חנן
אפיקים — בית"ר עכו
הפועל חצור — נצרת עילית
הפועל טבעון — קרית חיים

ליגה ב' צפון ב'

מכבי השרון — מכבי חדרה
מחנה יהודה — רעננה
הפועל זכרון — טייבה
בית"ר בנימינה — ג. אולגה
גבעת חיים — גבע הכרמל

בית"ר דב — הפועל ב...
בית אליעזר — מכבי...
הפועל עפולה — מכבי...

ליגה ב' דרום א'

בית"ר לוד — רמת...
בית"ר הרצליה — קרי...
אור יהודה — בית"ר...
בית"ר יפו — גבע...
מכבי יהוד — מכבי ה...
ראש העין — כפר...
כפר קאסם — הפועל...
בית"ר בת־ים — בית"ר...

ליגה ב' דרום ב'

קרית גת — מכבי...
ירוחם — מכבי ב...
מרחבים — אילו...
מכבי רחובות — שכון...
ק. מלאכי — בית"ר...
הבירה — הפועל א...
בית"ר ב"ש — אור...
מכבי רמלה — מכבי...

היאבקות

תחרות פתוחה לנוע... אבקות חופשית. התק... ב־10 בבוקר במשכן... קרית שלום.

התעמלות

תחרות פתוחה לילד... גילי כח תוריות. תחק... ב־10 בבוקר בבית ב... ת"א.

אופניים

מירוצי שדה (סיקל... לנוער וילדים ייערכו... שכון גיורא יוספטל... הזינוק ב־7.30 בבוקר.

כדורסל

ליגה לנשים

מכבי ב"ש — אסא (הערב ב־7)

גביע התרום לנו...

מכבי חיפה — קרית...
נהריה — גבת...

הוזלה במחירי מכוניות פיג'ו

עקב ירידת שער הפרנק הצרפתי הוזל מחירי מכוניות פיג'ו בישראל.

דגמים	מחיר ללא מיסים	מחיר כולל מיסים משוערים *
104	10.550 ל"י	27.465 ל"י
204	11.510 ל"י	30.075 ל"י
204 סטיישן	11.950 ל"י	31.255 ל"י
304	12.450 ל"י	32.345 ל"י
304 סטיישן	13.000 ל"י	33.750 ל"י
404	13.425 ל"י	35.915 ל"י
504 L 1796 סמ"ק	14.655 ל"י	39.110 ל"י
504 סטיישן 1796 סמ"ק	15.950 ל"י	42.755 ל"י
504 GL 1971 סמ"ק	15.760 ל"י	44.845 ל"י
504 סטיישן 1971 סמ"ק	17.035 ל"י	48.555 ל"י
504 1971 סמ"ק 8 נוסעים פמילי	17.405 ל"י	49.550 ל"י
404 טנדר	13.270 ל"י	23.365 ל"י
J7 מסחרי	21.230 ל"י	34.060 ל"י

אספקה מיידית של מרבית הדגמים

דגמים 404 — 505 ניתן לקבל גם עם הילוכים אוטומטיים, הזרקה (INJECTION) ומיזוג אויר.

מחירים אלה חלים גם על מכוניות שהוזמנו ועדיין לא שוחררו מהמכס.

* המחירים נקבעו לפי הכיסוי בתוקף מ־27.1.74.

מפיץ בלעדי: דוד לובינסקי בע"מ, תל־אביב, רח' שונצינו 16, טל. 33214—6. סוכנויות: ירושלים: מוסך גמבר, אזור התעשיה, טל. 2—523221; חיפה: אוריאל כהן, רח' אלנבי 51, טל. 523363; רח' העצמאות 1, טל. 536822; רכב הצפון בע"מ, שדרות הכרמל 8, טל. 538228. נצרת: שאוקי סעד, רחוב סמואל 25, טל. 26689. שכם: עומר כליפא, רח' פייסל, טל. 1894. באר־שבע: מוסך אכספרס, אזור התעשיה, טל. 3292.

PEUGEOT

פיג'ו האריה שבחבורה

סטודנטית

חדר (כניסה נפרדת) + מזונות

תמורת שמרטפות (Baby-sitting)

טלפון: 938425

דירות רווחה

(רמת השיא)

4 חדרים בבתים רבי־קומות.

מים חמים, גז מרכזי, אנטנה מרכזית.

המחירים כוללים כבישים, מדרכות, ביוב וכו'

פרטים נוספים

„רסקו" תל־אביב, רח' הר־סיני 1, טל. 622222

רסקו RASSCO

דן מירון

מורנו דוד

במלאת לאמ...

דף ראשון

דן מירון

בימים אלה, שבהם נגמית עלינו סוף־סוף ההתפכחות, כשאנו נאלצים אחרי שנים של רמייה עצמית לסגל עצמנו מחדש להכרת ממדינו ה־אמיתיים, לשוב מן הראייה האנאלוגית אל החשיבה הלוגית, מן התדמית אל האמת, משתרע לעינינו גם נופנו ה־תרבותי מנמך, דל, מואר באור ה־בלתי־מחניף של בוקר לא־שמשי. כמו בתחומים אחרים, ואף יותר מאשר בהם, מצטמקים באור הזה ממדי ה־הישג והכיבוש ומתבלטת העזובה, ניכרים שטחי השממה הגדולים, ה־מקיפים אצלנו כל אי של מעשה תרבותי נכון. שטחי הישימון האלה — מהם שלא נכבשו לתרבותנו מעולם ומהם שנכבשו ושבו והתפראו דווקא בימי המרץ ותשואת המעשה של דור המדינה — מתגלים בכל גיזרה מ־גיזרות המעשה התרבותי־האמנותי ש־לנו, אך בשום מקום אין מרחבם ו־עריותם ניכרים כשם שהם ניכרים ב־ספרות, דווקא משום שבספרות הבאנו עימנו לארץ מסורת מגובשת פחות או יותר, נכסי יצירה גדולים, ובעיקר תרבות לשונית מורכבת. אין טעם להשתעשע דווקא עתה באידיאליזאציה של העבר הספרותי הקרוב שלנו. הספרות העברית שלפני ארבעים ו־ששים ושמונים שנה היתה עמוסת תסכולים ורצופת מגבלות, ויוצריה — בכהיי העין ובכאמני־האמת מדובר — הכירו בהם והגדירום בכל חומר־תם. ההישגים הספרותיים האמיתיים ביותר שהשיגו אצלנו לא היו משוח־ררים מהם. הביקורת האינטאלציונית על יצירת עגנון תיטיב לעשות, למשל, אם תתפנה לשעה מגיד הסמלים ו־קודות האינטרפרטאציות שלה, ותת־מסר ברצינות להערכת נושא העיון שלה, מבלי לפסוח על מגבלותיו ה־חמורות ומבלי להתעלם מהמון ה־מבויים הסתומים המסתבכים סביב דרכי המלך שלו. האינטרפרטאציות הרקדניות של המהאימות של ביאליק חייבות גם הן למצוא לעצמן השוכת משקל בביקורת של הערכה, שלא תירתע מסימון החולשות המהותיות בצד ההישגים המזהירים. עם זאת, אי־אפשר שלא לראות, שספרותנו זו שלפני ארבעים וששים שנה — אולי דווקא משום מודעתה למיגבלותיה — היתה ביתם להמשכיה הנכונים כספרות עולם לעומת ספרות פרובינציאלית, כ־מערכת תרבותית מטרופוליטאנית ל־עומת בשפי־קריאה של עיר־שדה. הר־דאה באמת זו אין פירושה התכחשות לגילויי כשרון בודדים, מבריקים כשל עצמם, או אף לסימנים של התפתחות מאורגנת בפינה זו או אחרת. פירושה הכרה במצב היסוד של ספרותנו כיום בכל מראותו וגלילותיו ובהשפעתו ה־בלתי־נמנעת גם על שיעור התגלותם של הכשרונות הבודדים או על כיוון מהלכה של ההתפתחות המאורגנת, שככל שהיא מתעצמת והולכת מצידה האחד כן מתבלטים בה מצדדיה האח־רים גילויים של אי־תרבות ואף של אנטי־תרבות (דוגמה מבהקת: גי־לויים רבים בהתפתחות הביקורת ו־החקר הספרותיים בשנים האחרונות). הפיזור, אי היכולת לצרף ערכים ל־הסבוך כולל — סימני ההיכר המובה־קים של המצב הבלתי־תרבותי — ני־כרים בכל פינה בספרותנו כיום. זו, כמובן, אופליה המוגמה בפואמה של ת.ס. אליוט, „לא תוכל לקשר כלום עם כלום". הביקורת והחקר — ב־גילוייהם החיוניים — אינם מתקשרים (ואף אינם חשים בצורך בקשר) עם היצירה החיה. היצירה כשלעצמה אינה קובעת יחסים ברורים בין חלקיה השונים. הקשר שבינה כולה לבין ההוויה התרבותית שמתוכה היא נו־בעת ואליה היא אמורה לשוב הוא — במיטב המקרים — קשר של סימפ־טום בלבד. אין היא מפרשת את מהותה של ההוויה זו: אין היא מגלה לה לעצמה את סתירותיה הכמוסות, ה־מבקש להבין את סוד המועקה שב־„רב הישראלי" יבקשנו לשווא ב־ספרות הישראלית. זו משקפת את ה־מצב — בחוסר ההדר והרציפות ש־בה — אך אינה מבקרת אותו.

כלפי חוץ ניכר בשנים האחרונות תהליך ירידתה של הספרות בחלל ה־ריק המתרחב הזה, שנפער עם הסתלקותם — בזה אחר זה — של היוצרים החזקים: שופמן, עגנון, שטיינמן, הזז, המאירי, שלונסקי, חסמן, אלתרמן, לאה גולדברג. ה־מדובר הוא לא רק בפטירתם של יוצרים בעלי שעור קומה ויופי ה־דמות, שהיא דרך המבע וחלק מ־סדר הדברים; אף לא בהפסד ש־הפסדנו כולנו בשל רומאן שלא נשלם או שיר שלא נכתב (ולמען האמת צריך לומר, שמרבית הסופרים שהלכו לעולמם סיימו את השלב היוצר־החיוני בפעולתם הספרותית קודם שנפטרו מחיים). המדובר הוא בהרגשה ה־ברורה, שלא נותרה כיום מערכת תרבותית־ספרותית, המסוגלת לקבל עליה את המשא שהיוצרים שנסתלקו נשאוהו — במכובד ובמלוכד, במריבה ובהסכם; לא משא הלשון, לא משא התרגום, לא משא הזיכרון הקיבוצי־הלאומי, לא משא המרד והשאיפה ה־משמעותית כנגד המסורת הקיבוצית־הלאומית, לא משא ההשתלבות ב־תרבות עולמית, לא משא ההתחברות בתרבות יהודית. כאמור, אין פירוש הדבר שלא נשתיירו בעלי כשרון ב־ספרות, אנשים בעלי השגה אמנותית ורגישות לשונית, בעלי צורך בהבעה ואף בעלי יכולת של הבעה. לא נש־תיירה, מכל מקום, המערכת התרבו־תית המלכדת, המצרפת אף את ה־ניגודים הדיאלקטיים החריפים ביותר למסכת אחת, לא נתקיימה לשון ספ־רותית־רוחנית אחת, שבה עשויים ל־דבר זה עם זה חלקי הספרות מ־מרוחק של קטבים מנוגדים. בודאי, שופמן ועגנון, הזז ואלתרמן לא הצטרפו במודע למערכת ספרותית אחידה. אדרבא, לעתים קרובות הבלי־טו הם עצמם ואלה שהקישום את נקודות המחלוקת שביניהם יותר מ־את נקודות המגע. אבל הם כולם קיבלו על עצמם קבלה מובנת־מאליה את הסכמי היסוד הסמויים של הספרות העברית; ספרות שלא נוצרה בעברית בדרך מקרה אלא בדרך הבחירה ה־מודעת בלשון (ועל כל המשתמע מ־בחירה זו בתחום הזכרונות התרבותיים־התרבותיות) וממילא בדרך העמידה המודעת מול העבר הספרותי־התרבו־תי של הלשון. בתוך עמידה כזו היתה משמעות מוגדרת לא רק להמסורות המלאה להכרעותיו של צבר זה (עגנון, הזז). גם ההתנגדות מוגדרת אלה ויחס החשד כלפיהם (ברנר, שופמן) היתה אפוא בעל משמעות תרבותית רבת חשיבות. ה„רוחני" הסמוי שנבע ממנה נשא את סימניה של ההתגבנות המכוונת. ולא את אלו של העוני ש־בלית־ברירה. ההסכמים הסמויים של הספרות העברית הם שקבעו את מס־גרת ההתייחסות ההיסטורית, שבתוכה ישולב כל מעשה יצירה עברי ומכמה הוקרנה משמעותו האמנותית התרבו־תית הרחבה. בתוכה נתאפשרה פגישה משמעותית בין היצירה העברית לבין עולמות תרבותיים זרים (ומכאן ה־הצלחה העצומה של הספרות העברית מימי סלקינסון ועד לשלונסקי ושנער בהעמידה נכסי צאן ברזל של ספרויות זרות ליצירות עבריות מקוריות). מ־כוחה נקבע גם היחסות בין העברית הספרותית המסורתית לעברית המדו־ברת הארץ־ישראלית בתוך הפרספק־טיבה בעלת עומקים לשוניים־תרבו־תיים מתלגים. ההשתלבות במסגרת זו היתה כללית. מעבר להבדלי הסגנון וניגודי הדורות והאסכולות שונשים לו יוצרי הספרות העברית החדשה מפגולי וביאליק ועד לשרידי הספרות החיים עמנו היום. ההכרזות על הינת־קות מכבה התגלו תמיד כמוב עצמי אם לא כנסיונות של גניבת־דעת. כשם שנתבדו ההכרזות ההיתנקות שהשמיעו בשעתם שטיינמן ושלונסקי, שבאו, כביכול, להתיק את הספרות כולה לבר הגוש (בעליהן של ההכרזות אלה, וודאי הם נתגלו במשך הזמן ב־מבכסיה ובנאמניה הקנאים של ה־מסורת התרבותית־הלשונית הישנה ב־ספרות), כך מתערכת היתה מראש היתממותו של עגנון, שבא להתיק את עצמו, כביכול, אל תוך היושן ה־טרומי, לבטל את הקשר בינו לבין ביאליק, פרץ, ברדיצ'בסקי וברנר ולהציג עצמו כממשיכם הישיר של בעלי האגדה ושל הרמב"ם (ראה נאומו בעת קבלת פרס נובל). העושר ש־נתעשרה הספרות מכוח השתלבותה במסגרת זו רב היה וגם המחיר ש־שילמה בעד השתלבות זו היה גדול. כדי לעמוד על כך די לקרוא את תרגומי הסיפורת הקלאסית שלנו ל־לשונות זרות. המדיום הלשוני של סיפורת זו (עגנון והזז הם המדגימים המובהקים אך לא היחידים) הוא כל־כך סמיך, הטבריג שהושקע ב־גיבושו כה רבה, עד שהנותר אחר ה־סורו בכוחו כמה שנותר אחר הוצאת צמחי־הים מסביבתם הטבעית. הקורא העברי, המצוי אצל יצירות הסיפורת במקורן, נעלב ואף נדהם בשעת ה־קריאה בתרגום. לפתע מתגלה, למשל, שיכולתו של עגנון בעיצוב דמות היא במקרה הטוב ביותר כשל מספר אי־רופי בינוני, וזו של הזז אף למדרגה זו אינה מגיעה. הגיבורה העיקרית בסיפורי שני המספרים הללו היא הלשון העברית המדרשית־הישנה ב־עומקיה ובשיחזורי האשרות שלה, וכ־שזו נעלמת נעלם העיקר. ממש כך נעלמת לחלוטין הרעננות של שירי אלתרמן ושלונסקי הטובים, נמוג ריחה של ההמשכות התוססת שבהם, ברגע בו אובדת התחושה במתח הדיאלקטי שבין כוחי הלשון החדשניים והבסיס הסגנוני המסורתי (אצל שלונסקי, הבסיס המליצי, הכמעט־משכילי), ה־משמשים בהם. אבדן תחושה כזה כרוך (ביחוד במקרה של שלונסקי) באיבוד יכולת ההנאה מן השירים על כל אשר בהם: עושר הרוח ומשחק הדמיון, הרגש והמגות. אמנם, יש גם צדדים אחרים לענין התנכחותה של ספ־רותנו בתרגום, וראוי שיעיין בו לחוד.

אין לומר, שהסכמי היסוד התרבו־תיים־הלשוניים של ספרותנו בעבר הביאו לה ברכה בלבד, ושלא היה מקום לשאוף לביטולם ולהחלפתם. כאמור, דלולי הללו כשם שהעשירו, פתחו תהומים כשם שהכשילה תיסכ־לו, הסמו. ביטולם היה מרום שאיפתה התרבותית־הספרותית של הציונות, בשפך שלושה וארבעה דורות ציפו הוגי הדעות הספרותיים־הציוניים ש־לנו (למן אחד־העם: ראה תפיסתו בבהות הנכונה של לשון השירה ב־מאמרו המוקדם „הלשון וספרותה") לשחרור הלשון והספרות מ„סבל ה־ירושה" שלה. תקותם זו נתגשמה סוף־סוף. אמנם, לא בהגשמה כזו התגשמותה. הופעתם של „בני־הארץ" בספרות לפני שלושים וחמש שנים לא הביאה אותה, אף כי הוכרז עליה בשעתו כאילו היא היא שהביאתה. כיום צריך לומר בגלוי, שכבאונת תולדות הספרות וההרבות לא היה בהופעה זו משום חידוש רב. בעיקר היתה היא המשך (על הרוב אפיגוני) של פעילות המערכת המוקדמת ולא המיכות על פיה, וכך רוקים יותר ושמיר, גלאי וגורי. מן ההתרחשות הספרותית שבאה אחריהם לא פחות ואולי גם יותר מרחוקים ממנה ברנר או אורי צבי גרינברג. ללא הבסיס ההיגויראפי, ההשכלה, ההוויה שעליהן התבססה הספרות העברית של העבר הקרוב, ניסו בני דור זה להמציא עצ־מם כמעט מבראשית — לפעמים ב־הצלחה גדולה. הדוגמה המובהקת ב־יותר של הסמכה שלמה כזו, שכנשונה פתח ליצירה חשובה היא דוגמתו של יזהר, שהצליח באמצעות מעריכות לשוניות שאובות מביאליק ומגנסין, מתרגומי ברקוביץ ושלונסקי וכדי ל־שלב עצמו בהוויתה של הספרות ה־עברית הקודמת לו כדי־כך, שגם יצי־רותיו, ממש כאלו של עגנון, נובלות נבילה מבהילה בתהליך התרגום. אצל רבים אחרים לא היתה ההסתמכות שלמה. סימנים של מאמצים מודעים וחוסר אינטגראציה ניכרים בכל פ־נה. פעמים נעשה התהליך ההיב־למעין פארודיה בלתי־מכוונת על ב־שא החיקוי. מכל מקום, ה„נורמליזאציה" המאווה הולכת ומגיעה סוף סוף. הצוקים הקשים והמכבידים של העיון הלשוני־הספרותי מתפוררים ו־הולכים, אך בבקומם בא חול, חול, ים של חול. פה ושם נותרו עדיין גבישים מוצקים. מהם משמשים בידי סופרים־ילדים כצעצועים למשחק ספ־רותי; מהם משתבצים והולכים ב־מבנים ספרותיים קטנים אבל אותנ־טיים, במערכות אתוריות אבל משמ־עותיות. רק ספורים, יחידים, הולכו לעמוד עמידה גלויה ומודעת בפני הוויית החול המודשה, והויותו. הרבים מחליקים עליה בלי דעת או אף מש־תכשכים בה בהנאה גמולה, מגלגלים בדפוסים עתונאיים שחוקים (שכן ה־קלישה הז'ורנאליסטי ולא הלשון ה־מדוברת, לשון הרחוב, הוא המולך כעת בכתיבה העברית המפרוזית ה־מקובלת) כאילו היו מטבעות מאוצר המלכות של הדורות.

הספרות העברית במובנה המלא של המושג מתולקת והולכת מעולמנו. במקום הספרות העברית באים דברי ספרות הנכתבים עברית, והללו נב־דלים ממה שקדם להם קודם כל במתח הלשוני שלהם — לאו דווקא בהוויות מיטאפיסיות של אמונות ודעות ב־הוויות סוציאליות־פוליטיות, כפי ש־נהגו לטעון. מה שהיה בעבר מתח עד לדוחק או משופע בסילסולי באר־רוק עד לאיבוד המהאי, נעשה עתה, מחוץ למקרים בודדים של התגבורות אישית בסידורת לשון ועירוק, רפוי ו־מרושל. אם קודם רקדה הספרות ריי־קוד בשלשלאות, עתה, משנשתחררה, מקרטעת היא קירטועים פתאומיים ו־חסרי רציפות. מה שהיה קודם ב־בחינת משחק וירטואוזי, המעשר את הדוחק למעלה, נעשה עתה למשחק סתמי ומגושם (ראה השימוש שעושה עמוס עוז בסיפורו האחרון, „לגעת במים לגעת ברוח", בלשון תרגומיו של שלונסקי מן הספרות הרוסית. אגב, כשם שעגנון מפסיד בתרגום כך עמוס עוז מרויח בו. „מיכאל שלי", ויותר מזה „עד מוות" השתפרו בנוסחם האנגלי במידה ניכרת ביותר לעומת מקורם העברי). כך הספרות בכללה, בשפך השירה שלה, באבק הפרוזה.

קיימים, כמובן, הנסיונות המפור־דים המפורדים של יחידים, המתאמ־צים — כל אחד בפינתו — לצור צורות חדשות במקום הגוף הבלוי. כלפיהם תר־מאת הביקורת שלנו חטא כבד: תחת שתרכז את עצמה במאמץ של הגדרת נסיונותיהם, בקביעת דרגות ההבדל בין המבנים שלהם, אפילו הם רופפים ומוכים, לבין גלי החול שמסביב, מטשטשת היא הבונות והדגות, דנה בכל בנשימה אחת. הן מהבנת קשייהם וצביעות הישגיהם בתחות מועלי־תר־בות בודדים במציאות אדישה כמו גם מהבנת המשותף להם בעצם בדידותם שעייה שתגמה ראשיתה של הברה בעיקריה של מערכת ספרותית חדשה, שאולי היא הולכת ומתהווה לאיטה גם בימים הקשים האלה.

„ימי המלחמה" — בהוצאת המרכז לתרבות

לרשימה מאת מר ישעיהו אביעם על הספר „ימי המלחמה" שפורסמה ב„מעריב" לספרות ב־11.1.74:

הקובץ הוצא על־ידי המרכז לתר־בות ולחינוך של ההסתדרות בשיתוף חברת העובדים ומפעלי תרבות בצה"ל. אנו, העורכים, עשינו בשם „המרכז" את מלאכת העריכה.

המרכז לתרבות והעיד מהדורה מיוחדת לחיילי צה"ל הפצועים וה־מחלימים ואילו אותה — מופצת ב־ציבור הרחב.

שלמה מגאי, נחמן תמיר

תיקון טעות

ברשימתו של דוד לאור על גליון הבאה של בטאון עדת השומרונים „א.ב." שנתפרסמה במדור הספרותי של „מעריב" מן ה־18 בינואר, נפלה טעות בצערה. תוך הדגשת הניגודים בין הדו־שבועון „זאת ה־ארץ" ו„א.ב." הודפס שם — „גם הרמה הכללית (של שני הבטאונים) היא שווה", וצ"ל, כמובן — „אינה שווה".

דפים מפנקס חדש

ע. כרמי / התנצלות המחבר

*

היום פונה.
השער ננעל.
זה, איזו צעקה נוראה.
האם אינכם שומעים
פתחו, פתחו.
מישהו נלכד בשער.

אנטומיה של מלחמה

1.

עוד לא לפני כזה.
עוד יום.
עוד יום.

עיני כלות היום
לצעיר שבצעירים.
לתנועות בלתי נראות של מים.
לתרדים הפנימיים.
לראות את עקיצת לבו של גביש
פתאומי.
את הבועה הראשונה על סף
הרתיחה.

להכנס אל עין השחרור
בין עשרים הרי השלג.
לשמע את הגפן מתודה
בליל חשון, ליל מרחשון.

עוד לא לפני כזה,
עוד לא.
עוד יום.

2.

מצוד
חותנת
נגמש
מוקש
אם אב
יתום
אלמנה
אגדה
גרה
קשלם
מתים
מצוד
אלמנה
חרמש
אב
נגמש
הספק
מתחם
תם.

3.

היתה לנו לפת
עצור, בעל קשת יום, קנה בשם.

היה לנו ליד
סופקת, כף, פנת קרים, כתב.

היה לנו לצין
רואה.

היה לנו לאון
שלמת, רגל הולכת, רקת רמון.

היה.

4.

במלחמה הזאת
לשבתי בחדר ממוזג אויר
ועקבתי אחרי המעשה
בים, ביבשה ובאויר.

לשבתי במצבה ומרקה
קרוב אל מקורות ירדני ורבה.
רק מעיני מוקדים ותולים
נשמתי את יום, את לילה.

הכרתי את כל שמות המקום.
משל לאדם החי במשל
ואינו מכיר את המשל.
נותרה לי רק הקינות.

5.

עוד התנצלות המחבר:

אמרתי לשני —
השארו אתי.
אבל הם רחבו לפתע.
כמו אבנים מבה סלעי שמים
ולא חזרו אלי.

אמרתי לחלומי —
לכם ממשלת הלילה.
אבל הם פרצו, המונים־המונים,
אל תחום יומי.
השמש זרח, השמש בא.
ואני לא ידעתי.

אמרתי לשמי
דבק בי.
הדבקתי תצלום תחום בכיסי.
משמשתי אותו בלי הרף.
נבראה, יותר מדי.

התנצלתי את פני, את יומי ושמי.
זאת היתה התנצלות המחבר.

6.

נחש, נחש,
לך ואמר לנחש העליון
כי כלנו נחנקים בעור הישן
שלנו.

נחש, נחש,
לך ואמר לנחש העליון
כי עיני החלב מתקשות במצבנו.

כי הידים הישנות כבבת חלודה,
הפה הישן כבצל במדבר,
הלשון הישנה כספחת נגעה.
הארס הישן חומר בראותינו.

נחש, נחש,
לך ואמר לנחש העליון
כי יחזיר לנו את תקופות השנה,
קיץ ואביב, חורף וסתו
וירח בלילה

אוקטובר—דצמבר, 1973

אני היום מאד חשק וחצב / להכנס חדרים הפנימיים.
שיר תימני

בין עשרים הרי השלג / לא נע דבר / זולת עין השחרור.
ואלאס סטיבנס

נחש, נחש, לך האמור לנחש העליון...
ספר הזהר (מהדורת תשבי)

*

מה שקרה — קרה באמת
מה שקרה — קרה באמת
מה שקרה — קרה באמת
אני מאמין באמונה שלמה
שיהיה בי הכח להאמין
שמה שקרה — קרה באמת.

מתוך ספר השירים „התנצלות המחבר", אשר יצא לאור בהוצאת „יסוד"

מורנו רודי ליהמן

במלאת לאמן 70 שנה

מאת דורון בר־אדון

כספינקס קדום יושב רודי בנוף הישראלי מזה ארבעים שנה ויותר. את שורשיו האירופאים ניתק מדעת והחל צומח אל הנוף, האוירה והאנשים שבמזרח. כאן מצא את עצמו וכאן פיתח את אישיותו המיוחדת, הבנויה על מיזוג תפיסת המערב והמזרח, מה שבא לידי ביטוי הן ביחסו לעולם, הן ביחסו לאומנות והן ביחסו להוראת האומנות.

ברות המצאת הקודמות הפך רודי ל„אסכולת יחיד", למעין בית־ספר של אדם אחד, או ליתר דיוק של שנים — יחד עם חברתו לחיים הדוויג גרוסמן.

*

בראש השקפתו כמורה עומדת העמדת האדם שבאמן על האמן שבהם. גישה זו מתבטאת בבגע הראשון עם תלמידיו שבה שהוא מכנה בסקרנות — תוך כדי לגימת התה הלהטני הארוך — לעבוד על קנקנו של כל אחד ואחד על מנת לבור לו את חומר העבודה ותבנה שלבי הלימוד המתאימים לאופיו.

כבן תקופת ה„באוהאוס" בגרמניה הוא קיצוני בדוגמטיות לגבי המיומנות שבהלכת האמנות — החומר, תורת העיצוב והטכניקה. ביחסו לחומרי העבודה כתהוללת התפתחות בלתי פוסקת: ראשוני תלמידיו עסקו בלהם קנגותו דאז לחומרים טבעיים, בחציבת אבנים כהגר בשיטה היותר תמים — בנוסף לעץ, לקרמיקה ולבטון — ותלמידיו בהווה עוסקים בלהם ההלהבותו בניסויים בחומרי העתיד — הרזינים הפלסטיים למיניהם. בהוראת עיצוב הצורות הוא פיתח שיטה מיוחדת לו — של בנית גושים באמצעים ויצירת יחסי גומלין ביניהם — הנראית לנו היום, בפרספקטיבה כמויתה, כבסיסית ומוצלחת אולי אף יותר מהכיתה האבטודידקטית המקובלת.

במקביל ובתוך הוראת הצד הטכני־עיצובי אין הוא חדל לחפש בתלמיד את הרוח הבלתי אכבעית שלו, את האינטימיות, את גרעין אישיותו. אין הוא מרפה לעולם משאלות על תהליך היצירה ועל היצירה עצמה: „של מי זה" „בשביל מי זה" „מה זה". הוא מאמין גדול בצמיחה אישית ארוכה מאד, בחיים כלאים ורגילים תוך השתנות והתגבשות, עד שמגיע הרגע של היווצרות האמנות — שוחר בלשונו — רגע של „נס". כתנאי הכרחי לצמיחה בריאה ואורגנית — הן נפשית הן אמנותית — הוא רואה את הקשר הקבוע למקום ולנסיבות חזוניות. כמו אצל הגמת התהליך חייב להיות צנוע, כלכלי והכרחי במהלכו.

רודי ליהמן — קוף — (פסל עץ)

*

אותו מבקר זר לשון אשר דיבר בסימפוזיון הבין־לאומי בעין־הוד, בקיץ העבר, על „חוסר הסיכוי" של ישראל להיכלל במפת התרבות האמנותית בעולם בשל מגבלותיה הכמותיות והפיננסיות — שהרי רק באתונה וברומא בשעתן ורק בפריס וניו־יורק בימינו התפתחו מרכזי אמנות — יכול היה להתקל בכף ידו הגדולה והכבדה של רודי: כלום את התהליך המסווה המונומנטאלי יצרה הגדולה והעשירה שבאומות של אותם הימים? כלום כדי ליצור את מפעלי סיזאן וברנקוזי, קליי או קנדינסקי חייבים להיות העשירים והרבים?

*

בימינו, כשהאמנות הופכת ליותר ויותר אינטלקטואלית, רעיונית, מושגית, מתוחכמת — רבה „קונציפט" בלשונו של רודי — אפשר לראות בדרך השקפתו שמרנות או אולי אף צרות אופק, כביכול. עם זאת אי־אפשר שלא לעורר את הספק — נוכח השקפותיו של רודי — האם הביטוי היותר מודיק לקינטיקה, למשל, איננו — אחרי הכל — זה של האלמנט הכבד המהוטב או ריבוי זויות הראיה או אפקטים אופטיים למיניהם אלא, דווקא, הקינטיקה ההתהבלותית הפנימית, המעבירה בפיתוכה המאסיבי, כביכול, למיליוני אנשים אקטיביים, באין־סוף אופנים שונים, את מלוא עצמת רגישותם של אבני הבערות, המזרח הקרוב הרחוק או האמנות הביזנטית עד היום?

עם כל הדינאמיות הנסיונית הנעשית כיום בעולם ובארץ בשטח האמנות הפלסטית המודרנית המרחיבה את האפשרויות לאין סוף, כביכול, ביקתו הסורפית של רודי שומרת בעינינו על חיוניות שאינה ניתנת לערעור, ולו כנקודת מוצא הכרחית. יוכיח זאת קשר החיים הבלתי פוסק אליו — ואל הדוויג גרוסמן — של מרבית תלמידיו, בארץ ומחוצה לה, אשר גם בעבודתם בעלת התנופה וה„סביבתית" וגדולת־הממדים שומרים על העקרונות הגוליים הלהטניים.

*

אנחנו, תלמידיו וידידיו, חוגים מזה שנים במוצגת אישיות, אמנותו ואבינותו של רודי להמן מתחילים להבין, אולי, את כוח ההתמקותו של דיוננו בהבינו.

עין טור־מלכא

שיח לוחם לאבין

לשם יששכר כהן

טור ראשון

מכוניות ...הי ויכוח

...ד הפרנק הצרפתי
...פיג'ו בישראל.

ל"י 10.550
ל"י 11.510
ל"י 11.950
ל"י 12.450
ל"י 13.000
ל"י 13.425
ל"י 14.655
ל"י 15.950
ל"י 15.760
ל"י 17.035
ל"י 17.405
ל"י 13.270
ל"י 21.230

...ספקה מיידית
...מרבית הדגמים

...באוריי שבחב...

هكذا من الأصل

مكان الأصل

שיחות עם סופרים באנגליה

ישראל היא הבטחה - שנשבענו לקיימה

לואי מארקס, סופר יהודי־אנגלי, יזם וערך סידרת ראיונות בשביל „קול־ישראל" עם אחדים מחשובי הסופרים באנגליה. אנו נותנים הפעם שניים מראיונות אלו, בעריכת תוך ברסוב ובתרגומה של דליה שסלה.

הראיון הראשון — עם סטיון ספנדר, מגדולי משוררי אנגליה, בין שתי מלחמות עולם. הראיון השני — עם המחזאי הנודע הרולד פינטר, שאחדים ממחזותיו („מנהל הבית", „מסיבת יום־הולדת" ואחרים) הוצגו גם בארץ — נעשה עליידי הסופרת ריד לין באנקס.

סטיון ספנדר - משורר

ל. מארקס: מר ספנדר, לאחרונה שלחת למערכת „טיימס" מכתב, בו הבעת את הדעה שעלינו לשנות מן הקצה אל הקצה את המשמעות שאנו מייחסים לביטוי „אומץ־לב הולנדי" („אומץ־לבו של השתיין", או „אומץ־לא־אומץ"), לאור עמדתו של העם ההולנדי במצב־העניינים הנוכחי. הייתי רוצה לשאול אותך מה הן, לדעתך, הבעיות המוסריות העיקריות שהעלה הסכסוך היהודי־ערבי.

ס. ספנדר: עלי לומר שאני מעריץ את העם ההולנדי, שסירב בכל תוקף להיכנע לתביעותיהם של הערבים, לאיומי־הסחיטה שבשלילת מקורות־הנפט שלו; סבורני שבמידה שאמנם עשה זאת — הריהו ראוי להערצה.

אחד הדברים שהוכיח השימוש בנשק־הנפט הוא מיעוט מספרן של הממשלות במערב, כולל ארצות־הברית, שניחנו באומץ־לב של ממש בעומדן לנוכח איומים וסחטנות. קשה מאד לממשלות, התלויות בשיעור כה רב במוצר חיוני זה, לגלות אומץ־לב. ובכך יש גם משום בחינת ביקורת על התרבות המערבית כולה. ברור שישראל מהווה בעיה מוסרית במשמעות עמוקה הרבה יותר מזו; אני רואה את ישראל כמייצגת את ההבטחה שניתנה לה — הבטחה מסורתית, היסטורית, תנ"כית. נוסף על כך, ובפרט לגבינו־אנו, באנגליה, ישראל מייצגת את ההבטחה שהבטחנו לציונות ולאומה היהודית בבואה שעברה, ושאותה קיימנו לבסוף — כמי שכפאו שד, ולעתים בדרכים עקלקלות, אך למרות־הכל קיימנוה, חרף כל המישגים (ויש מישגים בכל דבר הנעשה תחת השמש). ישראל היא גם בגדר הבטחה משום היותה מדינה קטנה, העומדת על רמה תרבותית גבוהה, המגלה מסירות עילאית בחתירתה להשגת מטרותיה, באותו חבל־ארץ הקרוי המזרח התיכון, שכה רבה המשמעות הנודעת לו לגבי העולם כולו. ישראל היא בגדר הבטחה שכולנו נשבענו לקיימה; לאחר מה שקרה במחנות־ההשמדה, בהם נעשה נסיון להשמיד ולהכחיד מעל־פני האדמה את העם היהודי — שבה האומה היהודית ונולדה־מחדש עם כינונה של מדינת־ישראל. מנקודת־ראות זו נראה לי, שהפרת ההבטחה לישראל מצד שאר אומות־העולם היא דבר מחריד, אולי הפשע הנורא ביותר של המאה העשרים, האויל ופירושה הוא, שגם אחרי מחנות־ההשמדה, אחרי נסיון זה להצמית את העם היהודי, ולאחר הקמת מדינת־ישראל, שבמידת־מה היה בה כדי לכפר על הפשע המתועב שבקיומם של מחנות־הריכוז, הנוהג להבטחה זו להיהפך ל*הבטחת־שוא: ישנה מאיימת סכנת־השמד על מדינת־ישראל.*

לפיכך נראה לי, שאנו חייבים לתמוך במדינת־ישראל, ברעיון המגולם בה, במידה ובשיעור שבהם אין אנו חייבים לתמוך תמיכה מוסרית בשום דבר אחר בעולם.

ל.מ.: מר ספנדר, אחד הפאראדוקסים שנוצרו כתוצאה מן המצב כיום הוא, שהאינטלקטואלים הישראליים הניחו מאז ומתמיד, והיו רוצים להניח גם עכשיו, שמדינתם, לאור הישגיה החברתיים והכלכליים, מקנה להם את הזכות לראות את עצמם כנושאי־הדגל של הצדק החברתי ושל כל אותם אידיאלים שהיו יקרים ללב השמאל בארצנו. ואילו כיום מסתבר, שאינטלקטואלים רבים, ובפרט מאלה הנמנים על מה שקרוי בשם מחנה־השמאל, התייצבו נגד ישראל והם רואים אותה באור שלילי, שהישראלים אינם מסוגלים להפסר וסבורים שהוא בלתי־צודק ובלתי־הולם. סופרים ואינטלקטואלים רבים בישראל רואים עצמם מנותקים מכל מה שמהווה לגביהם את דעת־הקהל הנאורה והמתקדמת בעולם. האם תרצה לומר להם דבר־מה בעניין זה?

ספנדר: סבורני שאי־הבהירות והעירפול השוררים כיום בדעת־הקהל העולמית, שסייעו לערבים ופעלו לרעתה של מדינת ישראל, נובעים מן המצב המדיני המורכב המעורר־פל שבו אנו נתונים כיום. סבורני שהעובדה שישראל נתמכת בידי ארצות־הברית, ואילו הערבים נתמכים תמיכה צינית למדי, בידי רוסיה, ואולי גם בידי סין ומדינות קומוניסטיות אחרות, שיבשה במידת־מה את העימות המפשטני של ישראל כמדינה מתקדמת שהתייצבה לנוכח מדינות הנשלטות, למעשה, בידי אינטרסים ריאקציוניים בתכלית. למעשה נראית ישראל כמעין מישלט מבוצר של הקאפיטליזם האמריקני במזרח התיכון ובאפריקה, והעובדה שהרוסים תומכים בארצות־ערב נוטה לחזק גישה זו בקרב אנשי השמאל הקיצוני ולבסס את תדמיתה של ישראל כמדינה קאפיטליסטית — לעומת מדינות־ערב, הנתמכות בידי הקומוניסטים.

אני כשלעצמי סבור, שזוהי גישה שיש להצטער עליה, גישה שהיא בגדר מישגה חמור, ולעתים קרובות אני מוצא ברשתותיהם ובדבריהם של אנשי השמאל הקיצוני דוגמה ומופת לעיוות ולסילוף.

כמו־כן נדמה לי, שלסתירה ארוך אין לדבר משיכות רבה, כי בסופו של דבר העובדה שישראל היא מדינה סוציאליסטית — מדינה בה שורר צדק חברתי, מדינה שניסתה לבוא לידי הסכם עם האוכלוסיה הערבית שבתחומיה. העובדה שהיא מדינה קטנה הנאבקת על קיומה — אלה הם הדברים המשמעותיים, בסיכומו של דבר. דרך אידיאולוגית ומעוותת זו של ראיית־הדברים אינה כה חשובה, בסופו של דבר.

ל.מ.: מר ספנדר, כיום הוגים ישראלים רבים, וביניהם סופרים ואינטלקטואלים, חששות כבדים לא רק ביחס לעתיד, אלא גם ביחס להווה, בפרט בכל הנוגע לסיכוי להגיע לשלום בעתיד הנראה־לעין, ובהעדר שלום, ברור שהאלטרנטיבה היא מלחמות חוזרות־ונשנות מדי שנתיים או שלוש שנים. האם תרצה לומר משהו בקשר לכך?

ס. ספנדר: סבורני שהיה בכך משום עידוד לגביהם לו היו מנסים לראות את המצב בהקשר כולל ונרחב יותר. נראה לי שאנו נתונים כיום במלחמה, שאינה נסבה אך ורק על המזרח התיכון. זוהי מלחמה כללית, שעליה הכריזו מדינות־ערב, המאיימות בנשק־הנפט שלהן על כל שאר אומות־העולם, ובפרט על אותן מדינות התומכות בישראל.

אם בשעה זו נוהגות אומות־העולם, או מרבית מדינות אירופה, ובמידה ידועה גם ארצות־הברית, נוהג שפל למדי, הרי אין זה אלא משום שהן נתונות, כביכול, במעין התדהמות־איגרוף, שבה הוטלו ארצה באורח בלתי־צפוי, כבר במכת־האיגרוף הראשונה. אך אין כל ספק שהן מסוגלות להתאושש מכך, ועד מהרה תתאוששנה. אנו עתידים לשאת במשך כמה חודשים, ואולי אף במשך שנתיים־שלוש, בתוצאותיה של צורת־לחימה חדשה, מלחמה כלכלית, ובתוצאותיו של מעשה, שהוא מעשה־תוקפנות, לאמיתו של דבר — ניתוק אספקת־הנפט שלנו.

משחק מסוכן זה, הצופן בחובו סכנה לנו, העשוי באמת לסכן את שיעור התמיכה בישראל — טומן בחובו גם סכנה לא־מעטה לערבים.

בסופו של דבר — וסוף זה אינו כה רחוק — תמצאנה מדינות אירופה מקורות־אנרגיה אחרים, בנוסף על הדלק, או תתרגלנה להסתפק בכמויות קטנות יותר של דלק ולא לבזבז בזבוז כה רב. וכאשר יקרה הדבר, תפחת במידה רבה יעילותו של נשק זה, שהערבים מנופפים בו כנגדנו. גם אותם גילויי־נדיבות שאנו מגלים כלפיהם עתה, שהם למעשה מפוקפקים למדי האויל ומקורם הוא הפחד, ייעלמו אף הם, ואז סבורני שאפילו אם יהיה הדבר בגדר תחבולה איסטראטגית גרידא, הרי מנקודת־ראות תועלתית־פוליטית, יוסיף קיומה של מדינת־ישראל, לגבי ארצות־אירופה ולגבי ארצות־הברית, להיות בעל חשיבות רבה ביותר. נדמה לי שהמשך קיומה של מדינת־ישראל אינו מהווה בעיה מוסרית גרידא. יש בו גם משום אינטרס חשוב לגבינו: הערבים הוכיחו לנו שאפשר להפחידנו, להשפילנו ולסחוט מאתנו, אך בעת ובעונה אחת הוכיחו, שמן ההכרח שתהיה מדינה אחת במזרח התיכון, היכולה להוות משקל־שכנגד למדינות־ערב. לפיכך אין אני סבור שהערבים, אם־אמנם גמרו־אומר להשמיד את מדינת ישראל, עתידים להשיג זאת בעקבות קשר שיקשרו נגדה עם כל שאר העולם.

אינני חושב שדבר זה עתיד לקרות היום יותר משהיה עשוי לקרות לפני חמש או שש שנים. אנו עומדים בראשיתו של מאבק מסוכן, שנקווה שלא יהיו בו יותר מעשי־הרג, מאבק שיצריך מידה גדושה של אורך־רוח; אנו עומדים עתה בפני צורה חדשה של מלחמה, שעשויה היתה להתחולל גם בעבר — מלחמה כלכלית.

אף־על־פי שבשלבים הראשונים של מלחמה כלכלית זו נראה שהתשובה האמת והיחידה שאפשר להשיב עליה היא בניגוד לדרישותיהם של התוקפנים, הרי אינני סבור שזהו המצב לאמיתו. לאמיתו של דבר בהכרח תהא כאן חזרה למצב הקודם. הערבים יכולים על־נקלה להגיע לידי כך שימתחו את החבל יתר על המידה — אם אמנם לא עשו זאת כבר.

הרולד פינטר - מחזאי

ל.ר. באנקס: מר פינטר, מה הם הקשרים הקושרים אותך לישראל, אם אמנם קיימים קשרים מעין אלה?

ה. פינטר: קשרים מורכבים ביותר. מעולם לא ביקרתי בישראל, לצערי, ואינני מכיר אנשים רבים כתושבי המדינה.

ל.ר.ב.: האם יש לך קשר רגשי לישראל בהיותך יהודי?

פינטר: כן, בהחלט, ללא כל ספק. זהו הקשר המקשרני לישראל. אין לי קשרים גלויים־לעין עמה, אך אני יודע שיש לי קשר רגשי עמוק עם הארץ הזאת, ומסיבות ברורות.

ל.ר.ב.: התוכל לפרט את הסיבות הללו?

פינטר: הן מושרשות בי במעמקי־נפשי. אף־על־פי שהן ברורות ונהירות לי, אין זה קל לתת להן ביטוי. סבורני שהסיבה לקשר זה נעוצה בעובדה שהאנשים החיים בישראל ואנוכי שותפים לאותה חוויה, לאותה חוויה היסטורית. אני חש זאת בכל נימי נפשי. נולדתי וגדלתי כאן, באנגליה. אך הייתי בן תשע כאשר פרצה מלחמת־העולם השניה, והבנתי את מה שהתרחש אז בגרמניה ולכל אורך דברי־ימי העם היהודי. אמנם קיבלתי חינוך יהודי, אך בסופו של דבר נטשתי את הדת. העובדה שבה אני מרבה להתחבט היא, שעל אף

היותי איש לא דתי כלל ועיקר, יש משהו המקשרני אל אחי היהודים החיים בישראל, אל הישראלים. מהו הדבר המקשרני אליהם? לא הדת. הרי זה משהו אחר בתכלית.

ובכן, אינני אדם המיטיב לדעת דברים רבים ברמות שונות ומבחינות שונות, ואני מצטער מאד שלא ביקרתי בישראל, משום שאינני יודע איך רואים הישראלים את עצמם כיהודים. מהי משמעות המלה „יהודי" לגביהם. הייתי רוצה, כמובן, להוסיף דעת בתחום זה.

ל.ר.ב.: ישראל נתונה כיום במשבר. מהי תגובתך על משבר זה?

פינטר: תגובתי הרגשית על משבר זה היא נמרצת ביותר. קיימת בי תחושת־הזדהות עמוקה עם המתרחש בישראל. ושוב, זהו דבר הקיים בי במעמקי־נפשי, כיהודי. אך נדמה לי שיש כאן גם עניין נוסף. אני הגוי, אם אפשר לומר כך, אדם אינטליגנטי — במידה מסויימת מאד, כך אני רואה את עצמי — היכול לפיכך לחוש אהדה והערצה אוביקטיביות לנעשה בישראל, לשאיפותיהם של האנשים בה. נוסף על היותי יהודי, אם את יורדת לסוף דעתי.

ל.ר.ב.: האם סבור אתה שחייב היהודי לחוש־מבשרו את הכורח שבהמשך־קיומה של מדינת־ישראל?

פינטר: לא. נדמה לי שלא. נראה לי שמן ההכרח שמדינת־ישראל תוסיף להתקיים. כל מי שניחן בשכל ישר חייב להבין, שיש לשמור ולקיים את שלימותה ובטחונה של מדינה כצוינת זו.

ל.ר.ב.: איזו בחינה של מצב־העניינים הנוכחי עוררה בך רגשות עזים ביותר?

פינטר: כמובן, אותה בחינה שבאה לידי גילוי, בחודש האחרון, באמברגו־הנפט.

ל.ר.ב.: מה דעתך על כך?

פינטר: אני סבור שהעמדה שנקטו מדינות אירופה היא בגדר דוגמה ומופת לצביעות גסה. מצד אחד הן מדברות גבוהה גבוהה על התחייבויותיהן המוסריות ומטיפות עצות למדינת־ישראל, ומצד שני הן עושות מעשים שטיבם ברור כשמש. קשה לומר שאני הוא האיש המוסמך להביע דעה מעין זו, אך אני נאלץ להגיע לכלל מסקנה שהן נכנעו לסחיטה באורח מביש, ונראה לי שהדבר ראוי לגינוי נמרץ.

ל.ר.ב.: האם אתה סבור שרבים הם המסכימים אתך בעניין זה מבין האנשים הלא־פוליטיים, האנשים מן השורה? פעם אמרת לי שהיית מגדיר את עצמך כחיה לא־מדינית — האם אתה סבור שהאנגלי הממוצע תומך בהשקפה זו?

פינטר: אין גם אחד מבין כל אלה ששוחחתי אתם בחודש האחרון — אנשים מכל הסוגים ומכל השכבות — שלא אמר לי: כל הכבוד להולנדים! אני סבור שההולנדים הם העם הנערץ ביותר באירופה כיום, והסיבה לכך ברורה. נראה שישראל היא המוקד התרבותי במזרח התיכון. או, במלים אחרות, מוקד צלילות־הדעת התרבותית.

ספרים על חיים שהיו

מאת דוד גלעדי

על שירת האקדמות

נקלע לידיך לפעמים ספר הכובש לבך ממבט ראשון. וכזהו החיבור שיצא עתה מעזבונו של הרב ד"ר נפתלי נתן ברגר והעוסק בתולדותיה ומקורותיה של שירת „אקדמות" לחג השבועות. הוא מתחבב עליך ממבט ראשון, כי כאשר אתה נוטלו לידיך, מיד מתנגן בך הלחן שאתה זוכרו מילדותך והוא מהנפוצים ביותר בקרב יהודי אירופה — בו באמרו האקדמות לפני קריאת התורה בחג השבועות.

אחד מפלאיה של יהדות: החיבור נכתב כעבודת דוקטוראט לשם קבלת התואר מאוניברסיטת בודפשט — והוא נכתב במקורו הונגרית. ואתה קורא בתרגומו העברי ועיניך רצות בתוך הטקסט כמו בספר שנכתב בשפתנו, כי הלא מדובר במחקר על שיר שבח והלל שתולדותיו מעוגנות בדברי ימי עם ישראל והפיוטו והמחבר שלווו בביאורים ומראי מקומות שכולם שייכים להיסטוריה הזאת ואין להם שום קשר עם יסודות מחוצה לה. הגולתו הבהנה של הספר היא שהוא כתוב כמו: עלילה שיש בה נבכות נעלות ועד גמירה אינך יכול להניחו מידיך.

לכאורה מוקדש החיבור לשירת האקדמות, אבל לפני שהוא מגיע לפרק זה, הוא סוקר תולדות התפילות והפיוטים בסידורי־התפילה והמחזורים הכתובים ארמית, לתקופותיהם, כל תפילה ופיוט לעצמו, מחבריהם, המקורות שמהם שאובה השראתם — אם קדומים או מאוחרים הם, מהם שהוספו מן השימוש בארמית בעת חיבורם וכהם שחוברו בארמית מסובת אחורה, שעה שהארמית כבר לא היתה נפוצה בקרב העם. מחבר האקדמות, ר' מאיר ביר' יצחק שהיה ש"ץ בוורמייזא במאה הי"א ופייטן יודע בדורו, הי כאשר הארמית כבר לא היתה בשימוש בספרות הרבנית או בשירה. ואין לד"ר ברגר תשובה לשאלה, למה נכתבו האקדמות בארמית או למה כתב רבנו תם, נכדו של רש"י, שחי במאה הי"ב למעינם את „יציב פתגם" שלו באותה שפה שלא היתה מובנת לרובו של העם. והרי תקופת הגאונים היתה מזה מאות שנים מאחוריהם, בעוד שה„רנסאנס" של הארמית („המלאכותית") של תקופת המקובלים היה כאות שנים לפניהם.

בכל אופן ניתנות כאן תולדות כל התפילה ופיוט הידועים לנו בצורה מאירת עינים. והן כמציאה טובה כבכאה. לגלגוליו של המחבר וחיבורו — שיצא ביזמת אלמנתו כ"ים ברגר — נוסיף, כי הוא כמו בגלגולם של בני דורו מימי השואה, ניצולים אודים מאש. ד"ר ברגר הגיע לארה"ב אחרי השואה שם שימש ברבנות ושם נפטר. והחיבור שהיה עמו בכתובים, נגאל עתה משפת לועז בתרגומם של ד"ר יש. מושקוביץ (ד' הפרקים הראשונים) ושל ד"ר י. שורצברט ז"ל ובעריכתו של ד"ר י. רובין — ויצא לאור למלאת עשר שנים לפטירת המחבר.

עצם הביבליוגרפיה של הספר תורה שלימה היא. ובספר עצמו ידוצו ציצים חפצות אורה בתאווה ותאבון.

„יזכור" לקהילת טאשנד

טאשנד היתה עיירה בטרנסילווניה שקהילתה היהודית היתה ידועה במדינה זו הודות לישיבה בה למדו מאות תלמידים תחת הנהגתו של רב הקהילה, הרב מרדכי בריסק (המהר"ם בריסק). עתה יצא ספר „יזכור" על קהילה זו, פרי יוזמו ועטו של בן־הקהילה אביגדור פוקס העובד בהוראה בירושלים, שהשקיע בספר כל הרחוכים אשר בלבו לבני קהילתו שניספו וכל אהבתו למה שהיה ואיננו עוד. יש כאן תולדות הקהילה, שירטוט של דמויות בה, סיפור ימי השואה הנוראים, אוסף עשיר של תיעוד בכתב ובצילום. ומאחורי כל שורה אתה חש הסמל של מר פוקס, שהציון הספרותי שהוא מציב לקהילתו ובניה ובנותיה, יהדיר את זכרם לקורא וישאיר בו עקבותם.

„גינת הנוי"

גינת הנוי ופרחיה, חד־שנתיים, רב־שנתיים, פקעות ובצלים, ד. צפריר (צירקין), עם עובד ותרבות־וחינוך, תשל"ג

חובבי פרחים שידיעותיהם שטחיות שואלים לא פעם: „מתי זורעים אפונה (טופח) ריחנית?" „מה שמו של פרח זה, וזה?" הספר „גינת הנוי ופרחיה" יפגיש כל פרח עם החובב והגנן, תהא צמיחתו מפקעת, בצל או זרעים זעירים, ויתן את שמו המדויק, תכונותיו, מועדי הזריעה והשתילה, ועונות הפריחה והקמילה שלו.

בספר רשימות קצרות על הפרחים בגינה, המדשאה, על המחלות והמזיקים האמצעים למניעתם. על שיחים אפשר ללמוד מספרו הקודם של צפריר, „פרחי נוי בישראל" (שם שהיה הולם יותר ספר זה).

תמונות מרהיבות בצבעים מלמדות במדויק גם את שאינו יודע לשאול, וקריאה ב„פרקים האישיים" של כל פרח מלמדת גם את שאינו יודע לשתול — כיצד ומתי לעבוד וליפות את גינתו.

אביבה נחמיאס

הוא נפגש עם סופרים מגדולי הספרות העולמית והישראלית ראיין אותם והציגם קודם כל מצידם האנושי ואח"כ מצידם הספרותי

משה דור
לגלות לאדם אחר

ספר חדש הפורץ את „שריון המגן" של האדם הסופר, ומקל עלינו להבין את הלב, המניע את היד הכותבת.
ספר חשוב לכל חובב ספרות, לכל סטודנט ותלמיד תיכון

ספרית־מעריב
הוצאת הקבוץ המאוחד — מהדורת
המחיר 16 ל"י
להשיג בחנויות הספרים או ישירות באמצעות התלוש הרצ"ב

לכבוד ספרית־מעריב ת.ד. 20208 ת"א
א. נ.
אבקש לשלוח אלי את הספר „לגלות לאדם אחר"
מצ"ב סך 16 ל"י בהמחאה מס' ______
משוכה על בנק ______
שם ______
כתובת ______
תאריך ______ חתימה ______

קשת
עם חוויית המלחמה
אבישי בר־צבי: על החיים ועל המוות
גילוי ספרותי חדש!
ברוך נאדל: חליל הקסמים — מה יהיה אם...
עמי ליבנה: תמרון בארץ רחוקה — מה היה אילו...
גרשון גילבג: על הפרשנות — איך ולמה...
שירים של איתן איתן, גד אטינגר, מיכאל נעימה.
עוד בחוברת:
גבריאלה אלישע, שלמה בראלקנה, ישראל אסורת, אריה זקס, נפתלי ה. טוקה, מירה מאיר, מנחם פניאס, יעקב שביט ועוד.
קוראים על „לפנת בנים, לפנת ברוח" — לעמוס עוז
180 עמ'. 8 ל"י. חתימה לשנה: 24 ל"י.
„קשת", רח' ביאליק 9, טל. 53040, ת"א

עם עובד — ספרית אפקים
הופיעו ספרים חדשים
השליח — חייו ומותו של אנצו סרני
מאת רות בונדי
ספר בלתי רגיל על אישיות בלתי רגילה, שכל חייה הוקדשו לשליחות מופלאה לתקומתו של העם
יפאן, עצמה ללא פצצה
מאת רובר גיאן
ספר קריא ומרתק על המעצמה השלישית בעולם, כתוב בידי בר־סמכא אשר עשרות שנים חי את המאורעות הגדולים של המזרח־הרחוק.

דיני צבא ומלחמה
מאת הרב ש' מן ההר, י' גואלמן, י' איזנברג
מהדורה שניה מתוקנת ומורחבת
שלח לחייל שלך את ספר ההלכה הדרוש לו לשירותו בצבא!
שלח 10 ל"י לפי הכתובת: הוצאת השכל, ת.ד. 33 ירושלים, וציין את שמו וכתובתו הצבאית של החייל. הספר יישלח אליו ישירות.

המחלקה לחינוך ולתרבות תורניים בגולה
ההסתדרות הציונית העולמית
ת.ד. 92 ירושלים
הופיע:
„בלילה ההוא"
מאת רבקה אליצור
שלשה מחזות לפורים כתובים בחרוזים
קלים לקריאה! קלים להצגה!
הספר מצויר בצבעים מרהיבים בידי האמנית... המנגינות המלוות את המחזה הולחנו בידי... חיים צור.
המחיר: —.12 ל"י.
„ישראל־האזרח והמדינה"
מאת יונה כהן
שלבי הקמתה של המדינה, רשויותיה ומוסדותיה.
המחיר: —.8 ל"י.
„חוקת הפסח"
מאת הרב יעקב ברמן
פרקי שלחן ערוך ערוכים לבתי הספר ולעם
המחיר: —.2 ל"י
ההפצה הראשית בידי הוצאת הספרים של הסוכנות היהודית — ת.ד. 7044 ירושלים.

עירית הרצליה
דרושה
משפחה אומנת
לנער עבד בן 15
לפנות למחלקה לעבודה סוציאלית
טלפון: 981841.

חברת סוסנה
בונה
בנתניה ברח' תחכמוני
בית משותף 4 חדרים 130 ממ"ר באפשרות 4½ חדרים ללא תשלום נוסף
כל החידושים המודרניים, הסקה מרכזי מים חמים מרכזי, ארונות פורמייקה, ו...
— מחירים בלי להתחשב ביוקר —
לפנות:
בתל־אביב טל. 443579 ● בנתניה במשרד רח' החלוצ...

עקד — ספר חדש
„על גדות הנהריים"
ספר שירים ופואמות מחיי יהודות עיראק
מאת שלום כתב
השירים והפואמות שבספר זה, במוטיביהם העיקריים, בדימוייהם ובסמליהם הנם בעלי יחוד ומקוריות; זו הפעם הראשונה שעולמם של יהודות עיראק הגיע לידי ביטוי פיוטי בספרותנו העברית החדשה.
את הספר ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות.

הקדם למסור מודעתך ל„לוח מעריב" — מספר ימים לפני מועד פרסום

ספרים חדשים — עיון ראשון

שירה

בדרך שקפצה פתאום

...שירים הכלולים בספר זה היו ...ים שנים במגירתו של המשורר, ...מדען בכיר במקצועו, ...ראים עתה אור לראשונה. זהו ...יומן־דרכים פנימי, דרישית עם ...ם ועם העולם, שנה שעשה ה־ ...ר במסע־לימודים ארוך על פני ...ת שנות. בספר שישה שערים. ...אביאסף „בדרך שקפצה פתאום", ...ת „מקורי" של אגודת הסופרים ...אל על־ידי הוצאת „מסדה", ...1973, 268 עמ'. המחיר: 22 ...).

שירי דורה טייטלבוים

...ר ראשון בעברית משירתה של ...המנוחה בשירת אידיש של ...ה, זהו שירה הרושה, הקשורה ...מסכת הפיוט של העבר. תרגום ...ים לעברית נעשה בידי אברהם ...שפי בשנת חייו האחרונה. (דורה ...טייטלבוים „מכתבות בטרם שחר", ...ם ופואמות, הוצאת ספריית פו־ ...תשל"ד — 1973, 148 עמ'. ...ר: 22 ל"י).

שירים לירים

...את שירים לירים, המכילה 55 ...ם שנושאיהם שאובים מתחום ...ות האישיות של היחיד. (אמנדה ...[מלניצקי] „אולי לא יהיה ...", הוצאת אל"ף, תל־אביב, ...ד — 1974, 64 עמ').

...אימה של משורר אידי

...קרב תשעים שנה למשורר ...קסמן הופיעה בתרגום לעברית ...שמשון מלצר) פואימה, שהיא ...על אדם ועל דור, על רקע ...ה שלפני מלחמת העולם וב־ ...(ליאון קוסמן „צוראי", פואימה ...ות, הוצאת „המנורה", תל־ ...תשל"ד — 1973, 208 עמ').

משורר דו־לשוני

...שיריו השני של אברהם שייז, ...ראשון לציון, מכיל שירים ב־ ...ובאנגלית. (אברהם שייז „א־ ...מתיר", שירים, הוצאת בבלאל ...בר, תל־אביב, 1973, 48 עמ').

שירי בכורה

...ים ושישה שירים, הסדורים ב־ ...ה שערים, מהווים קובץ ביכו־ ...(אילנה אביאל „השמיכות ה־ ...", שירים, הוצאת „סרקליד־ ...עקד", תל־אביב, 1973, 40 ...

...ים מחיי יהדות עיראק

...ים חמש כמאת שנות גלות, ... ושואות של יהדות עיראק, ...לת בספר שיריו החדש של ...כתב, ביטוי להשיו ולימתוליו ...אחד העתיקים בשבטי עמנו. ...כתב „על גדות הנהריים", ... ופואמות, הוצאת „עקד", תל ...1973, 162 עמ'. המחיר: 24 ...

סיפורת

...ספור חדש של אהרן מגד

...הגלוג ההמשך על פני שנות ...ה והבוקר מתודה גבר ישראלי ...חסאיר ותוהה על זהותו. ...

...המאזין לו המנוסה לתת לו ...(אהרן מגד, „על עצים ד־ ...", הוצאת „עם עובד" תל־ ...תשל"ג, 160 עמ'. המחיר: 9 ...

גורלה של אישה

...לה של ורוניקה, המקבלת עליה ...ת אם לשישה ילדים, ממוצא ...', רוסי, יהודי וגרמני, והמא־ ...אותם זה אחר זה, הוא ציר ...ד החדש של יצחק מראס. ב־ ...ה משתקפים התנאים הטבעיים ...צים בליטא משנות השלושים ו־ ...היום. (יצחק מראס „על מה ...ם עומד", רומאן־בלדה, ספריית ...עיש חיים זהו לתרגומי יצי־ ...של סופרים־עולים. מליטאית: ... כרוסם. הוצאת הקיבוץ המאו־ ...תשל"ד, 156 עמ'. המחיר: 13.20 ...).

חיים של תיקון

...ם יוצא מביתו לשעה קלה, וכ־ ...ו חוזר אליו מוצא בעול. הוא ...ו להיכנס מבעד לחלון, אך ...אורח חושדים בו שהוא גנב ...שגע והוא מוטל לבית־משוג־ ...רבים גלגלים עד שישוב אל ...(נחום אריאלי, „אורח הצוה־ ...הוצאת מוסד ביאליק, ירוש־ ...תשל"ד, 380 עמ').

כתבים מן המרתף

...שורת יצירותיו של פ.מ. דוס־ ...בסקי, כהתרגמו לעברית, כמספר ...הספר „כתבים מן המרתף". ...צוטו של ב.ז. הלפרבסקי. בהק־ ...לספר כותב המחבר, בין הש־ ...„גם מחבר ה„כתבים" וגם הכת־ ...עצמם בדויים, כמובן. עם זה, ...בריות כאלה, כמחברם של כת־ ... כאלה, לא רק עלולים להימצא ...דתנו, אלא גם מוכרחים להימצא ... בשים לב אל הסיבות שבהן ...חה חברתנו בכלל". (פ.מ. דוס־ ...בסקי „כתבים מן המרתף", הוצ־ ...הקיבוץ המאוחד, תשל"ד, 124 ...המחיר: 14 לירות).

זכרונות

פרקי קרים

...פרקי זכרונותיו של חלוצה בהכ־ ...שבהנהגתו של יוסף טרומפל־ ...של „החלוץ" בקרים שברוסיה ...שנת פלהבת האחרונים, ב־1918, ...רקע של פרקי ההיסטוריה ופרקי ... עם תיאורי דרך ההווית. ...דולים „פרקי קרים", הוצאת ...עם ב. ניומן, תל־אביב ירושלים, ...תשל"ג, 100 עמ').

עיון ומחקר

כתב־יד סלאבי קדום

...הטקסט של האונגליון של הנזרי ...כתבי־יד בלשון הסלא־ ...שנמצאו ב־ ...קאתדרלה ...מצא של כתב־יד זה הוא מן המחצית הראשונה של המאה ה־י"ב והוא כבר נחקר במאה הי"ט, עתה נתגלה מחדש. בחוברת מיוחדת, שהיא רישום של הרצאה, מפורסים המימצא וערכו המדעי. (משה אלטבאואר, „כתב־יד סלאבי קדום שנתגלה מחדש במנזר על־שם סנטה קאתרינה", הוצאת האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, כרך חמישי חוברת 5, ירושלים, תשל"ד, 10 עמ').

חנוכה בקהילות

לקט מנהגים, דינים, מסורת וסיפורים אקטואליים, נושאים לשיחות, חידות ומשחקים לנר־האורים, כפי שנהוגים בקהילות ישראל השונות. (יוסף שפר, „חג החנוכה בקהילות ישראל", בהוצאת אגף הנוער של משרד החינוך והתרבות, ירושלים, תשל"ד — 1973, 40 עמ').

הומור

„נקרולוג" לתיאטרון

„ספר זה הוא נקרולוג עליז על מוסד חי ועצוב — על התיאטרון" כך פותח אפרים קישון את המבוא לספרו החדש, המוקדש כולו לתמונות האירועים קטנים מאחורי המסך. בספר לוקטו קטעים שכבר נתפרסמו בספריו הקודמים של המחבר וכן קטעים חדשים רבים. (אפרים קישון „חור במסך", הוצאת ספריית מעריב, תל־אביב, אוקטובר 1973, 168 עמ').

ספרי־שימוש

פרשיות בפסיכולוגיה שימושית

ספר חמישי בסידרת ספרי־שימוש בפסיכולוגיה, המשתתפים על עקרון של טיפול בנושאים מעשיים תוך ניפוי התחומי הגשת ממצאים מעודכנים (כאלה שהוכיחו את עצמם במרוצת הדורות). הקורא המתקשה במיבנה יד־כל להיעזר במילון למונחי פסיכולוגיה של אותו מחבר. (אוריאל עקביא, „פסיכולוגיה העזור לך", הוצאת „יזרעאל" תל־אביב, תשל"ג, 320 עמ').

ספרי־זכרון

ספר חנוך רוכל

עם מלאות שנתיים לפטירתו של חנוך רוכל, מראשוני תל־יוסף וגדוד־העבודה, הופיעה חוברת לזכרו ובה דברים על האיש ופעלו וכן מדבריו ומרשימותיו בעניני התנועה והמשק, כפי שהושמעו ונרשמו במשך עשרות שנים. בחוברת 268 עמ'.

לילדים ולנוער

קורותיה של נערה

סיפורה של נערה, עולה מסוריה, המנסה להיקלט במשק בתקופה של טרום־המדינה. הסיפור נדפס בהמשכים ב„דבר לילדים" (בשם אחר) וזיכה את המחברת בפרס יציב לשנת 1972. (נעמי רוזנבליט, „הרוח נושבת שוב", הוצאת ספריית פועלים, תל־אביב, תשל"ג — 1973, 140 עמ').

על אברהם („יאיר") שטרן

אישיותו המיוחדת של יוצר ומפקד הראשון של ארגון המחתרת לח"י מתוארת לבני הנעורים בצורה המכוונת לעורר את סקרנותם לגבי דמות לוחמת ומקורית שפעלה בתקופת המאבק של טרום־המדינה. סיפור דמיוני, המבוסס על עובדות ו־מספר על אנשים שחיו ופעלו במציאות. (גלילה רון־פדר, „המורד", הוצאת „מלאה", תל־אביב תשל"ג — 1973, 152 עמ').

הילדה שרצתה להיות ילד

מה עושה ילדה שרצתה להיות ילד? מדמיינת לעצמה שהיא ילד אשר נולד ביער. נוסף על כך עוסקת גיבורת הסיפור, חובבת־החתולים, בבילוש אחר אלמוני המעלים את החתולה. הספר כתוב בסגנון שובבי ומעוטר באיוריה הנאים של עפרה אזוק. (גלילה רון־פדר, „אני צמחתי מן היער", הוצאת „מלאה" תל־אביב, תשל"ג — 1973, 156 עמ').

הממציא המוזר

משפחת דיירים חדשה באה לבנין ומביאה עמה ארבע־עשרה תיבות מסתוריות, מלאות „חומר־נפץ". זהו עיקר העלילה של הסיפור המשעשע על הממציא המוזר בר קסמיבו ומשפחתו. („14 תיבות של חומר נפץ" מאת גניה רוקי־פוקה, עברית: צפורה גר, ציורים: בריגיטה ברנדייס, הוצאת ש. זק, ירושלים, 90 עמ').

אמרות ילדים

סידרת חרוזים על פי אמרות ילדים, שנבחרו בתקופות שונות לאורך עשרות שנים, כונסה בספר, הכלולה איורים מאת יוסף יעקבסון חרוזה גולדהור. (יצחק יבנה, „אגלי טל", כותרות אמרות ילדים, בהוצאת המחבר, ועפת, תשל"ג, 80 עמ').

שירים לטף

בכל ספרוני־שירה לטף, המלווים איורים צבעוניים, בתבנית מרובעת, הופיעו בסידרת הספרים לילד שבעריכת בידה מאיר, בהוצאת „ספרית פועלים". ✶ „גילי וטלי והדובי טפטופי" מאת אברהם חלפי. שישה שירים עם איורים מאת אבי מרגלית. ✶ „מה מבלבלים הבלבלים" מאת חנן שומי, ארבעה עשר שירים עם איורים מאת מיכל לשם.

תריסר שירים

תריסר שירים לילדים, בתבנית אלבומית, עם איורים מאת המחברת. נושאי השירים שאובים מעולם הילדים והאהובים לבעליהיים. (רבקה אידזה, „בקי מיאו ואני", הוצאת אליף, תל־אביב, תשל"ג, 28 עמ').

חרוזים מן התורה

צרור שירים וחרוזים לילדים על נושאים ודמויות מסיפורי המקרא, מלווים ציורים, מאת אומי נייבבר. הספר מודפס בפורמט אלבומי. (לוין קיפניס, „מבראשית", הוצאת ראובן מס, ירושלים, 1973, 96 עמ').

אל"ף

דואר אויר · מספרות העולם

הסופרים כמורדים במשטרי־עריצות — אמריקה הלאטינית, רוסיה, הסובייטית ✶ צרפת: קץ „הרומן החדש"? תחיית הרומן הישן? ✶ אנגליה: מכתבים ישנים של משורר שנפטר, רומן חדש של מספר שנולד

מאת סינדבאד

„כאשר שואלים אותי על ספרי הבא, אני תמיד משקר, כדי להטעות את הבריות", אומר גבריאל גארסיה מארקס, מחבר „מאה שנות בדידות", שהצלחתו הגדולה בישראל — ב־תרגומו העברי — עולה בקנה אחד עם ההצלחה שזכה לה ברחבי תבל: הוא נחשב כרומאן, בה"א הידיעה, של הספרות הלאטינית־אמריקנית בדור הזה. אך זו הפעם נכונה לקוראי מארקס אכזבה מרה, ואין זו הפעלה כל עיקר: הרומאן שהוא טורח עתה על כתיבתו ירבץ כשנה תמימה במגירתו, או יגש לניסוחו מחדש — ובינתיים יאלצו הקוראים להצטייד בסבלנות.

מארקס בן ה־46, יליד קולומביה, טוען כי ככה הוא נוהג בכל ספריו, כדי ליצור מירווח מסויים בין היצירה לבינו, כדי שיוכל לבחון אותה באופן אובייקטיבי. הרומאן החדש ייקרא בשם „הסתיו של הפאטריארך" ועניינו — דיקטאטור מודרן באזור הים הקאריבי. „אבל הנושא האמיתי הוא בדידותו של השלטון. הספר מורכב ממחקר בחיי הרודן; איש אינו מכירו מפני שהיה מרוחק מן הבריות זמן כה רב".

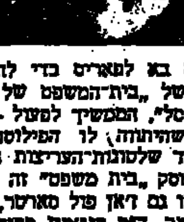

מארקס בא לפאריס כדי להשתתף בוועידה של „בית־המשפט של ברטראנד ראסל", הממשיך לפעול — לפי הקווים שהתווה לו הפילוסוף המנוח, נגד שלטונות־העריצות בעולם. עכשיו עוסק „בית משפט" זה — שחבריו בין גם ז'אן פול סארטר, סימון דה בובואר, ד"ר בנג'מין ספוק וכמה שמאלנים בינלאומיים אחרים — בהכנת משפט נגד הרודניות הדרום־אמריקניות, ביחוד נגד אלו של בראזיל וצ'ילה.

„עכשיו, משנתגלה לי מה שבני־האדם מכבים יקרה מוסרית, עלי להשתמש בה", אומר מארקס, „איני אדם פוליטי, אבל עכשיו חייבים הכל להיות פוליטיים באמריקה הדרומית. אני רוצה להיות נוכח באותה יבשת".

כיוון שכך, נוטש מארקס את הספרות למען המהפכות, „אבל עתה אות באמצעים אחרים". אפשר שיכתוב רפורטאזות בדמות ספרים. כרגע הוא מקדיש את תשומת לבו לקולנוע, משתף פעולה עם הבמאי האיטלקי פראנצ'סקו רוסי בעבודה על נושא דרום־אמריקני, ואילו מפיק־סרטים בראזילאי מכין גירסה קולנועית של אחד מסיפוריו, ומארקס מקווה כי הדבר יוקיע את הקולוניאליזם באזור הקאריבי.

האיש, הידוע בדעותיו השמאליות, יושב עם אשתו ושני בניו (בני 14 ו־11) בבארצלונה אשר בספרד — של פראנקו, כמובן. ומי שהקדיש את כספי הפרסים הרבים, שבהם זכה ב־נושאים פוליטיים בעלי גוון שמאלי מובהק, מסביר, כי חשוב לסופר דרום־אמריקני לראות מה קורה בספרד, דיקטאטורה „תיקנית" שבה המשטרה איננה כה בולטת. בספרד יושבת גם הסוכנות הספרותית שלו ושל כמה

יוצרים לאטינו־אמריקנים ידועים אחרים, כארמן באלסלס, שזכויותיה רבות בהפצת הספרות הדרום־אמריקנית. אבל הוא נושא את נפשו לחזור ה־ביתה, כפני שהוא חושש כמו אבדן הקשר עם המציאות. כה פירוש „ה־ביתה"? מקסיקו, שם כתב את „מאה שנות בדידות" ושם נולדו בניו.

דעותיו על הסופרים הספרדיים? „הם כותבים טוב, אבל אם אינם נחשבים לגדולים, אין זה בגלל ה־צנזורה, אלא כפני שהמצב החברתי הנוכחי של ספרד אינו מעורר יצירה ספרותית. אני מתנגד לצנזורה. אבל אי אפשר להשתמש בה כבאמתלה. אם סופר צריך לכתוב, הוא כותב — אפילו בכלא. גם בימי האינקוויזיציה היתה ספרות גדולה. זוהי בעיה מזויפת. הצנזורה היא רק הסימפטום של מחלה יותר ארוכה. איננו תוקף את החום אלא את המחלה הגורמת לו".

זאת ועוד: ספריו אינם נתקלים בשום מחסומי־צנזורה בספרד. „והארץ היחידה שבה מצונזרים את ספרי היא... ברית־המועצות".

✶ ✶ ✶

בית־ההוצאה המפרסם את יצירותיו של אלכסנדר סולז'ניצין בצרפת — ואשר בגושפנקה שלו הופיע עתה „הארכיפלג גולאג" לראשונה בעולם המערבי, בלשון הרוסית המקורית — קרוי „בית־ההוצאה ימק"א": „כן, בדיוק כמו ימק"א שלנו. זהו בית־הוצאה שנוסד על־ידי הנרעת הנוצרים הצעירים בפראג, בשנת 1921, כדי לאפשר פירסום הגות תיאולוגית רוסית. הוא עקר לברלין, ומשם בשנת 1924 — לפאריס. כאן פירסם בית־ההוצאה זה יצירות תיאולוגיות, פילוסופיות וספרותיות ברוסית, בעיקר פרי־עטם של מהגרים רוסיים.

בין הסופרים שפרי־רוחם הופיע בהוצאת ימק"א מצויים, חוץ מסולז'ניצין, עוד שני חתנים של פרס נובל לספרות: איוואן בונין ובוריס פאסטרנאק.

למן שנת 1959 עומד בראש ההוצאה רוסי יליד אסטוניה בשם איוואן מורוזוב. הוא עזב את אסטוניה ב־1938, בא לפאריס, ומלבד עיסוקי המו"לים הוא מקדיש את זמנו לתיאולוגיה: הוא מרצה על תולדות הכנסיה הרוסית בבית־הספר לתיאולוגיה הרוסית ה־אורתודוכסית בבירת צרפת. מורוזוב, אדם שמנמן ונעים־הליכות, מנהל את הבאת־הספרים במשרד צנוע, בסל לחנות־ספרים נוסח־ישן — שבה נמכרים ספרי ההוצאה — ברחוב זה לא מונטסיירון דיבב, שבחללה אפשר לראות את גיוזהי המסעדות הרוסיות הזעירות שבקרבת מקום. צריחי נוטרדאם מתנשאים בצפון, וכיפות ה־פנתיאון — בדרום.

מורוזוב גאה בעבודות, שבית־ההוצאה שלו פירסם — בשפתם המקורית — גם את ספרי סולז'ניצין האחרים, לרבות „המעגל הראשון", „אגף הסרטן" ו„אוגוסט 1914". את כתבי־היד הוא מקבל מפרקליטו השווייצי של סולז'ניצין, פריץ היב.

אגב, במאמר שראה אור בעתון ה־צרפתי „ל'אורור", לרגל הופעת „ה־ארכיפלג גולאג", כתב ס.מ. ואריו, כי כתב־היד של „הארכיפלג גולאג" הגיע למערב פרק אחר פרק. הדבר הובא אל הפועל „על־ידי רשת של אנשים המכירים זה את זה, נוסעים, נפגשים ושותפים באהבת רוסיה". מר הארוד גם התנבא, כי אותה רשת תבריח גם עותקים רבים של „ה־ארכיפלג גולאג" לתוך ברית־המועצות, תוך ימים ספורים בלבד.

✶ ✶ ✶

ואם כבר נגענו בצרפת: מי ש־קרא את מאמרו של הפרופסור ביון חיימסן על הספרות הצרפתית בת־זמננו, — מאמר שראה אור באחד הגליונות האחרונים של ה„אובזרוור" הבריטי — אל־נכון חשכו עיניו.

כי פרופ' חיימסן, הנחשב לאחד מבני־הסמכא הגדולים לספרות צרפת — ובכלל, לתנועות האוואנגארד ה־אמנותיות — בעולם האנגלו־סאכסי, עורר את־עשו החריף על סופרי צרפת של ימינו. „לא־ידע. זהו. הוא טוען, בזו אחר זו, את יצירותיהם של בעלי הפרסים הספרותיים החשובים בצרפת, אלה שנתעטרו בהם באחרונה, והציגם ככלים ריקים. במקרה הטוב ביותר מצא בהם כשרון־כתיבה, אך לא יותר מזה, ומי שנתן את דעתו על המאמר לא נתקשה להבינה, כי לדעת הפרופסור שלנו אין האדונים הצרפתיים דנן ראויים לפרסים כל עיקר. זהו כך, הוא כותב, „מבקרים ציניים" רמזו כי גם חתן פרס גונקור, השווייצי ז'אק שסה (בשעתו כתבנו עליו ב־מדור זה), קיבל את הפרס על־מנת לעודד את ה„פראנקופוניה", כלומר קיום הלשון הצרפתית מחוץ לגבולות צרפת.

אף־על־פי־כן, פטור בלא כלום ני־צוץ של שבח אי־אפשר. פרופ' חיימסן מן בדק ומצא, כי ניכרת נטייה ברורה בקרב הסופרים הצרפתיים של זמננו לחזור אל „הסיפור הישן והטוב". אל „הסיפוח הציורי" ואל „הצבע המקומי". מה שנחשב עוד לפני שנים מספר לוולגארי או למטטטי, חוזר עכשיו וזוכה ביקרתו. זאת ועוד: נטייתו של „הרומאן החדש" נתלווה אליה גילוי מהיר — כל התני הפרסים החשובים הם סופרים בגיל העמידה, אנשים שהמוניטין שלהם ניקנו בעיקר בזמן האחרון, ואינם גרעונים סיעתיים.

✶ ✶ ✶

שני פרופסורים מן המחלקה לספרות אנגלית בקולג' של קונאטיקאט, ארצות־הברית — היה וויליאם מריית המבקר ק. ספירס — הם האחראים לעזבונו של המשורר האנגלו־אמריקני הגדול, ו.ה. אודן, שהלך לעולמו לפני חודשים כספר. זמן לא־רב אחרי שחזר והשתקע בארץ־מולדתו, אנגליה, באוניברסיטת אוכספורד.

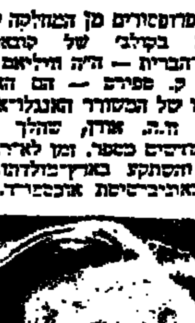

השניים עוסקים בעזבון העזבוני של אודן. לעזבונו הספרותי כבא ה־פייסן הבינות אחראי אחר — הפרופסור אדוארד מנדלסון, אחד הבקיאים ביצירתו בארה"ב, איש האוניברסיטה של ייל.

אך כל האפוטרופסים שותפים ל־בקשתו של המשורר, הרואה עתה אור — לפי רצונו — בעתונות הבריטית והאמריקנית: „כל הידידים שבידיהם מצויים מכתבים שלי מתבקשים לשרוף אותם כאשר כילו להתעניין בהם, ובשום פנים ואופן לא להראותם לאנשים אחרים זולתם".

איננו יודע אם גם בארץ־ישראל יש מי שמחזיק ברשותו מכתבים אישיים של אודן. אם אכן נמצא כאן אדם כזה — נשמח לדעת כיצד הח־ליט לנהוג.

✶ ✶ ✶

דניס פוטר קנה לעצמו שם ב־בריטניה בכתבות־טלוויזיה. עתה הופיע הרומאן הראשון שלו, „משחק המתבאאים".

הביקורת קובעת, כי הרומאן יש בו משום עיון מחודש בנושאי המהות הטלוויזיוניים, התמקות על טבעו של כוח־היצירה ומטשותם של הדברים הכינבאים. אך מי שקורא את פרקיו הראשונים של הרומאן נזכר לאו־דווקא בפיראנדלו אלא במיוריאל ספארק, כי כמו ברומאן של סופרת אנגלית זאת, „המבחבים", כך גם ב„משחק המתבאאים" מודעת הדמות ה־מרכזית לכך שהיא מצויה ברומאן. אולם המודרה של „משחק המתבאאים" איננה קומית אלא נואשת וכתוחה, אווירת של מכור ותוגה: חייו של דניאל מילר, שעקאותו פסיכיאטר והביאוהו לידי גירושין מאשתו לוסי, היתנו על־ידי יוצרו הכופר בכיוון של מבצים אובססיביים עם יצאניות; וכדי להימלט מפני הסיפור, הוא נוטש את ביתו. הספר שהוא כותב על עלוירזי ואת אשתו ועוקר לביקשה בבחוה־הולדתו. יער דין.

המבקרים מציינים לשבח את כשרון־ההבחנה של פוטר, המדלג ב־סיפוריו בין גוף ראשון לשלישי, זאת יכולתו ליצור אטמוספירה דחוסה, כמו את מאמציו לאכת המגליבת ש־לו. אך הרושם הסופי של הרומאן הוא של תמסר־אויר. ואפילו צחותו, ב־אילו כל המלאכה המורכבת של ה־רומאן לא באה אלא לשם הגי־כבות שבה היא רק התבלה ספרותית.

פנים חדשות בציור

מאת רחל אנגל

הופעת־בכורה מופיע בימים אלה הצייר הצעיר בני כהן בתערוכת היחיד שלו בגלריה „דוגית". עשרים ושתיים מעבודותיו מוצגות כאן לראשונה לפני קהל (ציורי־שמן ו־פסטל, רישומי פנים, דיו ועפרון). ואף אם אינו בעל דמות מגובשת ובעל אופי מגובד — אין ספק ב־כשרונו וברגישותו האמנותית.

יליד 1940 התחיל בני כהן ללמוד בבית הספר הגבוה לציור בהדרכת הצייר מרגושילסקי. בשנת 1967 עם סיום לימודיו הוסיף הצייר ללא הדרכת מורה, עד שראה עצמו מוכן לעימות עם קהל הצופים.

במבט ראשון דומה כאילו מציגה תערוכה זו אמנים שונים, קבוצות קבוצות מתייצבות התמונות. רק לאחר עיון ממושך יותר מתבררת הזיקה שבין ה„קבוצות": הן כאחים ואחיות, בני גילים שונים, בני דרגות התפתחות שונות שיצאו מבית אחד.

ניתן להבחין בשלבי ההתפתחות. הנה קבוצת התמונות הגדולות שבהן מתגלים האלמנטים במצבם הגולמי, הנוזלי: כעין עיגולים וחצאי־עיגול, כמו משוחלים על חוט, עוקבים זה אחר זה, זה אחר זה, בקווים גליים כמו מתנדנדים על פני הים הרגוש. דומה, כי רק הריתמוס הצבור, הכבר־מתנודד בי מאחד אותם, הנופך אותם למרקם שקוף הקיק. יש בין התמונות הדומות אולי למיני מראות־נוף פנטסטיים, לפעמים אתה נזכר כאן במראה של פארק, ואגם בו קטן, כתעל, וגושי שיחים ירוקים־כחולים פזורים בו לרוב; לפעמים — הנה גינה גדולה, שטחי דשא מוריקים וכתמי פרחים אדומים להוסיף בה.

אך אם תשאל את הצייר, מה התכוון לתאר בקומפוזיציות האבסטרקטיות עד אבסטרקטיות למוצה שלו, ומה שמתוכן — יאמר לך, כי אינו יכול לקרוא להן בשמות, וכי לא התכוון לעצב בהן אלא צורה התנועה והריתמוס. קבוצת־תמונות אחרת, מאוחרת יותר, מגלה, כי הצורות מתגבשות והולכות בעבודתו של בני, ה־יסודות נעשים ברורים, מלוכדים יותר. שוב אין בתמונות התנועה הסתמית, שוב אין הן מעלות על לבך מראות של נופים בלתי־ברורים, נעדרי זיקה למקום מסויים או לתחום מסויים. ב־תמונות שמצייר בני בשנה־שנתיים האחרונות מתרכזות הקומפוזיציה סביב צורה גדולה אחת, הבאה לבטא תוכן מגובד ומסויים. ואף כי לא תמיד ברור מהו אותו תוכן, הרי שוב אין כאן מירקם אין־סופי בבחינת דגם מתוך יריעה רחבה ללא־גבול וללא־קץ.

שתי תמונות השמן הגדולות, למשל, התלויות על הקיר שמשמאל לפתח ה־כניסה לגלריה — צורה גדולה אחת מחזה בהן מרכז ברור. ייתכן שזו צורת רחם־אם ועובר מכורבל בה, ובין שהרחם של חיה או של אדם — ברור כי בפתח־הבריאה מדובר.

מתוך ציור גיר־פסטל קטן אחד, העשוי בגוונים בהירים־חיוורים, לוטשים אליך עיניים פרצופים מחורים של מיני חיות קטנות, או כך נדמה, בשם שבסידרת הרישומים בשחור־לבן שולטות בעיקר הצורות המהססות־יותר, שאינן מתרכזות סביב גרעין מרכזי אחד, אלא כמו מפוזרות, מרקדות ורוטטות, בלא דעת מאין באו ולאן פניהן מועדות. אבל דווקא בין ה־רישומים יש בעלי יופי מעודן, בעלי נעימה עצובה־כמה.

בני כהן, שעלה לארץ מעיראק ב־1951, הגיע אל הציור דרך התיאטרון. הוא בוגר בית הספר לדרמה של ניסן נתיב, שם למד בשנים 1963—1966; אחר כך השתתף בהקמת תיאטרון „סטודיו" והופיע במערכונים — בעיקר של נתן זך — במקומות שונים ברחבי הארץ. אם תשאלהו מה הוא עושה לפרנסתו, יגלה לך שהוא מאמן איגרוף, והוא בעל עבר מפואר ב־תחום זה. בשנות החמישים האחרונות היה בני אלוף ישראל באיגרוף. אין בכך כדי להפליא כלל, אומר בני, הכבר היו דברים מעולם; גם ז'ורז' בראק היה מתאגרף בלהט.

רפאל מושיאשוילי — כנר (שמן)

עולה מגרוזיה — בבת־ים

במוזיאון העירוני של בת־ים מציג רפאל מושיאשוילי, שעלה לפני שנתיים מגרוזיה, מבחר של קרוב ל־ששים ציורים בתערוכת־יחיד.

סוגים שונים, רבגוניים של תמונות דרים כאן בכפיפה אחת. נופים, דמויות ומוטיבים, קומפוזיציות של טבע דומם ותמונות של אידיליות ושל הלך־נפש. התמונה הראשונה הפוגשת את עיניך בעלותך במדרגות ה־פנימיות אל אולם התצוגה העגול הוא תמונת נוף הקרואה „הנוף", והיא כמו זרועה גבעות קטנות, כל גבעה בצבע אחר — אדומה, כחולה, ירוקה, צהובה, סגולה־ורודה; בתוכם קטנים צומחים תולעי הגבעות במשור פג; עצים קטנים מאוד גדלים פה ושם. זאת אחת מתמונות־הנוף ה־מאיבות, ובהחלט את הסידרה ה־חביבה ביותר בתערוכה זו, כאותו ציור הקרוי „עץ גדול", למשל: עצים נכסים מבצבצים בצילו של „העץ הגדול", ופרח כצעצוע רועה באותו.

ציור ששמו „יום גשמי" מייצג סוג אחר של התמונות, סוג ה„אווירה", אווירת יום סגריר. אפור־כהה המכירה את האווירה שבציורי לסר אורי. התמונות הטבע הדומם, העשירות ב־גונים תמימים, הכוזבים נוושה ועין עתיק ואינטרייר של בית מוסך — בססיונות פה ושם באווירה כמעט־קלאסית. ושוב המצא כאן טבע דומם ממין אחר, הנוטה אל המודרני יותר, דומם עם תפוחים, למשל, העשוי על פי דרכו של סזאן. תמונה אחרת מ־כונה בשם „אשה עם אילות", ויש בעיניה של אחת האילות כדי להעלות על הדעת את ציורו של שאגאל. כשר־ראש היה בעבודתו, בצלח עין גדולה, אנושית־זמה, משתרבבת פתאום אל תוך הסלילה. פה ושם מנסה הצייר את כוחו בעיצוב תמונות בנוסח ה־אימפרסיוניזם — (בתמונת סתיו אחת, למשל, שצמרת עץ מתוארת בה, מלאה עלים כחולים, צהובים ומיני־ירוקים) ויש כאן, אפילו, תמונה כמעט־פואנטיליסטית, המעלה על הזכרון תמונות של סרה. „פינת העיר", תמונה המבוססת על שלל רישומי, צבעוני, מזכירה את פינות העיר פאריס, את רחובותיה השונים, הקטנים, שצייר אוטרילו. ויש תמונה של כנר, תמונה של התבודדות. ותמונה של ערב, ותמונה של סוסים. ואפילו תמונת ירושלים, שצייר רפאל מושיאשוילי לאחרונה. אפשר שלאחר שימצא לו הצייר מולדת — ימצא גם את עצמו.

מאוספיהם של ציירים

מאת נעמי בנצור

בבית האמנים בירושלים מוצגת עתה תערוכה אשר לראשונה מאז המלחמה איננה מוקדשת לטובת קרן כלשהי אלא היא בגדר אמנות ל־שמה. שם התערוכה — „ציורים מ־אוספיהם של ציירים ופסלים", שם אשר עלול להטעות את אותם מבקרים אשר אינם מצויים בפרטים ה־אירגוניים של התערוכה. לכאורה, אפשר היה להניח כי תערוכה המכונה בשם זה תייצג את טעמם האישי של אמנים שונים בבחירת יצירות האהובות עליהם. מעקב אחרי בחירה חמשית כזאת מאפשר גם ללמוד ב־מקרים רבים על כוחני השפעה ו־מקורות השראה. אם מתבקש האמן לצרף גם טקסט קצר לציורים שבחר, ולנסח בו את נימוקי בחירתו, יכולה היתה תערוכה כזאת להיות מעניינת פי־כמה.

במקום ללכת בדרך זו, שהיא כ־מדומה ההגיונית, בחרו מארגני ה־תערוכה ללכת סחור־סחור: הם פנו באחד הציירים, שאול שך, אשר חיזר על בתי 15 אמנים ואסף אצלם את אשר נראה בעיניו. מכאן נובעות שתי נקודות תורפה של התערוכה: ראשית, דומה כי טעמו האישי של שאול שך אין בו בלעדיות ועניין עד כדי כך שייהדיבר תערוכה מי־חודת. שנית, על־ידי בחירה עקיפה כזאת שאיננה מצויית בתוך העניה, נתעורר רושם בלתי נעים שאין לו, כפי שמתברר, כל צידוק: בין אוס־פיהם של מרבית האמנים נמצאות גם יצירותיהם־הם אשר מהוות לע־תים אפילו רוב כמותי. הרושם ש־נוצר בהכרח הוא כי ציירים ניצלו כאן הזדמנות נוספת לפרסום עצמי. זהו אכן חשד בכשרים במקרה זה, אך אין כמוס במנוע במידה ומסתמכים על האינפורמציה הגלויה הניתנת ל־קהל הרחב.

אשר לתערוכה עצמה, הרושם הוא כי הציירים הירושלמים אוספים, מ־תוך סולידאריות כנראה, זה את יצי־רותיו של זה. לפנינו, איפוא — צד תערוכה של אמנים ירושלמים.

כעבות כאן יצירות של אמנים זרים. רישום מרופק של ג'אקומטי: דמות רשומה בקומפאקטיות רבה, נראית כטבועה על רקע הנייר הלבן הגדול שעליו היא מצוירת; ליתוגראפיה סימבולית, דרמאטית מאד של קטה קולביץ על הנושא המכיח אצלה — אם וילד; תחריט של הנרי מילר שאינו מאורגן כל צרכו, מספר ליתוגראפיות של פיקאסו, ועוד.

קבוצת ציורים מרשימה בתערוכה היא זו של ציירים השייכים לזרם „המופשט הלירי". ביניהם ניתן לג־לות קומפוזיציה נעימה לעין של זריצקי, שגווני האפור שולטים בה, ומשחק צבעוני ער וסוחף של סטי־מצקי. בין האקספרסיוניסטים האר־ץ־ישראליים בולט קריוה במחבר וב־צירופי־הצבעים המקוריים שלו.

אחד האמנים הישראליים הפעול־ריים הוא אביגדור אריכא, אם לשפוט על פי תערוכה זו. הוא מיוצג על־ידי מופשט יפה, מורכב מכתמי־צבע רזים החוצים זה את זה, ועל־ידי ליטוגראפיה שבה דמות אדם יושב במרכזה של חשכה המלכת ובולעת אותו.

אחת היצירות המעניינות היא רי־קום של נפתלי בזם. ביצירה זו מתגלה צד בלתי־מוכר. הצעור מיסי־רוריו הנוכחיות. הזו רישום דמות אשה, עשוי בקוים רכים ומעודנים ומתוך גישה פיוטית מאד.

יצירות מעניינות אחרות של אמנים ישראליים שונים — מערכת צבעונית „מקוטלגת" על גבי נייר משובץ של נחן בייל, רישום מעניין במורכבותו של אייזנן, מערכת צבעונית של לאה ניקל, הפעם בצבעים קודרים מן הרגיל.

ציירים אחרים המופיעים לסירוגין כאספנים וכאוביקטים לאוסף הם מיכה ברלינסקי, בצלאל שץ, אברהם נציל, לילואן קלאסיס, חברה ויקמן־צירני, דן קולקה (פיסול), ואחרים.

וריאציות בגראפיקה

שמול בוזה, צייר גרמני הידוע בארצו בעיקר כגרפיקאי, מציג עתה מתערוכה מיצירותיו בגלריה „גורדון" בירושלים. תערוכה זו הנקראת „ו־ריאציות בגראפיקה" כוללת 20 יצירות, רובן תחריטים.

היסוד הגראפי החוזר ונשנה ב־יצירותיו הוא העיגול. הוא מופיע בצורה שונות כמעט בכל היצירות המשמש כעין מוקד, מואר לעתים, שבו מתמקדת העלילה. הכשכה של העלילה יכול אכבם להתרחש גם בתוך לאותו עיגול, אלא שאז התנו־רותות איטית הרבה יותר. כך למשל ב„עולם זעיר" (מס' 5) מתפתלות עשרות דמויות זעירות בכיבאסיות סביב עיגול. כל המתרחקים מן העיגול הולכת וקטנה כיהה והפעות של ההבדרות, והן נראות רק כמו־לים כבפלסו בן האירוע הבירכוי. גם „וריאציות" (מס' 32, י"3) בנויה על־פי אותו עקרון של ניבגר במבר־רות דלילה אל מורכבות רבה.

רק במקרה אחד „זריחה" (מס' 6) העיגול אינו בא רק לבקד את ה־עלילה אלא הוא חלק ממנה. זהו הציור היחיד בו העיגול איננו מסת־קד במרכז אלא בחלק התחתון. הוא מקור האור וממנו נובעת אלומת ה־אור והתפרשת כמניפה לצדדין.

יצירות אחרות בנויות סביב עקרון הסימטריה ונושאות אותו יותר קי־צוני: לעתים זוהי סימטריה מוש־לכת (כדוגמת „מעין תכשיט" מס' 13) ולעיתים זוהי סימטריה חלקית בלבד המתבטאת במיזור שווה פחות או יותר של מוטיבים זהים. (כדוגמת „אבני־חן" מס' 2) נושא אחר נראה כמוטיב פולקלורי דרום־אמריקני. מו־טיב זה הוא דמוי סוסם, השרוי בין המוחשי המופשט והבנוי על עקרון הסימטריה המושלמת. ביצירות כאלו (כדוגמת „סבל שאור־ותוף" מס' 1 או „אילי" מס' 8) מושג כמוה על־ידי ניגודיות צבעונית חריפה בין אותו מוטיב והרקע שמאחוריו. תע־רוכה זו היא דוגמה, לגראפיקה מ־עולה, נקיה מאד מבחינה טכנית אשר הדייקנות והתכנון הפנימי ה־מדוקדק שהושקעו בה אינם באים על חשבון הדרות הביטוי והמעוף.

مكزامن الأصل

בידור

לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע

תיאטרוני ישראל

התיאטרון הלאומי הבימה

בך אוהבים האחרים
קומדיה
תל־אביב האולם הגדול
מוצ"ש 26.1 ב־8.30

הו, הו יוליה
סטירה מוסיקלית
מאת אפרים קישון
תל־אביב האולם הקטן
מוצ"ש 26.1 ב־8.00
יום א' 27.1 ב־7.30
יום ב' 28.1 ב־7.30
יום ג' 29.1 ב־7.30

כמו דמעה בים
עפ"י ספור מאת מנס שפרבר
תל־אביב האולם הגדול
יום ב' 28.1 ב־7.30
יום ג' 29.1 ב־7.30

הבעל הנצחי
תל־אביב האולם הקטן
יום ד' 30.1 ב־7.30
יום ה' 31.1 ב־7.30
טל. הקופה בת"א 283742

התיאטרון הקאמרי

מלון פלזה
קומדיה
מאת ניל סיימון
מוצ"ש 26.1 תל־אביב
יום א' 27.1 צה"ל
יום ב' 28.1 צה"ל
יום ג' 29.1 צה"ל

כטוב בעיניכם
קומדיה
מאת וויליאם שקספיר
יום א' 27.1 תל־אביב
יום ב' 28.1 תל־אביב
יום ד' 30.1 ירושלים
יום ה' 31.1 צה"ל

יעקבי ולידנטל
הצגה אחרונה
מוצ"ש 26.1 ב־7.00 ־9.30 צוותא

בקרוב
נעורי ורדה'לה
מאת חנוך לוין

הכרטיסים להצגות בת"א במחיר 5 עד 8 ל"י

התיאטרון העירוני חיפה

הצגת בכורה
מבקר המדינה
מאת נ. גוגול
מוצ"ש 2.2 חיפה
יום ד' 6.2 חיפה

עפולים אחרונים
מוצ"ש 26.1 ירושלים
יום א' 27.1 ירושלים

אנשים קשים
יום א' 27.1 צה"ל
יום ה' 31.1 חיפה ב־6.30

בשורות צבאי
הכנות בידור
יום א' 27.1 צה"ל
הצגת התיאטרון הקאמרי
כטוב בעיניכם
יום א' 3.2 חיפה
יום ב' 4.2 חיפה

במה 2
מה אני חושבת על מלחמה?
מוצ"ש 26.1 קרית חיים
יום ג' 29.1 ירושלים

פרסום בלקין

רסיטל עם
אילנית
אורח מיוחד: **בועז שרעבי** שלישית צבע טרי
לתושבי רמת גן, גבעתיים והסביבה
המופע יתקיים הערב 25.1 בשעה 9.30 בערב
באולם "שביט" גבעתיים
כרטיסים להשיג אצל רכניץ, קרן וגבע ובערב בקופת האולם.

החאן
THE JERUSALEM KHAN

הערב 25.1 ב־9.00 וב־11.00
"הזומם" עם טאלי סוהאלס

מחר, מוצ"ש 26.1 בשעה 8.30
ערב מערכוני צ'כוב

יום ג' 29.1 ב־5.00 אחה"צ
סימפת ספורט — "אולימפיאדת טוקיו"

יום ג' 29.1 בשעה 8.30
התיאטרון העירוני חיפה — במה 2
"מה אני חושבת על מלחמה"?

יום ד' 30.1 בשעה 9.00
ערב פולקלור לתיירים עם להקת "ענבל"

יום ה' 31.1 בשעה 8.30
גילה אלמגור ב"ערב שירי קברט"

כרטיסים לכל המופעים במשרדי הכרטיסים ובערב המופע בקופת החאן

ככר דוד רמז טלפון 68281/2

ביחות במועדון התיאטרון
ת"א מנדלי 7 טל. 230039

מסע הקסמים
הצגה לילדים
מחר — 11.00 לפנה"צ

המלחמה האחרונה (שם זמני)
התכנית הסטירית החדשה
הערב — 2 הצגות 9.00—11.30
מוצ"ש — 2 הצגות 8.00—10.30
כרטיסים ב"לאן" 231655, ביתר המשרדים, ולפני המופע בקופת המועדון.

Lee עושה אנשים יפים

תיאטרון אופרטה באידיש מציג:

מרי סוריאנו
בלהיט החדש
בת הכפר
"די דארפס מויד"
עם להקה מובחרת
בימוי: מיכאל גרינשטיין
הנהלה מוסיקלית: אלכסנדר לוסטיג

חולון "ארמון" הערב 25.1 ב־8.30
תל־אביב "אהל שם" מחר, מוצ"ש 26.1 ב־6.30—5.45
ראשל"צ "תפארת" יום ב' 28.1 ב־8.00
בת־ים "בת ים" יום ג' 29.1 ב־9.00
תל־אביב "אהל שם" יום ד' 30.1 ב־7.30
פתח־תקוה "היכל" יום ה' 31.1 ב־8.00

פסטיבל אופרטה 74'
בתכנית חדשה
משתתפים (לפי סדר הא"ב):
סלינה אלפנדרי, רוזה דמף, ביסוש דוידוב, ז'אק יעקב, אדי כוגן, יהודית לורוביץ, דורותי ליביו, פרדי לוי, אריקה פיפר, נעמי פינקרט, בני קסלר, ויקטור קינג, בנו שוורץ.
הנהלה מוסיקלית: פרופ' אלכסנדר רוטיאנו
מנחה: אלכסנדר יהלומי

תל־אביב "היכל התרבות"
יום ה' 14.2 ב־7.30
כרטיסים "עתיד" ויתר המשרדים

נהריה "הוד" יום ו' 15.2 ב־9.00
פתח־תקוה "היכל" יום ב' 18.2 ב־8.00
נתניה "שרון" יום ה' 21.2 ב־8.45
קרית ביאליק "סביון" יום ו' 22.2 ב־9.00
ירושלים "בית העם" מוצ"ש 23.2 ב־8.30
חיפה "ארמון" יום ה' 28.2 ב־7.45
כרטיסים בת"א "עתיד" 31688 וביתר המשרדים.

פורום פילם מציגים:
לאנדו בוזנקה

הבן
נשים לסנטור
THE SENATOR LIKES WOMEN
לסנטור המכובד מקודת תורפה
ישבן מעוגל ותמוקים של אשה...
בכורה בחיפה החל ממוצ"ש 26.1
פאר חיפה

במועדון הלילה של
כפר הנופש
החוף הירוק
הערב — 25.1.74
* שלישית "שוקולד, מנטה, מסטיק"
* הזמר משה הלל
* רקודים לצלילי תזמורת "להקת הצעירים"
הזמנות במקום לטל. 053־25553

כלבו־בידור
דודו דותן
תכנית יחיד בלווי תזמורת
עדית דותן
תל־אביב
"בית ציוני אמריקה"
הערב 25.1
בשעה 10.30
כרטיסים "לאן" וביתר המשרדים והערב בקופה
משרדי הפקה: סוקו־בלוך 24, ת"א טל. 247257/8/9

התאטרון סוקו־מיקי פלד מגיש:
תכניתו של
מוני פאר
פרודיות - ראיונות - שעשועונים

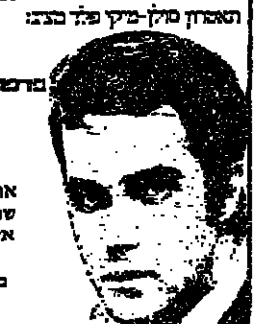

תל־אביב
"בית־דור" אבן גבירול 30
הערב 25.1 ב־10.30
אורחים: אורי אבנרי, אורה שם־אור, עתונאית; חנן יובל, אימר ידלין, הצמד פנינה ר' אנדרוני, ועוד.
כרטיסים "לאן" וביתר המשרדים והערב בקופה
משרדי הפקה: סוקו־בלוך 24, ת"א טל. 247257/8/9

בגן־הוואי הערב ובכל ליל שבת
תזמורת הוואי
ליד המיקרופון הזמר **רוני מנדס**
מחירים עממיים

אגודת הסטודנטים אוניברסיטת תל־אביב
מועדון
בר־מינן
החל משעה 9.00 בערב
ריקודים לצלילי תקליטיה עשירה
בתוכנית האומנותית
א. הנשמות הטהורות
ב. דורית פן
*
במקביל
באודיטוריום בר־שירה
יוקרן בשעות 22.00 ו־24.00 הסרט המעולה
"נערת הטלפון והבלש" בהשתתפות דונלד סטרלנד וג'ין פונדה
*
מחר, יום שבת
יוקרן באודיטוריום בר־שירה הסרט
"כנופית העקומים"
בשעה 21.00
*
במקביל ולאחריו
ריקודים לצלילי תקליטיה עשירה
בבר־מינן
הכניסה עם תעודת סטודנט בלבד

זאב רווח
בתפקיד באבא ליאון
הרצליה "דוד"
הערב יום ו' 25.1 ב־9
ת"א "בית החייל"
מחר, מוצ"ש ב־8.30
גבעתיים "הדר"
יום ו' 1.2 ב־9.00
ת"א "בית החייל"
מוצ"ש 2.2 ב־8.30

זכה להצלחה בפסטיבל קאן 1973

WANG YU is a fast-emerging global superstar (box office 1.10.1973)

בכורה ארצית
החל ממוצ"ש 26.1
בן־יהודה - ת"א

קרב כזה טרם נראה על מסכי הקולנוע!
אלפי משתתפים
קרבות עוצרי נשימה!
בכיכובו של:
וונג יו
(יורשו של ברוס לי)

הקרב על החוף
THE BEACH OF THE WAR GODS
קרבות איתנים! הוסרט בתקציב של מיליוני דולרים במשך שלש שנים!
פורום פילם - צולם בי־סי מ"מ
(בקרוב: ארמון חיפה — הבירה ירושלים)
פרסום גלד

שבעה כוכבים מציגים בירושלים

אחרי הצלחה גדולה בתל־אביב

הרופא יודע!
הכומר יודע!
מדוע אינה יכולה לגלות לבעלה!
WEDDING NIGHT
ליל הכלולות
החל ממוצ"ש 26.1.74
בקולנוע "הבירה", ירושלים

תמונתו של דוריאן גריי
dorian gray
עפ"י ספרו הנודע של אוסקר וויילד
הלמוט ברגר
לפי דרישת הקהל — הקרנה חוזרת החל ממוצ"ש
26.1.74 בקולנוע "ארנון", ירושלים

התיאטרון העממי א. דשא (פשנל)
לקבוצות ומוסדות רוקוקו טל. 248824

להקת "כוורת"
סיפורי פוגי
נהריה הוד הערב 25.1 ב־9.30
הזדמנות מיוחדת להורים וילדיהם
הצגה מוקדמת בשעה 7.45 בערב
יפו "אלהמברה"
מחר, מוצ"ש 2 הצגות
7.45 — 9.45

שלישית
שוקולד
מנטה
מסטיק
הזמנת הופעות "בידור לעם" טל. 223174, 238506

פסטיבל
הגשש החיוור
באר־שבע "גילת"
הערב 25.1 בשעה 9.30
קרית ים "ניצן"
מחר מוצ"ש 26.1 בשעה 9.30
פרסום

החייט ואשת הסנדלר
לתושבי ת"א הערב
בבית לסין בשעה 10.00 בערב
כרטיסים בלאן, טלפון 231655 — ובשאר המשרדים. בערב ההצגה בבית לסין — טלפון 252691.
מפיק: א. ברמזון טל. 8345

ספורה הקיקנטי של עוזרת
העוזרת לכל המשפחה...
וכולם נהנים...
איזה מין עוזרת
Malizia
שבוע 4 בקולנוע פאר תל־אביב
שבוע 3 בקולנוע שרון נתניה

א. ברמן מציג:

קרקס "ברצלונה" בבאר־שבע

במגרש שמוך רפקו ליד מלון עין גדי
מחר מוצ"ש ב־5.45 וב־8.00
דיום יום ב־4.00 אחה"צ וב־7.00 בערב
כרטיסים במשרד "נאות" קק"ל 199 טל. 3301 וביתר המשרדים בעיר.
למוסדות וקבוצות מאורגנות במשרד "נאות".

ממוצ"ש 2.2 עד יום חמישי 7.2 כולל
הקרקס בחולון
בשדרות הלוחמים ע"י משרד הרישוי
מוצ"ש 2.2, 2 הצגות, ב־5.45 וב־8.00
ויום יום ב־4.00 אחה"צ וב־7.00 בערב
כרטיסים בחולון: בידורון, כרטיסטרון, מבטרון
בת־ים: היום. יפו: גוטמן.

לתושבי תל־אביב שטרם הצליחו לראות את הקרקס בתל־אביב
ניתנת הזדמנות אחרונה
להשיג כרטיסים בתל־אביב, משרד רוקוקו דיזנגוף 93 ויתר המשרדים בעיר
למוסדות וקבוצות מאורגנות כרטיסי הנחה ברוקוקו תל־אביב טל: 248824; 223663

הביגמיסט
עם בוזוקה תצחק כפי שלא צחקת בסרטו המבדר ביותר
"THE BIGAMIST" Lando Buzzanca

"חן" שבוע 4

צוותא להרבות התקדמה

הערב 25.1 — ב־9.00 וב־12.00 צוותא מארחת את יוסי בנאי בתכניתו החדשה "פרצוף של צעצוע", התזמורת בניצוחו של ירון גרשובסקי.
שבת 26.1 — ב־11.00 בבוקר — צוותא מארחת את תיאטרון הילדים: "ציפי ציפי בגג בגג". הצגה לילדים עם צ'יפי שביט בלווי התזמורת בניצוחו של מרסין פושקובסקי. בימוי: מיכל לוינזון.
מוצ"ש 26.1 — ב־7.00 וב־9.30 — צוותא והתיאטרון הקאמרי מציגים: "יעקבי ולידנטל" (של חנוך לוין) — מחזה עם פזמונים מאת: חנוך לוין והבימוי. משתתפים: זהרירה חריפאי, אלברט כהן, יוסף כרמון. מוסיקה: אלכס כגן.
יום ג' 29.1 — ב־8.00 — צוותא מארחת את המכון הישראלי לקולנוע בשיתוף המחלקה לקולנוע בע"מ. "מלחמותינו בראי הקולנוע הישראלי" — דיון עם הדגמות מתוך סרטים.
בצוותא מתקיימת תערוכת הצייר שפלר מ־26.1 ב־18.00.
צוותא: רח' אבן גבירול 30, ת"א טל. 250156–7

התיאטרון השמש
שירי תיאודורקים

ג'ואור יוני וחבורת תיאודורקים

הערב — תל־אביב — בית ארלוזורוב ב־9.00
מוצ"ש 26.1, תל־אביב, בית ארלוזורוב ב־8.45
לכל אוהבי שירי תיאודורקיס — זו ההזדמנות להבין את תוכן שיריו היפים:
בלדת מאוטהאוזן, שירים לאמריאס, שירים לגת חמה, הנער החייכני מתוך הסרט "Z" ועוד.
לווי מוסיקלי של התזמורת המקורית של תיאודורקיס.
כרטיסים ב"הדרך" וביתר המשרדים. בערב ההופעה בקופה. להזמנת הצגות טלפון: 725265.
חדש: תקליט שירי תיאודורקיס בעברית!
להשיג בכל החנויות.

אני אוהבת את גרושתי
ג'ורג' סגל • סוזאן אנספך • שבוע 4 בקולנוע אסתר ת"א

בית הצנחן רמת־גן
מוצאי שבת 26.1.74
ריקודים והרבה בידור
עם תיקי דיין ותזמורתו
מוסיקה לריקודים לצלילי הכוכבים הכחולים
התחלה בשעה 20.00
כרטיסים להשיג בערב ההופעה בקופת בית הצנחן רח' רוקח כניסה מדרך אבא הלל 155 (על פי שילוט).

מועדון "האגם"
בפארק הלאומי בר"ג
מזמינכם הערב והמוצ"ש
לריקוד ולהתבדר לצלילי תזמורת
"הקונסולים"
בתוכנית: אומנים אורחים
מחיר כניסה 10.00 ל"י כולל משקה חריף
במוצאי־שבת כניסה 5 ל"י ליחיד

מועדון הצפון
מזמינכם לריקוד ולבלות במוצ"ש 26.1.74
באולמי רות
רח' בן־יהודה 84 ת"א (מול קולנוע "בן־יהודה")
עם להקת "המשכנעים"
ליד המיקרופון רוני מנדס
בתכנית האמנותית ששי שקת

מועדון 77
פתוח ערב ערב
אוירה אינטימית ומיוחדת
הנחה לחיילים
השבוע:
★ יעקב נגר
★ דודה
★ חיים דוטם
מועדון 77
בן יהודה 77 ת"א
טלפון 230000

בית החיל גדרה
מוצ"ש 26.1 "אנשי הגלידה"
יום א' 27.1 "איזה מין מנצחים"
יום ב' 28.1 "מקרה בגוף האנשי"
יום ג' 29.1 "התאוה לאושר"
יום ד' 30.1 "נקמת האשה המנוחה"
יום ה' 31.1 "התהיכה סלטם שיספי"

מועדון קולנוע הוד
ביום שישי 25.1 ב־2.30 אחה"צ הסרט "המלאך הכחול"
קורט יורגנס, מיי בריט
בשעה 10 בלילה הסרט "זהרבת תיוונית"
אנתוני קווין
דיזנגוף 101 ת"א

DRIVE-IN CINEMA TEL-AVIV
קולנוע דרייב־אין ת"א
קולנוע דרייב־אין תל־אביב
טלפון 777177

בשעה 5.30 סרט לילדים ולכל המשפחה
המסתתרים
ON THE RUN

בשעה 7.15 ו־9.30
● לסלי קארון
● ריצ'רד בון
● גבי עמרני
מדרון — האיש שסדר את כולם
MADRON מדרון
במוצ"ש בחצות: "נערת המלפון והבלש"
CLUTE
עם: ג'יין פונדה ודונאלד סטרלנד

גזור ושמור — מודעה יחידה
הסינמטק הישראלי
שבוע הבמאי לוקינו ויסקונטי
26.1 ב־18.30 בתי היפהפיה — עם אנה מניאני
אפיזודה בוקצ'יו 70
26.1 ב־21.00: לילות לבנים — (הפרס זוכר צרפתית, ללא תרגום עברי) עם מרצ'לו מסטרויאני וכריה של לפי דוסטויבסקי
אפיזודה בוקצ'יו 70
28.1 ב־18.50 רוקו ואחיו — עם אלן דילון וג'ירדוט
28.1 ב־21.00: לילות לבנים
אפיזודה בוקצ'יו 70
30.1 ב־18.30: הזר — לפי אלבר קאמי
30.1 ב־21.00: הארורים (שקיעת האלים)
31.1 ב־18.30: הארורים (שקיעת האלים)
31.1 ב־21.00: מוות בונציה — לפי תומס מאן
1.2 ב־14.30: מוות בונציה
טל' קופה 235865
משרד 284425

חוגה מועדון התיאטרון
בימת הבידור הקל
בהנהלת אלי גבאי
642542, 660900
הערב יום ששי ומחר מוצ"ש
★ שלישיית מנטה מסטיק
תמי עזריה, ירדנה ארזי, רותי הולצמן
★ רומן שרון
★ מיס ג'ודי והשועל
במופע חשפנות נועז...
אורי זוהר — מנחה ומבדר
חיילים שימו לב! כרטיסי הנחה אך ורק בקופת המועדון.

לאוהבי מחול ג'אז!!
סטודיו למחול "ג'אז פלוס"
מיסודו של שמעון בראון
מנהל בפועל — שלמה רוזמרין
פותח הרשמה לחוגי מחול ג'אז למתחילים בבוקר (כולל נשים) ואחה"צ
פרטים והרשמה במקום, כל יום בין השעות 7—4 אחה"צ
רח' וייצמן 10, גבעתיים (כיכר־רבין), טלפון 721164
מספר המקומות מוגבל

מחר במוזיאון תל־אביב
מל קלר והביג באנד
(15 נגנים)

הסרט "בלי בריס"
ריקודים לסטודנטים עם להקה "בערי התצרי" חווית הלן מאי במבנית אבנוזית, יהלי כבוד
33295.70 28 ת"א ט. אבן גבירול

התיאטרון ליק מציג
גבי עמרני
בקומדיה המצליחה של אלי שניא

בני הדוקטור
חיפה "שביט" הערב 25.1 ב־9.00
ירושלים, בית העם מוצ"ש 26.1 ב־8.30

מועדון 2.2 בטכניון
25.1.74 יום שישי
✱ שני סרטי קולנוע
✱ ריקודים לצלילי תקליטים
✱ באולם צ'רצ'יל: אריק לביא בתוכניתו "שיר הוא לא רק מילים"
. בימוי שלישי
ריקודי עם ועמים למתחילים ומתקדמים
דיסקוטק 2.2 במעלה
התבורה לחדר טובשת
הכניסה לסטודנטים ובנות בלבד

קולנוע לימור
ת"א, רח' אבן גבירול 30
הערב 25.1
בשעות 8.30 ו־10.30
הסרט "לאהוב כמו גבר"
עם: קירק דוגלאס, שילבה קוזינה, אלי וולאך

קולנוע "אשדוד" אשדוד
מקיים הצגות בוקר
יום יום
בשעה 10.30 לפנה"צ

הערב בדגניה
הצגה סגורה
מחר מוצ"ש ב־8.00
בבית ציוני אמריקה
פרדי דורה
בלי צנזורה
תכנית בידור אקטואלית בעברית, בלוי מוסיקלי

הסרט הטוב בקולנוע "בוקסים"
הערב 25.1 ב־10.00
הקיץ שחלף
עם: ברברה חרשי
(עשי לנו ילד) בצבעים

פרספקטיבה
PRESPECTIVE
רח' ליאונרדו דה־וינצ'י 13
הערב ב־10 "הערפדים"
רומן פולנסקי
בהכנה: "צפורים"
HITCHCOCK

קולנוע סמדר טחניה
של 22909
"איזה מין עוזרת"
שבוע 3
7.00—9.15

התעמלות לנשים
לטיפות הגוף
רק 12.50 ל"י לשבוע
מסגים ביד ובמכונות משוכללות
טיפול לאחר לידה
מכון "ונוס"
דיזנגוף 171, הכניסה מרח' קק"ל 43, ת"א
טלפון 220148

מועדון האקסים
במוצ"ש 26.1.74
לסטודנטים, לאקדמאים ולחיילים +25
ריקודים
לצלילי תזמורת מעולה
הנרקיסים
המלך ג'ורג' 46 ת"א

סינמטק מרתף
שבתות 1. מרתף
הלילה ב־10.45
התמונה הסבכנית
כמאי: שושלי קוסדיק

בידור לעם נועם סמל מציג:
לתושבי חולון והסביבה
גדי יגיל ✱ יגאל בשן
בלווי תזמורת בת 7 נגנים
חולון "רינה" הערב 25.1 בשעה 9.00 בערב
כרטיסים כרטיסטרון, בידורון ובערב ההופעה בקופת "רינה".

השבוע בבתי הקולנוע

תל־אביב
מוצאי שבת: 7.15—9.30
בימי חול: 6.30—7.15—9.30

אופיר: שבוע 3 ... ושבעה קופי
אלנבי: דיאנה רוס ... בכורה בית ספר ל...
אורלי: מזוז היוורד ... אמיל דיכעה
אסתר: שבוע 4 ולטר מתיאו ... אדלר השריף
בן־יהודה: שבוע 4 ג'ורג' סגל ... אוהב את גרושתי
גורדון: הצגת בכורה ארצית ... הקרב על שבתה
דקל: שבוע 36 פירי דארק ... עם הנעל השחורה
הוד: שבוע 10 ולטר מתיאו ... פיוס ומילר
זמיר: פרנקו פאלק, סכנת ... אל נשכח
חן: 5.30 סרט לילדים ... 7.15, 9.30 מדרון ... במוצ"ש בחצות: נערת המלפון והבלש
מוגרבי: יול בריינר ... השורש בשנת 2000
מקסים: שבוע 3, 7.00, 9.00 ... בכורה שנדרר לנצח
פאר: במיות אהבה
פריז: שבוע 4 לאגרו בוזנקה ... הביגמיסט
רון: שבוע 3 דונלד סתרלנד ... הגרה הפרטיות העליונה
רמה: מנגנבי: שבוע 2 ... בורנסון המקביל
שחף: שבוע 3 טבין מסמי ... עשו לך מולנג'
תל־אביב: בן ג'ונסון ... הקולנוע האמריקאי
תמר: דנים היבר ... דאל
צפון: מאול ויטלר ... הפרטי של גורדון
... בכורה ארצית, הול הולש ... צ'דר ביונסון הממה

ירושלים
במוצאי שבת: 7.00—9.00
בימי חול: 4.45—7.00—9.00

אדיסון: הצגת בכורה, סרט הקרמה רצה ביתה הדבש
אורגיל: שבוע 2 אלן דילון צ'רלס ברונסון שלום לידיד
אוריון: 6.45, 9.00 לי מרווין אבירים קשוחים
אורנע: 6.45, 9.00 רודי מקדואל הקרב על כוכב הקופים
ארמון: הלמוט ברגר, הרבסט לום תמונתו של דוריאן גריי
הבירה: רנים המדמאן מטה היאנס ליל הבלולות
חן: טלי סבאלאס רוברט ווהן המתיד
ירושלים: ג'ק פוקר, ג'ין בהאו והדספוק
סמדר: סרטו של פאוליני מעשיות קנטרברי
עדן: אנתוני קווין, פרנקו נרו לום אבירים
רון: שבוע 4 מה תאמר לגברת מירוכה?

רמלה
המגדל: 7.15, 9.30 לאורנד באהבה

לוד
אורלי: 7.00, 9.15 אוליביה האסי רוצה לשרת הקיץ

ראשון־לציון
בשעות: 6.45, 9.00
נגמר: יהמנה של בתולה
ראשון: הדקירה המהוצת
תפארת: 6.30, 8.45 שבוע 3 סמיב מקווין הבריחה

נס־ציונה
אסטור: 6.30, 8.30 השימה והמגלית

רחובות
בשעות: 6.15, 8.30
הדר: סוזן ג'ורג' מלכודת לביבר־סטר
חן: הליידי שרה בלוה

גדרה
בית־הדגל: 7.00, 9.00 אנשי הגלידה

אשדוד
בשעות: 7.00, 9.15
אורליספה: מזימות הבג קונג
אסתר: 5.30 ... הבית הברזל
אשדוד: 7.15, 9.30 הפשיטה על הארמיה
דגן: המוסל

קרית מלאכי
כידוד: 7.00, 9.00 לוחמי הקרמה
הוד: 7.00, 9.15 ז'אן לואי טרינטיניאן המרדף בשדות

רמת־גן גבעתיים
בשעות: 7.15, 9.30
אואזיס: מייקל ברנדון 4 זבובים על קטיפה אפורה
אורדע: שבוע 2 ג'וליאנו ג'מה קירק דוגלס גבר עם כבוד
אורלי: דויד ניבן קוינר דויאל
ארמון: שבוע 3 יין גריפים מעשיות קנטרברי
גלאור: ריאן אוניל הגנב שבא לסעוד
הדר: פול ניומן השופט רוי בין
ליליי: רוברט רדפורד ג'רמיה ג'ונסון
רמה: תמרה דובסון, שלי וינטרס קלאופטרה ג'ונס
רמתגן: שבוע 2 פאול ניומן מלכודת המקש
שבים: ברוך לי הדרקון

קרית אונו
אודיאון: 7.00, 9.15 אני זיורדו אבודה הרג

חיפה
במוצאי שבת: 6.45 — 9.00
בימי חול: 4.00—6.45—9.00

אודיון: לואי דה פינס השוטר משוגע
אורה: שבוע 2 פול ניומן מלכודת הפופש
אורלי: שבוע 6 פירי דרס הבלגניזי עם הנעל השחורה
אמפיתיאטרון: דקמרון 69
ארמון: שבוע 2 רוצה להאמין
בית־רוטשילד: משחק היצרים
גליאור: צ'רלס ברונסון המכשפני
חן: דקמרון מס' 2
כרמל־כנים: חוטים התורכי בצבעים הורה
מוריה: יהורם גאון קזבלן
מירון: סרט הקרמה נבור של זהב
נגה: במוצ"ש 6.30 הדר־קרב הסינג — 9.00 המשפה
עצמון: שבוע 3 ג'וליאנו ג'מה גם המאפיה אוכלים שפטות
פאר: לנרו בוזנקה הנו לשוט למנגנו
רון: גארי גריימס, הבורה הויטגרט קיץ של התבגרות
שביט: ג'ון בדי המדיד
סמבר (נוה שאנן): פריץ החתול
בית־העם (קרית חיים): 6.30, 8.45 בלבדות לביבר־סטר
היובל (קרית־חיים): 6.15, 8.30 הדרך ראשון הנבר
אורות (קרית מוצקין): ג'ורג' ס. סקוט בית חולים
מפרוץ (קרית ביאליק): 7.00, 9.15 מלבודת לביבר סטר
סביר (קרית ביאליק): ג'ורג' ס. סקוט בית חולים
כיצן (קרית ים): 6.30 סמר מאלם ... קולומבו

עכו
גרקרוז: 6.30, 8.30 צ'רלס ברונסון מכמני המאפיה

קרית שמונה
הרמון: 6.00, 8.30 סרט הודי דיידת גשווי
שניר: 6.45, 9.00 אלן דילון, קתרין דנב לילה על העיר

עפולה
חן: 6.30, 8.00 הסרט ההודי ספאני
כלורה: 5.30, 8.00 הגנב שבא לסעוד

חדרה
בשעות: 7.00, 9.15
חדרה: ברוס לי הדרקון
תוף: מיר ושמה גיהנום

נתניה
שרון: 7.00, 9.15 שבוע 3 הצגת בכורה איזה מין עוזרת

הרצליה
בשעות: 7.00, 9.00
דגניה: סרט תורכי
דוד: אלן דילון שבוע אדומה
היכל: סידני פואטיה לאיתני באהבה
תפארת: ג'יין פונדה, נערת המלפון והבלש

רעננה
אורות: 6.45, 9.00 ג'ורג' ס. סקוט בגל הזהב השחור

כפר־סבא
בשעות: 7.00, 9.15
עמל: ריאן אוניל, אלי מקגרו סנור אהבה
חן: סוזן ג'ורג' מלכודת לביבר־סטר

פתח תקוה
בשעות: 7.00, 9.00
הדר: רנו ורלי, אלות מרסינלי באמבנדד
היכל: ברוס לי הדרקון
שלום: פרנקו נרו, סלי סבלס לאליבית צרה

יפו
בשעות: 7.00, 9.15
גבה: כרם הקרטה האגרופין הצראי
... ריצ'ארד ראונדטרי שאפט באפריקה

בת־ים
בשעות: 7.15, 9.30
... רנים: סטיב מקווין הבריחה
... בנים: תאוה וזכמה
... רוברט מיטשום ... ריאן לי בשר ושרלד
... שבוע 2 קירק דוגלס ... ג'מה גבר עם כבוד
... צ'רלי צ'פלין זמנים מודרניים

חולון
בשעות: 7.15, 9.30
... ארמון: ג'ק פאלנס ... הפשיטה על הארמיה
... גיל: 7.15 מטוך התמא
... שבוע 4 דסטין הופמן ... שמעו יפריר ברגינר
... ראול וולש, בייקס מייסון ... כי רצה אב שולה
... רון: 7.00, 9.00 סנור המאמנים
... ז'אן לואי טרינטיניאן ... המרדף בשדות

מציגים בירושלים ...
בבכורה ... הול ... קולנוע ...
ממי א. דשא (פשע...) 248824 טל' רוקוקו
פסטיבל שלישית שוקולד מנטה מסטיק
מחר מוצ"ש 26.1 ... בבאר־שבע ... הערב 25.1
בידור לעם טל. 223174, 238504
התיאטרון ... לתושבי ת"א
מפיק: א. ברמן

مكانه الأصل

هكذا من الأصل

לימודים

חינוך עליסודי • בתי ספר • אוניברסיטאות • קורסים

האם אתה מתעניין בגראפיקה? האם אתה מוכן ללמוד את אמנות הגראפיקה בביתך בזמנך הפנוי? סטודיו ש"פ בשיתוף המכונים האמריקאים להשכלה בכתב יכנס בביתך את כשרונך והתאמתך למקצוע הגראפיקה!

לכבוד
„המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב", ת.ד. 28124 תל-אביב, למס' 77
אבקשכם לשלוח אלי, ללא כל התחייבות כספית מצידי, חוברת הסברה ומבחן התאמה כשרון למקצוע הגראפיקה.
1 שם: .... כתובת .... טל. ....

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

קורסים לקורספונדנציה מסחרית
באנגלית
CONVERSATION למתקדמים
אנגלית - הכנה לאוניברסיטה
לקראת בחינות המיון באפריל 1974
קורסים לכל השפות בכל שעות היום!
כמו כן שעורים פרטיים

CORE מרכז לשפות
קורן
תל אביב: שד' דוד המלך 1, טל. 266443
תל אביב: נחלת בנימין 2, טל. 56347
חיפה: רח' החלוץ 27, טל. 669265

אנגלית
• צרפתית • איטלקית
• גרמנית • ספרדית
• עברית • ערבית
בקבוצות קטנות עפ"י שיטת הלמוד היעילה והמתקדמת ביותר

CORE מרכז לשפות
קורן
תל אביב: שד' דוד המלך 1, טל. 266443
תל אביב: נחלת בנימין 2, טל. 56347
חיפה: רח' החלוץ 27, טל. 669265

למד אנגלית שוטפת
דבור • קריאה • כתיב ודקדוק - בשיטה אודיו-לינגואלית!

קורסים מתחילים ב-27.1.74
הרשמה כל יום בין 8.00—12.00 בבוקר
למתחילים • למתקדמים • למשתלמים
* הכתות נפגשות פעמיים בשבוע בשעות אחה"צ או בערב. מורים מוסמכים מתאימים את הלימוד לצרכיך ומקדישים לך תשומת לב אישית. קפה ועוגה מוגשים חינם בהפסקות.
* ראיונות אישיים ללא תשלום ובלי התחייבות, להבטחת סווג כל תלמיד לקורס המתאים לרמת ידיעותיו, מתקיימים בימי א' עד ה' מ-8.00—12.00 בבקר וביום ג' גם מ-4.00—7.00 אחה"צ.

מכון סייט אנד סאונד לאנגלית
תל-אביב: רחוב אלנבי 98, טלפון 624281

בית ספר אישלב לאבסטרנים
בפיקוח משרד החינוך והתרבות
נמשכת ההרשמה לכיתות ערב
פרטים והרשמה:
תל-אביב: ויצמן 53, טל. 263185, 8—1, 5—7
ירושלים: בית ספר כי"ח פינת אגריפס, 5—7
חיפה: רח' שבתאי לוי, טל. 520797, 8—11, 4—7
חולון: בית ספר רביבים, רח' השומר, 5—7
נס ציונה: מועצת פועלי נס ציונה, 4—6
רעננה: מועצת פועלי רעננה, 4—7

לימודי אופנה בביתך

המכון אופנה
Institut de Coupe et de Haute Couture
חסכי מאות לירות!
תפרי וגזרי לעצמך את שימלתך ומלבושך בביתך ובזמנך הפנוי.
אנו בשיתוף עם המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב נלמדך לגזור ולתפור שמלות, חצאיות, מכנסיים, וכו' בהתאם לקצב והיכולת האישית שלך.

— גזרי ושלחי במעטפה סגורה —
לכבוד (1)
המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב, ת.ד. 28124 ת"א, למס: 90.
על הקורס המורחב לבגדי נשים. אבקשכם לשלוח לי חינם פרוספקט
שם .... כתובת ....
.... גיל ....
לכל גיל והשכלה

למד שרטוט ועצוב

טול על עצמך משימה חשובה ומעניינת!
התיצב סמוך לרוי התכנון, שאב הטאה מקסם הביצוע, למד להפיק את מלוא התועלת מן העגרון, לשותף מגוון של קורסים:
* שרטוט מכונות
* שרטוט בנין
* עצוב חלונות ראוה
* יסודות לעצוב פנים
* גרפיקה
פנה לאחד מסניפינו בארץ!
תל-אביב — שד' דוד המלך 39, טל. 264193, 267436
סניף מחוזי — שד' החשמונאים 6, טל. 32634
חיפה — רח' הנביאים 20, טל. 664671, 666182
ירושלים — רח' יפו 68 (בית סולכר), טל. 226455
להזמנת קורסים ע"י מפעלים ומוסדות, נא לפנות למשרדנו הראשי בת"א, כל יום בין השעות 8—19.
המכון להשתלמות מקצועית משולבת
תל-אביב, שד' דוד המלך 39, טל. 264193-8

קורסים מזורזים
הפתיחה: ביום חמישי
למבוגרים • לנוער • קורסי בקר/ערב
פקידות ומזכירות
• קורספונדנציה • כתבנות • חשבונאות
ניקוב בשיטת I.B.M.
• כולל קורס חינם בכתבנות •
• קורס מזורז ב-6 שבועות •
כתיבה במכונה
• קורס מזורז ב-12 שעות •
• כל יום נפתח קורס חדש •
הנהלת חשבונות
בהדרכת רואי חשבון מוסמכים • מבחני גמר בבית הספר • סוגים: 1+2, 2, 3.
שרטופ
תל-אביב אלנבי 140 (התחנה המרכזית) טל. 724335
ירושלים מרדכי בן-הלל 10 (פנת בן-יהודה) טל. 232748
רמת-גן רח' דבוטינסקי 54 (כול רמה) טל. 724335

עיצוב-פנים
אדריכלות-פנים!
נפתחים קורסי-ערב
בתל-אביב • בחיפה
בירושלים • בבאר-שבע
מתקבלים רק בעלי כשרון ונתונים מתאימים לאחר מיון קפדני.
בוגרי הקורסים יקבלו הפניה למקומות עבודה מתאימים בהתאם להישגיהם.
לקבלת פרטים נא לצלצל:
לטל. 739193 ת"א ולטל. 668048 חיפה
לכ' המכון להכשרה מקצועית,
ת.ד. 36239 תל-אביב (למספר 3)
נא לשלוח לי פרוספקט על קורסי עיצוב ואדריכלות-פנים.
שמי .... גיל ....
כתובתי ....
1

קורס בכתב
אנגלית הכנה לאוניברסיטה
בעריכת ליאון מינצברג
לקבלת פרטים נוספים ללא התחייבות, מלא תלוש זה והחזירו למשרדנו ללא דיחוי!
לכב' מכון „דין" ת.ד. 6504 ת"א
שם: ....
כתובת: ....
25.1 מע.

בחינות בגרות

טכניכון
תיכון לאקסטרנים
נפתחות כיתות חדשות
מוקדמות • ובגרות
ערב-בוקר-בכתב
אפריל 74 — אוקטובר 74
בכל מקום בארץ
* עזרה במתמטיקה ובאנגלית למתקשים.
* חלק מספרי הלימוד ללא תשלום.
* תלמיד אשר לא יעמוד בבחינות, רשאי להמשיך את לימודיו חינם עד להצלחתו.
* סידור מיוחד ליוצאים למילואים
פרטים והרשמה: 9-1 לפנה"צ, 4-7 אחה"צ

בכל מקום בארץ	תל-אביב	רמלה	רמת-גן	חיפה
פנה אישית או בכתב ל ת.ד. 28124 ת"א	רח' סלומון 7 (מתחת המרכזית)	רח' גורדון 3 (בבוסר תקותנו)	רח' זבוטינסקי 61 (מול קולנוע רמה)	רח' בלפור 5 (בבנין המכר למכון הפי"ל)
	חולון רח' סוקולוב 48 (ליד הסופרמרקט)	פתח-תקוה רח' ההגנה 17 (בכורכב)	ירושלים רח' אגריפס 6 (מול קולנוע עדן)	רחובות רח' יעקב 8 (מול אגד)

מרכז רפואי סורוקה בנגב
נמשכת ההרשמה
לקורס אחיות מעשיות
ליד בית החולים
מתקבלות מועמדות בנות 17 עד 40, בעלות השכלה של 8 עד 10 שנות לימוד לפחות
לאמהות תינתנה הקלות מיוחדות
לפנות ישירות ובהקדם להנהלת בית הספר

בית הפקיד — חיפה, רחוב מאיר 44
בי"ס לפקידות של הסתדרות הפקידים
מודיע על פתיחת הקורסים הבאים:
• הנהלת חשבונות
למתחילים ומתקדמים (סוגים 2—1).
הפתיחה 4.2.74.
• מזכירות
הפתיחה 4.2.74.
פרטים והרשמה במזכירות בית הפקיד, רח' מאיר 44, חיפה, טלפון 524103 בין השעות 08.00—19.30.

המרכז לתרבות צרפת
רחוב ירושלים 16, חיפה טלפון — 668417
מודיע על פתיחת
קורס מזורז לצרפתית
מיועד להשלמת האיחור שגרמה המלחמה.
להרשם לפני התאריך 4 לפברואר 1974

טכניקום
נפתחים קורסים חדשים בלמודי יום וערב

אלקטרוניקה-טלויזיה
חשמלאים מוסמכים
אלקטרוניקה תקשורת
סוג 2 (אלקטרונאים מוסמכים)
בפיקוח
משרד העבודה
חיפה הרצל 44. ת"א בן יהודה 28

מתמטיקה ופיסיקה שיעורי עזר
הכנה לבחינות בגרות ע"י מורה אקדמאי מוסמך. הצעה ללא תקדים: לאור הסדר מיוחד של משרד החינוך ולאור נסיון של שנים, מובטחת הצלחה בבחינה במתמטיקה המגיע לכל תלמיד. במקרה של כשלון יוחזר דמי הלמוד במלואם. פרטים: א. להמן, המהפכה 12 רמת-גן, טלפון 734586.

איך לעבוד בהצלחה את בחינות הבגרות?
החוברת „איך לעבור בהצלחה את בחינות הבגרות ד" מיועדת לכל צעיר ומבוגר המעוניין להשלים את השכלתו התיכונית.
החוברת כוללת:
* תקנות משרד החינוך והתרבות. * תוכנית לימודים בכל המקצועות.
* שאלוני בחינות מהמועד האחרון. * פרסים על אפשרויות הלימוד בקורסי ערב או בכתב לקראת הבחינות המוקדמות והבגרות.
לקבלת החוברת חינם צלצל 739193 ת"א או 669041 חיפה או מלא ושלח את התלוש במעטפה סגורה.
לכבוד לשכת היעוץ לנבחנים אקסטרניים
ת.ד. 28125 תל-אביב למס' 8
אבקשכם לשלוח אלי חינם את החוברת „איך לעבור בהצלחה את בחינות הבגרות ד"
שם: .... כתובת: ....
השכלה: .... גיל: .... טל: ....
סמן ב-X במשבצת המתאימה:
לומד ☐ טרם לומד ☐
מעוניין ללמוד: בקורס בוקר ☐ בקורס ערב ☐ בכתב ☐
1

ר-גרפיקה
נפתחים קורסי ערב בתל-אביב • בחיפה
מתקבלים רק בעלי כשרון ונתונים מתאימים לאחר מיון קפדני. בוגרי הקורסים יקבלו הפניה למקומות עבודה מתאימים — בהתאם להישגיהם.
לקבלת פרטים נא לצלצל לטל. 739193 ת"א, טל. 668048 חיפה.
או מלא וגזור:
לכב' המדרשה לגרפיקה ולציור, (1)
שליד „סטודיו ציורי", ת.ד. 36239 תל-אביב
נא לשלוח לי פרוספקט על קורסי גרפיקה
שמי .... גיל ....
כתובתי ....

אולפן אמריקאי
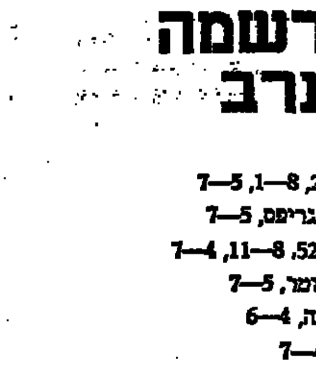
הקורס החדש והיעיל ביותר
לאנגלית שוטפת
חודש נסיון — החזרת שכר הלימוד מובטחת
תל-אביב — רח' אסתר המלכה 5 (בין ככר דיזנגוף לרח' פרישמן)
ירושלים — רח' שלמון 1, ככר ציון
חיפה — רח' ביאליק 13
שעות קבלה: בימים א'—ה' בשעות 4.00—7.00 אחה"צ (בת"א גם בין 9.00—11.30 בבקר)

...נדסים · טכנאים · כימאים · שרטטים · מחסנאים • • • דרושים · מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

תדיראן

מרכז תכנון LSI - MOS ב„תדיראן"

במרכז התכנון עוסקים בתכנון תת־מערכות בנושאים ספרתיים הממומשות בטכנולוגיה LSI—MOS. הייצור נעשה בשלב זה בארה"ב, וייעשה בעתיד בישראל.

המרכז מציע שרותי תכנון ברבדים שונים: —
— תכנון מיוחד.
— שימוש במיקרו־מחשבים.
— שימוש ביחידות לוגיות אוניברסליות.

למרכז דרושים:

1. **מהנדס אלקטרוניקה**
תכנון לוגי, תכנון בדיקות פונקציונליות, שימוש ואחזקת של תכניות מחשב (סימולציה לוגית ואימות בדיקה).

2. **מהנדס אלקטרוניקה**
תכנון מעגלים, תכנון מערך, שימוש ואחזקה של תכניות מחשב (ניתוח מעגלים והכנת מערך).

הרקע הנדרש (לשתי המשרות):
נסיון בתכנון לוגי וידע בשימוש ואחזקה של תכניות מחשב.

השתלמות הצוות תעשה בחברת GTE בארה"ב.

לפנות בכתב יד למחלקת כח־אדם ת.ד. 648 ת"א או טלפונית אל דן ברגע 3—2—(03)655121 ואחרי שעות העבודה — 03—252579.

תדיראן תדיראן

למספנות ישראל בע"מ
חיפה, ת.ד. 1282

דרושים:

* **רואה חשבון**
לתפקיד תקציבן ראשי, רצוי נסיון קודם בתעשיה.

* **עובד בכיר במחלקת אספקה**
בעל נסיון קודם בתעשיה (רצוי באניות) בהזמנת ציוד טכני מחו"ל ושליטה בשפה האנגלית.

* **מחסנאי ראשי**
לנהול מחסנים טכניים ומחסני מתכות, כולל נהול צוות עובדים. בעל נסיון קודם בתעשיה. ידיעת עברית על בוריה ואנגלית כדי הבנת מפרטים טכניים.

נא לפנות בכתב ולפרט קורות חיים הנסיון בעבודה.

קרן אלקטרוניקה בע"מ
חברה בת של **טלרד** תעשיות טלקומוניקציה ואלקטרוניקה בע"מ

למפעלנו דרושים

מהנדס אלקטרוניקה בכיר
בעל נסיון בנושאי RF

מהנדס אלקטרוניקה
בעל נסיון בייצור מוצרים אלקטרוניים או אלקטרומכניים

מנהל מכירות
בעל השכלה גבוהה ונסיון בשיווק ציוד אלקטרוני מקצועי

תנאים טובים ★ עזרה בדיור
אפשרויות קידום במפעל מתפתח

נא לפנות בכתב בפירוט קורות־חיים, השכלה ונסיון, למחלקת כח־אדם במפעל, אזור התעשיה אפרידר, אשקלון, טלפון 4141—051.

לחיפה כימיקלים בע"מ
דרושים

מזכירה עברית אנגלית

הכשורים הדרושים:
(1) השכלה תיכונית
(2) ידיעת שפה עברית ואנגלית
(3) נסיון בהדפסה בשתי השפות
(4) נסיון של לפחות 3 שנים בעבודות מזכירות רצוי במחלקות טכניות או מפעלים תעשייתיים.

מכונאי תעשיה לעבודה במשמרות
נהג בעל נסיון - רשיון סוג ג'

המעונינים לפנות בכתב למחלקת כח אדם, ת.ד. 1809, חיפה.

אוניברסיטת חיפה

במשרד הממונה על התקציבים והתקבולים
דרושים:

1. **עורך פרוייקטים**
תאור המשרה: עזרה בהכנת הפרוייקטים של האוניברסיטה, איסוף מידע, גיבושו, כתיבתו והכנתו לפרסום.
הכישורים הדרושים: השכלה אקדמאית, שליטה מלאה באנגלית, ידיעת עברית, יכולת תרגום מעברית לאנגלית. נסיון קודם בעיבוד ובעריכת חומר מדעי או חינוכי, לפרסום ולדפוס. יכולת לקיים משא ומתן, ידיעה בעניני תקציב.

2. **עוזר לממונה על התקציבים והתקבולים**
תאור התפקיד: עזרה בהכנה ובעריכה של תקציבי האוניברסיטה, מעקב אחר ביצוע התקציב, הכנת דו"חות כספיים וקיום מעקב אחר ביצוע תקציב, קיום משא ומתן, התכתבויות בעברית ובאנגלית.
הכישורים הדרושים: השכלה גבוהה במדעי החברה, ידע ונסיון של 3 שנים בעניני כספים ותקציבים, שליטה בשפות עברית ואנגלית.

הדרגה — בהתאם לכישורי המועמד.

בהצעות נא לפנות בכתב אל המחלקה לכח אדם, אוניברסיטת חיפה, הר הכרמל, 31999.

סיבים כימיים ישראליים בע"מ
ACRILAN Monsanto
חברה בת של מונסנטו [illegible]

דרושים

1. **צנר רתך**
2. **מכונאי אחזקה**
3. **מכונאי רכב**
4. **טכנאי מכונות**
דרושה ידיעת באנגלית.
5. **מסיק דוד קיטור**

נא לפנות בכתב לת.ד. 19 אשדוד.

למוסד ציבורי בירושלים

דרוש מנהל חשבונות

בעל נסיון של לפחות 5 שנים בניהול חשבונות וחשבות משכורות, ידיעת עברית על בוריה, ידיעת אנגלית רצויה. המשכורת בהתאם לכישורים ולנסיון.

*

המעונינים מתבקשים לפנות במכתב, שיכלול קורות חיים ופרטים על הכשרה מקצועית ונסיון אל: ת.ד. 2045 ירושלים בשביל „מוסד ציבורי".

לחברת סבקל בע"מ בחדרה
העוסקת בפתוח מנועים

דרושים

1. **מכונאים**
2. **מסגרים**

תנאים טובים למועמדים המתאימים.

נא להתקשר 063-24591 בין 16.30—8.00.

לחברה ליבוא
דרוש

עובד מחסן

להכנת הזמנות ולסידורים במחסן
לפנות אישית אל:
עסך — חברה למסחר בע"מ
רחוב פרץ 19 תל־אביב

למפעל תעשייתי בתל־אביב

דרוש/ה עוזר/ת

למנהל חשבונות ראשי
עם נסיון של 3 שנים
להתקשר טלפונים: 32176, 33108

יבמ IBM

דרוש לנו פקיד שכר

לעבודה זמנית בת"א

הכישורים הדרושים:
★ ידע בהנהלת חשבונות
★ רצוי ידע בשכר ומיכון

●

מועמדים מתבקשים לפנות בכתב לי.ב.מ. ישראל בע"מ, מח' כח אדם ת.ד. 20210 תל־אביב, 61200 בצרוף פירוט נסיון וכישורים.

יבמ IBM

מכרז 3/73

למוסד ממלכתי העוסק בהנדסה בתחום הבטיחות

דרוש עובד מקצועי
לפרסומים הדרכתיים והסברתיים.

הכשורים הדרושים: —
1. מהנדס בטיחות או חשמל.
2. נסיון מעשי של 10 שנים לפחות.
3. ידיעת השפה העברית על בוריה וכן ידיעה מושלמת בשפה האנגלית. (רצויה ידיעת השפה הגרמנית).
4. נסיון של 3 שנים לפחות בעריכת פרסומים מקצועיים.

מקום העבודה — תל אביב.
היקף התעסקה — משרה מלאה או חלקית (שני שליש לפחות).
הדרגה — בהתאם לכישורי המועמד.

● מועמדים הרואים עצמם מתאימים למשרה הנ"ל, מתבקשים לשלוח מועמדותם בכתב יד, בפרוט קורות חיים, השכלה ונסיון ל־ת.ד. 1122 ת"א 61 000.

פניות שלא תכלולנה הכישורים הדרושים לא תיענינה.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

מודיע על המשרה הבאה הפנויה:

בפקולטה למתמטיקה

כתבנית אנגלית מדעית

הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית; שפת אם אנגלית; שלוש שנות נסיון בכתבנות אנגלית.

שעות העבודה: בימים א'—ד' 17.30—13.00
ביום ה' 17.30—13.00

מספר המשרה: מת.ד/39.

מועמדות מתאימות העונות לדרישות יפנו בכתב בציון מספר המשרה עד יום 8.2.74, אל אגף כח אדם, הטכניון, קרית הטכניון, חיפה, מיקוד: 32000.

לחברת ביטוח גדולה בת"א
דרושים

1. **כתבנית אנגלית**
2. **עוזר/ת לקופה**
3. **עובד לתיקיה**

●

בדבר פרטים נא לפנות לטל. 622836 כל יום משעה 14.30—8.00.

ציוד מכני כבד

מכונאי מעולה לציוד מכני כבד
מתפנה בקרוב

עבד כמנהל מוסך (המלצות), כושר ניהול וארגון, שולט בעברית ובאנגלית, בקיא באחזקה תיקון ושיפוץ ציוד לעבודות עפר (.CAT) וכן מנופים, מכבשים, קומפרסורים וכו'...

מעונין בשותפות במוסך קיים או עבודה באחוזים או כל הצעה אחרת כעצמאי או בשותפות.

נא לפנות: ת.ד. 4691 תל־אביב

שירות התעסוקה
מדינת ישראל

דרושים מתנדבים לעבודה בשכר

המקצוע	האזור
● טכנאי מכ"ם ; אלקטרוניקה	— תל־אביב
● רתכים	— ת"א, ירושלים, פתח־תקוה, רמת־גן, באר־שבע
● חרטים	— ת"א, פתח־תקוה, רמת־גן, חיפה, ירושלים
● מסגרים	— ת"א, פתח־תקוה, רמת־גן, חיפה, ירושלים
● פחחים	— ת"א, פתח־תקוה, רמת־גן
● מכונאים	— ת"א, פתח־תקוה, רמת־גן, חיפה
● חשמלאים	— רמת־גן, חיפה
● חשמלאי תעשיה ; רכב ; מפעילי דודי קיטור	— פתח־תקוה
● חשמלאי בנין ; לוחות בקרה ; רכב ; רשיון לחשמל	— תל־אביב
● כרסמים	— תל־אביב, חיפה
● מכשירנים	— פתח־תקוה, רמת־גן
● מכונאי מטוסים	— רמת־גן
● אלקטרונאים	— תל־אביב
● מועמדים לקורס לעיבוד שבבי	— רמת־גן
● עובדות אלקטרוניקה (הדרכה בעבודה)	— חיפה
● מפעילי תעשיה	— באר־שבע
● נגרי בנין	— ירושלים, ת"א, פתח־תקוה, רמת־גן
● נגרי רהיטים	— תל־אביב, רמת־גן
● נגרים בלתי מקצועיים (הדרכה בעבודה)	— ירושלים
● ברזלנים לבנין	— ירושלים, פתח־תקוה
● פועלי בנין מקצועיים ובלתי מקצועיים	— תל־אביב, ירושלים
● מנהלי חשבונות [illegible] ; כתבניות 2 שפות	— חיפה
● כתבניות עברית	— תל־אביב
● נקבניות ; עוזרות לגננות	— רמת־גן
● תופרות	— ירושלים, תל־אביב, חיפה, פתח־תקוה
● חייטים, תפרים, סנדלרים	— חיפה
● סורגים	— תל־אביב, רמת־גן
● אורגים לסרטים ולמכונות עגולות	— תל־אביב
● מלצרים ; חדרניות ; מגישות תה ; עוזרי טבחים	
● קפטרים עובדי מטבח	— תל־אביב
● מלצרים ; עובדי מטבח ; עובדי שירותים במלונאות	— ירושלים
● פועלות לבתי אריזה	— רחובות
● עובדים ועובדות בלתי מקצועיים לתעשיה	— ת"א, רחובות, פתח־תקוה, רמת־גן, חיפה
● פועלים בלתי מקצועיים לתעשית מתכת	— תל־אביב, חיפה, ירושלים
● עובדים ועובדות לתעשיה — אפשרות 4 שעות עבודה	— פתח־תקוה
● עובדות אלקטרוניקה (הדרכה בעבודה)	— חיפה
● עובדי שירותים במוסדות	— פתח־תקוה, רמת־גן
● עובדים לסבלות וסוואורות	— חיפה
● מונים ; סבלות וסוואורות	— אילת

(לפנות ללשכת עבודה אילת)

ברשות מדורי המתנדבים לעבודה בשכר בלשכות העבודה הזמנות רבות נוספות לעבודות שונות. מתנדבים מעוניינים מתבקשים לפנות לסניף הקרוב למקום מגוריהם כמפורט להלן. העבודה היא בשכר בהתאם לתעריפים המקובלים בהסכמי השכר.

כתובות מדורי ההתנדבות לעבודה בשכר

★ ירושלים, רח' מסילת ישרים 16 — טל. 02-231181
★ תל־אביב, רח' יבנה 12 — טל. 03-625281
★ חיפה, רח' דבורה 2 — טל. 04-666101
★ רמת־גן, רח' ארלוזורוב 14 — טל. 03-720111
★ פתח־תקוה, רח' אוסישקין 16 — טל. 03-914835
★ רחובות, רח' יעקב 8 — טל. 03-950462
★ באר־שבע, רח' העצמאות 53 — טל. 057-4386

שעות קבלת קהל: בימים א'—ה' מ־8.00—15.00; ביום ו' עד 12.00.

תן ידך למאמץ המשקי
התנדב לעבודה בשכר!

טכנולוגיה מדעית בע"מ

דרוש מנהל עבודה
למחלקת ייצור

בעל ידע ונסיון בהליכי ייצור והרכבה של מכשירים אלקטרוניים

נא לפנות טלפונית 3—930281 לקביעת ראיון ולבקש את אריה לוין.

صكزامن الأصل

صكذا من الأصل

דרושים

מהנדס אלקטרוניקה

מוצעת לך עבודה בפיתוח מחשבים ספרתיים ומערכות ספרתיות אחרות.
הכשורים הדרושים: נסיון של שנתיים לפחות בעבודות פיתוח — (רצוי במחשבים).

מהנדס מכונות

מוצעת לך עבודת פיתוח בזיוד מערכות אלקטרוניות.
הכשורים הדרושים: נסיון של שנה לפחות בהנדסת מכונות (רצוי בזיווד).

הנדסאי אלקטרוניקה / מכנאי אלקטרוניקה / אלקטרונאי

מוצעת לך עבודה מעניינת בנושאי מחשבים ספרתיים ומערכות ספרתיות אחרות.
הכשורים הדרושים: בוגר בי"ס להנדסאים, או בוגר בי"ס מקצועי 4־שנתי, או בוגר ביה"ס הטכני של ח"א.
הכרחי נסיון קודם של שלוש שנים לפחות, רצוי בעבודה דומה.
מקום העבודה באיזור חיפה.

גם אם אתה משרת בשרות סדיר/קבע ועומד לפני שחרורך, או שהנך משרת במילואים:

פנה מיד לת.ד. 9757, חיפה 31096 (עבור 36), בצרוף תולדות חיים, השכלה ונסיון מקצועי קודם. ציין מספר טלפון להתקשרות.

החברה למרכזי תרבות וספורט (לנוער ולמבוגרים) בע"מ
שדרות הרצל 82 — ירושלים
טל. 525948, 534272

דרוש

מנהל מרכז קהילתי (מתנ"ס) בבאר־שבע

(המרכז יפעל במסגרת המבנים של ביה"ס התיכון המקיף בשכונה ד')

דרישות התפקיד —
- השכלה רחבה (לפחות בי.איי.) במדעי הרוח והחברה
- נסיון וכשר בניהול מוסדות חינוך / תרבות / נוער וספורט
- כושר לקיים מגע עם מוסדות ויחידים
- הבנה בתהליכים קהילתיים וחברתיים

תנאי העסקה —
- שכר שנתי — 21,000—25,000 ל"י פקידות נדרשת, סיוע בדיור והטבות אחרות

המעונינים להציג מועמדותם יפנו אל משרדי החברה, שדרות הרצל 82, ירושלים ויוזמנו למבדק ולראיון
המועד האחרון להגשת המועמדות — 15.2.74

מכרז לקבלת מהנדס

הועדה לתכנון ולבניה „שורקות" מכריזה בזה על קבלת הצעות למילוי תפקיד מהנדס הועדה, פעם בשבוע או פעמיים בשבוע לפי החלטת הועדה.

יש להציע שתי הצעות (אחת ליום והשניה ליומיים בשבוע) תמורת תשלום גלובלי כולל שימוש במכוניתו של המהנדס וביטוחים סוציאליים לפי דרישת החוק.

הצעות יש להעביר תוך שבועיים מיום פרסום מכרז זה.

אין הועדה מתחייבת לקבל כל הצעה שהיא.

ציון כהן — יו"ר הועדה

שורקות, דואר גבעת ברנר

דיסקו

דרושה

מפעילה למכונת נשיונל

בעלת ידיעות טובות
נסיון בהנהלת חשבונות
תנאים טובים מובטחים למועמדת מתאימה.
נא לפנות בכתב אל:
ויסקו כימיקלים
ת.ד. 975 חיפה

משק בית

למשפחה בירושלים

דרושה

מנהלת משק בית

למשרה מלאה

טל. 271533 — ירושלים, בערב

תדיראן

למפעל המוליכים למחצה באזור — דרוש

מהנדס אלקטרוניקה

APPLICATION ENGINEER

מיקרואלקטרוניקה

התפקיד: התאמת מעגלי הלקוחות לטכנולוגיות מיקרואלקטרוניות (שכבות עבות ודקות). ניסויים ופתוחים של מעגלים מיקרואלקטרוניים. יעוץ ללקוחות על השמוש הנכון בטרנזיסטורים ומעגלים אינטגרליים אנלוגיים, ואפשרות המרת מעגלים קיימים למעגלים מיקרואלקטרוניים. נסיון של 3 שנים במעגלי טרנזיסטורים ומעגלים אנלוגיים. (לגבי הטכנולוגיות המיקרואלקטרוניות יעבור המועמד השתלמות בחברה).

מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד — בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי — לת.ד. 648 ת"א. סודיות מובטחת.

תדיראן תדיראן

תפוד - שער הנגב

דרושים

1. **מנהל חשבונות** - הבקיא בחשבונות לקוחות וידיעת תמחיר במפעל תעשיתי.
2. **איש שדה** - למחלקה חקלאית בעל רשיון נהיגה וכושר ארגון.
3. **לבורנטית** - הבקיאה בעבודות במעבדה במפעל מזון.
4. **נהגים** - בעלי רשיון למשאית, עבור מכוניות קרור.
5. **מלגזן-מחסנאי** - לעבודה בבית קרור.

על המעונינים — נא לפנות בכתב ולציין תולדות חיים ופרוט נסיון, למטפלים עבור תפוחי אדמה שער הנגב — ד.נ. חוף אשקלון.

בית ספר המקיף הדתי ע"ש „קנדי" שכון עמידר - עכו

דרושים

מורים ממלאי מקום

במקצועות:

1. תנ"ך
2. אנגלית
3. כיתה טיפולית
4. מדעי הטבע
5. אלקטרוניקה
6. מכניקה — (עיוני ומעשי)
7. ספרן/נית

נא לפנות טלפון 911547.

מקצוע חדש לנשים

באזור מרחב תל־אביב

למועמדות המתאימות, בגיל 30—50, תינתן הכשרה מקצועית מוקדמת — לטיפול בחולים והדרכת אמהות מרוב בות ילדים ובמצוקה.

העבודה היא חלקית או מלאה ובהתאמה גם לנשים בעלות משפחה.

נא לפנות ל„מטב" רח' גורדון 60 תל־אביב בכל יום מ־9.00—12.00 לפנה"צ.

דרוש

רכז חקלאי

עם נסיון מתאים — בגידולי שלחין ו/או ירקות — לתפקיד בכיר.

נא לפנות לכתובת:
חוות ה„זרע" יבור ד.נ. אשרת
טלפון 02-910152.

תדיראן

למפעל מוצרי חשמל באזור

דרושים

1. **מהנדס מכונות**
לפרוייקט גדול ומעניין. תנתן עדיפות לבעלי נסיון במזוג אויר.

2. **מסגר מעולה**
לפרוייקט מעניין דרוש בעל מקצוע מעולה בעבודות מסגרות ומכניקה עדינה.
תנתן עדיפות לבעלי ידע בחשמל.

מועמדים מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 648 ת"א בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי.

תדיראן תדיראן

למוסד ציבורי

דרושים

מהנדסי ייצור וחקר ביצועים

בעלי מספר שנות ותק.
לפעילות בנושאי ארגון וניהול.
מקום העבודה בתל־אביב.

●

לקביעת ראיון נא להתקשר לטלפונים: 03-221217, 03-224955
בין השעות 09.00—15.00

דרוש/ה

פקיד/ת משכורות

בעלת נסיון בעיבוד נתונים לי.ב.מ.

ידיעה בסיסית בהנהלת חשבונות.
ידיעת השפה העברית הכרחית.

בהצעות תוך צרוף תולדות חיים נא לפנות למחלקת המנגנון, ת.ד. 707 חיפה למספר 261273.

בלו-בנד תלמה

כיתן דימונה בע"מ

עבור מפעלנו בתל־אביב (הדר יוסף)

דרושים

1. **מנהל מחסן בדים**
בעל נסיון קודם.

2. **מנהל חשבונות**
סוג ג' ד' בעל נסיון קודם של מספר שנים, השולט היטב בשפה העברית.

על המעונינים לפנות לת.ד. 2147 תל־אביב, עם פרוט קורות חיים ונסיון קודם, תוך ציון התפקיד הרצוי על המעטפה.

דרוש

איש ארגון ושיטות למשרדי החברה בת"א

נסיון של שנתיים ובוגר קורס בותני או"ש עם נסיון של שנה.

בדבר פרטים נא לפנות לת.ד. 16284 תל־אביב עבור „איש ארגון ושיטותי".

לחברת אילת—סוכנות מכס ותחבורה
אחד העם 12, תל־אביב

דרוש בדחיפות

מנהל חשבונות ראשי

בעל יזמה, נסיון והשכלה לנהול והדרכת צוות עובדים. ידיעת השפה האנגלית — יתרון.
— תנאים מצויינים —
לפנות בכתב־יד בפירוט קורות־חיים, השכלה ונסיון לפי הכתובת הנ"ל. נא לציין מס' טלפון.
סודיות מובטחת.

ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה

דרושים

מראיינות ופוקדים

באזור חיפה והצפון

1. בחיפה — מראיינות בשפה הרוסית ובשפות האנגלית והצרפתית. ידיעת השפה העברית על בוריה — חובה.
2. בנצרת עילית ובחיפה — מראיינות בשפה העברית.
התנאים לשתי המשרות:
א. השכלה תיכונית
ב. גיל מ־25 ומעלה
ג. העבודה חלקית — בעיקר בשעות אחר הצהרים והערב.
ד. העבודה כרוכה בנסיעות
3. פוקדים בעלי ידיעה בהנהלת חשבונות — לעבודה חלקית בכל שעות היום.

המעונינים יפנו, אישית, ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה, רחוב הבנקים 16, חיפה, בימים ראשון ושני 27 ו־28 בינואר 1974 בשעות 15.00 עד 17.00 אחה"צ.

מלון מגדל דניאל
daniel tower hotel

למלון בהרצליה

דרושים

- **טלפוניסטית**
- **פקיד-קבלה לילה**

לפנות אל מר פולקמן טל. 03-930381

מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ

מודיע על המשרה הפנויה הבאה:

במרכז לבטיחות בדרכים

עוזרת לספרנית הראשית

הכשירויות הדרושות: — בוגרת קורס לספרנות טכנית ● שליטה בשפות עברית ואנגלית ● ידיעת הדפסה בעברית, רצוי גם אנגלית
הערה: תתכן משרה חלקית

מועמדות מתאימות מתבקשות לפנות בכתב; בצרוף קורות חיים; פירוט ההשכלה והנסיון המעשי ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ; בית הסנט, קרית הטכניון חיפה — 32000 — עד יום ו', 1 בפברואר 1974, בציון מספר המכרז 145/73.

דרושים

מנהלי/מנהלות חשבונות

הכישורים הדרושים:
- לפחות סוג ג' בהנהלת חשבונות
- נסיון של שנתיים לפחות

נא לפנות בכתב לת.ד. 16284 תל־אביב — עבור „מנהלי/מנהלות חשבונות".

דרוש

אורג

לנולי גליל־או

תנאים מצויינים

לטלפן 823828 תל־אביב
מ־9.00 בבוקר עד 3.00 אחה"צ.

חברה לעבודות קבלנות ואינסטלציה — מחפשת

אינסטלטורים מנוסים

לעבודה קבועה

לצלצל מ־8.00—16.00
טלפונים 903207, 913513
תל־אביב.

עיסוק

חברה לקדום הכוונה ותעסוקה בע"מ
ת"א, שדרות בן ציון 12, טל. 231173, 232661

דרושים

מנהל מפעל — נסיון רב בתעשיה, כושר ארגוני ומינהלי, השכלה טכנית וכללית
מהנדס מכונות — נהול טכני (21) אחזקה
מהנדס תעשיה — ת.פ.י. (23) נהול
מהנדס בנין — ביצוע (25) ארגון ומנהל
מזכירה — נהול משרד (27) להנהלה
מנהל מח' ביטוח — ביטוח אלמנטרי שפות
מנה"ח/בקר — נהול כספים, פיקוח, תקציב
לחיפה (31) לת"א (32) לירושלים
מנהל ייצור — נסיון בתעשיה בארץ

וולקן

בע"מ
כתעשיה
חיפה 31000, ת.ד. 624, טל. 721304

לאגף הפלסטיקה

דרושים

עובדים מאומנים ומקצועיים

בשטח הפוליאסטר המשוריין (פיברגלס)

*

המעוניינים יפנו למחלקת כח אדם במפעל או בכתב ת.ד. 624 חיפה, טלפון 04-721304.

דרוש

רואה חשבון צעיר

לתפקיד מעניין בקונצרן תעשייתי גדול.

נדרשת ידיעה טובה באנגלית.

●

מעוניינים מתאימים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי לת.ד. 33384, ת"א.

סודיות מובטחת.

כביר בנוה פולגת

דרוש

תמחירן מנוסה

לניהול

מערכות תמחיר ומלאי

רצוי בעל נסיון בעבודה בעזרת מכשיר אלקטרוני.

נא לפנות בכתב לת.ד. 187, קרית־גת — מנהל המנגנון.

דרושים

רתכים

לעבודה קבלנית

להקופה של 6—12 חודשים

לפנות טל. 868027

דרוש

מכונאי „מייסט"

מנהל אריגת צמר סד

עם נסיון בנולי „קרומפטון"

משכורת טובה

נא לפנות אישית „פרסטון" עפולה
טלפון 065/22981

מתקבלות:

לוח מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2;
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 1.50 ל"י

הקדם למסור מר
דעתך ל„לוח מעריב"
— מספר ימים לפני
מועד פרסומה

עסקים

דירות

קבלני בניין

וילות ובתים

ביקוש דירות

דירות מרוהטות

חדרים מרוהטים

דירות להשכרה

דירות למכירה

חנויות

חפצי קרובים

תזמורות

(המשך המדור בעמוד 7)

אך כועב לחפש פתרון - למשל באמצעות הלוח מס' 1

לוח מעריב

העתון הנפוץ ביותר במדינה

מודעות ל־ לוח מעריב — לוח מס' 1 — מתקבלות:

בתל־אביב:
בית „מעריב" מחלקת המודעות רח' קרליבך 2
סניף „מעריב", תל־אביב, שדרות רוטשילד 33
בסניפי „דחף": דיזנגוף 116 (פתוח עד חצות), אלנבי 123, בן־יהודה 7

בירושלים:
סניף „מעריב" רח' הלל 14/16
סניף „דחף": רח' יפו 43
ובכל משרדי הפרסום

בחיפה:
סניף „מעריב" רח' הנביאים 32
סניף „דחף" הרצל 11
ובכל משרדי הפרסום

בבאר־שבע:
סניף „מעריב" רח' הפלמ"ח 81
סניף „דחף" רח' ההסתדרות 78

בכל סוכנויות „מעריב" בארץ ובכל משרדי הפרסום

מכזמן الأصل

مكزامن الأصل

עורמ — מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2; הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 1.50 ל"י

מכוניות למכירה

הזדמנות שבי II מודל 69 מנוע שנה 69 אוטומטי מאוור סטירינג פאואר ברקס במצב מצויין מיד ראשונה 11.000 ל"י טל. 847422 מ־8 בערב ובשבת כל היום.

למכירה פולקסוואגן חיפושית 1300 שנת יצור 73 במצב טוב. טלפון (053)27117.

קונים!!! במחירים גבוהים פר־טיות מכל הסוגים „רכב ישראלי" בן־צבי 33 (ליד גלומ־פילר) טל' 825666, 820192.

פולקסוואגן 1303 1973 10.000 ק"מ כמו חדש טל' 264348.

סאאב סטיישן 70. טל' 741441.

למכירה מכונית וולוו 164 שנת 1970 עם מיזוג אויר וכל התוספות לפנות לרגל טל' 720478.

פיג'ו 504 אוטומטית 1971 24000 ק"מ תוואנאים 3 פ"ת (כריכת הפועל) 741285.

5 מכוניות אויר „תנאי שנ־קואי" תרשות בהזדמנות 850683.

פולקסוואגן 1302 מצב מצויין + אביזרים טל' 757805 מ־16.00.

שברולט שבי 2 נובה 66 במצב מצויין + מזגן וכל התוספות ל־התקשר אחה"צ 722230.

פיג'ו סנור 1973 לרגל נסיעה ג'פ. 394864.

קורטינה 1968 במצב מצויין (הי־תה שנה בהשכרה) 843283.

פיג'ו 404 סנור 1973 20.000 ק"מ טל. 065'40566.

פוטרנאג סטיישן 1969 שמורה היי־טב יד ראשונה, בלי מתווכים אוחר רכל שנת 59 הגי־השרון טלפון 924446.

ב.מ.וו. 2500 למכירה בלבד אופר כמו מזוג אויר וסטריאו וכל התוספות המאפשרות במצב מ־צויין 790605 בשעות העבודה.

ליילנד קליגל סייבר, סוייטס סמנר 64, פיאט סנדר דבל קבינה 70. 844065.

בהזדמנות סאאב טסוויריה 69 טל' 741841.

פג'ו 404 מיב ראשונה אוטומטית 1971 + רדיו 440545.

אוסטין מסבירבן סטיישן 1964 רדיו, מסם סממבר 6250 824643.

פג'ו 404 מודל 69 עם רדיו, יד ראשונה. טלפון 03—57051 03—25184.

פולקסוואגן 1300 בהזדמנות מו־דל 66 טל. 13.500 910996.

דודג' קורשבו 1960, מסם ל־שנה. 775462.

למכירה טויוטה 70, אחרי או־ברהול 85.000 ק"מ. נוי 065'96628.

לאריק 63 במצב טוב. טלפון 820695 ת"א 15—8.

פריינץ 4 53000 ק"מ, יד ראש־נה מצויינת. 982223.

למכירה עקב נסיעה לחו"ל: פולקסוואגן 1968 שמורה, מצב מצויין, רדיו, חימום זכו'. — טלפון: 03—282230.

מעט השמן לרכיש אמריקאית מודל חדיש בחור ללא תקדים „רכב איילון", 36439.

פולקסוואגן 1964, סטיישן, 1600, אוטומט, של רופא, יד ראשונה, 18.500 ל"י. טל' 03'747381.

פולקסוואגן ג'י.אם. 1971 יד ראשו־נה + רדיו. טלפון 353'240.

סאאב 1969 1200 במצב מצויין טל. 771967.

מרכז למכוניות משומשות בע"מ. מכונות אוטוקרס בתל־אביב. — מציעה לקהל רוכשי המכוניות המכוניות בדוגמת: פג'ו, כרמל רוכם, סמויתית, סמהרית, ומס־רים. — תרשות — בהספקה מיידית. וכו, מהודשות באחריות בית המחירה. תנאי רכישה נו־חים. לפנות: מרכז למכוניות משומשות בע"מ. רח' בן שמן 10. טלפון: 251980 (ימינה מנשור נחלת יצחק).

קורטינה 68 מצויינת כל. 39102 עד 13.

טריומף ראבל אקס 8.10 ב' אורך דמינים 1100 + 20 טלפון — 872966 אחרי 19.

פג'ו סמייטן 403 8 נוסעים — מודל 1962 מסם לשנה. לצלצל משעה 6 בערב (03)926895.

שברולט אימפלה סטיישן 1963 במצב מצויין 724167 ישראל.

סאאב פרטית 64—65. טל' 741841.

פולקסוואגן 1969 411 אוטומטי יד ליקס טלפון 412284.

פולקסוואגן 1971 דבל קבינה יד ראשונה בהזדמנות 847673.

סאאב ספורטית 1972 40.000 ק"מ רדיו + סטריאו + אוטקה — 875936 ל"י 28.000.

פורד קורטינה 1970 אוטומטית מכם, יד ראשונה 03'746184.

קורטינה סופר 1964 + שנה מכם + רדיו טלפון 907485.

פיג'ו 404 1964 יד ראשונה במצב טוב 222811.

מינהל הרכב הממשלתי, מכריז על מכירת רכב וקטנועים כמו בשים מתוצרים ומוגים שונים בשנרושר ביפו (מכרז 1/74). פר־טים נוספים והזמנות חקשור במש־רד במחוזרות מינהל הרכב ה־ממשלתי רחוב יהודה הימית 31 יפו, החל מ־27.1.74 עד 5.2.74 בין השעות 08.00—13.00. אין מינהל הרכב הממשלתי מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

פיאט 850 מודל 1966 אחרי או־ברול 7.250 בשעות העבודה — 13.00—16.00 09.00—17.00 טלפון 725934 ובשבת 612606.

בהזדמנות רנו 4, 1962 לאחר שיפוץ כללי, מפר, מושב קידרון בכניסה לגדרה. טלפון 055'92336.

פג'ו 404 אוטומטי 1970 + רדיו טלפון 958050.

דודג' דארט 1962 מצב מצויין + מכם 8.500 750275.

פיאט 65/850 בלום 69 צמיגים צבע וריפוד במצב חדש 6 חו־דשים מכם 8.300 טלפון 418974 13.

יגואר 124, 1968, 16.500 ל"י טל. 942546 גלרוד.

ב"רבל נסיעה, פולקסוואגן 1300 — אוטומטית 1972 טלפון 921429.

מוסקביץ 1100, 1970 יד ראשונה מכם חצי שנה 7.000 ק"מ 17.500 טלפון 857730.

פג'ו 403 1966 מצב טוב מסם לשנה 418306 241630.

מוסקביץ 1100 70 מצב מצויין מכם לשנה + רדיו. 546129.

למכירה פורשה־ויד 1966 אחרי ססם. פולקן אחרון ירושלים 74 רמחנגו טלפון 266731.

קורטינה סופר 1964 בהזדמנות לרגל נסיעה. טלפון 33606.

ב.מ.וו. 1600 מודל 1970 מצב נהדר 23000 ק"מ, רדיו, טלפון 053'24101.

פולקסוואגן דבל קבינה 1970 — טלפון: 063'25496 רמה.

אוסטין 30 במצב מצויין + רדיו 1966 להתקשר 243073.

פיג'ו 404 1964 מנוע 72 גיר ובקאקס בד שמורה, בעבודה — 745758 בבית 611241.

פיג'ו 404 1964 במצב טוב. טלפון 761577 612516.

דייהטסו, סממבר 69 (100.000), אוטומטי, מזגן אויר, יד ראשו־נה. טל. 442826 17—19.

סימקה 1000 ג'י.אל.אס 1966 — בבית 963145 בעבודה 613597.

אוסטין 40־אי 1960, שמורה, — מנוע 71, חסכונית 456527.

פיג'ו 404 1964 אחר אוברול מצב מצוין 779838.

אודי סופר 1973 20.000 ק"מ 32.000 951'721/335 16—8.

וקסהול ויוה דה לוקס 1966 במצב טוב להתקשר 262736 — 8.000.

לאריק 63 במצב מצויין מסיבות משפחתיות „בזולר" מלילה דייב הולר מושב אביגדור טלפון — 055'96514.

קרייזלר 180 אוטומטית חדשה לנפרד 43.000 ל"י להתקשר בין 3—1.30. 731904.

וולוו 144 1968 מצב מצוין + רדיו 906858, 808189.

סנבל דרבל 100 1969 יד ראשונה 946561 — 941849.

ב.מ.וו. 1800 אוטומטית 1969 במצב מצויין טל' 780336.

מוריס 1965 מסחרית מנוע 1970 10.300 ל"י 915182.

סוסיתא מסחרית 64, מנוע פורד, מכם שנה — 4.300 טל' 053'23811.

מוסקביץ 1400 1973 די.אל. 4 דל־תות, לפנות למשפחת שוורץ 057'71412.

מוריס מיני סטיישן 1969, מכם סממבר — 12.000 טלפון 756368.

וולוו — 1970 מצב מצויין למכירה טל' 245331 ת"א.

פורשה 1500, 1968, מכם יולי במצב מצויין. 611466 לפנה"צ.

קורטינה סופר 1970 אוטומטית, גלגלים דיזאליים, רדיו 04'241578 אפשר לראות בת"א ביום ו' 03'456418 5—3.

פורד אסקורט 1970 1100 טלפון 282417 בשבת 16—11.

פורד 1100 1971 63.000 ק"מ מכם לשנה, מיום ראשון 410499 בשבת 063'81917.

פריינץ 4 1969 63.000 ק"מ טלפון 821070 לבקש את יוסי.

פריינץ 1300 1970 שנה מסם. 951886 רבי, 825575.

מיני מינור 61 במצב מצויין — ההסתדרות 120 חולון חן אהרון טל. בעבודה 284111.

קונטסה 900/65 יד ראשונה — מצבר, דריאמור צמיגים חדשים 348713.

סימקה 1000, 64.000/71, חדשה + רדיו ומסם 790203.

וולוו סטיישן 145 1972 41.000 ל"י טל. 779535.

פולקסוואגן מהודר 1968, רדיו, מכם. נגון שמורה 775269.

כרמל דוכס מודל 70 מצב מצויין טל. 724121 250463 (בית).

פולקסוואגן ברזיליה 73, 2000 ק"מ + מסם, טל' 843709.

ב.מ.וו. 2500 1971 אוטומטי, מזוג אויר, 45.000 ק"מ. טלפון 238777 238062.

קפרי 1972 אוטומטית דה לוקס יד ראשונה 50.000 ק"מ, שנה מסם + רדיו. במצב נהדר. טלפון 777104.

קורטינה סופר 70 מכ"ים, 16.500 טל' 841748 13—8.

למכירה דבל קבינה פולקסוואגן מודל 70, מנוע 72, 13.500 טל' 250924 917685.

וולבו סטיישן 1970, טלפון 462, 716814, 36061.

וולוו 144 1968 יד ראשונה 739812 — 262388 כל יום וביומי חול.

פיג'ו 304 1971 יד ראשונה במצב טוב. 281520.

קורטינה 64, מלונים: כל יום 762388 וביומי חול 738812.

סימקה 1000 1970 במצב טוב. טלפון 774340 אחה"צ. 20—18.

למכירה מכונית פיאט 124 1970 56000 ק"מ במצב מצויין 22500 טלפון 259937.

ב־6750 ווקסהול ויקטור 65 במצב טוב מסם. 778912.

פולקסוואגן דבל קבינה 1972 60000 ק"מ מצב מצויין, להתקשר 259060.

פיג'ו 404 מודל 1971 85000 ק"מ יד ראשונה טלפון 946200.

למכירה קונטסה 900 1965 במצב טוב. בשבת 440343.

ווקסהול קרסטה 1955 במצב טוב טלפון 735033.

סימקה 1000 63, 5500 ל"י. טל' 726872.

פג'ו 404 1964 יד שניה. שמורה היטב 128.000 ק"מ טלפון 413445.

פוטיאנות משומשות בתשלומים רק אצלנו תוכל לקבל אשראי בריבית נמוכה לרכישת רכב משו־מש מתוצרת „אוטוקרס". מגורים כרמלים ומסחריות, סוסי רא האש ראי לתקופה מוגבלת. בצל את ההזדמנות פייד! טל' 798474.

למכירה שברולט אימפלה 1967 במצב מצויין כולל מזוג אויר טל' 442828 ת"א.

אופל רקורד אוטומטי 1973 10 ק"מ ללימר טלפון 053'28100 03'913997.

מכוניות להשכרה

ב.אריר השכרת פרטיות ומנו־ריים „ארוז" — הזמנת הבית אר־לוזורוב תלאביב. טל' 235054 261832.

ביקוש מכוניות

דרושה ברצדס אוטו 250 — 1966—8. טל' 414030 299152.

דרושה אלפא רומאו 1300 ג'ונ־יור 70/71 — 728032.

מעוניין בפריינץ 4 ללא מנוע טלפון 757822 ובעבודה 616469.

דרושה חיפושית 1300 מודל 1968, 1969 או 1970 מיד ראשונה 80.000.— ק"מ בערך טל' 03'459838.

אופנועים וקטנועים

מילוין 1972 מצויין למכירה לרגל גיוס טלפון 03'458277 4—7 אחה"צ.

אופנוע וילרס 1/4, מסם לשנה (במצב מצויין) אהרון העליה 54.

דרוש תלת קטנוע 1969 ולמעלה. טלפון 03'786108.

קטנוע קמנוע במצב טוב היינקל וספה טל' 455607.

ג'ילרה 73 5000 ק"מ בהזדמנות טלפון 33540.

וספה ספרינט 1968, במצב מצויין לאחרונה לא בשימוש. טל' 748648.

למכירה מילוין 1969 במצב מצויין. טל' 441540 ת"א.

(המשך המדור בעמוד 7)

בתי ספר לנהיגה

דרוש מורה לנהיגה שותף/עצ־מאי בתנאים מצויינים. טלפון: 798846 בערב.

אביזרי רכב

למכירה חצי מנוע פורד, 15 כ"ס חדש (כיוון באריזה) מ־13 720549.

שעורים

מתמטיקה ופיסיקה לבגרות ע"י כמורים במחירים נמוכים — 793564.

החל מבגרואר קורסים פיזור דים במוסיקה לגיל 10—6 טלפון 919833.

אנגלית למתחילים ולמתקדמים בשיעורים פרטיים, בתוספת מע־ברה; לשונית ת"א טלפון: 252337.

שרותים

שרותי נקיון ונננות בשחירים נוחים טל' 35872 — 944621.

אבידות

תריסים

הצעות עבודה

לחברת „בריקפוד" (ישראל) בע"מ דרושים עובדים לעבודה במהנדסים. הכישורים הדרושים: 10 שנים לימוד לפחות, גובה בגוני טוב, רשיון נהיגה בעל 4 טון, ותק 3 שנים לפחות. לפתאימים יועברו בהחינוך ה־תשלום מכובד כ־1.000 ל"י (לאחר 6 חודשים). לפנות: תל אביב, מגדל שלום, קומה ג', טלפון 53787; חיפה, טלפון 533797 ירושלים.

הכשרה לעבודה

ביקוש עבודה

(המשך המדור בעמוד 7)

עורף מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2: הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 1.50 ל"י

שידוכים

בנות המוכיחות אבתוי לוין, רחוב קרליבך... בבוקר עד הערב, ערבים לכל הסניפים...

מכירות

י.ם.ב. רמקולים מעולים 40 ואט ר.ם.ב. פריו פיוסמן 26,000 25 תוך מגברים ומכשירים ב' מחירים ישנים .03-282744

למכירה מסילה לרולן מכונה ניקל, כולל מכונות וחלבה. מבחר אות ניקל הרש! טל' .03-282750

מקררים

מקררים!!! בתנאי תשלומים מתל אביב!!! משומשים, כל הסוגים וכל המחירים עם אחריות...

חיות בית

גורי לברדור עם תעודות 500 ל"י...

מגרשים

מגרשים להשקעה ברעננה — 20,000, גנים צמודה — 29,000...

מגרש לבנייה בבת־ים 1000 מ"ר...

(המשך המדור בעמוד 7)

חולים

התאמות ומשכים

מטבעות ומדליות

מעוניין לקנות ולמכור מטבעות ומדליות זהב ומלפונה מיוחדות...

בולים

מעוניין לקנות אוסף בולי ישראל עם שובל הצעות...

צילום

קוסמטיקה

ריקודים

טיולים

ספרים

כלי נגינה

רהיטים

ריהוט משרד

תנורי חימום

טלוויזיות

הלבשה

חקלאות

טרקטורים

מכונות כביסה

הנעלה

תנורי בישול ואפיה

חוגים

עוף עורף מעריב

مكزمن الأصل

לוח מעריב

משרדים

משרד וטלפון בשכ"ח במרכז בין 16—20 458712.

משרדים בכל גודל, בעיר וב־סביבה להשכרה ולמכירה — 625629.

למהנדס דרוש לקנית בצפון ת"א משרד בשטח של כ־100 מ"ר. טל' 938279.

להשכרה בשכ"ח משרד למעלה מ־100 מ"ר בצפון ת"א. טלפון 284210.

בבנין "אל על" 3 חדרים טלפון 50647 למוכיח.

ברמז מפתח משרד 4 חדרים + טלפון בשדרות רוטשילד בת"א. לטלפן 622830.

להשכיר בשכ"ח למשרד וכו' בתל־אביב, באמצע דיזנגוף, — דירה בשטח כמאה מ"ר + טלפון, קומה ב' בחזית. לפנות בטלפונים: 240292, 223613.

בתל־אביב בכבר מלכי־ישראל קומת משרדים להשכרה 946268.

בשכ"ח משרד + טלפון — מנדלסון 6, תל־אביב. 824191 — לפנה"צ.

ברחוב המלך, רמברנדט, אבן גבירול 4—3 + טלפון "זהבי" 265484 לפנה"צ.

דרושים משרדים ומחסן בשטח כולל 150—200 מ"ר בשכירות או קניה. קיימת אפשרות להר־חבת אולם יצור ואז שטח כולל כ־300 מ"ר. טלפון 260223 או 053—28701, בערב 254719.

למהנדסים משרד בצפון תל־אביב לפנות "קבלנים אלעזר" יהודה המכבי 37, תל־אביב.

להשכרה משרד 4 חדרים מרו־הט לוקסוס מטבח ושרותים כפו־לים, הסקה + טלפון + 4 מזגנים, 266847 ביצרה, 256968 בית.

בשכ"ח במפלס חדר המדרגה בכבר דיזנגוף, טל' 3—249121 8—1 (טליה).

(המשך המדור בעמוד 7)

אולמות

בשכ"ח אולם המתאים לחלוקה לכמה משרדים + טלפון + חניה + מחסן ליד כבר דיזנ־גוף טל' 910996.

אולמות לתעשיה, ומחסנים ר־בים בתל־אביב בקרית אריה, באזור, בחולון ועוד... 625629.

אולם להתעשה לא גמור למכי־רה או בשותפות 053—28834 בערב.

אולמות לתעשיה, בתל־אביב, וחניות בשכ"ח, ברמ"ש, ולמכי־רה "לעמ" מקור־ישראל 8 תל־אביב 612725.

בשכ"ח אולם + כח לקונפקציה 110 מ"ר, בתחנה המרכזית 37118.

קניות

שיינר קונה הכל חיטולים — פריג'ידרים רהיטים ומטלטלים 50591.

טקיפא קונה רהיטים פריג'יד־רים כלי בית ומכבת שמיחים תיכולים ורווטה ובגדים. — 920736 גם בשבת.

לנהיוהר קונים כל מיני חי־טולים במחירים גבוהים. — אברהם—אבנר טלפון 53352.

קונה ירושות וחיסולים. מרד גיודרים רהיטים, בגדים וספ־רים. יהושע 867494 ובערב 872693.

כאר ומרקו קונה רהיטים עתי־קים, ספוקיים ירושות 825681.

דרוש שולחן כתיבה גדול במצב טוב לפנות טלפון 56511 ת"א.

(המשך המדור בעמוד 7)

הלוואות

הכל לך כסף? פנה אלינו טלפונים: 03'613946 04'660317 053'28923 02'233914.

לעובדי מדינה הלוואות מיי־דיות!!! טלפונים: תל־אביב 243224 ירושלים 236003 225155 225574.

תעודות מלווה

קונים מלוות במזומן, לגיטמ ר הכבון תוכה "גנה" בהלתמבנין 61 ושיפה אחה"צ.

קונים מלווה קליטה ובמזמן! "רייך" שדרות רוטשילד 10 תל־אביב.

מחסנים

משרד מרכזי % במצב טוב ברמזי/ליזם 053'596483.

בשכ"ח למחסן ולבית מלאכה בקרבה העירייה. טל' 263612.

שונות

מכונת כתיבה וחישוב, מכירה השאלה ותיקונים דיין, שדרות רוטשילד 10 טלפון 59046.

לוח הנגב

דירות למכירה

באר־שבע, במרכז האוניברסיטה ובריכת ה־שחיה, דירות רווחה בנות 3 וא' חדרים, "רסקו" באר־שבע, בית "רסקו", טל' 2145.

למכירה דירה מפוארת — 5 חדרים, גורדון — המשתרלים — 119 5.

וילות ובתים

באר־שבע וילות בנות 4 ו־5 חדרים בשכונה הכפרית של באר־שבע, בתכנון תעיבים מעולה. במקום: מרכז קניה, מועדון כפרי, גני ילדים, בריכת שחיה וספר־יה. בסיוע "רסקו" באר־שבע, בית "רסקו" טלפון 2145.

מכוניות למכירה

...דר מרכזים במצב טוב לפנות ...

פרסומים

סניף "מעריב" לקבלת מודעות באר־שבע, רח' הסלע"ה 8 פתוח מ־8 בבקר עד 13 ומשעה 16 עד 18 בערב.

...

לוח חיפה

סניף "מעריב" לקבלת מודעות בחיפה: רחוב הנביאים 32. פתוח מ־8 בבקר עד 7 בערב

תערוכות

בגלריה גולדמן לאמנות בחיפה, שד' הנשיא 93 כ' טל' 80480 — תצוגת ברונזה של מוזיאונים ר גלריות. פתוחה כל יום בשעות 10—13, 16—19, 20—22 בשבת: 18—21.30.

הודעות

למשקיעים: יריד תשומים אכי נזיות ומתנות בכחירים ללא תקרים. "סכון" בלפור 3 (ב' קומה).

דירות

שימו לב! דירות ישנות והר־יסות למכירה ברמ"ש או בעבר תחישי כל מיני עסקים נא לפנות לליב כרלוביץ' גדעון 2 פינת הרצליה בין השעות 2—4 וכו' 8 בערב טלפון 521764.

קבלני בנין

חברת בנה מציעה: קוטג'ים ברחוב קיש, דירות גן ברח' ויגנניים, דירות לוקסוס ודירות גן ברח' הרופא. לכל דירה הנית צמודה, הסקה מרכזית ומיטב השכלולים. בדבר פרטים נא לפנ־ות להנ' בונר שד' הנשיא 124, טל': 804167, ובערב לטל': 223370.

ביצוע שינויים ותיקונים בבנין טלפון 253581 04 בשעות הערב.

למכירה דירה חדשה 5 חדרים בכרמל, קומה נפרדה + הסקה מרכזית לכניסה מיידית טלפון 04'245648.

עינדר — חברה לבנית בע"מ מציעה למכירה דירות בנות 4 חדרים (120 מ') בקרית מוצקין טל. 732416.

ח.ה.ב. בע"מ דירות במבחר גדול בקרית חיים, חיפה הרצל 29 טלפון 642593 קריתחיים בערבים רחוב ע"ב 57 טלפון 726423.

דירות למכירה

בקריתחיים, ברח' אלי כהן, די־רות רווחה 3 ו־4 חדרים בבית רב קומתי, באיכות בניה מעו־לה. "רסקו" חיפה, רח' הרצל 1, טל. 668161.

בכרמל דירות גג מקסימות ה־ינקעות לנוף מרהיב עין. הס־קה מרכזית, חניה צמודה וכו'. כלייבר זיכרולץ קבלני בנין ע"מ רחוב הנביאים 20 טלפון 641371, 667561.

2½ חדרים גדולים + הול ו־2 מרפסות במרכז הדר מקום שקט נוף ק"ג, לא בשבת, 663686.

3 חדרים, שקט ארמה לבניה חד קומתי בין 5 דירות נצרת עילית רח' אירים 87.000 03'927269.

2½ חדרים למכירה בקרית מוצקין טלפון 714460 תווך מקור הדירות.

בנוה שאנן דירות רווחה ב־בנין רב קומה. הסקה מרכזית מיכבאזאות בלתי צפויות עד 40.000 ל"י, כלייבר זיכרולץ — קבלני בנין בע"מ רחוב הנביאים 20 טלפון 641371, 667561.

דירה חדשה 4 חדרים 110 מ"ר רדך הים 83002.

למכירה בנאמאן מקבים בנוה שאנן מוכן לכניסה תוך 90 יום. בדבר פרטים נא לפנות כלייבר זיכרולץ קבלני בנין בע"מ רחוב הנביאים 20 טלפון 641371, 667561.

2½ חדרים + שיפורים רבים קומה ב' למסירה מיידית בר גיורא 43/א' בין גר לא בשבת.

דירת 2 חדרים פרוצות למכירה/השכרה, קוטרבה, הרצל 74 — חיפה.

בכרמל צרפתי 3 + פ"א הדר שינה קוסמלם, מכוררת 527717.

במרכז דירה מואזרה 2 חדרים ארונות קיר ושיפורים 58.000 לירות, אבגלו סכמון, דרך עצב 16, טלפון 713837.

בכרמל קוטג'ים ודירות בני 5, 4 חדרים עם הסקה מרכזית "סגנון" בע"מ 5, סמושי 664739 664508.

בכרמל דירה 4 חדרים עם הסקה 180.000 ל"י "סגנון" ב־ע"מ 5, סמושי 664508, 664739.

בכרמל 3 חדרים + מחסן, אפשרות חנזלה טלפון 931070.

בקרית מוצקין, דירות 3 חד־רים — 80 מ"ר בית בן 4 קומות. פרטים נוספים: "דירות עם" קריתמוצקין, שדרות הי טופמים 2. טל' 710191 או ב־"רסקו" חיפה, רח' הרצל 1, טל' 668161.

בחיפה, ליד חדר + ספי־ריס, כל. 83943, בערב.

דירת 3 חדרים מרוהטת ברחוב פרויה, לפנות בשעות הערב — 83855.

ברמת הדר, דירות מפוארות 4 ו־5 חדרים, בתכנון ובביצוע מעולה, עם מיטב השכלולים המודרניים, "רסקו" חיפה, רח' הרצל 1, טל. 668161.

2½ גדולים + הול, ק"ב דרך הוויטאנו טלפון 251634.

מיידית בקרית אתא 2 + פ"א אפשרות להרחבה 35.000 728942.

דירת 3 חדרים, קומה ב', פינ־תית 80.000, בטרינצק 5 דירה 4, קריתמוצקין, לפנות שבת אחה"צ.

בקריתחיים דירה בת 2½ חד־רים + תוספות, טלפון 711175 או 717217.

3 חדרים והול מטבח גדול בנין 4 דירים טלפון 221966 אחה"צ פרט לשבת.

3 חדרים מכרזה + ארונות בכבר רוטשילד, טלפון 523305.

דירה בבכר 2½ 58 מ"ר אחרי ה"עגם אפשרות מייצאתא 718840 בערב.

דירת 2 חדרים עם שכת ארמה בקרית חיים 721782.

דירת 3 חדרים כניסה מיידית נצרת עילית רחוב תבור 96/7 065—56783.

ברמת־שאול, דירות רווחה 3½, 4 ו־4½ חדרים. נוף לים, בית־שד' היפה, רחוב הרצל 1, טל' 668161.

במרכז הכרמל 3 חדרים והול 2 מרפסות כנורות ק"ג 100.000 04'532376.

למכירה 2½ חדר ק"ב, בשדרות רוטשילד טלפון 523305.

דנוף 3 + הול, ק"ג, ארונות קיר 115.000 במבנית 85408.

בקרית־אליהו 3 חדרים + 2 מרפסות 511367.

בנוה־שאנן דירה 2½ חדרים + הול, מחסן, 2 מרפסות מגורות טלפון 269 בין 16—13.

בקרית ביאליק מקום מרכזי 3 חדרים + מרפסות, 85.000 טל. 720134.

בקרית שפרנקו למכירה דירה 3 חדרים + פינת אוכל עורר הים כפולים ס.ה. טלפון 644571.

בכרמל 2½ גדולים ק"א אורר גת — בניה נעצרת + גינה 53566.

3 חדרים במצב מצוין, נוף מרפסת מגורה, 522120.

בקרית חיים מערבית 3 חדרים, הדשן בניה מיידית 222880 ב־ערב.

למכירה דירה 3½ בכרמל מכר גוה טלפון 719745.

להחל עבריה — מטבח, מלון, — פינת אוכל יער 521255.

דירה מכורדת 3½ חדרים בקרית חיים מזרחית 723272.

וילות ובתים

בית בודד בקריתחיים ¾ דונם 195.000 ל"י 723349.

למכירה קוטג' בסביבה חיפה במקום מרכזי טלפון 941029.

במכמך דירת 3½ חדר בבית מודרני בניה נפרדה עם גינה השפחה אצלנו רק 90.000 לירות אנגלו סכסון שד' הנשיא 129 א' טלפון 81296.

דירות להשכרה

להשכיר דירה בת 3 חדרים בקריתמוצקין טלפון 713160.

2 חדר רחוב חלקי קריה חיים מערבית טל' 242080.

דירה בת 2½ חדרים הצי פדר המה + טלפון, 533661 פונה.

להשכיר דירה 2 חדרים בנוה שאנן טלפון 233639.

להשכיר דירה 4 חדרים (לא מרוהטת) הדר הים 182 523386.

3 חדרים מרכז ק. ביאליק בבית דרמשפחתי טלפון 724781.

להשכיר ברמז מפתח 2 חדרים ברח' מונטיפיורי לפנות ל־665357, 242587.

ברוממה אורן 35, 3 חדרים ריהוט חלקי מ"ד 244730.

יזרעאליה 3 חדרים חדשה ברב־קומות אפשרי מרוהט טלפון 931221.

דירה להשכרה 3½ חדרים + טלפון בקריתחיים מערבית הק־בוצים 37 משפ' סגנאום.

דרושה דירה ברמ"ש 2 חדרים ב־25.000 לירות טלפון 640720.

בשכ"ח 3 חדרים (וילה) — במרכז מוצקין 83928 242170.

כרמל מרכזי 3 חדרים נוף — 65.000 לירות ברמ"ש כאנדר 80432.

3 חדרים 220 לחודש בשכונה הדרומית נצרת עילית 645180.

בשכ"ח 3 חדרים מרוהטת או בלי במוריה 669795.

בכרמל ובהדר מבחר דירות בר־גלים שתים ברמ"ש ובשכ"ח. "סגנון" בע"מ 5, סמושי 664739 664508.

בשכ"ח דירות הדר וחצי קומ־פלט בקומת קרקע רחוב עבאס 68 טלפון 644385 שעות 9—14.

במעונות גאולה דירות 3 חד־רים בשכ"ח. טלפון 245685.

2 חדרים, ברמ"ש בקרית ים א' טלפון 714460 תווך מקור הדירה.

בשכ"ח דירות ריקות ומרו־הטות "ארון" חלוץ 54, 642693.

בתבתלים בשכ"ח מרוהטות ור־יקות ח"מ 110 + 4 טלפון.

דירה עם משפחתי 3½ חדרים עם חדרים מרוהטים בקרית בנימין 725032.

ברמ"ש 2 + הנהגות, ק"ק, בנ נפתלי, הנבים 15.

מוסשים במזומן ובמחירים מי־בים בכרמל, הדר עליון, נוה שאנן, אחוזה ורוממה דירות 2½—4 חדרים, כאנדר 80432.

בנוה שאנן להשכרה מבחר די־רות עם ובלי רהיטים תווך דירו כיה, שד' רות הכהן 2, 222802.

בשכ"ח דירת 3 חדרים הרמה 28 טלפון 521936.

בעיר, ברחוב האנטיכם, ברמ"ש דירה 2 חדרים — כניסה מיידית טלפון 15.000 253195.

דירה מרוהטת סלון + 2 חדרי שינה פ"א קרית ביאליק 723944.

דירות מרוהטות

דירת 3 חדרים ברמונדותמ אפ־שרות למטורנטים טל' 233010.

להשכרה מיידית עד יוני 1975 שתי דירות מרוהטות ביותר + טלפון חיפה רח' אינשטיין 57 קומה ראשונה בבית דלה כול־לת דירה אחד עם מטבח חדר אוכל + 2½ חדרים דירה שניה 3½ חדרים + כלון להתקשר עם עורך דין ש. נסים טל' 129 א', טלפון 81296, 538211 בשעות העבודה.

דרושה עוזרה לטהל העבונות בסיטת העתקה לרישום וכו' למשרה מלאה להתקשר 537307 512974.

דרושה מהרת ליום שלם/מסר של בעלת תוספה נאה ובעלת נסיון תנאים טובים בומיק פנם הרצליה 2 חיפה.

דירה מרוהטת בכרמל 2 חדרים בשכ"ח מיידית 242309.

להשכיר דירה 2½ חדרים + נחוית ברמות רמז, טלפון — 254791.

3 חדרים מרוהטת + טלפון כיוך הים 136 בערב טל' 80779.

דרושה שותפה לדירה מרוהטת + טלפון, בקריאליעזר טל' 523648 מ־16.00.

ברמת־הדר דירת 3 חדרים מרוהטת בשכ"ח, 665905 בערב.

דירה חדשה מרוהטת ברוממה הישנה 500 ל"י, 89810.

דירה 2 חדרים מרוהטת קומ־מלב כורי 18, גולדברג, 526967.

דירה 2 בשכ"ח, הסקה, נוף מר־היב, כרמליה, 662988.

להשכיר 2½ מרוהטים בנוה־שאנן ברחוב הגיהה טלפון 331451.

בשכ"ח דירה 3 חדרים מרוהטת ביזרעאליה 88958 663042.

דירת 2 חדרים מרוהטת בקרי־בא מיידית טלפון 511995.

3 חדרים + מרפסת מגורה ק"ג בכתבלים טל. 531343.

ברמת־הדר דירה 3 חדרים מרך הנת נוף מרהיב כידן טל. 065'55349 מגן הדרה.

להשכיר דירת 2 חדרים מיד הכת בנוה־שאנן 350 ל"י טל. 724891 גינר.

3 + הול מרוהטים + טלפון, דוחשבים 04'255136 04'255283.

דירות הדר ברוממה בשכ"ח 25 דירה 19 משעה 15.

דירות הדר בקרית חיים מבצע קרש 15 טלפון 713715.

להשכרה 3 חדרים מרוהטים — ברח' ברזילי, 712913 אחה"צ.

בקרית חיים בשכ"ח 3 חדרים מרוהטים קוסטלם טלפון 720351 בערב.

3 ברוממה החדשה + נוף פ"א ופינת קבורה 245721.

כיזרעאליה דירה חדשה 3 + פ"א בהתניה באוקטובר. טל. 234820.

2 חדרים למכירה עם אפשרות בניה בקרית חיים. טלפון 714460 תווך מקור הדירות.

בקרית ביאליק 3 חדרים מרכזיה נוף 85.000 למסירה בטוח הד' שנה. 222313.

בתנאי, על הכרמל, שד' הנשיא. דירות רווחה 4, 4½ רב הדרים, ברמה ביצוע אקסקלוסיבית עם מיטב השכלולים המודרניים. "רסקו" חיפה, רח' הרצל 1, טל. 668161.

בכרמל 3 חדרים מרוהטת על יוגה נוף מרהיב. תווך מרור כר־ריה 33 טלפון 88840.

בקריתביאליק (סביונים), די־רות רווחה 3, 3½ ו־4 חדרים עם פינת אוכל. בבית רב־קומתי (8 — בן קומות). ביצוע מעולה. "רסקו" חיפה, רח' הרצל 1, טלפון 668161.

בנוה שאנן 2½ מרוחת לכו־נה מיידית טלפון 255058 הד' הרצל 1, טל. 668161.

בסבה ברח' הרצל, דירות רווחה 4 ו־4½ חדרים. "רסקו" חיפה.

כרמל 3 חדרים עם נוף 90 מ"ר 130.000 לירות כאנדר 80432.

קרוב למרכז 5 חדרים 240.000 לירות כאנדר 80432.

קיוב למרכז 4 חדרים 117 מ"ר 170.000 לירות כאנדר 80432.

2 דירות בנות גלים 3—2 חד־רים דביהנן 5, רבז.

3 חדרים ק"ב בית אבין ב־קרית אליעזר 83.000 "האמון" 662795.

הזדמנות במחנה דור 2 חדרים אפשרות מיכבנהא 42.000 "הנ" אבן" 662795.

בקרית אליעזר למכירה מיי־דית דירה 3 חדרים + מרפ־סת סגורה המעפילים 3 ק"ג 535104, 537623.

בקרית מוצקין למכירה בית בודד על מגרש של 600 מ"ר 250.000 לירות, 716913, בשעות 11—13, 18—20.

ברוממה אורן, 3 + פ"א 106 מ"ר. ריהוט ושיפורים. 165.000 251909 פרט לשבת.

בכרמל דירת 3 חדרים במחיר הזדמנותי, לכניסה מיידית. "סג־נון" בע"מ 5, סמושי 664739 664508.

חדרים מרוהטים

חדר מרוהט להשכרה ברוממה החדשה. טלפון 243614.

חדר בדירה כמורנטית ברוממה הישנה, 230 ל"י 89810.

להשכיר חדר מרוהט בהדר ל־יהיד/ה, אפשרי סטודנט/ית — 668774.

חדר מרוהט בהם להשכיר טלפון 530672 ב"כ 5—5.

חדר מרוהט כמכירה 38 ליהיד / או זוגיים 660040.

להשכיר חדר מרוהט בדירת צעירים באחוזה טל' 244522.

חדר מרוהט לבחורה בשכ"ח בקריתחיים מזרחית 727917.

ליחיד/לתיירים בפריה הדר נקיים שרותים נפרדים 252375.

באחוזה חדר ליחיד(ה) כניסה נפרדה טלפון 243392 בשעות 5—8.

חדר מרוהט בכרמל הצרפתי טל' 539048.

להשכרה חדר מרוהט לאשה ב־לבד לפנות דבכי, רחוב בלפור 15 חיפה כל יום בין השעות 15—17.

חדר לוקסוס מרכזי, מתאים גם לתיירים טלפון 640148.

לסטודנטית, או חיילת להשכיר חדר יפה בכרמל, טל' 89733.

חדר בדירה, מרוהט בשדרות אורים לבחורה טל. 531572.

דרושה להשכיר לסטודנטית — בחורה בנבדוד (ע"י הסבנהו) טל. 253448.

ביקוש דירות

אדם מבוגר מעוניין בחדר ב־שכ"ח אצל אשה בודדה ת"ד 4094 חיפה עבור "חדר".

מחפשים דירה להשכרה, 2 חד־רים, ברמ"ש בטרינצק רמת־שאול טל' 522544.

מרצים בשגרות 74 מחפש ב־בורה בחיפה ת"ד 4857.

מעוניין 2—3 חדרים ברחוב ה־נשי"א בשיכונים טלפון 88840.

דרושה דירה 2—3 חדרים ב־קנית, ברכמל, נוה שאנן 245840.

בקריות דרושות לנו דירות של 2½ 3 חדרים. תווך הקריות, טל. 710031, 719419.

דרושה דירה ברוממה, נוה שאנן 3—4 חדרים 642693.

עסקים

דרושים נכסים בערבות בנק־אית או בערכות מוסדות בתב־אים מצויינים "בשטח" חברה להשקעות ומיגנגים בע"מ, חיפה: רחוב הרצליה 1 טלפו־נים: 523468 — 529406 ת"א: כבר מלכי ישראל 19 טלפונים: 246211/2 — 230640.

מחפשים בחיפה העיון + חנות להשקעת מסכמים של הבורה גדו־לה. תצוגה והכספה בתצרת רצוי במרכז, בפרוט גודל ומ־קום לפנות לת.ד. 2045 ירושלים למספר 170.

חנות תומרי בנין + מחסן בקרית חיים מזרחית טלפון — 721782.

למכירה גן ילדים ודירת 3 חדרים הכנה קבועה 663119.

למכירה הנות במרכז קריתים א'. פרטים טלפון 715518.

משרדים

משרדים יפים בכל חלקי העיר בשכירות או ברמ"ש למסירה מיי־דית. אנגלו סכסון, שד' הנשיא 129 א', טלפון 81296.

בשכ"ח 3 חדרים + טלפון במרכזמסחרי חיים, מיידי 235656.

משרד (2) בלב הדר + טלפון + מזגן, כספת, שתי כיסוה ושירותים. 600. טלפון 641294.

בשכ"ח משרדים במרכז מסחרי חרים שרה 1 עם מעלית 645114 242913.

במרכז חיפה, הדר, שלושה יחי־דות של חדרי משרדים בגודל כולל של 165 מ"ר, למכירה ב־תנאים נוחים. לפנות לקופת חו־לים מכבי, רח' הרצל 55.

חנויות

למכירה חנות כלת מתאימה לכל ספרה בסורה 30.

בשכ"ח הנות לכל כפרה מגניה 16 מטר 664989.

בשכ"ח חנות 50 מטר לכל כפרה + חניה 533674.

בשכ"ח חנות הרצל 4 לכל מטרה (עסק, משרד) + טלפון + מזגן טלפון 668512.

אולמות

דרוש אולם לקונפקציה בסביבות 100 מ"ר בשכ"ח. טלפון 224228.

מחסנים

בבנק סוכם מחסן 300 מ"ר + 220 מ' רחבה מקום מרכזי עם זרם כח, למכירה מיידית בהשר ברה. אנגלו סכסון, שד' הנשיא 129 א' טלפון 81296.

מטבעות ומדליות

למכירה מפרכי מטבעות ישראל כסף וזהב טל' 047234547.

קונה מטבעות כסף וזהב לצלצל גם בשבת 511589.

לקראת פורים

התחפושות פורים בהשאלה מרי־רה רחוב ביאליק 7 (ליד קרית היפה).

חיות בית

למכירה גור אמגן בן 4 חודשים קולי בן שנה (תני) 065'23320.

מכוניות למכירה

ליצייים לטוכבי מכוניות מה יצרן לצרכי באיכות מעולה ובמחירים נמוכים במבחר הני דול ביותר בעיר. סחר רכב ואביזרים אלנבי 7 טלפון — 666360.

דויד זטיירים למכוניות במבחר הגכוון ביותר בעיר. בסחר רכב ואביזרים אלנבי 7 טלפון — 666360.

לאג'ק 69 שמור היטב + רדיו ותוספות 253986 כ"מ.

אאודי 100 אוטומטי מודל 71 במצב מצוין טלפון 87431.

כורטינה 1400 "קופה" ג'י.אל. 73 22.000 ק"מ, מסם 10, טל' ביום 529246 בערב 723475.

ויוה מכחריה 65 יד ראשונה 251613 8.600.

מסחריה מאונס נמוכה 66 — למכירה טלפון 520342.

טרכבות פיאט לעסקים עפולה וביתיטאו ערוה אריב ומחיר — טל. 065'22381, 065'22166 בערב — 04'241262 עפולה ע"י הסופר מרקס.

טנדר פיאט מסחרית 1966 מסם 10 הורשים טלפון 733452.

פיאט 125 1968 עמורה בהרשה 18.500 לירות 04'253114.

למכירה פולקסווגן חיפושית 1500 מסם + רדיו טלפון — 714946.

בהזדמנות קונסול 65 900 אחרי אוברול, מצב מצוין טלפון — 520557.

ויליס סטיישן 62 מסם יולי 04'668852 חוץ משבת.

סימקה 1964 מצב תקין מסם ל־שנה אחרי אוברול 526785 בשעות הערב.

היפרשית 61 מנוע 71 במצב מצוי־ין. טלפון 04'244640 04'640830.

פולקסווגן סטיישן 63 מנוע 69, מצב מצויין 04'538433 11.000.

ויליס מסחרי 1957 ויליס סטיי־שן 1964 80328 88765.

עגלה (סמיטריילר) דבל נצר סורבי טלפון 712448 בערב.

פיג'ו 404 1971 אוטומטית, רדיו, סיים + אופקה 46.000 ק"מ, ב־מצב חדש, מסם שנה, יד ראשו־נה, מסירה מיידית טלפון — 04'83543 חיפה.

למכירה דבל קבינה בד טלפון 728501 במצב היום.

אופל מכחרי 1700 מודל 1973 מצב מצוין טלפון 253005.

למכירה בהזדמנות הילמן אפס במצב כללי מצויין + רדיו טל' 664797 חיפה.

פרינץ 1000 בהזדמנות מודל 66 רדיו. טלפון 223669.

פולקסווגן חיפושית 1500 1968, מצב מצויין טל. 253833.

רנו 16 1971, מסם אפריל 27.000 ל"י 68.000 04'538232.

פרימוש 1300, 1970, 70.000 ק"מ מסם יוני, 254672.

בהזדמנות אודי 10 אלאגם 1972 אוטומטית ארוכה, כונן 80.000 ק"מ במצב מצויין 35.000 לירות טלפון 664971 222830.

פיאט 600, 66, שמורה היטב, מסם לשנה, 723347.

פיאט 600 די מודל 1969 במצב מצויין + רדיו מסם 10 חודשים טלפון 245813.

אופל קדט 72 גג ויניל מסם לשנה מצב מצויין, כשבת — 223193 כל תיאבום, "בבית המכר ניודת".

פיג'ו 404 שנת ייצור 1966 ב־מצב מצויין 89146.

חיפושית 1500 מודל 68 בהד־רמנות טלפון 241606.

וקסהול ויוה מודל 62 מצב מצויין יד ראשונה מסם לשנה + רדיו 22.500 ליום להתקשר בערב 04'531715.

וקסהול ויקטור 1968 מצב מצויין מסם בבאי 242177.

ברמל 1970 (לא צבאי) במצב מצויין טל' 539764.

טאונוס מכחרית 1966 למכירה מצב מצויין זהרי, ליפן 968127.

חיפושית 63 מסם יוני טל' — 233582.

למכירה קורטינה מסמך 1969 טל' עד 15, 227055 בשבת וב־ערב 245322.

טרייאמף 4, 66, מנוע משופץ, מסם, רדיו, צבע מצבר, 252595.

משאית בדמורד בנין ארגון 5 מטר מתאים להובלת גז, ירקות סוון בערב 226517.

פולקסווגן חיפושית 1300 73 טלפון 711736 722509.

טנדר פיאט מודל כוף 69 — במצב מצויין 910865 910767.

סימקה 1000 1963 32.000 אחרי אוברול כללי פוצלה טל. בערב 80193.

ב.מ.וו. 1969 יד שניה במצב מצויין כל. 719215.

טנדר פיאט 10 מסחרית מודל 66 במצב מנועי כל. 255990.

טאונוס 12 מסחרי מודל 66 במצב מצויין 232815.

פיג'ו 404 דה ליקס 68, במצב מצויין + רדיו טל. 251775.

זכות לפיאט 124, 1974 כל. — 643636 82438 פליים.

פיג'ו 404 שנת 66 במצב מצויין + רדיו 722155.

אופל רקורד מסחריה 1700 סוא 64 מסם לחצי שנה 719572.

קונטסה 1300 שנת 67 טלפון בימי שישי 7 בערב 255418.

פולקסווגן 1962 במצב מצויין רדיו, אחרי אוברול, אחריות 10.000 ק"מ, טלפון 527350 532025.

רנו 4 1971 יד ראשונה מצב מצויין, טלפון 523359 עד 17.

רנו 16 ט.ל. 1972 אוטומטי 38.000 ק"מ, טלפון 523359 עד 17.00.

מיני בייגר סטיישן יצור 71 כבת 71 טלפון 720905.

פולקסווגן 1500 70 + רדיו — טלפון 123051 בערב.

אנגליה (נגר תוצאת פוס ב־דריאמר) להשיג בהגיון היפה לכונציין 3 669955.

אופל 70 אוטומטי 1900 קופה 530950.

טנדר 66, מנוע 73 פורד, מסם לשנה 715483.

פיג'ו 404 1972 יד ראשונה טל. 245303, 251675.

טנדר פיג'ו 65/403 אחרי אוב־רול ומסם 04—527731.

הזדמנות פלימוט 50 במצב טוב + רדיו לפנות 82782.

קורטינה 69 יד ראשונה — 60.000 ק"מ 20.000 529322.

טרמפה מכחרית 64 מסם ביוני אחרי צבע ואוברול כללי לפ־נות טלפון 726343 קריה אתא.

מורים 56 במצב טוב 2.000 ל"י לטלפן 324341.

למכירה ב.מ.וו. 700 בהזדמנות 6.000 לירות וקורטינה 1970 נא לפנות ברח' אקסבר חיפה טל' 534666.

קרמן לוקס 1964 במצב טוב, רדיו, 12.900 727121.

פיאט 600, 1966, מצב מצויין, 232572.

פיאט 1100 מודל 67 במצב מצויין 33.000 ל"י.

ביקוש מכוניות

מעוניין בטנדר פיג'ו 404 או 403 טלפון 726086.

קטנועים

וספה אס.אס. 1968, מצויינת ב־הזדמנות, טל' 537526 99127.

וספה ב.פ. 68 במצב מצויין ואביזרים טלפון 532460.

מגרשים

מגרשים לרכוש בגריבים ב־חיפה ובכל אזורי חיפה גם ל־הקמים בבניה גבוה יותר מכל הצעה אחרת "בטוח" בע"מ 5, סמושי 664508, 664739.

דרושים ומציעים מגרשים ב־חיפה והסביבה תווך שבאי — 85226.

למכירה בבנים א' לרמפשטיין מעל רוגב טל' 644476, 663643, 642001.

למכירה כנסים בגויים 12259/57 תעלות ת.ד. 232 חיפה.

למכירה מגרשים להשקעה בהר פה. אליעזר את וינר, שבתאי 668397 בן 2.

בהזדמנות למכירה 2 מגרשים בחיפה ג' גבי בנים יפה לבניה אל. אליעזר את וינר, שבתאי לוי 2. 668397.

מגרשים בסביבה, גבעת הרקו־עות, פקוב גבוה, מוקף בגורמי פיתוח וביה, 20.000 לירות, "אחוזת מגשימים" ארלוזורוב 15, טל 645542.

מגרשים באחוזת הכרמל, אזור להירות, נוף מרהיב + תשתית פיתוח, 4.500 לירות, "אחוזת מגשימים" ארלוזורוב 15, טלפון 645542.

פרגדלים למכירה מגרשים — ההלוס במזומנים ובדרות, ביבה 527835 522854.

שעורים

למכירה בהזדמנות "אמביגו" 9 כוב במצב טוב 500 532335.

ועוד מודעות שעורים...

אנגלית לבנים היהודים בשכ־ונת למנות בבנין הישראלי ל־שפות חיפה — 667040.

הלבשה

... עלינות 50, 59 ... 240 ...

מסעדות

... פינה ביאליק ... ולבאלים אישלביים.

חקלאות

למכירה טקסים מאולפיו מה־ אים לציו או ציו 165 925656.

פרסומים

קבלת מודעות ב"מעריב" חיפה: רחוב הנביאים 32 — משעה 8 בבקר עד 7 בערב ללא הפסקה, ביום שישי מ־8 עד 12.30.

חולות עבודה

דרושים מכנאי אלקטרוניקה מעולים. תנאים טובים, ה־ד"ס 9010 חיפה.

ויתב הרצליה 26 לסרטום שפי / דרושה קוונות לטהל השבו־נות בעלת נסיון חיוניות להמ־שיך מכונת תנהלת חשבונות אנ־ליבמי. נא לפנות במקום.

מרכיב ההיטוים נגר רצוי עם רשיון נהיגה 643443.

נערה בגיל 15 לשעות לפנה"צ לעבודות קלות ולשליחויות, כתן אוטמקאי החלוץ 48.

לשמנרית ההנשיטים דרושים מבוגרים לשמנרות בנין וקונט־רוקציות בעלי רבות שונות 726846.

דרושה אשה לעבודות בית ד מעמ בישול בשעות הצהרים — 87569.

מלון אסתוגר, שד' הכרמל 28. מעוניין בפקיד קבלה לילה.

דרושה פקידה—מתלמדת לשר להנהלת חשבונות בינוח, העצמאות 31 לפנות בין 15.30 ל־16.30 אחה"צ.

דרושה אוכסטנסית בנוסח ל־ביה מרקחה פרכי 665905 ב־ערב.

לכנכי כרמל ביח לקונפקציה דרושות תופרות מעולות ומתי לפרות בדייונדה 21 א' 644807.

דרושה, בחורה חביבה, לניהול משק בית וטיפול בילדים, עם לינה, 5 ימים בשבוע חדר עם כניסה נפרדת, טלפון 241669.

ועוד הצעות עבודה...

ביקוש עבודה

מתני עם רכב מניה בעבודה הר כוזן ועצמים אחרים מעוניין ל־החליף מישרה טלפון 04'243083 17—19.

מזכיר מעולה הסכל היוח־ מעוניין בהצעה בתאישה 511563.

...

מכירות

למכירה רהיטי סלון וספריה "ורמדייל" אנגלי, מיכסר ...

מקררים

הזדמנות אמקור 11 קוב ביפות במצב מצויין 2129.

למכירה מקור אמקור ...

רהיטים

ארון 4 בלתות, מצוין, ... 255105 בערב.

תנורי חימום

מכשיר בזאי יותר להתקי־ רי חימום "גולית" בכקי הכסה דירתית כולל ארוכה טלפון 644413.

כלי נגינה

דרושים אקורדיונים מ־80 בסים בכל מצב. הנביאים 6 טלפון 3395.

טלוויזיות

מכונות כביו

המשך "לוח חיפה" בעמוד 7

...

גילוי דעת

עד התחבורה, מר שמעון פרס, החליט ביום 2.10.73 להפעיל מנהלים מקצועיים של בתי־ספר לנהיגה כבוחני נהיגה זמניים **בהתנדבות.**

זאת עקב המחסור החמור בבוחני נהיגה השורר מזה שנים, ואשר פוגע קשות בציבור לומדי הנהיגה.

במלחמת יום הכיפורים הוכח שקיים מחסור חמור בנהגים שגרם בין היתר ליבוא נהגים מחו״ל בהוצאות כבדות בשעה שאלפים רבים של מועמדים נאלצים להמתין זמן רב למבחן נהיגה — ביניהם חיילים, נהגים מקצועיים למשאיות, נשים שבעליהן מגויסים, נכים ואלמנות.

לפי הבטחתו של מנכ״ל משרד התחבורה, אמורה היתה להתבצע החלטת השר בחודש זה, והדבר פורסם ע״י דובר לשכת השר באמצעות העיתונות הרדיו.

כתוצאה מהתנגדות ועד בוחני הנהיגה להפעלת התכנית מושש **מדומה** שהענף יישמט מידיהם בדומה למבחני הרכב שבחלקם הועברו לטיפול מוסכים מורשים, שותקה התכנית הוצע להפעיל פנסיונרים וקציני בטיחות כבוחנים בהתנדבות, וזאת למרות שהמנהלים המקצועיים מיומנים יותר מבחינה מקצועית.

מאחר ותכנית זו תגרום לסחבת נוספת (אם בכלל תהיה ניתנת להפעלה)

הפסקנו מתן שרותים למבחני נהיגה

עד למציאת פתרון שיאפשר ללומדי הנהיגה להיבחן עם סיום הלימוד ללא השהיות מיותרות הנגרמות ע״י מחסור בבוחנים הגורמות להוצאות מיותרות וסבל רב לציבור לומדי הנהיגה.

ארגון בתי ספר לנהיגה מחוז חיפה והצפון

ליד התאחדות בעלי מלאכה ותעשיה זעירה חיפה

המרכז הרפואי של הדסה והאוניברסיטה העברית
עין כרם ירושלים

שינוי מספרי טלפונים החל מיום 25.1.74

מרכזית בית החולים הדסה	411111
שרות מידע על מצב החולים	412222
מרכזית בית הספר לרפואה	414111
מרכזית בית הספר לרוקחות	418111
מרכזית המרכז הקהילתי בקרית היובל	419111
שרות רפואי פרטי	417447

משרד התקשורת
מודיע כי

היום

- יום ו׳. ב׳ בשבט תשל״ד 25.1.74
בשעה 14.00 בצהרים.

יוחלפו בירושלים כ־3500 מספרי טלפון.

החילופין יבוצעו בחלק מהמספרים המתחילים כיום בספרות „3״ ו־„6״

המבצע הוא חלק מתוכנית הפיתוח של רשת הטלפונים בירושלים. שינוי המספרים הוא תוצאה של העתקת אלפי הטלפונים של מרכזת טלפונים חדשה שהופעלה לפני שבועות אחדים ושיחרור ציוד במרכזות עמוסות דבר שיאפשר התקנות טלפונים חדשים באזורים נוספים של העיר.

משרד התקשורת הודיע ישירות לכל המנויים הנוגעים בדבר והעניק להם חמישים שיחות חינם לצורך הבאת דבר השינוי לבאים איתם בקשרי טלפון.

המתייג למספר שהוחלף יופנה לשירות המודיעין „14״.

משרד התקשורת מפנה את שימת ליבם של המנויים שמספריהם מוחלפים, כי המרכזת החדשה שתשרת אותם פועלת בשיטה שונה מהמקובל ועל כן עלולה להיווצר שהות של שניות אחדות בין גמר החיוג לבין קבלת הצליל.

צומת נתניה

דירות להשכרה

הצעות עבודה

מכוניות למכירה

בדפי זהב תמצא רשימה של סוחרי מכוניות בנתני מכוניות.

פרסומים

שרותים

ביטוח

דודי שמש וחשמל

דירות

קבלני בנין

דירות למכירה

וילות ובתים

חדרים מרוהטים

צומת אשדוד

דירות למכירה

וילות ובתים

פרסומים

מגרשים

צומת רחובות

דירות להשכרה

דירות מרוהטות

מכוניות למכירה

מכירות

מקררים

טלוויזיות

השקעות

דודי שמש וחשמל

מבני תעשיה

תריסים

שרותים

הלוואות

מחסנים

צומת ירושלים

סניף „מעריב״ לקבלת מודעות בירושלים:
רחוב הלל 14/16, פתוח מ־8 בבקר עד 6.30 בערב

דירות

קבלני בנין

דירות למכירה

הצעות עבודה

דירות מרוהטות

חדרים מרוהטים

הכשרה לעבודה

ביקוש עבודה

שעורים

פרסומים

חיות בית

ביקוש דירות

דירות להחלפה

עסקים

משרדים

חנויות

כלי נגינה

דירות להשכרה

ביקוש עבודה

המשך „לוח ירושלים״ בעמוד 7

המשך „לוח חיפה״

ההסתדרות הציונית · מחלקת הנוער והחלוץ
היחידה לצפון אמריקה · מפעל מחנות הקיץ בחו״ל

מודיעים

א. בגלל מצב החרום בארץ קיים עודף מכריע של בנות במועמדים למשלחת מחנות הקיץ בארה״ב וקנדה.

ב. מתוך מאמץ לאזן במקצת את הקבוצה, אנו נאלצים לסגור את ההרשמה לבנות.

ההרשמה לבחורים תמשך.

נא לפנות על גבי גלויה לכתובת: מח׳ הנוער והחלוץ, מפעל מחנות הקיץ בחו״ל, ת.ד. 92, ירושלים.

مكذا من الأصل

هكذا من الأصل

דרושים

התעשיה האוירית לישראל בע"מ

למפעלנו באזור ראשון־לציון

דרושים:

★ **מהנדס תעשיה**
בעל רקע באלקטרוניקה

★ **מהנדס אלקטרוניקה**
לתפקידי פתוח ובנית ציוד אלקטרוני

★ **טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה**
בעל נסיון של שנתיים לפחות בעבודות יצור ואחזקה של ציוד אלקטרוני

★ **טכנאי מכונות**
בעל רקע תעופתי

★ **חשמלאי תעשיה/אחזקה**
בוגר בי"ס מקצועי עם רשיון חשמלאי מוסמך

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב אל: יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל־תעופה לוד.

מפעל תעשייתי בדרום

דרושים

★ **מכונאי אחזקה/מסגרים:**

כישורים דרושים: בוגרי בי"ס מקצועי תלת שנתי לפחות במגמת מכונאות או מסגרות מכנית.
רצוי נסיון מקצועי של שנה לפחות באחזקת מתקנים תעשייתיים.

★ **חרטים:**

כישורים דרושים: בוגרי בי"ס מקצועי תלת שנתי לפחות במגמת מסגרות מכנית או עיבוד שבבי.
דרוש נסיון מקצועי של שנתיים לפחות בעבודה בתעשיה.

★ **חשמלאים:**

כישורים דרושים: בעלי רשיון חשמלאי מוסמך.
דרוש נסיון מקצועי באחזקת מתקנים תעשייתיים.

המועמדים שיבחרו יקבלו:
שכר בהתאם לכישורים האישיים.
עזרה בדיור למועמדים מחוץ לאיזור.
אפשרויות נרחבות לקידום מקצועי.

● המעונינים יפנו תוך פרוט מירבי של השכלתם ונסיונם המקצועי לת.ד. 7084 תל־אביב, מיקוד 61070.

למפעל אלקטרו־מכני מתפתח בחיפה

דרושים

★ **מהנדס מכונות**
בעל נסיון של 3—2 שנים לפחות
בוגר בי"ס מקצועי במגמה למכונות או מכניקה עדינה
נסיון בתכנון ובנית מכונות
אנגלית הכרחית.

★ **מהנדס אלקטרוניקה**
לתכנון, פתוח ובניה של מערכות אלקטרומכניות
עדיפות לבוגרי בי"ס מקצועי
אנגלית הכרחית.

★ **טכנאי אלקטרוניקה**
לתכנון ובצוע של מערכות אלקטרומכניות
יתרון לבוגר בי"ס מקצועי
ידיעת אנגלית יתרון.

נא לפנות בכתב בצרוף הפרטים המבוקשים לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 539 (מיקוד 31040)

א.אי.ל. ישראל בע"מ
תעשיות אלקטרוניקה

למחלקת טלפוניה דרושים:

מהנדס אלקטרוניקה (מע/521)
✱ לתכנון ובדיקה של מערכות מיתוג בטכנולוגיות שמי אלקטרוניות ESK, ובורר מגע.

הנדסאי אלקטרוניקה (מע/522)
✱ בעל רקע במיתוג, להכשרה בנושא מרכזיות שמי אלקטרוניות
✱ ידיעת גרמנית רצויה.

תנאים טובים למועמדים המתאימים

נא לפנות בכתב או טלפונית 782141, או 787131 (שלוחה 39), בציון המשרה המוצעת, רח' מבצע קדש 48 מירברק, 51203.

סודיות מובטחת!

תדיראן

למפעל הסוללות ברחובות

דרושים:

1. **הנדסאי־טכנאי מכונות־חשמל**
לתכנון, פתוח, בנית דגמים ובדיקות של מקורות כח אלקטרו כימיים, רצוי בעל נסיון בבדיקות חשמליות.

2. **מבקר איכות**
יוצא חמ"ם, לבדיקות מכניות וחשמליות.

3. **מזכירת כח אדם**
עבודה מגוונת בנושאי כח אדם וטפול בבעיות עובדים, עבודות מזכירות כללית, ידיעת הדפסה במכונה בשפה העברית.

מועמדים/ות מתאימים/ות המעוניינים/ות יתקשרו לקביעת ראיון — טלפון 950055.

פדקו

לפדקו ישראל בע"מ

למפעלה בהרצליה

דרושים:

★ **מנהלת מזכירות**
השולטת באנגלית ועברית כולל כתבנות

★ **כרסמים וחרטים**

✱ תנאי שכר ועבודה מעולים ✱

לפנות: "פדקו", הרצליה ב', רחוב משכית, טלפון 930150 או ת.ד. 416 הרצליה 46103.

— סודיות מובטחת —

אנו מחפשים:

פקיד

למדור משכורות

● נסיון של שנתיים לפחות בנושאי שכר עבודה, תשלומים, ניכויים, פטורים וכו'.
● וכן נסיון של הכנת משכורות באמצעות לשכת שירות של י.ב.מ.
● מעונינים יפנו בכתב ובתאור מפורט של נסיונם הקודם לת.ד. 33390, תל־אביב.

מהנדסים מתכננים יועצים — שרותי הנדסה בישראל בע"מ

כור מתכת בע"מ
מפעלי הנדסה
וולקן - חיפה

דרושים

חשמלאי אחזקה

(מוסמכים)

בעלי ותק של 3 שנים לפחות.

בפרטים נא לפנות בכתב למחלקת כח אדם ת.ד. 10001 מפרץ חיפה או בטלפון 6—720082—04.

למוסדות חינוכיים פנימייתיים במרכז הארץ — דרושים

● מנהל חינוכי
● מרכז הדרכה
● פסיכולוג/ית קליני/ת
● מדריכים
● מטפלות

לאחר שרות צבאי.
בעלי הכשרה ונסיון בעבודה.
ת.ד. 4544 חיפה.

דרושות

✱ **פקידה כללית**
עם ידע בהנה"ח וטיפול בכספים

✱ **עוזרת למנהל חשבונות**

לקביעת ראיון להתקשר בטלפונים: — 260753, 255980.

דרושים

1) **אדריכל נוף או אדריכל**
להכנון עבודה פתוח ונוף

2) **טכנאי או שרטט מעולה**
לעבודה הנ"ל

✱

לפנות בשעות העבודה ל־442920 או 447280

דרושים

1) **רתכי ארגון**
לעבודת נירוסטה (אפשרי משמרת שניה מ־16.30)

2) **מסגרים ורתכים**

להתקשר 721969 רק מ־9—10 בבוקר ובערב מ־17.00 412314

למשרד מהנדסי בנין

דרוש

הנדסאי בניין

בעל נסיון של 3 שנים לפחות בתכנון קונסטרוקציות בטון
לפנות לטלפון 285014 בין 8—13.

למשרד רואה חשבון

דרוש

בוחן

לפנות בכתב לת.ד. 29577, תל־אביב.

בפתח־תקוה ורחובות

דרושים

מורים להנה"ח

עבודה חלקית בשעות הערב.

✱

לפנות בטל. 30852 ת"א — לעמלה.

דרוש אורג

משי כותנה

למשי זקס

ז'בוטינסקי 7 בני־ברק

טלפון 782208.

דרושים

מסגרים רתכים

למסגרית רכב

טל. 746367 כל היום

דרוש

מכונאי רכב

לחברה בפתח־תקוה

תנאים טובים.

ביום — 908171
בערב — 917357

דרוש שליח

עם רשיון לקטנוע

תנאים טובים.

לפנות: פוטו יוגנד בן יהודה 5, ת"א 56907

דרוש נהג

מנוסה

לעבודה על משאית חדשה בסביבות חיפה
אפשרות עם שותפות.
להתקשר טלפון: 04־728837 בשעות הערב.

אוניברסיטת בר־אילן

מודיעה על משרות פנויות של:

1. **במדור המשכורת - עוזר בהכנת משכורות**
מכרז מס' 10/74
הדרישות: התמצאות בחישובי שכר בשיטה ממוכנת; ידיעות בהנה"ש הקציבית; שומר מצוות.

2. **פקידת חשבונות**
מכרז מס' 11/74
הדרישות: שליטה בעברית; ידיעות בהנה"ש; נסיון בעבודה משרדית.

3. **מזכירה**
מכרז מס' 12/74
הדרישות: שליטה בעברית והדפסה בשפה זו; ידיעה יסודית באנגלית; נסיון בעבודה משרדית.

נא לפנות בכתב בציון מס' המכרז, אל מחלקת המנגנון, אוניברסיטת בר־אילן, רמת־גן

מפעלי נייר אמריקאיים ישראליים בע"מ

למפעלנו בחדרה

דרושים

שני טכנאי ייצור

לעבודה במחלקת הנדסת ייצור

לפנות בצרוף קורות חיים מלאים למנהל כח אדם ת.ד. 142 חדרה

ניר מעולה לכל מטרה

לחברה פרמצבטית גדולה

דרושים

עובדים בעלי נסיון לעבודה במעבדה אנליטית

1. **רוקח/ת כימאי/ת אנליטי/ת**
עם נסיון של שנתיים לפחות (2 משרות)

2. **לבורנטי/ת**
בעל/ת נסיון של שנתיים לפחות

על המתעניינים לפנות בכתב, בצרוף וציון קורות חיים ונסיון קודם, לת.ד. 1142, ירושלים 91 000

סודיות מובטחת

בגד עור (1968) בע"מ

דרושים עבור המפעל במגדל העמק

1. **כתבנית**
אנגלית עברית
נסיון בדוקומנטציה יצוא — יתרון

2. **נקבנית** I. B. M.

3. **תופרים/ות מעולים**
מאיזור העמק והקריות

תנאים טובים מובטחים

נא לפנות בכתב לת.ד. 16 מגדל העמק

דרוש/ה

רכז/ת

למועדון נוער עובד ברמת־גן

העבודה היא בערב,
4 פעמים בשבוע לפחות.
נסיון עם נוער עובד — חובה.

טל. 720151 בשעות הבוקר לעדי קנדל, לקביעת ראיון.

לחברה מסחרית בתל־אביב

דרוש

מנהל חשבונות עצמאי

ההשכלות הדרושות:

א. נסיון 5 שנים בניהול עצמאי של הנהלת חשבונות.
ב. ידיעה טובה של השפות עברית ואנגלית.

בדבר פרטים וקביעת ראיון, לפנות לטלפון — 57936.

לחברה פיננסית גדולה

דרושות:

✱ **אחראית חדר ניקוב**
בעלת נסיון של מספר שנים.

✱ **נקבניות**
בעלות נסיון קודם של שנה לפחות.

✱ תנאים מצויינים למועמדות המתאימות.
✱ 5 ימי עבודה בשבוע.
✱ שעות עבודה גמישות.
✱ מועמדות מתאימות תעבורנה השתלמות על סוג חדיש של ציוד קלט.

נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 2926 ת"א, עבור מספר 1907.

חברת בטוח ותיקה

המרחיבה את פעולותיה באזור ת"א

מחפשת

1. **מכין/ת פוליסות - אלמנטרי**
עם ותק של 3 שנים לפחות, על המועמד/ת להיות מסוגל/ת גם לקבל עסקים.

2. **מנהל חשבונות**
רצוי עם נסיון קודם בחברה זרה.

3. **עובד תיקיה**

— ● —

אפשרויות טובות להתקדמות בעבודה

נא לפנות בכתב אל ת.ד. 29444 ת"א

ישיבת אחוזת יעקב

קרית־מה, טל. 94328—055

דרושים

1. **פקידה**
כתבנית עברית, רצוי גם באנגלית.

2. **פסיכולוג או עובד סוציאלי**

3. **מורים**
ממלאי מקום במקצועות:
א. פיסיקה
ב. מתימטיקה
ג. מורה לשרטוט וטכנולוגיה
ד. מדריך למסגרות
ה. מדריך לריתוך

משרות מס' 2 ו־3 יכולות להיות גם חלקיות, בשעות לפני הצהרים או אחה"צ.

למשרד טכני דרושה:

מזכירה

✱ נסיון של 5 שנים לפחות
✱ ידיעת השפה העברית על בוריה
✱ שליטה חלקית באנגלית
✱ הגיל מ־25 שנה ומעלה
✱ קשר עם עובדים ולקוחות
✱ ניהול משרד

יום עבודה רצוף

מועמדות רציניות בלבד מתבקשות להתקשר טל. 252416 ת"א לקביעת ראיון.

בית־הספר החקלאי מקוה־ישראל

דרושים

1. **מנהל חשבונות ראשי**
(המתמצא בהנה"ח חקלאית)

2. **חשב משכורות**

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב להנהלת מקוה־ישראל בצירוף פרטים אישיים. המכר — צפוי ...

דרושה

אשה לנהול משק בית

כל יום מ־8.00 עד 15.00

נא לפנות לטלפון 52431 תל־אביב עד שעה 19.00.

... טכנאים · בימאים · ...

מוסד ... מחש...

מהנדסי אלקטרוניקה

לעבודת פיתוח טכניקות של ...

בנושאי:

... STATE COMMUNICATION

הכשורים הדרושים: נסיון של ...

טכנאי/הנדסאי - R.F.

לעבודות מדידה, בדיקות ...

הכשורים הדרושים: נסיון של ...

מקום העבודה ...

מפעל תעשייתי גדול

באזור המרכז

דרושים

...מרים

... בתל־אביב

דרוש

מהנדס ייצור

... גדול באיזור חיפה

דרושים

... שירות בצה"ד

דרושים

מהנדסים · טכנאים · כימאים · שרטטים · מחסנאים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

מוסד מחקרי מחפש

מהנדסי אלקטרוניקה - R. F. -

לעבודת פיתוח טכניקות של מיקרו־גלים (בלי WAVE GUIDES), בנושאי:

STATE OF THE ART SOLID STATE COMMUNICATION

הכשורים הדרושים: נסיון של שנתיים לפחות (רצוי בעבודה דומה).

טכנאי/הנדסאי - R. F. -

לעבודות מדידה, בדיקות וכוונים בשטח של מיקרו־גלים (בלי WAVE GUIDES).

הכשורים הדרושים: נסיון של שלוש שנים לפחות במערכות אלקטרוניות (רצוי בעבודה דומה).

מקום העבודה באזור חיפה

המעונינים יפנו לת.ד. 9757, חיפה 31096 (עבור מס' 34), ויציינו קורות חייהם, השכלתם ונסיונם המקצועי. רצוי לצרף מס' טלפון להתקשרות.

אל־תא תעשיות אלקטרוניות בע"מ

אשדוד

דרושים

1. **טכנאי אלקטרוניקה**
   מתחילים ובעלי נסיון בכל השטחים.
2. **עובדי מתכת**
   במקצועות הבאים:
   כרסמים (פריזריסטים)
   — בעלי נסיון ומתחילים.
   פחחים
   — לביצוע עבודות פח בתעשיה אלקטרונית. יכולים להתאים גם פחחי/מכונאי מטוסים.
   מסגרים
   — בעלי נסיון במסגרות מכנית ובעבודות יד.
   בוגרי בי"ס מקצועיים בשטח מתכת.
3. **עובדי תהליכים**
   — בעלי השכלה תיכונית או מקצועית מלאה או חלקית שיוכשרו לעבודה במפעל.

קיימת אפשרות הסעה למפעל.

● על המועמדים לפנות בכתב או אישית למחלקת התעסוקה של אל־תא־אשדוד.

התעשיה האוירית לישראל בע"מ

למפעלנו באזור רמלה

דרושים:

* **מכונאי קירור**
  לעבודות אחזקה
* **מכונאי מטוסים**
  לעבודות יצור ובקורת
* **חשמלאי מטוסים**
  לעבודות יצור ובקורת
* **מסגר מכני**
  לעבודות יצור העופתיות
* **מחסנאי תעופתי**
* **נהג** בעל רשיון לרכב כבד
* **פקידה כתבנית/מזכירה**
  דרוש ידע בעברית ומעט אנגלית
* **עובדות חיוט** (גם מתלמדות)

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב אל: יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל־התעופה לוד.

למפעל תעשייתי גדול

באזור המרכז

דרושים

שומרים

הכישורים הדרושים:

* השכלה של 8 שנות לימוד לפחות
* כושר בריאות תקין
* משוחררי צה"ל

העבודה היא במשמרות ומתקבלים מועמדים עד גיל 50.

לאנשים המתאימים — תנאים טובים

בפרטים נוספים, נא לפנות אל: ת.ד. 2021 רמת־גן.

משרד הבריאות

ביה"ח הממשלתי „רבקה זיו", צפת

דרושים

טכנאי מעבדה

● דרישות המשרה: השכלה פורמאלית בטכנאות מעבדה רפואית ונסיון קודם בעבודה במסגרת בית־חולים

קיימת אפשרות לקבלת דיור

על המועמדים לפנות לד"ר ב. איזיק, טלפון: 067-31438

סיבים כימיים ישראליים בע"מ

חברה בת של מונסנטו ארה"ב

Monsanto

דרוש

לעבודות הרחבת המפעל

מהנדס או טכנאי מכונות וצנרת

לעזרה בפיקוח על עבודות תכנון וביצוע הפרויקט

נסיון בעבודה בפרויקטים בתעשיה הכימית — הכרחי.

דרושה ידיעת אנגלית.

העבודה בחוזה מיוחד לתקופה מוגבלת

תנאים טובים לעובד המתאים

לפנות בכתב לת.ד. 19 אשדוד עבור „פרויקט"

למוסד ממלכתי

דרושים לעבודה

סטודנטים בחו"ל הנמצאים בארץ

העונים על הדרישות הבאות:

* נכונות לעבוד לפחות 4 שעות ליום.
* בעלי כושר גופני מעולה.
* יוצאי יחידות קרביות בתפקידי פקוד.

● המעונינים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 17224 ת"א מיקוד 61170 עבור סטודנטים בחו"ל, בצרוף פרטים אישיים מלאים וקורות חיים בציון מקום הלימודים בחו"ל וימים ושעות העבודה הרצויות — הפונים ללא פרטים מלאים לא ייענו.

למפעל תעשייתי גדול במרכז הארץ

דרוש: פקיד שכר

הכישורים הנדרשים: השכלה תיכונית, מנהל חשבונות סוג ד' (3), בעל נסיון רב בהכנת משכורות באמצעות מחשב.

● על המעונינים לפנות לת.ד. 6292, ת"א מיקוד 61060.

מוסד מחקרי מחפש

עובד מידע -

Information Officer

בעל רקע טכני

מקום העבודה: איזור חיפה.

● המעוניינים יפנו לת.ד. 9757 חיפה 31096, עבור „עובד מידע", ויציינו השכלה ונסיון מקצועי קודם.

למוסד טכני בתל־אביב

דרוש מהנדס "יצור

לפיקוח ומעקב אחרי פרויקטים בפיתוח.

המועמד חייב להיות בעל נסיון של לפחות שנתיים בעבודות דומות.

תנאי שכר בהתאם לנסיון המועמד.

● על המועמדים לפנות בכתב לת.ד. 17021 ת"א מיקוד 61170, בצירוף פרטים אישיים ולציין על המעטפה „עבור מ. יצור".

— סודיות מובטחת —

לתושבי נהריה, עכו, כרמיאל, עפולה, נצרת, מגדל העמק, חדרה, זכרון־יעקב

למפעלנו בחיפה דרושים:

מכונאים, חשמלאי רכב מסגרים, רתכים פועלי תעשיה

נציגי מפעלנו יקבלו עובדים לראיונות במקומות הבאים:

בעיר	במקום	בימים	בשעות
נהריה	משרד קצין העיר רח' המייסדים 3	ראשון	16.00—18.00
עפולה	משרד קצין העיר רח' כפר העצמאות 4	רביעי	16.00—18.00
נצרת עילית	משרד קצין העיר רח' גלבוע 7	שני וחמישי	16.00—18.00
חדרה	משרד קצין העיר רח' הרברט סמואל 52	שלישי	16.00—18.00

לעובדנו מובטחים קביעות, תנאי שכר טובים, תשלום עבור זמן נסיעה, הסעה על חשבון המפעל ותנאי רווחה טובים

הילטון תל־אביב

דרושים:

1. **מזכירה מנוסה**
   עברית אנגלית
2. **מלצרים** מכל הסוגים
3. **חדרניות**
4. **פועלים**

לפנות למחי המנגנון בין השעות 14.00—16.00 פרט ליום ו', טלפון 244222.

למפעל תעשייתי גדול

במפרץ חיפה

דרוש

מנהל חשבונות מדופלם

עם נסיון של 5 שנים במפעל תעשייתי

לתפקיד עצמאי ואחראי.

ידיעת השפה האנגלית רצויה.

תנאים טובים למועמד המתאים.

*

בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב יד ובצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 99 חיפה מיקוד 31000.

למרכז חישוב גדול באיזור חיפה

דרושים

בוגרי תיכון לאחר שירות בצה"ל

לתפקיד מפעילי מחשב

המועמדים מתאימים יקבלו הכשרה במחשב מהגדולים בארץ

העבודה הינה במשמרות

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב בלווית תאור קורות חיים ופירוט ציוני תעודת הבגרות לת.ד. 9757 חיפה 31096, עבור „מפעילי מחשב"

חברה גדולה בענף הטכסטיל

מחפשת

עבור אחד ממפעליה בצפון

מנהל מחלקת הנדסת "יצור

כשורים דרושים:

* מהנדס "יצור עם נסיון בתחום הנדסת "יצור ונורמות

למועמד המתאים תנאים בהתאם.

מועמדים מתבקשים לפנות לת.ד. 16284 ת"א, עבור „מנהל מחלקת הנדסת יצור".

משטרת ישראל

משטרת ישראל מציעה משרה בכירה

למהנדס אלקטרוניקה

במטה הארצי של משטרת ישראל

● המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לראש מחלקת כח האדם במטה הארצי של משטרת ישראל בתל־אביב, רח' אמץ 2, ולפרט תולדות חיים ונסיון.

דרושה

שרטטת

מזוג אויר

נא לפנות למשרד

ה.ג. גולדשמידט מהנדס יועץ בע"מ

טל. 222477 או 226564, ת"א

למשרד הנדסת דרכים ושדות תעופה

דרושים

מהנדסים

טלפון 232196, תל־אביב

مكزامن الأصل

هكذا من الأصل

דרושים

איזה מקצוע תלמד
איזה משכורת תקבל
איך תקדם מעמדך
כשתבוא לעבוד במכרה התת-קרקעי בתמנע

מקצוע לאחר קורס מקצועי, תרכוש את מקצוע הכריה המודרני, המקיף קשת רחבה של נושאים, מקידוח ועד להפעלת כלים מכניים משוכללים.

משכורת ממשכורת התחלתית של כ־1280 ל"י, ברוטו, (גם בתקופת לימודיך) תוכל תוך שנים ספורות להגיע למשכורת כפולה.

קידום לפניך — מסלול קידום מקצועי פתוח. החל מכורה עצמאי, ועד למנהל משמרת.

דיור לרווקים ולבעלי משפחות מובטח דיור.

לפרטים: המועמדים יפנו אישית למזכירות משרדי החברה בת"א — הקריה רח' ס' מס' 2 (מול קול ישראל) טל. 255451 בכל יום ד' בין השעות 9—11 בבוקר. 16.00—18.00 אחה"צ, או למתי כה"אדם בתמנע וכן ליועצי התעסוקה ברחבי הארץ.
יש להביא פנקס מלואים, תעודת שחרור ותעודת זהות.

בוא לתמנע לעתיד טוב יותר, לך ולמשפחתך

לשכת הפרסום הממשלתית

שומר
לעבודה בשלוש משמרות
(הגיל לא קובע)

מפעל גדול באיזור חיפה מציע תנאי שכר ותנאים סוציאליים טובים.

•

נא לפנות למחלקת כח אדם ת.ד. 1371 חיפה 31000

חברת החשמל לישראל בע"מ
מחוז־הדרום

דרושים עובדים
שיודרכו במקצועות
חשמל, ריתוך ומסגרות

אם הנך יוצא צבא בעל 7—10 שנות לימוד וגילך אינו עולה על 30, תוכל להתקבל לעבודה ולעבוד בשעות ה־ערב קורס, מטעם משרד העבודה והנוער ישראל — המכון להשתלמות משולבת, באחד המקצועות הנ"ל, וחברת החשמל תשתתף במימון שכר הלימוד שלך.

הקורס יקנה לך תעודה גמר ממשלתית.

אם תקלט בעבודה האושר לך קביעות ותוכל להנות משכר הוגן ומהתנאים הסוציאליים המקובלים בחברתנו.

בדבר פרטים הואל נא לפנות למחלקת כח־אדם רח' החשמל 25, ת"א.

בקוור
שרותי מידע ישראליים בע"מ

אנו מחפשים:
- מנהל למפעל פלסטיק — להרצה
- מנהל מחלקה הנדסת יצור — להרצה
- מנהל מערכות בכיר — להקמה ונהול של מחלקת מחשב
- קצין ראשי — לחברה מסחרית ארצית
- קצין במגזן — למפעל גדול
- סגן מנהל הסגנות ראשי — לחברה פרטית
- מזכירת חברה — שפת אם אנגלית

מקור לשרותכם;

"מקור" תל־אביב, רח' גורדון 65, ת.ד. 33365, טל. 248211

לצה"ל דרושים
לעבודה באזור המרכז

1. פקידים מכונאים
2. פקידים/ות

•

• בדבר פרטים נא לפנות לד.צ. 1190.

בהלנה רובינשטיין בע"מ
מגדל העמק

מתפנה תפקיד של

אחראי למערכת עיבוד נתונים
3, I. B. M.
מודל 10 עם תקליטים

מועמדים בעלי כושר ניהולי ובעלי נסיון מעשי בתכנון ובתכנות מתבקשים להגיש מועמדותם בפרוט נסיונם וכישוריהם בכתב לת.ד. 1 מגדל העמק.

יובאו בחשבון גם מועמדים מנוסים אם ימצאו מתאימים.

גיבור
מפעלי טקסטיל בע"מ

למפעלנו בקרית שמונה

דרוש
חשמלאי תעשייתי
מוסמך

על המעוניינים לפנות טלפונית למספר: 3, 2, 1, 067-40940 או בכתב לת.ד. 67 לאלי שמיר.

להנהלה מרכזית של
בנק בתל־אביב

דרוש
מנהל חשבונות
- ✶ סוג 3—2 בהנהלת חשבונות
- ✶ לאחר שרות סדיר בצ.ה.ל.
- ✶ השכלה של 12 שנים
- ✶ נסיון מעשי בעבודה של 3-2 שנים

בהצעות לפנות בכתב יד בציון קורות חיים לת.ד. 4333 תל־אביב, 61040 למספר 38.

— סודיות מובטחת —

לעפרון הנדסה בע"מ
חברה לתכנון תעשייתי והקמה

דרושים
- ✶ מהנדסי מכונות
- ✶ מהנדסי כימיה
- ✶ הנדסאי מיכשור
- ✶ מכנאים לתכנון צנרת

לעבודות תכנון ופקוח על הקמת מתקנים ומפעלים.

המעוניינים יפנו למשרדנו בבאר־שבע לקביעת ראיון, טלפונית: 4725 לשמחה, או בכתב, ת.ד. 273, באר־שבע.

למכרות נחושת תמנע בע"מ

דרושים
מפעילי ציוד מכני כבד

בעלי רשיון ג' ומעלה לעבודה זמנית או קבועה במכרה הפתוח

מועמדים מתאימים יפנו לראיון אישית למשרדי החברה בת"א, הקריה, רח' ס' מס' 2 (מול קול ישראל) טל' 255451 בימי ד' בין השעות 09.00—13.00 ו־16.00—18.00 אחה"צ, מצוידים בפנקס מלואים ותעודת שחרור מצה"ל.

המועמדים שיבחרו יידרשו להתיישב באילת ושרה בדיור הנתון.

תדיראן
למעבדות הפיתוח
רח' כורזים 1 גבעתיים

דרושות
פועלות ייצור

שעות העבודה 7.30—16.30
5 ימי עבודה בשבוע.

✶

מועמדות מתאימות תתקשרנה לטלפון 763511.

מלון חדש
ברמה גבוהה
מחפש
מנהל כללי
(סודיות מובטחת)

•

לפנות ת.ד. 20050 תל־אביב עבור „מלון".

להברת שיווק אלקטרוניקה

דרושים
- ✶ מנהל מלאי ומחסן
בעל נסיון בניהול מלאי מוצרי אלקטרוניקה.
- ✶ עוזר למכירות
בחנות למוצרי אלקטרוניקה, רצוי יוצא צבא בעל נסיון באפסנאות טכנית.

נא לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים, למספר 185, ת.ד. 866, תל־אביב.

לחברת בנין גדולה
דרושים
מנהלי עבודה
בעלי נסיון בביצוע פרויקטים גדולים.

לפנות בכתב ולפרט הנסיון
לחברת אודוץ-דיר
רח' אלוף שדה 17 גבעתיים
טלפון 767260.

דרושים
1. תופרים
2. אורגים

(אפשרות לקבל הכשרה ע"י המפעל)

למפעל טכסטיל באזור ת"א.

— תנאים טובים —

לפנות בשעות העבודה לטלפון 776956

קרלו ל. קודיש
מהנדסים יועצים בע"מ
לתכנון מפעלים כימיים

דרושים:
- ■ מהנדסים כימאים
- ■ מהנדסי מכונות
בעלי שנתיים נסיון
- ■ שרטטים ומכנאי מכונות
בעלי נסיון בצנרת תעשייתית ומיכלים

לאנשים המתאימים — תנאי שכר טובים שבוע עבודה בן 5 ימים

לפנות בכתב לפי הכתובת: רח' הכותל המערבי 21, באר־שבע, או בטלפון 057-2515.

י. ציגלר - מ. ערון
ושות' בע"מ

דרושים
חשמלאים ועוזרים
לעבודה קבועה ומעניינת
באזור תל־אביב

תנאים טובים בהתאם לכישורים

בדבר פרטים נא לפנות למשרדנו תל־אביב רח' צירלסון 4 טלפון 447241/3 יום בין השעות 4.00—6.00 אחר הצהרים, פרט ליום ו'.

דרושים סוכנים
להפצת טייפים, פטיפונים, מערכות, קסטות גדולות וקטנות, אנטנות למכוניות, טייפים למכוניות ורמקולים.

ירושלים, טלפון: 226542.

חברה גדולה בענף הטכסטיל
מחפשת
עבור אחד ממפעליה בצפון
סגן מנהל כח אדם ומנהל מנגנון

דרוש נסיון בנושא כח אדם ויחסי אנוש
תנאים בהתאם, כולל מקום מגורים במקום.
מועמדים מתבקשים לפנות בציון פרטים — לת.ד. 16784 ת"א עבור „סגן מנהל כח אדם".

לבית ספר תיכון
אזורי חקלאי
של ויצ"ו — עפולה

דרושה
אם בית (מטפלת)
לגילאי ז'—ח'. — דיור במקום.

הכישורים: השכלה תיכונית. רצוי נסיון קודם.

לפנות למזכירות ביה"ס, טל. 065—23027.

להברת שיווק אלקטרוניקה

דרוש
מהנדס אלקטרוניקה בכיר
לתפקיד מנהל מכירות

תנאים מצויינים לאדם המתאים

נא לפנות בכתב, בצרוף תולדות חיים לת.ד. 26383 תל־אביב.

— סודיות מובטחת —

האוניברסיטה הפתוחה

המועצה להשכלה גבוהה אישרה הקמת אוניברסיטה פתוחה המבוססת על שיטות חדישות בהוראה, על מנת שתלמידיה יוכלו לרכוש השכלה גבוהה בביתם ובאיזורם, בזמנם פנוי.

האוניברסיטה הפתוחה מזמינה מועמדים למשרות אקדמיות שיש בהן אתגר במדעי היהדות ותולדות ישראל, במתימטיקה, במדעי הטבע ובטכנולוגיה. משימתם של המועמדים שיתקבלו תכלול: הכנת קורסים ברמה אקדמית תוך שימוש בשיטות חדישות של טכנולוגיה לימודית והפעלת הקורסים לאחר שיהיו מוכנים להפצה.

התכונות הנדרשות: תואר דוקטור בנושא המתאים ועניין עמוק בחידושי בהוראה אקדמית. שליטה מלאה בשפה העברית וידיעה טובה של השפה האנגלית. נסיון בהוראה אקדמית ובשימוש בטכנולוגיות חדישות רצוי.

המשכורות, לפי הדירוג המקובל בהתאם לכישורים ולנסיון של המועמד. בדבר פרטים נוספים וטפסי בקשה יש לפנות ליד הנדיב, שדרות דוד המלך תל־אביב, עבור האוניברסיטה הפתוחה.

חברה לעבודות קבלנות האינסטלציה
מחפשת
מנהל עבודה מנוסה
לעבודות אינסטלציה, ביוב והסקה.

נא לצלצל מ־8.00—16.00

טלפונים 903207, 913513, תל־אביב

בעל רשיון של **סוכן מכס**
(אפשר גם מנוסה)
נפנה לך הזדמנות נאותה לעבודה בשכר או בהרכבת אחר, בחברה ידועה
נא לפנות לת.ד. 7281 ירושלים
— מובטחת סודיות מוחלטת —

דרושה עוזרת עם לינה
למשפחה + 2 קטנות בצפון ת"א.
675.— ל"י (עדיפות ליוצאת קיבוץ)
דרושות המלצות.
לפנות: ויסוצקי 20 דירה 14 תל־אביב — אחרי 16.00